

ឯកសារគម្ពីរព្រះទ័ត្របិដកស្កាននេះ
ត្រូវបានថតចេញពី ច្បាប់គម្ពីរព្រះទ័ត្របិដកជប៉ុន ។

ឯកសារគម្ពីរព្រះទ័ត្របិដកនេះ ចាប់ពីភាគ៥១ ដល់ ភាគ១១០
ត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយ គេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ ឬជា
ចំពោះព្រះពុទ្ធសាសនា សម្រាប់ជាធម្មទាន ។

ផ្តល់សេវាគម្ពីរព្រះទ័ត្របិដកសម្រាប់ការងារ
ដោយ ឧបាសិកា កាំង ហ៊ិចទ័ណ ។

គ្រប់គ្រងគម្រោង (ទូទៅ និងផ្នែកបច្ចេកទេស)
ដោយ ឧបាសក ស្រុង-ចាន់ណា ។

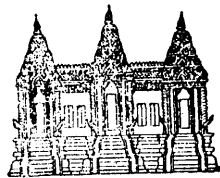
ត្រួតពិនិត្យឡើងវិញ
ដោយ ចន-ស្រីស្រស់ ។

ថតស្កានដោយ
ប៊ុនប្រុស ម៉ាន់ សាន់រ៉ត

ក្រោមការឧបត្ថម្ភយ៉ាងច្រើនលែងអំពី៖

- ឧបាសិកា កាំង ហ្គិចទ័ណ (ភ្នំពេញ)
- ឧបាសក ជុត លីស្រុង និង ឧបាសិកា លី សុខា ព្រមទាំងបុត្រ (ភ្នំពេញ)
- ឧបាសក សរ ចន និង ឧបាសិកា អ៊ូច សារ៉េង ព្រមទាំងបុត្រ (បាត់ដំបង)
- ឧបាសក ជា ស៊ីវត្តានា និងឧបាសិកា យុន សូនីម៉ា ព្រមទាំងបុត្រី ជា សុមេធាធីតា (ស.វ.អ)
- លោក ជីម-ដា និងលោកស្រី រតន៍ ស្រីម៉ុំ (ភ្នំពេញ)
- ឧបាសក ទីផង យេឡីន (កូរ៉េ)
- លោក ស៊ុក ចាន់សេរី (បន្ទាយមានជ័យ)
- ឧបាសិកា យ៉ា វ៉ានី (បន្ទាយមានជ័យ)
- ប្អូនស្រី យ៉ា សុភ័ក្ត្រ (បន្ទាយមានជ័យ)
- ឧបាសិកា កោ សេង (ភ្នំពេញ)
- លោកស្រី ហ៊ាន សុគន្ធានីន និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ (ភ្នំពេញ)
- ឧបាសក ស្រុង ចាន់ណា និង ឧបាសិកា ចន ស្រីស្រស់ ព្រមទាំងបុត្រ ចាន់ណា សុធានីនាដ, ចាន់ណា សុធានីនាធរ (ភ្នំពេញ)
- លោកស្រី ស្រុង ចាន់រស្មី និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ (ភ្នំពេញ)
- កញ្ញា ស្រុង ចាន់រតនា (ភ្នំពេញ)
- លោក ស្រុង យូហេង (ភ្នំពេញ)
- លោក នង សុផល (កូរ៉េ)
- ប្អូនស្រី សុខ អេង (កំពង់ចាម)
- កញ្ញា ចន កក្កដា (បាត់ដំបង)
- លោកស្រី ចន សត្យា និងលោក ទួត សេរីស័ក ព្រមទាំងបុត្រ (ភ្នំពេញ)
- លោក ចន រចនា (បាត់ដំបង)
- កញ្ញា ទីស សុផានី (បាត់ដំបង)
- កញ្ញា យេឡីម សុផានី (បាត់ដំបង)
- លោក ម៉ៅ គន្ធា និងលោកស្រី ធៀង សេដ្ឋា (បាត់ដំបង)
- លោក សៅ សាន់ម (បាត់ដំបង)
- ព្រះតេជព្រះគុណ ជុំ សារៈ (ព្រះចៅអធិការវត្ត សម សាន្ត ខេត្តបាត់ដំបង)

ព្រះ
ព្រះបិតាបាទី
និង
សេចក្តីព្រះបាទីនាសាខ្មែរ
សុត្តន្តបិដក
ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន
បក្សនាគ
ស៊ី

បោះពុម្ពលើក ទី ១

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

ព. ស. ២៥០៦

ឧទ្ទិសកថា

យើងខ្ញុំ សូមផ្តល់ស្មារតីសូត្រព្រះធម៌ឧទ្ទិសជូនជនជាតិខ្មែរ ។

ឥឡូវ យើងខ្ញុំអាចជូនគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះ ទៅអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាជនជាតិខ្មែរបានហើយ ។

**ព្រះធម៌នៃព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់នេះ ត្រូវបានសូត្រចេញពីជម្រៅជួងចិត្តនៃអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា
ជនជាតិជប៉ុន ។**

このカンボジア版南伝大藏経を
カンボジアの佛教徒へ
贈ることができることに感謝します。
これが日本の佛教徒の心です。

It is with a deep sense of gratitude that I present the translation of the complete TRIPITAKA to Cambodian Buddhists on behalf of the Japanese Buddhist community.

អារម្ភកថា

ជូនចំពោះជនជាតិខ្មែរ ជាតិរាបរាន !

ជូនចំពោះជនជាតិខ្មែរដែលកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា ជាតិគោរព !

គម្ពីរព្រះត្រៃបិដកខ្មែរនេះ ត្រូវបាន " ក្រុមជំនុំព្រះត្រៃបិដក " នៃពុទ្ធសាសនាបណ្ឌិត្យ នៅភ្នំពេញ ចក្រព្រឹត្តិភាសាបាលីមកជាភាសាខ្មែរ តាំងពីឆ្នាំ ១៩៣០ ទៅឆ្នាំ ១៩៦៨ គឺត្រូវចំណាយ ពេល ៣៩ ឆ្នាំ មើលបានសម្រេចហើយសព្វគ្រប់ ។ នេះពិតជាកំណប់ព្រះធម៌របស់ព្រះពុទ្ធសាសនា ខ្មែរ ហើយក៏ជាកំណប់វប្បធម៌ខ្មែរផ្នែកបោះពុម្ពរបស់ជនជាតិខ្មែរផងដែរ ។ យើងខ្ញុំ ពុទ្ធសាសនិក ជាតិជប៉ុន មានសន្តានចិត្តវិភាយនឹងបោះពុម្ពជាថ្មីឡើងវិញ ដោយសង្ឃឹមថា ព្រះពុទ្ធសាសនាខ្មែរ ក៏នឹងរុងរឿងឡើងវិញដែរ ។

នេះគឺជាអំណោយពីជម្រៅដួងចិត្ត ជូនទៅដល់ជនជាតិខ្មែរទាំងអស់ ព្រមទាំង មនុស្សជាតិទូទៅ នៅក្នុងពិភពលោកនេះ ដែលមានចិត្តស្រឡាញ់សន្តិភាព ។

ខ្មែរបានរងសោកនាវកម្មដែលមិនធ្លាប់មានពីមុនមក ។ ម្យ៉ាងទៀត ព្រះពុទ្ធសាសនា ខ្មែរ ក៏ត្រូវអន្តរាយយ៉ាងខ្លាំង ក៏ប៉ុន្តែឥឡូវនេះ យើងទាំងអស់គ្នា បានឈានជើងកន្លងផុតពីសេចក្តី ទុក្ខសោកដ៏ធ្ងន់ធ្ងរនេះ ចាកផុតពីអំពើឃោរឃៅ ចេញបំផុសគំនុក្ខន ដើរតាមពុទ្ធដីកាព្រះបរមគ្រូ ចិត្តខំព្យាយាមធ្វើឱ្យមានសន្តិភាពក្នុងពិភពលោក ។

ការណ៍ដែលយើងខ្ញុំជូនគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកពេលនេះ គឺជានិមិត្តរូបនៃការប្តេជ្ញាចិត្ត របស់អ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាជនជាតិជប៉ុនថា យើងខ្ញុំធ្វើសហប្រតិបត្តិការដើម្បីសន្តិភាព ក្នុងពិភពលោក ដើម្បីទុកជាភស្តុតាងនៃចំណងមេត្រីភាព និងចិត្តភាពរវាងប្រជាជាតិជប៉ុន និង ប្រជាជាតិខ្មែរ ។

ថ្ងៃនក្ខត្តបុក្យ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤

សមាគមជំនួយដល់ការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកឡើងវិញ

អ្នកតំណាងចាត់ការ The Rev. Seikyo Muchaku

ប្រធានការិយាល័យ The Rev. Eiitsu Shinohara

អ្នកចាត់ការ

- The Rev. Zendo Matsunaga
- The Rev. Jitsujo Arima
- The Rev. Yoshimichi Ito
- The Rev. Keiichi Watai
- The Rev. Gijun Sugitani
- The Rev. Shincho Shigeta
- The Rev. Risho Maeda
- The Rev. Kyoshi Nakajima
- Mr. Rokusuke Ei

『トリピタカ』復刻進呈にあたって

親愛なるカンボジアの皆さん！

敬愛するカンボジアの仏教徒の皆さん！

カンボジア版『トリピタカ』は、プノンペンの仏教研究所が、仏教界の英知を集め、1930年から1968年まで、39年の歳月をかけて翻訳し、分類し、集大成して完成されました。まさにカンボジア仏教の法宝であると共に、カンボジア出版文化の至宝です。日本仏教徒の有志は、カンボジア仏教の復興再生を願いつつ、これを復刻刊行し、贈らせていただきます。

これはカンボジア仏教徒のみならず、カンボジア全人民、否、平和を愛する地球上のすべての人々への、心からの贈り物です。

カンボジアは、古今未曽有の悲劇を体験しました。カンボジア仏教もこの受難の時代に壊滅的な打撃を受けました。しかし、今はその悲しみを乗り越え、瞋りを離れ、怨みを恕し、ブッダの教えに従い、世界平和の実現に努力するときです。

この本の贈呈は、日本の仏教徒も共々に、世界平和のために努力することを誓うしるしであり、相互の連帯と友情の証なのです。

合掌

1994年7月吉日

カンボジア版トリピタカ（南伝大蔵経）復刻救援委員会

世話人代表 無着 成恭
事務局長 篠原 鋭一

世話人 松永 然道 有馬 実成
伊藤 佳通 渡井 奎一
杉谷 義純 茂田 真澄
前田 利勝 中島 教之
永 六輔

Acknowledgment

Dear Cambodian friends and respected members of the Cambodian Buddhist community,

It is a matter of great joy that the translation into Cambodian of the Pali Tripitaka has been completed and published. The Tripitaka Commission of the Buddhist Institute, Phnom Penh, launched the translation project in 1930 and completed the translation, after 39 years of effort, in 1968.

The Cambodian translation of this great work will not only become a cherished treasure of the Cambodian Buddhist community but will also be an important milestone in the history of publication in Cambodia.

The revival and prosperity of Buddhism in Cambodia are the ardent wish of the Japanese Buddhist community, it is in this spirit that we have completed this important project and now present the entire work to the Cambodian Buddhist community, it is a gift not only to the Buddhist community in Cambodia but also to all Cambodian people and all peace-loving people in the world.

Cambodia experienced great tragedies in modern times, and the Cambodian Buddhist community also underwent severe trials and suffered crushing blows during this period. But now a time has come to surmount grief and anger, to forgive, and to start working again for world peace.

This great work is a symbol of the Japanese Buddhist community's resolve to work with our Cambodian brothers and sisters toward world peace and is a testimony to the friendship between our people.

With hands joined in reverence.
July 1994

TRIPITAKA PUBLISHING SUPPORT COMMITTEE

Project Manager: The Rev. Seikyo Muchaku

Secretary General: The Rev. Eiitsu Shinohara

Management Team:

The Rev. Zendo Matsunaga The Rev. Jitsujo Arima The Rev. Yoshimichi Ito

The Rev. Keiichi Watai The Rev. Gijun Sugitani The Rev. Shincho Shigeta

The Rev. Risho Maeda The Rev. Kyoshi Nakajima Mr. Rokusuke Ei

សុត្តន្តបិដក
១៣៦

ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន
១៤

ចតុត្ថកាគ
១៥

៧៥

ព.ស. ២៥០៦

សត្តន្តបិដកេ
១៣១

ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បតតោ វាគោ

ធមោ តស្ស កក្កតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

ព្វាបត្តាទ្ធិសមោ ភព្វាលិវិគោ

បបិមំ ភព្វាលិត្តេវាបទានំ

[១] សុមេធា ធាម សម្ពុទ្ធោ អត្តោ កាវុណិកោ មុនិ

វិវេកកាមោ លោកត្តោ ហិមវន្តំ ឧបាគមិ ។

អដ្ឋោគហេត្វា ហិមវន្តំ^(១) សុមេធា លោកនាយកោ

បល្លង្គំ អាកុដិត្វាន ធិសីទិ បុរិសាសកោ^(២) ។

សមាដី សោ សមាបទ្ធោ សុមេធា លោកនាយកោ

សត្តន្តនិទំ ពុទ្ធោ ធិសីទិ បុរិសុត្តមោ ។

ទាវិកាជិ កហេត្វាន វនមដ្ឋោគហិ អហំ

---

១ ឧ.ម. ហិមវំ ។ ២ ឧ.ម. បុរិសុត្តមោ ។

សុត្តន្តបិដក

ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បព្ពត្តភាគ

សូមមេស្តារចំពោះព្រះមានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ ។

ភទ្ទាលីវគ្គ ទី ៤២

ភទ្ទាលីត្ថេរាបទាន ទី ១

(១) ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះនាមសុមេធនៈ ជាបុគ្គលខ្ពង់ខ្ពស់ ប្រកប
ដោយសេចក្តីករុណា ជាអ្នកប្រាជ្ញ ប្រាថ្នាសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់
ព្រះអង្គប្រសើរក្នុងលោក ទ្រង់បានស្តេចចូលទៅ ក្នុងព្រៃ
ហិមពាន្ត ។ ព្រះលោកនាយក ព្រះនាមសុមេធនៈ ជា
បុរសដ៏ប្រសើរ លុះទ្រង់ស្តេចចូលទៅក្នុងព្រៃហិមពាន្តហើយ
គង់នៅតែនែក្នុង ។ ព្រះពុទ្ធជាជាលោកនាយក ព្រះនាមសុមេធនៈ
អង្គនោះ ជាបុរសដ៏ប្រសើរ ទ្រង់គង់ចូលសមាធិ អស់ ៧
យប់ ៧ ថ្ងៃ ។ ខ្ញុំរកអម្រែកបរិក្ខារ សំដៅចូលទៅរកព្រៃ

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបរាធំ

តត្ថន្ទសាសី សុត្តន្តិ	ឱយតិណ្ណាមនាសរិ ។
សម្មជ្ជន្តី កហេត្វាន	សម្មជ្ជិត្វាន អស្សមិ
ចតុទិណ្ណោ វេហេត្វាន	អកាសី មណ្ឌបំ តទា ។
សាលបុប្ផំ កហេត្វាន	មណ្ឌបំ ធានយី អហំ
បសន្នចិត្តោ សុមេធា	អវន្តំ លោកុនាយកំ ^(១) ។
យំ វន្តន្តំ សុមេធាតិ	ក្រិច្ឆញ្ញំ សុមេធសំ
ភិក្ខុសង្ឃេ និសីទិត្វា	ឥមា កាថា អកាសថ ។
ពុទ្ធស្ស កិរមញ្ញាយ	សព្វេ ទេវំ សមាគម្មំ
អសិសយំ ពុទ្ធសេដ្ឋោ	ធម្មំ ទេសេតិ ចក្កមា ។
សុមេធា ធាម សម្ពុទ្ធា	អាហុតំនិ បដិក្កហោ
ទេវសង្ឃេ និសីទិត្វា	ឥមា កាថា អកាសថ ។
យោ មេ សត្តាហំ មណ្ឌបំ ធារយំ សាលនាទនំ ^(២)	
តមហំ កិត្តយិស្សាមិ	សុណាថ មម កាសតោ ។

១ ឧ. ម. អរិវន្តំ គបាគតំ ។ ២ ឧ. ម. សាលនាទិធំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ហើយឃើញព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ក្នុងព្រះនោះ ព្រះអង្គមានឈ្មោះថ្លង
ហើយ មិនមានអាសវៈ ។ គ្រានោះ ខ្ញុំកាន់អំបោសបោស
អាស្រម ហើយលើកឈើ ៤ កំណាត់ បញ្ឈរធ្វើជាបារាំង ។
ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ បានយកដុំឈើប្រក់បារាំង
ហើយថ្វាយបង្គំព្រះលោកនាយក ។ ពួកជនតែងហៅនូវព្រះ
សម្មាសម្ពុទ្ធអង្គណា ដែលទ្រង់មានបញ្ញាដូចផែនដី មានបញ្ញាល្អ
ថាសុមេធា ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធនោះទ្រង់គង់ក្នុងពួកភិក្ខុ ហើយ
បានសម្តែងតាម ដូចខាងក្រោមនេះ ។ ពួកទេវតាទាំង
អស់ បានដឹងព្រះពុទ្ធដីការរបស់ព្រះពុទ្ធហើយ ក៏មកជួបជុំ
ប្រាប់គ្នាថា ព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ព្រះអង្គមានចក្ខុ នឹងសម្តែង
ធម៌ដោយឥតសង្ស័យ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះនាមសុមេធា ព្រះ
អង្គគរទទួលនូវគ្រឿងបូជា ទ្រង់គង់ក្នុងកណ្តាលពួកទេវតា
ហើយត្រាស់តាមទាំងនេះថា

បុគ្គលណា បាំងបារាំងដែលប្រក់ដោយដុំឈើ ថ្វាយ
តថាគត អស់ ៧ ថ្ងៃ តថាគត នឹងសម្តែងសរសើរបុគ្គល
នោះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរចាំស្តាប់តថាគតសម្តែងចុះ ។

បឋម ភទ្ទាលោកបទ

ទេវត្រតោ មនុស្សោ វា	ហោបវលោកា ភវិស្សតិ
បហុតកោតោ ហុតានំ	កាមកោតិ ភវិស្សតិ ។
សង្កឹ(១) នាគសហស្សានំ	សព្វាលង្ការក្ខសិតា
សុវណ្ណកញ្ចា មាតង្គា	ហោមកប្បនិវាសសា ។
អាវុទ្ធា តាមណីយេភិ	តោមវង្កិសហណិភិ
សាយំ ចាតោ ឧបដ្ឋានំ	អាភិក្ខុស្សន្តិមំ នំ ។
តេហិ នាគេហិ បរិវត្តោ	វរិស្សតិ អយំ នរោ
សង្កឹ អស្សសហស្សានំ	សព្វាលង្ការក្ខសិតា ។
អាជានិយា ច ជានិយា	សិទ្ធិវា សីយពាហនា
អាវុទ្ធា តាមណីយេភិ	នង្គិយានាបជារិភិ(២) ។
បរិវរេស្សន្តិមំ និច្ចំ	តុទ្ធច្ចជាយិទំ ផលំ
សង្កឹ វថសហស្សានំ	សព្វាលង្ការក្ខសិតា ។
ធិតា អថោចំ វេយ្យក្សា	សន្និទ្ធា ឧស្សិតទ្ធិជា
អាវុទ្ធា តាមណីយេភិ	ចាបហត្ថេហិ ចម្មិភិ(៣) ។

១ ឧ.សង្កឹ ។ ២ ឧ. ឥល្លិយាបាបជារិយំ ។ ៣ ឧ. ម. វិម្មិហិ ។

ពុទ្ធសាស្ត្រសម្មាសម្ពុទ្ធសាស្ត្រ ទី ១

បុគ្គលនោះ បើបានកើតជាទេវតា ឬកើតជាមនុស្ស នឹងមាន
សម្បូរដូចមាស ជាអ្នកមានភោគៈច្រើន បរិភោគកាមគុណ
ជាប្រក្រតី ។ ជំរើ ៦០ ពាន់ ដែលគេស្មិតស្មាន ដោយ
គ្រឿងប្រដាប់ គ្រប់យ៉ាង ជាជំរើមានខ្សែដង្កូវមាស ប្រ-
កបដោយគ្រឿងតាក់តែងក្បាល ជាវិការៈនៃមាស ដែល
ពួកហ្មជំរើ មានដៃកាន់លំពែងស្នែងក្របីនិងកង្វេរ ជិះមក
កាន់ទីបម្រើនេះ រាល់ពេលល្ងាចព្រឹក ។ ឯនេះនេះ
នឹងមានពួកជំរើនោះចោមរោម ហើយសប្បាយរីករាយ សេះ
៦០ ពាន់ ដែលគេស្មិតស្មាន ដោយគ្រឿងប្រដាប់គ្រប់បែប
ជាសេះអាជានេយ្យ និងសេះសន្ទព័កំណើត ជាពាហនៈ
លឿន មានពួកនាយសារថី ទ្រទ្រង់នូវខ្នែលនិងធូឡើងជិះ
នឹងចោមរោមបុគ្គលនេះជានិច្ច នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។
រថ ៦០ ពាន់ ដែលគេតាក់តែងដោយប្រដាប់គ្រប់យ៉ាង បិទ
បាំងដោយស្បែកខ្លាដំបងនិងខ្លាធំ គេចង់ល្អហើយលើកទង់
ជ័យ មានពួកនាយសារថី មានដៃកាន់ធូនិងខ្នែលឡើងជិះ

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បរិវារេស្សន្តិមំ និច្ចំ	ពុទ្ធឫជាយិទំ ដលំ
សង្ខំ តាមសហស្សានិ	បរិបុណ្ណានិ សព្វសោ ។
បហូតធនធនញ្ញានិ	សុសមិទ្ធានិ សព្វសោ
សទា មាតុភវិស្សន្តិ	ពុទ្ធឫជាយិទំ ដលំ ។
ហត្ថំ អស្សា រថា បត្ថំ	សេនា ច ចនុវន្តិទំ
បរិវារេស្សន្តិមំ និច្ចំ	ពុទ្ធឫជាយិទំ ដលំ ។
អដ្ឋារសេ កប្បសតេ ^(១)	ទេវលោកេ រមិស្សតិ
សហស្សក្ខត្តំ រាជា ច	ចក្កវត្ថំ ភវិស្សតិ ។
សតានំ តំណិក្ខត្តំ ច	ទេវវដ្ឋំ កវិស្សតិ
បទេសវដ្ឋំ វិបុលំ	គណនាតោ អសង្ខយំ ។
តិសកប្បសហស្សមំ	ឪក្កាកក្កុលសម្ពរោ
តោតមោ ជាម ជាមន	សត្តា លោកេ ភវិស្សតិ ។
តស្ស ធម្មេសុ ទាយាទោ	ឪវសោ ធម្មនិម្មិតោ
សព្វាសវេ បរិញាយ	វិហារមិ អនាសរោ ។

១ ខ. អដ្ឋារសំ កប្បសតំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

នឹងចោមរោមបុគ្គលនោះជាទិច្ច នេះជាផលនៃពុទ្ធចូជា ។
 ស្រុកសួយ ៦០ ពាន់ បរិបូណ៌ដោយសព្វគ្រប់ ជាស្រុក
 មានទ្រព្យនិងស្រូវជាច្រើន ជារបស់សម្រេចល្អ ដោយ
 ប្រការទាំងពួង នឹងកើតមានប្រាក់ដសព្វកាល នេះជាផល
 នៃពុទ្ធចូជា ។ សេនាមានអង្គ ៤ គឺ ជីវី សេះ រថ ពល
 ថ្មើរជើង នឹងមកចោមរោមបុគ្គលនេះជាទិច្ច នេះជាផលនៃ
 ពុទ្ធចូជា ។ បុគ្គលនោះ នឹងរីករាយ ក្នុងទេវលោក អស់
 ១.៨០០ កប្ប នឹងបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ អស់ ១ ពាន់
 ដង ។ នឹងសោយទេវរាជ្យ អស់ ៣ រយដង នឹងសោយ
 បទេសរាជ្យ ដ៏ធំទូលាយ រាប់ជាគមិនអស់ ។ កន្លងទៅ
 ៣០ ពាន់កប្ប នឹងមានព្រះសាស្តា ព្រះនាមគោតម កើត
 ក្នុងក្រកូល នៃព្រះបាទឧត្តកាករាជ ត្រាស់ដឹងក្នុងលោក ។
 (ព្រះសុមេធសមុទ្រង់ត្រាស់ថា) ខ្ញុំនឹងបានទទួលមតិកក្ក
 ធម៌ ជាឧរសវ័រដែលធម៌និម្មិតហើយ របស់ព្រះសាស្តានោះ
 ជាបុគ្គលកំណត់ដឹងនូវភាសវៈទាំងពួង ឥតមានភាសវៈ ។

បឋម រាហ័ណ្ឌបទ

តិស កប្បស ហស្សមិ អន្ទសិ លោក ឆាយ កំ

ឯត្ថនំ ឧបាឆាយ ករេសី អមតំ បទំ ។

លាកា មយ្ហិ សុលទ្ធិ មេ យមហំ ញាមិ សាសនំ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

នមោតេ បុរិសាជញ្ញ ធមោតេ បុរិសុតម

ញាណំ បដិកត្តោនា(១) បត្តោមិ អមតំ(២) បទំ ។

យំ យំ យោនុបបដ្ឋាមិ ទេវតំ អថ មាទសិ

សព្ភត្ថ សុខិតោ ហោមិ ដលម្ម ញាណកត្តនេ ។

ឥទំ បច្ឆមកំ មយ្ហិ ចរិមោ វត្តតិ ករេ

នាតោ ពន្ធនំ ធមត្ថា វិហារមិ អនាសរេ ។

---

១ ឧ. ម. ពវ ញាណំ បកិច្ចេត្តា ។ ២ ឧ. ម. អចលំ ។

ភព្វលិក្ខេកបទាន ទី ១

ក្នុងរាង ៣០ ពាន់កប្ប ខ្ញុំបានឃើញព្រះលោកនាយក
 អាស្រ័យនូវចន្លោះនេះ ហើយស្វែងរក នូវអមតបទ គឺ
 និព្វាន ។ ខ្ញុំឈ្មោះថាមានលោកហើយ អត្តភាពជាមនុស្ស
 ឈ្មោះថាខ្ញុំបានល្អហើយ ព្រោះខ្ញុំបានដឹង នូវពាក្យប្រៀន
 ប្រដៅ នៃព្រះពុទ្ធ វិជ្ជាបី ខ្ញុំបានដល់តាមលំដាប់ហើយ
 ពាក្យប្រៀនប្រដៅ របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានធ្វើរួចហើយ ។
 បពិត្រព្រះអង្គជាបុរសអាជានេយ្យ ខ្ញុំសូមមស្ការ ចំពោះ
 ព្រះអង្គ បពិត្រព្រះអង្គជាបុរសដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ខ្ញុំសូមមស្ការ
 ចំពោះព្រះអង្គ លុះខ្ញុំពោលសរសើរ ចំពោះព្រះញាណរួច
 ហើយ ក៏បានដល់នូវអមតបទ គឺនិព្វាន ។ ខ្ញុំចូលទៅកើត
 ក្នុងកំណើតណា ។ ទោះជាទៅតា ឬជាមនុស្ស ខ្ញុំរមែង
 បានសេចក្តីសុខ ក្នុងទីទាំងពួង នេះជាដលរថស្តីខ្ញុំ ក្នុង
 ការពោលសរសើរញាណ ។ នេះរាងកាយជាខាងក្រោយ
 បំផុតរបស់ខ្ញុំ ភពជាទីបំផុតកំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ខ្ញុំជាបុគ្គលមិន
 មានអាសវៈ ដូចជាដំរីដ៏ប្រសើរ កាត់ផ្តាច់នូវចំណង ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហិ កវា សព្វេ សម្មហតា
 ធាតោ ពុទ្ធិនំ ធម្មតា វិហារមិ អនាសវេ ។
 ស្វាភតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពុទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋមេ
 ធន្យកិញ្ចា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា កណ្ហលិ វេរោ វសា
 តាដាយោ អកាសិត្តាតិ ។

រាខាលត្ថេស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

ទុតិយំ ឯកប្បតិយត្ថេរាបទានំ

(២) ចន្ទកាតា ទដ្ឋីវេ អស្សមោ សុគតោ មម

សុសុទ្ធមុទ្ធិនា កិលោណា បណ្ណាសាលា សុមាបិតា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំបានដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងអស់
 ខ្ញុំបានគាស់រំលើងចោលហើយ ខ្ញុំជាបុគ្គលមិនមានអាសវៈ
 ដូចជាដំរីដ៏ប្រសើរកាត់ដាច់នូវទន្ធនឹង ។ ឧ ដំណើរដែលខ្ញុំ
 មកក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ជាដំណើរល្អហ្ន៎ វិជ្ជា ៣
 ខ្ញុំបានដល់តាមលំដាប់ហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបាន
 ធ្វើរួចហើយ ។ បដិសម្ពុតា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦
 នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់
 ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះកតុលីតេរ មានអាយុ បានសម្រេចនូវតាថា
 ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

បឋ ភទ្ទាលីតេរ ១

ឯកប្បតិយត្ថេរាបទាន ទី ២

[២] ខ្ញុំបានធ្វើការស្រមៃដ៏ល្អ ចាក់ដីខ្សាច់ដ៏ស្អាត ហើយ
 សាងបណ្ណសាលា យ៉ាងល្អ ទៀបឆ្នេរស្ទឹងចន្ទកាលា ។

ទុតិយំ ឯកច្ឆន្ទិយញ្ចោបទានំ

ឧត្តានគ្រូលា នទិកា សុបតិក្ខា មនោរមា
 មច្ឆកច្ឆបសម្បជ្ជា សុំសុមារទិសេវិតា ។
 អន្តា មយ្យរទីបី ច ករវិកា ច សាលិកា
 កុដ្ឋន្តិ សព្វនា ឯតេ សោកយន្តា មមស្សមំ ។
 កោកិលា មញ្ញកាណី ច ហិសា ច មធុរស្សរា
 អភិកុដ្ឋន្តិ តេ តត្ថ សោកយន្តា មមស្សមំ ។
 សីហា ព្យក្ស វរហា ច ពកាកោកតត្ថយោ
 កិរិទុក្ខមិ^(១) នាទេន្តិ សោកយន្តា មមស្សមំ ។
 ឯណិមិតា ច សាវកា កេរណ្ណា^(២) ស្វករា ពហ្វ
 កិរិទុក្ខមិ នាទេន្តិ សោកយន្តា មមស្សមំ ។
 ឧទ្ធាលកា ច ចម្បកា ចាដលី សិទ្ធិវិកា
 អធិម្ពតា^(៣) អសោកា ច សោកយន្តា មមស្សមំ^(៤) ។

---

១ ឧ. កិរិទុក្ខមិ ។ ២ កេរណ្ណា ។ ៣ ឧ. អធិម្ពតា ។ ៤ ឧ. ច្ឆន្ទិមម អស្សមេ ។ ម.
 សោកយន្តិ មមស្សមំ ។

ឯកច្ឆ័ត្តិយត្ថេរាបទាន ទី២

ស្ទឹង (នោះ) មានប្រាំងទាប មានកំពង់រាបស្មើ ជាទីរក
 រាយនៃចិត្ត បរិបូណ៌ដោយសត្វត្រី និងអណ្តើក មានសត្វ
 ក្រពើនៅអាស្រ័យ ។ ពួកសត្វខ្លាប្តូរ ក្បែក ខ្លាដំបង ករវឹក
 និងសាលិកា តែងបន្ទីសំឡេង សព្វ ។ កាល សត្វទាំងនេះ⁺
 ធ្វើអាស្រមរបស់ខ្ញុំឲ្យល្អ ។ ពួកតារៅ មានសំឡេងពីរោះ
 និងហង្សមានសូរសព្ទពីរោះ តែងយំធ្វើយត្វន័ត្តា (សព្វ ។
 កាល) សត្វទាំងនេះ⁺ ធ្វើអាស្រមរបស់ខ្ញុំឲ្យល្អ ក្នុងទីនោះ ។
 ពួកសីហាៈ ខ្លាធំ ជ្រូក កុក ឆ្កែព្រៃ និងខ្វារទិន តែង
 បន្ទីសំឡេងក្បែរជ្រោះក្នុង ធ្វើអាស្រមរបស់ខ្ញុំឲ្យល្អ ។ ពួក
 ម្រឹកព្រាយ ម្រឹកខ្នង ចបក និងជ្រូកជាច្រើន តែងបន្ទី
 សំឡេងក្បែរជ្រោះក្នុង ធ្វើអាស្រមរបស់ខ្ញុំឲ្យល្អ ។ ពួកដើម
 រាជព្រឹក្ស ដើមបម្បូរ ដើមជ្រូង ដើមឈើភ្លើង ដើម
 រំដួល និងដើមអសោក ក៏ធ្វើអាស្រមរបស់ខ្ញុំឲ្យល្អ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

អន្តោលា ប្បចំកា ចេវ សត្តបណ្ណា ពិភ្ជិជាលិកា^(១)

កណិកា កណិការា ច^(២) បុប្ផន្តំ មម អស្សមេ^(៣) ។

នាតា សាលា ច សលទ្ធិ បុណ្ណា កេត្ត បុប្ផិតា

ទិញា កត្វា សម្បវន្តា សោកន្តំ មម អស្សមេ^(៤) ។

អស្សដ្ឋា អសនា ចេត្ត^(៥) មហានាមា ច បុប្ផិតា

សាលា^(៦) ច កង្កបុប្ផា ច សោកន្តំ មម អស្សមេ ។

អម្ពា ជម្ភ ច តិលកា ជីវា ច សាលកល្យាណី

ទិញា កត្វា សម្បវន្តា សោកយន្តំ មមស្សមិ ។

អសោកា ច កបិដ្ឋា ច កតិទិមាលា ច បុប្ផិតា

ទិញា កត្វា សម្បវន្តា សោកយន្តំ មមស្សមិ ។

កទម្ពា កទលំ ចេវ វសិមុត្តា ច រោមិតា

ឆុំ ជលានិ ជារេន្តំ សោកយន្តំ មមស្សមិ ។

---

១ ម. សត្តលិពិម្ពជាលិកា ។ ២ ឧ. កណ្តិកា កណ្តិការា ច ។ ម. កណ្តិការា ច បុប្ផន្តំ ។ ៣ ម. សោកយន្តា មមស្សមិ ។ ៤ ម. សោកយន្តិ មមស្សមិ ។ ៥ ម. អន្តិកា អសនាចេត្ត ។ ៦ ម. ផលា ច ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ពួកដើមអសោក ដើមយុថា ដើមសត្តបាលី ដើមបាស

ដើមកុន្ទី-ស នឹងដើមគណិការ បញ្ចេញផ្កាក្បូរអាស្រមរបស់

ខ្ញុំ ។ ពួកដើមខ្នឹង ដើមកំណក់ ដើមស្រល់ នឹងដើមស្វាយ

ស មានផ្ការីកនៅក្នុងទីនោះ ក្នុងជាទិព្វសាយភាយ ធ្វើអា-

ស្រមរបស់ខ្ញុំឲ្យល្អ ។ ពួកដើមពោធិ ដើមធុង ដើមជំនាត់

ដៃ ដើមកំណក់ នឹងដើមផ្កាថ្កៅ មានផ្ការីក ធ្វើអាស្រមរបស់

ខ្ញុំឲ្យល្អ ។ ពួកដើមស្វាយ ដើមត្រីង ដើមដង្កៀបក្តាម

ដើមកំណក់ នឹងដើមក្លាខាង ក្នុងជាទិព្វក្រអូបសាយ

ភាយ ធ្វើអាស្រមរបស់ខ្ញុំឲ្យល្អ ។ ពួកដើមអសោក ដើម

ខ្និត ដើមនួនស្រី មានផ្ការីក ក្នុងជាទិព្វសាយភាយ ធ្វើអា-

ស្រមរបស់ខ្ញុំឲ្យល្អ ។ ដើមកុម្ភ ដើមចេក ដើមសណ្តែកព្រៃ

ដែលគេដាំ ទ្រទ្រង់ផ្លែជាទិព្វ ធ្វើអាស្រមរបស់ខ្ញុំឲ្យល្អ ។

ទុតិយំ ឯកប្បត្តិយញ្ចោបទានំ

ហរិតកា អាមលកា	អម្ពា ជម្ព វិភេទកា
កោលា កល្យាតកា ពេល្យា ដលំលោ មម អស្សមេ ។	
អវិទូរេ ចោត្តរណំ	សុបតិស្តា មលោរមា
មណ្ឌលកេហិ សញ្ញា	បទុមុប្បលកេហិ ច ។
គតំ កណ្ណានិ បទមា	អញ្ញោ បុប្ផនិ កេសរិ
ឌិបត្តកណ្ណិកា ថេវ	បុប្ផនិ មម អស្សមេ ។
ចាបីណា ចារុសា មណ្ឌ	វលជា មុញ្ញោហិតា
អន្តោទកម្មំ វិចរិ	សោកយន្តិ មមស្សមិ ។
នយនា អម្ពកន្តិ ច	អនុកុលេ ច កេតកា
ទិញ កន្តា សម្បវន្តា	សោកយន្តិ មមស្សមិ ។
មជ្ជកិសេហិ សវន្តិ	ឌិវស ប្បមុឡាលិកិ
ទិញ កន្តា សម្បវន្តា	សោកយន្តិ មមស្សមិ ។

ពួកដើមសម័ ដើមកន្ទុកព្រៃ ដើមស្វាយ ដើមត្រីធំ ដើម
 សម័ពិភេទក៍ ដើមក្របាច់ ដើមរក់ខ្មៅ ដើមព្រៅ មាន
 ផ្លែ ជិតអាស្រមរបស់ខ្ញុំ ។ នៅទីជិតស្រះបោកូណី មាន
 កំពង់រាបស្មើ ជាទីរករាយចិត្ត ដ៏ដេរដាសដោយលំចង់
 ផ្កាឈូក និងផ្កាឧប្បល ។ ពួកដើមឈូក កំពង់ចាប់ផ្តើម
 (នោប) ពួកដើមឈើ មានកេសរងទៀត ។ បញ្ចេញផ្កា
 រីក មានទង ដើមកណ្តិកាមានស្លឹកជ្រុះ បញ្ចេញផ្កា នៅ
 ទៀបអាស្រមរបស់ខ្ញុំ ។ ពួកត្រីស្វាត ត្រីក្បួត ត្រីក្រាញ់
 ត្រីសណ្តាយ និងត្រីឆ្មិន កំពង់គ្រាប់ទៅមក ក្នុងទឹកថ្លា
 ធ្វើអាស្រមរបស់ខ្ញុំឲ្យល្អ ។ ពួកដើមនយិតាព្រឹក្ស ដើម
 ស្វាយក្រអូប ដើមកាកេត មាននៅទៀបលំដាប់ប្រាំង ក្នុង
 ជាទិសាយកាយទៅ ធ្វើអាស្រមរបស់ខ្ញុំឲ្យល្អ ។ ក្នុងជា
 ទិសាយកាយ ហូរចេញមកពីគ្រួសារឈូក និងដើមឈូក
 ដូចទឹកដោះរាវ និងទឹកដោះថ្នាំ ធ្វើអាស្រមរបស់ខ្ញុំឲ្យល្អ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បុទ្ធិបា សោភនា តត្ថ	អាភិណ្ណា ជលសេវិតា
ទុំ បុទ្ធិ បុប្ផិតា សេតា	សោភយន្តិ មមស្សមំ ។
ជដាការភវិតា(១) ច(២)	អដិទុត្តរវាសិនោ
វាកចិរធរា សព្វេ	សោភយន្តិ មមស្សមំ ។
យុគមត្តមបេត្តនា(៣)	និបកា សន្តវត្តិនោ
កាមភេទេ(៤) អនបេត្តា	វសន្តិ មម អស្សមេ ។
បរុទ្ធិកត្តន្តខលោមា	បត្តន្តនា វជស្សិកា
រដោជល្មធរា សព្វេ	វសន្តិ មម អស្សមេ ។
អភិញ្ញាទារមិប្បត្តា	អន្តលក្ខេ ចរាវ តេ
ឧកត្តនា នកំ ឯតេ	សោភយន្តិ មមស្សមំ ។
តេហិសិស្សេហិ បរិវតោ	វសាមិ បវនេ តនា
វត្តិនិំ ន ជាតាមិ	ឈានវតិសមប្បតោ(៥) ។

---

១ ឧ. ឯត្តន្តរេ ពេតីតិ ទិស្សតិ ។ ២ ម. ជដាការេន ភវិតា ។ ៣ ឧ. យុគមត្តំ បេត្ត-
 មាតា ។ ៤ ម. កាមភោទេ ។ ៥ ឧ ម. សពា ឈានសមប្បតោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ផ្នកខ្សាច់ដ៏ល្អដេរជាស ជ្រួតជ្រាបដោយទឹកក្នុងទីនោះ នឹង
 ដើមសេតព្រឹក្ស មានជ្រាបរោយចុះក៏ផ្ការីក ធ្វើអាស្រមរបស់
 ខ្ញុំឲ្យល្អ ។ ពួកតាបសទាំងអស់ ពេញទៅដោយការៈ
 គឺផ្លងសក់ ស្ងៀកសំពត់ស្បែកខ្លា ទាំងទ្រទ្រង់នូវសំពត់
 សំបកឈើ ធ្វើអាស្រមរបស់ខ្ញុំឲ្យល្អ ។ (ពួកតាបសទាំង
 នោះ) ក្រឡេកមើលប្រមាណមួយដួរនឹម ជាបុគ្គលមាន
 បញ្ញាចាស់ មានកិរិយាប្រព្រឹត្តដ៏ស្ងប់ស្ងាត់ជាប្រក្រតី មិន
 មានសេចក្តីប្រាថ្នា ក្នុងការជាប់ចំពាក់ដោយកាម នៅក្នុង
 អាស្រមរបស់ខ្ញុំ ។ ពួកតាបសទាំងអស់នោះ មានក្រចកនិង
 រោមភ្នៀកដុះវែងៗ មានមន្ទិលធ្មេញ មានធ្មូលីលើក្បាល
 ទ្រទ្រង់នូវធ្មូលីនិងក្បែរ នៅក្នុងអាស្រមរបស់ខ្ញុំ ។ ពួក
 តាបសទាំងនោះ ដល់នូវអភិញ្ញាបារមី សុទ្ធតែគ្រាប់ទៅ
 ពូជ្ជីអាកាសបាន តាបសទាំងនេះ ហោះទៅកាន់អាកាស
 ធ្វើអាស្រមរបស់ខ្ញុំឲ្យល្អ ។ គ្រានោះ ខ្ញុំមានពួកសិស្សទាំង
 នោះ ចោមរោមជាប់រិវាវ នៅក្នុងព្រៃធំ ឆ្កែតស្តប់ស្តល់
 ដោយសេចក្តីរករាយ ក្នុងឈាន ឥតដឹងយប់និងថ្ងៃ ។

ទុតិយំ ឯកប្បត្តិយត្រៃវបទាសំ

កកវា តម្ហិ សមយេ   អត្តទស្សី មហាមុទិ
 តមទ្ធការំ ជាសេន្តោ   ឧប្បជ្ជិ លោកនាយកោ ។
 អថ អញ្ញតរោ សិស្សោ   អាតញ្ញំ មម សន្តិកេ
 មន្តេ អជ្ឈេតុកាមោ សោ   ធម្មជ្ជិនិ ជាម លក្ខណំ ។
 ពុទ្ធា លោកេ សមុប្បន្នោ   អត្តទស្សី មហាមុទិ
 ចតុស្កិច្ចំ បកាសេន្តោ   ទេសេសិ^(១) អមតំ បទំ ។
 តុដ្ឋហដ្ឋោ បមុទិតោ   ធម្មន្តរកណាសយោ^(២)
 អស្សមា អភិទិត្តម្ម   ឥទំ វចនមព្រី ។
 ពុទ្ធា លោកេ សមុប្បន្នោ   ទ្ធិតិសវរលក្ខណោ
 ឯថ សព្វេ កមិស្សាម   សម្មាសម្ពុទ្ធសន្តិកេ
 ឡិវាទបដិការា តេ   សទ្ធម្មេ ចារមី កតា
 សាធូតិ សម្បជ្ជិតិស្ម   ឧត្តមតិ កវេសកា ។

---

១ ឧ. ម. ទេសេតិ ។ ២ ឧ. ធម្មន្តរកណាសយោ ។

ឯកច្ឆ័យឆ្នោតបទាន ទី ២

សម័យនោះ ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមអត្តទេស្សី ជាអ្នក
 ប្រាជ្ញធំ ព្រះអង្គជានាយកនៃសត្វលោក ទ្រង់កំចាត់បង់
 នូវធីត្តិកអន្តការ ទ្រង់កើតឡើង ក្នុងលោក ។ គ្រានោះ
 មានសិស្សមួយរូប ចូលមកក្នុងសំណាក់ខ្ញុំ សិស្សនោះមាន
 ប្រាជ្ញានឹងរៀន នូវមន្តទាំងឡាយ ឈ្មោះឆឡង្គលក្ខណៈ ។
 ព្រះពុទ្ធព្រះនាមអត្តទេស្សី ជាអ្នកប្រាជ្ញដ៏ប្រសើរផុត ទ្រង់
 កើតឡើងក្នុងលោក កំពុងប្រកាស នូវសច្ចៈ ៤ ហើយ
 សម្តែងនូវអមតបទគីនិព្វាន ។ ខ្ញុំមានសេចក្តីត្រេកអរស្រស់
 ស្រាយរីករាយ ជាទីអាស្រ័យនៅ នៃពួកអ្នកមានចិត្តជាធម៌
 បានចេញអំពីអាស្រម ហើយពោលពាក្យនេះថា ព្រះពុទ្ធ
 កើតឡើងហើយ ក្នុងលោក ទ្រង់មានលក្ខណៈដ៏សំខាន់
 ៣២ ប្រការ ដូច្នោះ អ្នករាល់គ្នាចូរមក យើងនឹងទៅក្នុង
 សំណាក់នៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ។ ពួកតាបសទាំងនោះ ជា
 អ្នកធ្វើតាមទុក្ខខ្ញុំ ដល់នូវបារមីក្នុងព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាអ្នកស្វែង
 រក នូវប្រយោជន៍ដ៏ប្រសើរ បានទទួលថាសាគុ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបរាជំ

ជដាការករតា តេ

អជំនុត្តរវាសិទោ

ឧត្តមត្ថំ កវេសន្តា

និក្ខមីស្ស វេនា តទា ។

កកវា តម្ហិ សមយេ

អន្តទស្សី មហាយសោ

ចតុស្សំ បកាសេន្តោ

ទេសេសិ អមតំ បទំ ។

សេតត្ថំ កហេត្វាន

ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស ជារយី

ឯកាហំ ជារយិត្វាន

ពុទ្ធសេដ្ឋំ អវុទ្ធិហំ ។

អន្តទស្សី តុ កកវា

លោកដេដ្ឋោ នវាសកោ

ភិក្ខុសង្ឃេ និសិទិត្វា

ឥមា តាថា អកាសេ ។

យោ មេ ធម្មមជារេសិ

បសេន្តោ សេហិ ចាលិកិ

តមហំ កិក្ខយិស្សាមិ

សុណាថ មម ភាសតោ ។

ឥមស្ស ជាយមាទស្ស

ទេវត្តេ អថ មាទុសេ

ជារស្សន្តំ សទា ធម្មំ

ធម្មទានស្សន្តំ ផលំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ពួកតាបសទាំងនោះ សឹងពេញទៅដោយការ គឺផងសក់
 ស្បែកពាក់ស្បែកខ្លា កំពុងស្វែងរកប្រយោជន៍ដ៏ទុក្ខម ចេញ
 ចាកព្រៃ ក្នុងកាលនោះ ។ តាប់ជួនសម័យនោះ ព្រះមាន
 ព្រះភាគ ព្រះនាមអត្តទស្សី ព្រះអង្គមានយសធំ កំពុង
 ប្រកាសសច្ចៈ ៤ សម្តែងនូវអមតបទ គឺនិព្វាន ។ ខ្ញុំបាន
 កាន់ស្លេតឆ័ត្រ បាំងថ្វាយព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ លុះបាំងថ្វាយ
 អស់មួយថ្ងៃហើយ ខ្ញុំថ្វាយបង្គំព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ។ ចំណែក
 ខាងព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមអត្តទស្សី ទ្រង់ជាច្បងក្នុង
 លោក ជានរវៈដ៏ប្រសើរ ទ្រង់គង់ក្នុងពួកកិក្ខុ ហើយគ្រាស
 នូវតាថាទាំងនេះថា

បុគ្គលណាមានចិត្តជ្រះថ្លា បានបាំងឆ័ត្រថ្វាយតថាគត
 ដោយដែរបស់ខ្លួន តថាគត នឹងសរសើរបុគ្គលនោះ អ្នក
 ទាំងឡាយ ចូរស្តាប់តថាគតសម្តែងចុះ ។ បុគ្គលនេះ
 កាលកើតជាទេវតា ឬកើតជាមនុស្ស ពួកជននឹងបាំងឆ័ត្រ
 ឲ្យ សព្វ ។ កាល នេះជាផល នៃការថ្វាយឆ័ត្រ ។

ទុកយំ ឯកច្ឆ័យព្រោលទាស់

សត្តសត្តតិកប្បាជិ	ទេវលោកេ រមិស្សតិ
សហស្សក្ខត្តំ វាជា ច	ចក្កវត្តិ ករិស្សតិ ។
សត្តសត្តតិក្ខត្តញ្ច	ទេវរដ្ឋំ ករិស្សតិ
បទេសរដ្ឋំ វិបុលំ	គណនាតោ អសង្កយំ ។
អដ្ឋារសេ កប្បសតេ	តោតមោ សក្យបុត្តរោ
តមទ្ធការំ ធាសេន្តោ	ឧបជ្ជិស្សតិ ចក្កមា ។
តស្ស ធម្មេសុ ទាយាទោ	ឪរសោ ធម្មនិម្មិតោ
សព្វាសវេ បរិញ្ញាយ	និព្វាយំស្សតិធាសរោ(១) ។
យតោ អហំ កម្មមកំ	ធនំ ពុទ្ធស្ស ធារយី
ឯត្តន្តរេ ន ជាតាមិ	សេតច្ឆតិ អធាវតិ ។
សំទិ បច្ឆមកំ មយ្ហំ	ចរិមោ វត្តតេ ករោ
ធនុត្តារណាមជ្ជាសិ	មត្តកេ និព្វកាលិកំ ។

១ ម. វិហរិស្សតិធាសរោ ។

ឯកប្បត្តិយត្ថេរាបទាន ទី ២

បុគ្គលនោះ នឹងរីករាយ ក្នុងទេវលោក អស់ ៧៧ កប្ប

នឹងបានជាស្តេចបក្រពត្តិ អស់ ១.០០០ ដង ។ ម្យ៉ាងទៀត

បុគ្គលនោះ នឹងបានសោយទេវរាជ្យ ជាស្តេចនៃទេវតា

អស់ ៧៧ ដង នឹងសោយបទេសរាជ្យ ដ៏ធំទូលាយ រាប់

បានមួយអសន្តេយ្យជាតិ ។ កន្លងទៅ ១.៨០០ កប្ប ព្រះ

ពុទ្ធព្រះនាមគោតម ជាសាក្យដ៏ប្រសើរបំផុត ព្រះអង្គមាន

បញ្ញាចក្ខុ ទ្រង់កំចាត់បង់ទ្វេដ៏ឥតអន្តការ នឹងកើតឡើង ។

បុគ្គលនោះ នឹងបានទទួលមតិក ក្នុងធម៌របស់ព្រះពុទ្ធអង្គ

នោះ ជាទុរសដែលធម៌និម្មិតហើយ កំណត់ដ៏នូវអាសវៈ

ទាំងអស់ ជាអ្នកមិនមានអាសវៈ នឹងបរិនិព្វាន ។

កាលណា ខ្ញុំបានធ្វើនូវកុសលកម្ម គឺប៉ុន្តែត្រឡប់ព្រះ

ពុទ្ធ ក្នុងចន្លោះនេះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ស្លេតត្រៃ ដែល

គេមិនប៉ុន្តែខ្ញុំឡើយ ។ នេះរាងកាយ ជាទីបំផុតរបស់ខ្ញុំ

ភពជាទីបំផុតរបស់ខ្ញុំ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ បំណែកការប៉ុន្តែ

ត្រឡប់លើក្បាល អស់កាលជានិច្ច មានដរាបដល់ថ្ងៃនេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

អយោ មេ សុកតំ កម្មំ អត្តទស្ស័ស្ស តាទិទោ

សព្វាសវបរិក្ខំណោ ១) ធន្តិទានិ បុទត្តវេ ។

កិលេសា យាថតា មយ្ហំ ភវា សព្វេ សម្មហតា

នាតោ ពទ្ធនំ ធម្មតា វិហារមិ អនាសវេ ។

ស្វាកតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អទុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

បដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាថថ អដ្ឋិមេ

ធន្នកិញ្ចា សម្ពិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្តំ សុទិ អាយស្មា ឯកច្ឆតិយោ មេរោ ឥមា

តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ឯកច្ឆតិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ សព្វាសវិ បរិក្ខំណាតិ សុខិក្ខិត្តវំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ឧហ្ម⁺ ! អំពើល្អខ្ញុំធ្វើដោយប្រពៃហើយ ចំពោះព្រះពុទ្ធ ព្រះ
 នាមអត្តទស្សី ព្រះអង្គប្រកបដោយតាទិគុណ ខ្ញុំមានភាសា៖
 ទាំងពួង អស់រលីងហើយ ឥឡូវនេះ កតថ្មីមិនមានទៀត
 ឡើយ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំបានដុតបំផ្លាញហើយ
 កតទាំងអស់ ខ្ញុំបានតាសរលីងចោលហើយ ខ្ញុំជាបុគ្គល
 មិនមានភាសា៖ ដូចជាជំរីងប្រសើរ កាត់ផ្តាច់នូវទន្ធិង ។
 ឧ! ដំណើរដែលខ្ញុំមក ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធ របស់ខ្ញុំ
 ជាដំណើរល្អហ្ម⁺ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ដោយលំដាប់ហើយ
 សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើតាមរួចហើយ ។ បដិ-
 សម្ពិទ្ធ ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់
 ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិ
 ហើយ ។

បានពួង ព្រះឯកច្ឆតិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្ព័ន្ធនូវតាថា

ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ឯកច្ឆតិយត្ថេរាបទាន ។

តតិយំ តិណស្សលកិណទនិយត្ថោបទានំ

(៣) ជាតិជរញ្ច មរណំ	បច្ចុវេក្ខំ អហំ តនា
ឯកកោ អភិណ្ឌិត្តម្ម	បព្វជី អនតារិយំ ។
ចរមាណោ អនុប្បព្វេន	កង្កាតិរំ ឧទាកមី
តត្តទ្ធសាសី បឋវី	កង្កាតិវេ សប្បណាកំ ^(១) ។
អស្សមំ តត្ត មាបេត្តា	វសាមិ មម អស្សមេ ^(២)
សុកតោ ចង្កមោ មយ្ហំ	នាណិនិជកណាយុតោ ។
មមំ ឧបេន្តិ ច សត្តា	ក្កជ្ជន្តិ ច មនោហរំ ^(៣)
រម្មមាណោ សហ តេហិ	វសាមិ អស្សមេ អហំ ។
មម អស្សមសាមន្តា	មិករាជា ចតុក្កមោ
អាសយា អភិណ្ឌិត្តម្ម	កង្កិ សោ អសនី វិយ ។
ននិតោ មិករាជេ ច	ហារសោ មេ ឧបបជ្ជេ
មិករាជំ កវេសន្តោ	អន្តសំ លោកនាយកំ ។

---

១ ឧ. សុប្បណាតំ ។ ម. សម្មន្តតំ ។ ២ ឧ. ម. វសាមិ អស្សមេ អហំ ។ ៣ ឧ. មមុ-
បេន្តិ ច វិស្សន្តិ ក្កជ្ជន្តិ ច មនោហរំ ។ ម. មំ ឧបេន្តិ ច វិស្សន្តិ ក្កជ្ជន្តិ ច មនោហរំ ។

តិណស្សលកិណាទនិយត្តោបទាន ទី ៣

(៣) កាលនោះ ខ្ញុំបានពិចារណានូវជាកិដកនិងមរណៈ

ខ្ញុំតែម្នាក់ឯង ចេញចាកផ្ទះ ហើយចូលទៅកាន់ផ្ទះ ។ កាល

ខ្ញុំសព្វទៅតាមលំដាប់ បានចូលទៅកាន់រន្ធនៃទន្លេគង្គា

ក៏ឃើញផែនដីដុះពេញស្មើ នៅទៀបរន្ធទន្លេគង្គានោះ ។

ខ្ញុំបានសាងអាស្រមគ្រង់ទីនោះ ហើយនៅក្នុងអាស្រមរបស់ខ្ញុំ

ទីចម្រើនដែលខ្ញុំបានធ្វើល្អហើយ សឹងប្រកបដោយពួកសត្វ

ស្វាបផ្សេងៗ ។ ពួកសត្វតែងចូលមកជិតខ្ញុំផង បន្ទីសំឡេង

គួរឲ្យចាប់ចិត្តផង ខ្ញុំគ្រេកអររីករាយ ជាមួយនឹងសត្វទាំង

នោះ ហើយនៅក្នុងអាស្រម ។ ស្តេចម្រឹគមានជើង ៤ នៅ

ជិតអាស្រមរបស់ខ្ញុំ ស្តេចម្រឹគនោះ តែងចេញអំពីលំនៅ

មកស្រែកកំរាមដូចជានរន្ទះ ។ កាលស្តេចម្រឹគបន្ទីសំឡេង

ឡើង ខ្ញុំក៏មានសេចក្តីរីករាយកើតឡើង ខ្ញុំកំពុងស្វែងរក

រកស្តេចម្រឹគ ស្រាប់តែប្រទះឃើញព្រះលោកនាយក ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ទិស្វាណាហំ ទេវទេវំ	តិស្សំ លោកក្កនាយកំ
ហដ្ឋោ ហដ្ឋេន ចិត្តេន	ប្បជយី ធាតុកេសរំ ។
ឧក្កចន្ទំ សុរិយំ	សាលរាជំ បុត្តំ
ឌុសធីរ(១) វិរោចន្តំ	សន្ទំ លោកកនាយកំ ។
តវ ញ្ញាលោន សព្វញ្ញ	ដោតេសិ(២) មំ សទេវកំ
តុរំ អារាជយត្វាន	ជាតិយា បរិមុត្តរ ។
អនស្សនេន សព្វញ្ញ	តុន្ទានំ សព្វនស្សំ
បត្តន្តំ ចិន្ទរយំ	រាគនោសេហំ ឌុត្តដ្ឋា(៣) ។
តវ ឧស្សនេនាគម្ម	សព្វញ្ញលោកកនាយកំ
បម្មចន្តំ កវា សព្វ	ដុសន្តំ អមតំ បទំ ។

១ ឧ. ឧសធីរ ។ ២ ម. មោចេសិ ។ ៣ ឧ. ម. ឧត្តដ្ឋា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

លុះខ្ញុំឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះនាមតិស្សៈ ជាទេវតាគ្រែលែង
 ជាងទេវតា ជានាយកប្រសើរ របស់សត្វលោកហើយ ខ្ញុំ
 មានចិត្តត្រេកអររីករាយ បាទបូជាភេសជ្ជៈខ្លីៗ ខ្ញុំសរសើរ
 ព្រះលោកនាយក ព្រះអង្គកំពុងរុំរឿង ដូចជាព្រះអាទិត្យ
 កាលរះឡើង ឬដូចជាស្តេចឈឺមានផ្ការីក ពុំនោះសោត
 ដូចជាផ្កាយព្រឹកថា បពិត្រព្រះសព្វញ្ញ ព្រះអង្គទ្រង់ធ្វើខ្ញុំ
 ព្រមទាំងទេវតាឲ្យរុំរឿង ដោយញាណរបស់ព្រះអង្គ ពួក
 ជនបានធ្វើព្រះអង្គ ឲ្យត្រេកអរហើយ រមែងរួចចាកជាតិ ។
 ពួកជនដែលត្រូវរក្ខតៈនិងទោសៈ គ្របសង្កត់ហើយ រមែង
 ធ្លាក់ចុះក្នុងអវិច្ឆនកេ ព្រោះកិរិយាមិនឃើញ នូវព្រះសព្វញ្ញ
 ពុទ្ធ ទ្រង់ឃើញហេតុទាំងពួង ។ ពួកសត្វទាំងអស់ រួច
 ស្រឡះចាកភព ពាល់ត្រូវនូវអមតបទគឺព្រះនិព្វាន ព្រោះ
 អាស្រ័យនូវការឃើញព្រះអង្គ ជាសព្វញ្ញលោកនាយក ។

គតិយំ តិណស្សលកតាទនិយញ្ញេរាបទានំ

យនា ពុទ្ធា ចក្ខុមនោ ឧប្បជ្ឈន្តិ បកដ្ឋរា

កិលេសេ លា បយិត្តាន អាណកំ ទស្សយន្តិកេ ។

កិត្តយិត្តាន សមុទ្ធំ តិស្សំ លោកក្កនាយកំ

ហដ្ឋោ ហដ្ឋេន ចិត្តេន តិណស្សលំ អប្បជយំ ។

មម សដ្ឋប្បមញ្ញាយ តិស្សោ លោកក្កនាយកោ

សកាសនេ និស្មិត្តា ឥមា តាថា អកាសថ ។

យោ មិ^(១) បុច្ឆេហិ នានេសិ បសន្នោ សេហិ ចាលិកិ

តមហិ កិត្តយិត្តាមិ សុណាថ មម កាសតោ ។

បញ្ចវិសតិក្ខត្តញ្ច (២) ទេវវដ្ឋិ កវិស្សតិ

បញ្ចសតិក្ខត្តញ្ច ចក្ខវតិ កវិស្សតិ ។

---

១ ម. មេ ។ ២ ឧ. ម. បញ្ចវិសតិក្ខត្តំ សោ ។

និណស្សលកតាទនិយត្តេរាបទាន ទី ៣

កាលណា ព្រះពុទ្ធាំណាច ព្រះអង្គមានបញ្ជាចក្ខុ ជា
អ្នកធ្វើនូវពន្លឺកើតឡើង ព្រះពុទ្ធាំណាចនោះ រមែងដុត
កិលេស ហើយបញ្ចេញនូវពន្លឺក្នុងកាលនោះ ។ ខ្ញុំសរសើរ
ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមតិស្សៈ ជានាយកដ៏ប្រសើររបស់សត្វ-
លោក ហើយបានបូជាជាម្ចាស់ ដោយចិត្តរីយាយ ។
ឯព្រះពុទ្ធព្រះនាមតិស្សៈ ជានាយកដ៏ប្រសើរនៃសត្វលោក
ទ្រង់បានជ្រាបច្បាស់ នូវសេចក្តីត្រិះរិះរបស់ខ្ញុំ ទ្រង់គង់លើ
អាសនៈរបស់ព្រះអង្គ ហើយសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះថា

បុគ្គលណាមានសេចក្តីជ្រះថ្លា បានប៉ាន់តថាគតដោយ
ផ្កាទាំងឡាយ ដោយដៃរបស់ខ្លួន តថាគត នឹងសរសើរ
បុគ្គលនោះ អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់តថាគតសម្តែងចុះ ។
បុគ្គលនោះ នឹងសោយទេវរាជ្យ ជាស្តេចនៃទេវតា អស់
២៥ ឆ្នាំ នឹងបានជាស្តេចចក្រពត្តិ អស់ ៧៥ ឆ្នាំ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បទេសវដ្តំ វិបុលំ   គណនាតោ អសដ្ឋយំ
 ភស្ស កម្មស្ស ទិស្សន្តោ^(១) បុត្តានិ ប្បជនាយ សោ^(២) ។
 សាយំ ចានោ ចយំ ចោសោ បុប្ផហំ មំ អនាទយំ^(៣)
 បុព្វាកម្មន សំយុត្តោ បុរោ ចានុកវិស្សតិ ។
 យំ យំ ឥច្ឆតិ កាមេហំ តំ តំ ចានុកវិស្សតិ
 សន្តប្បំ បវិប្បវេត្តា ទិញាយិស្សតិណាសវោ ។
 កិលេសេ^(៤) ឈាបយំត្រាន សម្បជានោ បដិស្សតោ
 ឯកាសនេ ទិសំទិត្តា អវហន្តិ អចាបុណំ^(៥) ។
 ចន្តមន្តោ ទិបដ្ឋន្តោ ទិសិន្តោ អថវា^(៦) វិសោ
 ពុទ្ធសេដ្ឋំ សវិត្តាន វិហារមិ អហំ វនា^(៧) ។
 ភីវេ បិណ្ណចានេ ច បច្ចុយេ សយនាសនេ
 ភត្ត មេ ឧនតា ទត្តិ ពុទ្ធប្បជាយិទំ ដលំ ។

---

១ ម. ទិស្សន្តេន ។ ២ ម. ច ។ ៣ ឧ. សីសំ ត្តោ ច អយំ បោសោ បុប្ផមា-
 កង្កុលេ បយន្តិ ទិស្សន្តិ ។ ម. សីសំ ត្តោ ចយំ បោសោ បុប្ផមាបុ រោចយន្តិ ទិស្ស-
 ន្តិ ។ ៤ ឧ. កិលេសា ។ ៥ ឧ. ម. អហន្តមបុណំ ។ ៦ ឧ. ម. ឧវេរិ ។ ៧ ម.
 សវា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

នឹងបានសោយប្រទេសរាជ្យ ដ៏ធំឲ្យលាយ រាប់ជាតិមិនអស់
 នេះជាអាទិសង្សនៃកម្ម គឺកិរិយាបូជាប្លែកៗនោះ ។ បុរស
 នេះ ដែលបានបាំងតថាគតដោយផ្កាទាំងឡាយ ទាំងល្ងាច
 ទាំងព្រឹក នឹងទៅជាអ្នកប្រកបដោយបុព្វកម្ម ផលនឹងកើត
 ប្រាកដចំពោះមុខ ។ បុរសនេះប្រាថ្នារត្តណា ។ ដោយ
 កាមទាំងឡាយ រត្តនោះ ។ នឹងកើតប្រាកដ នឹងញ៉ាំង
 សេចក្តីប្រាថ្នាឲ្យពេញលេញ ជាអ្នកមិនមានអាសវៈ នឹង
 បរិនិព្វាន ។

ខ្ញុំដុតបំផ្លាញពួកកិលេសចោលហើយ ជាអ្នកដឹងច្បាស់
 ទាំងមានស្មារតី អង្គុយលើអាសនៈតែមួយ ក៏បានដល់នូវ
 ព្រះអរហត្ត ។ ខ្ញុំកំពុងដើរ កំពុងដេក កំពុងអង្គុយឬឈរ
 ក៏នឹកទៅរកព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ក្នុងកាលនោះ ។ ក្នុងទីនោះ
 ខ្ញុំឥតមានសេចក្តីខ្វះខាតដោយចីវរច្បង្វាយ បិណ្ឌ បាតច្បង្វាយ
 នឹងសេនាសនច្បង្វាយសោះឡើយ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។

តតិយំ តិណសូលកតាទនិយទ្កេរមទានំ

សោទានិ បត្តោ អមតំ សន្តិ បទមនុត្តរំ
សព្វាសវេ បរិញាយ វិហារមិ អនាសវេ ។
ទ្រេន្យតេ វេតោ កកេយ្យ យំ ពុទ្ធមភិប្បជយី
ទុក្ខតី ធាតិជាធាមិ ពុទ្ធប្បជាយិទំ ដលំ ។
កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ ភវា សព្វេ សម្មហតា
នាតោ ពុទ្ធនំ ធម្មា វិហារមិ អនាសវេ ។
ស្វាគតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្សំ សន្តិកេ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្សំ សាសនំ ។
បដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋមេ
ធម្មភិញ្ញា សន្តិកតា កតំ ពុទ្ធស្សំ សាសនន្តិ ។
ឥត្តំ សុទ្ធិ អាយស្មា តិណសូលកតាទនិយោ
ថេរោ ឥមា តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

តិណសូលកតាទនិយទ្កេរស្ស អមទានំ សម្ពត្តំ ។

តិណស្សលកធាទនិយត្តោបទាន ទី ៣

ឥឡូវនេះ ខ្ញុំនោះបានដល់អមតបទ គឺព្រះនិព្វាន ជាគុណ-
 ជាតស្ងប់ប្រសើរ ខ្ញុំកំណត់ដឹង នូវអាសវៈទាំងពួង ជា
 អ្នកមិនមានអាសវៈ ។ ក្នុងកប្បទី ៧២ អំពីកប្បនេះ ព្រោះ
 ហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាព្រះពុទ្ធ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែល
 ស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាដល់នៃពុទ្ធបូជា ។ កិលេសទាំងឡាយ
 ខ្ញុំបានដុតបំផ្លាញអស់ហើយ ភពទាំងពួង ខ្ញុំបានគាស់រំលើង
 ចោលអស់ហើយ ខ្ញុំជាបុគ្គលមិនមានអាសវៈ ដូចជាដំរីដំ
 ប្រសើរ កាត់ផ្តាច់នូវទន្ធិង ។ ឡ! ដំណើរដែលខ្ញុំមក ក្នុង
 សំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ជាដំណើរល្អហ្ន៎ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបាន
 ដល់តាមលំដាប់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ធ្វើរួចហើយ ។ បដិសម្ពិទ្ធា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦
 នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់
 ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះតិណស្សលកធាទនិយត្តោ មានអាយុ បានសម្តែង
 នូវភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

បច្ចុតំ មជ្ជមំស ពាយកតោបទានំ

(២) នគរេ ពន្ធមតិយា	សុករិកោ អហោសហំ
ឧកោដកំ រន្ធយត្តា	មជ្ជមំសម្មំ ឌុករិ(១) ។
សន្និទានំ អហំ កថា	ឯកបត្តំ អហំ កហំ(២)
ប្បយត្តានំ តំ បត្តំ	ភិក្ខុសង្ឃស្សនាសហំ ។
យោ វុឡ្យថេតរោ ភិក្ខុ	និយ្យទេមិ អហំ តទា(៣)
ឥមិទា បត្តប្បទេ	លភិសំ(៤) វិបុលំ សុខំ ។
នុវេ សម្មតិយោ កុត្តា	សុក្កម្បលេន ទោទិតោ
បច្ចិមេ វត្តមាទម្មំ	កិលេសេ ឈាបយំស្សតិ(៥)។
តត្ថ ចិត្តំ បសាទេត្តា	តាវត្តិសំ អកញ្ចំហំ(៦)
តត្ថ កុត្តា បិវិត្តា ច	លកាមិ វិបុលំ សុខំ ។
មណ្ឌាបេ វត្តម្បសេ វា	បុត្តកម្មំ អនុស្សរំ
អន្និទានាភិវស្សោ មេ	អតិវស្សតិ តាវទេ ។

---

១ ឧ. មជ្ជសម្មិទ្ធិ អារិវិ ។ ២ ឧ. គហេសហំ ។ ៣ ឧ. ម. យេត្ត ថេតរោ ភិក្ខុ និយ្យ-
 ទេសិ មម តទាតិ ទិស្សន្តិ ។ ៤ ឧ. ម. លកស្ស ។ ៥ អណាបយំស្សតិ យុត្តរមេវ ។
 ៦ ឧ. ម. អគប្បហំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

មជ្ឈិមសិទាយកិច្ចោបទាន ទី ៤

(៤) ខ្ញុំជាអ្នកសម្លាប់ជ្រូក នៅក្នុងក្រុងពនមតិ បានចំអិន
 គ្រឿងទេស ហើយរោយរលីសាច់មានរស់ត្នាញ់ ។ ខ្ញុំចូល
 ទៅកាន់ទីប្រជុំ ហើយបានយកបាត្រមួយ មកដាក់បំពេញ
 ដោយសាច់ត្នាញ់នោះ ហើយប្រគេនដល់ព្រះភិក្ខុសង្ឃ ។
 កាលនោះ ភិក្ខុអង្គណាជាថេរៈ ចាស់ជាងគេ ខ្ញុំប្រគេន
 ភិក្ខុនោះ ខ្ញុំបាននូវសេចក្តីសុខធំទូលាយ ដោយសារការ
 បំពេញបាត្រ ដោយសាច់ត្នាញ់នោះ ។ ខ្ញុំបានទទួលនូវ
 សម្បត្តិទាំងពីរ ត្រូវកុសលមូលជាសំភ្លើង ក៏បានដុតបំផ្លាញ
 កិលេស ក្នុងបច្ច័មភពដែលកំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ។ ខ្ញុំធ្វើចិត្តឲ្យ
 ជ្រះថ្លាក្នុងទីនោះហើយ បានទៅកើតឯឋានភាវត្តិស្សី ខ្ញុំធ្វើ
 ផឹកក្តី តែងបានសេចក្តីសុខធំទូលាយ ក្នុងឋាននោះ ។
 ខ្ញុំតែងរលឹកឃើញនូវបុព្វកម្ម ក្នុងមណ្ឌប ឬទៀបគល់ឈើ
 ភ្លឺភ្លឺបាយនិងទឹកតែងបង្ហូរចុះដល់ខ្ញុំ ក្នុងឋាននោះ ។

ចក្កវង្ស មនុស្សសម័យកត្តោបទានំ

ឥន្ទំ បច្ឆិមតំ មយ្ហំ

ចរិមោ វត្តតេ ភវេ

ឥនាបិ អន្តចានំ មេ

វស្សតេ សព្វកាលំកំ ។

តេនេវ មជ្ជនានេន(១)

សន្តវិត្តា ភវេ អហំ

សព្វាសវេ បរិពាយ

វិហារមិ អនាសវេ ។

ឯកនុវតេ ឥតោ កប្បេ

យំ នានមន្តិ តនា

ទុក្ខតំ ធាតិជាធាមិ

មជ្ជនានស្ស័នំ ដលំ ។

កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ

ភវេ សព្វេ សម្មហតា

នាគោវ ពុទ្ធិនំ ធម្មតា

វិហារមិ អនាសវេ ។

ស្វាភតំ វត មេ អាសិ

មម ពុទ្ធស្ស័ សន្តិកេ

តិស្សេព្វ វិជ្ជា អនុប្បត្តា

កតំ ពុទ្ធស្ស័ សាសនំ ។

១ ១. មនុស្សសម័យ ។

មនុស្សសាយកត្តេរាបកាល ទី ៤

នេះរាងកាយខាងក្រោយបំផុតរបស់ខ្ញុំ ភពជាទីបំផុតរបស់ខ្ញុំ
 កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ចំណែកខាងបាយនិងទឹក រឺមិនបង្កចុះ
 មកដើម្បីខ្ញុំ ក្នុងទីនេះ សព្វ ៗ ពេល ។ ខ្ញុំអន្ទោលទៅក្នុង
 ភព កំណត់ដឹងនូវអាសវៈទាំងអស់ ជាអ្នកមិនមានអាសវៈ
 ដោយការឲ្យនូវសាច់ មានរសត្បាញនោះឯង ។ ក្នុងកម្សាន្ត
 ៧១ អំពីកម្សាន្តនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានឲ្យបាន ក្នុងកាល
 នោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខភិ នេះជាផលនៃការឲ្យនូវសាច់
 មានរសត្បាញនោះឯង ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំបាន
 ដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំបានគាស់រលើងចោល
 ហើយ ខ្ញុំជាបុគ្គលមិនមានអាសវៈ ដូចជាដំរីដ៏ប្រសើរកាត់
 ផ្តាច់នូវទន្ទឹង ។ ឧ ! ដំណើរដែលខ្ញុំមក ក្នុងសំណាក់ព្រះ
 ពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ជាដំណើរល្អ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ដោយ
 លំដាប់ហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានធ្វើហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បដិសម្ពិទ្ធា ចតុស្សោ វិហោត្តាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្តំ សុទ្ធំ អាយស្មា មជ្ជមិសនាយកោ ខេរោ
 ឥមា តាជាយោ អភាសិត្តាតិ ។

មជ្ជមិសពាយកត្តេស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

បញ្ចមិ ឆាគបល្លវិកត្តោបទានំ

(៥) នគរេ ពុទ្ធមតិយា រាជ្យយ្យានេ វសាមហំ
 មម អស្សមសាមន្តា ទិសីទិ លោកនាយកោ ។
 ឆាគបល្លវមាណយ ពុទ្ធស្ស អភិរោបយី
 បសន្នចិត្តោ សុមនោ សុតតំ អភិវាទយី ។
 ឯកនុវតេ ឥតោ កុប្បេ យំ បល្លវមកិប្បជយី
 ទុក្ខតិ ឆាគិជាឆាមិ ពុទ្ធភ្លជាយិទំ ជលី ។
 កិលេសា យាបិតា មញ្ញំ កវា សព្វេ សម្មហតា
 ឆាកោវ ពុទ្ធនំ នេត្តា វិហារមិ អនាសរោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បដិសម្ពិទ្ធ ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យ
ដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះមគ្គមុំសទាយកត្តោ មានអាយុ បានសម្ព័ន្ធ
នូវតាមទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ មគ្គមុំសទាយកត្តោបទាន ។

ឆាតបល្លវិកត្តោបទាន ទី ៥

(៥) ខ្ញុំនៅក្នុងឧទ្យានរបស់ព្រះរាជា ក្នុងក្រុងពន្ធមតី
ឯព្រះលោកនាយក គង់ជិតអាស្រមរបស់ខ្ញុំ ។ ខ្ញុំមានចិត្ត
ជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ បានយកស្លឹកខ្នុរទៅបូជាព្រះពុទ្ធ
ហើយថ្វាយបង្គំព្រះសុត្ត ។ ក្នុងកប្បទី ៧១ អំពីកប្បនេះ
ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានបូជាស្លឹក ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ
នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញ
ហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំតាសវិលើងចោលហើយ ខ្ញុំជា
បុគ្គលមិនមានអាសវៈ ដូចដំរីដ៏ប្រសើរកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធនឹង ។

ឆ្លង ឯកទីបីយត្តោបទានំ

ស្វាកតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

បដិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

ធន្យភិញ្ញា សន្តិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។

ឥត្តំ សុទ្ធិ អាយស្មា នាកបល្លវកោ មេរោ ឥមា

តាជាយោ អភាសិត្តាតិ ។

នាកបល្លវកត្តោស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ឆ្លង ឯកទីបីយត្តោបទានំ

(៦) បរិទិព្ភតម្ពិ សុតតេ សិទ្ធតេ លោកនាយកេ

សនេវមាទុសា សព្វេ ប្បជេន្តំ ទិបទុត្តមំ ។

អាហេបិតេ ច ចិត្តកេ សិទ្ធតេ លោកនាយកេ

យជាសកេន ជាមេន ចិត្តំ ប្បជេន្តំ សត្តនោ ។

ឯកទ័បិយកេត្តោបទាន ទី ៦

ឧ ! ដំណើរដែលខ្ញុំមក ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ជា
 ដំណើរល្អហ្ន៎ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់តាមលំដាប់ហើយ សា-
 សនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានធ្វើរួចហើយ ។ បដិសម្ពិត ៤
 វិមោក្ខ ៤ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
 ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានព្រម ព្រះនាគបល្ល័កេត្តោ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
 ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

បឋំ នាគបល្ល័កេត្តោបទាន ។

ឯកទ័បិយកេត្តោបទាន ទី ៦

[៦] កាលព្រះសុគតព្រះនាមសិទ្ធត្ថៈ ជាលោកនាយក
 ទ្រង់បរិនិព្វានហើយ ពួកមនុស្សទ្រង់ទៅតាមទាំងអស់ នាំគ្នា
 បូជាព្រះពុទ្ធដ៏ទុក្ខម ជាងសត្វជើងពីរ ។ ក៏កាលដែលព្រះ
 សិទ្ធត្ថៈ ជាលោកនាយក ដែលគេលើកដាក់លើជើងប្តូរ
 ហើយ ពួកមនុស្សព្រមទាំងទៅតា នាំគ្នាបូជាជើងប្តូរ នៃ
 ព្រះសាស្តា តាមសមគួរដល់កំឡាំង នៃសព្វារបស់ខ្លួន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

អវិទូរេ ចិត្តកស្ស	ធិបំ ឧជ្ឈាលយី អហំ
យាវ ឧទេតិ សុរិយោ	ធិបំ មេ តាវ បជ្ឈលិ ។
តេន កម្មេន សុកតេន	ចេតនាបណីជីហំ ច
ជហិត្វា មាណុសំ ទេហំ	តាវត្តិសំ អកញ្ចហំ ។
តត្ថ មេ សុកតំ ព្យមី	ឯកធិបន្តំ ញាយតិ
ធិបសតសហស្សានិ	ព្យម្រេ បជ្ឈលរេ មម ។
ឧទយន្តោវ សុរិយោ	ទេហោ មេ ជលតេ សទា
សប្បកាហំ ^(១) សវិស្ស អាណោកោ ហោតិ មេ សទា។	
តិរោក្កុ ^០ តិរោសេលំ	សមតិក្កយ្ហ បព្វតំ
សមន្តា យោជនសតិ	បស្សមំ ចក្កនា អហំ ។
សត្តសត្តតិក្កតិ ច	ទេវលោកេ វមី អហំ
ឯកត្តិសតិក្កតិ ច	ទេវជ្ជំ អការយី ។
អជ្ជវិសតិក្កតិ ច	ចក្កវត្តំ អហោសហំ
បទេសវជ្ជំ វិបុលំ	កណាណតោ អសង្កយំ ។

១ ១. សញ្ញាហំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ខ្ញុំបានអុជប្រទីប ក្នុងទីជិតជើងថ្កូវ ប្រទីបរបស់ខ្ញុំ រទេះនៅ
ដកបព្រះអាទិត្យរះឡើង ។ ខ្ញុំបានលះបង់នូវរាងកាយ ជា
របស់មនុស្ស ទៅកើតឯឋានភាវត្តិន្យ ដោយកម្មដែលខ្លួនធ្វើ
ល្អហើយនោះផង ដោយការតំកល់ចេតនានោះផង ។ វិមាន
របស់ខ្ញុំ ដែលបញ្ចកម្មធ្វើល្អហើយ ក្នុងឋានភាវត្តិន្យនោះ គេ
វែមន៍ស្គាល់ថា វិមានឈ្មោះឯកទីប ព្រោះមានប្រទីបមួយ
សែន រុងរឿង ក្នុងវិមានរបស់ខ្ញុំនោះ ។ រាងកាយរបស់ខ្ញុំ
វែមន៍រុងរឿងសព្វកាល ដូចព្រះអាទិត្យកាលរះឡើង ពន្លឺ
សររះ របស់ខ្ញុំ វែមន៍មានសព្វ ។ កាល ជាន់ពន្លឺចាំង
ឡាយ ។ ខ្ញុំមានភ្នែកមើលឃើញទៅ ខាងក្រៅដណ្តាំង ខាង
ក្រៅភ្នំ កន្លងភ្នំ មួយរយយោជន៍ជុំវិញ ។ ខ្ញុំបានក្រេកអរ
ក្នុងទេវលោក អស់ ៧៧ ដង បានសោយរាជ្យ ជាស្តេច
ទៅតាអស់ ៣១ ដង ។ ខ្ញុំបានជាស្តេចចក្រពត្តិ អស់ ២៨
ដង សោយបទេសរាជ្យ ដ៏ធំទូលាយ រាប់ជាតិមិនអស់ ។

ឆ្លង់ ឯកវិប័យត្ថេរាបទានំ

ទេវលោកា ចរិត្តាន	ទិព្វត្ថី មាតុកុដ្ឋិយំ
មាតុកុដ្ឋិតស្សាមិ	អក្ខំ មេ ន វិនិស្ស័តិ (១) ។
ជាតិយា ចតុវស្សាហំ	បព្វជី អនតារិយំ
អន្តរមាសេ អសម្បត្តេ	អរហន្តំ អនាបុណី ។
ទិព្វចក្កំ វិសោធនសី	ភវា សព្វេ សម្មហតា
សព្វេ កិលេសា សព្វាញា	ឯកទីបស្ស័ទិ ដលំ ។
តិរោកុដ្ឋំ តិរោសេលិ	បព្វតញ្ញាមិ កេវលិ
សមតិក្កម្ម បស្សាមិ	ឯកទីបស្ស័ទិ ដលំ ។
វិសមា មេ សមា ហោន្តិ	អន្ធការោ ន វិជ្ជតិ
នាហំ បស្សាមិ តិមិរិ	ឯកទីបស្ស័ទិ ដលំ ។
ចតុន្ទវត្តេ វត្តោ កិប្បេ	យំ ទីបមទទី តទា
ទុក្ខតី ធាកិជាបាមិ	ឯកទីបស្ស័ទិ ដលំ ។
កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហិ	ភវា សព្វេ សម្មហតា
នាកោវ ពន្ធនំ ធម្មតា	វិហារមិ អនាសវោ ។

១ ទ. អ និមិត្តិ ។ ម. ឧ និមិត្តិ ។

ឯកទ័យតោបទាន ទី ៦

កាលខ្ញុំប្រតិបត្តិការលោក មកកើតក្នុងផ្ទះមាតា សូម្បីកាល
 ខ្ញុំនៅក្នុងផ្ទះមាតា ភ្នែករបស់ខ្ញុំឥតខូចខាតឡើយ ។ ខ្ញុំ
 មានអាយុ ៤ ឆ្នាំ បានចូលទៅកាន់ផ្ទះ មិនទាន់បានកន្លះខែ
 ខ្ញុំក៏បានសម្រេចអរហត្ត ។ ខ្ញុំបានជំរះទិព្វចក្ខុ ភពតាំងអស់
 ខ្ញុំបានគាស់រំលើងចោលហើយ កិលេសតាំងអស់ ខ្ញុំបាន
 ផ្តាច់ផ្តិលហើយ នេះជាផលនៃប្រទ័យមួយ ។ ខ្ញុំមើលឃើញ
 ទៅ ខាងក្រៅជញ្ជាំង តាំងខាងក្រៅក្នុង កន្លងក្នុងតាំងអស់
 នេះជាផលនៃប្រទ័យមួយ ។ ប្រទេសទាំងឡាយដែលមិនរាប
 ស្មើ គ្រឡប់ទៅជារាបស្មើ សម្រាប់ខ្ញុំ ខ្ញុំមិនមានឆ័ត្តិក ខ្ញុំមិន
 ដែលឃើញឆ័ត្តិកឡើយ នេះជាផលនៃប្រទ័យមួយ ។
 ក្នុងកប្បទី ៧៤ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយ
 ប្រទ័យ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខភិ នេះជាផល
 នៃប្រទ័យមួយ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំបានដុតបំផ្លាញ
 ហើយ ភពតាំងអស់ ខ្ញុំបានគាស់រំលើងចោលហើយ ខ្ញុំជា
 បុគ្គលមិនមានអាសវៈ ដូចជាដំរីដ៏ប្រសើរកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធន៍ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ស្មារតី វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្និកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពុទ្ធា ធនស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យកិញ្ញា សម្មិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា ឯកដិបិយោ ដេវោ ឥមា
 កាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ឯកវិបិយត្ថេស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

សត្តមំ ឧប្បង្គបិបិយត្ថេវាបទានំ

[៧] នគរេ ពុទ្ធមតិយា អហោសី មាលិកោ តនា
 ឧត្តន្តំ ប្បយត្តាន អភមំ អន្តរាបណំ ។
 ភគវា តម្មិ សមយេ ភិក្ខុសង្ឃបុរុក្ខតោ
 មហតា អានុកាវេន ធិយ្យាតិ លោកនាយកោ ។
 ទិស្វាន លោកបដ្ឋោតំ វិបស្សី លោកតារណំ
 បប្ប បគយ ឧទន្ទា ពុទ្ធសេដ្ឋំ អប្បជយី ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

១ ដំណើរដែលខ្ញុំមក ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ជា
 ដំណើរល្អហ្ន៎ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់តាមលំដាប់ហើយ សា-
 សនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើរួចហើយ ។ បដិសម្ពិទ្ធា ៤
 វិមាត្ថ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ
 ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះឯកទីបិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្ព័ន្ធនូវតាថា
 ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ឯកទីបិយត្ថេរអបទាន ។

ឧប្បដ្ឋបបិយត្ថេរាបទាន ទី ៧

(៧) កាលនោះ ខ្ញុំជាអ្នកក្រុងផ្កា នៅក្នុងក្រុងពន្ទមត៌
 ខ្ញុំបានដាក់ផ្កាពេញថ្នក់ ហើយដើរសំដៅផ្សារ ។ សម័យ
 នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ជាលោកនាយក មានភិក្ខុសង្ឃ
 ចោមរោម កំពុងស្តេចទៅ ដោយអានុភាពដ៏ធំ ។ ខ្ញុំ
 បានឃើញព្រះវិបស្សី ព្រះអង្គបក្ខីលោក ទ្រង់បំឡុងសត្វ-
 លោក ហើយយកផ្កាអំពីថ្នក់ បូជាព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ។

សត្តមំ ឧប្បង្គប្បវិយត្តោបទានំ

ឯកនុវតេ វតោ ករេយ្យ ពុទ្ធសេដ្ឋំ អប្បជយី

ទុក្ខតំ ណភិជាធាមិ ពុទ្ធិប្បជយិទំ ដលី ។

កលេសា យាបិតា មយ្ហំ ភវ សព្វេ សម្មហតា

នាគោវ ពុទ្ធនំ ធម្មា វិហារមិ អនាសវេ ។

ស្វាកតំ វតមេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

បដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

ធម្មភិញ្ញា សង្កិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។

ឥតំ សុទិំ អាយស្មា ឧប្បង្គប្បវិយោ ថេរោ វមា

តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ឧប្បង្គប្បវិយត្តោស្ស អបទានំ ឈម្ពំ ។

ឧប្បន្តបុរិយត្ថេរាបទាន ទី ៧

ក្នុងកប្បទី ៧១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាព្រះ
 ពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខភិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូ-
 ជា ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំបានដុតបំផ្លាញហើយ ភព
 ទាំងអស់ ខ្ញុំបានគាស់រំលើងចោលហើយ ខ្ញុំជាបុគ្គលមិន
 មានអាសវៈ ដូចជាដំរីដ៏ប្រសើរ កាត់ផ្តាច់នូវទន្ធនឹង ។ ឧ ។
 ដំណើរដែលខ្ញុំមក ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ជាដំណើរ
 ល្អហ្ន៎ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់តាមលំដាប់ហើយ សាសនា
 របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើរួចហើយ ។ បដិសម្ពុទា ៤ វិទោក្ខ
 ៨ នឹងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំង
 សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានពួថា ព្រះទុច្ចនិបប័យតេរ មានអាយុ បានសម្ព័ន្ធនូវ

គាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

អដ្ឋមិ យាកុទាយកត្តោបទានំ

(៨) អតិថី^(១) មេ គហេត្វាន អាគញ្ជី តាមកំ តនា
សម្បុណ្ណានទិកំ ទិស្វា សង្ឃារមិ ឧបាគមី ។
អារញ្ញកា ជុតធរា ឈាយិទោ ល្ងទច័វរា
វិវេកាកិរតា ធិរា សង្ឃារមេ វសន្តិ តេ ។
គតិ តេសំ ឧបច្ឆិណ្ណា សុវិមុត្តាន តាទិទំ
បិណ្ណាយ តេ ន កច្ឆន្តិ ឡិទ្ធនទិកាយតី^(២) ។
បសន្នចិត្តោ សុមនោ វេទជាតោ កតញ្ជាលី
តណ្ហាលំ បក្កហេត្វាន យកុទានំ អនាសហំ ។
បចទំ^(៣) យាកុំ ទត្វាន បសន្នោ សេហិ ចាលិកិ
សកកម្មាភិរទ្វេហំ តាវត្តិសំ អគញ្ជហំ ។
មណិមយញ្ច មេ ព្យម្ពំ ទិព្វន្តិ^(៤) តិទសេ គណោ
នារីគណោហិ សំហិតោ^(៥) មោទាមិ ព្យមមុត្តមេ ។

---

១ ម. អតីតំ ។ ២ ម. ឡិទ្ធិ នទិកាយតី ។ ៣ ឧ.ម. បច្ឆនំ ។ ៤ ម. និព្វត្តិ ។
៥ ឧ. សហិតោ ។ ម. មហិតោ ។

យោគិវាយកត្តោរាបទាន ទី ៨

(៨) កាលនោះ ខ្ញុំនាំភ្ញៀវរបស់ខ្ញុំ មកកាន់ស្រុកតូច
 បានឃើញស្នឹងមានទឹកពេញព្រៀប ហើយដើរចូលទៅកាន់
 អារាមរបស់សង្ឃ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ជាអ្នកនៅក្នុងព្រៃ ទ្រ-
 ទ្រង់នូវធុត្តង មានឈាន មានបីវដ្តសៅហ្មង ត្រេកអរ
 ក្នុងទីស្ងាត់ ជាអ្នកប្រាជ្ញ ទៅក្នុងអារាមរបស់សង្ឃ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងនោះ លោកជាអ្នករួចស្រឡះល្អហើយ ប្រកបដោយ
 ភាទិគុណ មានដំណើរដាច់ហើយ ភិក្ខុទាំងនោះមានស្នឹង
 ស្ទុះផ្លូវ ក៏ទានទៅបិណ្ឌបាត ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មាន
 ចិត្តរីករាយ មានចិត្តត្រេកអរ ហើយធ្វើអញ្ជាវី យកអង្ករ
 ធ្វើបបរ ប្រគេនយាគុទាន ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា ប្រគេន
 បបរ ដែលបំអិនហើយ ដោយដៃរបស់ខ្លួន ប្រារព្ធកម្ម
 របស់ខ្លួន បានទៅកើតឯឋានភារត្តិន្យ ។ វិមានជាវិការៈ
 នៃកែវមណី កើតសម្រាប់ខ្ញុំ ក្នុងពួកទេវតាឋានភារត្តិន្យ
 ខ្ញុំប្រកបដោយពួកនារី ត្រេកអរ ក្នុងវិមានដ៏ប្រសើរ ។

អង្គបិយ្យាយកត្តោបទានំ

តេតិសក្ខតិំ ទេវេន្ទ្រា	ទេវេន្ទ្រមការយំ
តិសក្ខតិំ ចក្កវតិំ	មហារជ្ជមការយំ ។
បទេសវដ្តិំ វិបុលំ	កណាណតោ អសង្ខយំ
ទេវលោកេ មនុស្សេ វា	អនុភោត្តា យសំ អហំ ។
បច្ឆិមេ កវសម្បត្តេ	បព្វជី អនការយំ
សហ ឱរោបិតេ កេសេ	សព្វសម្បត្តិវដ្តហំ ។
ឧយតោ វយតោ ចាបិ	សម្មសន្តោ កលេវរំ
បុរេ សិក្ខាបទានេន	អរហន្តំ អចាបុណី ។
សុទិដ្ឋិ មេ ទានវរំ	ចាណិដិំ សុប្បយោជិតំ ^(១)
តេនេវ យាកុទានេន	បត្តោភ្នំ អចលំ បទំ ។
សោកិំ បវិទ្ធពំ ព្យាដិំ	ទរមំ ចត្តតាបទំ
ណភិជាណមិ ឧប្បដ្ឋិំ	យាកុទានស្សំទិំ ផលំ ។

១ ម. សម្បយោជិតំ ។

យាត្រាបរិវេណ ទី ៧

ខ្ញុំបានជាព្រះឥន្ទ រសាយរាជ្យជាស្តេចនៃទេវតា អស់ ៣៣
 ដង បានរសាយរាជ្យដ៏ធំ ជាស្តេចចក្រតត្តិ អស់ ៣០ ដង
 បានរសាយប្រទេសរាជ្យ ដ៏ធំទូលាយ រាប់ជាតិមិនអស់
 ខ្ញុំរសាយនូវយស ក្នុងទេវលោកនិងមនុស្សលោក ។ ក្នុង
 កាលដែលដល់នូវភពជាទីបំផុត ខ្ញុំបានលះបង់សម្បត្តិទាំង
 អស់ ព្រមទាំងសក់ដែលកោរកាត់ រួចហើយចូលទៅកាន់
 ផ្លូវ ។ ម្យ៉ាងទៀត កាលខ្ញុំពិចារណានូវសាកសពដោយ
 កិរិយាអស់ទៅនឹងការសូន្យទៅ ក៏បានសម្រេចព្រះអរហត្ត
 ដោយការបំពេញនូវសិក្ខា ក្នុងកាលមុន ។ បានដ៏ប្រសើរ
 ខ្ញុំបានឲ្យហើយដោយប្រពៃ បានកើតឡើងដោយដៃ ខ្ញុំបាន
 ប្រកបប្រពៃហើយ ខ្ញុំជាបុគ្គលបានដល់នូវអចលបទ គឺនិព្វាន
 ដោយយាត្រានោះឯង ។ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់សេចក្តីសោក
 សេចក្តីខ្សឹកខ្សួល ការឈឺថ្កាត់ ក្រវល់ក្រវាយនិងសេចក្តីក្តៅ
 ក្រហាយចិត្ត ដែលកើតឡើយ នេះជាផលនៃយាត្រានោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយប្ប អវតានំ

យាគុំ សង្ឃស្ស នត្វាន	បុញ្ញកេត្តេ អនុត្តរេ
បញ្ញានិសង្ឃេ អនុកោមិ	អហោ យាគុស្សយំដ្ឋតា
អព្យាធិតា រូបវតា	ទិប្បំ ធម្មំ និត្តជ្ឈិតា ^(១)
លាភិតា អន្តបាទស្ស	អាយុបញ្ចមកំ មម ។
យោ កោចិ វេទិ ជនយំ	សង្ឃេ យាគុំ ននេយ្យ សេ
ឥមាទិ បញ្ច មាណិ	បដិក្កុល្លោយ្យ បណ្ឌិតោ
ករណីយំ កតំ សត្វំ	កវា ខុទ្ទាធិតា មយា
សព្វាសវា បរិក្កុណា ^(២)	នត្តិទាទិ បុនត្តវោ ។
សោ អហំ វិចរិស្សាមិ	តាមាតាមិ បុរាបុរំ
នមស្សមាណោ សម្ពុទ្ធ	ធម្មស្ស ច សុធម្មតំ ។

---

១ ខ. ម. ខំប្បំ ធម្មនិសង្កិតា ។ ២ ខ. ម. សព្វាសវិបរិក្កុណា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ខ្ញុំបានប្រគេនបបរដល់ព្រះភិក្ខុសង្ឃ ជាបុព្វាក្រុមដ៏ប្រសើររួច
 ហើយ ក៏បាននូវអាទិសង្ឃ ៥ ប្រការ ធុហ្ម៎ា ! ភាពនៃបបរ
 ខ្ញុំបានបូជាស្រួលហើយ ។ (អាទិសង្ឃ ៥ ប្រការនោះ គឺ)
 ភាពជាអ្នកមិនមានជម្ងឺដ៏ម្អាត ១ ភាពជាអ្នកមានរូបរាងល្អ ១
 ភាពជាអ្នកគ្រាស់ជីវិតរួចមិចាប់ ១ ភាពជាអ្នកបានបាយនិង
 ទឹកជាប្រក្រតី ១ ខ្ញុំមានអាយុវែង ជាតំរប់៥ ។ បុគ្គលណា
 មួយកាលធ្វើសេចក្តីត្រេកអរឲ្យកើត គប្បីប្រគេនបបរចំពោះ
 ព្រះសង្ឃ បុគ្គលនោះឈ្មោះថាបណ្ឌិត តែងទទួលឋានៈ ៥
 ប្រការនេះឯង ។ ករណីយកិច្ចទាំងអស់ ខ្ញុំបានធ្វើរួចហើយ
 ភពទាំងឡាយ ខ្ញុំបានគាស់រលើងចោលហើយ អាសវៈទាំង
 ពួងរបស់ខ្ញុំ អស់រលើងហើយ ឥឡូវនេះ ភពថ្មីទៀតមិន
 មានទេ ។ ខ្ញុំនោះតែងដើរទៅកាន់ស្រុកតូច-ធំ និងបូរីតូច-
 ធំ តែងថ្វាយបង្គំនូវព្រះសម្មា និងព្រះធម៌ជាសភាវៈដ៏ល្អ ។

អង្គម៍ យាតុពាយកត្តេរុបទានំ

ភីសកប្បសហស្ស័ម្ហិ យំ ទានមទទី តទា
 ទុក្ខតិ ធាតិជាធាមិ យាតុទានស្ស័ទិ ឝលំ ។
 កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហិ ភវា សព្វេ សម្មហតា
 ធាតោ ពទ្ធនិ ធម្មតា វិហារមិ អនាសវេ
 ស្វាកតិ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតិ ពុទ្ធស្ស សាសនិ ។
 បដិសម្ពុទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធម្មកិញ្ញា សច្ចកតា កតិ ពុទ្ធស្ស សាសននិ ។
 ឝត្តិ សុទិ អាយស្មា យាតុទាយកោ ថេរោ ឝមា
 កាយោ អភាសិត្តាតិ ។

យាតុពាយកត្តេរុស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

យាតុទាយកត្តោបទាន ទី ៨

ក្នុងកប្បទី ៣០ ពាន់ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបាន
 ឲ្យបាន ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំពុំដែលស្គាល់ទុក្ខភិ នេះជាផល
 នៃយាតុទាន ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំបានដុតបំផ្លាញ
 ហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំបានគាស់រំលើងចោលហើយ ខ្ញុំ
 ជាបុគ្គលមិនមានអាសវៈ ដូចជាដំរីដ៏ប្រសើរ កាត់ផ្តាច់នូវ
 ទន្ធន៍ ។ ឡ ! ដំណើរដែលខ្ញុំមក ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់
 ខ្ញុំ ជាដំណើរល្អ វិញ ៣ ខ្ញុំបានដល់តាមលំដាប់ហើយ
 សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើរួចស្រេចហើយ ។
 បដិសម្ពិទ្ធា ៤ វិមោក្ខ ៨ នឹងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
 ដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានព្រម ព្រះយាតុទាយកត្តោ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
 ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ យាតុទាយកត្តោបទាន ។

និមិ បត្តោទនិទាយកត្តោបទានំ

(៧) វេនាវី បុរេ អាសី សតតំ វេនកម្មុកោ

បត្តោទនំ កហេត្វាន កម្មុនំ អគមាសហំ ។

តត្ថទ្ធសាសី សម្មុនំ សយម្ហំ អបរាជិតំ

វេនា បិណ្ណាយ ធិក្ខុនំ ទិស្វា ចិត្តំ បសាទយំ ។

បរកម្មាយនេ(១) យុតោ បញ្ចញ មេ ន វិជ្ជតំ

អយំ បត្តោទនោ អត្ថំ កោជយស្សាមិមំ មុនំ ។

បត្តោទនំ កហេត្វាន សយម្ហស្ស អទាសហំ

មម ធិជ្ឈាយមាទស្ស បរិក្ខតំ មហាមុនំ(២) ។

តេន កម្មេន សុកតេន ចេតនាបណ្ឌិតំ ច

ជហិត្វា មាទុសំ នេហំ តាវត្ថុសំ អគញ្ញហំ ។

១ ម. វិយកម្មាយនេ ។ ២ ឱ ម. ពហ មុនំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បញ្ចោទនទាយកត្តោបទាន ទី ៧

(៧) កាលធីតពមុន ខ្ញុំបានកើតជាថ្មីវិព្រា ប្រកបការក្នុង
 វិព្រារឿយៗ បានយកបាយដែលចំអិនដោយអង្ករចំនួនមួយ
 នាឡិ ហើយដើរទៅធ្វើការងារ ។ ខ្ញុំបានឃើញព្រះសម្ពុទ្ធ
 ជាព្រះសយម្ពុ ទ្រង់ឈ្នះមារ ព្រះអង្គកំពុងស្តេចចេញពីវិព្រា
 ទៅចំណុំបាតក្នុងទីនោះ លុះខ្ញុំបានឃើញហើយ ក៏ញ៉ាំង
 ចិត្តឲ្យជ្រះថ្លាថា អញរាល់តែប្រកបក្នុងការងារ ឲ្យអ្នកដទៃ
 ចំណែកបុណ្យរបស់អញ មិនមាន ឥឡូវនេះ បាយដែល
 ចំអិនដោយអង្ករមួយនាឡិនេះមាន អញនឹងនិមន្តព្រះមុនីនេះ
 ឲ្យឆាន់បាយនេះ ។ ខ្ញុំយកបាយដែលចំចិនដោយអង្ករមួយ
 នាឡិ ថ្វាយព្រះសយម្ពុ កាលខ្ញុំកំពុងតែសំឡឹងមើល ព្រះ
 មហាមុនីទ្រង់សោយ ។ ខ្ញុំលះបង់រាងកាយ ជាប់របស់
 មនុស្សហើយ បានទៅកើតឯឋានភារត្តិន្យ ដោយកម្មដែល
 ធ្វើល្អហើយនោះផង ដោយការគំកល់ចេតនានោះផង ។

នវមំ បញ្ចេនពាយកត្តោបទានំ

ធូត្តិសត្តន្តិ^(១) ទេវិញ្ញោ

ទេវវជ្ជមការាយំ

តេត្តិសត្តន្តិ វជា ច

ចក្កវត្តិ អហោសហំ^(២) ។

បទេសវជ្ជិ វិបុលំ

គណាណតោ អសដ្ឋយំ

សុខិតោ យសវា ហោមិ

បត្តោទទស្សនិ ជលំ ។

ភវាភវេ សំសវញ្ញោ

លភាមិ អមិតំ ធនំ

កោតេ មេ ឡានតា នត្តិ

បត្តោទទស្សនិ ជលំ ។

នទិសោតប្បជិកាតា

កោតា និព្វត្តវេ មម

បរមេត្តិ ន សក្កោមិ

បត្តោទទស្សនិ ជលំ ។

ឥមំ ខាទ ឥមំ ភុញ្ញ

ឥមម្ហំ សយនេ សយ

តេណហំ សុខិតោ ហោមិ

បត្តោទទស្សនិ ជលំ ។

១ ឧ. ម. ធូត្តិសត្តន្តិ ។

បញ្ជាក់ទាយកញ្ជើញបទ ទី ៩

ខ្ញុំបានជាព្រះឥន្ទ្រ សោយរាជ្យជាស្តេចទេវតា អស់ ៣២
 ដង បានជាស្តេចចក្រភត្តិ អស់ ៣៣ ដង ។ បានសោយ
 រាជ្យជាក្សត្រប្រទេសរាជ្យ ដ៏ធំទូលាយ រាប់ជាតិមិនអស់ ខ្ញុំ
 ជាអ្នកដល់សេចក្តីសុខ មានយស នេះជាផលនៃបាយដែល
 ចំអិនដោយអង្ករមួយនាឡិ ។ ខ្ញុំកាលអន្ទោលទៅមកក្នុងភព
 តូចនឹងភពធំ រមែងបានទ្រព្យរាប់មិនអស់ ខ្ញុំមិនដែលមាន
 ការខ្វះខាតភោគៈឡើយ នេះជាផល នៃបាយដែលចំអិន
 ដោយអង្ករមួយនាឡិ ។ ភោគៈទាំងឡាយដែលមានចំណែក
 ប្រៀបដូចខ្សែទឹកទន្លេ រមែងកើតសម្រាប់ខ្ញុំ ខ្ញុំមិនអាចរាប់
 ភោគៈទាំងនោះឲ្យសព្វគ្រប់បានឡើយ នេះជាផលនៃបាយ
 ដែលចំអិនដោយអង្ករមួយនាឡិ ។ (ពួកជនតែងពោលថា)
 អ្នកចូរទំពារស៊ីចំណីនេះ ចូរបរិភោគអាហារនេះ ចូរដេកលើ
 ដំណេកនេះ ព្រោះហេតុនេះ ខ្ញុំជាបុគ្គលបានសុខស្រួល
 នេះជាផលនៃបាយ ដែលចំអិនដោយអង្ករមួយនាឡិ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឯកនុវត្តេ^(១) ឥតោ កកប្បេ យំ នានមទទី តនា

ទុក្ខតំ បាភិជាបាមិ បត្តោទននស្សំទំ ដលំ ។

កកលេសា ឈាមិតា មយ្ហំ ភវា សតេ សម្មហតា

នាតោវ ពុទ្ធនំ នេត្តា វិហារមិ អនាសវេ ។

ស្វាកតំ វតមេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

បដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិហោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

នឡភិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។

ឥតំ សុទំ អាយស្មា បត្តោទននាយកោ មេរោ

ឥមា តាថាយោ អភាសិតាតិ ។

បត្តោទននាយកត្រៃស្ស អបទានំ សម្ពត្តំ ។

១ ឧ.ម. បក្កនុវត្តេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ក្នុងកប្បទី ៧១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានឲ្យទាន
 ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃបាយ
 ដែលចំអិនដោយអង្ករមួយនាឡិ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំ
 ដុតបំផ្លាញចោលហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំគាស់រំលើងចោល
 ហើយ ខ្ញុំជាបុគ្គលមិនមានអាសវៈ ដូចជាដំរីជ័រ្រសើរកាត់
 ផ្តាច់នូវទន្ធនឹង ។ ឡ! ដំណើរដែលខ្ញុំមក ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធ
 របស់ខ្ញុំ ជាដំណើរល្អហ្ន៎ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់តាមលំដាប់
 ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើរួចហើយ ។
 បដិសម្ពិតា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
 ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានព្រួយ ព្រះបត្តោទនទាយកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែង
 នូវតាមទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ បត្តោទនទាយកត្ថេរអបទាន ។

ទស្សន៍ មញ្ញទាយក្ខត្តោបទានំ

(១០) បរិនិព្វតេ កាវុណិកេ សិទ្ធក្ខត្តេ លោកនាយកេ

វិត្តារិកេ ចាវចនេ ទេវមនុស្សសក្កតេ ។

ចណ្ណាលោ អាសហំ តត្ថ អាសន្និប័ត្តការកោ

តេន កម្មេន ជិវាមិ តេន ចោសេមិ ទារកេ ។

អាសន្និ សុកតំ កត្តា បសន្នោ សេហិ ចាណិកិ

សយមេវ ឧបគន្ធា ភិក្ខុសង្ឃស្សនាសហំ ។

តេន កម្មេន សុកតេន ចេតនាបណិដិហំ ច

ជហិត្តា មាណុសំ ទេហំ តាវត្តិសំ អកញ្ចហំ ។

ទេវលោកំ គតោ សន្នោ មោទាមិ តំនសេ គលោ

សយនាទិ មហាឡាទិ និព្វត្តន្តិ យដិច្ចកំ(១) ។

១ ឧ.ម. យទិច្ចកំ ។

មញ្ញវាយកត្តិរាបទាន ទី ១០

[១០] កាលព្រះលោកនាយក ព្រះនាមសិទ្ធក្មោះ ប្រ-
កបដោយសេចក្តីករុណា ទ្រង់បរិនិព្វានហើយ កាលសា-
សនា កំពុងផ្សាយចេញទៅ មានពួកទេវតានិងមនុស្សធ្វើ
សក្ការៈហើយ ។ ខ្ញុំកើតជាមនុស្សចណ្ឌាល អ្នកធ្វើតាំង
ឈ្មោះអាសន្និ (តាំងមានជ្រុង ៤ ស្មើ) ក្នុងទីនោះ ខ្ញុំ
រស់នៅដោយការងារនោះ ទាំងបានចិញ្ចឹមទារកនិងប្រពន្ធ
ដោយការងារនោះដែរ ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា បានធ្វើតាំង
ឈ្មោះអាសន្និ វិចិត្រយ៉ាងល្អ ដោយវែងរបស់ខ្លួន ហើយនាំ
ចូលទៅប្រគេនព្រះភិក្ខុសង្ឃ ដោយខ្លួនឯង ។ ខ្ញុំលះបង់
រាងកាយ ជារបស់មនុស្សហើយ បានទៅកើតឯឋានតារា-
តិន្ស្រ ដោយកម្មវែងល្អខ្លួនធ្វើល្អហើយនោះផង ដោយការ
តំកល់ចេតនានោះផង ។ ខ្ញុំកាលទៅកាន់ទេវលោក រមែង
រីករាយ ក្នុងពួកទេវតា នៅឋានតារាតិន្ស្រ ទើសម្រាប់ដេក
មានថ្ងៃច្រើន ក៏កើតឡើងតាមសេចក្តីប្រាថ្នា (របស់ខ្ញុំ) ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បញ្ចាសក្ខត្តិ ទេវិទោ	ទេវវជ្ជមការយំ
អសីតិក្ខត្តិ រាជា ច	ចក្កវត្តិ អហោសហំ ។
បទេសវជ្ជិ វិបុលំ	កណាណតោ អសង្ខយំ
សុខិតោ យសវំ ហោមិ	មត្តានានស្សំទំ ដលំ ។
ទេវលោកា ចរិត្តាន	ឯមំ ចេ មាទុសំ ករំ
មហារហា សុសយនា	សយមេវ កវន្តំ មេ ។
អយំ បច្ឆមកោ មយ្ហំ	ចរិមោ វត្តតេ ករេ
អដ្ឋាបំ សយនកាលេ	សយនំ ឧបតិដ្ឋហំ ។
ចត្តវត្តេ វតោ កប្ប្ប	យំ នានំ អនទី តនា
ឧត្តតិ ធាកិដាធាមិ	មត្តានានស្សំទំ ដលំ ។
កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ	កវំ សព្វេ សម្មហតា
ធាតោវ ពន្ធនំ ចេត្តា	វិហារមិ អនាសរេ ។
ស្មាគតិ វត មេ អាសិ	មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា	កតិ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ខ្ញុំបានជាព្រះឥន្ទ សោយរាជ្យជាស្តេចនៃទេវតា អស់ ៥០
 ឆ្នាំ ទាំងបានជាស្តេចបក្រពត្តិ អស់ ៨០ ឆ្នាំ ។ ខ្ញុំបាន
 សោយរាជ្យ ជាក្សត្រប្រទេសរាជ្យ ដ៏ធំទូលាយ រាប់ជាតិមិន
 អស់ ខ្ញុំជាបុគ្គលមានសេចក្តីសុខ មានយស នេះជាផលនៃ
 ការថ្វាយគ្រូ ។ កាលខ្ញុំច្បាតចាកទេវលោក មកកាន់ភពជា
 របស់មនុស្សវិញ ទិសម្រាប់ដេកដ៏ល្អមានដំឡូងច្រើន ក៏កើត
 ឡើងឯង ។ សម្រាប់ខ្ញុំ ។ នេះរាងកាយខាងក្រោយបំផុត
 របស់ខ្ញុំ ភពជាទីបំផុតរបស់ខ្ញុំ កំពុងតែប្រព្រឹត្តទៅ ថ្ងៃនេះ
 ទិសម្រាប់ដេក ក៏កើតឡើង (សម្រាប់ខ្ញុំ) ក្នុងកាលជាទី
 ដេក ។ ក្នុងកប្បទី ៧៤ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែល
 ខ្ញុំបានប្រគេនគ្រូ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ
 នេះជាផល នៃការថ្វាយគ្រូ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំ
 បានដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំគាស់រំលើងចោល
 ហើយ ខ្ញុំជាបុគ្គលមិនមានអាសវៈ ដូចជាដំរីដ៏ប្រសើរកាត់
 ផ្តាច់នូវទន្ធិង ។ ឧ ។ ដំណើរដែលខ្ញុំមក ក្នុងសំណាក់ព្រះ
 ពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ជាដំណើរល្អ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់តាមលំដាប់
 ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើរួចហើយ ។

វសមំ មញ្ចកាយកន្តោបទានំ

បដិសម្ព័ន្ធា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធម្មកិញ្ញា សង្ខិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនង្គំ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា មញ្ចនាយកោ យេវេ ឥមា
 តាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

មញ្ចកាយកន្តោស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

ឧទ្ធុនំ

កន្ទាលី ឯកធនត្តោ ច តិណ្ឌស្វរោ ច មំសនោ
 ធាតបល្លវកោ(១) ទីបំ ឧច្ឆន្តិ(២) យាតុនាយកោ ។
 បត្តោននិ មញ្ចននោ តាថាយោ តណិតា វិសា(៣)
 ទ្វេ សតានិ ច តាថានិ តាថា ចេកា តទុត្តរិ(៤) ។

រាគាលិវិញ្ញោ ព្រាហ្មញ្ញឡីសមោ ។

---

១ ឧ.ម. ធាតបល្លវិកោ ។ ២ ឧ. ឧច្ឆន្តិ ។ ៣ ឧ. វិហា ។ ម វិសា ។ ៤ ឧ. តទុត្ត-
 រិវិ ។

មព្វទាយកត្តោបទាន ទី ១០

បដិសម្ពិទ្ធា ៤ វិមោក្ខ ៨ និវេសកិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានដូចៗ ព្រះមព្វទាយកត្តោ មានអាយុ បានសម្ព័ន្ធរូ
ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

មព្វទាយកត្តោបទាន ។

ឧទ្ទាន

ភទ្ទាលិកត្តោបទាន ១ ឯកប្បត្តិយត្តោបទាន ១ ភិណ្ឌសូល-
កតានិយត្តោបទាន ១ មជ្ឈម័សទាយកត្តោបទាន ១ នាគ-
បល្ល័វកត្តោបទាន ១ ឯកទីបិយត្តោបទាន ១ ទុប្បង្គបប្បិយ-
ត្តោបទាន ១ យាគុទាយកត្តោបទាន ១ បត្តោទេនទាយក-
ត្តោបទាន ១ មព្វទាយកត្តោបទាន ១ ឯភាថា រាប់ទៅ
ឃើញមានចំនួន ២២១ ភាថា ។

ចប់ ភទ្ទាលិក្ខ ទី ៤២ ។

តេជវង្សសោ សក្កិសមជីកវិគោ

បឋមី សក្កិសមជីកតេជវង្សសោ

[១១] វិបស្សនោ កតវតោ ចាដលី ពោធិមុត្តមិ^(១)

ទិស្វា វតំ ចានបត្តិ តត្ថ ចិត្តំ បសាទយី ។

សម្មជ្ជនី កហេត្វាន ពោធិ សម្មជ្ជី តាវទេ

សម្មជ្ជិត្វាន តំ ពោធិ អវន្តំ ចាដលី អហំ ។

តត្ថ ចិត្តំ បសាទេត្វា សវេ កត្វាន អញ្ចលី

នមស្សនោ តំ ពោធិ កញ្ចំ បដិក្កដី អហំ ។

ចារិមត្តេន^(២) កត្វាមិ សវន្តោ ពោធិមុត្តមិ

អជគរោ មិ បិដ្ឋេតិ យោវុចោ មហត្វលោ ។

អាសន្នេ មេ កតំ កត្តំ ដលេន តោសយី មមិ

កលេវិ មេ កិលតិ ទេវលោកេ វមាមហំ

១ ១. បាដលីពោធិ ឧត្តមិ ។ ២ ២. ពារិមត្តេន ។

សក្ខីសម្មជីកវិគ្គ ទី ៤៣

សក្ខីសម្មជីកត្ថេរាបទាន ទី ១

(១១) ខ្ញុំ (បានឃើញ) ដើមជ្រទៀង ជាពោធិព្រឹក្សដ៏ទុក្ខម
 របស់ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមវិបស្សី លុះខ្ញុំបានឃើញ
 ឈើដ៏ប្រសើរនោះហើយ ក៏ញ៉ាំងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លា ចំពោះឈើ
 នោះ ។ ខ្ញុំចាប់យកអំបោស ហើយទោសដើមពោធិព្រឹក្ស
 ក្នុងពេលនោះភ្លាម លុះខ្ញុំបានទោសរួចហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំ
 ដើមជ្រទៀងជាពោធិព្រឹក្សនោះ ។ ខ្ញុំធ្វើចិត្តឲ្យជ្រះថ្លាចំពោះ
 ពោធិព្រឹក្សនោះ រួចធ្វើអញ្ជាលីលើក្បាល នមស្ការពោធិ-
 ព្រឹក្សនោះ ហើយដើរថយក្រោយទៅ ។ កាលខ្ញុំកំពុងនឹក
 ចំពោះពោធិព្រឹក្សដ៏ប្រសើរ ហើយដើរមណ្ឌីវ តាមផ្លូវជាទី
 គ្រាចំទៅ ស្រាប់តែពស់ថ្លាន់មួយ ជាសត្វក្លាហាន មាន
 កំឡាំងច្រើន រួបរឹតខ្ញុំ ។ អំពើដែលខ្ញុំបានធ្វើក្នុងពេលថ្មី ។
 ក៏ញ៉ាំងខ្ញុំឲ្យគ្រេកអរចំពោះផល ចំណែកឯពស់ថ្លាន់ លេប
 រាងកាយខ្ញុំចូលបាត់ទៅ ខ្ញុំបានទៅរីករាយក្នុងទេវលោក ។

បឋមំ សកំសម្មជ្ជិតត្ថេរាបទានំ

អនាវិលំ មម ចិត្តំ វិស្សន្តំ បណ្ណារិ សនា

សោកសន្តំ ន ជាធម៌ ចិត្តសន្តាបនំ មម ។

កុដ្ឋំ កណ្ណោ កលាសោ ច អបមារោ វិត្តិកា

នន កណ្ណា ច មេ នត្តំ ដលំ សម្មជ្ជនាយនំ ។

សោកោ ច បរិទ្បាហោ ៥^(១) ហនយេ មេ ន វិជ្ជតិ

អកន្តំ^(២) ឧជ្ជកំ ចិត្តំ ដលំ សម្មជ្ជនាយនំ ។

សមាធិ បុន បដ្ឋាមិ^(៣) វិស្សន្តំ^(៤) ហោតិ មាទសំ

យំ យំ សមាធិ ឥន្ទាមិ សោ សោ សម្មជ្ជតេ មម ។

រជនិយេ ន រដ្ឋាមិ អថោ នោសនិយេសុ ច

មោហនិយេ ន មុយ្ហាមិ ដលំ សម្មជ្ជនាយនំ ។

១ ឧ. ម. បរិទេវោ ៥ ។ ២ ឧ. អសន្តំ ។ ៣ ឧ. សមាធិសុ ន សុដ្ឋាមិ ។

៤ ម. សមាធិសុ ន មុយ្ហាមិ ។ ៥ ម. វិសទំ ។

សក្ខីសម្ព័ន្ធពល្លោក៧ទាន ទី ១

ចិត្តរបស់ខ្ញុំឥតមានកករលកឡើយ ជាចិត្តសស្អាត សព្វ ។
 កាល ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់នូវសរ គឺសេចក្តីសោក ដែលជា
 ហេតុញ្ញាតិចិត្តរបស់ខ្ញុំ ឲ្យក្តៅក្រហាយឡើយ ។ ពេកយូរ
 ពេកបួស ពេកស្រែង ពេកត្រជាក់ យូរដែក ដំនួចពិស
 រមាស់ ខ្ញុំពុំដែលមានឡើយ នេះជាផល នៃការបោស
 សំអាត ។ សេចក្តីសោក និងសេចក្តីក្លលក្តៅក្នុងហឫទ័យ
 ខ្ញុំមិនដែលមានទេ ចិត្តរបស់ខ្ញុំ ជាចិត្តត្រង់ មិនកាន់កាន់
 នេះជាផលនៃការបោសសំអាត ។ ខ្ញុំដល់នូវសមាធិម្តងទៀត
 ចិត្តនៃខ្ញុំជាធម្មជាតិបរិសុទ្ធ ខ្ញុំប្រាថ្នាសមាធិណា ។ សមាធិ
 នោះ ។ រមែងសម្រេចដល់ខ្ញុំ ។ ខ្ញុំមិនដែលត្រេកត្រអាល
 ចំពោះរបស់ដែលគួរត្រេកត្រអាល ម្យ៉ាងទៀត ខ្ញុំមិនដែល
 ប្រឡូស ចំពោះរបស់ដែលគួរប្រឡូស មិនបានឡើយចំពោះ
 របស់ដែលគួរឡើង នេះជាផលនៃការបោសសំអាត ។

ឯកន្ទ្រតេ ឥតោ កខ្សេយ្យ យំ កម្មមករំ តទា

ទុក្ខតំ ធាតិជាធាមិ ដលំ សម្មជ្ជហយំទំ ។

កិលេសា ឈាមិតា មយ្ហំ ភវំ សព្វេ សម្មហតា

ធាតោ ពទ្ធនំ ធនត្វា វិហារមិ អនាសវោ ។

ស្វាកនំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

មជ្ជិមគ្គិណា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អជ្ជិមេ

ធម្មកិញ្ញា សន្តិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។

ឥតំ សុទំ អាយស្មា សក្កិសម្មជ្ជកោ វេរោ

ឥមា កាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ក្នុងកប្បទី ៧១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានធ្វើអំពើ

ល ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃ

ការបោសសំអាត ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញ

ហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំគាស់រំលើងចោលហើយ ខ្ញុំជា

បុគ្គលមិនមានអាសវៈ ដូចដំរីដ៏ប្រសើរកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធនឹង ។

ឧ ។ ដំណើរដែលខ្ញុំមក ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ជា

ដំណើរល្អ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់តាមលំដាប់ហើយ សា-

សនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើរួចហើយ ។ បដិសម្ពិតា ៤

វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ

ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសក៌សម្មជកតោ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ

ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ សក៌សម្មជកតោ អបទាន ។

ទុតិយំ ឯកទុស្សនាយកិត្តោបទានំ

(១២) នគរេ ហំសវតិយា	អហោសី តិណហារកោ
តិណហារេន ជីវាមិ	តេន តោសេមិ ទារកេ ។
បទុមុត្តរោ ធាម ជិលោ	សព្វធម្មាន ទារកុ
តមន្តការំ ធាសេត្វា	ឧប្បជ្ជិ លោកោយកោ ។
សកេ យវេ និសំទិត្វា	ឃំ ចិន្តេសិ តារទេ
ពុទ្ធា លោកេ សមុប្បន្នោ	ទេយ្យធម្មោ ន វិជ្ជតិ ។
ឥទិ មេ សាជកំ ឃកំ	នត្តិ មេ កោចិ ទាយកោ
ទុក្ខោ និរយសម្មស្សោ	ពេបយិស្សាមិ នត្តិណំ ។
ឃវាហំ ចិន្តយិត្វាន	សកំ ចិត្តិ បសាទយី
ឃកំ ទុស្សំ កហេត្វាន	ពុទ្ធសេដ្ឋស្សនាសហំ ។
ឃកំ ទុស្សំ នទិត្វាន	ឧក្កដិ សម្បវត្តយី
យទិ ពុទ្ធា តុំ វីរ	តារេហំ មិ មហាមុទិ ។

ឯកទុស្សទាយកត្តោបទាន ទី ២

(១២) ខ្ញុំកើតជាអ្នកនាំស្មៅ នៅក្នុងក្រុងហង្សវ្រតី ខ្ញុំចិញ្ចឹម
ជីវិតដោយការនាំស្មៅ ទាំងចិញ្ចឹមកូនប្រពន្ធ ដោយការនាំ
ស្មៅនោះ ។ ព្រះជិនសិរព្រះនាមបទុមត្តរៈ ព្រះអង្គដល់
ត្រើយនៃធម៌ទាំងពួង ជានាយកនៃសត្វលោក ទ្រង់កើត
ឡើង ញ៉ាំងឆឹងតិក្ខុការឲ្យវិនាស ។ ខ្ញុំអង្គុយនៅក្នុងផ្ទះ
របស់ខ្លួន ហើយគិតយ៉ាងនេះ ក្នុងខណៈនោះថា ព្រះពុទ្ធ
ទ្រង់ត្រាស់ហើយក្នុងលោក ទេយ្យធម៌អាត្មាអញមិនមាន ។
អាត្មាអញមានតែសាដកមួយនេះ (បើថ្វាយទៅ) ពុំមានអ្នក
ណាមួយផ្តល់ឲ្យអាត្មាអញ ការពាល់ត្រូវនូវនរក ជាទុក្ខ បើ
យ៉ាងនេះ អាត្មាអញ នឹងបណ្តុះនូវទុក្ខណាបាន ។ ខ្ញុំលុះ
គិតឃើញយ៉ាងនេះហើយ ក៏ធ្វើចិត្តរបស់ខ្លួនឲ្យជ្រះថ្លា បាន
យកសំពត់មួយ ថ្វាយព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ។ លុះថ្វាយសំពត់
រួចហើយ ខ្ញុំស្រែកហៅឡើងថា បពិត្រព្រះមហាមុនី មាន
ព្យាយាម បើព្រះអង្គជាព្រះពុទ្ធ សូមចំឡង់ខ្ញុំព្រះអង្គផង ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបកានំ

បទុម្បត្តរោ លោកវ៌្មិ	អាហ្មត្តំ បដិគ្គហោ
មមំ ធានំ បកត្តោ	អកា មេ អនុហោនំ ។
ឥមំនា ឯកទុស្សន	ចេតនាបណិដិហិ ច
កប្បសតសហស្សានំ	វិនិច្ឆ័យំ ន កុច្ចតិ ។
ធន្តិសក្ខត្តំ ទេវោ	វេទន្តំ កវិស្សតិ(១)
តេត្តិសក្ខត្តំ វាជា ច	ចក្កវត្តំ កវិស្សតិ(២)
បទេសវន្តំ វិបុលំ	កណាណតោ អសម្មយំ
ទេវលោកេ មនុស្សេ វា	សំសរោ តុវំ កវេ ។
រូបវា តុណសម្បន្នោ	អនុវត្តនុទេហវា(៣)
អត្តោភិ អមតំ ទុស្សំ	លកិស្សតិ យដិច្ចកំ ។
ឥទំ វត្ថាន សម្បន្នោ	ជលជ្ជតមនាមកោ(៤)
នកំ អត្តកមិ ដិវោ(៥)	ហិសវាជាវ អម្ពរេ ។

---

១ ឧ. កវិស្សសិ ។ ២ ឧ. កវិស្សសិ ។ ៣ ឧ. អនុបក្កន្តទេហវា ។ ៤ ឧ. អនុបក្កន្តទេហវា ។ ៥ ឧ. ជលជ្ជតមនាយកោ ។ ៥. ឧ. ដិវោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាទ

ព្រះពុទ្ធព្រះនាមបធម្មត្ថរៈ ព្រះអង្គជ្រាបច្បាស់នូវគ្រលោក
គួរទទួលនូវគ្រឿងបូជា ទ្រង់សរសើរទានរបស់ខ្ញុំ ហើយធ្វើ
អនុមោទនាដល់ខ្ញុំថា

បុរសនេះមិនទៅកាន់វិនិបាត អស់វិសេននៃកប្ប ដោយ
ការឲ្យសំពត់មួយនេះផង ដោយការគំកល់ចេតនានេះផង ។
បុរសនេះ នឹងបានជាព្រះឥន្ទ សោយរាជ្យជាស្ដេចនៃទេវតា
អស់ ៣៦ ផង នឹងបានជាស្ដេចចក្រពត្តិ អស់ ៣៣ ផង ។
នឹងបានសោយបរទេសរាជ្យ ដ៏ធំទូលាយ រាប់ជាតិមិនអស់
កាលអន្តរាលទៅ ក្នុងទេវលោក ឬក្នុងមនុស្សលោក ជា
អ្នកមានរូបល្អ បរិបូណ៌ដោយគុណ មានរាងកាយកំពុង
ប្រព្រឹត្តទៅ នឹងបាននូវសំពត់តាមសេចក្ដីប្រាថ្នា ជាអក្ខោ-
ភិនី រាប់មិនអស់ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះនាមបធម្មត្ថរៈ ព្រះ
អង្គជាអ្នកប្រាជ្ញ លុះត្រាស់កាសិតនេះហើយ ទ្រង់ហោះ
ទៅឯអាកាស ដូចជាពដហង្ស កាលហើរឮដ៏អាកាស ។

ទុតិយំ ឯកទុស្សនិយកត្តោបទានំ

យំ យំ យោន្តបបដ្ឋាមិ	ទេវតំ អថ មាណសំ
កោកេ មេ ឡនតា នត្ថិ	ឯកទុស្សស្សំទំ ដលំ ។
បទុទ្ធាវេ បទុទ្ធាវេ	ទុស្សំ ធិព្វតតេ មម
ហេដ្ឋា ទុស្សម្មំ តិដ្ឋាមិ	ឧបវត្ថុទំ មម ។
ចក្កវាទ្ធិំ ឧបាទាយ	សកានំ សបព្វតំ
ឥច្ឆមាទោ អហំ អជ្ជ	ទុស្សេនច្ឆានយេយ្យតំ(១) ។
តេនេវ ឯកទុស្សេន	សំសរោ កវាកវេ
សុវណ្ណវណ្ណា ហុត្វាន	សំសរាមិ កវាកវេ ។
វិហាកំ ឯកទុស្សស្ស	អជ្ជកំ តត្ថ កិក្កតំ(២)
អយំបិ(៣) បច្ឆមា ជាតិ	វិបត្តតិ ឥទាបិ មេ ។
សតសហស្សេ ឥតោ កិឃ្យ យំ ទុស្សមទទី តទា	
ទុក្ខតិ ធាតិជាទាមិ	ឯកទុស្សស្សំទំ ដលំ ។
កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ	កវា សព្វេ សម្មហតា
ទាតោ ពន្ធិំ ទេត្វា	វិហារមិ អនាសវេ ។

---

១ ឧ. ទុស្សេហព្វាទយេយ្យតំ ។ ម. ទុស្សេហព្វាទយេយ្យតំ ។ ២ ឧ. ម. តាដ្ឋតំ កត្ត បិក្ខយត្ថិ ទិស្សត្ថិ ។ ៣ ម. អយំ មេ ។

ឯកទស្សនាបាយកន្ត្រៃបទ ទី ២

ខ្ញុំចូលទៅកាន់កំណើតណា ។ ទោះជាទៅតា ឬជាមនុស្ស
 ខ្ញុំមិនដែលមានការខ្វះខាតភោគៈឡើយ នេះជាផលនៃសំ-
 ពត់មួយ ។ សំពត់តែងកើតសម្រាប់ខ្ញុំ រាល់ដំហឹង ។
 ខាងក្រោម ខ្ញុំឈរលើសំពត់ ខាងលើ មានសំពត់បាំង
 ឲ្យខ្ញុំ ។ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំប្រាថ្នាបិទបាំងទី ព្រមទាំងព្រះនិងក្នុ
 រហូតចក្រវឡ ក៏អាចគ្របទីនោះ ដោយសំពត់បាន ។ ខ្ញុំ
 កាលអន្ទាលទៅ ក្នុងភពតូចភពធំ មានសម្បុរល្អដូចមាស
 តែងអន្ទាលទៅ ក្នុងភពតូចភពធំ ដោយសារផលនៃសំ-
 ពត់មួយនោះឯង ។ ខ្ញុំបាននូវភាពជាភិក្ខុក្នុងទីនេះ ព្រោះ
 អាស្រ័យផលនៃសំពត់មួយ ម្យ៉ាងទៀត ជាតិនេះជាទីបំផុត
 របស់ខ្ញុំ អំពើនេះសោត ឲ្យផលដល់ខ្ញុំ ក្នុងជាតិនេះ ។
 ក្នុងកប្បទីមួយសែន អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបាន
 ថ្វាយសំពត់ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះ
 ជាផលនៃសំពត់មួយ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញ
 ហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំគាស់រំលើងហើយ ខ្ញុំជាបុគ្គល
 មិនមានអាសវៈ ដូចជាដំរីដ៏ប្រសើរ កាត់ផ្តាច់នូវទង្វើនឹង ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបរាជំ

ស្វាគតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពុទ្ធា បតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្នកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥត្ថិ សុទ្ធិ អាយស្មា ឯកទុក្ខនាយកោ មេរោ
 ឥមា តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ឯកទុក្ខនាយកត្ថេរស្ស អបរាជំ សមត្ថំ ។

តតិយំ ឯកាសនិកាយកត្ថេរាបទានំ

[១៣] ហិមវន្តស្ស អវិទ្ធិរេ កសិកោ ឆាម^(១) បព្វតោ
 អស្សមោ សុកតោ មហ្មិ បណ្ណាសាលា សុមាបិតា ។
 ឆារោ ឆាម ឆាមន កស្សមោ ឥតិ មំ វិទ្ធិ
 សុទ្ធិមត្តំ កវេសន្តោ វសាមិ កសិកេ^(២) តទា ។
 បទុមុត្តរោ ឆាម និរោ សព្វធម្មាន ចារក្ខ
 វិវេកកាមោ សមុទ្ធោ អាគព្ពិ អនិល វ្មសា ។

១ ឧ. កោសិកោ ឆាម ។ ម. កោសិកោ ឆាម ។ ២ ឧ. កោសិកោ ។ ម. កោសិកោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អរហន

គ។ ដំណើរដែលខ្ញុំមកក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ជាដំណើរ
 លហ៍ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់តាមលំដាប់ហើយ ទាំងសាសនា
 របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានធ្វើរួចហើយ ។ បដិសម្ពិទ្ធ ៤ វិមោក្ខ
 ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំង
 សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានព្រម ព្រះឯកទុស្សទាយកត្ថោ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
 ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ឯកទុស្សទាយកត្ថោបទាន ។

ឯកាសនទាយកត្ថោបទាន ទី ៣

(១៣) មានក្នុងមួយ ឈ្មោះកសិកៈ ដែលនៅជិតព្រៃ
 ហិមពាន្ត ខ្ញុំបានធ្វើអាស្រមមួយ យ៉ាងល្អ ទាំងបានកសាង
 បណ្តាសាលាមួយដ៏ល្អៗ នៅក្បែរក្នុងនោះ ។ កាលនោះ
 ខ្ញុំមាននាមថា នារទេ តែគេស្គាល់ខ្ញុំថាកស្សប្រះវិញ ខ្ញុំកំពុង
 ស្វែងរកមគ្គដ៏ស្អាត នៅជិតក្នុងកសិកៈ ។ ព្រះជិនសិរីសម្ពុទ្ធ
 ព្រះនាមបទ្កេត្តរៈ ព្រះអង្គដល់នូវគ្រឿយ នៃធម៌ទាំងពួង
 ទ្រង់ប្រាថ្នារកវិវេក បានស្តេចយាងមកតាមផ្លូវអាកាស ។

តតិយំ ឯកាសនាយកត្ថោបទានំ

វេទក្កេ ក្កដមាណស្ស	ទិស្វា វិសី មហេសិនោ
កដ្ឋមញ្ញំ បញ្ញាបេត្តា	អជិនត្ថា អបត្តវី ។
អាសនិំ បញ្ញាបេត្តាន	សីសេ កត្តាន អញ្ញលី
សោមនស្សំ បវេទេត្តា	ឥទិំ វេទនមព្រវី ។
សល្លកត្តោ តុវិំ ធីរ	អាតុវានិំ តិកត្តកោ
មម រាគបវេតស្ស(១)	តិកត្តិំ ទេហិំ ហាយក ។
បញ្ញតិកាយេ បស្សនិំ(២)	ពុទ្ធសេដ្ឋិំ តុវិំ មុនិំ(៣)
ធុវត្តសិទ្ធិំ(៤) បប្បោនិំ	ឯតេសំ អជរោ ភវេ(៥) ។
នមេ ទេយ្យំ តវ អត្ថិំ	បវត្តដលរោជហិំ
ឥទិំ មេ អាសនិំ អត្ថិំ	និសីទ កដ្ឋមញ្ញកោ ។

---

១ ឧ. មមំ រោគបវេតស្ស ។ មមំ រាវបវេតស្ស ។ ២ ឧ. កល្លត្ថិកា យេ បស្សនិំ ។
 ម. កល្លត្ថិកាយេ បស្សនិំ ។ ៣ ឧ. តវំ បវេ ។ ម. តុវិំ មុនេ ។ ៤ ឧ. ធុវត្តសិទ្ធិំ ។
 ៥ ឧ. ម. ឯតេសំ ធីដ្ឋិរោ រាវេ ។ ៦ ឧ. ន មេ ទេយ្យំ តវមត្ថិំ បវិក្កុដិលរោជិហំ ។
 ម. ន មេ ទេយ្យធម្មោ អត្ថិំ បវិក្កុដិលរោជិហំ ។

ឯកាសនវាយកត្តោបទាន ទី ៣

ខ្ញុំបានឃើញរស្មីព្រះពុទ្ធ ព្រះអង្គស្វែងរកនូវគុណដ៏ធំ កំពុង
យាងលើទីបំផុតនៃព្រៃ ក៏បានតាក់តែងគ្រែឈើ ហើយ
ក្រាលស្បែកខ្លាថ្វាយ ។ ខ្ញុំលុះក្រាលអាសនៈរួចហើយ ក៏
ប្រណម្យអញ្ជូលលើក្បាល បានទទួលសោមនស្ស ហើយ
ពោលពាក្យនេះថា បពិត្រព្រះអង្គជាអ្នកប្រាជ្ញ ព្រះអង្គ
ជាពេទ្យវះ អ្នកព្យាបាលពួកជម្ងឺ បពិត្រព្រះនាយក សូម
ព្រះអង្គប្រទាននូវការព្យាបាលរោគ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គដែលរោគៈ
កំពុងគ្របសង្កត់ ។ បពិត្រព្រះអង្គជាអ្នកប្រាជ្ញ ពួកជនណា
ជាអ្នកត្រូវការដោយបុណ្យ បើបានឃើញព្រះអង្គ ជាព្រះ
ពុទ្ធដ៏ប្រសើរ តែងដល់នូវការសម្រេចប្រយោជន៍ ដ៏ទៀង
ទាត់ ការមិនមានសេចក្តីគ្រាំគ្រា គប្បីមានដល់ជនទាំង-
នោះ ។ ទេយ្យវត្ថុដែលខ្ញុំគួរថ្វាយ ចំពោះព្រះអង្គ មិន
មាន (ព្រោះ) ខ្ញុំជាអ្នកបរិភោគ តែផ្លែឈើដែលជ្រុះឯង
នេះអាសនៈរបស់ខ្ញុំ សូមព្រះអង្គគង់លើគ្រែឈើនេះចុះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

និស្សំទិ តត្ត កកវា

អនម្ហិតោវ កេសរី

មុហុត្តំ វិតិណមេត្វា

ឥទិ(១) វចនមត្រវី ។

វិស្សុដ្ឋោ ហោហិ មា កាយំ លន្ទោ ជោតិវសោ តយា

យំ តយំ បត្តំ តំ សត្តំ

បរិម្ហវេស្សតាសនិ ។

ន ជាតំ សុកតំ បញ្ញំ

បុញ្ញក្ខេត្ត អនុគវេ

សក្កា ខុទ្ទវត្តំ អត្តា

យស្ស ចត្តំ សុដិហិតំ ។

ឥមំនា អាសននាទេន

ចេតនាបណិដិហិ ច

កប្បសតសហស្សានំ

វិទិតានំ ន កច្ចតិ ។

បញ្ញាសក្ខត្តំ ទេវិញ្ញោ

ទេវជ្ជំ កវិស្សតិ

អស្មត្តក្ខត្តំ វាជា ច

ចក្កវត្តំ កវិស្សតិ ។

១ ខ. ធម៌ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់លើអាសនៈនោះ ដូចកេសរាជ-
សីហ៍ ដែលឥតគក់ស្ងួត ទ្រង់បង្កើតធុន័អស់កាលមួយស្របក់
ហើយ ទើបត្រាស់ពាក្យនេះថា

អ្នកបូរស្មុំស្មាលបុរៈ កុំភិតភ័យឡើយ (ព្រោះ) ព្រះពុទ្ធ
មានរស្មីដ៏រឿង អ្នកបានហើយ អាសនៈណា ដែល
អ្នកប្រាថ្នាហើយ អាសនៈទាំងអស់នោះ នឹងបរិបូណ៌ដល់
អ្នក ។ បុណ្យដែលអ្នកធ្វើលហើយ ក្នុងបញ្ចក្រដ៏ប្រសើរ
មិនមែនជាបុណ្យតិចតួចទេ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា ដែល
បានគំកល់លហើយ បុគ្គលនោះអាចរើខ្លួនបាន ។ ដោយ
ការប្រគេនអាសនៈនេះផង ដោយការគំកល់ចេតនានេះផង
បុគ្គលនោះ នឹងមិនទៅកាន់វិនិបាត អស់មួយសែនកប្ប ។
បុគ្គលនោះនឹងបានជាព្រះឥន្ទ្រ សោយរាជ្យជាស្តេចទេវតា
អស់ ៥០ ជន នឹងបានជាស្តេចបក្រពត្តិ អស់ ៨០ ជន ។

ភគវ័យំ ឯកាសនាមកថោបទានំ

បទេសរដ្ឋំ វិបុលំ	កណាណតោ សង្ខយំ ^(១)
សព្ភត្ត សុខិតោ ហុត្តា	សំសារេ សំសរិស្សតិ ^(២) ។
ឥនំ វត្តាន សម្ពុត្តោ	ជលជ្ជត្តមនាមកោ
នកំ អព្ភក្ខមំ ធិរោ	ហំសរាជារំ អម្ពរេ ។
មាត្រិយានំ អស្សយានំ	សរមំ សន្ទមាណិកំ
លកាមំ សព្ភមេវេតំ	ឯកាសនស្សនំ ជលំ ។
កាននំ បរិសិត្តាន	យនា ឥន្ទាមិ អាសនំ
មម សង្កប្បមញ្ញាយ	បល្ល័ង្ក ឧបតិដ្ឋតិ ។
វារិមជ្ឈកតោ សន្តោ	យនា ឥន្ទាមិ អាសនំ
មម សង្កប្បមញ្ញាយ	បល្ល័ង្ក ឧបតិដ្ឋតិ ។
យំ យំ យោធូបបដ្ឋាមិ	ទេវត្តំ អថ មាណុសំ
បល្ល័ង្កសតហស្សានិ	បរិវារេន្តំ មិ សនា ។
ឡវេ កវេ សំសរាមិ	ទេវត្តោ អថ មាណុសេ
ឡវេ កុលេ ច ជាយាមិ ^(៣)	ឧត្តិយេចាមិ ^(៤) ព្រាហ្មណោ ។

១ ឧ. អសង្ខយំ ។ ២ ឧ.ម. សំសរិស្សសំ ។ ៣ ឧ.ម. បដិយាមិ ។ ៤ ឧ.ម. អថ ។

ឯកសនទាយកញ្ចប់ទាន ទី ៣

នឹងបានសោយប្រទេសរាជ្យ ដ៏ធំទូលាយ រាប់ជាតិមិនអស់
 កាលបើអន្ទោលទៅក្នុងសង្សារ នឹងជាអ្នកបានសេចក្តីសុខ
 ស្រួល ក្នុងទីទាំងពួង ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាអ្នកប្រាជ្ញ ព្រះ
 នាមបទុមត្រូវ លុះត្រាស់កាសិតនេះហើយ ក៏ហោះឡើង
 ទៅឯនកាល័យ ដូចជារាជហង្ស កាលហើរឮដីអាសាស ។

ខ្ញុំតែងបាននូវវត្ថុទាំងអស់នោះ គឺ យានដំរី យានសេះ
 ព្រមទាំងរថ និងរថទ្រង់គ្រឿង នេះជាផល នៃអាសនៈ
 មួយ ។ កាលណា ខ្ញុំចូលទៅក្នុងព្រៃ ប្រាថ្នារកអាសនៈ
 ស្រាប់តែបល្ល័ង្កផុសលេចឡើង ព្រោះបានដឹងនូវសេចក្តីត្រិះ
 រិះរបស់ខ្ញុំ (ក្នុងកាលនោះ) ។ កាលណា បើខ្ញុំទៅនៅ
 កណ្តាលទឹក ប្រាថ្នារកអាសនៈ ស្រាប់តែបល្ល័ង្កផុសលេច
 ឡើង ព្រោះបានដឹងសេចក្តីត្រិះរិះរបស់ខ្ញុំ កាលនោះ ។
 ខ្ញុំចូលទៅកាន់កំណើតណា ។ ទោះជាទៅតា ឬជាមនុស្ស
 បល្ល័ង្កមួយសែន តែងចោមរោមខ្ញុំ សព្វកាល ។ ខ្ញុំតែង
 អន្ទោលទៅមក ក្នុងភពពីរ គឺទៅតានិងមនុស្ស ម្យ៉ាង
 ទៀត តែងកើតក្នុងគ្រូកូលពីរ គឺក្សត្រនិងព្រាហ្មណ៍ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឯកាសនំ ទទិក្ខាន បញ្ចក្ខេត្តេ អនុត្តរេ
 ធម្មបល្ល័ង្កោយ^(១) វិហារមិ អនាសវេ ។
 សតសហស្សេ ឥតោកប្បេ យំ នានមទទី តនា
 ទុក្ខតិ នាកិជាតមិ ឯកាសនស្សំទិ ដលំ ។
 កិលេសា លាបិតា មយ្ហំ ភវំ សព្វេ សម្មហតា
 នាការំ ពុទ្ធិនំ ធម្មា វិហារមិ អនាសវេ ។
 ស្វាកតិ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្សំ សន្តិកេ
 តិស្សេ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតិ ពុទ្ធស្សំ សាសនំ ។
 បដិសម្ពិទា ចតស្សេ វិហាក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធម្មភិញ្ញា សន្តិកតា កតិ ពុទ្ធស្សំ សាសនន្តិ ។
 ឥតិ សុទិ អាយស្មា ឯកាសននាយកោ ថេរោ
 ឥមា តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ឯកាសននាយកត្ថេស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

១ ឱ. ធម្មបល្ល័ង្កោយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ព្រោះខ្ញុំបានថ្វាយអាសនៈមួយ ចំពោះបញ្ចកេត្តិជ័ប្រសើរ
 ទើបដឹងបល្ល័ង្កគឺធម៌ ជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ។ ក្នុងកប្បទី
 មួយសែន អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំថ្វាយបាន ក្នុង
 កាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃអាសនៈ
 មួយ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ កត់ទាំង
 អស់ ខ្ញុំគាស់រលើងចោលហើយ ខ្ញុំជាបុគ្គលមិនមានអាសវៈ
 ដូចជាដំរីជ័ប្រសើរ កាត់ផ្តាច់នូវទទ្ធិន៍ ។ ឧ ! ដំណើរដែល
 ខ្ញុំមកក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ជាដំណើរល្អហ្ន៎ វិជ្ជា ព
 ខ្ញុំបានដល់តាមលំដាប់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំ
 បានធ្វើរួចហើយ ។ បដិសម្ពិទ្ធ ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា
 ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់
 ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះឯកាសនទាយកត្តោ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ

នូវតាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ឯកាសនទាយកត្តោអបទាន ។

បត្រតំ សត្តកទម្បបរិយតោរាបទានំ

(១៤) ហិមវន្តស្ស អវិទូរេ កនិទ្តោ ធាម^(១) បព្វតោ
 តស្មី បព្វតបស្សម្ហំ សត្ត ពុទ្ធា វសីសុ តេ ។
 កនិទ្តប្បប្បំ ទិស្វាន^(២) បត្តហេត្វាន អញ្ចលី
 សត្ត មាលានិ កហេត្វា បុណ្ណិច្ឆេន^(៣) ឌីកេរី ។
 តេន កម្មេន សុកតេន ចេតនាបណិដិហិ ច
 ជហិត្វា មាណុសំ ទេហិ តាវត្តិសំ អកញ្ចហំ ។
 ចតុន្តវតេ វតោ កប្បេ យំ កម្មមករី តនា
 ទុក្ខតិ ធាតិជាធាមិ ពុទ្ធប្បជាយទំ ដលំ ។
 កិលេសា លាមិតា មយ្ហំ ភវ សព្វេ សម្មហតា
 ធាតោ ពន្ធនំ ទេត្វា វិហរមិ អនាសវេ ។
 ស្វាកតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

---

១ ម. កុក្កដោ ធាម ។ ២ ទ. ម. កទ្ធកំ កុម្មិតំ ទិស្វា ។ ៣ ខ. បុញ្ញបិគ្គេន ។

សត្តកិច្ចម្មប្បិយតោបទាន ទី ៤

[១៤] មានក្នុងស្នេហា ឈ្មោះកុម្មារៈ នៅជិតព្រៃហេម-

ពាន្ត មានព្រះបច្ចេកពុទ្ធ ៧ ព្រះអង្គនោះ ទ្រង់គង់នៅខាង
ក្នុងនោះ ។ ខ្ញុំឃើញផ្កាកម្ម បានផ្គងអណ្តូលី កាន់ផ្កា ៧
ចង្កោម ហើយថ្វាយដោយចិត្តពេញលេញ ។ ខ្ញុំលះបង់
រាងកាយរបស់មនុស្សហើយ ក៏បានទៅកើតឯឋានតារត្តិន្យ
ដោយអំពើដែលខ្ញុំធ្វើល្អនោះផង ដោយការគំគល់ចេតនានោះ
ផង ។ ក្នុងកប្បទី ៧៤ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែល
ខ្ញុំបានធ្វើអំពើជាកុសល ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់
ទុក្ខភិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំបាន
ដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំតាស់រំលើងចោលហើយ
ខ្ញុំជាបុគ្គលមិនមានអាសវៈ ដូចជាដំរីដ៏ប្រសើរ កាត់ផ្តាច់នូវ
ទន្ធិង ។ ឧ ។ ដំណើរដែលខ្ញុំមក ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធ
របស់ខ្ញុំ ជាដំណើរល្អហ្ន៎ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់តាមលំដាប់
ហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានធ្វើរួចហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បដិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យភិញ្ញា សង្ខតតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា សត្តកនម្ពប្បិយោ ដេវោ
 ឥមា តាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

បញ្ចមំ កោរណ្ណបបិយត្ថេរាបទានំ

(១៥) វនកម្មិតោ បុរេ អាសី បិតុបេតាមហេនហំ

បសុមារេន ដីភមិ កុសលំ មេ ន វិជ្ជតិ ។

មម អាសយសាមន្តា តិស្សោ លោកក្កនាយកោ

បនាធិ តីណិ នស្សេសិ អនុកម្មាយ ចក្កុមា ។

អក្កនេ ច បទេ ទិស្វា តិស្សនាមស្ស សត្តនោ

ហដ្ឋោ ហដ្ឋេន ចិត្តេន បទេ ចិត្តំ បសាទយី ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បដិសម្ពិតា ៤ វិមោក្ខ ៨ នឹងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើ
ឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសត្តកទម្ពបុណ្យរត្ន មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
គាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ សុត្តកទម្ពបុណ្យរត្នអបទាន ។

កោរណ្ណបបិយត្ថេរាបទាន ទី ៥

[១៥] កាលភពមុន ខ្ញុំកើតជាបុរសអ្នកធ្វើការងារក្នុង
ព្រៃ ជាមួយនឹងបិតានិងជីតាខ្ញុំ ខ្ញុំរស់នៅដោយការសម្លាប់
សត្វ ឯកុសលរបស់ខ្ញុំមិនមានឡើយ ។ ព្រះលោកនាយក
ដ៏ប្រសើរ ព្រះនាមតិស្សៈ ព្រះអង្គមានបញ្ជាចក្ខុ គង់នៅ
ជិតលំនៅរបស់ខ្ញុំ ទ្រង់សម្តែងស្នាមព្រះបាទបិសេដ្ឋី ដោយ
សេចក្តីអនុគ្រោះ ។ ខ្ញុំឃើញស្នាមព្រះបាទ នៃព្រះសាស្តា
ព្រះនាមតិស្សៈ ដែលទ្រង់ជាន់ទុកហើយ ក៏មានបិត្តក្រេក-
អររីករាយ បានញ៉ាំងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លា បំពោះស្នាមព្រះបាទ ។

បញ្ចមំ កោវណ្ណប្បដ្ឋយត្ថេរាបទំ

កោវណ្ណំ ប្បដ្ឋនំ ទិស្វា បាទមំ ធរណីរុហំ
សកោដិកំ^(១) កហេត្វាន បទសេដ្ឋិ^(២) អប្បជយំ ។
តេន កម្មេន សុកតេន ចេតនាបណិដិហិ ច
ជហិត្វា មាទុសំ ទេហំ តាវត្ថីសំ អកញ្ចហំ ។
យំ យំ យោន្តបបដ្ឋាមិ ទេវត្ថំ អថ មាទុសំ
កោវណ្ណាវណ្ណាកោយេវ សប្បភាសោ កវាមហំ ។
ទ្វេនុវតេ ឥតោ កប្ប្យ យំ កម្មមករំ តទា
ទុក្ខតី ធាកិជាធាមិ បទប្បជាយិទិ ផលំ ។
កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ កវា សព្វេ សម្រហតា
ធាតោវ ពុទ្ធនំ ចេត្វា វិហារមិ អនាសវេ ។
ស្វាកនំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស ភិក្ខុកេ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

---

១ ឧ. សកោដិកំ ។ ម. សកោសកំ ។ ២ ឧ. បទសេដ្ឋិ ។

ការល្អប្រយោជន៍យុត្តិធម៌ ទី ៥

ខ្ញុំឃើញដើមល្អនៃខ្សែមានផ្ការីក ជាឈើដុះលើផែនដីហើយ
 ក៏កាន់យកផ្កាព្រមទាំងសណ្តែង បូជាចំពោះស្នាមព្រះបាទាង្គ
 ប្រសើរ ។ ដោយអំពើដែលខ្ញុំធ្វើល្អនោះផង ដោយការ
 តំកល់ចេតនានោះផង ខ្ញុំលុះលះបង់រាងកាយជារបស់មនុស្ស
 ក៏បានទៅកើតឯឋានតារាភិវង្ស ។ ខ្ញុំទៅយកកំណើតណា ។
 ទោះជាទៅតា បូជាមនុស្ស ខ្ញុំតែងមានសម្បុរព្រមទាំងរស្មី
 ដូចល្អនៃខ្សែ ។ ក្នុងកប្បទី ៧២ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុ
 ដែលខ្ញុំបានធ្វើអំពើល្អ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ
 នេះជាផលនៃការបូជាស្នាមព្រះបាទ ។ កិលេសទាំងឡាយ
 ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំគាស់រំលើងចោលហើយ
 ខ្ញុំជាបុគ្គលមិនមានអាសវៈ ដូចជាដំរីដ៏ប្រសើរ កាត់ផ្តាច់នូវ
 ទន្ធន៍ ។ ឧ ។ ដំណើរដែលខ្ញុំមក ក្នុងសំណាកនៃព្រះពុទ្ធ
 របស់ខ្ញុំ ជាដំណើរល្អហ្ន៎ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់តាមលំដាប់
 ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានធ្វើរួចហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បដិសម្ពិទ្ធា ចតុស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋមេ

ធន្យភិញ្ញា សង្ខិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។

ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា កោរណ្ណបុប្ផិយោ ថេរោ

ឥមា កាថាយោ អកាសិត្ថានិ ។

កោរណ្ណបុប្ផិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ឆដ្ឋិ យជិមណ្ឌទាយកត្ថោបទានំ

[១៦] សុចិទ្ធិតំ ភកវន្តំ លោកដេដ្ឋិ នវសកំ

ឧបវិដ្ឋំ មហារត្នំ វតាពាដេន បិដ្ឋិតំ ។

ទិស្វា ចិត្តំ បសានេត្វា យដមណ្ឌំ ឧបាទយំ

កតត្តា អបចិតត្តាច(១) កដ្ឋំ កាភីរសី អយំ(២) ។

១ ឧ. អាចិត្តា ។ ម. ភាវិត្តា ។ ២ ឧ. ភាគីរសីរិយំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បដិសម្ពិទ្ធា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះកោរណ្ណបុប្ផិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្ព័ន្ធនូវ
ភាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ កោរណ្ណបុប្ផិយត្ថេរវបទាន ។

យដិមណ្ឌទាយកត្តោវបទាន ទី ៦

(១៦) ខ្ញុំបានឃើញ នូវព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់មាន
ព្រះតម្រិះល្អ ព្រះអង្គជាច្បងក្នុងលោក ប្រសើរជាងពួកនរៈ
ដែលស្តេចចូលទៅគង់ក្នុងព្រៃធំ ហើយត្រូវអាពាធកើតអំពី
ខ្យល់ចៀតចៀន ។ លុះខ្ញុំឃើញហើយ ក៏ធ្វើចិត្តឲ្យជ្រះថ្លា
បានថ្វាយទឹកដោះថ្លា ព្រោះកុសលកម្មដែលខ្ញុំធ្វើល្អនោះផង
ព្រោះសេចក្តីកោតក្រែងនោះផង ទទ្ទេត្តង្គាឈ្មោះភាគីរសីនេះ

ឆ្លង យដិមណ្ឌពាយកន្ត្រៃបរាសំ

មហាសមុទ្រា ចត្តារោ	យដិ សប្បជ្ឈវេ មម
អយញ្ច បឋវី យោរា	អប្បមាណា អសុដ្ឋយា ។
មម សុដ្ឋប្បមណាយ	កវតោ មជ្ជសក្ខរា
ចតុដ្ឋសា(១) ឥមេ វុក្ខា	ចានិចា ជរណីវុហា ។
មម សុដ្ឋប្បមណាយ	កប្បវុក្ខា កវន្តិ តោ
បណាសក្ខត្តិ ទេវិទ្ឋោ	ទេវវជ្ជមការយី ។
ឯកបណាសក្ខត្តញ្ច	ចក្កវតិ អហោសហំ
បទេសវដ្ឋិ វិបុលំ	កណាណតោ អសុដ្ឋយំ ។
ចតុជ្ជវតោ ឥតោ កប្ប	យំ ទានមទទី តទា
ទុក្ខតិ ធាកិដាធាមិ	យដមណ្ឌស្ស័ទិ ដលំ ។
កេលេសា លាបតា មយ្ហិ	កវ សព្វេ សម្មហតា
នាតោវ ពទ្ធានំ ជេត្តា	វិហារមិ អនាសវេ ។

១ ឧ.ម. ចតុដ្ឋី ។

យនិមណ្ឌកាយកញ្ជ្របភាគ ទី ៦

និងមហាសមុទ្រទាំង ៤ ក៏ញ៉ាំងទឹកដោះ ឲ្យសម្រេចដល់ខ្ញុំ
មួយទៀត ផែនដីជាសភាវៈដ៏ធំនេះ ប្រមាណមិនប៉ុន រាប់
មិនអស់ ក៏កើតទៅជាទឹកយ៉ូនិងស្កក្រោម ព្រោះដ៏ឆ្លងច្រមុះ
របស់ខ្ញុំ ។ ដើមឈើទាំងឡាយនេះ ជាឈើដុះលើផែនដី
ដែលបិតនៅក្នុងទិសទាំង ៤ ឈើទាំងនោះ ក៏កើតទៅជាដើម
កល្យាណ្ត្រឹក្ស ព្រោះដ៏ឆ្លងច្រមុះរបស់ខ្ញុំ ។ ខ្ញុំប៉ុនកើតជាព្រះឥន្ទ្រ
សោយរាជ្យជាស្តេចទៅតា អស់ ៥០ ឆ្នាំ ។ ប៉ុនជាស្តេច
ចក្រតតិ ៥១ ឆ្នាំ ប៉ុនសោយរាជ្យចោលរាជ្យ ដ៏ធំទូលាយ
រាប់ជាតិមិនអស់ ។ ក្នុងកប្បទី ៧៤ អំពីកប្បនេះ ព្រោះ
ហេតុដែលខ្ញុំប៉ុនថ្វាយទាន ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់
ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃទឹកដោះថ្វា ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំ
ដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំតាសវិលើនិរោលហើយ
ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ដូចដំរីដ៏ប្រសើរកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធិន៍ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ស្វាភតិ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ
 បដិសម្ពុទ្ធា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋមេ
 ធន្យភិញ្ញា សង្កតតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥតិ សុទិ អាយស្មា យដមណ្ឌនាយកោ មេរោ
 ឥមា តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

យដមណ្ឌនាយកត្រេស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

សត្តមំ ឯកធម្មស្សវិន័យត្រេរាបទានំ

(១៧) បទុមុត្តរោ នាម ជិលោ សព្វធម្មាន ចារក្ខ
 ចតុស្កន្ធិ បកាសេន្តោ សន្តារេសំ ពហំ ជនំ ។
 អហំ តេន សមយេន ជជិលោ ខុត្តតាបោ
 ធុនន្តោ វិកច្ឆរាជំ កត្តាមិ អម្ពរេ តនា ។
 ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស ឧបរំ កន្តិំ ន វិសហាមហំ
 បក្កិវ សេលមាសជ្ជ កមនំ ន លកាមហំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ឧ ! ដំណើរដែលខ្ញុំមក ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ជា
 ដំណើរល្អ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់មានលំដាប់ហើយ សាស-
 នារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិទ្ធ ៤ វិមោក្ខ
 ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំង
 សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានដូច្នោះ ព្រះយដមណ្ឌទាយកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែង
 នូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់យដមណ្ឌទាយកត្ថេរអបទាន ។

ឯកធម្មសូត្រនិយតោរាបទាន ទី ៧

(១៧) ព្រះជិនស្រី ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ទ្រង់ដល់
 នូវគ្រឿយ នៃធម៌ទាំងពួង ទ្រង់ប្រកាសនូវសច្ចៈទាំង ៤
 បានញ៉ាំងជនច្រើនឲ្យត្រង់ទុក្ខហើយ ។ សម័យនោះ ខ្ញុំជា
 ដំណើរ មានតបធម៌ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ រលាស់នូវចីវរសម្បករឈើ
 ហើយហោះទៅឮដ៏អាកាស ក្នុងកាលនោះ ។ ខ្ញុំមិនហ៊ាន
 ហោះទៅខាងលើព្រះពុទ្ធ ដ៏ប្រសើរឡើយ ខ្ញុំមិនបាននូវ
 ដំណើរទៅមុខ ប្រៀបដូចសត្វស្លាប់ដែលទើសទាក់នឹងក្តី ។

សត្តម៌ ឯកធម្មស្សវិជ្ជយត្ថេរាបទានំ

ឧទកេ ឆោបយំត្វានំ ^(១)	ឃិំ កត្តាមិ អម្ពរេ
ន មេ ឥទំ ក្ខត្តត្ថំ	ឥរិយាបថវិកោបនំ ។
ហន្ត មេតំ គវេសិស្សំ	អប្បវត្តំ លកេយ្យហំ
ឡិរោហន្តោ អន្តលក្ខា	សទ្ធមស្សោសិ សត្តុនោ ។
សវេន វជនិយេន	សវនិយេន វត្តនា
អនិច្ចតំ កមេន្តស្ស	តព្វាវ ឧត្តហិ តនា ។
អនិច្ចសញ្ញាម្បត្តយ្ហំ ^(២)	អគមាសិ មមស្សមិ
យាវតាយំ វសិត្វាន	តត្ត កាលំ កតោ អហំ ។
ចរិមេ វត្តមានត្ថំ	សទ្ធម្មស្សវនំ សិរិ
តេន កម្មេន សុកតេន	ចេតនាបណិដិហំ ច ។
ជហិត្វា មាណុសំ ទេហំ	តាវត្តិសំ អគញ្ញហំ
តិសកម្បសហស្សានំ	ទេវលោកេ វមី អហំ ។

---

១ ឧ. ហេមិសិគ្វាន ។ ម. ហេក្កមិគ្វាន ។ ២ ឧ. អនិច្ចសញ្ញំ ឧត្តយ្ហំ ។ ម. អនិច្ចសញ្ញំ បត្តយ្ហំ ។

ឯកធម្មស្សនីយត្ថេរាបទាន ទី ៧

កាលបើយ៉ាងនេះ ខ្ញុំចុះទៅក្នុងទឹក ហើយហោះទៅព្វដ៏អា-
 កាសទៀត (តែខ្ញុំទៅមុខមិនរួច) ការញ៉ាំងឥរិយាបថឲ្យ
 កម្រើកបែបនេះ ខ្ញុំមិនធ្លាប់មានទេ ។ (ខ្ញុំគិតថា) ធ្វើដូចម្តេច
 ហ្ន៎ អាត្មាអញ នឹងបានដឹងហេតុការណ៍នេះអេះ បើដូច្នោះ
 មានតែអាត្មាអញ នឹងស្វែងរក នូវហេតុការណ៍នោះ ។
 ខ្ញុំក៏ចុះអំពីអាកាស បានឮនូវសំឡេងនៃព្រះសាស្តា ដែល
 កំពុងសម្តែងនូវអនិច្ចតាធម៌ ដោយសំឡេងដ៏ឆ្លើយតប គួររីក-
 រាយគួរស្តាប់ ខ្ញុំក៏ចង់ចាំអនិច្ចតាធម៌នោះ ក្នុងកាលនោះ ។
 លុះខ្ញុំចង់ចាំនូវអនិច្ចសញ្ញាហើយ ក៏បានទៅឯអាស្រមរបស់
 ខ្ញុំវិញ ខ្ញុំនៅទីនោះដរាបលុះអស់អាយុ ហើយធ្វើមរណកាល
 ក្នុងអាស្រមនោះ ។ កាលភពខាងក្រោយ កំពុងប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ខ្ញុំក៏នឹកឃើញនូវការស្តាប់ព្រះសទ្ធម្ម ព្រោះអំពើដែល
 ខ្ញុំធ្វើល្អនោះផង ព្រោះការតាំងទុកនូវចេតនានោះផង ។ ខ្ញុំ
 លះបង់រាងកាយជារបស់មនុស្សហើយ ក៏បានទៅកើត ក្នុង
 ឋានតាវត្តិន្យ ខ្ញុំត្រេកអរក្នុងទៅលោក អស់ ៧ ម៉ឺនកប្ប ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឯកបញ្ញាសក្ខត្តញ្ញ

ទេវវជ្ជមការយី

ឯកត្តិសត្តត្តញ្ញ

ចក្កវត្ត អហោសហំ ។

បទេសវជ្ជិ វិបុលំ

កណាណតោ អសុដ្ឋយំ

អនុកោមិ សកំ បុញ្ញំ

សុខិតោហំ ភវកវេ ។

អនុស្សរាមិតំ សញ្ញំ

សំសរាណោ ភវកវេ

ន កេនចិហំ វិជ្ជាមិ(១)

និព្វានំ អត្តតំ បទំ ។

បិតុ គេហេ និសីទិត្តា

សមណោ ភាវិត្ត្រិយោ

កមំ ស(២) បរិទិបេណោ

អនិច្ចំ គត្តនាហរិ(៣) ។

អនិច្ចាវត សង្ខារា

ឧប្បាទវយេនម្មំនោ

ឧប្បជ្ជិតា វិរុជ្ជនិ

តេសំ វ្រុបសមោ សុខោ ។

សហ តាមិ សុណិត្តាន

សព្វសញ្ញំ អនុស្សរិ(៤)

ឯកាសនេ និសីទិត្តា

អរហត្តមចាបុណំ ។

១ ឧ ន កោដិបដិវិជ្ជាមិ ។ ម. ន កោបិ បដិវិជ្ជាមិ ។ ២ ឧ. កថាយ ។ ៣ ឧ. វត្តហារិ ។ ៤ ឧ. ម បុព្វសញ្ញាមនុស្សរិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ខ្ញុំបានសោយទៅរាជ្យ ជាស្តេចនៃពួកទេវតា អស់ ៥១ ជង
បានជាស្តេចចក្រពត្តិ អស់ ៣១ ជង ។ បានសោយប្រ-
ទេសរាជ្យ ដ៏ធំទូលាយ រាប់ជាតិមិនអស់ ខ្ញុំបានសោយ
នូវបុណ្យរបស់ខ្លួន ដល់នូវសេចក្តីសុខ ក្នុងកតតូចនិងកត
ធំ ។ កាលខ្ញុំអន្ទោលទៅ ក្នុងកតតូចនិងកតធំ តែងនឹក
ឃើញនូវសញ្ញានោះ តែមិនអាចនឹងចាកផ្ទះ នូវនិព្វាន ជា
បទមិនឃ្លៀងឃ្លាតបាន ដោយហេតុណាមួយឡើយ ។
មានសមណៈមួយរូប មានឥន្ទ្រិយអប់រំហើយ គង់នៅក្នុង
ផ្ទះនៃបិតារបស់ខ្ញុំ ហើយសម្តែងនូវគាថា ពោលនូវអនិច្ច-
តាធម៌ក្នុងផ្ទះនោះថា ឧ ហ្ន៎ សង្ខារទាំងឡាយ មិនទៀងទេ
មានកិរិយាកើតឡើង និងការវិនាសទៅវិញជាធម្មតា លុះ
កើតឡើងហើយ រមែងរលត់ទៅវិញ លុះវេតការរម្ងាប់នូវ
សង្ខារទាំងឡាយនោះ ទើបនាំមកនូវសេចក្តីសុខ ។ ខ្ញុំ
បានស្តាប់ធម៌ ព្រមទាំងគាថា ហើយនឹកឃើញនូវសញ្ញា
ទាំងពួង អង្គុយលើអាសនៈមួយ ក៏ដល់នូវព្រះអរហត្ត ។

សត្តមំ ឯកធម្មស្សវិនិយត្តោបទានំ

ជាតិយា សុត្តវស្សេន   អរហន្តិ អនាតុណី
 ឧបសម្បទយំ ពុទ្ធា   ធម្មស្សវនស្សនិ ដលំ ។
 សតសហស្សេ ឥតោ កកេច្ឆ យំ ធម្មំ អសុណី តនា
 ទុក្ខតិ ពាកិជាពាមិ   ធម្មស្សវនស្សនិ ដលំ ។
 កិលេសា យាចិតា មយ្ហំ ភវា សព្វេ សម្មហតា
 ជាតោ ពុទ្ធនិ ធម្មតា   វិហារមិ អនាសវេ ។
 ស្យាភតិវត មេ អាសិ   មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា   កតិ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពុទា ចតស្សោ   វិមោក្ខាចិច អដ្ឋមេ
 ធម្មកិញ្ញា សច្ចិកតា   កតិ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥន្តំ សុទ្ធិ អាយស្មា ឯកធម្មស្សវនិយោ ថេរោ
 ឥមា តាថាយោ អកាសត្តាតិ ។

ឯកធម្មស្សវនិយត្តោបទាន ទី ៧

ខ្ញុំបានដល់ព្រះអរហត្ត តាំងពីអាយុ ៧ ឆ្នាំ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធបាន
 ញ៉ាំងខ្ញុំឲ្យបានទប់សម្បទា នេះជាផលនៃការស្តាប់ព្រះធម៌ ។
 ក្នុងកប្បទីមួយសែន អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបាន
 ស្តាប់ធម៌ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះ
 ជាផលនៃការស្តាប់ធម៌ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំបានដុត
 ចោលហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំបានគាស់រំលើងហើយ ខ្ញុំជា
 អ្នកមិនមានអាសវៈ ដូចជាជីវិតភាគនូវទន្ធីន៍ ។ ឡ! ដំណើរ
 ដែលខ្ញុំមកក្នុងសំណាក់ នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ជាដំណើរល្អ
 វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបាន
 ធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិទ្ធា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦
 នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់
 ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះឯកធម្មស្សវនិយត្តោ មានអាយុ បានសម្ព័ន្ធ
 នូវភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

អជ្ជិមំ សុបិណ្ឌិតតោរាបទានំ

(១៨) និករេ ហំសវតិយា អហោសី កសិកោ តនា

កសិកម្មេន ដីវាមិ តេន ហោសេមិ ទារកេ ។

សុសម្មជ្ជំ តនា ខេត្តំ ធានំ មេ ដលំទំ^(១) អហុ

ចាកកាលេវ សម្មាគុ ឃំ ចិន្ទសហំ តនា ។

ន មេច្ឆជ្ជំ^(២) ន បដិវបំ ជាទន្ធស្ស កុណា កុណំ

យោហំ សង្ឃេ អទត្វាន អត្តំ កុញ្ញេយ្យមត្តនា^(៣) ។

សម្ពុទ្ធោ អសមោ លោកេ^(៤) ទុត្តិសវលក្ខណោ

តតោ ច ភារិតោ^(៥) សង្ឃោ បញ្ញាក្ខត្តំ អនុត្តរំ^(៦) ។

តត្ថ ទស្សាមិហំ ទានំ នវសស្សំ បុរេ បុរេ

ឃំវាហំ ចិន្ទយត្វាន ហដ្ឋោ បិតិកមាណសោ^(៧) ។

---

១ ឧ. ផលិតំ ។ ២ ឧ.ម. និច្ឆជ្ជំ ។ ៣ ឧ. កុញ្ញេយ្យ មំ តទា ។ ម. កុញ្ញេយ្យ មេ តទា ។ ៤ ឧ.ម. អយំ ពុទ្ធោ អសមសមោ ។ ៥ ឧ. ម. បរាវិពោ ។ ៦ ឧ.ម. បុញ្ញេយ្យោ អនុត្តរោ ។ ៧ ឧ. ម. បីណិតមាណសោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

សុបិន្តិត្តោរាបទាន ទី ៨

[១៨] កាលនោះ ខ្ញុំជាអ្នកស្រែ នៅក្នុងនគរហេង្សវត្ត
 ចិញ្ចឹមជីវិតដោយកសិកម្ម ចិញ្ចឹមនូវប្រពន្ធនិងកូន ក៏ដោយ
 កសិកម្មនោះដែរ ។ កាលនោះ ស្រែ (របស់ខ្ញុំ) មាន
 ស្រូវបរិបូណ៌ នេះជាផលរបស់ខ្ញុំ កាលស្រូវទុំបរិបូណ៌ហើយ
 ក្នុងកាលណោះ ខ្ញុំគិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញមិនទាន់បាន
 ឲ្យទានដ៏ប្រសើរ ចំពោះព្រះសង្ឃសោះ បរិភោគតែខ្លួនឯង
 (អំពើនេះ) មិនសមរម្យ មិនសមគួរដល់អាត្មាអញ ដែល
 ជាអ្នកដឹងនូវគុណនិងទោសឡើយ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ មិនមាន
 បុគ្គលស្មើក្នុងលោក ទ្រង់មានព្រះលក្ខណៈ ៣២ ដ៏ប្រសើរ
 ទាំងព្រះសង្ឃមានចិត្តអប់រំហើយ ជាស្រែបុណ្យ ដ៏ប្រសើរ
 (មានក្នុងលោកហើយ) ។ អញនឹងប្រគេន នូវសំទូង
 ថ្មី ជាទានចំពោះព្រះភិក្ខុសង្ឃនោះមុនគេ លុះខ្ញុំគិតយ៉ាង
 នេះហើយ ជាអ្នករីករាយ មានចិត្តប្រកបដោយបីតិ ។

អដ្ឋមី សុច្ឆិកត្តោបទានំ

ខេត្តតោ ធម្មាមាហិក្ខា ^(១)	សម្មាសម្ពុទ្ធិ ឧបសង្កម្មី
ឧបសង្កម្មី សម្មាសម្ពុទ្ធិ	លោកុរោជេដ្ឋំ ធម្មសកំ ។
វង្សិក្ខា សត្តិវោ ចារេ	សទំ វចនមត្រាវី
ធរសស្សញ្ញា សម្មាសម្ពុទ្ធិ	សទ ហោសិ ច ភ្នំ មុនេ ^(២) ។
អនុកម្មំ ឧបាទាយ	អនិវាសេហិ ចក្កម ^(៣)
បទុមត្ថរោ លោកវិទូ	អាហុតំ បដិក្កហោ ។
មម សង្កម្មប្បញ្ញាយ	សទំ វចនមត្រាវី
ចត្តារោ ច បដិបត្តា	ចត្តារោ ច វេលេ បិតា ។
ឧស សង្កេ ឧដ្ឋកុតោ	បញ្ញាសីលសមាហិតោ
យដ្ឋានំ មនុស្សានំ	បញ្ញាបេក្ខាន ចាលានំ
ករោតំ ^(៤) ឧបចកំ បុញ្ញំ ^(៥)	សង្កេ ទិដ្ឋិ មហាប្បលិ
តស្មី សង្កេ ច ទានតំ	តវ សស្សំ ត មតាវិ ។

---

១ ម. ធម្មាមាហិក្ខា ។ ២ ឧ. អាហារោបិច តំ មុនេ ។ ម. អាហារោសិ ច ភ្នំ មុនេ ។
 ៣ ឧ. ចក្កម ។ ៤ ឧ. ករោតំ បដិកំ ហោ ។ ៥ ម. ករោតំ ឧបចកំ បុញ្ញំ ។

សុចិដ្ឋិតត្ថេរាបទាន ទី ៧

ខ្ញុំយកស្រូវ អំពីស្រែចូលទៅរកព្រះសម្ពុទ្ធ លុះចូលទៅដល់
 ព្រះសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គជាច្បងក្នុងលោក ទ្រង់ប្រសើរជាងពួក
 នរៈហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះបាទានៃព្រះសាស្តា រួចក្រាបទូល
 ថា បពិត្រព្រះមុនី សំទូងថ្មី (របស់ខ្ញុំ) បរិច្ចណិហើយ
 ទាំងព្រះអង្គក៏គង់នៅក្នុងទីនេះ បពិត្រព្រះអង្គមានចក្ខុ សូម
 ព្រះអង្គអាស្រ័យនូវសេចក្តីអនុគ្រោះ ហើយទទួលនិមន្ត ។
 ព្រះសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមបទេមតរៈ ព្រះអង្គជ្រាបច្បាស់នូវគ្រែ
 លោក គួរទទួលនូវគ្រឿងបូជា ព្រះអង្គជ្រាបនូវសេចក្តីគ្រិះ
 រិះរបស់ខ្ញុំហើយ ទ្រង់សម្តែងនូវពាក្យនេះថា បុគ្គល ៤ ពួក
 កំពុងប្រតិបត្តិ បុគ្គល ៤ ពួក បិតនៅក្នុងផល ។ នេះជា
 សង្ឃមានព្រះទ័យស្ងួតត្រង់ ប្រកបដោយបញ្ញា និងសីល
 ទាន ដែលមនុស្សទាំងឡាយអ្នកបូជា ជាសត្វប្រាថ្នាបុណ្យ
 កាលធ្វើនូវការសន្សំបុណ្យ បានឲ្យហើយចំពោះព្រះសង្ឃ
 រមែងមានផលច្រើន ឯសំទូងនៃអ្នកនេះ ដែលអ្នកគប្បី
 ឲ្យបំពោះព្រះសង្ឃនោះ ក៏មានផលច្រើន ដូច្នោះដែរ ។

សង្ឃតោ ឧទ្ទិសិត្វាន ភិក្ខុ នេត្វា សកំ យរិ^(១)

បដិយត្តិ យវេ សង្កិ^(២) ភិក្ខុសង្ឃស្ស នេហិ ត្វិ ។

សង្ឃតោ ឧទ្ទិសិត្វាន ភិក្ខុ នេត្វានហំ យរិ

យំ យវេ បដិយត្តិ មេ ភិក្ខុសង្ឃស្សនាសហំ ។

តេន កម្មេន សុកតេន ចេតនាបណីដិហិ ច

ជហិត្វា មាណុសំ នេហិ តាវត្តិសំ អគញ្ញហំ ។

តត្ថ មេ សុកតិ ព្យម្ពំ សោវណ្ណំ សុបកស្សរិ^(៣)

សង្កិយោជនម្យត្វេជំ តិសយោជនវិត្តតិ ។

ឯកុនវីសតិមំ វាណវរិ ។

---

១ ឧ. ភិក្ខុ នេត្វាន សង្ឃរិ ។ ឃ. ភិក្ខុ នេត្វាន តំ យរិ ។ ២ ឧ. យន្តេ ។ ៣ ឧ. ម. សប្បកស្សរិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

អកប្បទទ្ធិសចំពោះសង្ឃ ហើយនាំភិក្ខុទាំងឡាយ ទៅឯផ្ទះ
 របស់ខ្លួន រួចប្រគេនបូក ដែលអ្នកតាក់តែងរួចហើយ
 ដែលមានកងផ្ទះ ដល់ភិក្ខុសង្ឃចុះ ។ ខ្ញុំក៏បានទទ្ធិសចំពោះ
 សង្ឃ ហើយនាំភិក្ខុទាំងឡាយទៅឯផ្ទះ វត្តណា ដែលខ្ញុំ
 តាក់តែងហើយកងផ្ទះ ខ្ញុំក៏ប្រគេនវត្តនោះ ដល់ភិក្ខុសង្ឃ
 ខ្ញុំលះបង់នូវរាងកាយ ជារបស់មនុស្សហើយ ក៏ទៅកើតកង
 ឋានតាវត្តិស្ស ដោយអំពើដែលខ្ញុំ បានធ្វើល្អហើយនោះផង
 ដោយការតាំងទុកនូវចេតនានោះផង ។ វិមានរបស់ខ្ញុំ មាន
 ពណ៌ល្អ មានរស្មីភ្លឺផ្អែក ដែលបញ្ចកម្មតាក់តែងហើយ កង
 ទេវលោកនោះ ជាវិមានមានកំពស់ ៦០ យោជន៍ មានទំហំ
 ៣០ យោជន៍ ។

អង្គមី សុច្ឆិតត្ថោបទានំ

អាត្មណំ ភវនំ មហ្មំ	នារិកណាសមាគុលំ
តត្ថ កុត្តា បរិត្តា ច	វសាមិ និទសេ អហំ ។
សតានំ ភិសក្ខន្តិ ^(១) ច	ទេវេជ្ជមការយំ
សតានំ បញ្ចក្ខត្តញ្ច	ទេវេជ្ជមការយំ ^(២) ។
សតានំ បញ្ចក្ខត្តញ្ច	ចក្កវត្តំ អហោសហំ
បទេសវជ្ជំ វិបុលំ	កណាណតោ អសុដ្ឋយំ ។
ភវភវេ សំសរណោ	លភាមិ អមិតំ ធនំ
កោតេ មេ ឧនតា នក្ក	នវសស្សស្សំនំ ដលំ ។
ហត្ថិយានំ អស្សយានំ	សិរិកំ សន្ទមាទិកំ
លភាមិ សព្វមេវេតំ	នវសស្សស្សំនំ ដលំ ។
នវត្ថំ នវដលំ	នវក្ករសកោជនំ
លភាមិ សព្វមេវេតំ	នវសស្សស្សំនំ ដលំ ។
កោសេយ្យំ កត្តលយានំ	ខោមតប្បាសកានំ ច
លភាមិ សព្វមេវេតំ	នវសស្សស្សំនំ ដលំ ។

---

១ ឧ.ម. ភិណិក្ខុត្តញ្ច ។ ២ ឧ.ម. សតានំ បញ្ចក្ខត្តញ្ច ទេវេជ្ជមការយត្ថំ ឥមេ ធាតុ
និគ្គំ ។

សុចិដ្ឋិតត្ថេរាវាទ ទី ៨

លំនៅរបស់ខ្ញុំដេរជាសកុះករដោយពួកនារី ខ្ញុំបរិភោគផង
 ផឹកផង នៅក្នុងឋានទេវតានោះ ។ ខ្ញុំបានសោយទេវរាជ្យ
 ជាស្តេចនៃទេវតា អស់ ៣.០០០ ដង បានជាស្តេចបក្រពត្តិ
 អស់ ៥០០ ដង បានសោយប្រទេសរាជ្យដ៏ធំទូលាយ រាប់
 ជាតិមិនអស់ ។ ខ្ញុំកាលអន្ទាលទៅក្នុងភពក្នុងកាលនោះ រមែង
 បាននូវទ្រព្យរាប់មិនអស់ ខ្ញុំមិនមានការខ្វះខាត ដោយភោគៈ
 ទាំងឡាយឡើយ នេះជាផលនៃសំទូងថ្មី ។ ខ្ញុំបាននូវវត្ថុ
 គ្រប់មុខនេះ គឺ យានដំរី យានសេះ គ្រែស្នែង រថ
 ទ្រង់គ្រឿង នេះជាផលនៃសំទូងថ្មី ។ ខ្ញុំបាននូវវត្ថុគ្រប់មុខ
 នេះ គឺ សំពត់ថ្មី ថ្លៃឈើថ្មី និងកោដនប្លង់មានឧដារស
 ដ៏លើសលុប នេះជាផលនៃសំទូងថ្មី ។ ខ្ញុំបាននូវវត្ថុគ្រប់
 មុខនេះ គឺ សំពត់ស្រួត សំពត់កម្ពុល សំពត់សម្បក
 ឈើ និងសំពត់ធ្វើដោយកប្បាស នេះជាផលនៃសំទូងថ្មី ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបកខំ

នាសីកណំ នាសកណំ ហរិយោ សមល្មត្តតា

លកាមិ សត្វមេវេតំ នវសស្សស្សំទំ ផលំ ។

នមំ សីតំ វ ឧណ្ហំ វ ចរិទ្ធាហោ ន វិជ្ជតំ

អថា ចេតសិកំ ទុក្ខំ ហទិយេ មេ ន វិជ្ជតំ ។

ឥមំ ខាន ឥមំ កុញ្ញ ឥមម្ហំ សយនេ សយ

លកាមិ សត្វមេវេតំ នវសស្សស្សំទំ ផលំ ។

អយំ បក្ខិមកោនានិ ចរិមោ វត្ថុតេ ករេ

អដ្ឋាបំ ទេយ្យធម្មោ មេ មមំ តោសេតិ សត្វនា ។

នវសស្សំ ទទិត្វាន សង្ឃេ កណាវុត្តមេ

អដ្ឋានិសំសេ អនុកោមិ កម្មានុច្ឆរិកេ មម ។

វណ្ណាវំ យសវំ ហោមិ មហាកោតោ អនិតិកោ

មហាកក្កោ សទា ហោមិ អកេដ្ឋបរិសោ សទា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ខ្ញុំបាននូវវត្ថុគ្រប់មុខនេះ គឺ ពួកខ្ញុំស្រី ពួកខ្ញុំប្រុស និងពួក
 នារីរូបឆើត មានខ្លួនតាក់តែងល្អហើយ នេះជាផលនៃសំ-
 ទ្ធិងថ្មី ។ ខ្ញុំមិនមានសម្ព័ស្សត្រជាក់និងក្តៅ ប៉ះពាល់ឡើយ
 ទាំងមិនមានសេចក្តីក្តៅក្រហល់ក្រហាយ ម្យ៉ាងទៀត ទុក
 ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្ត មិនមានក្នុងហឫទ័យរបស់ខ្ញុំឡើយ ។ ខ្ញុំ
 បាននូវពាក្យពីពោះ ទាំងអស់នេះថា សូមអ្នកពិសាននូវវត្ថុនេះ
 សូមអ្នកបរិភោគនូវវត្ថុនេះ សូមអ្នកសម្រាន្ត លើទីសយនៈ
 នេះ នេះជាផលនៃសំទ្ធិងថ្មី ។ នេះរាងកាយខាងក្រោយ
 បំផុត ឥឡូវនេះ ភពខាងក្រោយកំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងវិប្ប
 នេះ ទេយ្យធម៌របស់ខ្ញុំ តែងញ៉ាំងខ្ញុំ ឲ្យត្រេកអរសព្វ ។
 កាល ។ ខ្ញុំបានឲ្យសំទ្ធិងថ្មី ចំពោះព្រះសង្ឃ ជាគណៈដ៏
 ប្រសើរឧត្តម ហើយបាននូវអានិសង្ស ៨ ដ៏សមគួរដល់កម្ម
 របស់ខ្ញុំ គឺ ខ្ញុំជាអ្នកមានសម្បុរល្អ ១ មានយស ១ មាន
 ភោគៈច្រើនមិនមានអន្តរាយ ១ មានចំណីច្រើន សព្វ ។
 កាល ១ មានបរិស័ទមិនបែកខ្ញែក សព្វ ។ កាល ១ ។

អង្គម៍ សុបិន្តិក្ខេប្បទានំ

សព្វេ មិ អបនាយន្តិ យេកោចិ បវរិស្សិតា
 ទេយ្យធម្មោ ច យោ កោចិ ចុវេ ចុវេ លកាមិហំ ។
 កិក្ខុសង្ឃស្ស វា មជ្ឈេ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សម្មា
 សព្វេបិ សមតិក្ខេប្ប ទេន្តិ មមេវ នាយកា ។
 បវរិមំ នវសស្សញ្ញំ ទត្វា សង្ឃេ កណ្តាត្តមេ
 ឥមាទិសំសេ អនុកោមិ នវសស្សស្សន្តិ ដលំ ។
 សតសហស្សេ ឥតោ កាប្បេ យំ នានមទទី តទា
 ទុក្ខតិ ពាកិជាពាមិ នវសស្សស្សន្តិ ដលំ ។
 កិលេសា យាបិតា មយ្ហំ ភវំ សព្វេ សម្មហតា
 ពាកោវ ពុទ្ធនំ ទេត្វា វិហារមិ អនាសវេ ។
 ស្មាកតំ វិត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
 តិស្សេ វិជ្ជា អនុប្បតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

សុច្ឆ័ត្តត្ថេរាបទាន ទី ៨

ជនទាំងឡាយណាមួយ ដែលអាស្រ័យនៅលើផែនដី ជន
 ទាំងនោះ តែងគោរពកោតក្រែងខ្ញុំ ១ ទេយ្យធម៌ណាមួយ
 (មាន) ខ្ញុំតែងបាន (នូវទេយ្យធម៌នោះ) មុន ។ គេ ១ ។
 តាយកទាំងឡាយ តែងរំលងនូវភិក្ខុសង្ឃទាំងអស់ ហើយ
 ឲ្យដល់ខ្ញុំតែម្នាក់ឯង ក្នុងកណ្តាលនៃភិក្ខុសង្ឃ ឬក្នុងចំប៉-
 ពោះព្រះក្រុងនៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ១ ។ ខ្ញុំឲ្យនូវសំទូងថ្មី
 ជាដំបូង ចំពោះព្រះសង្ឃ ជាគណៈដ៏ទត្តម ទើបបាន
 នូវអាទិសង្ឃទាំងនេះ នេះជាផលនៃសំទូងថ្មី ។ ក្នុងកប្ប
 ទីមួយសែន អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានឲ្យនូវ
 ទាន ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផល
 នៃសំទូងថ្មី ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតចោលហើយ ភព
 ទាំងអស់ ខ្ញុំតាសរំលើងហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ
 ដូចជាដំរីកាត់នូវទន្ធនឹង ។ ឧ ។ ដំណើរដែលខ្ញុំមក ក្នុងសំ-
 ណាកនៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ជាដំណើរល្អ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបាន
 ដល់ហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានធ្វើហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បដិសម្ពាទា ធនសេស្សា វិហោក្ខាបិថ អដ្ឋិមេ
 ធន្យកិញ្ចា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្តំ សុទ្ធិ អាយស្សា សុច្ចន្តិតោ មេរោ ឥមា កា-
 ថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

សុច្ចន្តិតោស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

និមិ លោណិកិកណិយតោវបទានំ

(១៧) សទ្ធាយ អភិទិត្តម្ហ បព្វជី អនការិយំ

វាកចរិយោ អាសី	តទោកម្មមបស្សិតោ ។
អត្តទស្សី តុ ភកវា	លោកដេដ្ឋា នវសកោ
ឧប្បជ្ជិ តម្ហិ សមយេ	តារយតោ មហាជនំ ។
ពលញ្ច វត មេ ទីណិ	ព្យាដិមា បរមេនហំ
ពុទ្ធសេដ្ឋិ សវិត្តាន	បុទ្សិនេ ដូបមត្តមិ ។
កវិត្តា ហដ្ឋចិត្តាហំ	សហសេន(១) សមោកិរិ
សោណ្ណកិកណិបុត្តានិ	ឧទកមនសោ អហំ ។

១ ម. បណិទេន ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បដិសម្ពុទ្ធា ៤ វិមោក្ខ ៨ នឹងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើ
ឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសុបិន្តិតតេរ មានអាយុ បានសម្ពុទ្ធស្រាថា
ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

បឋម សុបិន្តិតតេរ ។

សោណ្ណកិករណិយត្ថេរាបទាន ទី ៧

(១៧) ខ្ញុំចេញទៅកាន់ផ្ទះ ដោយសព្វ ទ្រទ្រង់ចីវរ
សម្បកលើ ពឹងផ្អែកនូវតបោកម្ម ។ ក្នុងសម័យនោះព្រះ
មានព្រះភាគ ព្រះនាមអត្តទស្សី ជាច្បងក្នុងលោកប្រ
សើរជាងនរ បានត្រាស់ឡើង ហើយចំឡងនូវមហាជន ។
កំឡាំងរបស់ខ្ញុំអស់ហើយ ដោយសារព្យាធិយ៉ាងធ្ងន់ ខ្ញុំរលឹក
នូវព្រះសម្ពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ហើយធ្វើព្រះសូបដ៏ទុក្ខម លើផ្ទះ
ខ្សាច់ ។ ខ្ញុំមានចិត្តរីករាយ មានចិត្តខ្ពង់ខ្ពស់ មានសេចក្តី
ជ្រះថ្លា បានរោយរាយនូវផ្កាកណ្តឹងមាសទាំងឡាយ ។

នវម៌ សោណ្ណកំណើយត្ថេរាបទានំ

សម្មា វិយ សម្មុទ្ធំ	ដ្ឋបំ បវេជី អហំ
តេន ចេតោបសាទេន	អន្តទស្សីស្ស តាទិដោ ។
ទេវលោកំ គតោ សន្តោ	លោកមិ វិប្បលំ សុខំ
សុវណ្ណវណ្ណ តត្ថាសិ(១)	ពុទ្ធប្បជាយិទំ ផលំ ។
អសិទ្ធិកោដិយោ មយ្ហិ	នារិយោ សមលន្តតា
សនា មយ្ហិ ឧបដ្ឋនិ	ពុទ្ធប្បជាយិទំ ផលំ ។
សដ្ឋំ តុវិយ សហស្សានិ	កេរិយោ បណារាមិច
សដ្ឋា ច ទេណ្ឌិមា តត្ថ	វត្តុ វជ្ជនិ ទុន្ទកិ(២) ។
តុល្លាសិទ្ធិសហស្សានិ	ហត្ថិយោ(៣) សមលន្តតា
តិចប្បកិដ្ឋា មាគដ្ឋា(៤)	កុញ្ញាភ សដ្ឋិហាយនា ។
ហេមជាលាកិសត្ថានា	ឧបដ្ឋានំ កិរោន្តិ មេ
ពលកាយេ កវេ ចេវ	ឡានតា មេ ន វិជ្ជតិ ។
សោណ្ណកំ កណិប្បដ្ឋានិ	វិទាភំ អនុកោមិហំ
អដ្ឋបញ្ញាសត្តតិ ច	ទេវវជ្ជមការយំ ។

---

១ ម. អដ្ឋាសិ ។ ២ ឧ. វិគ្គ វិទតិ ទុន្ទកិ ។ ម. វិគ្គ នទន្តិ ទុប្រកិ ។ ៣ ឧ. ហត្ថិ-
តោ ។ ៤ ម. តិណបកិដ្ឋាភត្តា ។

សោណ្ឌកំណាយត្ថេរវាទ ទី ៧

ខ្ញុំបម្រើនូវព្រះស្ត្រី នៃព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមអត្តទស្សី
 ព្រះអង្គមិនញាប់ញ័រដោយលោកធម៌ ដោយចិត្តជ្រះថ្លានោះ
 ដូចជាបម្រើព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ក្នុងទីចំពោះព្រះភក្រ្ត ។ កាលខ្ញុំទៅ
 កើតក្នុងទៅលោក រមែងបាននូវសេចក្តីសុខដ៏ធំទូលាយ ជា
 អ្នកមានសម្បុរដូចមាស ក្នុងទៅលោកនោះ នេះជាផលនៃ
 ពុទ្ធចូជា ។ នារីទាំងឡាយរបស់ខ្ញុំ ៨០ កោដិ មានខ្លួនតាក់
 តែងល្អ ។ បម្រើខ្ញុំសព្វ ។ កាល នេះជាផលនៃពុទ្ធចូជា ។
 ត្បូងត្រៃយ ៦ ហ្មឺន ស្ករ រនាត ស័ង្ក សំកោរ និងស្ករធំ
 មានសំឡេងពីពោះប្រគំក្នុងទីនោះ ។ ដំរីទាំងឡាយ ៨ ហ្មឺន
 ៤ ពាន់ប្រដាប់តាក់តែងល្អ ដំរីមាតង្គៈទាំងឡាយចុះប្រេង
 បីអន្លើ អាយុ ៦០ ឆ្នាំទើបថយកំឡាំង ដ៏ដេរជាសដោយ
 បណ្តាញមាស ធ្វើនូវការបម្រើខ្ញុំ ខ្ញុំមិនមានការខ្វះខាត
 ពួកពល ក្នុងភពឡើយ ។ ខ្ញុំតែងទទួលផលនៃផ្កាកណ្តឹង
 មាស ខ្ញុំសោយរាជ្យជាស្តេចនៃទេវតា អស់ ៥៨ ជន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឯកសត្តតិក្ខត្តញ្ច

ចក្កវត្តិ អហោសហំ

បឋព្យា រជ្ជិ ឯកសតិ

មហាយា ការយី អហំ ។

សោទានិ បត្តា អមតិ

កម្មំ ទុទ្ធសំ បទំ^(១)

សំយោជនា បរិក្ខណា

នត្តិនានិ បុណ្ណោ ។

អដ្ឋារសេ កប្បសតេ

យំ បប្ផមភិរោបយី

ទុក្ខតិ តាកិជាតាមិ

ពុទ្ធប្បជាយិទំ ដលំ ។

កិលេសា យាបិតា មហ្មិ

ភវា សព្វេ សម្មហតា

នារោវ ពន្ធនំ ធម្មតា

វិហារមិ អនាសវោ ។

ស្វាគតំ វត មេ អាសិ

មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ

តិស្សេណ វិជ្ជា អនុប្បត្តា

កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

១ ខ. អសង្កតំ សុទ្ធសំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ខ្ញុំបានជាស្តេចបក្រពត្តិ អស់ ៧១ ដង បានសោយរាជ្យលើ
 ផែនដី អស់ ១០១ ដង ។ ឥឡូវនេះ ខ្ញុំបានដល់ព្រះនិព្វាន
 ឈ្មោះអមតៈ ជាបទដ៏ជ្រាលជ្រៅ ដែលបុគ្គលឃើញបាន
 ដោយកម្រ សំយោជនៈទាំងឡាយ (របស់ខ្ញុំ) អស់រលីង
 ហើយ ឥឡូវនេះ ភពប្តីមិនមានទៀតឡើយ ។ ក្នុងកម្ស
 ទី ១.៨០០ អំពីកម្សនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាជាក្នុង
 កាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។
 កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតចោលអស់ហើយ ភពទាំងអស់
 ខ្ញុំគាស់រលីងចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ដូចជា
 ដំរីជ្រៃសើរដាច់នូវទន្ធនឹង ។ ឡ! ដំណើរដែលខ្ញុំមក ក្នុង
 សំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ជាដំណើរល្អ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបាន
 ដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។

ទសមំ សោវណ្ណកោន្តរិកត្ថេរាបទានំ

បដិសម្ពុទ្ធា ធនស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

ធន្យកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុខំ អាយស្មា សោណ្ណកីកណិយោ ថេរោ

ឥមា តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

សោណ្ណកីកណិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

ទសមំ សោវណ្ណកោន្តរិកត្ថេរាបទានំ

(២០) មនោការវិនិយំ ពុទ្ធិ អត្តទន្តំ សមាហិតំ

ឥវយមាណំ ព្រហ្មបថេ ចិត្តវបសមេ រតំ ។

ធិតណ្ណឌីយ សម្ពុទ្ធិ ឈាយី ឈា នរតំ មុដិ

ឧបវដ្ឋំ សមាបត្តិ ឥន្ទ្រិយសំវរឃ្មហំ(១) ។

១ ឧ. ឧបវដ្ឋំ សមាបត្តំ ឥន្ទ្រិវទលប្បកំ ។ ម. ឧបវដ្ឋំ សមាបត្តំ ឥន្ទ្រិវទលប្បកំ ។

សោវណ្ណកោណ្ឌិកត្ថេរាបទាន ទី ១០

បដិសម្មិតា ៤ វិមោក្ខ ៨ និវេសិកញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យ
ដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានព្រម ព្រះសោណ្ណក៏ករណីយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែង
នូវភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ សោណ្ណក៏ករណីយត្ថេរាបទាន ។

សោវណ្ណកោណ្ឌិកត្ថេរាបទាន ទី ១០

(២០) (ខ្ញុំបានឃើញ) នូវព្រះពុទ្ធ ព្រះអង្គមានព្រះ
ហឫទ័យអប់រំហើយ មានព្រះហឫទ័យទូន្មានហើយ មាន
ព្រះហឫទ័យតំកល់ខ្ជាប់ខ្ជួនហើយ ទ្រង់ប្រព្រឹត្ត គ្រេកអរ
ក្នុងការរម្ងាប់ចិត្ត ដែលជាគន្លងប្រសើរ ទ្រង់ធ្ងន់នូវជំនន់
ទ្រង់ត្រាស់ដឹងប្រពៃ ទ្រង់មានឈាន គ្រេកអរក្នុងឈាន
ទ្រង់ចូលកាន់សមាបត្តិ មានកិរិយាសង្រួមនូវឥន្ទ្រិយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

អណ្តវំ ចោទកំ កយ	ពុទ្ធសេដ្ឋំ ឧទានមី
ពុទ្ធានេ ឃោវត្តាន	អណ្តវំ កមទានសហំ ។
អាណាបេសិ ច សម្ពុទ្ធោ	បទុត្តុត្តវនាមកោ
ឥមិចោទកមាហត្វា	ចានម្ហុលេ វេបេហំ មេ ។
សាធូតិហំ បដិស្សុត្វា	សត្តុ ការវតាយវ
ឧទកំ ណ្តវំ ធាហត្វា	ពុទ្ធសេដ្ឋំ ឧទានយី ។
អនុមោទិ មហាវិរោ	ចិត្តំ ជិញ្ចបយំ មម
ឥមិចា ណ្តវំ ទានេន	សង្កប្បោ តេ សមិជ្ឈតុ ។
បណ្ណារសេ ឥតោ កប្បេ ^(១)	ទេវលោកេ រមី អហំ
តេត្តិសក្ខត្តិ រាជា ច	ចក្កវត្តំ អហោសហំ ។
ទិវា យទិវា វត្តិ	ចង្កមនុស្សំ តិដ្ឋតោ
សោវណ្ណំ កោន្តរំ ^(២) កយ	តិដ្ឋន្តំ បុរតោ មម ។

១ ឧ.ម. បណ្ណារសេសុ កប្បេសុ ។ ២ ឧ. កន្តរំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

(លុះឃើញហើយ) ខ្ញុំជនទឹក ដោយសម្បកឃ្លោក ហើយ
 ចូលទៅគាល់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធប្រសើរ ខ្ញុំលាងនូវព្រះបាទ នៃព្រះ
 សម្មាសម្ពុទ្ធ ហើយថ្វាយសម្បកឃ្លោកនោះ ។ ចំណែកព្រះ
 សម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមបទមុត្តរៈ ទ្រង់បង្គាប់ខ្ញុំថា អ្នកចូរយកទឹក
 ដោយសម្បកឃ្លោកនេះ ហើយដាក់ក្នុងទីជិតបាទាតថាគត
 ចុះ ។ ខ្ញុំក៏ទទួលថា សាធ្ម ដោយសេចក្តីគោរពចំពោះព្រះ
 សាស្តា ហើយយកទឹកដោយសម្បកឃ្លោក ចូលទៅថ្វាយ
 ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធប្រសើរ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់មានព្យាយាមធំ បាន
 ញ៉ាំងចិត្តរបស់ខ្ញុំឲ្យរលត់ ទ្រង់អនុមោទនាថា គម្រិះត្រូវចូរ
 សម្រេចដល់អ្នក ដោយកិរិយាឲ្យនូវសម្បកឃ្លោកនេះចុះ ។
 ក្នុងកប្បទី ១៥ អំពីកទ្ធកប្បនេះ ខ្ញុំគ្រូកអរក្នុងទេវលោក
 ថែមទាំងបានជាស្តេចចក្រតភ្នំ ៣៣ ដង ។ កាលខ្ញុំដើរ
 ចូលយកក្នុងវេលាថ្ងៃ ឬក្នុងវេលាយប់ ជនទាំងឡាយតែងឈរ
 កាន់ឈើច្រត់ ជាវិការៈនៃមាស នៅពីខាងមុខខ្ញុំ ។

ទស្សនៈ សោវណ្ណកោត្តរក្កោបពានំ

ពុទ្ធស្ស ទត្វាន លាភំ លភាមិ សោឡាតោត្តរំ^(១)

អប្បកំបិ ករំ^(២) កាវិ វិបុលំ ហោតិ តាទិសុ

សតសហស្សេ ឥតោ កប្បេ យំ លាភុមទទំ^(៣) តទា

ទុក្ខតិ ធាតិជាធាមិ អលាភុស្ស ឥទំ ដលំ ។

កិលេសា ឈាមិតា មយ្ហំ ភវា សព្វេ សម្មហតា

ធាតោ ពុទ្ធនំ ធម្មា វិហារមិ អនាសវេ ។

ស្វាភតិ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតិ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

បដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិហោក្ខាបិច អដ្ឋមេ

ធម្មកិញ្ញា សច្ចិកតា កតិ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

---

១ ឧ. សោណ្ណកត្តរំ ។ ២ ឧ.ម. រតិ ។ ៣ ឧ. យមលពុមទំ ។

សោវណ្ណកោនិកត្ថេរ្យៈ ទាន ទី ១០

ព្រោះខ្ញុំថ្វាយសម្បកឃ្លោក ដល់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទើបខ្ញុំបានឈើ
 ប្រគល់ជាការៈនៃមាស ការបូជាសូម្បីតែបន្តិចបន្តួចដែលជន
 ធ្វើហើយ ចំពោះបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលមិនញាប់ញ័រដោយ
 លោកធម៌ រមែងប្រពៅជាគ្រឿងបូជាដ៏ធំទូលាយ ។ ក្នុង
 កម្មទីមួយសែន អំពីកទ្ធកម្មនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបាន
 ថ្វាយសម្បកឃ្លោក ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុត្តភិ
 នេះជាផលនៃសម្បកឃ្លោក ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុត
 ចោលអស់ហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំគាស់រំលើងចោលហើយ
 ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ដូចដំរីដ៏ប្រសើរកាត់នូវទន្ធន៍ ។ ឧ !
 ដំណើរដែលខ្ញុំមក ក្នុងសំណាក់នៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ជា
 ដំណើរល្អ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនារបស់
 ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិទ្ធ ៤ វិមោក្ខ ៨ និង
 អភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា
 របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយ ស្មា សោវណ្ណកោន្តរិកោ^(១) ថេរោ
ឥមា តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

សោវណ្ណកោន្តរិកោស្ស អបទានំ សម្ពុំ ។

ខុទ្ទានំ

សក្កិសម្មជ្ជកោ ថេរោ ឯកទុស្សីសនប្បណា^(២)
កទទ្ធកោវណ្ណកណា^(៣) យដសវនិកោបិច
សុច្ឆិទ្ធិតោ កីកណិកោ សោណ្ណកោន្តរិកោបិច
ឯកតាថាសតញ្ចត្ត ឯកសត្តតិមេវ ច ។

សក្កិសម្មជ្ជកោ តេបត្តាឡីសោ ។

---

១ ខ. សោវណ្ណកត្តរិកោ ។ ២ ខ. ឯកទុស្សី តថាសនី ។ ម. ឯកទុស្សី ឯកាសនី ។
៣ ខ. តិទា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បានត្បូង ព្រះសោវណ្ណកោនិកត្ថេរ មានភាយុ បានសម្បែង

ខ្លះគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ សោវណ្ណពោធិ៍វិកត្ថេរាបទាន ។

ឧទ្ទិស

សក្កីសម្បជកត្ថេរាបទាន ១ ឯកទុស្សត្រាយកត្ថេរាបទាន ១ ឯ-
 កាសនទាយកត្ថេរាបទាន ១ សត្តកទម្មប្បប័យត្ថេរាបទាន ១
 កោរណប្បប័យត្ថេរាបទាន ១ យដមណ្ឌទាយកត្ថេរាបទាន ១
 ឯកធម្មស្សនិយត្ថេរាបទាន ១ សុចិនិតត្ថេរាបទាន ១ សោ-
 ណកិកណិយត្ថេរាបទាន ១ សោវណ្ណកោនិកត្ថេរាបទាន ១
 កងសក្កីសម្បជកវគ្គនេះ មានគាថា ១៧២ ។

ចប់ សក្កីសម្បជកវគ្គ ទី ៤៣ ។

បត្តបត្តាឡីសោ ឯកវិហារវិគ្គោ

បឋមំ ឯកវិហារិយត្ថេរាបទានំ

[២០] ឥមម្ហំ កទ្ធកេ កឃ្យេ ព្រហ្មតទ្ធិ មហា យសោ

កស្សនោ ធាម តោត្ថេន ឧប្បវ្មំ វនតំ វរោ ។

និប្បបញ្ចោ និរលម្ពោ អាតាសសមមាណសោ

សុញ្ញតតហ្មលោ តាជិ អនិមិត្តរតោ វសិ ។

អាសង្កចិត្តោ និល្លេចោ^(១) អសំសង្ខា កុលេ កលោ

មហា កាវណិកោ ជីវោ វិនយោ ចាយកោវិនោ ។

ឧយ្យត្តោ បរតិច្ឆេសុ វិនយត្តោ សនេវកេ

និព្វានកមនំ មគ្គំ កតិបង្កំវិសោសនំ ។

---

១ ឧ. អសង្កចិត្តោ និក្ខេសោ ។ ម. អសង្កចិត្តោ និល្លេចោ ។

ឯកវិហារវិគ្គ ទី ៤៤

ឯកវិហារវិយោហបទាន ទី ១

(២១) ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមកស្សបៈ ដោយគោត្រ
 ព្រះអង្គមានផៅពង្សប្រសើរ ទ្រង់មានយសប្រសើរជាងអ្នក
 ប្រាជ្ញទាំងឡាយ ទ្រង់ត្រាស់ឡើងហើយក្នុងកទ្ធកប្បនេះ ។
 ព្រះអង្គមិនមានធម៌នាំឲ្យយឺតយូរ មិនជាប់អារម្មណ៍ ទ្រង់
 មានព្រះហឫទ័យស្មើភាសា ព្រះអង្គច្រើនទៅដោយធម៌
 ដ៏សូន្យចាកកិលេស ព្រះអង្គមិនញាប់ញ័រ ដោយលោកធម៌
 ទ្រង់ត្រេកអរក្នុងអនិមិត្ត គង់នៅហើយ ។ ព្រះអង្គមាន
 ព្រះហឫទ័យមិនជាប់ចំពាក់ មិនមានកិលេសជាគ្រឿងលាប
 មិនច្រឡកច្រឡំ ក្នុងត្រកូលនិងពួកគណៈ ព្រះអង្គជាអ្នក
 ប្រាជ្ញ ប្រកបដោយករុណាដ៏ធំ ទ្រង់ឈ្លាសវៃក្នុងទុច្ចាយ
 ជាគ្រឿងវៃណានាំ ។ ព្រះអង្គប្រកបក្នុងកិច្ចរបស់បុគ្គលដទៃ
 ទ្រង់ទូន្មានពួកមនុស្ស ព្រមទាំងទេវតា ឲ្យទៅកាន់ផ្លូវជាទី
 ទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ជាគ្រឿងញ៉ាំងកក់គឺគតិឲ្យវិនិស្វ័ត ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

អមតំ បរមសង្ខារំ ជរាមរណានិវាវណំ
 មហាបរិសមជ្ឈេ សោ និសិដ្ឋោ លោកតារលោក ។
 ករវិករុទោ នាថោ ព្រហ្មយោសោ តថាគតោ
 ខុទ្ទរត្តោ មហាទុក្ខា^(១) វិប្បនដ្ឋេ អនាយកោ ។
 ទេសេត្តោ វិវជំ ធម្មំ ទិដ្ឋោ មេ លោកនាយកោ
 តស្ស ធម្មំ សុណិត្វា^(២) បព្វជី អនការិយំ ។
 បព្វជិត្វា តណវំហំ ចិន្តេត្តោ ជិនសាសនំ
 ឯកកោវ វនេ រម្មេ^(៣) វសី សិសគ្គបិទ្បតោ ។
 សក្កាយវ្យុបកស្សោ មេ^(៤) ហេតុក្កតោ មមាគមិ
 មនសោ វ្យុបកាសស្ស^(៥) សិសគ្គកយ ទស្សីនោ ។

---

១ ខ.ម. មហាទុក្ខា ។ ២ ខ.ម. សុណិត្វាហំ ។ ៣ ខ. ឯកកោ បរិទេ រម្មេ ។
 ៤ ខ. សវិកាយ ឱបកត្តោ មេ ។ ៥ ខ. វ្យុបកត្តិស្ស ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ព្រះអង្គជាអ្នកចំឡង់សត្វលោក ទ្រង់គង់នៅក្នុងកណ្តាល នៃ
 បរិសទ្ធជំ (ទ្រង់សម្តែង) នូវអមតៈ គឺព្រះនិព្វាន ដែលជា
 គ្រឿងត្រេកអរយ៉ាងក្រៃលែង ជាគ្រឿងរំលឹក នូវជវនិវេសន៍
 ណៈបាន ។ ព្រះតថាគត ទ្រង់ជាទីពឹងនៃសត្វលោក ព្រះ
 អង្គមានសំឡេងដូចសត្វករិក មានសំឡេងគីកកង ដូចជា
 សំឡេងនៃព្រហ្ម ទ្រង់ស្រោចស្រង់ពពួកសត្វ ដែលដល់
 ហើយនូវសេចក្តីវិនាស មិនមានអ្នកដឹកនាំព្រះអង្គឲ្យរួចចាក
 ទុក្ខធំ ។ ព្រះអង្គជានាយកនៃសត្វលោក ទ្រង់សម្តែងធម៌
 ដ៏ប្រាសចាកគុលី ខ្ញុំបានឃើញហើយ ទាំងបានស្តាប់ធម៌
 របស់ព្រះអង្គ ហើយចូលទៅកាន់ផ្លូវ ។ លុះខ្ញុំបួសស្រេច
 ហើយ ក៏ប្រឹងយកចិត្តទុកដាក់ នឹងសាសនានៃព្រះជិនស្រី
 ត្រូវសេចក្តីជាប់ពាក់បៀតបៀន ក៏នៅក្នុងព្រៃជាទីរីករាយ
 តែម្នាក់ឯង ។ ការចេញចាកពួក ដោយកាយរបស់ខ្លួន
 នៃខ្ញុំ ជាហេតុនៃការចេញចាកពួកដោយចិត្តនៃខ្ញុំ ដែល
 ជាអ្នកឃើញភ័យ ក្នុងការជាប់ពាក់ ក៏មានមកដល់ខ្ញុំ ។

បឋមំ ឯកវិហារិយត្ថេកបទានំ

កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ កវា សព្វេ សម្មហតា

នាតោវ ពុទ្ធិនំ ធម្មតា វិហារមិ អនាសវោ ។

ស្វាគតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សង្កិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

បដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ

ធម្មភិញ្ញា សង្កិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។

ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា ឯកវិហារិយោ^(១) មេរោ ឥមា

តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ឯកវិហារិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមគ្គំ ។

១ ម. ឯកវិហារិកោ ។

ឯកវិហារិយត្ថេរាបទាន ទី ១

កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតចោលហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំ

គាស់រំលើងចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ដូចដំរី

ដីប្រសើរ ផ្តាច់នូវទន្ធន៍ ។ ឡ! ដំណើរដែលខ្ញុំមក ក្នុង

សំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ជាដំណើរល្អ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបាន

ដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។

បដិសម្ព័ត្តា ៤ វិមាត្ត ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យ

ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន

ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះឯកវិហារិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវភាថា

ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ទុតិយំ ឯកសង្ខិយត្ថេរាបទានំ

(២២) វិបស្សនោ ភក្កវតោ មហាពោធិមហោ អហុ
 មហាជនា សមាគម្ម បូជេន្តំ ពោធិមុត្តមំ ។

មហាសោក្កវហិតោ បញ្ញោ^(១) ពុទ្ធសេដ្ឋោ ភវិស្សតិ
 យស្សាយំ ន្និទ្ធសោ^(២) ពោធិ បូជនីយោវ សត្តនោ ។

តតោ សន្នំ កហោត្វាន ពោធិវុត្តំ ឧបដ្ឋហី
 ធម្មោ សព្វនិវសំ អវន្នំ ពោធិមុត្តមំ ។

អាសន្នកេ កតំ កម្មំ ទេវលោកំ អមាបយំ
 កលេវំ មេ បតិកំ ទេវលោកេ វមាមហំ ។

សង្កំ វិយសហស្សានំ តុដ្ឋហដ្ឋា បមោទិតា
 សនា មយំ ឧបដ្ឋនំ ពុទ្ធបូជាយំ ទិ ជលំ ។

១ ឧ. ម. ៩ ហិតំ ឧរកំ មញ្ញោ ។ ២ ឧ. ឯទិសា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ឯកសង្ខិយត្ថេរាបទាន ទី ២

(២២) មានពិធីឆ្លងដើមពោធិព្រឹក្ស របស់ព្រះមានព្រះ

ភាគ ព្រះនាមវិបស្សី មហាជន មកជួបជុំគ្នាបូជាដើមពោ-

ធិព្រឹក្សដ៏ទុត្តម ។ ដើមពោធិព្រឹក្សប្រាកដដូច្នោះ របស់ព្រះ

សាស្តាអង្គណា ដែលជនទាំងឡាយគួររូបវា ព្រះសាស្តា

អង្គនោះ ជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ទ្រង់មានប្រាជ្ញា ព្រះ

អង្គប្រាសចាកសេចក្តីសោកដ៏ធំ ។ លំដាប់នោះ ខ្ញុំកាន់

ស័ន្ធចូលទៅបម្រើពោធិព្រឹក្ស ខ្ញុំផ្គុំស័ន្ធហើយថ្វាយបង្គំពោធិ-

ព្រឹក្សដ៏ទុត្តម តែរាល់ ១ ថ្ងៃ ។ កុសលកម្មដែលខ្ញុំធ្វើហើយក្នុង

ទីដ៏ត ខ្ញុំក៏បានទៅកើតក្នុងទេវលោក សាកសព ខ្ញុំទម្លាក់

ចោលហើយ ខ្ញុំតែងត្រេកអរក្នុងទេវលោក ។ ខ្ញុំតែងត្រេក-

ត្រអាល ស្រស់ស្រាយរីករាយនឹងតួរ្យតន្ត្រី ៦ ម៉ឺន តួរ្យតន្ត្រី

នោះតែងបម្រើខ្ញុំ សព្វ ៗ កាល នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។

ទុតិយំ ឯកសង្ក័យត្រៃបទានំ

ឯកសត្តតិមេ កកប្ប	រាជា អាសិ សុទិស្សនោ
ទាត្រុរនោ វិជិតារី	ជម្ពុទ្ធិបស្ស៍ ^(១) ឥស្សរោ ។
តតោ អង្គសតា ^(២) ត្រុយា	បរិវារេន្តិ មំ សទា
អនុកោមិ សកំ កម្មំ	ឧបដ្ឋានស្ស៍ ^(៣) ដលំ ។
យំ យំ យោ ឧបបដ្ឋាមិ	នេវត្តំ អថ មាណុសំ
មាតុកុត្តិកតស្សា បិ	វជ្ជេវ កេរិយោ សទា ។
ឧបដ្ឋិតាន ^(៣) សម្ពុទ្ធិ	អនុកោត្តាន សម្បទា
សិរំ អមលំ អមរិ ^(៤)	បត្តោម្ហំ អចលំ បទំ ។
ឯកនុតេ ឥតោ កកប្ប	យំ កក្ខមករី តទា
ទុតតិ ធាតិជាធាមិ	ពុទ្ធិប្បដាយំទំ ដលំ ។
កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ	ភវា សព្វេ សម្មហតា
នាតោវ ពន្ធានំ ធមត្តា	វិហារមិ អនាសរោ ។

---

១ ឧ. ជម្ពុសណ្ណស្ស ។ ម ជម្ពុមណ្ណស្ស ។ ២ ឧ. អង្គសតា ត្រុយា ។ ម. អង្គសតា ត្រុវា ។
 ៣ ឧ. ឧបដ្ឋិតាន ។ ៤ ឧ. ម. សិរំ សុខេមំ អមតំ ។

ឯកសន្តិយញ្ចកបទាន ទី ២

ក្នុងកប្បទី ៧១ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចឈ្មោះសុទិស្សនៈ ជាអ្នក
 ឈ្នះសង្រ្គាម មានសមុទ្រទាំង ៤ ជាព្រំប្រទល់ ជាឥស្សរៈ
 ក្នុងដមទ្វីប ។ លំដាប់នោះ ត្រូវត្រឡប់ ៨០០ តែងចោមរោម
 ខ្ញុំ សព្វ ៗ កាល ខ្ញុំបានទទួលផលនៃកុសលកម្មរបស់ខ្លួន
 នេះជាផលនៃការបម្រើ ។ ខ្ញុំក៏ភក្តីកំណើតណា ៗ ទោះ
 ជាទេវតា ឬជាមនុស្ស កាលដែលខ្ញុំបិតនៅក្នុងផ្ទះនៃមាតា
 ស្តេចទាំងឡាយ តែងប្រគំ សព្វ ៗ កាល ។ ព្រោះខ្ញុំបម្រើ
 នូវព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទើបបានសម្បត្តិទាំងឡាយ ហើយដល់នូវ
 ព្រះនិព្វាន ជាបទដ៏ក្សេម មិនមានមន្ទិល មិនចេះស្លាប់ មិន
 កម្រើក ។ ក្នុងកប្បទី ៧១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែល
 ខ្ញុំបានធ្វើនូវកុសលកម្ម ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់
 ទុក្ខភិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុត
 បំផ្លាញហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំគាស់រំលើងចោលហើយ ខ្ញុំ
 ជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ដូចជាជីវ័ជ្ជប្រសើរផ្តាច់នូវទន្ធិង ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ស្វាកតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា ឯកសន្តិយោ មេកេ ឥមា
 តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ឯកសន្តិយត្រៃស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

តតិយំ បាដិហិរសពាកតោរាបទានំ

[២៣] បទុមុត្តរោ នាម ជិណោ អាហុតំនំ បដិក្កហោ
 វស្ថីសតសហស្សេហិ នករំ ចារិសំ តទា ។
 នករំ បរិសន្តស្ស ឧបសន្តស្ស តាទិណោ
 វជិយោ បច្ឆុត្តមនាទិស្ស^(១) ទិក្សោសោ អាសិ តាវទេ ។

១ ឧ. រតនានិ បតាទីសុ ។ ម. រតនានិ បដ្ឋោតីសុ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ឧ ! ដំណើរដែលខ្ញុំមក ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ជា
 ដំណើរល្អហ្ន៎ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនា របស់
 ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និង
 អភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា
 របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះឯកសន្ធិយត្ថេវ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
 ភាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ឯកសន្ធិយត្ថេវបទាន ។

ប្រាជីហិរសព្វាកត្តោរាបទាន ទី ៣
 ញ

(២៣) ព្រះដ៏ស្រីព្រះនាមបទមុត្តរៈ ទ្រង់គួរទទួលគ្រឿង
 បូជា ក្នុងកាលនោះ ព្រះអង្គស្តេចចូលទៅក្នុងទីក្រុង មួយ
 អន្លើដោយភិក្ខុមួយសែនអង្គ សុទ្ធតែជាអ្នកស្គាត់ស្គាញ ។
 កាលព្រះសម្ពុទ្ធ ទ្រង់មានព្រះហឫទ័យស្ងប់រម្ងាប់ មិនញាប់
 ញ័រដោយលោកធម៌ ស្តេចចូលទៅក្នុងទីក្រុង ក្នុងខណៈនោះ
 មានសំឡេងភ្លឹកភ្លំ ក្នុងការក្រោកទទួល គ្រងច្រកផ្លូវ ។

តតិយំ បាដិហិរិសញ្ញាតត្ថេកបទានំ

ពុទ្ធស្ស អាណកាវេន អវជ្ជិតអយន្តិតា^(១)
 សយំ វិណា បវជ្ជិត ពុទ្ធស្ស បរិសតោ បុរិ ។
 ពុទ្ធសេដ្ឋំ នមស្សាមិ បទមុតុរិ មហាមុដិ
 បាដិហិរញ្ញ បស្សិត្វា តត្ថ ចិត្តំ បសាទយំ ។
 អហោ ពុទ្ធា អហោ ធម្មោ អហោ នោ សត្តសម្មទា
 អចេតនាបិ តុរិយា សយមេវ បវជ្ជេវ ។
 សតសហស្សេ ឥតោ កល្យ យំ សញ្ញាមលកិ តនា
 ទុត្តតិ នាកិជាតាមិ ពុទ្ធសញ្ញាយំទំ ផលំ ។
 កិលេសា ឈាបិតា មយំ ភវា សព្វេ សម្មហតា
 នាតោ ពុទ្ធនំ ចេត្វា វិហារមិ អនាសវេ ។

១ ឧ. ហេរិវដ្ឋិយដ្ឋិតា ។ ម. ហេរិវដ្ឋិមយដ្ឋិតា ។

បាដិហិរសញ្ញកត្តោបទាន ទី ៣

ក្នុងកាលនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធស្រឡប់ចូលទៅក្នុងបូរី ពិណទាំង

ឡាយបុគ្គលឥតប្រគំឥតវាយឡើយ ក៏ស្រាប់តែប្រគំដោយ

ខ្លួនឯង ដោយអានភាពនៃព្រះពុទ្ធ ។ ខ្ញុំក៏នមស្ការនូវព្រះពុទ្ធ

ដ៏ប្រសើរ ព្រះនាមបទមគ្គរៈ ជាអ្នកប្រាជ្ញធំផង ឃើញ

នូវបាដិហារ្យ ហើយញ៉ាំងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លា ក្នុងបាដិហារ្យនោះ

ផងថា ឡ ! ព្រះពុទ្ធ ឡ ! ព្រះធម៌ ឡ ! សម្បទានៃព្រះសា-

ស្តា របស់យើងទាំងឡាយ ត្រូវត្រឡប់ទៅទាំងឡាយ សូម្បីឥត

ចេតនាសោះ ក៏បែរជាប្រគំដោយខ្លួនឯង ។ ក្នុងកម្មវិធីមួយ

សែន អំពីកម្មនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបាននូវសញ្ញា ក្នុង

កាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្តាប់គុតិ នេះជាដំបូងសេចក្តី

សំគាល់ក្នុងព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំបានដុត

បំផ្លាញហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំគាស់រំលើងចោលហើយ

ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ដូចជាដំរីដ៏ប្រសើរផ្តាច់នូវទន្ធនឹង ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ស្វាភតំ វេត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្និកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

បដិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

ធន្យភិញ្ញា សន្និកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។

ឥត្ថំ សុទ្ធិំ អាយស្មា បាដិហិរសញ្ញកោ មេពេ

ឥមា តាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

បាដិហិរសញ្ញកត្តេរស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

បត្តតិំ ញាណាភិក្ខុកត្តេរាបទានំ

(២២) កណិការិវ ជលិតិំ ទិប្បក្កិវ ជាតិតិំ

កញ្ចនិវ វិរោចន្តិំ អនុសិំ ទិបទុក្កមិំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ឧ ! ដំណើរដែលខ្ញុំមក ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ជា
 ដំណើរល្អហ្ន៎ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនា របស់
 ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និង
 អភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា
 របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះបាទបិរសញ្ញាកេតុ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ

ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ បាដិបិរសញ្ញាកេតុបទាន ។

ញ្ញាណត្ថវិកត្តេរាបទាន ទី ៤

(២២) ខ្ញុំឃើញព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ទុក្ខមជាន់សត្វជើងពីរ
 ទ្រង់រុញរឿងដូចផ្កាកណិការ ឬដូចដើមទ័បព្រឹក្ស ដ៏ភ្លឺព្រោង
 ព្រាត ពុំនោះសោត ដូចជាមានភ្នំរុញច្រាលនៅ ។

បញ្ចក្ខំ ញាណត្ថវិកត្តោបទានំ

កមណ្ណានុំ វេបេត្វាន វាកនីវេណ កុណ្ណានុំ

ឯកំសំ អជំនំ កត្វា ពុទ្ធសេដ្ឋំ បរី អហំ ។

តមទ្ធការំ វិធមំ មោហជាលសមាគុលំ

ញាណាលោកំ ទស្សយិត្វា តិណ្ណោ^(១) អសិ តុវំ មុនិ ។

សមុទ្ធរសិមំ លោកំ សញ្ញវន្តំ អនុត្តរំ

ញាលោន^(២) តេ ឧបមា នត្តំ យាវតា ជកតោ កតំ ។

តេន ញាលោន សត្វញ្ញា សត្វញ្ញាតិ^(៣) បវុត្តតិ

វដ្ឋាមំ តំ មហារិរិំ សត្វញ្ញាតិ អនាសវំ ។

សតសហស្សេ វតោ កប្បេ ពុទ្ធសេដ្ឋំ បរី អហំ

ទុក្ខតិ ធាកិជាធាមិ ញាណត្ថមនាយិទំ^(៤) ដលំ ។

១ ឱ. ញាណលោកំ ទស្សយិត្វា និពិណ្ណោ ម. ញាណលោកំ ទស្សេត្វាន និពិណ្ណោ ។

២ ឱ ម. ញាលោ * ៣ ឱ ធីតិ ភោត្វា ។ ឱ ញាណត្ថវិកាយិទំ ។ ម ញាណត្ថវិយទំ ។

ញាណត្ថវិកត្តេរាបទាន ទី ៤

ខ្ញុំភក់លំទុកនូវថ្ងៃទឹក សំពត់សម្បកលើនិងកុណ្ឌីទឹក ហើយ
ធ្វើសំពត់ស្បែកខ្លាចៀងស្មាមាត់ ពោលសរសើរនូវព្រះពុទ្ធ
ដ៏ប្រសើរថា បពិត្រព្រះមហាមុនី ព្រះអង្គទ្រង់កំចាត់បង់នូវ
ងងឹតអន្តការ ដ៏ជេរដាសដោយបណ្តាញ គឺមោហៈ ទ្រង់
សម្តែងនូវពន្លឺគឺញាណ ព្រះអង្គទ្រង់ធ្ងន់ទុកផុតហើយ ព្រះ
អង្គទ្រង់ស្រោចស្រង់នូវលោកទាំងអស់នេះ ដែលមិនទាន់រើ
ខ្លួនរួច ដំណើរនៃផែនដីមានកំណត់ត្រឹមណា សេចក្តីប្រៀប
ផ្ចឹម ដោយញាណរបស់ព្រះអង្គ មិនមានកំណត់ត្រឹមនោះ
ឡើយ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ដែលអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយហៅថា
សព្វញ្ញូ សព្វញ្ញូ ព្រោះញាណនោះ ខ្ញុំសូមថ្វាយបង្គំនូវព្រះ
សព្វញ្ញូអង្គនោះ ដែលមានព្យាយាមធំ ទាំងមិនមានអាសវៈ ។
ក្នុងកប្បទិមួយសែន អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំពោល
សរសើរនូវព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែល
ស្គាល់ទេត្តិ នេះជាផលនៃសេចក្តីសរសើរនូវព្រះញាណ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

កាលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ កវា សព្វេ សម្មហតា
 ណតោ ពទ្ធនំ ធមត្តា វិហារមិ អនាសវោ ។
 ស្វាគតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពុទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យកិញ្ញា សន្តិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា ញាណត្ថវិកោ មេរោ ឥមា
 តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ញាណត្ថវិកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

បញ្ចមំ ខុប្បកុណិកត្ថេរាបទានំ

(២៥) ធនេ ពទ្ធមតិយា ទ្វារទាលោ អហោសហំ
 អន្តសំ វិរជំ ពុទ្ធិ សព្វធម្មាទ ទារកុំ ។
 ខុប្បកុណិកមាទាយ ពុទ្ធសេដ្ឋស្សនាសហំ
 បសន្តចិត្តោ សុមនោ វិបស្សន្តស្ស មហោសិទ្ធា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំ
 តាស់រំលើងចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ដូចជា
 ដំរីដ៏ប្រសើរកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធន៍ ។ ឧ។ ដំណើរដែលខ្ញុំមក ក្នុង
 សំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ជាដំណើរល្អ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំ
 បានដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
 បដិសម្ពុទ្ធា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
 ដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិរួចហើយ ។

បានឮថា ព្រះញាណត្ថវិកត្ថោ មានអាយុ បានសម្ពុទ្ធនូវ
 គាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ញាណត្ថវិកត្ថោបទាន ។

ឧប្បក្ខណ្ឌិកត្ថេរាបទាន ទី ៥

(២៥) ខ្ញុំកើតជាអ្នករក្សាទ្វារ ក្នុងនគរពនមត្តិ បាន
 ឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះអង្គមានធូលីទៅប្រាសហើយ ទ្រង់ដល់
 នូវគ្រើយនៃធម៌ទាំងពួង ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីក-
 រាយ បានយកអំពៅមួយកំណាត់ ទៅថ្វាយព្រះពុទ្ធដ៏ប្រ-
 សើរ ព្រះនាមវិបស្សី ព្រះអង្គជាអ្នកស្វែងរកនូវគុណដ៏ធំ ។

បញ្ចម៌ ឧច្ចុក្ខណ្ឌិកត្ថេរាបទានំ

ឯកនុវតេ ឥតោ កកេយ្យ យំ ឧច្ចុមទទី តទា

ទុកតិ បាភិជាបាមិ ឧច្ចុក្ខណ្ឌិស្សំទិ ដលំ ។

កិលេសា ឈាបិតា មហ្មំ ភវ សព្វេ សម្មហតា

នាតោ ពទ្ធនំ វេត្តា វិហារមិ អនាសវោ ។

ស្វាភតិ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្សំ សន្តិកេ

តិស្សេ វិជ្ជា អនុប្បតា កតំ ពុទ្ធស្សំ សាសនំ ។

បដិសម្ពុទា ចតស្សេ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

ធន្យភិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្សំ សាសនន្តិ ។

ឥតិ សុទិ អាយស្ម ឧច្ចុក្ខណ្ឌិកោ មេរោ ឥមា

តាបាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ឧច្ចុក្ខណ្ឌិកត្ថេរាស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ឧប្បត្តណ្តិកត្ថោបទាន ទី ៤

ក្នុងកប្បទី ៧១ អំពីកទ្ធកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បាន

ថ្វាយអំពៅ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជា

ផលនៃអំពៅមួយកំណាត់ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំ-

ផ្លាញហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំបានគាស់រំលើងចោលហើយ

ខ្ញុំជាបុគ្គលមិនមានអាសវៈ ដូចជាដំរីដ៏ប្រសើរ កាត់ផ្តាច់នូវ

ទន្ធន៍ ។ ឡ ។ ដំណើរដែលខ្ញុំមក ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធ

របស់ខ្ញុំ ជាដំណើរល្អ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សា-

សនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិទ្ធ ៤

វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ

ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានព្រួយ ព្រះទុច្ចកណ្តិកត្ថោ មានអាយុ បានសម្តែងនូវភាព

ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ឧប្បត្តណ្តិកត្ថោបទាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឆដ្ឋី កលម្ភទាយកត្តោរាបទានំ

(២៦) កេមសោ នាម សម្ពុទ្ធា វសតិ បព្វតន្តរេ
 កលម្ភំ តស្ស ចានាសី បសន្នោ សេហិ ចាណិកិ ។
 ចតុន្ទវត្ថេ ឥតោ កប្បេ យំ នានមទទី តនា
 ទុក្ខតំ នាភិជាបាមិ កលម្ភស្ស ឥទំ ដលំ ។
 កិលេសា យាបិតា មយ្ហំ ភវា សព្វេ សម្ពហតា
 នាការវ ពន្ធនំ នេត្តា វិហារមិ អនាសវោ ។
 ស្វាកតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្និកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពិទា ចតិស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យភិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥត្ថំ សុទិ អាយស្មា កលម្ភទាយកោ ថេរោ ឥមា
 តាហាយោ អភាសិត្តាតិ ។

កលម្ភទាយកត្តោស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

កលម្ហាយកត្តោបទាន ទី ៦

(២៦) ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមរោមសៈ គង់នៅក្នុងចន្លោះ
 ភ្នំ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា បានថ្វាយដំឡូងដូង ដល់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ
 អង្គនោះ ដោយដៃនៃខ្លួន ។ ក្នុងកប្បទី ៧៤ អំពីកប្បនេះ
 ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយទាន ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែល
 ស្គាល់ទុក្ខគិ នេះជាដល់នៃដំឡូងដូង ។ កិលេសទាំងឡាយ
 ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំបានគាស់រំលើងចោល
 ហើយ ខ្ញុំជាបុគ្គលមិនមានអាសវៈ ដូចជាដំរីដ៏ប្រសើរកាត់
 ផ្កាចំនូរទន្ធនឹង ។ ឧ ! ដំណើរដែលខ្ញុំមក ក្នុងសំណាក់នៃព្រះ
 ពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ជាដំណើរល្អហ្ន៎ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ
 សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្មិតា ៤
 វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
 ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះកលម្ហាយកត្តោ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
 តាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

សត្តមំ អម្ពាជិកទាយកត្ថេរាបទានំ

(២៧) បវនេ^(១) ពុទ្ធិ ទិស្វាន សយក្ខំ អបរាជិតំ
អម្ពាជកំ កហេត្វាន សយក្ខុស្ស អនាសហំ ។
ឯកត្តិសេ វេតោ កហេយ្យ យំ ដលំ អនទី ភទា
ទុក្ខតី ណកិជាណមិ ដលនានស្សំទំ ដលំ ។
កិលេសា ណាបិតា មយ្ហំ ភវ សព្វេ សម្មហតា
នាតោ ពុទ្ធិនំ ធម្មតា វិហារមិ អនាសវេ ។
ស្វាកតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
បដិសម្ព័ទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ធន្យកិញ្ញា សន្តិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
ឥត្តំ សុទំ អាយស្មា អម្ពាជកទាយកោ ដេរោ
ឥមា តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

អម្ពាជិកទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ ម. វិបិទេតិ ទិស្សតិយេវ ។

អម្ពាជកទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៧

(២៧) ខ្ញុំបានឃើញព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាព្រះសយម្ម គង់
នៅក្នុងព្រៃធំ ព្រះអង្គទ្រង់ឈ្នះកិលេសមាន ហើយយកវដ្ត
ម្នាក់ទៅថ្វាយព្រះសយម្ម ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកទ្ធកប្បនេះ
ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានថ្វាយវដ្តម្នាក់ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិន
ដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការថ្វាយវដ្តម្នាក់ ។ កិលេស
ទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំបានគាស់
រំលើងចោលហើយ ខ្ញុំជាបុគ្គលមិនមានអាសវៈ ដូចជាដំរីដ៏
ប្រសើរកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធនឹង ។ ឡ! ដំណើរដែលខ្ញុំមក ក្នុងសំ-
ណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ជាដំណើរល្អហ្ន៎ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់
ហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្មិ-
៣ ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះអម្ពាជកទាយកត្ថេរា មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

អដ្ឋមិ ហរិវត្តកិច្ចាយកថោបទានំ

(២៨) ហរិវត្តក៏^(១) អាមលកំ អម្ពជម្ពុកេនកំ

កោលំ កល្យាតកំ តេល្លិ សយមេវហារមហំ ។

ទិស្វាន បញ្ចកតំ ឈាយី ឈានវតំ មុទី

អាពាធន អាបិជ្ឈិតំ អន្ធនិយំ^(២) មហាមុទី ។

ហរិវត្តក៏ កហេត្វាន សយម្ពុស្ស អនាសហំ

កតមត្តម្ហិ កេសជ្ជិ^(៣) ព្យាធិ បស្សម្ហិ តាវទេ ។

បហ៍ននរថោ ពុទ្ធា អនុមោទនិយំ អកា^(៤)

កេសជ្ជិទាននិមិទា ព្យាធិវុបសមេន ច ។

នេវក្ខតោ មនុស្សោ វា ជាតោ វា អញ្ញាជាតិយា

សព្វត្ថ សុខិតោ ហោហិ មា ច តេ ព្យាធិមាគមា ។

១ ខ. ហរិវត្ត ។ ២ ខ. បរិទ្បន្តំ អទុតិយំ ។ ម. អាបិទ្បន្តំ អទុតិយំ ។ ៣ ខ.ម.

ខាមត្តម្ហិ កេសជ្ជិ ។ ៤ ម. អនុមោទមកាសិ វេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ហរិវតិកិទាយកថោបទាន ទី ៧

(២៨) ខ្ញុំកំពុងតែនាំយក នូវផ្លែសម័ ផ្លែកន្ទួតព្រៃ ផ្លែ
ស្វាយ ផ្លែត្រីង ផ្លែសម័ពិភេទក៍ ផ្លែពង្រា ផ្លែក្រខុប និង
ផ្លែពៅ ដោយខ្លួនឯង ។ ខ្ញុំបានឃើញព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាអ្នក
ប្រាជ្ញ ព្រះអង្គគង់នៅក្នុងញាកក្នុង ទ្រង់មានឈាន គ្រុក-
អក្នុងឈាន ជាមហាមុនីដ៏មាំមួន ដែលកំពុងត្រូវអាពាធ
ចៀតចៀន ។ ខ្ញុំយកផ្លែសម័ទៅថ្វាយព្រះសយម្ប ភេសជ្ជៈ
គ្រាន់តែខ្ញុំធ្វើរួចហើយ ព្យាធិក៏រម្ងាប់ក្នុងខណៈនោះភ្លាម ។
ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់លះបង់សេចក្តីក្រវល់ក្រវាយ បានធ្វើអនុមោ-
ទនា ព្រោះភេសជ្ជៈទាននេះផង ព្រោះការរម្ងាប់នូវព្យាធិ
នេះផងថា អ្នកកើតជាទេវតាក្តី ជាមនុស្សក្តី ឬកើតក្នុង
ជាតិដទៃក្តី សូមឲ្យជាអ្នកដល់នូវសេចក្តីសុខ ក្នុងទីទាំង
ពួង មួយទៀត សូមកុំឲ្យព្យាធិកើតមានដល់អ្នកឡើយ ។

អដ្ឋម៌ ហរិតកិរិយកត្តេយ្យភ័

ឥទ៌ វត្តាទ សុទ្ធា	សយក្ខ អបរាជិតោ
នកំ អក្កកម៌ ធិរោ	ហំសរាជាវ អមរេ ។
យតោ ហរិតកិរិយា(១)	សយក្ខស្ស មហោសិទោ
ឥមំ ជាតី ឧបាទាយ	ព្យាធិ មេ ទ្ធរបបដ្ឋថ ។
អយំ បដ្ឋិមតោ មហ្មំ	ចរិមោ វត្តតេ ករោ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា	កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
ចន្ទន្ទវតោ ឥតោ ករេយ្យ	ភេសជ្ជមទនី តទា
ទុក្ខតី យាភិជាលាមិ	ភេសជ្ជស្ស ឥទ៌ ជលំ ។
កិលេសា យាបិតា មហ្មំ	កវំ សព្វេ សម្មហតា
នាតោវ ពន្ធនំ ធម្មតា	វិហារមិ អនាសរោ ។
ស្វាកតំ វត មេ អាសិ	មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា	កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

១ ឧ. ហរិតកម៌ ។ ម. ហរិតកំ ទិដ្ឋំ ។

បរិពិពាយពត្តោបទាន ទី ៨

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាព្រះសយម្ម ទ្រង់ឈ្នះកិលេស ជាអ្នកប្រាជ្ញ
 លុះត្រាស់ពាក្យនេះហើយ ក៏ទ្រង់ហោះទៅឯអាកាស ដូចជា
 ស្តេចហង្សដែលហើរទៅឮដីអាកាស ។ កាលដែលខ្ញុំបាន
 ថ្វាយផ្ទៃសម័ង្គល់ព្រះសយម្ម ជាមហេសី ព្យាធិកមិនកើត
 ឡើងដល់ខ្ញុំ រហូតជាតិនេះ ។ នេះរាងកាយខាងក្រោយ
 បំផុតរបស់ខ្ញុំ ភពខាងក្រោយ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំ
 បានដល់ហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
 ក្នុងកប្បទី ៧៤ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយ
 ភេសជ្ជៈ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផល
 នៃភេសជ្ជៈ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំផុតបំផ្លាញហើយ ភព
 ទាំងអស់ ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាបុគ្គលមិនមានអាសវៈ ដូច
 ជាដំរីប្រសើរកាត់ដាច់ទូទ្រីង ។ ឧ ! ដំណើរដែលខ្ញុំមក
 ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ជាដំណើរល្អ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំ
 បានដល់ហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។

បដិសម្ពិទ្ធា ចតុស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យភិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥត្តំ សុទ្ធិ អាយស្មា ហរិភកិណាយកោ ថេរេ
 ឥមា តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ហរិភកិណាយកល្ហេស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

នវិមំ អម្ពបិណ្ឌិយត្រៃវាបទានំ

(២៧) ហត្ថិរាជា តទា អាសី ឡិសាទន្តោ ខុទ្ធស្ស(១)

វិចរន្តោ ព្រហារញ្ញោ	អន្ទសំ លោកនាយកំ ។
អម្ពបិណ្ឌិ ឥហេត្វាន	អនាសី សត្តុនោ អហំ
បដិគ្គណ្ឌិ មហារិរោ	សិទ្ធតោ លោកនាយកោ ។
មម និដ្ឋិយមាទស្ស	បរិកុញ្ញំ តទា ជិរោ
តត្ថ ចិត្តំ បសានេត្វា	តុសិទ្ធិ ឧបបដ្ឋហំ ។
តតោ អហំ ចរិត្វាន	ចក្កវត្តំ អហោសហំ
ឯតេនេវ ឧបាយេន	អនុកោត្វាន សម្ពុទ្ធា ។

១ ម- ខុទ្ធស្សិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បដិសម្ពិទ្ធា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
ដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
ប្រគល់ត្រឡប់ហើយ ។

បានឮថា ព្រះហរិតិកាយកត្តោ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ហរិតិកាយកត្តោបទាន ។

អង្គបិណ្ឌិយត្ថេរាបទាន ទី ៧

(២៧) កាលនោះ ខ្ញុំកើតជាស្តេចដំរី មានភូកងទ្រាំ
មានកំឡាំងច្រើន កំពុងត្រាច់ទៅក្នុងព្រៃធំ ក៏បានឃើញ
ព្រះបរមលោកនាយក ។ ខ្ញុំបានយកផ្លែស្វាយមួយចង្កើម
ថ្វាយព្រះសាស្តា ឯព្រះសិទ្ធក្ខៈ ទ្រង់មានព្យាយាមធំ ជា
លោកនាយក ទ្រង់បានទទួល ។ កាលនោះ ខ្ញុំកំពុង
តែសំឡឹងមើល ព្រះជិនស្រីទ្រង់សោយហើយ ខ្ញុំក៏ញ៉ាំង
ចិត្តឲ្យជ្រះថ្លា ចំពោះព្រះអង្គ ហើយបានទៅកើត ក្នុងឋាន
ភូសិត ។ ខ្ញុំច្បាតចាកឋានភូសិតនោះមក បានជាស្តេចចក្រ-
ពត្តិ សោយនូវសម្បត្តិទាំងឡាយ ដោយទុបាយខ្លះឯង ។

នវមំ អម្ពបិណ្ឌិយត្ថេរាបទានំ

បណានិំ បហិតត្ថោហិំ   ឧបសរត្ថោ និរុបតិំ
 សព្វាសវេ បរិញ្ញាយ   វិហារមិ អនាសវេ ។
 ចតុន្ទរំតេ ឥតោ កក្កេប្ប   យំ នានមទទី តនា
 ទុក្ខតិំ នាកិជាតាមិ   ដលនានស្សំទិំ ដលំ ។
 កិលេសា យាបិតា មយ្ហិំ   ភវា សព្វេ សម្មហតា
 នាតោ ពន្ធនិំ ធម្មា   វិហារមិ អនាសវេ ។
 ស្វាគតិំ វត មេ អាសិំ   មម ពុទ្ធស្សំ សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា   កតិំ ពុទ្ធស្សំ សាសនិំ ។
 បដិសម្ពិទា ចតស្សោ   វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធម្មកិញ្ញា សច្ចិកតា   កតិំ ពុទ្ធស្សំ សាសនន្តិំ ។
 ឥតិំ ស្សំទិំ អាយស្មា អម្ពបិណ្ឌិយោ បេរោ ឥមា តា-
 ថាយោ អកាសិត្តាតិំ ។

អម្ពបិណ្ឌិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមគ្គំ ។

អម្ពបិណ្ឌិយត្ថេរាបទាន ទី ៩

ខ្ញុំមានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្យាយាម ជាអ្នកស្ងប់រម្ងាប់ មិនមាន
 ទុបធិកិលេស កំណត់ជើងនូវអាសវៈទាំងពួង ជាអ្នកមិនមាន
 អាសវៈ ។ ក្នុងកប្បទី ៧៤ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែល
 ខ្ញុំបានឲ្យទាន ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះ
 ជាផលនៃការថ្វាយផ្លែឈើ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំ-
 ផ្លាញហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាបុគ្គល
 មិនមានអាសវៈ ដូចជាដំរីជ្រែស្រីកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធនឹង ។ ឧ !
 ដំណើរដែលខ្ញុំមកក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ជាដំណើរ
 ល្អហ្ន៎ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ
 ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦
 នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់
 ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានព្រួយ ព្រះអម្ពបិណ្ឌិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ

នូវតាមទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ អម្ពបិណ្ឌិយត្ថេរាបទាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ទេសមំ ជិមដិលិយតោរាបទានំ

(៣០) បទុមគរពុទ្ធស្ស លោកដេដ្ឋស្ស តាទិណោ
 បិណ្ណាយ វិចារន្តស្ស ទារតោ ខុត្តមំ យសំ ។
 អត្តដលំ កហេត្វាន វិប្បសន្នោន ចេតសា
 ទត្តិលោយ្យស្ស ធារស្ស អនាសី សត្តោ អហំ ។
 តេន កម្មេន ទិបទិទ្ធ លោកដេដ្ឋ នវាសក
 បត្តោម្ហំ អចលំ ហំនំ ហិត្វា ជយបរាជយំ ។
 សតសហស្សេ ឥតោ កម្មេ យំ ទានមទទី តទា
 ទុក្ខតំ ធាកិជាធាមិ អត្តទានស្សំទិ ដលំ ។
 កិលេសា យា បិតា មម្ហំ កវំ សត្វេ សម្មហតា
 ធាតោវ ពទ្ធនំ ចេត្វា វហារមិ អនាសវោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ជីវង្គិលីយត្រៃវាចទាន ទី ១០

(៣០) កាលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមបទេសត្រា ជាប្បវង្គក្នុង
លោក ព្រះអង្គមិនញាប់ញ័រ ដោយលោកធម៌ ទ្រទ្រង់នូវ
យសដ៏ទុក្ខម ទ្រង់ស្តេចយាងបិណ្ឌបាត ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា
បានយកផ្លែឈើថ្លាង ចូលទៅថ្វាយព្រះសាស្តា ព្រះអង្គជា
ទុក្ខណយ្យវុត្តល ជាអ្នកប្រាជ្ញឆ្លើម (ហើយពោបថ) ប-
ពិត្រព្រះអង្គជាធំជាងសត្វដើងពីរ ជាប្បវង្គក្នុងលោក ប្រសើរ
ជាងពួកជន ខ្ញុំព្រះអង្គសូមលះបង់នូវការឈ្នះ និងការចាញ់
ហើយដល់នូវធម៌ មិនកម្រើកគឺព្រះនិព្វាន ដោយកុសលកម្ម
នោះ ។ ក្នុងកប្បទ័ម្ភយសែន អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែល
ខ្ញុំបានឲ្យបាន ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះ
ជាផលនៃទានថ្លាង ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញ
ហើយ ភពទាំងពួង ខ្ញុំបានដកចោលហើយ ខ្ញុំជាបុគ្គល
មិនមានអាសវៈ ដូចជាដំរីដ៏ប្រសើរកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធិង ។

ទសមំ ជំពូជលីយត្ថោបទានំ

ស្វាគតំ វិត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្និកោ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធម្មកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា ជំពូជលីយោ^(១) ថេរោ ឥមា
 តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ជំពូជលីយត្ថោស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

ឧទ្ធារណំ

ថេរោ ឯកវិហារី ច សន្និកោ ចាដិហិរកោ
 ថវិកោ ឧបខណ្ឌី ច កលក្កតាជកប្បទា ។
 ហិរតកក្កបិណ្ឌី ច ជំពូជោ^(២) ទសមោ យតិ
 ធម្មាសីតិ ច តាថាយោ គណិតាយោវិការិហិ ។

ឯកវិហារវិញ្ញោ បតុច្ចត្តាឡិសោ ។

១ ម. អម្ពុជលីយោ ។ ២ ម. អម្ពុទោ ។

ជំនួញលើយត្ថេរាបទាន ទី ១០

ឧ ។ ដំណើរដែលខ្ញុំមក ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ជា
 ដំណើរល្អ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនារបស់
 ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និង
 អភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា
 របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះជម្ពុផលិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវភាព
 ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ជំនួញលើយត្ថេរាបទាន ។

ឧទាន

ឯកវិហារិយត្ថេរាបទាន ១ ឯកសង្ឃិយត្ថេរាបទាន ១ បា-
 ដិហិរសព្វាកត្ថេរាបទាន ១ ញាណត្ថិកត្ថេរាបទាន ១ ទុច្ចុខ-
 ណិកត្ថេរាបទាន ១ កលម្ពទាយកត្ថេរាបទាន ១ អម្ពាដកទា-
 យកត្ថេរាបទាន ១ ហិរតិកទាយកត្ថេរាបទាន ១ អម្ពបិណ្ឌិ-
 យត្ថេរាបទាន ១ ជម្ពុផលិយត្ថេរាបទាន ១ ជាគំរប់ ១០
 ភាពចំនួន ៨៦ អ្នកប្រាជ្ញបានរាប់ឃើញហើយ ។

ចប់ ឯកវិហារិកវិគ្គ ទី ៤៤ ។

បញ្ចប់ត្រាឡីសោ វិភោទកិរិគោ

បឋមំ វិភោទកតំជិយត្ថេរាបទានំ

(៣០) កកុសន្តោ មហាវរោ សព្វធម្មាន ចារក្ខ

កណ្ណា រូបករោ សោ អគមាសិ វន្តំ ។

វិជីវិជំ កហេត្វាន លតាយ អាចរិ(១) អហំ

កកវា ត្រិស្វី សមយេ យាយតេ បព្វកន្តរេ ។

ទិស្វាធាហំ ទេវទេវំ វិប្បសន្នេន តេតសា

ទត្តិណោយ្យស្ស ជីវស្ស វិជីវិជមទាសហំ ។

ឥមស្មីយេវ កប្បស្មី យំ វិជមទទិ(២) តទា

ទុក្ខតំ ធាកិជាធាមិ វិជីវិជស្សំទំ ជលំ ។

កិលេសា យា បិតា មយ្ហំ កវា សព្វេ សម្មហតា

ធាតោវ ពន្ធនំ ធម្មតា វិហារមិ អនាសវោ ។

---

១ ឧ. អវិណំ ។ ម. អវិ ។ ២ ឧ. ផលមទិ ។ ឃ. បិញ្ញមទិ ។

វិភោទកិរិត្ត ទី ៤៥

វិភោទកិរិត្តនិយត្តោបទាន ទី ១

[៣១] ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមកកុស្នៈ មានព្យាយាមធំ
 ទ្រង់ដល់នូវគ្រឿយ នៃធម៌ទាំងពួង ព្រះអង្គទ្រង់ចៀសចេញ
 ចាកពួក ហើយស្តេចទៅតាមចន្លោះព្រៃ ។ ខ្ញុំយកផ្លែសម័
 ពិភេទក៏ដោតនឹងវល្លិ សម័យនោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់
 ចម្រើនឈាន គ្រងចន្លោះភ្នំ ខ្ញុំបានឃើញព្រះមានព្រះភាគ
 ជាទេវតាក្រៃលែងជាងទេវតា ក៏មានចិត្តជ្រះថ្លា ហើយថ្វាយ
 ផ្លែសម័ពិភេទក៏ ដល់ព្រះអង្គ ជាអ្នកប្រាជ្ញ ជាទ្រូណយ្យ-
 បុគ្គល ។ ក្នុងកប្បនេះឯង ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយ
 ផ្លែសម័ពិភេទក៏ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទេតិ នេះ
 ជាផលនៃផ្លែសម័ពិភេទក៏ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដកបំ-
 ផ្លាញហើយ កត់ទាំងអស់ ខ្ញុំដកទោលហើយ ខ្ញុំជាបុគ្គល
 មិនមានអាសវៈ ដូចជាជីវីប្រសើរ កាត់ផ្តាច់នូវទុំនឹង ។

ទុតិយំ កោលពាយកត្តោបទានំ

ស្វាភតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្សំ សន្តិកេ
 វិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្សំ សាសនំ ។
 បដិសម្ព័ន្ធា ចតស្សោ វិហោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យភិញ្ញា សន្តិកតា កតំ ពុទ្ធស្សំ សាសនន្តិ ។
 ឥត្តិ សុទ្ធិ អាយស្មា វិភេទកតិជិយោ^(១) មេរោ ឥមា
 តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

វិភេទកតិជិយត្ថេស្ស អបទានំ សមគ្គំ ។

ទុតិយំ កោលពាយកត្តោបទានំ

[៣ ២] អដិទេន ជិវត្តោហិ វាកចីរធមោ តទា
 ការិយា ប្បយត្តាន កោលិ ហាសិ មមស្សម៌^(២) ។
 តម្ហិ កាលេ សិទ្ធិ ពុទ្ធា ឯកោ អនុតិយោ អហុ
 មមស្សម៌ ឧបាគព្ពា ជោតេន្តោ^(៣) សព្វកាលិកំ ។

---

១ ឧ. វិវិណមិព្វិយោ ។ ២ ឧ. ភារិការំ ហរិក្ខាន កោលមហារិមស្សមន្តិ ទិស្សន្តិ ។ ម.
 ភារិយា ប្បយត្តាន កោលំ ហាសិ មមស្សមន្តំ ទិស្សន្តិ ។ ៣ ម. ជានត្តោ ។

កោលទាយកត្តោបទាន ទី ២

ឥ ! ដំណើរដែលខ្ញុំមក ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ជា
 ដំណើរល្អ⁺ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនារបស់
 ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិតា ៤ វិមោក្ខ ៨ និង
 អភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា
 របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះវិភេទកតិដ៏យត្តោ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
 ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ វិភេទកតិដ៏យត្តោបទាន ។

កោលទាយកត្តោបទាន ទី ២

(៣២) កាលនោះ ខ្ញុំស្ងៀកស្ងៀមខ្លា ទ្រទ្រង់សំពត់
 សម្បកឈើ បានកែវដូតព្រាមួយអម្រែក ទៅឯអាស្រម
 របស់ខ្ញុំ ។ ក្នុងកាលនោះ ព្រះសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមសិវី ព្រះ
 អង្គមិនមានបុគ្គលជាគំរប័ត្រ រុំរឿងសព្វៗ កាល ទ្រង់
 ស្តេចចូលទៅក្នុងអាស្រមរបស់ខ្ញុំ តែមួយព្រះអង្គឯង ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

សកំ ចិត្តំ បសាទេត្វា វិនិច្ឆ័យន ច សុព្វតំ
 ឧកោហត្តេហិ បក្កយំ កោលំ ពុទ្ធស្សនាសហំ
 ឯកត្តិសេ ឥតោ កប្បេ យំ ដលំ អនិទំ តនា
 ឧកតិ ធាតិជាធាមិ កោលនានស្សនិ ដលំ ។
 កិលេសា ឈាមិតា មយ្ហំ ភវ សព្វេ សម្មហតា
 ធាតោ ពុទ្ធនិ ធម្មា វិហារមិ អនាសវេ ។
 ស្វាគតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធម្មភិញ្ញា សម្មិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥត្តិ សុទិ អាយស្មា កោលនាយកោ ថេរោ ឥមា
 តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

កោលពាយកត្ថេស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ខ្ញុំញ៉ាំងចិត្តរបស់ខ្លួន ឲ្យជ្រះថ្លា ហើយថ្វាយបង្គំព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ
 ព្រះអង្គមានវត្តល រួចកាន់យកនូវផ្លែព្រា ដោយដៃទាំងពីរ
 ថ្វាយដល់ព្រះពុទ្ធ ។ ក្នុងកថាខណ្ឌ ៣១ អំពីកថានេះ ព្រោះ
 ហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយផ្លែព្រា ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែល
 ស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃការថ្វាយផ្លែព្រា ។ កិលេស
 ទាំងឡាយ ខ្ញុំដក់បំផ្លាញហើយ កត់ទាំងពួង ខ្ញុំដក់ចោល
 ហើយ ខ្ញុំជាបុគ្គលមិនមានអាសវៈ ដូចជាដំរីដ៏ប្រសើរ កាត់
 ផ្តាច់នូវទន្ធីន៍ ។ ឧ ។ ដំណើរដែលខ្ញុំមក ក្នុងសំណាក់នៃ
 ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ជាដំណើរល្អ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ
 សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិទ្ធា ៤
 វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ
 ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះកោលទាយកត្តរ មានអាយុ បានសម្រែងនូវ
 នាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ពេលទាយកត្តរអបទាន ។

តតិយំ វេលុវិដេលីយតេរាបទានំ

[៣ ៣] ចុន្ទភាតាននិទិត្យេ អស្សមោ សុកតោ មម

វេលុវុក្កេហិ អាតិណ្ណោ នាណទុមនិសេវិតោ ។

សុកន្ទំ វេលុវំ ទិស្វា ពុទ្ធសេដ្ឋំ អនុស្សវំ

ទារិការំ ប្បយត្ថា តុដ្ឋោ សំវិត្តមានសោ ។

កកុសន្ទំ ឧបាគម្ម ពិល្លបក្កមនាសហំ

បុញ្ញក្ខេត្តស្ស ដិវស្ស(១) វិប្បសន្នេន ចេតសា ។

សមស្មីយេវ កប្បស្មី យំ ដលំ អនិទំ តនា

ទុក្ខតំ នាភិជាណមំ ដលនានស្សនំ ដលំ ។

កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ កវំ សព្វេ សម្មហតា

នាតោវ ពុទ្ធនំ ធម្មតា វិហារមំ អនាសវេ ។

ស្វាកនំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

១ ឧ.ម វិស្ស ។

វិលវិលីយតោរាបទាន ទី ៣

(៣៣) អាស្រមរបស់ខ្ញុំ ខ្ញុំបានធ្វើល្អហើយ ទៀបឆ្នេរ
ស្ទឹងចន្ទភាតា ជាអាស្រមដ៏ដេរដាសដោយដើមឆ្នេរ ទាំងមាន
ពួកឈើផ្សេងៗ ដុះនៅក្បែរអាស្រមនោះ ។ ខ្ញុំបានឃើញ
ផ្ទៃឆ្នេរមានកូនក្រអូប បានបេះផ្ទៃឆ្នេរនោះ ជាកំពេញការ
គឺអម្រែកហើយក្រេកអរ មានចិត្តសង្វេគនឹកដល់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ
ដ៏ប្រសើរ ។ ខ្ញុំបានចូលទៅគាល់ព្រះអង្គ ព្រះនាម
កកុសន្ទៈ ហើយថ្វាយផ្ទៃឆ្នេរទុំដល់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាអ្នកប្រាជ្ញ
ជាស្រែបុណ្យដោយចិត្តជ្រះថ្លា ។ ក្នុងកម្សាន្តនេះ ព្រោះហេតុ
ដែលខ្ញុំបានថ្វាយផ្ទៃឆ្នេរ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់
ទុក្ខគឺ នេះជាផលនៃការថ្វាយផ្ទៃឆ្នេរ ។ កិលេសទាំងឡាយ
ខ្ញុំដុតបំផ្លាញចេញហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំបានដករំលើង
ចោលហើយ ខ្ញុំជាបុគ្គលមិនមានអាសវៈ ដូចជាដំរីដ៏ប្រ-
សើរ កាត់ផ្តាច់នូវទន្ធន៍ ។ ឧ ! ដំណើរដែលខ្ញុំមកក្នុង
សំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ជាដំណើរល្អ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបាន
ដល់ហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបរាមំ

បដិសម្ពិទ្ធា ចតុស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

ធន្យកិញ្ញា សង្ខតតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។

ឥត្តំ សុទ្ធំ អាយស្មា វេលុវដលិយោ ខេរោ ឥមា

តាថាយោ អតាសិត្តាតិ ។

វេលុវដលិយត្ថេរស្ស អបរាមំ សមត្តំ ។

បុត្តតំ ភិណ្ឌាតកិទាយកត្ថោរាបទានំ

(៣៤) សុវណ្ណាវណំ សម្ពុទ្ធិ ទ្ធិតិសវវលក្ខណំ

បវនក្កេន(១) កច្ចន្តំ សាលារាជីវ ដុល្លិតំ ។

តិណសន្តវ(២) បញ្ញាបេត្តា ពុទ្ធសេដ្ឋំ អយាចហំ

អនុកម្មតុ មិ ពុទ្ធា កិក្ខំ ឥច្ឆាមិ ទាតវេ ។

---

១ ម. វិបិនត្រេត ។ ២ ឧ.ម. ចំណាច្ឆរំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បដិសម្ពិទ្ធ ៤ វិមោក្ខ ៨ នឹងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យ

ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន

ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះវេលុវេលិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ

ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ វេលុវេលិយត្ថេរអបទាន ។

ភិណ្ឌាតកិកាយកត្តេរាបទាន ទី ៤

[៣៤] ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ មានវណ្ណៈដូចមាស មានលក្ខណៈ

៣៤ ដ៏ប្រសើរ ទ្រង់ស្តេចទៅកាន់ជ័យព្រៃធំ ព្រះអង្គដូច

ជាសាលរាជព្រឹក្ស មានផ្ការីកហើយ ។ ខ្ញុំក្រាលកម្រាល

ស្មៅ រួចហើយ អាករធនាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏ប្រសើរថា សូមព្រះ

សម្មាសម្ពុទ្ធក្រោះខ្ញុំព្រះអង្គ ខ្ញុំព្រះអង្គប្រាថ្នានឹងថ្វាយចង្ហាន់ ។

បញ្ច័ក្កំ កល្យាណកាយកថោកាខានំ

អនុកម្មកោ ការុណិកោ អនុទស្សី មហាយសោ

មម សង្កម្ពមញ្ញាយ ឱរយ្យ^(១) មម អស្សមេ ។

ឱរេហិត្វាន សម្ពុទ្ធោ និស័ទិ បណ្ឌិតន្តរេ

កល្យាតកំ កហិត្វាន ពុទ្ធសេដ្ឋស្សនាសហំ ។

មម និដ្ឋាយមាទស្ស បរិកុក្ខំ តទា ជិលោ

តត្ថ ចិត្តំ បសាទេត្វា អភិវដ្ឋី តទា ជិនំ ។

អដ្ឋារសេ កប្បសតេ យំ ដលំ អទទី តទា

ទុក្ខតី ធាកិជាធាមិ ដលនានស្សនំ ដលំ ។

កិលេសា ឈាបិតា មយំ កវំ សព្វេ សម្មហតា

ធាតោវ ពទ្ធនំ ទេត្វា វិហារមិ អនាសវេ ។

ស្វាគតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

១ ឱ.ម. ឱរិ ។ ម. ឱរិ ។

កណ្តតកាយកត្តោបទាន ទី ៤

ឯព្រះសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ព្រះនាមអត្តទស្សី ទ្រង់អនុគ្រោះ ប្រកប
 ដោយករុណា ទ្រង់មានយសធំ ទ្រង់ជ្រាបនូវសេចក្តីត្រិះរិះ
 របស់ខ្ញុំ ហើយស្តេចចូលទៅក្នុងអាស្រមរបស់ខ្ញុំ ។ ព្រះ
 សម្ពុទ្ធស្តេចចូលទៅគង់លើកម្រាលស្លឹកឈើ ខ្ញុំបានយកផ្លែ
 ក្រឡប ថ្វាយព្រះសម្ពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ។ កាលខ្ញុំកំពុងសំឡឹង
 មើល ព្រះជិនស្រីទ្រង់សោយរួចហើយ ខ្ញុំក៏ញ៉ាំងចិត្តឲ្យ
 ជ្រះថ្លាចំពោះព្រះអង្គ ហើយថ្វាយបង្គំព្រះជិនស្រី ក្នុងកាល
 នោះ ។ ក្នុងកប្បទី ១.៨០០ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយផ្លែ
 ឈើក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃការ
 ថ្វាយផ្លែឈើ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ
 ភពទាំងអស់ ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាបុគ្គលមិនមានអាសវៈ
 ដូចជាដំរីដ៏ប្រសើរ កាត់ផ្តាច់នូវទន្ទឹង ។ ឧ ។ ដំណើរដែលខ្ញុំ
 មកក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ជាដំណើរល្អ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំ
 បានដល់ហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បដិសង្កិនា ចតុស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋមេ
 ធន្យកិញ្ចា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា កល្យាតកនាយកោ មេរោ
 ឥមា តថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

រាណតកាយកត្តេស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

បញ្ចមំ ឧម្មាបបិយត្ថេរាបទានំ

(៣៥) និក្រោធ ហរិសោភាសេ សំវិវុទ្ធិម្ហិ ចាទមេ
 ឧម្មាមាលញ្ញា^(១) បក្កយេ ពោធិយា អភិរោមយី ។
 ឥមស្មីយេវ កប្បស្មី យំ ពោធិមភិព្វជយី
 ទុក្ខតី ធាកិជាធាមិ ពោធិព្វជាយំនិ ដលំ ។
 កិលេសា យា បិតា មញ្ញំ ភវំ សព្វេ សម្មហតា
 ធាតោវ ពុទ្ធិនិ ធម្មា វិហារមិ អនាសវោ ។

១ ឧ ម. ឧត្តម្ហិមាលំ ។ ម. ឧត្តម្ហិមាលំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បដិសម្មិតា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យ
ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះភណ្ឌកកទាយកត្ថោ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ភណ្ឌកកទាយកត្ថោបទាន ។

ឧម្មាបបិយត្ថេរាបទាន ទី ៥

(៣៥) កាលដើមជ្រៃ ជាពោធិព្រឹក្សដុះឡើង មាន
តម្កើងខ្លី ខ្ញុំបានយកកម្រងផ្កាកប្បាស ទៅបូជាពោធិព្រឹក្ស
នោះ ។ ក្នុងកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាពោធិព្រឹក្ស
ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុត្តតិ នេះជាផល នៃ
ការបូជាពោធិព្រឹក្ស ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញ
ហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាបុគ្គលមិន
មានអាសវៈ ដូចជាដំរីប្រសើរ កាត់ផ្តាច់នូវទន្ធនឹង ។

ឆ្លង់ អម្ពានិកិយត្ថេរាបទានំ

ស្វាភកំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស ភិក្ខុកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសង្កិនា ចតស្សោ វិហោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធម្មភិក្ខា សង្កកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា ឧប្បាប្បិយោ^(១) ខេរោ ឥមា
 តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ឧប្បាប្បិយត្ថេរាស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

ឆ្លង់ អម្ពានិកិយត្ថេរាបទានំ

(៣៦) សុប្បត្តិកំ សាលវទិ ឱត្ថយ វេស្សត្ថ មុទិ
 ទិសិទិ តិវទិត្តេសុ អភិជាតោវ កេសរិ ។
 បសន្នតិកោ សុមយោ អម្ពានិកេមប្បជយំ
 បញ្ចកេតិ មហារិ បសយោ សេហិ ចាលិកិ ។

១- ឱ.ម. ឧប្បាប្បិយោ ។ ម. ឧត្តលិប្បិយោ ។

អម្ពាជកិយត្ថេរាបទាន ទី ៦

ឧ ! ដំណើរដែលខ្ញុំមក ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ជា
 ដំណើរល្អ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនា របស់
 ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិទ្ធា ៤ វិមោក្ខ ៨
 នឹងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំង
 សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះឧម្មាបុប្ផិយតេរា មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
 ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ឧម្មាបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ។

អម្ពាជកិយត្ថេរាបទាន ទី ៦

(៣៦) ព្រះសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមវេស្សក្ខ ជាអ្នកប្រាជ្ញ
 រស្មីចចូលទៅក្នុងសាលានៃ (វិប្រាសិតក្ខ) ដែលមានផ្ការីកល្អ
 ហើយគង់ក្បែរជ្រោះក្ខ ដែលគេទៅបានដោយលំបាក ដូច
 កេសរាជសី ជាសត្វមានជាតិខ្ពស់ ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា
 មានចិត្តរីករាយ បានបូជាផ្កាម្នាក់ ចំពោះព្រះសម្ពុទ្ធ ជា
 ស្រែបុណ្យ ដែលមានព្យាយាមធំ ដោយវែងរបស់ខ្លួន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឯកត្តិសេ ឥតោ កឃ្មេ យំ បុប្ផមភិរោបយំ
 ទុក្ខតំ ធាភិជាធាមិ ពុទ្ធភូជាយំទំ ដលំ ។
 កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ ភវា សព្វេ សម្មហតា
 ធាតោ ពុទ្ធនំ ធម្មតា វិហារមិ អនាសវេ ។
 ស្វាគតំ វិត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសង្កិណា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធម្មកិញ្ញា សង្កិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥត្តំ សុទំ អាយស្មា អម្ពាជកិយោ ថេរោ ឥមា
 តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជា
 ជា ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃ
 ពុទ្ធបូជា ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភព
 ទាំងពួង ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាបុគ្គលមិនមានអាសវៈ
 ដូចជាដំរីដ៏ប្រសើរ កាត់ផ្តាច់នូវទន្ធនឹង ។ ឧ ! ដំណើរដែល
 ខ្ញុំមក ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ជាដំណើរល្អ វិជ្ជា
 ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើ
 ហើយ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ
 ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ
 ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានព្រម ព្រះអម្ពាដកិយភោរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ

ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ អដ្ឋានិកាយព្រហ្មបទាន ។

សត្វមំ សីហាសនិកតោរាបទានំ

(៣៧) បទុម្ពន្តរស្ស្ក កកវតោ សព្វក្ខតហិតេសិនោ

បសុន្ទិចិត្តោ សុមនោ សីហាសនមនាសហំ ។

នេវលោកេ មនុស្សេ វា យត្ត យត្ត វសាមហំ

លភាមិ វិបុលំ ព្យម្ពំ សីហាសនស្ស្កំទំ ដលំ ។

សុវណ្ណារូបិយមយា^(១) លោហិតដ្ឋមយា ពហូ

មណិមយា ច បល្លង្កា ធិព្វត្តនិ មមំ សនា ។

ពោធិយា អាសនិ កត្វា ដលជ្ជត្តមនាមិនោ

ឡិច្ឆេ កុលេ បដាយាមិ អហោ ធម្មសុធម្មតា ។

សតសហស្សេ វតោ កកេប្ប សីហាសនមកាសហំ

ទុត្តតិ នាភិជានាមិ សីហាសនស្ស្កំទំ ដលំ ។

កំលេសា យាមិតា មយ្ហិ កវា សព្វេ សម្មហតា

នាកោវ ពន្ធនំ នេត្វា វិហារមិ អនាសវោ ។

---

១ ឧ. សោវណ្ណមយា រូបិយមយា ។ គ. សោណ្ណមយា រូបិយយា ។

សីហាសនីកត្តោរាជទាន ទី ៧

(៣៧) ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ បានថ្វាយ
សីហាសនៈ ដល់ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមបទុមភ័ក្ត្រៈ ព្រះ
អង្គិស្វង្ករកប្រយោជន៍ ដល់សត្វទាំងពួង ។ ខ្ញុំនៅក្នុងទី
ណា ។ ក្នុងទេវលោក ឬក្នុងមនុស្សលោក វិមង្គបាននូវ
វិមានដ៏ធំមួយ ក្នុងទីនោះ ។ នេះជាផលនៃសីហាសនៈ ។
បល្ល័ង្កទាំងឡាយដ៏ច្រើន សុទ្ធតែជាវិការៈនៃមាស និងប្រាក់
ផង ជាវិការៈនៃក្រែក្រហមផង ជាវិការៈនៃក្រែមណីផង
តែងកើតឡើងសម្រាប់ខ្ញុំសព្វ ។ កាល ។ ខ្ញុំកើតក្នុងត្រកូល
ខ្ពស់ ព្រោះតែធ្វើអាសនៈទៀបដើមពោធិព្រឹក្ស ថ្វាយព្រះ
សម្ពុទ្ធព្រះនាមបទុមភ័ក្ត្រៈ ឡ ។ ភាពនៃព្រះធម៌ជាធម៌ដ៏ល្អ ។
ក្នុងកប្បទិមួយសែន អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានធ្វើ
នូវសីហាសនៈក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខភិ នេះ
ជាផលនៃសីហាសនៈ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតចោល
ហើយ ភពទាំងពួង ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាបុគ្គលមិន
មានអាសវៈ ដូចជាដំរីដ៏ប្រសើរ កាត់ផ្តាច់នូវទន្ធន៍ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ស្វាភតិ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតិ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បនិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យភិញ្ញា សម្មិកតា កតិ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥតិ សុទ្ធិ អាយស្មា សីហាសនិកោ ប្រោ ឥមា
 តាថាយោ អភាសិតាតិ ។

សីហាសនិកត្ថេរស្ស អបទានំ សមន្តំ ។

អដ្ឋិមំ ប្រាទបីវិយត្ថេរាបទានំ

(៣៨) សុមេទោ នាម សម្ពុទ្ធា កាវុណិកោ មហាមុនិ^(១)
 តារយិត្តា ពហូ សត្ត និព្វតោ សោ មហាយសោ ។
 សីហាសនស្ស សាមន្តា សុមេទស្ស មហេសិទោ
 បសន្នចិត្តោ សុមេទោ នាទបីវេមការយី ។
 កត្វាន កុសលំ កម្មំ សុខនាគំ សុខុទ្រយំ^(២)
 បុព្វាកម្មេន សំយត្តោ តាវត្ថីសំ អភញ្ញហំ ។

១ ឧ.ម. អត្តោ កាវុណិកោ មុនិ ។ ២ ឧ. សុខិទ្រ្ទយំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ត។ ដំណើរដែលខ្ញុំបានមក ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ
 ជាដំណើរល្អហ្ន៎ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនារបស់
 ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិតា ៤ វិមោក្ខ ៨
 នឹងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំង
 សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសីហាសនិកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្ព័ន្ធនូវ
 ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ សីហាសនិកត្ថេរអបទាន ។

ប្រាទម្មបិយត្ថេរាបទាន ទី ៧

(៣៨) ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមសុមេធា ជាអ្នកប្រាជ្ញធំ ប្រកប
 ដោយករុណា ទ្រង់ចម្លងនូវសត្វទាំងឡាយដ៏ច្រើន ព្រះអង្គ
 មានយសធំ ទ្រង់បរិនិព្វានហើយ ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មាន
 ចិត្តរីករាយ បានធ្វើទាំងសម្រាប់រងព្រះបាទ ទុកក្នុងទីជិតនៃ
 សីហាសនៈ របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមសុមេធាព្រះអង្គស្វែង
 រកនូវគុណធំនោះ ។ ខ្ញុំធ្វើកុសលមានសុខជាវិបាក មានសុខ
 ជាក់វៃ ប្រកបដោយបុញ្ញកម្ម ក៏ទៅកើតក្នុងឋានត្រាវត្តិន្យ ។

អង្គម៉ំ បារមីយក្កោបកាន់

តត្ថ មេ វសមាទស្ស បុញ្ញកម្មសមន្តិដោ
 បទានំ ឧទ្ធព្វន្តស្ស សោណ្ណបីហំ កវន្តិ មេ ។
 លាភា តេសំ សុលទ្ធន្តេ^(១) យេ លកន្តិ ឧបស្សតិ
 ជំព្វតេ កាវំ កត្វាន លកន្តិ វិបុលំ សុខំ ។
 មយាបិ សុកតំ កម្មំ វណិដ្ឋេ សុបយោជិតិ
 បាទបីហំ កវត្វាន សោណ្ណបីហំ លកាមហំ ។
 យំ យំ ទិសំ បក្កមាមិ កេនចិ កិច្ចយេនហំ
 សោណ្ណបីហេ អក្កមាមិ^(២) បុញ្ញកម្មស្សំទំ ដលំ ។
 តិសកប្បសហស្សម្ភំ យំ កម្មមកវំ តទា
 ទុក្ខតិ នាភិជាទាមិ បាទបីហស្សំទំ ដលំ ។
 កិលេសា យាបិតា មយ្ហំ កវា សព្វេ សម្មហតា
 នាតោវ ពន្ធនំ ធម្មតា វិហារមិ អនាសវោ ។

១ ឧ. សុលទ្ធី តេ ។ ម. សុលទ្ធី វោ ។ ២ ម. សោណ្ណបីហេន្តមាមិ ។

ពាទបីយត្រៃបទាន ទី ៧

កាលខ្ញុំ នៅក្នុងទៅលោកនោះ ជាអ្នកប្រកបដោយបុណ្យកម្ម
 កាលខ្ញុំដកដើងផុតឡើង តាំងជាវិការៈនៃមាស ក៏កើតឡើង
 សម្រាប់ខ្ញុំ ។ ឧ! ជាលាភរបស់គេហើយ ឧ! អត្តភាព
 ជាមនុស្ស ឈ្មោះថាគេបានល្អហើយ ព្រោះថា ជនទាំង
 ឡាយ បាននូវការចូលទៅសែចស្តាប់ ធ្វើនូវគ្រឿងសក្ការៈ
 ថ្វាយព្រះសម្ពុទ្ធ ដែលទ្រង់បរិនិព្វានហើយ រមែងបាននូវ
 សេចក្តីសុខដ៏ធំទូលាយ ។ អំពើខ្ញុំធ្វើល្អហើយ ខ្ញុំប្រកប
 ល្អហើយក្នុងការដ្ឋញ ខ្ញុំបានតាំងជាវិការៈនៃមាស ព្រោះ
 តែខ្ញុំធ្វើនូវតាំងសម្រាប់នេព្រះបាទ ។ ខ្ញុំចេញទៅក្នុងទិស
 ណា ។ ដោយកិច្ចណានីមួយ ខ្ញុំក៏ជាន់លើតាំងមាស នេះជា
 ផលនៃបុណ្យកម្ម ។ ក្នុងកម្សាន្ត ៣ ហ្នឹង ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ
 បានធ្វើនូវអំពើកុសលក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខគឺ
 នេះជាផលនៃតាំងសម្រាប់នេព្រះបាទ ។ កិលេសទាំងឡាយ
 ខ្ញុំដកចោលហើយ ភពទាំងពួង ខ្ញុំបានដកចោលហើយ ខ្ញុំជា
 បុគ្គលមិនមានអាសវៈ ដូចជាដំរីដ៏ប្រសើរកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធនឹង ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ស្វាភតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសង្កា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋមេ
 ធន្និកញ្ញា សង្កតតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្តិ សុទិ អាយស្មា ចានបិវិយោ មេរោ ឥមា
 តាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

បាទបិបិយត្ថេស្ស អបទានំ សមគ្គំ ។

នវិមំ វេទិយការកត្តោបទានំ

[៣៧] បទុមុត្តរស្ស ពុទ្ធស្ស រោជិយា ចានបុត្តមេ
 វេទិយំ សុកតំ កត្តា សកំ ចិត្តំ បសាទយំ ។
 អត្តោទ្បារាជិ(១) កណ្ណាជិ កតានិ អកតានិ ច
 អន្តលក្ខា បវស្សន្តិ វេទិកាយ ឥទ្ធិ(២) ដលំ ។
 ឧកតោ ព្យឡសង្កមេ បត្តន្តោ កយានកេ
 កយកេរិ ន បស្សមិ វេទិកាយ ឥទ្ធិ ដលំ ។

១ ឱ.ម. អថោទ្បារាជិ ។ ២ ឱ. វេទិកាយមិទំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

៤។ ដំណើរដែលខ្ញុំបានមក ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ
 ជាដំណើរល្អ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនារបស់
 ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានធ្វើហើយ ។ បដិសម្មិតា ៤ វិមោក្ខ ៨
 និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំង
 សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះបាទបីបិយតេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវភាថា
 ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ បាទបីបិយតេរ ។

វេទិយការកត្តោបទាន ទី ៧

(៣៧) ខ្ញុំសាងកំពែងដីល្អ ទៀបដើមពោធិព្រឹក្សដ៏
 ទុក្ខម របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមបទុមគុរៈ ហើយញ៉ាំង
 ចិត្តរបស់ខ្លួនឲ្យជ្រះថ្លា ។ កណ្តុះទាំងឡាយដ៏ប្រសើរលើស
 លុប ដែលគេធ្វើហើយក្តី គេមិនទាន់ធ្វើហើយក្តី រមែង
 ធ្លាក់ចុះមកអំពីអាកាស នេះជាផលនៃកំពែង ។ ខ្ញុំស្ទុះចូល
 ទៅក្នុងពួកសង្គ្រាម ជាទីគួរខ្លាចដោយចំណែកទាំងពីរ ក៏
 មិនឃើញ នូវក័យដែលគួរខ្លាច នេះជាផលនៃកំពែង ។

ឥមំ វេទិយការាត្ថេរាទានំ

មម សុត្តប្បដក្ខណាយ ព្យម្ពំ និព្វត្តតេ សុកំ

សយនានិ មហាជ្ឈានិ វេទិកាយ ឥទំ ដលំ ។

សតសហស្សេ ឥតោ កកេយ្យ យំ វេទិកម ការាយំ

ទុក្ខតិ នាភិជាតាមិ វេទិកាយ ឥទំ ដលំ ។

កិលេសា យា បិតា មយំ ភវា សព្វេ សម្មហតា

នាតោ ពុទ្ធនំ ធម្មា វិហារមិ អនាសវេ ។

ស្វាគតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្សំ សន្តិកេ

តិស្សេន្ណ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្សំ សាសនំ ។

បដិសម្ពុទា ចតស្សេន្ណ វិហោក្ខាបិច អដ្ឋមេ

ធម្មកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្សំ សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា វេទិយការាកោ ថេរោ ឥមា

តាថាយោ អភាសិត្តានិ ។

វេទិយការាត្ថេរាស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

វេទិយការកត្តោបទាន ទី ៨

វិមានដ៏ល្អ វេមនកើតឡើង ទីដេកទាំងឡាយជា របស់មាន
 តម្លៃច្រើន ក៏កើតឡើង ព្រោះដឹងនូវសេចក្តីត្រិះរិះរបស់ខ្ញុំ
 នេះជាផលនៃកំពែង ។ ក្នុងកប្បទីមួយសេ ៣ អំពីកប្បនេះ
 ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានធ្វើនូវកំពែងក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែល
 ស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃកំពែង ។ កិលេសទាំងឡាយ
 ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំ
 ជាបុគ្គលមិនមានអាសវៈ ដូចជាដំរីដ៏ប្រសើរ កាត់ផ្តាច់នូវ
 ទន្ទឹម ។ ឧ ។ ដំណើរដែលខ្ញុំមក ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធ
 របស់ខ្ញុំ ជាដំណើរល្អ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សា-
 សនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិទ្ធ ៤
 វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
 ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះវេទិយការកត្តោ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
 ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ទសមំ ពោធិយរការកត្តោបទានំ

(៤០) សិទ្ធិត្ថស្ស ភកវតោ ធិបទិទ្ធិស្ស តាទិនោ

បសន្នចិត្តោ សុមនោ ពោធិយរមការយី ។

តុសិតំ ឧបបន្នាម្មំ វសាមិ វតនេ យវេ

ន មេ សិតំ វ ឧណ្ហំ វ វតោ កត្តេ ន សម្មសេ ។

បញ្ចសដ្ឋិតោ កប្បេ ចក្កវត្តំ អហោសហំ

កាសកំ ឆាម នករំ វិស្សកម្មេន មាបិតំ ។

នសយោជនអាយមិ អដ្ឋយោជនវត្តតិ

ន តម្មំ នកវេ អត្ថំ កដ្ឋំ វល្លំ ច មត្តកា ។

តិវយំ យោជនំ អាសិ អឡយោជនវត្តតិ

មន្តលោ ឆាម មាសានោ វិស្សកម្មេន មាបិតោ ។

ចូឡាសិតិសហស្សានិ មន្ត សោវណ្ណិយា អហុ

មណិមយា ច និយ្យហា ធននំ វូបិយំ អហុ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ពោធិយរការកត្តោបទាន ទី ១០

[៤១] ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ បានធ្វើឡើង
 នៃដើមពោធិព្រឹក្ស របស់ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមសិទ្ធក្លះ
 ព្រះអង្គជាធំជាងសត្វដើងពីរ ព្រះអង្គមិនញាប់ញ័រ ដោយ
 លោកធម៌ ។ ខ្ញុំបានទៅកើតកងឋានគុសិត នៅក្នុងផ្ទះកែវ
 សម្បុស្សទាំងឡាយគ្រជាក់ក្តី កៅក្តី ខ្យល់ក្តី មិនដែលពាល់
 ត្រូវខ្លួនខ្ញុំឡើយ ។ ក្នុងកប្បទី ៦៥ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំកើតជា
 ស្តេចចក្រពត្តិ នគររបស់ស្តេចនោះ ឈ្មោះកាសិកៈ ដែល
 វិស្សកម្មទេវបុត្រសាងថ្វាយ ។ (នគរនោះ) មានបណ្តោយ
 ១០ យោជន៍ ទំហំ ៨ យោជន៍ ឈើក្តី វល្លិក្តី ដីស្អិតក្តី មិន
 មានក្នុងនគរនោះឡើយ ។ ប្រាសាទឈ្មោះមង្គលៈ ដែល
 វិស្សកម្មទេវបុត្រសាងថ្វាយ មានទទឹង ១ យោជន៍ ទំហំកន្លះ
 យោជន៍ ។ សរសរ ៨.៤០០០ សឹងជាវិការៈនៃមាស ប្រា-
 សាទកំពូល ជាវិការៈនៃកែវមណី ដំបូលជាវិការៈនៃប្រាក់ ។

ទស្សន៍ ពោធិយរការកត្តោបទានំ

សព្វសោណ្ណមយំ យរិ	វិស្សកម្មេន មាបិតំ
អដ្ឋវត្ថុំ មយា ឯតំ	យរទានស្សីទំ ដលំ ។
តេ សព្វេ អនុកោត្តាន	ទេវមាណុសកេ ករេ
អដ្ឋ បត្តោក្ខំ និព្វានំ	សន្តបទំ ^(១) អនុករិ ។
តិសកប្បសហស្សត្ថំ ^(២)	ពោធិយរមការយំ
ទុក្ខតំ ធាតិជាធាមិ	យរទានស្សីទំ ដលំ ។
កាលេសា ឈាបិតា មហិ	កវា សព្វេ សម្មហតា
ធាតោវ ពុទ្ធិ ទេត្តា	វិហារមិ អនាសវេ ។
ស្មាភតំ វត មេ អាសិ	មម ពុទ្ធស្សី សន្តិកេ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា	កតំ ពុទ្ធស្សី សាសនំ ។
បដិសក្កិនា ចតុស្សោ	វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ធម្មកិញ្ញា សន្តិកតា	កតំ ពុទ្ធស្សី សាសនន្តិ ។

---

១ ឱ. សន្តបទំ ។ ម. សន្តបទ ទុក្ខំ ។ ២ ឱ. ចក្កវរិកេ ឥតោ កប្បេ ។

ពោធិយោរករកត្តោបទាន ទី ១០

ផ្ទះជាវិការៈនៃមាសទាំងអស់ ដែលវិស្សកម្មទេវបុត្រ សាង
 ប្លាយហើយ ផ្ទះនេះខ្ញុំនៅអាស្រ័យហើយ នេះជាផលនៃការ
 ឲ្យនូវខ្លឹម ។ ខ្ញុំបានសោយទូរកត ជាបេសទេវតា និង
 មនុស្សទាំងអស់នោះហើយ ដល់នូវព្រះនិព្វាន ជាបទដ៏ស្ងប់
 ប្រសើរក្នុងថ្ងៃនេះ ។ ក្នុងកប្បទី ៣ ម៉ឺន ព្រោះហេតុដែល
 ខ្ញុំបានធ្វើខ្លឹមពោធិព្រឹក្ស ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់
 ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃការឲ្យនូវខ្លឹម ។ កិលេសទាំងឡាយ
 ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ កតទាំងអស់ខ្ញុំ ដកចោលហើយ ខ្ញុំជា
 បុគ្គលមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់បំណង ដូចជាដំរីកាត់
 ផ្តាច់នូវទ្រូង ។ ឧ ។ ដំណើរដែលខ្ញុំមក ក្នុងសំណាកនៃ
 ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ជាដំណើរលហ៍ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ
 សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិទា ៤
 វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
 ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា ពោធិយរការកោ មេរោ

ឥមា តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ពោធិយារ រកេរស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

ឧទ្ធុនំ

វិភេទតិ^(១) កោលដលី^(២) ពិល្លកល្លាតតប្បដោ^(៣)

ឧម្មា អម្ពាដតិ ចេវី^(៤) អាសនី^(៥) មាទបីវកោ ។

វេទិកា^(៦) ពោធិយរិកោ តាថាយោ គណិតាបិម^(៧)

ឯក្ខយាសីតិកា សព្វា អស្មីវត្តេ បតិក្ខតា ។

វិភេទវិម្លោ បញ្ចបត្តាឡីសោ ។

១ ឧ. វិភីតិកំ ។ ម. វិភេទកំ ។ ២ ឧ. កោលដលី ។ ៣ ឧ. ពិល្លកល្លាជិកប្បដោ ។
ម. ពិល្លកល្លាតតប្បដោ ។ ៤ ឧ. និប្រោធម្ពាជិកំ ចេវី ។ ម. និប្រោធម្ពាជិកំ ចេវី ។ ៥ ឧ.
អាសនី ។ ៦ ឧ. វេទិកោ ។ ៧ ឧ. គណិតាវិហា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បានឮថា ព្រះពោធិ៍យរការកត្តោ មានអាយុ បានសម្មាសម្ពុទ្ធ
ភាព៌តាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ពោធិ៍យរការកត្តោវទាន ។

ឱទ្ធាន

វិភេទកត្តាជីវិតកត្តោបទាន ១ កោលទាយកត្តោបទាន ១
វេលុវុដលីយកត្តោបទាន ១ កល្យាណកត្តោបទាន ១
ទម្រុញបិយកត្តោបទាន ១ អម្ពាដកិយកត្តោបទាន ១ សីហា-
សនិកកត្តោបទាន ១ បាទបិយកត្តោបទាន ១ វេទិយការ-
កត្តោបទាន ១ ពោធិ៍យរការកត្តោបទាន ១ ភាព៌តាំង-
ឡាយ ដែលលោកសម្មាសម្ពុទ្ធកេហើយ ក្នុងវគ្គនេះ រាប់ទៅ
ឃើញតាំងអស់ មានចំនួន ៧៧ ភាព៌ ។

ចប់ វិភេទវិគ្គ ទី ៤៥ ។

ធម្មតាឡីលោ ជំគតិវគ្គោ

បឋមំ ជំគតិទាយកតោរាបទានំ

(៤០) ធម្មទស្សីស្ស មុនិទោ ពោនិយា ទានបុត្តមេ

បសន្នតិត្តោ សុមនោ ជគតី ការយី អហំ ។

ទរិតោ បព្ភតាតោ វា រុត្តតោ បតិតោ អហំ

ចុតោ បតិដ្ឋំ វិលាមិ ជគតិយា ឥទំ ដលំ ។

ន មេ ចោរា វិហោសន្តិ^(១) ទានិមញ្ញន្តំ ខត្តិយា

សព្វាមិត្តតិក្កមាមិ ជគតិយា ឥទំ ដលំ ។

យំ យំ យោន្តបបដ្ឋាមិ ទេវតំ អថ មាទុសំ

សព្ភត្ត បូជិតោ ហោមិ ជគតិយា ឥទំ ដលំ ។

អដ្ឋារសេ កប្បសតេ ជគតី ការយី អហំ

ទុក្ខតំ ទានិជាទាមិ ជគតិទានស្សីទំ ដលំ ។

កិលេសា លាបិតា មយ្ហំ កវា សព្វេ សម្ភហតា

នាតោវ ពន្ធនំ ទេត្តា វិហារមិ អនាសវោ ។

១ ឧ. បសហន្តិ ។

ជំគតិវិគ្គ ទី ១

(៤១) ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ បានឲ្យគេពូន
 ផែនដី ជិតដើមពោធិ៍ព្រឹក្សដ៏ទុក្ខម របស់ព្រះមហាមុនី ព្រះ
 នាមធម្មទេស្សី ។ ខ្ញុំរូបតណ្ហាក្នុងគ្រោះក្តី អំពីក្តី អំពីដើម
 ឈើក្តី រមែងបាននូវទីពឹង នេះជាផលនៃការពូនផែនដី ។
 ចោរទាំងឡាយ មិនហ៊ានបៀតបៀនខ្ញុំ ក្សត្រទាំងឡាយមិន
 ហ៊ានមើលងាយខ្ញុំ ខ្ញុំកន្លងផុតនូវសត្រូវទាំងពួង នេះជាផល
 នៃការពូនផែនដី ។ ខ្ញុំកើតក្នុងកំណើតណា ។ ទោះជាទៅតា
 ម្មជាមនុស្ស អ្នកផងតែងបូជាក្នុងទីទាំងពួង នេះជាផលនៃការ
 ពូនផែនដី ។ ក្នុងកប្បទី ១ ៨០០ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុ
 ដែលខ្ញុំបានឲ្យគេពូនផែនដី ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់
 ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃការពូនផែនដី ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំ
 ដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងពួង ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំមិនមាន
 អាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់នូវទ្រូង ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ស្វាកតំ វេត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសន្តិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យកិញ្ចា សន្និកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា ជកតិទាយកោ មេវេ ឥមា
 តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ជនតិវាយកត្តេស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

ទុតិយំ មោរហត្ថិយត្ថេរាបទានំ

[២២] មោរហត្ថំ កហេត្វាន ឧបេសិ លោកនាយកំ
 បសន្នចិត្តោ សុមនោ មោរហត្ថំ អនាសហំ ។
 ឥមិទា មោរហត្តេន ចេតនាបណិដិហិ ច
 និព្វតា មេ តយោ^(១) អត្ថំ លកាមិ វិបុលំ សុខំ ។
 អហោ ពុទ្ធា អហោ ធម្មា អហោ នោ សត្តុ សម្មទា
 នត្វានហំ មោរហត្ថំ លកាមិ វិបុលំ សុខំ ។

១ ឧ. និព្វន្តិ មេ តយោ ។ ម. និព្វាយិសុ តយោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ឧ ! ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ពា
 ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
 បដិសម្ពិទ្ធ ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យ
 ដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះជតតិទាយកត្តោ មានអាយុ បានសម្តែងនូវភាព
 ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ជតតិទាយកត្តោបទាន ។

មោរហតិយត្ថេរាបទាន ទី ២

(៤២) ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ បានយក
 ផ្លិតស្នាបក្សោក ចូលទៅថ្វាយព្រះលោកនាយក ។ ភ្លើង
 ទាំង ៣ របស់ខ្ញុំរលត់ហើយ ខ្ញុំបាននូវសេចក្តីសុខ ដ៏ធំទូ-
 លាយ ដោយសារផ្លិតស្នាបក្សោកនេះផង ដោយការតំកល់
 នូវចេតនានេះផង ។ ឧហ្ម្ម ព្រះពុទ្ធ ឧហ្ម្ម ព្រះធម៌ ឧហ្ម្ម
 សម្មាសម្ពុទ្ធរបស់ព្រះសាស្តា នៃយើងទាំងឡាយ ខ្ញុំបាននូវ
 សេចក្តីសុខដ៏ធំទូលាយ ព្រោះបានថ្វាយផ្លិតស្នាបក្សោក ។

ទុតិយំ មោរហត្ថិយត្ថេរាបទានំ

តិច្ឆតិ្ត ^(១) និព្វតា មយ្ហិ	ភវ សព្វេ សម្មហតា
សព្វាសវំ បរិក្ខិណា ^(២)	នត្តិនាដិ បុណ្ណោ ។
ឯកត្តិសេ ឥតោ កម្សេ	យំ នាមមនទិទ្ធា
ទុក្ខតិ នាភិជាជាមិ	មោរហត្តស្សំដំ ដលំ ។
កិលេសា យាបិតា មយ្ហិ	ភវ សព្វេ សម្មហតា
នាកោវ ពទ្ធនំ ធម្មា	វិហារមិ អនាសវោ ។
ស្វាគតំ វត មេ អាសិ	មម ពុទ្ធស្សំ សន្តិកេ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា	កតំ ពុទ្ធស្សំ សាសនំ ។
បដិសង្កិនា ពតស្សោ	វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ធម្មកិញ្ញា សង្កិកតា	កតំ ពុទ្ធស្សំ សាសនន្តំ ។
ឥតិ សុទិំ អាយស្មា	មោរហត្តិយោ មេរោ ឥមា
កាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។	

មោរហត្ថិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ ឱ តិវត្តិ ។ ២ ម. សព្វាសវិបរិក្ខិណា ។

មោហតិយត្ថេរាបទាន ទី ២

ភ្លើងទាំង ៣ របស់ខ្ញុំរលត់ហើយ ភពទាំងពួង ខ្ញុំដកចោល
 ហើយ អាសវៈទាំងពួងអស់រលីងហើយ ឥឡូវនេះ ភពថ្មី
 មិនមានទៀតឡើយ ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះ
 ហេតុដែលខ្ញុំបានឲ្យទាន ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់
 ទុគ៌តិ នេះជាដែលនៃផ្និតស្លាបក្បែក ។ កិលេសទាំងឡាយ
 ខ្ញុំដកចំផ្លាញហើយ ភពទាំងពួង ខ្ញុំដកចោលអស់ហើយ ខ្ញុំ
 មិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាដំរីដ៏ប្រសើរ
 កាត់ដាច់នូវទន្ធនឹង ។ ឧ ។ ខ្ញុំមកល្អហើយក្នុងសំណាក់នៃព្រះ
 ពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនារបស់ព្រះ
 ពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអ-
 ភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា
 របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានពួចា ព្រះមោហតិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្រេចនូវតាម
 ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ មោហតិយត្ថេរាបទាន ។

តតិយំ សីហាសនពិជីយត្ថេរាបទានំ

(២ ៣) តិស្សស្សាហំ កកវតោ ពោធិវុត្តំ អវន្តិហំ
 បត្តយ្ហ វិជនី តត្ថ សីហាសនមវិជ្ជហំ(១) ។
 ទ្វេនុវុតេ ឥតោ កកប្បេ សីហាសនមវិជ្ជហំ(២)
 ទុក្ខតិ ធាកិជាធាមិ វិជនាយ ឥនិ ជលំ ។
 កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហិ កវា សព្វេ សម្មហតា
 ធាតោវ ពទ្ធនំ ធមត្វា វិហារមិ អនាសវេ ។
 ស្មាកតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
 តិស្សេ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពិទា ចតស្សេ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធម្មកិញ្ចា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥតិ សុទំ អាយស្មា សីហាសនពិជីយោ ខេរោ
 ឥមា តាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

សីហាសនពិជីយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១-២ ឱ, សីហាសនមវិជ្ជហំ ។ ម, សីហាសនមវិជ្ជហំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាជ

សីហាសនពីជីយត្ថេរាបទាន ទី ៣

(៤៣) ខ្ញុំបានទៅថ្វាយបង្គំពោធិព្រឹក្ស របស់ព្រះមាន
 ព្រះភាគ ព្រះនាមភិស្សៈ រួចហើយខ្ញុំកាន់ផ្និតបក់នូវសីហា-
 សនៈ (អាសនៈដ៏ប្រសើរ) ដែលគេតំកល់ក្នុងទីនោះ ។ ក្នុង
 កប្បទី ៧២ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបក់នូវសី-
 ហាសនៈ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជា
 ផលនៃការបក់ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ
 កត់ទាំងពួង ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំមិនមានអាសវៈ ព្រោះបាន
 កាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធនឹង ។ ឧ ។ ខ្ញុំមកល្អហើយ
 ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ
 សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិទ្ធា ៤
 វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
 ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានព្រាថា ព្រះសីហាសនពីជីយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្លឹង
 នូវភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ សីហាសនពីជីយត្ថេរាបទាន ។

បត្តតំ តិណ្ហកុណិយត្ថេរាបទានំ

[២២] បទុមុត្តរស្ស ពុទ្ធស្ស តោនិយា ចានបុត្តមេ^(១)

បសន្នចិត្តោ សុមនោ តយោ ឧត្តោ អនារយី ។

សតសហស្សេ ឥតោ កកេប្ប យាហំ ឧត្តមនារយី

ទុក្ខតំ ធាតិជាធាមិ ឧត្តនាទស្សីទំ ដលី ។

កិលេសា យាបិតា មយ្ហំ ភវំ សព្វេ សម្មហតា

ធាតោ ពុទ្ធិនិ ធម្មា វិហារមិ អនាសវេ ។

ស្វាកតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

បដិសម្ពុទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

ធម្មកិញ្ញា សន្តិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។

ឥតំ សុទំ អាយស្មា តិណ្ហកុណិយោ មេរោ ឥមា
តាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

តិណ្ហកុណិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

១ ឧ. ៣ទុត្តមេ ។

តិណ្ហកុណារិយត្ថេរាបទាន ទី ៤

(៤៤) ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ បានអុជគប់
ភ្លើង ៣ (តំកល់ទុក) គ្រងដើមពោធិព្រឹក្សដ៏ទុក្ខម របស់ព្រះ
ពុទ្ធ ព្រះនាមបទមគ្គរៈ ។ ក្នុងកប្បទីមួយសែន អំពីកប្បនេះ
ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំអុជគប់ភ្លើង ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែល
ស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការឲ្យទូរគប់ភ្លើង ។ កិលេស
ទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងពួង ខ្ញុំដកហើយ
ខ្ញុំមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណងដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់ទូរ
ទទឹង ។ ឧ ។ ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ
វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើ
ហើយ ។ បដិសម្ពិទ្ធ ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំ
បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំ
ក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះតិណ្ហកុណារិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

បញ្ចមំ អក្កមនទាយកត្តោបទានំ

[៤៥] កកុស្តុស្ស មុនិទោ ព្រាហ្មណស្ស វុស្សីសីមតោ

ទិវាវិហារំ វជតោ អក្កមនមទានសហំ ។

ឥមស្មីយេវ កក្កស្មី យំ នានមទទិន្តនា

ទុក្ខតិ នាភិជាទាមិ អក្កមនស្សំទំ វលំ ។

កិលេសា យាបិតា មយំ ភវា សព្វេសម្មហតា

នាតោវ ពុទ្ធិនំ នេត្តា វិហារមិ អនាសវេ ។

ស្វាគតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

បដិសម្ពុទ្ធា ចតុស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

ធម្មកិញ្ញា សង្ខិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្តិ សុទ្ធិ អាយស្មា អក្កមនទាយកោ ថេរោ ឥមា
តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

អក្ខមនទាយកត្តោបទាន ទី ៥

[៤៥] ខ្ញុំបានថ្វាយកម្រាលសម្រាប់ជាន់ ដល់ព្រះមុនី
 ព្រះនាមកកុសន្ទៈ ជាខ្ញីណាសវព្រាហ្មណ៍ មានព្រហ្មចរិយ-
 ធម៌នៅហើយ ដែលស្តេចទៅកាន់ទីជាទីសម្រាក ក្នុងវេលា
 ថ្ងៃ ។ ក្នុងកប្បនេះឯង ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយទានក្នុង
 កាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាដល់នៃកម្រាល
 សម្រាប់ជាន់ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ
 កតទាំងអស់ ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំមិនមានអាសវៈ ព្រោះ
 បានកាត់ចំណង ដូចដំរីកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធីង ។ ឧ! ខ្ញុំមកល្អ
 ហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ញ ខ្ញុំបានដល់
 ហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិ-
 ទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
 ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានព្រម ព្រះអក្ខមនទាយកត្តោ មានអាយុ បានសម្ព័ន្ធនូវ
 ភាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ អក្ខមនទាយកត្តោបទាន ។

ឆដំ វិនកោរណ្ណិយត្ថេរាបទានំ

(៤៦) សិទ្ធិត្ថស្ស កកវតោ លោកដេដ្ឋស្ស តាទិដោ

វនកោរណ្ណមាទាយ ពុទ្ធស្ស អភិរោមយី ។

ចតុទ្ធវតេ វតោ កប្បេ យំ បុប្ផមភិរោមយី

ទុក្ខតំ បាភិជាបាមិ ពុទ្ធប្បជាយិទំ ផលំ ។

កិលេសា ឈាមិតា មយ្ហំ កវា សព្វេ សម្មហតា

នាកោវ ពុទ្ធនំ ធម្មតា វិហារមិ អនាសវេ ។

ស្វាកតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ

តិស្សេ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

បដិសម្ពិទា ចតស្សេ វិហោគ្ធាបិច អដ្ឋិមេ

ធម្មកិញ្ញា សម្មិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្ស វនកោរណ្ណិយោ ថេរោ វតោ

តាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

វិនកោរណ្ណិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

វិសតិមំ ពាណារិ ។

វិនិច្ឆ័យត្រៃបិដក ទី ៦

[៤៦] ខ្ញុំបានយកក្រដាសដំរីក្នុងព្រៃ ទៅបូជាបំពោះ
ព្រះពុទ្ធព្រះនាមសិទ្ធិត្ថៈ មានព្រះភាគ ជាជំកងលោក ទ្រង់
មិនញាប់ញ័រដោយលោកធម៌ ។ ក្នុងកប្បទី ៧៤ អំពីកប្ប
នេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាថ្កា ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិន
ដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា កិលេសទាំង
ឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំដកចោល
ហើយ ខ្ញុំមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាដំរី
កាត់ផ្តាច់នូវទន្ទឹង ។ ឧ ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាកនៃព្រះ
ពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនារបស់ព្រះ
ពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពុតា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា
៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់
ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះវិនិច្ឆ័យត្រៃ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ វិនិច្ឆ័យត្រៃបិដក ។
ចប់ ភាណវៈ ទី ២០ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

សត្តមំ ឯកប្បតិយត្ថេ បទានំ

(៤៧) អង្ការជាតា បឋវី កុក្កុឡានុកតា មហិ
 បទុម្ភតោ កកវា អញ្ចោកាសម្មិ ចជ្ជមំ ។
 បណ្ឌិវំ ធន្តមាទាយ អន្ទានំ បដិបជ្ជហំ
 តត្ថ ទិស្វាន សម្ពុទ្ធំ ចំតំ មេ ឧបបជ្ជថ ។
 មវិចិមោធុនា ភូមិ អង្ការវំ មហិ អយំ
 ឧបជ្ជន្តិ^(១) មហាវតា សវីកាយុខេបនា^(២) ។
 សំតំ ឧណ្ហំ វិហានតំ វតាតបដិវារណំ
 បដិក្កណ្ហំ ឥមំ ធន្តំ ជស្សយំស្សាមំ ទិតុតំ ។
 អនុកម្មតោ កាវុណិកោ បទុម្ភតោ មហាយសោ
 មម សង្កប្បមញ្ញាយ បដិក្កណ្ហំ តទា ជិលោ ។
 តិសកប្បនំ ទេវិល្លោ ទេវវជ្ជមការយំ
 សតានំ បញ្ចក្ខន្តិ ច ចក្កវតំ អហោសហំ ។

១ ឧ. ឧបវាយន្តិ ។ ២ ឧ. សវីស្សានុខេបនា ។ ម. សវីស្សាយុខេបនា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ឯកប្បតិយតោរាបទាន ទី ៧

(៤៧) ផែនដីកំពុងក្តៅដូចជាដីកក្កើង ផែនដីកំពុងប្រ-
 ព្រឹត្តទៅដូចជាផេះ ព្រះមានព្រះភាគព្រះនាមបទុមត្តរៈ ទ្រង់
 ចង្រ្កមកងទីវាល ។ ខ្ញុំបានបាំងឆ្រែស ដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ
 ខ្ញុំឃើញព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធហើយ ក៏កើតចំណិតកងទីនោះថា ផែនដី
 ផ្សាយចេញនូវវិថូបណ្តើរក្លែង ផែនដីនេះក្តៅដូចជាដីកក្កើង
 ខ្យល់ធំខ្លាំងតាំងឡើង បំប្រើនូវផ្លូវលើទៅកាន់សរីរកាយ ។
 ឆ្រែនេះ សម្រាប់ការពារខ្យល់និងកំដៅវិថូ កំចាត់បង់នូវគ្រ-
 ជាកំនឹងក្តៅ សូមព្រះអង្គទទួលយកនូវឆ្រែនេះចុះ ខ្ញុំព្រះអង្គ
 នឹងបានព្រះនិព្វាន ។ កាលនោះ ព្រះជិនស្រី ព្រះនាមបទុ-
 មត្តរៈ មានយសច្រើន ទ្រង់អនុគ្រោះ ប្រកបដោយសេចក្តី
 ករុណា ទ្រង់បានទទួលយក ព្រោះជ្រាបនូវតម្រិះរបស់ខ្ញុំ ។
 ខ្ញុំកើតជាព្រះឥន្ទ ជាស្តេចទេវតា សោយរាជ្យក្នុងទេវលោក
 អស់ ៣០ កប្ប បានជាស្តេចបក្រពត្តិ អស់ ៥០០ ឆ្នាំ ។

សក្កមំ ឯកច្ឆតិយត្ថោបទានំ

បទេសរដ្ឋំ វិបុលំ	កណាណាតោ អសដ្ឋយំ
អនុកោបំ សកំ កម្មំ	បុព្វេ សុត្តតមត្តោ ។
អយំ មេ បច្ឆមា ជាតិ	ចរិមោ វត្តតេ ករោ
អជ្ជាបំ សេតនតំ មេ	សព្វកាលំ ជរិយតំ ។
សតសហស្សេ ឥតោ កក្កេ យំ ធន្តមទទី តទា	
ទុកតំ ណាភិជាណាមិ	ធន្តនាទស្សំទំ ជលំ ។
កិលេសា ឈាបតា មហ្មំ	ករោ សព្វេ សម្មហតា
ណាតោ ពុទ្ធិមំ ធម្មា	វិហារមិ អនាសរោ ។
ស្វាកតំ វត មេ អាសិ	មម ពុទ្ធស្សេ សន្តិកេ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា	កតំ ពុទ្ធស្សេ សាសនំ ។
បដិសង្កិនា ចតស្សោ	វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ធម្មកិញ្ច សច្ឆិកតា	កតំ ពុទ្ធស្សេ សាសនតំ ។
ឥតំ សុទំ អាយស្មា	ឯកច្ឆតិយោ មេរោ ឥមា
តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។	

ឯកច្ឆតិយត្ថោស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

ឯកច្ឆន្ទិយត្ថេរាបទាន ទី ៧

បានសោយបទេសពជ្យ ដ៏ធំទូលាយ រាប់ជាតិមិនអស់ ខ្ញុំ
បានទទួលផលនៃកម្មរបស់ខ្លួន ដែលខ្លួនធ្វើល្អហើយ ក្នុង
កាលមុន ។ នេះជាតិជាទីបំផុតរបស់ខ្ញុំ ភពខាងក្រោយ
កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ថ្ងៃនេះឆត្រស គេតែងបាំងឲ្យខ្ញុំ សព្វ ។
កាល ។ ក្នុងកប្បទីមួយសែន អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុ
ដែលខ្ញុំបានថ្វាយឆត្រក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ
នេះជាផលនៃការថ្វាយឆត្រ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុត
បំផ្លាញហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំមិន
មានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់នូវ
ទម្ងន់ ។ ឧ ! ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ
វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើ
ហើយ ។ បដិសម្តីជា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ
ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ
ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះឯកច្ឆន្ទិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវភាថា
ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបរាជំ

អដ្ឋមិ ជាតិបបិយត្ថេវាបទានំ

[៤៧] បរិនិព្វតេ ភកវតិ មទុមុត្តរេ មហាយសេ

បុប្ផចង្កោជកេ កហេត្វា^(១) សរិំ អភិរោមយី ។

តត្ថ ចិត្តំ បសាទេត្វា ជិម្ពានំ អគមាសហំ

ទេវលោកំ តតោ សន្តោ បុញ្ញកម្មំ ចរាមហំ^(២) ។

អម្ពរា បុប្ផវស្សោ មេ សព្វកាលំ បវស្សតិ

សម្ពាសិ^(៣) មទុស្សេ វេ^(៤) រាជា ហោមិ មហាយសោ ។

តហិ កុសុមវស្សោ មេ អភិវស្សតិ សព្វទា

កាយសុ^(៥) បុប្ផប្បជាយ វាហសា សព្វទស្ស័នោ ។

អយំ បច្ឆិមកោ មយ្ហិ ចរិមោ វត្តតេ ភរោ

អជ្ជាបិ បុប្ផវស្សោ មេ អភិវស្សតិ សព្វទា ។

---

១ ឱ. បុព្វំ ចង្កោជកេ កត្វា ។ ម. បុប្ផវិសកេ កត្វា ។ ២ ឱ.ម សរាមហំ ។ ៣ ឱ.ម. សំសារមិ ។ ៤ ឱ. ចេ ។ ម. ច ។ ៥ ឱ. តាយេវ ។ ម. តស្សេវ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ជាតិបិដកត្រៃរាបទាន ទី ៨

(៤៨) កាលព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមបុត្រុត្ថវៈ មាន
យសធំ ទ្រង់បរិនិព្វានហើយ ខ្ញុំយកផ្កាដាក់ក្នុងប្រអប់ ទៅ
បូជានូវព្រះសរីរៈព្រះអង្គ ។ ព្រោះញ៉ាំងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លា ក្នុង
ព្រះសរីរៈនោះ ខ្ញុំក៏បានទៅកើតក្នុងទេវលោក ឈ្មោះនិម្មា-
នភី លុះខ្ញុំទៅកើតក្នុងទេវលោកហើយ រលឹកឃើញនូវ
បុព្វកម្មនោះ ។ ផ្ទៀងផ្ទាបនូវចុះមកអំពីអាកាស សម្រាប់
ខ្ញុំ សព្វ ៗ កាល ខ្ញុំកើតក្នុងពួកមនុស្ស បានជាស្តេចមាន
យសច្រើន ។ ផ្ទៀងផ្ទាបនូវចុះមកក្នុងទីនោះ សព្វ ៗ កាល
សម្រាប់ខ្ញុំ ដែលជាអ្នកឃើញនូវធម៌ទាំងពួង ដោយរហ័ស
ព្រោះការបូជាផ្កា ចំពោះព្រះសរីរកាយនៃព្រះពុទ្ធ ។ នេះ
ភពជាទីបំផុតរបស់ខ្ញុំ ភពខាងក្រោយ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ
ថ្ងៃនេះ ផ្ទៀងផ្ទាបនូវចុះ សម្រាប់ខ្ញុំ ក្នុងកាលទាំងពួង ។

អង្គីម្យំ ជាតិបុព្វិយត្ថេរវេទនំ

សត្វសហស្សេវ វតោ កក្កេយ្យ យំ បុព្វំ អភិរោមយំ

ធុក្កតំ ធាកិជាធាមិ ទេហត្វជាយំទំ ធនំ ។

កិលេសា យាបិតា មយ្ហំ ភវ សព្វេ សម្មហតា

ធាតោ ពុទ្ធិនំ ធម្មតា វិហារមិ អនាសវេ ។

ស្វាកតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្សំ សន្តិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្សំ សាសនំ ។

បដិសម្ពិទា ចតុស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

ធន្យកិញ្ចា សន្តិកតា កតំ ពុទ្ធស្សំ សាសនន្តំ ។

វត្តំ សុទំ អាយស្មា ជាតិបុព្វិយោ ថេរោ វតោ

តាថាយោ អភាសិតាតិ ។

ជាតិបុព្វិយត្ថេរវេទនំ សមម្ពំ ។

ជាតិបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ៨

ក្នុងកប្បទីមួយសែន អំពីកប្បទនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបាន
 បូជាថា ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជា
 ផលនៃការបូជានូវព្រះសរីរកាយ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំ
 ដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំមិន
 មានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាដីកាត់ផ្តាច់នូវ
 ទទឹង ។ ឧ ! ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់
 ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ
 ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិពា
 ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់
 ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះជាតិបុប្ផិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្ព័ន្ធនូវ

តាមទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

នវិមំ សត្តិបណ្ឌិយត្តោវាបទានំ

(៤៧) ធិហារន្តេ សវ័រម្ហំ វជ្ជមាណស្ស កេវស្ស
 បសន្នចិត្តោ សុមនោ សត្តិបុប្ផំ អប្បជយី^(១) ។
 សតសហស្សេ វតោ កាប្បេ យំ បុប្ផំ អភិប្បជយី
 ទុក្ខតី ធាតិដាធាមិ ទេហប្បជាយិទំ ដលំ ។
 កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ កវំ សព្វេ សម្មហតា
 ធាតោ ពុទ្ធនំ ទេត្តា វិហារមិ អនាសវេ ។
 ស្វាកនំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពិទា ចតុស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យកិញ្ញា សច្ចកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 វត្តំ សុទ្ធិ អាយស្មា សត្តិបណ្ឌិយោ^(២) ថេរេ វេ វា
 កាយោ អកាសិត្តានិ ។

សត្តិបណ្ឌិយត្តោស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ ម. បដិប្បមប្បជយី ។ ឱ. សត្តិប្បមប្បជយី ។ ២ ម. បដិប្បជយោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

សត្តិបណ្ឌិយត្ថេរាបទាន ទី ៧

(៤៧) កាលព្រះសិវៈ (នៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ) ដែលពួក
 ជនកំពុងហែចេញ សួរគេកំពុងប្រគំថ្វាយ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា
 មានចិត្តរីករាយ បានបូជាផ្កាម្លិះ ។ ក្នុងកប្បទិមួយសែន អំពី
 កប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាផ្កា ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំ
 មិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃការបូជាព្រះសិវៈ ។
 កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ កតទាំងអស់ ខ្ញុំ
 ដកចោលហើយ ខ្ញុំមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង
 ដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធនឹង ។ ឧ ! ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំ-
 ណាកនៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ព្រះ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនា
 របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិទា ៤ វិមោក្ខ ៨
 នឹងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំង
 សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានដូច្នោះ ព្រះសត្តិបណ្ឌិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្រេចនូវ
 ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ សត្តិបណ្ឌិយត្ថេរាបទាន ។

ទិសមំ គន្ធបូជិតតោបទានំ

[៥០] ចិត្តកេសុ កុរុណានេសុ^(១) នាពាក្យេ សមាហរេដេ^(២)

បសុទ្ធិចិត្តោ សុមនោ កន្ធម្មដ្ឋី អប្បជយី ។

សតសហស្សេ ឥតោ កខ្សេ ចិត្តកំ យំ អប្បជយី

ទុក្ខតំ នាភិជាតាមិ ចិត្តបូជាយំទំ ផលំ ។

កិលេសា យាបិតា មយ្ហំ ភវា សព្វេ សម្មហតា

នាតោ ពទ្ធិនំ ធម្មតា វិហារមិ អនាសវោ ។

ស្យាគតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

បដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

ធម្មកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនត្ថំ ។

ឥតំ សុទ្ធិ អាយស្មា កន្ធបូជិតោ វេរោ ឥមា

តាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

គន្ធបូជិតតោស្ស អបរាទំ សមត្ថំ ។

១ ឧ.ម. ចិតេសុ កិរមាទេសុ ។ ម. ចិតេសុ ករមាទេសុ ។ ២ ឧ. សមាគតេ ។

គន្ថប្បជកត្តោបទាន ទី ១០

(៥០) កាលពួកជនកំពុងធ្វើជើងថ្កូវ កំពុងនាំមកនូវ
គ្រឿងក្រអូបផ្សេង ៗ ខ្ញុំក៏មានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ
បានបូជានូវគ្រឿងក្រអូបមួយកាប់ ៗ ក្នុងកប្បទីមួយសែន
អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាជើងថ្កូវ ក្នុងកាល
នោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការបូជាជើង
ថ្កូវ ៗ កិរលសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំង
អស់ ខ្ញុំបានដកចោលហើយ ខ្ញុំមិនមានអាសវៈ ព្រោះបាន
កាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ដាច់នូវទន្ធនឹង ៗ ឧ ! ខ្ញុំមកល្អហើយ
ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ
សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ៗ បដិសម្មិតា ៤
វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ៗ

បានឮថា ព្រះគន្ថប្បជកត្តោ មានអាយុ បានសម្តែងនូវភាព
ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ៗ

ចប់ គន្ថប្បជកត្តោបទាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ទុទ្ធំ

ជគតំ មោរហត្ថោ^(១) ច អាសនំ ខុត្តិយារកោ
អក្កមិ វនកោរណ្ណំ ធម្មនោ ជាតិប្បជកោ ។
សត្តិបណ្ណិយោ ថេរោ ច ^(២) ទសមោ កុទ្ធប្បជកោ
សត្តសដ្ឋី ច តាថាយោ កណិកាយោ វិការិហំ ។

ជគតិកាយកវត្តោ ធម្មត្ថាប្បិសោ ។

---

១ ទ.ម. មោរហត្ថំ ច ។ ២ ទ. សត្តិបណ្ណំ ច យោ ថេរោ ។ ម. បដិប្បិ ច យោ ថេរោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ទូទ្វាស

ជតតិទាយកត្តរាមទាន ១ មោរហតិយកត្តរាមទាន ១ សីហា-
សនតីជិយកត្តរាមទាន ១ តិណិកុការិយកត្តរាមទាន ១ អក្ក-
មនទាយកត្តរាមទាន ១ វនកោរណិយកត្តរាមទាន ១ ឯ-
កចតិយកត្តរាមទាន ១ ជាតិបបិយកត្តរាមទាន ១ សតិបណិ-
យកត្តរាមទាន ១ គន្ធបដកត្តរាមទាន ជាគម្រប់ ១០ ឯតាថា
មានចំនួន ៦៧ ដែលពួកអ្នកប្រាជ្ញរាប់ឃើញហើយ ។

ចប់ ជតតិទាយកវគ្គ ទី ៤៦ ។

សត្តបត្តាទ្បិសោ សាលបប្បវិគោ

បឋមំ សាលកុស្តមិយត្ថេរាបទានំ

(៥០) បរិនិត្តេ កក្កតំ ជលដុត្តមនាមកេ
អាហេតិកម្មំ ចិត្តកេ សាលបុប្ផំ អប្បជយំ^(១) ។
សតសហស្សេ វតោ កាប្បេ យំ បុប្ផមកិប្បជយំ
ទុក្ខតំ នាកិជាតាមិ ចិត្តប្បជាយិទំ ដលំ ។
កិលេសា យាបិតា មយ្ហំ កក្ក សព្វេ សម្មហតា
នាតោ ពុទ្ធិនំ ធម្មតា វិហារមិ អនាសវេ ។
ស្វាកតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្សំ សន្តិកេ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កក្កតំ ពុទ្ធស្សំ សាសនំ ។
បដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិហោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ធន្យកិញ្ញា សច្ចិកតា កក្កតំ ពុទ្ធស្សំ សាសនន្តំ ។
វត្ថុំ សុទ្ធិ អាយស្មា សាលកុស្តមិយោ ថេរោ
វតោ តាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

សាលកុស្តមិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ ឱ.ម. បុប្ផមកិហេបយំ ។

សាលប័ណ្ណវិគ្គ ទី ៤៧

សាលកុសុមិយត្ថេរាបទាន ទី ១

(៥១) កាលព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ទ្រង់
 បរិនិព្វានហើយ ខ្ញុំបានបូជាផ្កាកំរងចំពោះជើងប្តូរ ដែលគេ
 លើកឡើងហើយ ។ ក្នុងកប្បទីមួយសែន អំពីកប្បនេះ
 ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាផ្កា ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែល
 ស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការបូជាជើងប្តូរ ។ កិលេស
 ទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំដកចោល
 ហើយ ខ្ញុំមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាដំរី
 កាត់ផ្តាច់នូវទន្ធនឹង ។ ឧ ! ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះ
 ពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនារបស់ព្រះ
 ពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពុទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និង
 អភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា
 របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសាលកុសុមិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
 ភាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ សាលកុសុមិយត្ថេរាបទាន ។

ទុតិយំ បិទកប្បជីកត្តោបទានំ

(៥២) ឈាយ មាណស្ស ភកវតោ សិខិណោ លោកតទ្ធានេ

អដ្ឋ ចម្បកប្បច្ឆានិ ចិត្តកំ អភិរោមយំ ។

ឯកត្តិសេ ឥតោ កក្កេ យំ បុប្ផំ អភិរោមយំ

ទុក្ខតំ ធាតិជាធាមិ ពុទ្ធប្បជាយំទំ^(១) ដលំ ។

កិលេសា លាបិតា មយ្ហំ ភវំ សព្វេ សម្មហតា

ធាតោ ពុទ្ធិនំ ធម្មា វិហារមិ អនាសវេ ។

ស្វាគតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

បដិសម្ពុទ្ធា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

ធម្មភិញ្ញា សម្មិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។

ឥតិំ សុទិំ អាយស្មា ចិត្តកប្បជីកោ មេរោ ឥមា

តាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

បិទកប្បជីកត្តោស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

១ ម. ចិត្តប្បជាយំទំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បិដកប្បជីកត្តោបទាន ទី ២

[៥២] កាលព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមសិខី ជាលោក-
 ពន្ធ ដែលជនកំពុងបូជាភ្លើង ខ្ញុំបានបូជាផ្កាចម្បង ៨ ទង
 ចំពោះជើងប្តី ។ ក្នុងកម្មទី ៣១ អំពីកម្មនេះ ព្រោះហេតុ
 ដែលខ្ញុំបានបូជាផ្កា ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទេត្តិ
 នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដកបំផ្លាញ
 ហើយ កតទាំងអស់ ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំមិនមានអាសវៈ
 ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ដាច់នូវទ្រូង ។ ឡ! ខ្ញុំ
 មកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំ
 បានដល់ហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធខ្ញុំ បានធ្វើហើយ ។
 បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
 ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះបិដកប្បជីកត្តោ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
 ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ បិដកប្បជីកត្តោបទាន ។

តតិយំ បិតកនិព្វាបកត្ថេរាបទានំ

[៥៣] ឧប្បមាទេ សវ័រ្មំ វេស្សកុស្ណ មហេសិទោ

កន្ទោទកំ កហេត្វាន ចិនំ ធិញ្ចបយំ អហំ ។

ឯកត្តិសេ ឥតោ កហេយ្យ ចិនំ ធិញ្ចបយំ អហំ

ទុក្ខតិ ធាភិជាធមិ កន្ទោទកស្សំទំ ដលំ ។

កាលេសា ឈាបិទា មយ្ហំ កវា សព្វេ សម្មហតា

ធាតោវ ពទ្ធនំ ធមត្វា វិហារមិ អនាសវេ ។

ស្យាគតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្សំ សន្តិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្សំ សាសនំ ។

បដិសង្កតា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

ធន្និកិញ្ញា សន្និកតា កតំ ពុទ្ធស្សំ សាសនន្តំ ។

ឥត្តំ សុទិ អាយស្មា ចិត្តកនិព្វាបកោ ថេរោ ឥមា

តាហិយោ អភាសិត្តានិ ។

បិតកនិព្វាបកត្ថេរស្ស អបទានំ សម្ពុំ ។

ចិត្តកនិព្វាបកត្តោបទាន ទី ៣

(៥៧) កាលសរិះរបស់ព្រះវេស្សក្ខ ទ្រង់ស្វែងរកនូវ
គុណដ៏ធំ ដែលជនកំពុងបូជាភ្លើង ខ្ញុំបានយកទឹកអប់រំលត់
ជើងថ្កូវ ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុ
ដែលខ្ញុំរំលត់ជើងថ្កូវ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ
នេះជាផលនៃទឹកអប់ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដកបំផ្លាញ
ហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំមិនមានអាសវៈ
ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធនឹង ។ ឧ ។ ខ្ញុំ
មកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបាន
ដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
បដិសម្ពិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ វិនិស្សិទ្ធិ ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះចិត្តកនិព្វាបកត្តោ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

បិត្តិ សេតុទាយកត្ថេវាបទានំ

(៥៤) វិបស្សិនោ ភក្កវតោ ចន្ទមន្តស្ស សម្មទា
 បសន្នចិត្តោ សុមនោ សេតុំ កាកបយី អហំ ។
 ឯកនុវតេ ឥតោ កុប្បេ យី សេតុំ កាកយី អហំ
 ទុក្ខំ ពាកិជាពាមិ សេតុទាននស្សិទំ ផលំ ។
 កិលេសា យាបិតា មយ្ហំ ភវំ សព្វេ សម្មហតា
 នាតោ ពន្ធនំ ធម្មា វិហារមិ អនាសវោ ។
 ស្វាកតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្ធិកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥតំ សុទំ អាយស្មា សេតុទាយកោ ខេរោ ឥមា
 តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

សេតុទាយកត្ថេស្ស អបរាមំ សមត្តំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

សេតុទាយកត្តោបទាន ទី ៤

(៥៤) ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ បានឲ្យគេ
 ធ្វើស្ពានថ្វាយ ក្នុងទីបំពោះព្រះកក្ក ៃនព្រះមានព្រះភាគ
 ព្រះនាមវិបស្សី កំពុងចង្រ្កម ។ ក្នុងកប្បទី ៧៤ អំពីកប្ប
 នេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានឲ្យគេធ្វើស្ពាន ក្នុងកាលនោះ
 ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការថ្វាយស្ពាន ។
 កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំ
 ដកចោលហើយ ខ្ញុំមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់បំណង
 ដូចជាដីកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធីន ។ ឡ! ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំ-
 ណាកនៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សា-
 សនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិទា ៤
 វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
 ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសេតុទាយកត្តោ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
 ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ សេតុទាយកត្តោបទាន ។

បញ្ចម៌ សុមនតាលវណ្ណិយត្ថេរាបទានំ

(៥៥) សិទ្ធិតុស្ស ភកវតោ តាលវណ្ណំ^(១) អនាសហំ

សុមនេហំ បដិច្ចដ្ឋំ ធារយាមិ មហាយសំ ។

ចតុន្ទរតេ ឥតោ កប្បេ តាលវណ្ណំ អនាសហំ

ទុក្ខតំ ណកិជាធាមិ តាលវណ្ណាស្សិដំ ដលំ ។

កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ ភវំ សព្វេ សម្មហតា

ធាតោ ពុទ្ធនំ ធម្មតា វិហារមិ អនាសវេ ។

ស្វាគតំ វតមេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

បដិសម្មទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

ធន្យកិញ្ចា សច្ចកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។

ឥតំ សុដំ អាយស្មា សុមនតាលវណ្ណិយោ បេរោ

ឥមា តាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

សុមនតាលវណ្ណិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

១ ម. តាលវណ្ណំ ។

សុមនសាលវិណ្ឌិយត្ថេរាបទាន ទី ៥

(៥៥) ខ្ញុំបានយកធាងស្លឹកត្នោត មកស្រោចដោយផ្កា
ម្លិះ ហើយបំផ្លាញដោយព្រះមានព្រះកាត ព្រះនាមសិទ្ធិត្ថៈ ទ្រង់
មានយសធំ ។ ក្នុងកប្បទី ៤ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែល
ខ្ញុំបំផ្លាញធាងស្លឹកត្នោត ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទេត្ថិ
នេះជាផលនៃធាងស្លឹកត្នោត ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុត
ចោលហើយ ភពទាំងពួង ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំមិនមាន
អាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ផ្កាចំនួនទី៧ ។
ឡ ! ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣
ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យ
ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសុមនសាលវិណ្ឌិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែង
នូវតាមទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ សុមនសាលវិណ្ឌិយត្ថេរាបទាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឆដ្ឋិ អវិជ្ជិណ្ណិយត្ថេរាបទានំ

(២៦) សត្រិសី ធាម ភកវា សយម្ហ អបរាជិតោ

វិវេកកាមោ សម្ពុទ្ធោ តោចរាយាភិណ្ឌក្ខមិ ។

ដលហត្ថោ អហំ ទិស្វា ឧបកញ្ជី ធរាសកំ

បសន្នចិត្តោ សុមនោ អនាសី អវិជ្ជិ ដលំ(១) ។

ចតុន្ទវត្ថោ វតោ កប្បេ យំ ដលំ អននី តនា

ទុក្ខតី ធាភិជាធាមិ ដលនានស្ស្នំទិ ដលំ ។

កិលេសា យាចិតា មយ្ហំ ភវា សត្វេ សម្មហតា

ធាតោវ ពុទ្ធនំ ធមត្វា វិហារមិ អនាសរោ ។

ស្វាកតំ វតមេ អាសិ មម ពុទ្ធស្សំ សន្តិកេ

តិស្សេណ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្សំ សាសនំ ។

១ ម. អវិណ្ណិណ្ណំ ។

អវិជ្ជិណ្ឌិយត្ថេរាបទាន ទី ៦

(៥៦) ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ មានព្រះភាគ ជាសយម្បូ ទ្រង់
 មានរស្មីច្រើន ព្រះអង្គឈ្នះកិលេសមារ ទ្រង់ប្រាថ្នានូវវិវេក
 ស្តេចចេញទៅដើម្បីគោចរ ។ ខ្ញុំកាន់ផ្លែឈើក្នុងដៃ លុះ
 ឃើញព្រះពុទ្ធ ដ៏ប្រសើរជាងពួកនរាហើយ ក៏ចូលទៅជិត
 ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ បានថ្វាយនូវផ្លែឈើឥត
 ទងនោះ ។ ក្នុងកប្បទី ៧៤ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែល
 ខ្ញុំបានថ្វាយផ្លែឈើ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ
 នេះជាផលនៃការថ្វាយផ្លែឈើ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដក
 បំផ្លាញហើយ ភពទាំងពួង ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំមិនមាន
 អាសវៈ ព្រោះបានភាគចំណង ដូចដំរីកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធិង ។
 ឧ ។ ខ្ញុំមកលហើយក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣
 ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។

សត្តមំ លពុជីលីលទាយកត្តោបទានំ

បដិសង្កិនា ចតុស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យកិញ្ច សច្ចកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនតិ ។
 ឥត្តំ សុទិំ អាយស្មា អវជជលិយោ ថេរោ ឥមា
 តាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

អវិជជលិយត្តោស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

សត្តមំ លពុជីលីលទាយកត្តោបទានំ

(២៧) នគរេ ពុទ្ធមតិយា អារាមិកោ អហំ តនា
 អន្តសំ វិរជំ ពុទ្ធិំ កច្ឆន្តិ អនិលញ្ញសេ ។
 លពុជជលមនាយ ពុទ្ធសេដ្ឋស្សនាសហំ
 អាកាសេវ បិតោ សន្តោ បដិក្កណ្ណិ មហាយសោ ។
 វិត្តសញ្ញនោ មយ្ហំ ធិដ្ឋជម្មេ សុខាវហោ
 ជលិំ ពុទ្ធស្ស នត្តាន វិប្បសន្នេន ចេតសា ។
 អនិក្កញ្ញំ តនា បតិ វិប្បលិំ សុខមត្តមំ
 ឧប្បជ្ជតេ^(១)មេ^(២) រតនិំ ធិពុត្តស្ស តហិ តហិ ។

១ ឧ. ម. ឧប្បជ្ជតេវ ។ ២ ឧ. ម. មេសទោ នត្តិ ។

លព្វជិដិលទាយកត្តោបទាន ទី ៧

បដិសម្ពិតា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះអរិយដលីយតេរ មានអាយុ បានសម្ព័ន្ធនូវ
៣២ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ អរិយដលីយត្តោបទាន ។

លព្វជិដិលទាយកត្តោបទាន ទី ៧

[៥៧] ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំជាញាមវត្ត ក្នុងនគរពនម-
វតី បានឃើញព្រះពុទ្ធ ទ្រង់ប្រោសចាកគូលី កំពុងស្តេច
យាងទៅក្នុងអាកាស ។ ខ្ញុំបានយកផ្លែខ្នុរសម្ប ទៅថ្វាយ
ដល់ព្រះពុទ្ធប្រសើរ ឯព្រះពុទ្ធមានយសច្រើន ទ្រង់ឈរ
ទទួលក្នុងអាកាស ។ ព្រះអង្គញ៉ាំងសេចក្តីត្រេកអរឲ្យកើត
ដល់ខ្ញុំ ទ្រង់នាំមកនូវសេចក្តីសុខ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ព្រោះ
បានថ្វាយផ្លែខ្នុរដល់ព្រះពុទ្ធ ដោយចិត្តជ្រះថ្លានោះ ។ ក្នុង
កាលណោះ ខ្ញុំបាននូវបីតិ ដ៏ធំទូលាយ ជាសុខដ៏ទុក្ខម
វៃវៃតែងកើតឡើងសម្រាប់ខ្ញុំ ដែលកើតក្នុងកាលនោះ ។ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឯកន្ទុតេ ឥតោ កប្បេ យំ ដលំ អនិទំ តទា
 ទុក្ខតិ ធាតិជាធាមិ ដលនានទស្សនិ ដលំ ។
 កិលេសា លាបតា មញ្ញំ ភវ សព្វេ សម្មហតា
 ធាតោ ពុទ្ធនំ ទេត្វា វិហារមិ អនាសវោ ។
 ស្វាភតិ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពុទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធម្មកិញ្ញា សន្តិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥត្តំ សុទិំ អាយស្មា លពុជដលនាយកោ ខេរោ
 ឥមា តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

លពុជដលនាយកត្មេស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

អដ្ឋិមំ មិលកុដិលទាយកត្មេរាបទានំ

(៥៨) វនន្តរេ^(១) ពុទ្ធិ ទិស្វា^(២) អន្តទស្សី មហាយសំ
 បសន្តិកតោ សុមនោ មិលកុស្ស^(៣) ដលំ អនិ^(៤) ។

១ ឧ វិនន្ត ។ ២ ឧ. ទិស្វាន ។ ៣ ឧ. មិលកុស្ស ។ ៤ ម អទា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ក្នុងកប្បទី ៧១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយ
 ផ្លែខ្លះ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផល
 នៃការថ្វាយផ្លែខ្លះ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដកបំផ្លាញ
 ហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំមិនមានអាសវៈ
 ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់នូវទទឹង ។ ឡ!
 ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ញ ខ្ញុំ
 បានដល់ហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
 បដិសម្ពុទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
 ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះលតុជផលទាយកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែង
 ខ្លះភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ លតុជផលទាយកត្ថេរអបទាន ។

មីលកុដិលទាយកត្ថេរអបទាន ទី ៨

(៥៨) ខ្ញុំបានឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះនាមអត្តទេស្សី មាន
 យសច្រើន គង់នៅក្នុងចន្លោះព្រៃ ហើយមានចិត្តជ្រះថ្លា
 មានចិត្តរីករាយ បានថ្វាយផ្លែលៀប (ដល់ព្រះអង្គ) ។

នវមំ សយម្បជិវាណិយត្ថេវាបទានំ

អដ្ឋារសេ កក្កសតេ យំ ដលី អនិទី តនា
 ទុក្ខតី ធាកិជាធាមិ ដលនាននស្សិទំ ដលី ។
 កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ កវា សព្វេ សម្មហតា
 ធាតោ ពទ្ធនំ ធមត្វា វិហារមិ អធាសវោ ។
 ស្វាគតំ វតមេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស មន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសក្កនា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធម្មកិញ្ញា សង្ខតតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្តំ សុទំ អាយស្មា មិលត្តុដលនាយកោ^(១) ថេរោ
 ឥមា តាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

មិលត្តុដលនាយកោស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

នវមំ សយម្បជិវាណិយត្ថេវាបទានំ

(២៧) កក្កុដំ វិលសន្តិវ^(២) ទេវទេវំ ធរសកិ
 រដិយំ បដិបដ្ឋន្តិ កោ ទិស្វា នប្បសិទតិ ។

១ ឧ. មិលត្តុដលនាយកោ ។ ២ ម វិលម្ពត្តិវ ។

សយម្បដ្ឋិវាណិយត្ថេរាបទាន ទី ៧

ក្នុងកប្បទី ១.៨០០ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានឲ្យនូវផ្ទៃលៀប
 ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខភិ នេះជាផលនៃការ
 ថ្វាយផ្ទៃលៀប ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដកបំផ្លាញហើយ
 កតទាំងអស់ ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំមិនមានអាសវៈ ព្រោះ
 បានកាត់ចំណង ដូចជាដីកាត់ផ្តាច់នូវទម្ងន់ ។ ឡ! ខ្ញុំមកល្អ
 ហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់
 ហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្មិ-
 ទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
 ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានព្រួយ ព្រះមិលកុផលទាយកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែង
 នូវតាមទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ មិលកុផលទាយកត្ថេរាបទាន ។

សយម្បដ្ឋិវាណិយត្ថេរាបទាន ទី ៧

(៥៧) ខ្ញុំបានសរសើរថា ព្រះពុទ្ធ ជាទេវតាក្រៃលែង
 ជាងទេវតា ព្រះអង្គប្រសើរជាងនរៈ មានព្រះដំណើរល្ងាស
 ស្ងួន បីដូចដើមថ្លាន់ត្រូវខ្យល់ ទ្រង់កំពុងស្តេចទៅតាម
 ប្រក បុគ្គលណាឃើញហើយ នឹងមិនជ្រះថ្លាម្តេចបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

តមន្តការំ ជាសេត្វា	សន្តារេត្វា ពហំ ជនំ
ឃ្លាណាលោកេន ជោតន្តំ	កោ ទិស្វា នប្បសំទតិ ។
វសីសតសហស្សេហំ	និយ្យន្តំ លោកនាយកំ
ឧទ្ធរន្តំ ពហុ សត្ត	កោ ទិស្វា នប្បសំទតិ ។
អាហានិត្វា ^(១) ធម្មកេរី	មន្តន្តំ ភិក្ខុយេ កលោ
សីហានិទំ វ ននន្តំ ^(២)	កោ ទិស្វា នប្បសំទតិ ។
យាវតា ព្រហ្មលោកញា	អាគន្ធាន សព្រហ្មកា
មុច្ឆន្តំ និមុណោ មញ្ញោ	កោ ទិស្វា នប្បសំទតិ ។
យស្សញ្ជសី កវត្តាន	អាជានន្តំ ^(៣) សនេវតា
តេន បុញ្ញំ អនុកោន្តំ	កោ ទិស្វា នប្បសំទតិ ។
សព្វេ ជនា សមាគន្ធា	សម្បវារេន្តំ ^(៤) ចត្តុមំ
ន វិកម្បតិ អជ្ឈិដ្ឋោ	កោ ទិស្វា នប្បសំទតិ ។

១ ឧ. អាហានន្តំ ។ ២ ឧ. វិនាទន្តំ ។ ៣ ឧ. វិនវន្តំ ។ ៤ ឧ. ម. អាយាបន្តិ ។

៥ ម. សព្វំ វិវេន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ព្រះពុទ្ធត្រង់កំចាត់បង់ នូវធីត្តអន្ធការ ទ្រង់ចម្លងនូវជន
 ច្រើន ទ្រង់រៀនដោយពន្លឺគឺញាណ បុគ្គលណាឃើញ
 ហើយ នឹងមិនជ្រះថ្លាម្តេចបាន ។ ព្រះលោកនាយក ទ្រង់
 ស្តេចទៅជាមួយនឹងព្រះវិណាស្រពមួយសែន ដែលស្នាក់
 ជំនាញ ទ្រង់ស្រង់នូវសត្វទាំងឡាយដ៏ច្រើន បុគ្គលណា
 ឃើញហើយ នឹងមិនជ្រះថ្លាម្តេចបាន ។ ព្រះពុទ្ធនាំមក
 នូវធម្មតេរី ទ្រង់ញាំញីនូវពួកតិរិយ បន្លឺឡើងនូវសីហា-
 នាទ បុគ្គលណាឃើញហើយ នឹងមិនជ្រះថ្លាម្តេចបាន ។
 ពួកទេវតា ព្រមទាំងព្រហ្ម រហូតដល់ព្រហ្មលោក មកសួរ
 នូវបញ្ហាដ៏ល្អិត អ្នកណាឃើញហើយ នឹងមិនជ្រះថ្លាម្តេច
 បាន ។ ពួកជន ព្រមទាំងទេវតា ធ្វើនូវអញ្ជាលីប្លង់ស្នង់ចំ-
 ពោះព្រះពុទ្ធអង្គណា រមែងបានទទួលនូវបុណ្យ ដោយសារ
 ព្រះពុទ្ធអង្គនោះ បុគ្គលណាឃើញហើយ នឹងមិនជ្រះថ្លាម្តេច
 បាន ។ ជនទាំងពួងមកព្រមគ្នា ហើយបរវណាព្រះពុទ្ធ
 មានចក្ខុ ព្រះអង្គដែលគេអារាធនាហើយ រមែងមិនញាប់
 ញ័រ បុគ្គលណាឃើញហើយ នឹងមិនជ្រះថ្លាម្តេចបាន ។

សម្ដី សយម្បដ្ឋិតាណិយត្តេកបទានំ

នករំ បរិសតោ យស្ស ននន្តិ^(១) កេរិយោ ពាហ្វ

វិននន្តិ កជា មត្តា^(២) កោ ទិស្វា នប្បសីទតិ ។

វិដិយា កត្តតោ យស្ស បកា វ^(៣) ជោតតេ សទា

អពុទ្ធតា សមា ហោន្តិ កោ ទិស្វា នប្បសីទតិ ។

ព្យាហរន្តស្ស^(៤) ពុទ្ធស្ស ចក្កវាឡមិ សុយ្យតិ

សព្វេ សត្តេ វិញ្ញាបេតិ កោ ទិស្វា នប្បសីទតិ ។

សតសហស្សេ ឥតោ កប្បេ យំ ពុទ្ធមកិកិត្តយំ

ទុក្ខំ ឆាកិជាឆាមិ កិត្តនាយ ឥទំ ជលំ ។

កិលេសា ឈាបតា មយ្ហំ កវា សព្វេ សម្មហតា

នាគោវ ពន្ធនំ នេត្តា វិហារមិ អនាសវោ ។

១ ឱ. អនុគម្ពិ ។ ២ ឱ. សញ្ញា ។ ម. សព្វយ ។ ៣ ឱ. វិវត្តេ ។ ម. វិវត្តិ ។

៤ ឱ. វិហារន្តេ ប ។

សយម្បដិភាណិយត្ថោបទាន ទី ៩

ស្ករជាច្រើនវែមន៍បន្លឺឡើង ដំរីទាំងឡាយ ដែលចុះច្រើន
 វែមន៍បន្លឺឡើង ចំពោះព្រះសព្វទុក្ខអង្គណា កាលដែលស្តេច
 ចូលទៅក្នុងទីក្រុង បុគ្គលណាឃើញ (ព្រះពុទ្ធអង្គនោះ)
 ហើយ នឹងមិនជ្រះថ្លាម្តេចបាន ។ ឯពន្លឺនៃព្រះពុទ្ធអង្គ
 ណា ដែលកំពុងស្តេចទៅតាមថ្នល់ វែមន៍រុងរឿង សព្វ ។
 កាល រស្មីទាំងឡាយ (របស់ព្រះពុទ្ធអង្គនោះ) ខ្ពង់ខ្ពស់
 ឡើងក្រៃពេក បុគ្គលណាឃើញហើយ នឹងមិនជ្រះថ្លាម្តេច
 បាន ។ បុគ្គលពួ (នូវសំឡេង) នៃព្រះពុទ្ធ កាល
 ពោលក្នុងចក្រវាឡ ព្រះអង្គញ៉ាំងសត្វទាំងអស់ឲ្យដឹងច្បាស់
 បុគ្គលណាឃើញហើយ នឹងមិនជ្រះថ្លាម្តេចបាន ។ ក្នុង
 កប្បទីមួយសែន អំពីកទ្ធកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបាន
 សរសើរនូវព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផល
 នៃសេចក្តីសរសើរ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញ
 ហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំមិនមានអា-
 សវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធន៍ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ស្មារតី វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពិទ្ធា ចតុស្សោ វិហោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្នកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥត្តិ សុទិ អាយស្មា សយម្បដិកាលិយោ មេរោ ឥមា
 តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

សយម្បនិរាណិយន្តេស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ទេសមំ និមិត្តព្យាករណិយត្ថេរាបទានំ

[៦០] អន្លោ កហេត្វា ហិមវន្តិ^(១) មន្តេ វាចេមហន្តនា
 ចតុបញ្ញាសសហស្សានិ សិស្សោ មយ្ហំ ឧបដ្ឋហំ ។
 អនិតា វេទក្ខុ សព្វេ ធន្នន្តេ ហារមី កតា
 សកវិជ្ជាហុបត្តន្តា ហិមវន្តេ វសន្តិ តេ ។

១ ខ. ម. ហិមវំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ឧ ! ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣
 ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
 បដិសម្បត្តិ ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
 ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានដូច្នោះ ព្រះសយម្បជីវកាលិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែង

នូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ សយម្បជីវកាលិយត្ថេរាបទាន ។

និមិត្តព្យាករណីយត្ថេរាបទាន ទី ១០

(៦០) កាលណោះ ខ្ញុំចូលទៅក្នុងព្រៃហេមពាន្ត បង្ហាញ
 មន្តដល់ពួកសិស្ស ឯសិស្សចំនួន ៥៤.០០០ នាក់ បានបម្រើ
 ខ្ញុំ ។ សិស្សទាំងអស់នោះ ជាអ្នករៀនវេទ ដល់នូវបារមីក្នុង
 អង្គ ៦ រឹងប៉ឹងដោយវិជ្ជារបស់ខ្លួន នៅក្នុងព្រៃហេមពាន្ត ។

ទសមំ និមិត្តព្យាបារណិយញ្ចោបទានំ

ចរិត្តា តុសិតា កាយា	ទេវេហុត្តោ មហាយសោ
ឧប្បជ្ជិ មាតុកុច្ឆិស្មី	សម្បជានោ បដិស្សតោ ។
សមុទ្ធេ ឧបបជ្ជន្តេ	ទសសហស្សំ កម្ម្ម៥ ^(១)
អន្តា ចក្កំ អលក្ខិសុ ^(២)	ឧប្បជ្ជន្តមិ ឆាយកេ ។
ធម្មការមកម្ម្មត្ត ^(៣)	កេវលា វសុដា អយំ
និក្ខេបា សសន្តិ សុត្តាន	វិម្មយីសុ ^(៤) មហាជនា ។
សព្វេ ជនា សមាគម្ម	អកញ្ចំ មម សន្តិកេ
វសុដាយំ មកម្ម្មត្ត	កីរិទាគោ កវិស្សតិ ។
វិទស្សមិ ^(៥) តនា តេសិ	មា កាយិត្ត នត្តិ វោ ភយំ ^(៦)
វិស្សដ្ឋា ហោម សព្វេមិ	ឧប្បនោយំ សុខត្តិកោ ^(៧) ។

---

១ ឧ. បកម្ម្ម៥ ។ ២ ឧ. អលក្ខិសុ ។ ៣ ឧ. នព្វិការំ បកម្ម្មិត្ត ។ ម. សព្វការំ បកម្ម្មិត្ត ។
 ៤ ឧ. ឧប្បជ្ជិសុ ។ ៥ ឧ. ម. អវិហសី ។ ៦ ឧ. មា វេត្ត នត្តិ វោ ភយំ ។ ម. មា វេទ
 នត្តិ វោ ។ ៧ ម. សុវត្តិកោ ។

និមិត្តព្យាគណនីយត្ថេរាបទាន ទី ១០

ទៅបុត្រមួយអង្គ មានយសច្រើន បានច្យុតចាកពួកទៅតា
ក្នុងឋានតុសិត មកចាប់ផ្តើមព្រះមាតា ជាអ្នកដឹងខ្លួន មាន
ស្មារតី ។ កាលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ បានត្រាស់ លោកធាតុមួយ
ម៉ឺន ញាប់ញ័រ កាលព្រះនាយក ទ្រង់បានត្រាស់ ពួក
ជនខ្វាក់ភ្នែក ក៏បានភ្លឺភ្នែក ។ ផែនដីនេះទាំងមូលញាប់ញ័រ
ហើយដោយប្រការ ៦ មហាជនក៏គក់ស្លុត ព្រោះពួសំឡេង
គឺកកង ។ ជនទាំងអស់បានទៅប្រជុំគ្នា ក្នុងសំណាក់ខ្ញុំ
សួរខ្ញុំថា ផែនដីនេះញាប់ញ័រ តើនឹងមានផលដូចម្តេច ។
កាលណោះ ខ្ញុំប្រាប់ពួកជនទាំងនោះថា អ្នកទាំងឡាយ
កុំខ្លាចអ្វីឡើយ ភ័យនឹងមិនកើត ដល់អ្នកទាំងឡាយទេ
អ្នកទាំងអស់គ្នា កុំរង្សៀសឡើយ ការណ៍ដែលកើតឡើង
នេះ ប្រកបដោយសេចក្តីសុខ និងសេចក្តីចម្រើនទេតើ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

អដ្ឋហេតុហំ សម្មស្សា ^(១)	វិសុទ្ធាយំ បកម្បតិ
តថា និមិត្តា និស្សន្តិ	ឌីកាសោ វិបុលោ មហា ។
អសំសយំ ពុទ្ធសេដ្ឋា	ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ចក្កុមា
សញ្ញាបេត្វាន ជនតិ	បញ្ចសីលេ កកេសហំ ^(២) ។
សុត្វាន បញ្ចសីលានិ	ពុទ្ធប្បាទញ្ច ទុល្លកំ
ឧព្រៀដ្ឋជាតា សុមនា	តុដ្ឋហដ្ឋា អហោសុ ^(៣) តេ ។
ទ្រេនវុតេ វតោ កកេប្ប	យំ និមិត្តំ វិយាករី
ទុក្ខតិ ធាតិជាធាមិ	ព្យាករណាស្សំនិ ដលំ ។
កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហិ	កវំ សព្វេ សម្មហតា
នាតោវ ពទ្ធនំ ធមត្វា	វិហារមិ អនាសវេ ។
ស្វាកតិ វត មេ អាសិ	មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា	កតិ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

១ ម អត្តហេតុ និសំសយំ ។ ២ ឧ. កកេមហំ ។ ៣ ឧ. អាសីសុ ។ ម. អហំសុ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកិកាយ អបទាន

ផែនដីនេះ បើហេតុទាំង ៨ យ៉ាងប៉ះពាល់ហើយ វែមន៍ញ័រ
 និមិត្តទាំងឡាយប្រាកដឡើង ពន្លឺដ៏ធំទូលាយប្រាកដឡើង
 ក៏ព្រោះហេតុនោះ ។ ព្រះពុទ្ធច្រសើរ ទ្រង់មានចក្ខុ នឹង
 ត្រាស់ដោយឥតសង្ស័យ ខ្ញុំញ៉ាំងប្រជុំជនឲ្យដឹងច្បាស់ហើយ
 ទើបសម្តែងនូវសីល ៥ ។ ពួកជនទាំងនោះ លុះបានស្តាប់
 នូវសីល ៥ ផង នូវការកើតឡើងនៃព្រះពុទ្ធ ដែលបុគ្គល
 រកបានដោយកម្រផង ក៏មានចិត្តអណ្តែតឡើង មានចិត្តរីក
 រាយ ជាអ្នកត្រេកអរស្រស់ស្រាយ ។ ក្នុងកប្បទី ៧២ អំពី
 កប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានព្យាករណ៍នូវនិមិត្ត ក្នុង
 កាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការព្យា-
 ករណ៍ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភព
 ទាំងអស់ ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំមិនមានអាសវៈ ព្រោះបាន
 កាត់ចំណង ដូចជាដីកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធនឹង ។ ឡ! ខ្ញុំមកល្អ
 ហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបាន
 ដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។

ទសមំ និមិត្តព្យាករណ៍យន្តោបទានំ

បដិសម្ពិទ្ធា ចតុស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋមេ
 ធន្យភិញ្ញា សង្ខតតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥត្តិ សុទ្ធិ អាយស្មា និមិត្តព្យាករណ៍យោ ខេរោ
 ឥមា តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

និមិត្តព្យាករណ៍យន្តោស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ឧទ្ធានំ

សាលកុសុមិយោ^(១) ខេរោ ប្លជា និព្វាបកោបិច
 សេតុទោ តាលវណ្ណិ^(២) ច អវដិ^(៣) លពុជម្បទោ^(៤)
 មិលក្ខុបដិកាលិ^(៥) ច វេយ្យាករណ៍យោ និជា^(៦)
 ទ្រុសត្តតិ^(៧) ច តាថាយោ គណិតាយោ វិការិកិ ។

សាលប្បិវិញ្ញោ^(៨) សត្តបត្តាឡិសោ ។

---

១ ឧ. សាលប្បិវិញ្ញោ យោ ។ ២ ម. តាលវណ្ណិ ។ ៣ ម. អវណ្ណិ ។ ៤ ឧ. ម. លពុជម្បទោ-
 ទោ ។ ម. ៥ បិលក្ខុបដិកាលិ ។ ៦ ឧ. វេយ្យាករណ៍យោ ទិដោ ។ ៧ ឧ. ទ្រុ សត្តត្រូវ ។
 ៨ ម. សាលកុសុមិយវិញ្ញោ ។

និមិត្តព្យាករណ៍យត្តោបទាន ទី ១០

បដិសម្ពិទ្ធ ៤ វិមាត្ថ ៨ និវេទនា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះនិមិត្តព្យាករណ៍យត្តោ មានអាយុ បាន
សម្រេចរួចភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ និមិត្តព្យាករណ៍យត្តោបទាន ។

ឧទ្ទាន

សាលកុស្តមិយត្តោបទាន ១ បិតកបូជកត្តោបទាន ១ បិត-
កនិព្វាបកត្តោបទាន ១ សេតុទាយកត្តោបទាន ១ ភាល-
វណ្ណិយត្តោបទាន ១ អវដផលិយត្តោបទាន ១ លពុជទា-
យកត្តោបទាន ១ មិលក្នុងលទាយកត្តោបទាន ១ សយម្ប-
ដិកាណិយត្តោបទាន ១ និមិត្តព្យាករណ៍យត្តោបទាន ១
ឯគាថា ៧២ ពួកអ្នកប្រាជ្ញ បានរាប់ឃើញហើយ ។

ចប់ សាលកុស្តវិគ្គ ទី ៤៧ ។

អដ្ឋបទធម្មបទ ឧទ្ទេសនា

បឋម ឧទ្ទេសនាបទ

(៦០) សុវណ្ណសុត្តន្តិកំ អាហ្មត្ថំ បដិក្កហំ

បវនេន្តេន្តំ(១) កង្កន្តំ អន្តសំ លោកនាយកំ ។

ឧទ្ទេសនំ កហេត្វាន ធិក្ខមន្តោ ច តាវទេ

តត្ថទ្ធសាសិ សម្ពុទ្ធិ ឌីយតិណ្ណាមនាសវំ ។

បសន្នចិត្តោ សុមនោ ឧទ្ទេសនំ អប្បជយី

ទត្ថិណោយ្យំ មហារិក្ខំ សព្វលោកានុកម្មកំ ។

ឯកត្ថិសេ វេតោ កហេត្វេ យំ ប្បប្បំ អភិរោមយី

ទុក្ខតំ ណភិជាណមិ ពុទ្ធប្បជាយិទំ ផលំ ។

តិលេសា យាបិតា មយ្ហំ ភវំ សព្វេ សម្មហតា

នាតោវ ពុទ្ធនំ ទេត្វា វិហារមិ អនាសវេ ។

ស្វាគតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្សំ សន្តិកេ

តិស្សារ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្សំ សាសនំ ។

១ ម. វិបិទក្កេន ។

ទុតិយំ មណិបូជិកត្ថេរាបទានំ

បដិសម្ពុទ្ធា ចតុស្សោ   វិមោក្ខាបិច អដ្ឋមេ
 ធន្យកិញ្ញា សង្ខតតា   កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥត្តំ សុទ្ធិ អាយស្មា ធន្យមាលិយោ ខេរោ ឥមា
 តាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

ឧប្បមាលិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ទុតិយំ មណិបូជិកត្ថេរាបទានំ

(៦២) បទុមុត្តរោ នាម ជិលោ សព្វធម្មាន ចារក្ខ
 វិវេកកាមោ សុត្តន្ទោ   កច្ឆតេ អនិលញ្ញសេ ។
 អវុទ្ធកេ ហិមវន្តស្ស   មហាជាតស្សរោ អហុ
 តត្ថ មេ កវនំ អាសិ   បុញ្ញកម្មេន សិយុត្តំ ។
 កវនា និក្ខមិត្តាន   អន្តសំ លោកនាយកំ
 ឥន្ទវិវ ជលិតំ   អាទិត្តវ ហុតាសនំ ។

មណិបូជិកត្ថេរាបទាន ទី ២

បដិសម្ពិតា ៤ វិមោក្ខ ៨ និវេសកិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
ដាក់ប្បាសហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានដូច ព្រះនឡមាលិយតេរ មានអាយុ បានសម្ព័ន្ធ នូវ
ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ នឡមាលិយត្ថេរាបទាន ។

មណិបូជិកត្ថេរាបទាន ទី ២

(៦២) ព្រះជិនស្រីសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមបទុមត្តរៈ ទ្រង់ដល់
នូវគ្រឿងនៃធម៌ទាំងពួង ទ្រង់ប្រាថ្នានូវវិវេក កំពុងតែស្តេច
ទៅតាមអាគាស ។ មានជាតស្រះ ដ៏ធំមួយ នៅជិតព្រៃ
ហិមពាន្ត ឯលំនៅរបស់ខ្ញុំ ដែលប្រកបដោយបុព្វកម្ម នៅ
ជិតស្រះនោះ ។ ខ្ញុំចេញអំពីលំនៅ បានឃើញព្រះលោក-
នាយក ទ្រង់ភ្លឺដូចជាផ្ការាជព្រឹក្ស រុន្សៀងដូចជាភ្លើង ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

វិចីនំ នាទ្ទសំ ^(១) បុប្ផំ	បូជយិស្សន្តិ ^(២) នាយកំ
សកំ ចិត្តំ បសាទេត្វា	អវុទ្ធិំ សត្តនោ អហំ ។
មមិ សីសមណំ ^(៣) កយ្ហ ^(៤)	បូជយិ លោកនាយកំ
ឥមាយ មណិប្បជាយ	វិទាកោ ហោតុ កទ្ធាកោ ។
បទុមុត្តរោ លោកវិទូ	អាហុតិទំ បដិគុហោ
អន្តលិក្ខេ បិតោ សត្តា	ឥមិ តាថិ អកាសថ ។
សោ តេ ឥជ្ឈុតុ សង្កប្បោ	លកតុ វិបុលំ សុទំ
ឥមាយ មណិប្បជាយ	អនុកោហំ មហាយសំ ។
ឥទំ វត្តាន សមុទ្រោ	ជលជុតមនាមកោ
អគមាសិ ពុទ្ធសេដ្ឋោ	យស្ស ^(៥) ចិត្តំ បណីហិតំ ។
សដ្ឋិកប្បាធំ ទេវិទោ	ទេវវជ្ជមការយី
អនេកសត្តកុត្តា	ចក្កវត្តំ អហោសហំ ។

១ម. វិចីនំ នាទ្ទសំ ។ ២ បូជយិស្សន្តិ ឥតិ យុត្តរិ ។ ៣ ឧ. ម. មមសីសេ មណំ ។
 ៤ ម. គល្លា ។ ៥ ឧ. ម. យត្ថ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ខ្ញុំមិនឃើញផ្កាដែលគួររេចថ្វាយ ទើបគិតថា អញនឹងបូជា
អ្វី ដល់ព្រះលោកនាយ ឲ្យចិត្តរបស់ខ្លួនជ្រះថ្លា ហើយ
ថ្វាយបង្គំព្រះសាស្តាអះ ។ ខ្ញុំយកកែវមណីប្រដាប់ក្បាលនៃ
ខ្ញុំ បូជាព្រះលោកនាយក រួចប្រាថ្នាថា សូមឲ្យផលដ៏ចម្រើន
សម្រេចដល់ខ្ញុំ ដោយសារបូជាកែវមណីនេះ ។ ព្រះសា-
ស្តា ព្រះនាមបធម្មត្តរៈ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់គ្រែលោក ព្រះ
អង្គការទទួលគ្រឿងបូជា ទ្រង់ឈរសម្តែងក្នុងពាក្យស ឡូ
តាថានេះថា គម្រឹះនោះសូមឲ្យសម្រេចដល់អ្នក អ្នកចូរបាន
នូវសេចក្តីសុខដ៏ធំទូលាយ អ្នកចូរបាននូវយសដ៏ធំ ដោយ
ការបូជានូវកែវមណីនេះចុះ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះនាមបធម្មត្តរៈ
លុះពោលពាក្យនេះហើយ ទើបស្តេចហួសទៅ ចិត្តដែលគេ
គិតលំទុក ចំពោះបុគ្គលណា (បុគ្គលនោះ) គឺព្រះពុទ្ធដ៏
ប្រសើរ ។ ខ្ញុំកើតជាព្រះឥន្ទ ជាស្តេចទេវតា សោយទេវ-
រាជ្យ អស់ ៦០ កប្ប បានជាស្តេចចក្រពត្តិ ច្រើនរយដង ។

ទុតិយំ មណិវ្យាដិកត្ថេរាបទានំ

បុព្វតម្ពំ សុវន្តស្ស ទេវក្ខតស្ស មេ សតោ
 មណិ និព្វតតេ មហ្មំ អាណោកកិរណោ មម^(១) ។
 ធន្យាសីតិសហស្សានិ ទារិយោ មេ បរិគ្គហា
 វិចិត្តវត្តាភរណា អាមុត្តមណិក្កណ្ណាលា ។
 អាឡារមុខា^(២) ហសុលា សុសញ្ញា តនុមជ្ឈិមា
 បរិវារេន្តំ មំ និច្ចំ មណិប្បដាយនិ ដលំ ។
 សោណ្ណមយា^(៣) មណិមយា លោហិតត្ថមយា^(៤) តថា
 ភណ្ណា មេ សុកតា ហោន្តិ យទិច្ឆសិ បិលទ្ធភា^(៥) ។
 ក្កដាតារា កុហារា រម្មា សយនញ្ច មហារាហិ
 មម សង្កម្មមញ្ញាយ និព្វតន្តិ យនិច្ឆកំ ។
 លាភា តេសំ សុលទ្ធភា យេ លកន្តិ ឧបស្សតិ
 បុញ្ញក្ខតំ មនុស្សានិ ឌីសបិ សព្វចាណានិ ។

---

១ ម. មម ។ ២ ឧ.ម. អាឡារមុខា ។ ៣ ឧ. សោណ្ណមយា ។ ៤ ម. លោហិតត្ថ-
 មយា ។ ៥ ឧ. ភណ្ណា កតាតា ហោន្តិ យទិច្ឆាយ បិលទ្ធភា ។

មណីបូជកត្តោបទាន ទី ២

ខ្ញុំកាលកើតជាទេវតា មានសតិ បានរលឹកឃើញនូវបុព្វកម្ម
 ឯកែវមណី ជាវត្ថុធាតុធ្វើពន្លឺ ក៏កើតឡើង សម្រាប់ខ្ញុំ ។ ខ្ញុំ
 គ្រប់គ្រងនារី ៨៦.០០០ សឹងមានសំពត់និងគ្រឿងអាករណៈ
 ដ៏វិចិត្ត ពាក់នូវកែវមណីនិងកណ្តាល ។ នារីទាំងនោះមាន
 មុខទូលាយ ញញឹមស្រស់ មានត្រតាកល្អ មានចង្កេះរៀវ
 តែងចោមរោមខ្ញុំជានិច្ច នេះជាផលនៃការបូជាកែវមណី ។
 កណ្តុះទាំងឡាយរបស់ខ្ញុំ ជាវិការៈនៃមាស ជាវិការៈនៃកែវ
 មណី ជាវិការៈនៃកែវក្រហម ដែលជាងរចនាល្អ ជាគ្រឿង
 ប្រដាប់សម្រេចតាមសេចក្តីប្រាថ្នា ។ ផ្ទះកំពូល គុហាគួររីក-
 រាយ ទីដេកមានថ្មប្រើន តែងកើតឡើង សមតាមសេច-
 ក្តីប្រាថ្នា ព្រោះដឹងតម្រិះរបស់ខ្ញុំ ។ ឧ ។ ជាលាភ របស់គេ
 ហើយ ឧ ។ អត្តភាពជាមនុស្ស ឈ្មោះថាគេបានល្អហើយ
 ព្រោះហេតុដែលគេបាន នូវការចូលទៅអែបស្តាប់ពុទ្ធារាម
 ជាបុព្វាកេត្តរបស់មនុស្ស ជាឧសថរបស់សត្វទាំងពួង ។

មយ្ហិបំ សុកតំ កង្កំ យោហំ អនិក្ខំ ឆាយកំ
 វិនិបាតា សុម្មតោម្មិ^(១) បតោម្មិ^(២) អចលំ បទំ ។
 យំ យំ យោន្តបបដ្ឋាមិ ទេវតំ អថ មាណុសំ
 ទិវសញ្ចេវ វត្តិញ្ចា^(៣) អាលោកោ ហោតិ មេ សទា
 តាយេវ មណិប្បជាយ អនុកោត្វាន សម្មទា
 ញាលាលោកោ មយា ទិដ្ឋោ បតោម្មិ អចលំ បទំ ។
 សតសហស្សេ វតោ កក្កេ យំ មណិមកិវ្វជយំ
 ទុក្ខតំ ឆាកិជាឆាមិ មណិប្បជាយំ ទំ ដលំ ។
 កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហិ ភវា សញ្ចេ សម្មហតា
 ឆាកោវ ពទ្ធិនំ ឆេត្វា វិហារមិ អនាសវោ ។
 ស្វាកតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិដ្ឋា អនុប្បតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្មទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ឆទ្យភិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

---

១ ទ.ម. បម្មតោម្មិ ។ ២ ទ. បតោ ប ។ ៣ ទ.ម. សមត្តា សត្តរតតា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

អំពើដែលខ្ញុំធ្វើល្អហើយ ព្រោះខ្ញុំបានឃើញព្រះពុទ្ធជាមាយក
 ខ្ញុំចូលស្រឡះហើយចាកវិនិបាត ខ្ញុំបានដល់នូវអចលបទគឺព្រះ
 និព្វាន ។ ខ្ញុំទៅកាន់កំណើតណា ។ ទោះជាទៅតា ឬជា
 មនុស្ស ពន្លឺតែងមានសម្រាប់ខ្ញុំ ទាំងវិប្បទាំងយប់ សព្វ ។
 កាល ។ ខ្ញុំសោយសម្បត្តិទាំងឡាយ ដោយសារការបូជា
 នូវកែវមណីនោះឯង ពន្លឺគឺញាណខ្ញុំឃើញហើយ ខ្ញុំបាន
 ដល់នូវអចលបទ គឺព្រះនិព្វាន ។ ក្នុងកប្បទីមួយសែន អំពី
 កប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបូជាកែវមណី ក្នុងកាលនោះ
 ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការបូជាកែវមណី ។
 កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ កតទាំងពួង ខ្ញុំ
 ដកចោលហើយ ខ្ញុំមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង
 ដូចជាដីកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធនឹង ។ ឧ! ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំ-
 ណាកនៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សា-
 សនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពុតា ៤
 វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
 ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

តតិយំ ឧក្កាសតិកត្ថោបទានំ

ឥត្ថំ សុទ្ធិំ អាយ ស្មា មណិប្បជកោ ថេរោ ឥមា
តាថាយោ អកាសិត្ថានិ ។

មណិប្បជកត្ថេស្សេ អបទានំ សមត្ថំ ។

តតិយំ ឧក្កាសតិកត្ថោបទានំ

(៦៣) កោសិកោ ធាម កកវា ធិត្តក្ខុដេ វសី តទា

ឈាយី ឈា នរតោ ពុទ្ធា វិវេកាភិរតោ មុនិ ។

អដ្ឋោគហេត្វា ហិមវន្តិ ធាវីគណាប្បុក្ខតោ

អន្តសំ កោសិកំ ពុទ្ធិ បុណ្ណមាយេវ^(១) ចន្ទិមំ ។

ឧក្កាសតេ គហេត្វាន បរិវារេសហន្តនា

សត្តត្ថិន្ទិ ពុទ្ធិ^(២) អដ្ឋមេន អគច្ចហំ ។

វដ្តតិ កោសិកំ ពុទ្ធិ សយម្ពំ អបរាជិតិ

បសន្ទិចិត្តា វដ្តត្វា ឯកំ ភិក្ខុំ អទាសហំ ។

១ ឧ. បុណ្ណមាយេវ ។ ២ ឧ. វេញ ។ ម. ពុទ្ធា ។

ឧក្ខេបនិកត្ថេរវបទាន ទី ៣

បានឮថា ព្រះមណិបូជកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវភាថា

ភាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ មណិបូជនិកត្ថេរវបទាន ។

ឧក្ខេបនិកត្ថេរវបទាន ទី ៣

[៦៣] កាលនោះ ព្រះមានព្រះភាគ ជាមុនី ព្រះនាម
 កោសិកៈ ព្រះអង្គមានឈាន ក្រេកអរក្នុងឈាន អភិរម្យ
 ក្នុងវិវេក គង់នៅលើភ្នំចិត្តក្នុង ។ ខ្ញុំមានពួកនារីចោមរោម
 ដើរចូលទៅក្នុងព្រៃហិមពាន្ត បានឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះនាម
 កោសិកៈ ដូចព្រះចន្ទពេញចូណិមី ។ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំ
 កាន់គប់ភ្លើង ១០០ ឈរតែងបំភ្លឺព្រះពុទ្ធ អស់៧យប់៧ថ្ងៃ
 ខ្ញុំគ្រឡប់ទៅផ្ទះវិញ ក្នុងថ្ងៃទី ៨ ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា ថ្វាយ
 បង្គំព្រះពុទ្ធ ព្រះនាមកោសិកៈ ជាព្រះសយម្បូ ទ្រង់ឈ្នះកិ-
 លេស ព្រះអង្គស្តេចចេញ ខ្ញុំបានថ្វាយភិក្ខុមួយបំអែត ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អប្បទានំ

តេន កក្កោន ទិបទិន្ទ	លោកកេដដ្ឋ ធរាសក
ឧប្បជ្ជី តុសិតេ កាយេ	ឯកភិក្ខាយិទំ ដលី ។
ទិវសញ្ចោវ វត្តិញ្ច	អាណោកោ ហោតិ មេ សទា
សមត្តា យោជនសតំ	ឱកាសេន ដរាមហំ ។
បញ្ចបញ្ញាសកប្បម្ម	ចក្កវត្តិ អហោសហំ
ចាតុវន្តោ វិជិតាវ	ជម្ពូមណ្ឌស្ស វស្សរោ ។
តទា មេ នករំ អាសិ	វទ្ធិ ដំតិ សុទ្ធិម្មតិ
តិសយោជនអាយមិ	វត្តាវេន ច វិសតិ ។
សោកនំ បាម នករំ	វិសុកក្កោន(១) មាបតិ
ទសសន្តា វិវត្តនំ	សម្មតាឡិសមាហិតំ ។
ន តស្មី នកវេ អត្តិ	វល្លី កដ្ឋញ្ច មត្តិកា
សព្វសោណ្ណាមយំយេវ	ជោតតេ និច្ចកាលំកំ ។

១ ខ. វិស្សកម្មេន ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បពិត្រព្រះអង្គជាធំជាងសត្វជើងពីរ ជាធំក្នុងលោក ប្រសើរ
 ជាងពួកនរៈ ខ្ញុំទៅកើតក្នុងឋានតុសិត ដោយកម្មនោះ នេះ
 ជាផលនៃភិក្ខុកម្មយប់អែត ។ ពន្លឺរមែងមានដល់ខ្ញុំ ទាំងថ្ងៃ
 ទាំងយប់ សព្វៗ កាល ខ្ញុំផ្សាយពន្លឺទៅកាន់ទី ១០០ យោជន៍
 ដោយជុំវិញ ។ ក្នុងកម្មទី ៥៥ ខ្ញុំបានជាស្តេចបក្រពត្តិឈ្នះ
 សង្រ្គាម មានសមុទ្រទាំង ៤ ជាព្រំប្រទល់ ជាធំក្នុងមណ្ឌល
 នៃជម្ពូទ្វីប ។ ក្នុងកាលនោះ នគរបេសខ្ញុំ សម្បណិ កុះករ
 ដែលវិស្សកម្មនិម្មិតហើយ ទីក្រុងនោះ មានបណ្តោយ
 ប្រវែង ៣០ យោជន៍ ទទឹងប្រវែង ២០ យោជន៍ ។ ទីក្រុង
 នោះ ឈ្មោះសោភនៈ ដែលវិស្សកម្មនិម្មិតហើយ ជាទីស្ងប់
 ស្ងាត់ចាកសំឡេងទាំង ១០ ប្រការ ប្រកបដោយភ្លើងប្រគំង
 ពីរោះ ។ ក្នុងនគរនោះ មិនមានវល្លិ ឈើ ដីស្អិត មាន
 របស់ស្មុំទុក្ខតាមសំឡេងសំឡាញ់ រឿងរឿងសំឡេងជាទិច ។

គតិយំ ឧក្កបតិកញ្ចេរាបទានំ

ចតុទា ការបរិក្ខតិ តាយោ អាសិ មណិមយា
 វេមជ្ឈេ តាលបន្តិ^(១) ច វិសុកក្រេត មាថតា ។
 ទិសសហស្សទោក្ខរណិ^(២) បទុម្បលនាទិតា
 បុណ្ណិកាទិសញ្ញា បាបាទន្ធសមេវិតា ។
 ចតុន្ទរតេ វតោ កក្រេប្ប យំ ឧក្កំ ធារយំ អហំ
 ទុក្ខតិ នាភិជាបាមិ ឧក្កាធារស្សំទិ ដលិ ។
 កិលេសា លាបិតា មយ្ហិ កវំ សព្វេ សម្មហតា
 បាភោ ពន្ធនិ ធរត្វា វិហារមិ អនាសវេ ។
 ស្វាគតិ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្សំ សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បតា កតិ ពុទ្ធស្សំ សាសនិ ។
 បដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យិកញ្ញា សច្ចិកតា កតិ ពុទ្ធស្សំ សាសនន្តិ ។

---

១ ឧ, ពាលបត្តិ ។ ២ ឧ, វសសហស្ស បោក្ខរញ្ញោ ។ ម, វសសហស្ស បោក្ខរញ្ញោ ។

ឧក្កាសតិកត្ថេរាបទាន ទី ៣

ទាំងមានរបស់ ៣ យ៉ាងនេះគឺ កំពែងបួនជ្រុង ១ របៀបដើម
 ភ្នោតជាវិការៈនៃកែវមណីក្នុងទីពាក់កណ្តាល ដែលវិស្សកម្ម
 និមិត្តល្អហើយ ១ ស្រះបោកូរណីមួយហ្នឹង មានឈូកទប្បល
 ព្រោងព្រាត ដេរជាសដោយឈូកសជាដើម ផ្សាយភ្លិន
 ផ្សេង ៗ ១ ៗ ក្នុងកប្បទី ៧៤ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុ
 ដែលខ្ញុំបំភ្លឺគប់ភ្លើង ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខគិ
 នេះជាផលនៃការបំភ្លឺគប់ភ្លើង ៗ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំផុត
 បំផ្លាញហើយ ភពទាំងពួង ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំមិនមាន
 អាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជីវិតផ្តាច់នូវទន្ធនឹង ៗ
 ត ១ ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣
 ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ៗ
 បដិសម្ព័ន្ធ ៤ វិមាត្ថ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
 ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ៗ

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកិកាយស្ស អបទានំ

ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា ឧក្កាសតិកោ បេរោ ឥមា

កាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

ឧក្កាសតិកេត្ថេស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

បិពត្តិ សុមនវិជីនីយត្ថេវាបទានំ

(៦៤) វិបស្សនោ កកវតោ ពោធិយា ចាទបុត្តមេ

សុមនោ តិជនី កយ្ហ អវីជី ពោធិមុត្តមិ ។

ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ អវីជី ពោធិមុត្តមិ

ទុក្ខតិ នាភិជាតាមិ តិជនាយ ឥទ្ធិ ដលំ ។

កិលេសា យាបតា មយ្ហំ កវំ សព្វេ សម្មហតា

នាការវ ពុទ្ធនំ នេត្តា វិហារមិ អនាសវេ ។

ស្មាគតិ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បតា កតិ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បានឮថា ព្រះទក្កាសតិកតេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវភាព
ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ទក្កាសតិកតេរាបទាន ។

សុមនវីជិនីយត្ថេរាបទាន ទី ៤

(៦៤) ខ្ញុំមានចិត្តរីករាយ ចំពោះពោធិព្រឹក្សដ៏ទុត្តម
របស់ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមវិបស្សី ហើយយកផ្ចិតទៅ
បក់ថ្វាយ នូវពោធិព្រឹក្សដ៏ទុត្តម ។ ក្នុងកប្បទី ៧១ អំពី
កទ្ធកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានបក់នូវពោធិព្រឹក្សដ៏
ទុត្តម ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុត្តិ នេះជាផល
នៃការបក់ផ្ចិត ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដក់បំផ្លាញហើយ
កត់ទាំងពួង ខ្ញុំដក់ចោលហើយ ខ្ញុំមិនមានអាសវៈ ព្រោះ
បានកាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ដាច់នូវទន្ទឹង ។ ឡ ខ្ញុំមក
ល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបាន
ដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។

បញ្ចមំ កុម្មាសទាយកត្តោបទានំ

បដិសង្កិនា ចតុស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋមេ

ធម្មកិញ្ញា សង្ខកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។

ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា សុមនវិជនិយោ ខេរោ ឥមា

តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

សុមនវិជនិយត្តោស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

បញ្ចមំ កុម្មាសទាយកត្តោបទានំ

[៦៥] ឧសនាយ ចរន្តស្ស វិបស្ស័ស្ស មហោសិទោ

វិត្តកំ បត្តំ និស្វាទ កុម្មាសំ ប្បយំ អហំ ។

ឯកនុត្តេ ឥតោ កាប្ប យំ វិត្តំ អននិ តទា

ទុក្ខតំ ធាកិជាធាមិ កុម្មាសស្ស ឥទំ ផលំ ។

កុម្មុលទាយកត្តោបទាន ទី ៥

បដិសម្ព័ត្តា ៤ វិមោក្ខ ៨ នឹងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ

ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន

ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានព្រម ព្រះសុមនវីជនិយភ្នំ មានអាយុ បានសម្រេចនូវ

គាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ សុមនវីជនិយភ្នំ ។

កុម្មុលទាយកត្តោបទាន ទី ៥

(៦៥) កាលព្រះពុទ្ធ ព្រះនាមវិបស្សី ទ្រង់ស្វែងរក

គុណដ៏ធំ ទ្រង់ស្តេចទៅដើម្បីបិណ្ឌបាត ខ្ញុំឃើញបាត

ទទេហើយ ក៏ជាក់និទ្យោពេញ (បាត) ។ ក្នុងកថាខ្មុំ ៧១

អំពីកថាខ្មុំនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានឲ្យនូវភិក្ខុ ក្នុង

កាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទេគតិ នេះជាផលនៃនំ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ កវា សព្វេ សម្មហតា

នាគោវ ពទ្ធជំ ធម្មតា វិហារមិ អនាសវេ ។

ស្មាគតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

បដិសម្ពុទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

ធន្យកិញ្ញា សម្មិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។

ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា កុម្មាសនាយកោ មេរោ ឥមា

តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

កុម្មុសទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមគ្គំ ។

ឆដ្ឋំ កុសដ្ឋិកទាយកត្ថេរាបទានំ

(៦៦) កស្សបស្ស កកវតោ ព្រាហ្មណស្ស វុស្សីមតោ

បសន្នចិត្តោ សុមនោ កុសដ្ឋកមទាសហំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងពួង ខ្ញុំ
 ដកចោលហើយ ខ្ញុំមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង
 ដូចជាដំរីកាត់ដាច់នូវទន្ធនឹង ។ ឧ ។ ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំ-
 ណាកនៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាស-
 នារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពុតា ៤ វិមោក្ខ
 ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំង
 សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះកុម្មាសទាយកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
 ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ កុម្មាសទាយកត្ថេរាបទាន ។

កុសដ្ឋិកទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៦

(៦៦) ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ បានថ្វាយសូត្រ
 ៨ ក្តាប់ ដល់ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមកស្សបៈ ជាខ្ញីណា-
 សវព្រាហ្មណ៍ ព្រះអង្គមានព្រហ្មចរិយធម៌នៅរួចហើយ ។

សត្តមំ គិរិបុត្តាគិយត្ថេរវបទានំ

ឥមស្ម័យេវ កប្បស្មី កុសដ្ឋកមនាសហំ
 ទុក្ខតំ ធាកិជាធាមំ កុសដ្ឋកស្សិទំ ដលំ ។
 កិលេសា ឈាបិតា មយំ ភវ សព្វេ សម្មហតា
 ធាតោ ពុទ្ធនំ ធម្មា វិហារមំ អនាសវេ ។
 ស្វាគតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធម្មិកញ្ញា សន្និកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា កុសដ្ឋកនាយកោ មេរោ
 ឥមា តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

កុសដ្ឋិកាយកត្ថេរវស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

សត្តមំ គិរិបុត្តាគិយត្ថេរវបទានំ

(៦៧) សោកិតោ ធាម សមុទ្ធោ ចិត្តក្ខុដេ វសី តនា
 កហេត្តា គិរិបុត្តាគិ សយម្ពិ អភិប្បជយី ។

ធិប្បន្តាគិយត្ថេរាបទាន ទី ៧

ក្នុងកប្បនេះឯង ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយស្សូវ ៨ ក្តាប់
 ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃស្សូវ ៨
 ក្តាប់ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំង
 ពួង ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់
 ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធនឹង ។ ឧ ។ ខ្ញុំមកល្អហើយ
 ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ
 សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្មិតា ៤
 វិមោក្ខ ៨ នឹងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
 ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានដូច្នោះ ព្រះកុស្តជ្ជកទាយកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
 ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ កុសន្តិកវាយកត្ថេរាបទាន ។

ធិប្បន្តាគិយត្ថេរាបទាន ទី ៧

(៦៧) គ្រានោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះនាមសោភិតៈ ទ្រង់គង់
 លើភ្នំបិត្តកូដ ខ្យងកណ្តាប់សនាគក្នុង ទៅបូជាព្រះសយម្ប ។

ចតុន្ទវតោ ឥតោ កកប្ប ភស្តុមភិប្បជយី^(១)

ទុក្ខតី ឆានិជាឆានិ ពុទ្ធប្បជាយីទំ ដលី ។

កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហិ កវា សព្វេ សម្មហតា

ឆានោវ ពន្ធនំ ធម្មតា វិហារមិ អនាសវោ ។

ស្វាកតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ

តិស្សេន វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

បដិសង្កិនា ចតស្សេន វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

ធម្មភិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្តំ សុទ្ធិ អាយស្មា តិវប្បន្តាភិយោ មេរោ ឥមា

កាថាយោ អកាសិក្ខានិ ។

តិវប្បន្តាភិយោស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ ឧ.ប. យំ ពុទ្ធមភិប្បជយី ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ក្នុងកប្បទី ៧៤ អំពីកទ្ធកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបូជាថ្លៃ
 ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុត្តភិ នេះជា
 ផលនៃពុទ្ធបូជា ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ
 ភពទាំងពួង ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំមិនមានអាសវៈ ព្រោះ
 បានកាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធន៍ ។ ឧ ។ ខ្ញុំមក
 ល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបាន
 ដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
 បដិសម្ពុទ្ធ ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
 ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានពូជា ព្រះគិរិបុន្នាគិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថា

ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ គិរិបុន្នាគិយត្ថេរអបទាន ។

អង្គបំ វិល្លិការដែលទាយកត្តោបទានំ

(៦៨) សុមនោ នាម សម្ពុទ្ធោ តក្កកយំ វសំ តនា
 វល្លិការេលំ កយ្ហ សយម្ពុស្សំ អនាសហំ ។
 ឯកត្តិសេ ឥតោ កាប្បេ យំ ដលំ អទទី តនា
 ទុក្ខតិ នាភិជាណមិ ដលនានទស្សំទំ ដលំ ។
 កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ ភវា សព្វេ សម្មហតា
 នាតោវ ពុទ្ធិនំ នេត្តា វិហារមិ អនាសវោ ។
 ស្វាកតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្សំ សន្និកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតិ ពុទ្ធស្សំ សាសនំ ។
 បដិសម្ពុទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យភិញ្ញា សន្និកតា កតិ ពុទ្ធស្សំ សាសនន្តំ ។
 ឥត្តំ សុទិ អាយស្មា វល្លិការេលនាយកោ ថេរោ
 ឥមា តាថាយោ អភាសិត្តានិ ។

វិល្លិការដែលទាយកត្តោស្ស អបទានំ សម្ពុតំ ។

វិល្លិការផលទាយកត្តោបទាន ទី ៨

(៦៨) ត្រាខោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមសុមនៈ គង់
 នៅក្នុងក្រុងឈ្មោះតត្តរា ខ្ញុំបានយកផ្លែគុយ ទៅថ្វាយព្រះ
 សយម្ភ ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកទ្ធកប្បនេះ ព្រោះហេតុ
 ដែលខ្ញុំបានថ្វាយផ្លែឈើ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់
 ទុគ្គតិ នេះជាផល នៃការថ្វាយផ្លែឈើ ។ កិលេសទាំង
 ឡាយ ខ្ញុំដកបំផ្លាញហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំដកចោល
 ហើយ ខ្ញុំមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជា
 ដំរីកាត់ដាច់នូវទទ្ធិន៍ ។ ឧ ! ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃ
 ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនារបស់
 ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្មិតា ៤ វិមោក្ខ ៨ និង
 អភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាស-
 នា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះវិល្លិការផលទាយកត្តោ មានអាយុ បានសម្រែង
 នូវភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកិយស្ស អបទានំ

នវិមំ បុណ្ណិយាយកត្តោបទានំ

(៦៧) អនោមទស្សំ កកវំ លោកដេដ្ឋោ នរាសកោ

ទិវារិហារា និក្ខម្ម វិចីហារុយ្ហិ^(១) ចក្កុមា ។

ចានធិ សុកតំ កយ្ហ អន្ធានំ បដិបដ្ឋហំ

កត្តន្តសាសី សម្មទិ បត្តិកំ ហារុទស្សនំ ។

សកំ ចត្តំ បសានេត្វា និហរិត្វាន ចានធិ

ចានម្ភលេ វបេត្វាន ឥទំ វចនមព្រវី ។

អកិរ្ហហ មហារិវ ភុកតិទ្ធី វិហាយក

ឥតោ ដលំ លកិស្សាមិ សោ មេ អត្តោ សមិជ្ឈតុ ។

អនោមទស្សំ កកវំ លោកដេដ្ឋោ នរាសកោ

ចានធិ អកិរ្ហហិត្វា ឥទំ វចនមព្រវី ។

១ ឧម. បថិហារហិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បាណិទិទាយកត្តោបទាន ទី ៧

[៦៧] ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមអនោមទស្សី ជា
 ធុក្កងលោក ប្រសើរជាងនរៈ មានចក្ខុ ទ្រង់ចេញអំពីរោង
 សម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃ ស្តេចទៅតាមថ្នល់ ។ ខ្ញុំពាក់ស្បែក
 ជើងដែលខ្ញុំធ្វើល្អហើយ ដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ បានឃើញ
 ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ស្តេចទៅដោយព្រះបាទទេព ព្រះអង្គមាន
 ព្រះកាយ ប្រកបដោយគ្រឿងប្រដាប់ដូចមាស ។ ខ្ញុំញ៉ាំង
 ចិត្តរបស់ខ្លួនឲ្យជ្រះថ្លា យកស្បែកជើងទៅតំកល់ទុក ជិត
 ព្រះបាទ ហើយពោលនូវពាក្យនេះថា បពិត្រព្រះសុគតជា
 ធំ ជានាយក មានព្យាយាមច្រើន សូមព្រះអង្គពាក់ នូវ
 ស្បែកជើង ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងបាននូវផល អំពីស្បែកជើងនេះ
 សូមឲ្យសម្រេចប្រយោជន៍នោះដល់ខ្ញុំ ។ ព្រះមានព្រះភាគ
 ព្រះនាមអនោមទស្សី ជាធុក្កងលោក ប្រសើរជាងនរៈ ទ្រង់
 ពាក់នូវស្បែកជើង ហើយត្រាស់ព្រះពុទ្ធជីការនេះថា

យោ ចាននី មេ អនាសិ បសន្នោ សេហិ ចាលិកិ

តមហំ កិត្តយិស្សាមិ សុណាម មម កាសតោ ។

តុទ្ធស្សំ កិរមញ្ញាយ សព្វេ ទេវំ សមាគតា

ឧទក្កចិត្តា សុមតា វេទជាតា កតញ្ញលី ។

ចាននិមេវ ចាននេន(១) សុខិតោយំ កវិស្សតិ

បញ្ចបញ្ញាសក្កតញ្ញ ទេវវដ្ឋិ កវិស្សតិ ។

សហស្សក្កត្តំ រាជា ច ចក្កវត្តំ កវិស្សតិ

បទេសវដ្ឋិ វិបុលំ កណាណតោ អសដ្ឋយំ ។

អបរិមេយ្យេ ឥតោ កប្បេ ឌីក្កាកក្កុលសម្ពរោ

តោតមោ បាម បាមេន សត្តា លោកេ កវិស្សតិ ។

តស្សំ ធម្មសុ ទាយានោ ឌីរសោ ធម្មនិម្មិតោ

សញ្ញាសវេ បរិញ្ញាយ និញ្ញាយិស្សតិចាសរោ ។

១ ឧ.ម. បាវនាបាយករោ ។

បានពិរាយកត្តារាជទាន ទី ៨

បុគ្គលណា មានចិត្តជ្រះថ្លា បានថ្វាយស្បែកជើង ដល់
 តថាគត ដោយវិធរបស់ខ្លួន តថាគតនឹងសរសើរបុគ្គលនោះ
 អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់ នូវភាសិតដែលតថាគតនឹងសម្តែង
 ចុះ ។ ទេវតាទាំងអស់ បានដឹងនូវវារាជរបស់ព្រះពុទ្ធ ក៏
 មកប្រជុំគ្នា មានចិត្តខ្ពស់ឡើង មានចិត្តរីករាយ មានសេច-
 ក្តីត្រេកអរធ្វើនូវអញ្ញាលី ។ បុគ្គលនេះនឹងដល់នូវសេចក្តីសុខ
 ព្រោះការថ្វាយនូវស្បែកជើង នឹងសោយរាជ្យជាស្តេចទេវតា
 អស់ ៥៥ ជន ។ នឹងបានជាស្តេចបក្រពត្តិមួយពាន់ជន នឹង
 សោយបទេសរាជ្យដ៏ធំទូលាយ រាប់ជាតិមិនអស់ ។ ក្នុងកប្ប
 ប្រមាណមិនបាន អំពីកប្បនេះ ព្រះសាស្តាមាននាមថាគោ-
 តម ទ្រង់កើតក្នុងត្រកូលឧក្កាភៈ នឹងបានត្រាស់ក្នុងលោក ។
 (បុរសនេះ) នឹងបានជាអ្នកទទួលនូវមតិក ក្នុងធម៌របស់ព្រះ
 គោតមនោះ ជាឧរសដែលធម៌និមិត្តហើយ កំណត់ដឹងនូវ
 អាសវៈទាំងពួង ជាអ្នកមិនមានអាសវៈ នឹងបរិនិព្វាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ទេវលោកេ មនុស្សេ វា	និព្វត្តិស្សតិ បញ្ញវា
ទេវយានបដិភាកំ	យានំ បដិលភិស្សតិ ។
ចាសាទា សិវិកា មយ្ហំ	ហត្ថិទោ សមលដ្ឋតា
រថា វាជញ្ញាសិយុត្តា	សទា ចាតុកវន្តិ មេ ។
អតារា និក្ខមន្តោបំ	រថេន និក្ខមី អហំ
កេសេសុ និដ្ឋមនេសុ	អរហន្តិ អចាបុណី ។
លាកា មយ្ហំ សុលទ្ធិ មេ	វាលំដិ សុប្បយោជិតិ
នត្តាន ចានដិ ឯកំ	បត្តោត្តិ អចលំ បទំ ។
អបរិមេយ្យេ ឥន្តោ កប្បេ	យំ ចានដិមទាសហំ
ទុក្ខតិ ចាកិជាតាមិ	ចានដិស្ស ឥទិ ជលំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

(បុរសនេះឯង) បើកើតក្នុងទេវលោក ឬក្នុងមនុស្សលោក
រមែងជាអ្នកមានប្រាជ្ញា នឹងបាននូវយាន មានចំណែកប្រៀប
ដោយយានទេវតា ។

ប្រាសាទ វរមាស ដំរីប្រដាប់ព្រមហើយ រថដែលទឹម
ដោយសេះអាជានេយ្យ រមែងកើតប្រាកដដល់ខ្ញុំ សព្វ ។
កាល ។ ខ្ញុំទុកជាកាលចេញទៅអំពីលំនៅ តែងចេញទៅ
ដោយរថ កាលសក់ទាំងឡាយ គេកំពុងកោរកាត់ ខ្ញុំក៏
បានដល់អរហត្ត ។ ឧ! ជាលាភរបស់ខ្ញុំហើយ អត្តភាពជា
មនុស្ស ឈ្មោះថាខ្ញុំបានល្អហើយ ការជួញ ខ្ញុំប្រកបល្អ
ហើយ ព្រោះខ្ញុំបានថ្វាយស្បែកជើងមួយសម្រាប់ ក៏បាន
ដល់អចលបទគឺព្រះនិព្វាន ។ ក្នុងកប្បប្រមាណមិនបាន អំពី
កប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានឲ្យស្បែកជើង ក្នុងកាល
នោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃស្បែកជើង ។

ទសមំ បុឡីនបង្គំមិយត្ថេវាបទានំ

កិលេសា ឈាចិត្តា មហ្មំ កវា សព្វេ សម្មហតា
 ណតោវ ពុទ្ធនំ ដេត្តា វិហារមិ អនាសវោ ។
 ស្វាកតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្សំ សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្សំ សាសនំ ។
 ចដិសង្កិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាមិ ច អដ្ឋិមេ
 ធន្ធុកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្សំ សាសនន្តំ ។
 ឥត្តំ សនិ អាយស្មា ចានិទាយកោ ថេរោ ឥមា
 តាមាយោ អកាសិត្តាតិ ។

ពានតិពាយកត្ថេស្សេ អបទានំ សមត្តំ ។

ទសមំ បុឡីនបង្គំមិយត្ថេវាបទានំ

(៧០) មិគលុទ្ធោ បុរេ អាសិ អរញ្ញោ កាននេ អហំ
 វាតមិកំ គវេសន្តោ ចន្ទមិ អន្ទសំ អហំ ។
 ឧច្ឆន្តន បុឡីនំ កយ ចន្ទមេ ឌិកិវំ អហំ
 បសន្តចិត្តោ សុមនោ សុគតស្សំ សិរីមតោ ។

បុណ្យិសបង្គំមិយត្ថេរាបទាន ទី ១០

កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងពួង ខ្ញុំដក
 ចោលអស់ហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់
 ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ដាច់នូវទន្ធនឹង ។ ឧ ។ ខ្ញុំមកល្អហើយ
 ក្នុងសំណាកនៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ
 សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិទ្ធ ៤
 វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ
 ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានព្រួយ ព្រះបាទធីតាយកត្តោ មានអាយុ បានសម្ព័ន្ធនូវ
 ភាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ បានធិតាយកត្ថេរាបទាន ។

បុណ្យិសបង្គំមិយត្ថេរាបទាន ទី ១០

(៧០) ក្នុងភពមុន ខ្ញុំកើតជាព្រានម្រឹគនៅក្នុងព្រៃ កំ-
 ពុតស្វែងរកសត្វល្អស ក៏បានឃើញនូវទីចង្រ្រម ។ ខ្ញុំមាន
 ចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ ចំពោះព្រះសុគត ទ្រង់មានសិរី
 ហើយកើបយកដីខ្សាច់មួយថ្នក់ មករាយរាយក្នុងទីចង្រ្រម ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឯកត្តិសេ ឥតោ កក្កេយ្យ បុទ្ធិនំ ឌីក្ករី អហំ

ទុក្ខតិ ធាភិជាធាមិ បុទ្ធិនស្ស ឥទំ ជលំ ។

កិលេសា យាបិតា មយ្ហំ ភវា សព្វេ សម្មហតា

ធាតោ ពន្ធនំ នេត្តា វិហារមិ អធាសវោ ។

ស្មាកតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

បដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

នទ្ធិភិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។

ឥតំ សុទំ អាយស្មា បុទ្ធិនចន្តមិយោ មេរោ ឥមា

តាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

បុទ្ធិនចន្តមិយត្ថេរស្ស អបទានំ សអត្ថំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកុទ្ធកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បាន
 រោយរោយនូវដីខ្សាច់ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ
 នេះជាផលនៃដីខ្សាច់ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញ
 ហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំមិនមានអាសវៈ
 ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធន៍ ។ ឧ ។ ខ្ញុំ
 មកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបាន
 ដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
 បដិសម្ពុទ្ធ ៤ វិមោក្ខ ៨ នឹងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យ
 ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះបុណ្ណិនបង្គំមិយភ្នែក មានកាយ បានសម្តែងនូវ
 ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ បុណ្ណិនបង្គំមិយកត្តោបទាន ។

ឧទាហរណ៍

នឡូមាលី	មណីទេវតា	ឧត្តរសតិការីជនិ
ក្រុមសញ្ញា	ក្រុមដង្ហា	តិរិយាណិយោបិច
វិល្លិកាភោ	ចានធិនោ	អថា បុណ្យនិច្ឆេមា
តាថាយោ	បញ្ចនវតិ	តណិកាយោ វិការិកិ ។

នឡូមាលីវិញ្ញា អន្តិបញ្ញាសោ ។

ឧទ្ទិស

នឡមាលិយត្ថេរាបទាន ១ មណិបូជកត្ថេរាបទាន ១ ទក្កា-
សតិកត្ថេរាបទាន ១ វីជនិយត្ថេរាបទាន ១ កុម្មាសទាយត្ថេ-
រាបទាន ១ កុសដ្ឋកទាយកត្ថេរាបទាន ១ គិរិបុនាគិយត្ថេរា-
បទាន ១ វល្លិការផលទាយកត្ថេរាបទាន ១ បាទធិទាយក-
ត្ថេរាបទាន ១ បុឡិនបង្គំមិយត្ថេរាបទាន ១ ឯគាថាមាន
ចំនួន ៧៥ ពួកអ្នកប្រាជ្ញរាប់ឃើញហើយ ។

ចប់ នឡមាលិវគ្គ ទី ៤៧ ។

ឯក្ខន្ធបញ្ញាសមោ បង្ក្រូក្រលវគ្គោ

បឋមំ បង្ក្រូក្រលសញ្ញាភគោបទានំ

(៧០) តិស្សោ នាមាសិ ភកវា សយក្ខុ លោកាយោ

បង្ក្រូក្រលំ វេបេត្វាន វិហារំ ចារិសី ជិដោ ។

សដ្ឋិតិ^(១) ធនុមាធាយ បក្ខត្តសលលំ^(២) អហំ

មណ្ឌលក្កំ កហេត្វាន កានទំ ចារិសី អហំ ។

តត្ថន្តសំ បង្ក្រូក្រលំ ទុមក្កេ លក្កតិ តទា

បាបំ តត្តេវ ធិក្ខប្ប សីសេ^(៣) កត្វាន អញ្ញលី ។

បសន្នចិត្តោ សុមនោ វិបុលាយ ច បតិយា

ពុទ្ធសេដ្ឋិ សវិត្វាន បង្ក្រូក្រលំ អវន្តហំ^(៤) ។

ទ្រេនុវតេ ឥតោ កហ្មេ យំ បង្ក្រូក្រលមវន្តហំ

ទុក្ខតិ នាភិជាណមិ វន្តនាយ ឥទិ ឧលំ ។

១ ឱ. តិយន្តំ ។ ម. វិន្តតំ ។ ២ ឱ. អក្ខត្តោ យមលី ។ ម. វាព្ពន្តាយ បរិ ។ ៣ ឱ. ម. សិម ។ ៤ ឱ អវន្តហំ ។

បង្ហាញក្បួនរូប ទី ៤៧

បង្ហាញក្បួនសញ្ញាភូមិសាស្ត្រ ទី ១

(៧១) ព្រះជិនស្រីមានព្រះភាគ ព្រះនាមតិស្សៈ ជា
 ព្រះសយម្ប ជាលោកនាយក ព្រះអង្គបានតំកល់ទុកនូវសំ-
 ពត់បង្ហាញក្បួន ហើយស្តេចចូលទៅក្នុងវិហារ ។ ខ្ញុំបានកាន់
 យកធ្នូ ដែលខ្លួនរៀបចំស្រេចហើយ មានទាំងទឹកបំពង់
 កាន់ទាំងដាវដើរចូលទៅក្នុងព្រៃ ។ គ្រានោះ ខ្ញុំបានឃើញ
 សំពត់បង្ហាញក្បួន ដែលព្រះអង្គពាក់ទុកលើចុងឈើ ក្នុងទី
 នោះ ខ្ញុំបានដាក់បំពង់ព្រៃព្រួញចុះ ក្នុងទីនោះឯង ហើយបាន
 ធ្វើអញ្ជាញលើសិរ្សៈ ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា រីករាយដោយបិតិ
 ដ៏ធំទូលាយ នឹករលឹកចំពោះព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ហើយថ្វាយ
 បង្គំនូវសំពត់បង្ហាញក្បួន ។ ក្នុងកប្បទី ៧២ អំពីកប្បនេះ ព្រោះ
 ហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយបង្គំ នូវសំពត់បង្ហាញក្បួន ក្នុងកាល
 នោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការថ្វាយបង្គំ ។

ទុតិយំ ពុទ្ធសញ្ញកត្តោបទានំ

កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ ភវា សព្វេ សម្មហតា
 ធាតោវ ពទ្ធនំ ធនត្ថា វិហារមិ អនាសវោ ។
 ស្វាកនំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស ភិក្ខុកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធម្មកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥន្ទំ សុទ្ធិ អាយស្មា បដ្ឋក្រូលសញ្ញកោ មេរោ
 ឥមា តាថាយោ អកាសិត្ថាតិ ។

បដ្ឋក្រូលសញ្ញកត្តោស្ស អបទានំ សមន្តំ ។

ទុតិយំ ពុទ្ធសញ្ញកត្តោបទានំ

(៧២) អដ្ឋាយិកោ មន្តធរោ តិណ្ណំ វេទាន ចារក្ខ
 លក្ខណោ ឥតិហាសេ ច សនិយណ្ណាសកេដ្ឋកេ ។
 ធនិសោតបដិកាតា សិស្សោ អាយន្តិ មេ តនា
 តេសាហំ មន្តិ(១) វាចេមិ វត្តិដ្ឋិវមត្តិកោ ។

១ ខ. មន្ត ។

ពុទ្ធសញ្ញាភក្កោបទាន ទី ២

កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញអស់ហើយ ភពទាំងពួង ខ្ញុំ
 ដកចោលហើយ ខ្ញុំមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង
 ដូចជាដំរីកាត់ដាច់នូវទន្ធនឹង ។ ឧ ! ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំ-
 ណាកនៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាស-
 នា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិទា ៤ វិមោក្ខ
 ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំង
 សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះបង្សក្សលសញ្ញាភក្កោ មានអាយុ បានសម្ព័ន្ធនូវ
 ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ បង្សក្សលសញ្ញាភក្កោបទាន ។

ពុទ្ធសញ្ញាភក្កោបទាន ទី ២
 ១៥ ញ

[៧២] ខ្ញុំជាអ្នកស្វាធាយមន្ត ចេះចាំនូវមន្ត ដល់នូវ
 ត្រើយ នៃគ្រវែង ក្នុងលក្ខណសាស្ត្រ និងឥតិហាស-
 សាស្ត្រ ព្រមទាំងនិយណសាស្ត្រ និងកេដុកសាស្ត្រ ។
 ក្នុងកាលនោះ ពួកសិស្សរបស់ខ្ញុំ មកកាន់ (សំណាក់) នៃ
 ខ្ញុំ ប្រៀបដូចជាខ្សែទឹកស្អីនឹង ខ្ញុំក៏បានបង្ហាញមន្ត ដល់
 សិស្សទាំងនោះ ឥតមានខ្ជិលច្រអូស ទាំងយប់ទាំងថ្ងៃ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

សិទ្ធិត្តោ នាម សម្មុទ្ធោ លោកេ ឧប្បជ្ជំ តាវទេ
 តមទ្ធការំ នាសេត្តា ញាណាលោកំ បវត្តយិ ។
 មម មញ្ញាតពោ សិស្សោ សិស្សានំ សោ កថេសិ មេ
 សុត្វាន តេ ឯតមត្តំ អាពោចេស្មិ មមំ តនា ។
 ពុទ្ធលោ លោកេ សម្មុប្បជ្ជោ សព្វញ្ញ លោកនាយកោ
 តស្សានុវត្តតំ ជនោ លោកោ មយ្ហំ ន វិជ្ជតំ(១) ។
 អនិច្ចប្បត្តិកា ពុទ្ធលោ ចក្កមន្តោ មហាយសា
 យន្តនាហំ ពុទ្ធសេដ្ឋំ បស្សេយ្យំ លោកនាយកំ ។
 អជិនំ មេ កហេត្វាន វាកេនិំ កមណ្ណាស្មិំ
 អស្សមា អភិនិក្ខម្ម សិស្សោ អាមន្តយី អហំ ។
 ឧទ្ធករកម្មប្បវ(២) ចន្ទម្ហិ សសកំ យថា
 វាយសានំ យថា ទិំ ទុល្លកំ លោកនាយកំ ។

១ ឱ. ន ហេស្សតិ ២ ឱ. ឧទ្ធករកម្មប្បវិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

លំដាប់នោះឯង ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះនាមសិទ្ធត្ថៈ បានកើតឡើង
 ហើយក្នុងលោក ទ្រង់ញ៉ាំងសេចក្តីឆ្លើយតបក្រែលនៃឲ្យវិនាស
 ហើយញ៉ាំងពន្លឺគឺញាណ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។ ក្នុងកាលនោះ
 មានសិស្សម្នាក់របស់ខ្ញុំ បានប្រាប់ដល់ពួកសិស្សរបស់ខ្ញុំ លុះ
 ពួកសិស្សទាំងនោះឮហើយ ទើបប្រាប់សេចក្តីនោះ ដល់ខ្ញុំ
 (ខ្ញុំក៏បានគិតថា) ព្រះសព្វញ្ញ ជាលោកនាយក ព្រះអង្គ
 បានកើតឡើងក្នុងលោកហើយ ជនតែងប្រព្រឹត្តតាមនូវព្រះ
 សម្មាសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ ឯអាត្មាអញគ្មានលាក់នឹងគេសោះ ។
 ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ មានចក្ខុ មានយសធំ ព្រះអង្គទ្រង់
 កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យហេតុ បើដូច្នោះ អាត្មាអញ
 គួរទៅមើលព្រះសម្មាសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ព្រះអង្គជាលោកនា-
 យក ។ ខ្ញុំបានកាន់យកស្បែកខ្លា សំពត់សម្បកឈើនិង
 កុណីទឹករបស់ខ្ញុំ ចេញអំពីអាស្រម ហើយហៅពួកសិស្ស
 មកប្រាប់ថា ការឃើញនូវព្រះពុទ្ធ ជាលោកនាយក កម្រ
 បុគ្គល បានដោយងាយ ដូចជាផ្កាទុម្រ ឬដូចជារូបនៃសត្វ
 ទន្សាយក្នុងជួនព្រះចន្ទ ឬក៏ដូចជាទឹកដោះនៃសត្វក្អែក ។

ទុតិយំ ពុទ្ធសញ្ញាប្បករណំ

ពុទ្ធា លោកម្មំ ឧប្បដ្ឋោ មនុស្សតិបិ ទុល្លភិ
 ឧកោស្យ វិជ្ជមានេស្យ សវនញ្ច សុទ្ធសុតំ ។
 ពុទ្ធា លោកេ សម្មប្បដ្ឋោ ចក្កំ លទ្ធាម យោ ភវិ
 ឯម សព្វេ កមិស្សាម សម្មាសម្ពុទ្ធសន្តិកំ ។
 កមណ្ណាលុធរា សព្វេ ខរាជិនិវាសិនោ
 តេ ជីវិតារាគីតា និក្ខម្ម បរិយា តទា ។
 យុត្តមត្តិ បេក្ខមាណា ឧត្តមត្តិ ករេសិនោ
 អាយុន្តំ យាកចោតាវ^(១) អសម្ព័តាវ កោសវី ។
 អប្បរាសា អលោលុប្បា^(២) និបកា សន្តវតិយោ
 ឧត្តាយ ចរមាណា តេ ពុទ្ធសេដ្ឋី ឧទាកម្មំ ។

---

១ ម. អាយុន្តំ ទោសរហិត ។ ២ ឧ. អប្បរាសា អលីលតា ។ ម. អប្បកិច្ចា អលោ-
 លុប្បា ។

ពុទ្ធសញ្ញាត្តោក្សត្រាទី ២

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គកើតឡើង ក្នុងលោក និងភាពជា
មនុស្ស ទាំងពីរនេះ កម្របុគ្គលបានដោយនិយម កាលបើ
ហេតុទាំងពីរនេះមានហើយ ការស្តាប់ធម៌ ក៏កម្របុគ្គលបាន
និយមដែរ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ បានកើតហើយ ក្នុងលោក
ពួកយើងឈ្មោះថាបាននូវចក្ខុ សេចក្តីចម្រើន នឹងមានដល់
យើង អ្នកទាំងឡាយចូរមកចុះ យើងទាំងអស់ នឹងនាំគ្នា
ទៅកាន់សំណាក់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ។ កាលនោះ ពួកតាបស
ទាំងអស់ ទ្រទ្រង់នូវកុណ្ឌីទឹក ស្ងៀកពាក់ស្បែកខ្លាទាំង
ក្រចក តាបសទាំងនោះ ទ្រទ្រង់នូវការគំផ្លាស់សក់ បាន
ចេញទៅអំពីព្រៃ ។ តាបសទាំងនោះ ជាអ្នកស្វែងរកនូវ
ប្រយោជន៍ដ៏ទុត្តម ក្រឡេកមើលមួយជួរនឹងដើរមក ឥត
មានសេចក្តីភក់ស្លុត បីដូចជាកូននៃដំរី ឬដូចជាកេសរាជ-
សីហ៍ ឥតមានសេចក្តីភក់ស្លុតឡើយ ។ តាបសទាំងអស់
នោះ ជាអ្នកមិនភក់ស្លុត មិនឡោះឡោះ មានប្រាជ្ញាគ្រប់
ភ្លេច ជាអ្នកប្រព្រឹត្តរម្យទេម តាបសទាំងអស់នោះ កាល
គ្រាប់រាជលាផល បានចូលទៅគាល់ព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ទិយឡ្ហយោជនេ នេសេ(១) ព្យាធិ មេ ខុបបដ្ឋថ
 ពុទ្ធសេដ្ឋំ សវិត្តាន តត្ថ កាលំ កតោ អហំ ។
 ចតុទ្ធវតេ វតោ កប្បេ យំ សញ្ញាមលកំ តនា
 ទុក្ខតំ ធាកិជាធាមិ ពុទ្ធសញ្ញាយំទំ ដលំ ។
 កិលេសា យាបិតា មយ្ហំ ភវា សព្វេ សម្មហតា
 ធាតោវ ពុទ្ធិនំ នេត្តា វិហារមិ អធិសវេ ។
 ស្មាគតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពុទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 វត្តំ សុទំ អាយស្មា ពុទ្ធសញ្ញាកោ ខេរោ វតា
 តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ពុទ្ធសញ្ញាត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ ឧ.ម. សេសេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ព្យាធិប្បន្នកេតិកឡើងដល់ខ្ញុំ ដែលនៅក្នុងប្រទេសប្រមាណ
 មួយយោជន៍កន្លះ (អំពីព្រះពុទ្ធក្នុងនោះ) ខ្ញុំបាននឹកដល់ព្រះ
 សម្មាសម្ពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ហើយធ្វើមរណកាល ក្នុងទីនោះ ។
 ក្នុងកប្បទី ៧៤ អំពីកុទ្ធកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបាននូវ
 សេចក្តីសំគាល់ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ពុទ្ធកិ នេះ
 ជាផលនៃសេចក្តីសំគាល់នូវព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ។ កិលេសទាំង
 ឡាយ ខ្ញុំដកបំផ្លាញហើយ ភពទាំងពួង ខ្ញុំដកចោលចេញ
 ហើយ ខ្ញុំមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាដំរី
 កាត់ផ្តាច់នូវទន្ទឹង ។ ឧ ! ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃ
 ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនា របស់
 ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិតា ៤ វិមោក្ខ ៨ និង
 អភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា
 របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះពុទ្ធសព្វាកតោ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថា
 ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ពុទ្ធសព្វាកតោអបទាន ។

តតិយំ ភិសទាយកតោបទានំ

(៧៣) ឌុក្កយាហំ^(១) ទោក្ករណី ណាណកុញ្ញរសេវិតំ

ឌុក្ករមំ ភិសំ តត្ថំ   អសនហេតុ^(២) អហំ តទា ។

កកវំ តម្ហំ សមយេ   បទុមក្ករស្សំយោ

រត្តកម្ពលធារោ ពុទ្ធា   កត្តសិ^(៣) អនិលញ្ញាសេ ។

ធុនន្តោ បដ្ឋក្កុលានិ   សទ្ធិំ អស្សោសហំ តទា

ឌុក្កំ និដ្ឋាយមាណេហំ   អន្ទសំ លោកនាយកំ ។

តត្ថោ បិតាកោ សន្តោ   អាយាចី លោកនាយកំ

មជ្ជភិសេហំ សវតិ   ទិរសប្បំ មុឌ្ឍាលិកំ ។

បដិក្កណាតុ មេ ពុទ្ធា   អនុកម្មាយ ចក្កុមា

តតោ កាវណិកោ សត្តា   ឌុរេហិត្តា មហាយសោ ។

បដិក្កណា មម ភិក្កំ   អនុកម្មាយ ចក្កុមា

បដិក្កហិត្តា សម្ពុទ្ធា   អកាមេ អនុមោទនំ ។

១ ម. ឌុក្កយាយំ ។ ២ ឌ. យសហេតុ ។ ម. យសហេតុ ។ ៣ ឌ. គត្តិ ។

ភិសទាយកិត្តិយស ទី ៣

[៧៣] កាលនោះ ខ្ញុំបានចុះក្នុងស្រះបោក្រណី ដែល
ដំរីនាវាតែងអាស្រ័យ ខ្ញុំបានដកក្រដៅឈូក ក្នុងស្រះនោះ
ព្រោះហេតុនៃសេចក្តីស្រេកយូន ។ សម័យនោះ ព្រះ
សម្មាសម្ពុទ្ធ មានព្រះភាគ ព្រះនាមបទេមត្តរៈ ដែលមានព្រះ
ហឫទ័យល្អ ទ្រទ្រង់នូវសំពត់កម្ពលក្រហម ស្តេចទៅតាម
ផ្លូវអាភាស ។ គ្រានោះ ខ្ញុំកំពុងរលាស់នូវសំពត់បង្ក្រូល
បានពួសំឡេង ខ្ញុំក្រឡេកមើលទៅខាងលើ ក៏បានឃើញ
ព្រះលោកនាយក ។ ខ្ញុំឈរនៅក្នុងទីនោះឯង ហើយបានអា-
រាធនាព្រះលោកនាយក ទាំងកំពុងកាន់ក្រដៅឈូកមានរស
ផ្អែមដោយពាក្យថា ឱរៈនឹងសប្បុរសចេញអំពីក្រដៅឈូក ។
សូមព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ មានចក្ខុ ជាសាស្តា មានយស
ធំ ប្រកបដោយសេចក្តីករុណា ស្តេចចុះមកអំពីអាភាសនោះ
ហើយទ្រង់ទទួលដោយសេចក្តីអនុគ្រោះដល់ខ្ញុំ ។ ព្រះសម្មា-
សម្ពុទ្ធបានចក្ខុ ទ្រង់ទទួលកិការបស់ខ្ញុំ ដោយសេចក្តីអនុ-
គ្រោះ លុះទ្រង់ទទួលហើយ ទ្រង់ធ្វើអនុមោទនាដល់ខ្ញុំថា

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

សុខំ ហោហិ មហាបុត្តា កតិ តុយិ សមិជ្ឈតុ
 ឥមិនា ភិសទានេន លកស្សុ វិបុលំ សុខំ ។
 ឥទំ វត្ថាន សមុទ្រោ ជលជុត្តមនាមកោ
 ភិក្ខុមាទាយ សមុទ្រោ អម្ពរេនាភមា ដិលោ ។
 តតោ ភិសំ កហេត្ថាន អាភញ្ជី មម អស្សមិ
 ភិសំ វុក្ខេ លក្ខត្ថាន មម ទានំ អនុស្សវី ។
 មហាវតោ វុជហិត្ថា សញ្ញាលេសិ វទំ តទា
 អាកាសោ អភិណង្គត្ថ អសនិយា ជលន្តិយា ។
 តតោ មេ អសនិទាតោ មត្តកេ និបតិ តទា
 សោហិ(១) និសិន្នកោ សន្តោ តត្ថ កាលំ កតោ អហិ ។
 បុត្តាកម្មេន សំយុត្តោ តុសិតំ ខុបបជ្ឈហិ ។
 កលេវវម្មេ បតិភិ ទេវលោកេ វមាមហិ ។

• ១. សោហិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អប្បទាន

ម្ចាស់អ្នកមានបុណ្យច្រើន អ្នកចូរជាបុគ្គលដល់នូវសេចក្តី
 សុខចុះ គតិរបស់អ្នក ចូរសម្រេចចុះ អ្នកចូរបាននូវសេចក្តី
 សុខដ៏ធំទូលាយ ដោយការឲ្យនូវក្រអៅឈ្នួកនេះចុះ ។ ព្រះ
 សម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមបទុមគរៈ លុះទ្រង់ត្រាស់អនុមោទនា
 នេះហើយ ព្រះជិនស្រីសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ទទួលភិក្ខុ ហើយ
 ស្តេចមកតាមផ្លូវអាកាស ។ ខ្ញុំបានកាន់យកក្រអៅឈ្នួកអំពី
 ទីនោះ ហើយមកអាស្រមរបស់ខ្ញុំ ខ្ញុំបានព្យួរក្រអៅឈ្នួកលើ
 មែកឈើ ហើយនឹកនូវទានរបស់ខ្ញុំ ។ គ្រានោះ ខ្យល់ធំ
 បានតាំងឡើង ហើយញ៉ាំងព្រៃឲ្យញាប់ញ័រ អាកាសក៏បន្លឺ
 ឡើងដោយសំឡេងរន្ទះបាញ់ ។ ក្នុងកាលនោះ អសនិបាត
 ធ្លាក់ត្រូវក្បាលខ្ញុំ ខ្ញុំនោះកំពុងអង្គុយ ក៏ធ្វើមរណកាលក្នុងទី
 នោះ ។ ខ្ញុំប្រកបដោយបុណ្យកម្ម ហើយបានទៅកើតក្នុងឋាន
 ភូសិត សាកសពរបស់ខ្ញុំធ្លាក់ចុះ ខ្ញុំត្រេកអរក្នុងទេវលោក ។

គន្ថយំ ភិសោយកត្តោបទានំ

ធន្យាសីតិសហស្សានិ	នារិយោ សមលង្គតា
សាយំ ចានំ ឧបដ្ឋេន្តិ	ភិសោនាទស្សនំ ដលំ ។
មនុស្សយោនិមាកត្តា	សុខិតោ ហោមហំ តនា
កោតេ មេ ឧទតា នត្តិ	ភិសោនាទស្សនំ ដលំ ។
អនុកម្មិតកោ ^(១) តេន	ទេវទេវេន តានិណា
សព្វាសវបរិក្ខីណោ	នត្តិទានិ បុនព្ពរោ ។
សតសហស្សេនតោ កប្បេ	យំ ភិក្ខុមទនី តនា
ទុក្ខតី នាកិជាណាមិ	ភិសោនាទស្សនំ ដលំ ។
កិលេសា ឈាបិតា មយំ	កវា សព្វេ សម្មហតា
នាកោវ ពុទ្ធនិ ទេត្តា	វិហារមិ អនាសរោ ។
ស្វាគតំ វត មេ អាសិ	មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
តិស្សេន វិជ្ជា អនុប្បត្តា	កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

១ ឧ. អនុកម្មិតត្ថា ។

ភិសោយកត្តោបទាន ទី ៣

ពួកនារី៧ម៉ឺន៦ពាន់ ភាគតែងគ្រឿងប្រដាប់ប្រពៃ តែងបំរើខ្ញុំ
 ទាំងល្ងាចទាំងព្រឹក នេះជាផលនៃការឲ្យក្រអៅឈូក ។ ក្នុង
 កាលនោះ ខ្ញុំបានមកកាន់កំណើតនៃមនុស្ស ដល់នូវសេចក្តី
 សុខ សេចក្តីខ្លះខាតភោគរបស់ខ្ញុំ មិនមានឡើយ ។ នេះជា
 ផលនៃការថ្វាយក្រអៅឈូក ។ ខ្ញុំជាអ្នកត្រូវព្រះតាទិបុគ្គល
 ជាទៅតាកន្លងទៅតានោះ អនុគ្រោះហើយ ក៏មានអាសវៈ
 ទាំងពួង អស់ឥតសេសសល់ ឥឡូវនេះភពប្តីរបស់ខ្ញុំ មិន
 មានឡើយ ។ ក្នុងកប្បទីមួយសែន អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុ
 ដែលខ្ញុំបានឲ្យកិត្តា ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ
 នេះជាផលនៃការឲ្យក្រអៅឈូក ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុត
 បំផ្លាញហើយ ភពទាំងពួង ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំមិនមាន
 អាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់នូវទ្រូង ។
 ឧ ។ ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំ
 បានដល់ហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បដិសម្ពិទ្ធា ចតុស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធម្មកិញ្ញា សម្មិកតា កតិ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្សា ភិសទាយកោ ថេរោ ឥមា
 តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ភិសទាសកត្តេស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

បត្តិ ញ្ញាណត្ថិកត្តេរាបទានំ

(៧៤) ទត្ថិណោ ហិមវន្តស្ស សុកតោ អស្សមោ មម
 ឧត្តមត្ថំ កវេសន្តោ វសាមិ បវេនេ^(១) តទា ។
 លាភាលាភេន សន្តដ្ឋោ មូលេន ច ដលេន ច
 អនោមសន្តោ អចរិ^(២) វសាមិ ឯកកោ^(៣) អហំ ។
 សុមេតោ ឆាម សម្ពុទ្ធោ លោកេ ឧប្បជ្ជិ តារវេនេ
 ចតុសម្ពិ មកាសេតិ ឧទ្ធរន្តោ មហាជនំ ។

១ ម. វិបិទេ ។ ២ ម. អត្ថេសន្តោ អាចរិយំ ។ ៣ ឧ. ឯកតោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បដិសម្មិតា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យ
ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះភិសទាយកត្តោ មានអាយុ បានសម្រែងនូវភាថា
ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ភិសទាយកត្តោបទាន ។

ញាណត្ថវិកិត្តោបទាន ទី ៤

[៧៤] អាស្រមរបស់ខ្ញុំគេធ្វើហើយ ក្នុងទិសទក្សិណ
នៃហិមវន្តប្រទេស ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំកំពុងស្វែងរកនូវប្រ-
យោជន៍ដ៏ទុក្ខម នៅតែក្នុងព្រៃ ។ ខ្ញុំជាអ្នកសន្តោសដោយ
លោកនិងអលោក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តមិនចិត្តសំបក នៃមើមឈើ
និងផ្លែឈើ ហើយនៅតែម្នាក់ឯង ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះនាម
សុមេធា បានកើតក្នុងលោក ទ្រង់ស្រោចស្រង់នូវមហា-
ជន ហើយប្រកាសនូវសច្ចធម៌ទាំង ៤ ក្នុងខណៈនោះ ។

ចក្កុំ ញាណត្ថវិកត្តោបទនំ

នាហំ សុណោមិ សម្មុទ្ធំ	នបិ មេ កោចិ សាសតិ
អដ្ឋវស្សេ អតិក្កន្តេ	អស្សោសី លោកនាយកំ ។
អត្ថំ នារិ(១) និហរិត្តា	សម្មជិត្តាន អស្សមំ
ខារិការិ កហេត្តាន	និត្តមិ បវេនា អហំ ។
ឯកវត្ថិ វសន្តោហំ	តាមេសុ និកមេសុ ច
អនុបុព្វេន ចន្ទវត្ថិ	តនាហំ ឧបសង្កមិ ។
ភកវា តម្ហិ សមយេ	សុមេនោ លោកនាយកោ
ឧទ្ធរន្តោ ពហុ សត្ត	នេសេតិ អមតិ បទំ ។
ជនកាយមតិក្កម្ម	វត្ថិត្តា ជិនសាគតិ(២)
ឯកជ្ឈំ អជិនំ កត្តា	សន្តវិ លោកនាយកំ ។
តុរិ សត្តា ច កេតុរិ	ជជោ យូចោវ ចាណិជំ
បរាយនោ បតិដ្ឋា ច	និចោ ច និបទ្កត្តមោ ។

ឯកវិសតិមំ ភាណវិរំ ។

១ ឧ.ម. អត្ថិត្តារិ ។ ២ ឧ. ជិនសាសនំ ។ ម. ជិនសាគរំ ។

ញាណត្ថវិកត្តោបទាន ទី ៤

ខ្ញុំមិនដែលបានស្តាប់នូវព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទាំងឥតមានអ្នកណាមួយ
 ប្រៀនប្រដៅខ្ញុំឡើយ លុះកន្លង ៨ ឆ្នាំទៅ ទើបខ្ញុំបានស្តាប់
 ព្រះលោកនាយក ។ ខ្ញុំបាននាំយកភ្នំនិងនិស្សេទ្ឋិចេញហើយ
 បោសប្រាសអាស្រម រួចបានរែកនូវអម្រែកចេញទៅ អំពី
 ព្រៃធំ ។ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំនៅក្នុងស្រុកនិងនិស្សេទ្ឋិ អស់
 មួយរាត្រី ។ ហើយបានចូលទៅក្នុងក្រុងឈ្មោះចន្ទវតី ដោយ
 លំដាប់ ។ ក្នុងសម័យនោះ ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាម
 សុមេធៈ ជាលោកនាយក ទ្រង់ស្រោចស្រង់ នូវពពួក
 សត្វជាច្រើន កំពុងសម្រែកនូវអមតបទ ។ ខ្ញុំកន្លងនូវពួកជន
 ហើយថ្វាយបង្គំ នូវពាក្យប្រដៅនៃព្រះជិនស្រី បានធ្វើនូវ
 ស្បែកខ្លាធ្លៀងស្មាម្លាង ហើយពោលសរសើរគុណ នៃព្រះ
 លោកនាយកថា

ព្រះអង្គជាសាស្តា ដូចជាទង្គិ ដូចជាទង្គិជ័យ ឬដូច
 ប្រាសាទ ជាទីពឹងពឹងនាក់របស់ពួកសត្វ ជាប្រទីប ទ្រង់ទត្តម
 ជាងសត្វជើងពីរ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

នេប្បញ្ញោ ទិស្សនេ ធិរោ តារសិ ជននំ ត្រី

នត្ថញ្ញោ តារកោ លោកេ ត្រីត្រីត្រីរោ(១) មុនេ ។

សក្កា ភវេ ត្រីសក្កេន បមេត្តំ សាក្រត្តមោ(២)

ន ត្រេត្រី ត្រី សព្វញ្ញា(៣) ញ្ញាណំ សក្កា បមេត្រេ ។

តុលនឈ្លោ(៤) វេបេត្តាន មហំ(៥) សក្កា ជវេត្រេ

ន ត្រេត្រី ត្រី បញ្ញាយ សមាទិ អត្តំ ចក្កម ។

អាណាសោ មិទិទ្ធិ សក្កា រជ្ជយា អន្តរេន ច

ន ត្រេត្រី ត្រី សព្វញ្ញា សីលំ សក្កា មមេត្រេ ។

មហាសមុទ្ទេ ខុទ្ទកំ អាណាសោ ច វស្សន្តរោ(៦)

បរិមេយ្យានិ ឯតានិ អប្បមេយ្យាសិ ចក្កម ។

១ ម. តទ្ធិត្រីត្រីរោ ។ ២ ម. សាក្រត្តមេ ។ ៣ ឧ.ម. សព្វញ្ញា ។ ៤ ឧ. តុលមណ្ឌលេ ។
៥ ឧ. មហំ ។ ម. មហំ ។ ៦ ឧ វស្សន្តរោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បពិត្រព្រះម្ចី ព្រះអង្គជាអ្នកប្រាជ្ញ ទ្រង់មានព្រះប្រាជ្ញ
 ដ៏ល្អិតកងទស្សនញ្ញាណ ទ្រង់ញ៉ាំងពួកជនឲ្យឆ្លង នឹងរក
 បុគ្គលដ៏ទៃជាអ្នកចម្លងឲ្យលើសលុបជាងព្រះអង្គ ក្នុងលោក
 មិនមានឡើយ ។ សមុទ្រសាគរដ៏ទុតម បុគ្គលអាចនឹងប្រ-
 មាណដោយចុងស្បូវបាន ឯសព្វពាក្យញ្ញាណរបស់ព្រះអង្គ
 បុគ្គលមិនអាចប្រមាណបានឡើយ ។ ផែនដីបុគ្គលអាចដាក់
 លើដងដុំភ្នំ ដើម្បីថ្លឹងបាន បពិត្រព្រះអង្គមានចក្ខុ (វត្ថុដ៏
 ទៃ) ស្មើដោយបញ្ជារបស់ព្រះអង្គ មិនមានឡើយ ។ អា-
 កាស គេអាចវាស់ដោយខ្សែ ឬដោយអង្កលីបាន បពិត្រ
 ព្រះសព្វញ្ញ សីលរបស់ព្រះអង្គ បុគ្គលមិនអាចប្រមាណបាន
 ឡើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គមានចក្ខុ ទឹកក្នុងមហាសមុទ្រក្តី
 អាកាសក្តី ផែនដីក្តី របស់ទាំងអម្បាលនេះ បុគ្គលអាចប្រ-
 មាណបាន ឯព្រះអង្គឥតមានបុគ្គលប្រមាណបានឡើយ ។

បតុតំ ញាណត្ថិកត្ថោបទានំ

ធម៌ តាថាហិ សព្វញ្ញំ	កត្តយេត្តា មហាយសំ
អញ្ញលី បត្តហេត្វាន	តុណ្ហី អដ្ឋាសហំ តណ ។
យំ វិនិច្ឆ័យ សុមេធាតិ	ភ្លមិប្បញ្ញំ ^(១) សុមេធសំ
ភិក្ខុសង្ឃេ និសិដ្ឋិត្តា	ឥមា តាថា អមាសថ ។
យោ មេ ញាណំ បកិក្កេសិ	វិប្បស្សន្នោ ចេតសា ^(២)
តមហំ កត្តយេស្សាមិ	សុណាថ មម កាសតោ ។
សត្តសត្តតិ កប្បានិ	ទេវលោកេ វមិស្សតិ
សហស្សកុត្តំ ទេវិទ្ធោ	ទេវជ្ជី កវិស្សតិ ។
អនេកសត្តកុត្តញ្ច	បក្កវត្តំ កវិស្សតិ
បទេសវជ្ជំ វិបុលំ	កណាណតោ អសង្ខយំ ។
ទេវក្រតោ មនុស្សោ វា	បុណកម្មសមាហិតោ
អន្ធនមនសង្កប្បោ	តិក្ខុប្បញ្ញោ កវិស្សតិ ។

១ ឧ.ម. ភ្លិបញ្ញំ ។ ២ ឧ. បសន្តោ សេហិ ពាណិហិ ។

ញាណត្ថវិកញ្ចេកបទាន ទី ៤

ត្រា នោះ ខ្ញុំ បាន សរសើរ នូវ ព្រះ សព្វ ញាណ មាន យស ធំ
 ដោយ ព្រះ គាថា ទាំង ឡាយ ៦ ហើយ ឈរ ផ្គង នូវ អង្គ លី នៅ
 ស្ងៀម ។ ជន ទាំង ឡាយ តែង ហៅ នូវ ព្រះ មាន ព្រះ ភាគ
 អង្គ ណា ដែល មាន ព្រះ បញ្ញា ដូច ផែន ដី ទ្រង់ ទំលាយ បង្ក នូវ
 កិលេស ថា សុមេធា ព្រះ មាន ព្រះ ភាគ អង្គ នោះ ទ្រង់ គង់
 នៅ ក្នុង កណ្តាល ភិក្ខុ សង្ឃ ហើយ ត្រាស់ នូវ ព្រះ គាថា ទាំង
 ឡាយ នេះ ថា

បុគ្គល ណា បាន សរសើរ ញាណ របស់ គាត់ គត ដោយ
 ចិត្ត ជ្រះ ថ្លា គាត់ គត នឹង សរសើរ នូវ បុគ្គល នោះ អ្នក ទាំង
 ឡាយ ចូរ ស្តាប់ ពាក្យ គាត់ សម្តែង ចុះ ។ បុគ្គល នោះ
 នឹង គ្រេក អរ ក្នុង ទេវ លោក អស់ ៧៧ កប្ប នឹង បាន ជា ធំ
 ជាង ទេវ តា សោយ រាជ្យ ជា ស្តេច នៃ ទេវ តា អស់ មួយ ពាន់
 ដង ។ នឹង បាន ជា ស្តេច ចក្រ ពត្តិ ច្រើន រយ ជាតិ នឹង បាន គ្រប់
 គ្រង ប្រទេស រាជ្យ ដ៏ ធំ ទូលាយ នឹង គណនា រាប់ មិន បាន ។ បើ
 កើត ជា ទេវ តា ឬ ជា មនុស្ស នឹង ជា អ្នក ប្រកប ដោយ បុញ្ញ កម្ម
 មាន សេចក្តី ត្រិះ រិះ មិន ធូល ទេ ទាំង មាន ប្រាជ្ញា ជា មោះ មុត ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

តីសកប្បសហស្សមិ

ឌីក្កាកកុលសម្ពោ

គោតមោ ធាម ធាមេន

សត្តា លោកេ កវិស្សតិ ។

អតារា អភិណ្ឌក្ខម្ម

បព្វជិស្សតិកំពារោ

ជាតិយា សត្តវស្សេន

អរហន្តំ ចាបុណិស្សតិ^(១) ។

យតោ សរាមិ អត្តានិ

យតោ បត្តាស្មិ សាសនិ

ឯត្តន្តរេ ន ជាធាមិ

ចេតនិ អមលោមិ ។

សំសវិត្តា កវាករេ

សម្បត្តានុកវី អហិ

កោកេ មេ ឆានតា នត្តិ

ដលំញ្ញាណស្ស ថោមនេ ។

តិធន្តិ និព្វតា មហ្មិ

កវា សព្វេ សម្មហតា

សញ្ញាសវបរិក្ខំណា

នត្តំនានិ បុនព្វោ ។

១ ឧ. ប. ផិសិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

កន្លងទៅ ៣០.០០០ កប្ប ព្រះសាស្តាព្រះនាមគោតម កើត
 ក្នុងគ្រកូលនៃសេដ្ឋកិច្ចកាកៈ ត្រាស់ឡើងក្នុងលោក ។ (កុល-
 បុត្រនេះ) ជាអ្នកមិនមានកង្វល់ ចេញចាកផ្ទះហើយបួស
 នឹងបានសម្រេចព្រះអរហត្ត ក្នុងអាយុ ៧ ឆ្នាំ រាប់អំពីឆ្នាំ
 កំណើតមក ។

ខ្ញុំរលឹកឃើញនូវខ្លួន ដោយហេតុណា ខ្ញុំបានដល់នូវ
 សាសនា ដោយហេតុណា ក្នុងចន្លោះនេះ ខ្ញុំមិនធ្លាប់ដឹងនូវ
 ចេតនា ដែលមិនជាទីគ្រេកអរនៃចិត្តទេ ។ ខ្ញុំអន្ទោលទៅមក
 ក្នុងភពតូចតាចហើយ តែងទទួលនូវសម្បត្តិ ឯសេចក្តីខ្លះ
 ខាតកោតៈរបស់ខ្ញុំ ឥតមានឡើយ នេះជាផលក្នុងការសរ-
 សើរនូវព្រះញាណ ។ ភ្លើង ៣ ប្រការរបស់ខ្ញុំ រលត់ហើយ
 ភពទាំងពួង ខ្ញុំបានដកចោលចេញហើយ ខ្ញុំមានអាសវៈ
 ទាំងពួងអស់ហើយ ឥឡូវនេះ ភពថ្មីមិនមានទៀតឡើយ ។

បញ្ចក្កំ ញាណត្ថវិកត្តោបទានំ

តិសកកម្មសហស្សម្ភិ យំ ញាណាមភិដោមហំ^(១)

ឧត្តតិ ធាភិជាធាមិ ដលំ ញាណាស្ស ដោមនេ ។

កិលេសា ឈាមិតា មយ្ហិ កវំ សព្វេ សម្មហតា

ធាតោ ពុទ្ធនំ នេត្តា វិហារមិ អនាសវេ ។

ស្វាកតំ វតមេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

បដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

ធម្មកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទ្ធិំ អាយស្មា ញាណត្ថវិកោ ថេរោ ឥមា

តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ញាណត្ថវិកត្តោស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

១ ម. ញាណមិវី អហំ ។

ញាណត្ថវិកត្តេរាបទាន ទី ៤

ក្នុងកប្បទី ៣០.០០០ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបាន
សរសើរនូវព្រះញាណក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ
នេះជាផលក្នុងការសរសើរនូវព្រះញាណ ។ កិលេសទាំង
ឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងពួង ខ្ញុំដកចោលហើយ
ខ្ញុំជាបុគ្គលមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជា
ដំរីកាត់ដាច់នូវទន្ធនឹង ។ ឧ ។ ខ្ញុំមកលះហើយ ក្នុងសំណាក់
នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនា
របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិតា ៤ វិមោក្ខ ៨
និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំង
សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានព្រម ព្រះញាណត្ថវិកត្តេរា មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ញាណត្ថវិកត្តេរាបទាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបកានំ

បញ្ចមំ បន្តនិមាលិយត្ថេវាបទានំ

(៧៥) បញ្ចកាមគុណោ ហិត្វា បិយរូបេ មនោរមេ
 អសីតិកោដិយោ ហិត្វា បព្វជី អនការិយំ ។
 បព្វជិត្វាន កាយេន ចាបកម្មំ វិវដ្ឋយី
 វេទិទុច្ឆរិតំ ហិត្វា នទីក្ខុលេ វសាមហំ ។
 ឯកេកំ មំ វិហារន្តំ ពុទ្ធសេដ្ឋោ ឧចាគមិ
 ឆាហំ ជាឆាមិ ពុទ្ធាតិ អកាសី បដិសន្តរំ ។
 ករិត្វា បដិសន្តរំ ឆាមកោត្តំ អប្បន្នហំ
 ទេវតា នុសំ គន្ធព្វោ អាទ្ធិ^(១) សក្កោ បុរិន្ធានោ ។
 កោ វា ភិ កិ កស្ស វា បុត្តោ មហាព្រហ្មា វេណគតោ
 វិរោចសិ^(២) ទិសា សព្វា ឧទយំ សុរិយោ យថា ។
 សហស្សរាជំ ចក្កានិ ចានេ ទិស្សន្តំ មារិស
 កោ វា ភិ កិ កស្ស វា បុត្តោ កថំ ជាទេមុ តំ មយំ ។

១ ឧ. ១១ ។ ២ ឧ. ម. វិរោចសិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម

បដិសមាសិយត្ថេរាបទាន ទី ៥

(៧៥) ខ្ញុំលះបង់នូវកាមគុណទាំង ៥ ដែលមានសភាព
 ជាទីស្រឡាញ់ ជាទីរីករាយនៃចិត្ត លះបង់នូវសម្បត្តិ ៨០
 កោដិ ហើយចូលទៅកាន់ផ្ទះ ។ លុះខ្ញុំបួសហើយ បាន
 រៀននូវបាបកម្មដោយកាយ លះបង់នូវវិច្ឆិច្ឆារិក ហើយនៅ
 ជិតប្រាំសក្កី ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ស្តេចបាន
 ចូលមករកខ្ញុំ ដែលកំពុងនៅតែម្នាក់ឯង ខ្ញុំក៏មិនស្គាល់ព្រះ
 អង្គថាជាព្រះពុទ្ធទេ តែខ្ញុំបានធ្វើបដិសន្ធារៈ ។ លុះខ្ញុំធ្វើបដិ-
 សន្ធារៈហើយ បានសួរនូវនាមនិងគោត្រថា អ្នកជាទេវតា
 ឬជាគន្ធា ឬមួយអ្នកជាព្រះឥន្ទ្រ ធ្លាប់ឲ្យបានក្នុងកាលមុន
 អ្នកជាអ្វី អ្នកជាបុត្ររបស់បុគ្គលណា ឬអ្នកជាមហាព្រហ្ម
 មកក្នុងទីនេះ បានញ៉ាំងទិសទាំងពួងឲ្យភ្លឺប្រាល ដូចព្រះ
 អាទិត្យកំពុងរះ ។ ម្ចាស់អ្នកនិរទេក ចក្រទាំងឡាយ មាន
 កាំមួយពាន់ ប្រាកដក្នុងបាទ (នៃអ្នក) អ្នកជាអ្វី អ្នក
 ជាបុត្ររបស់បុគ្គលណា ដូចមេចហ្នំ យើងនឹងស្គាល់អ្នក ។

បញ្ចម៌ បន្តនាមល័យត្រៃបទានំ

នាមតោត្តំ បវេទេហិ សំសយំ អបនេហិ មេ

នម្មំ ទេវេ ន កន្ធាញ្ចោ នម្មំ សក្កោ បុរិទ្ធានោ ។

ព្រហ្មការេ ច មេ នត្តំ ឯតេសំ ឧត្តមោ អហំ

អតីតោ វិសយំ តេសំ ទាលយី កាមពន្ធនំ ។

សព្វេ កិលេសេ ឈាបេត្វា បត្តោ សម្ពោជិម្ពត្តមំ

តស្ស វាចំ សុណិត្វាហំ ឥទំ វចនមត្រី ។

យទិ ពុទ្ធាសិ សព្វញ្ញំ ទិសីទំ តំ មហាមុទិ

តមហំ បូជយិស្សាមិ ទុក្ខស្សន្តករោ តុរិ ។

បន្តវត្វា ជិននម្មំ អនាសិ សក្កុនោ អហំ

ទិសីទំ តត្ត អកវា សីហោវ ភិវកត្តរេ ។

ទិប្បំ បព្វតមារយ អម្ពស្សំ ជលមត្តហំ

សាលកល្យាណិកំ បុប្ផំ ចន្ធាញ្ចោ មហារហំ ។

ចន្ទនមាលិយត្ថេរាបទាន ទី ៥

សូមអ្នកប្រាប់ នូវនាមនិងគោត្រ (របស់អ្នក) ចូរអ្នកនាំនូវ
សេចក្តីសង្ឃឹយរបស់ខ្ញុំចេញ ។

តថាគតមិនមែនជាទេវតា មិនមែនជាគន្ធាត្ថ តថាគតមិន
មែនជាព្រះឥន្ទ ធ្លាប់ឲ្យទានក្នុងកាលមុនទេ ។ មួយទៀត
តថាគតមិនមែនជាព្រហ្មទេ តថាគត ប្រសើរជាងជនទាំង
នោះ បានកន្លងនូវវិស័យរបស់ជនទាំងនោះ ហើយផ្តាច់
បង់នូវចំណងគឺកាម ។ តថាគតដុតបង់នូវកិលេសទាំងអស់
ហើយ បានដល់នូវសេចក្តីត្រាស់ដឹងដ៏ប្រសើរ ។

ខ្ញុំបានស្តាប់នូវវាចា របស់ព្រះពុទ្ធនោះ ហើយពោលនូវ
ពាក្យនេះថា បពិត្រព្រះមហាមុនី បើព្រះអង្គជាសព្វពាក្យ
ជាមហាមុនី សូមព្រះអង្គគង់សិន ខ្ញុំនឹងបូជាព្រះអង្គ ព្រោះ
ព្រះអង្គជាអ្នកធ្វើនូវទីបំផុត នៃទុក្ខបានហើយ ។ ខ្ញុំបាន
ក្រាលនូវស្បែកខ្លាថ្វាយព្រះសាស្តា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់
គង់លើស្បែកខ្លានោះ ដូចជាសត្វសីហាៈ ដែលបិតនៅលើ
ញកនៃភ្នំ ។ ខ្ញុំបានឡើងភ្នំជាប្រញាប់ ហើយបេះយក
ផ្លែស្វាយ ផ្កាក្លោនាង និងខ្លឹមចន្ទនដ៏មានដ៏ឡ្បច្រើន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបកានំ

ទិប្បំ បក្កយ តំ សត្វំ	ឧបេត្វា លោកនាយកំ
ដលំ ពុទ្ធស្ស នត្វាន	សាលបុប្ផំ អប្បជយី ។
ចន្ទនំ អនុលំម្បិត្វា	អវន្តំ សត្តនោ អហំ
បសន្នចិត្តោ សុមនោ	វិបុលាយ ច ប័តិយា ។
អនិទម្ហំ ទិសំទិត្វា	សុមេនោ លោកនាយកោ
មម កម្មំ បកិត្តេសិ	ហាសយន្តោ មមំ តទា ។
ភមិណា ដលនាននន	កន្ធមាលេហិ ត្វកយំ
បញ្ចវិសេ កប្បសតេ	ទេវលោកេ វមិស្សតិ ។
អន្ធននមស្កដ្ឋប្បោ	វសវតិ ភវិស្សតិ
ធាត្វិសតិកប្បសតេ	មនុស្សតិ កមិស្សតិ ។
ភវិស្សតិ ចក្កវតិ	ពាតុរន្តោ មហិទ្ធិកោ
វេកាវំ ឆាម(១) នករំ	វិស្សកម្មេន មាបិតំ ។

១ ឱ.ម. វេកាវំ ឆាម ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ខ្ញុំបានលើកផ្កង នូវរបស់ទាំងអស់នេះ ជាប្រញាប់ បង្កើន
 ចូលទៅក្រព្រះលោកនាយក ខ្ញុំបានថ្វាយផ្លែឈើ បានបូជា
 ផ្កាក្លានាងដល់ព្រះពុទ្ធ ។ ខ្ញុំលាបនូវខ្លឹមចន្ទន៍ ហើយបាន
 ថ្វាយបង្គំព្រះសាស្តា ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា រីករាយដោយបិត
 ដ៏ធំទូលាយ ។ ក្នុងកាលនោះ ព្រះសុមេធា ជាលោកនា-
 យក ដែលកំពុងគង់លើវិស្សកខ្លា ទ្រង់ញ៉ាំងខ្ញុំឲ្យរីករាយ
 ហើយទ្រង់សម្តែង នូវកុសលកម្មរបស់ខ្ញុំថា

ក្នុងកប្បទី ២.៥០០ បុគ្គលនេះ នឹងត្រួតអារ ក្នុង
 ទេវលោក ដោយហេតុទាំងពីរយ៉ាង គឺដោយការឲ្យនូវផ្លែ
 ឈើនេះផង ដោយការឲ្យគ្រឿងក្រអូប និងកម្រងផ្កានេះ
 ផង ។ បុគ្គលនេះ នឹងមានសេចក្តីត្រិះរិះមិនឧបយ ប្រ-
 ព្រឹត្តទៅក្នុងអំណាចនៃខ្លួន ក្នុងកប្បទី ២.៦០០ បុគ្គលនេះ
 នឹងដល់ នូវភាពជាមនុស្ស ។ នឹងបានជាស្តេចបក្រពត្តិ
 មានសមុទ្រទាំង ៤ ជាព្រំប្រទល់ ទាំងមានប្ញដ្ឋិធំ ឯទីក្រុង
 ឈ្មោះវេករៈ ជាក្រុងដែលវិស្សកម្មទេវបុត្រនិម្មិតថ្វាយ ។

បញ្ចម៌ ចន្ទនមាល័យព្រះបទវង់

ហោស្សតិ សព្វសោវណំ	នាណាតនក្ខសិកំ
ឯតេនេវ ឧទាយេន	សិសរិស្សតិ យោនិយោ ^(១) ។
សព្វត្ថ សុខិតោ ហុត្វា	នេវត្តេ អថ មាណុសេ
បដ្ឋមេ កវសម្បត្តេ	ព្រហ្មពន្ធិ កវិស្សតិ ។
អតារា អភិក្ខត្តម្ម	អនតារិ កវិស្សតិ
អវិញ្ញតិបច្ឆយោ ^(២) ហុត្វា	និព្វាយិស្សតិណសរោ ។
ឥទំ វត្ថាន សម្ពុទ្ធោ	សុមេវោ លោកនាយកោ
មម និដ្ឋិយមាណស្ស	បក្កាមិ អនិលត្តាសេ ។
តេន កម្មេន សុកតេន	ចេតនាបណិដិហិ ច
ជហិត្វា មាណុសំ នេហិ	តុសិកំ ឧបបដ្ឋហំ ។
តុសិកតោ ចវិត្ថាន	និព្វត្តិ មាតុក្កុច្ឆិយា
កោកេ មេ ឡានតា នត្តិ	យម្ហិ កព្ពេ វសាមហំ ។
មាតុក្កុច្ឆិកតេ មយំ ^(៣)	អន្ធមាណព្វា កោជនិ
មាតុយា មម ធនេន	និព្វត្តតិ យថិច្ឆកំ ។

១ ឱ. យោនិសោ ។ ម សោ រវេ ។ ២ ម. អវិញ្ញា បាវត្ថ ។ ៣ ឱ. ម. មយំ ។

ចន្ទមាលិយត្ថេរាបទាន ទី ៥

ទីក្រុងឈ្មោះវេករៈនោះ ជាមាសទាំងអស់ ស្អិតស្អាងដោយ
 រកនៈផ្សេងៗ បុគ្គលនេះនឹងអន្ទាលទៅ កាន់កំណើតទាំង
 ឡាយ ដោយទុបាយនេះឯង ។ បុគ្គលនេះនឹងមានសេចក្តី
 សុខ ក្នុងទីទាំងពួង គឺថា ក្នុងទេវតា ឬក្នុងមនុស្សលោក
 លុះដល់បច្ច័មភព នឹងបានជាព្រហ្មពន្ធុ (ដៅពង្សនៃបុគ្គលដ៏
 ប្រសើរ) ។ បុគ្គលនេះ នឹងចេញចាកផ្ទះ ទៅជាអ្នកបួស
 ជាបុគ្គលដល់នូវគ្រឿងនៃអភិញ្ញា មិនមានអាសវៈ ហើយ
 បរិនិព្វាន ។

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមសុមេធា ជាលោកនាយក លុះទ្រង់
 ត្រាស់នូវកម្មរបស់ខ្ញុំនេះហើយ កាលខ្ញុំកំពុងតែសំឡឹងមើល
 ព្រះអង្គទ្រង់ស្តេចចៀសចេញទៅ តាមផ្លូវអាភាស ។ ខ្ញុំលះ
 បង់រាងកាយជារបស់មនុស្សហើយ ចូលទៅកើតក្នុងភពតុ-
 សិត ដោយកម្មដែលខ្ញុំធ្វើលើនោះផង ដោយការតកល់ទុកនូវ
 ចេតនានោះផង ។ លុះខ្ញុំច្បាតអំពីឋានតុសិត បានមកកើត
 ក្នុងផ្ទះនៃមាតា ខ្ញុំមិនខ្វះខាតកោតៈ ខ្ញុំនៅក្នុងគភីនៃមាតា
 ណា កាលខ្ញុំនៅក្នុងគភីមាតានោះ បាយក្តី ទឹកក្តី កោជន
 ក្តី តែងកើតឡើងសម្រាប់មាតា តាមសេចក្តីប្រាថ្នារបស់ខ្ញុំ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ជាតិយា បញ្ចវស្សេន

បព្វជី អនការិយំ

ឡិរោបិត្តិ កេស្តិ

អរហត្តិ អចាបុណី ។

បុព្វកម្មំ កវេសនោ

ឡិរេន នន្ទសិ(១) អហំ

តិសកកប្បសហស្ស្តិ

មម កម្មំ អនុស្សរី ។

នមោ តេ បុរិសាជញ្ញ

នមោ តេ បុរិសុត្តម

តវ សាសនមាគម្ម

បត្តាម្មំ អចលំ បទំ ។

តិសកកប្បសហស្ស្តិ

សម្ពុទ្ធមកិប្បជយី(២)

ទុកតិ ធាកិជាធាមិ

ពុទ្ធប្បជាយិទំ ជលំ ។

កេលេសា យាបិតា មយ្ហិ

កវំ សព្វេ សម្មហតា

នាកោវ ពទ្ធនំ ធមត្វា

វិហារមិ អនាសវេ ។

ស្វាកតិ វត មេ អាសិ

មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ

តិស្សេន វិជ្ជា អនុប្បត្តា

កតិ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

១ ឱ. តាទ្ធសំ ។ ២ ឱ. ម. យំ ពុទ្ធមកិប្បជយី ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ខ្ញុំមានអាយុ ៥ ឆ្នាំ រាប់អំពីឆ្នាំកំណើតមក បានចូលទៅកាន់
ផ្ទះ កាលដែលគេកំពុងតែការសក់ ខ្ញុំក៏បានសម្រេចព្រះ
អរហត្ត ។ ខ្ញុំកាលស្វែងរកនូវបុព្វកម្ម (របស់ខ្ញុំ) ក៏មិន
បានឃើញបុព្វកម្មខាងអាយ តែបាននឹកឃើញនូវបុព្វកម្ម
របស់ខ្ញុំក្នុងកប្បទី ៣០.០០០ ។ បពិត្របុរសអាជានេយ្យ ខ្ញុំ
សូមថ្វាយបង្គំព្រះអង្គ បពិត្របុរសដ៏ឧត្តម ខ្ញុំសូមថ្វាយបង្គំព្រះ
អង្គ ខ្ញុំបានអាស្រ័យនូវសាសនារបស់ព្រះអង្គហើយ ទើប
ដល់នូវអចលបទគឺព្រះនិព្វាន ។ ក្នុងកប្បទី ៣០.០០០ អំពី
កប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានបូជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ក្នុង
កាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។
កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងពួង ខ្ញុំដក
ចោលចេញហើយ ខ្ញុំជាបុគ្គលមិនមានអាសវៈ ព្រោះបាន
កាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធិង ។ ឡ ។ ខ្ញុំមក
ល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបាន
ដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។

ឆ្លង ជាតបដកត្រៃបទានំ

បដិសម្មិនា ចតុស្ស័រ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋមេ
 ធម្មកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥត្ថិ ស្មទំ អាយស្មា ចន្ទនមាលិយោ ថេរោ ឥមា
 តាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

បន្តនមាលិយត្រៃស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

ឆ្លង ជាតបដកត្រៃបទានំ

(៧៦) និព្វតេ លោកនាថម្មិ សិទ្ធក្រូ លោកនាយកេ

មមញ្ញាតិ សមាទេត្វា ជានុប្បដំ អកាសហំ ។
 ចតុន្ទ្រតេ ឥតោ កម្មេ យំ ជានុមកិប្បជយី
 ទុក្ខតិ ធាកិជាធាមិ ជានុប្បជាយិទំ ផលំ ។
 កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ ភវំ សព្វេ សម្មហតា
 ណាកោ ពុទ្ធនំ ធម្មតា វិហារមិ អនាសរោ ។

ធាតុបូជិកត្រៃរាបទាន ទី ៦

បដិសម្ពិទ្ធ ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
ជាក៏ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានព្រួយ ព្រះចន្ទនមាលីយត្រៃរាបទាន មានអាយុ បានសម្រែងនូវ
គាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ចន្ទនមាលីយត្រៃរាបទាន ។

ធាតុបូជិកត្រៃរាបទាន ទី ៦

[៧៦] កាលព្រះលោកនាថ ព្រះនាមសិទ្ធក្នុង ជា
លោកនាយក ស្តេចបរិនិព្វានហើយ ខ្ញុំបានប្រជុំពួកញាតិ
របស់ខ្ញុំ ហើយធ្វើនូវការបូជាព្រះធាតុ ។ ក្នុងកម្សាន្ត ៧៤
អំពីកម្សាន្តនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានបូជាព្រះធាតុ ក្នុង
កាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទេត្តិ នេះជាដែលនៃការបូជា
ព្រះធាតុ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភព
ទាំងពួង ខ្ញុំដកចោលអស់ហើយ ខ្ញុំជាបុគ្គលមិនមានអាសវៈ
ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចដំរីប្រសើរកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធន៍ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ស្វាកតំ វេត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យកិញ្ចា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធិំ អាយស្មា ជាតុប្បជកោ មេរោ ឥមា
 តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ធាតុបូជិកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

សត្តមំ បុរិវិនិប្បាទកត្ថេរាបទានំ

(៧៧) ចព្វតេ ហិមវន្តម្ហំ ទេវលោ ធាម តាថសោ

តត្ថ មេ ចន្តមោ អាសិ អមនុស្សេហិ មាបិតោ^(១) ។
 បដាការស្ស^(២) ភវិតោ កមណ្ណាលុចរោ តទា^(៣)
 ខុត្តមត្ថំ កវេសន្តោ បវេនា និក្ខមី តទា ។

១ ឧ. អមនុស្សិកមាបិកោ ។ ២ ឧ ជិដិវរេន ។ ៣ ម, សព ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

១ ។ ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣
 ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើ
 ហើយ ។ បដិសម្ពិទ្ធា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ
 ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ
 ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះធាតុបូជកត្រូវ មានអាយុ បានសម្តែងនូវភាថា

ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ធាតុបូជកត្រូវ មានអាយុ ។

បុទ្រីនប្បវាទកត្តោបទាន ទី ៧

(៧៧) ខ្ញុំក៏តជាតាបស ឈ្មោះទេវលៈ នៅទៀប
 ភ្នំហិមពាន្ត ពួកអមនុស្សបានតាក់តែងទីបង្កើតខ្ញុំ ក្នុង
 ព្រៃហិមពាន្តនោះ ។ ក្នុងកាលនោះឯង ខ្ញុំបានប្រជាប់នូវ
 គ្រឿងប្រដាប់ គឺក្នុងសក់ ទ្រទ្រង់នូវកុណ្ឌីទឹក កំពុងតែ
 ស្វែងរកនូវប្រយោជន៍ដ៏ទុក្ខម ហើយចេញទៅអំពីព្រៃ ។

សក្កមំ បុណ្ណិយុប្បាទកត្តោបទានំ

ចុល្លាសីតិសហស្សានិ   សិស្សា មយ្ហី ឧបដ្ឋហិ

សកកម្មាភិបសុតា   វសន្តំ បវនេ តទា ។

អស្សមា អភិណិក្ខម្ម   អកំ បុណ្ណិយចេតិយំ

ធានាបុប្ផំ សមាទេត្តា   តំ ចេតិយំ អប្បជយី ។

តត្ថ ចិត្តំ បសាទេត្តា   អស្សមំ បវសាមហំ

សព្វេ សិស្សា សមាគម្ធំ   ឯតមន្តំ អប្បច្ឆិស្សំ ។

បុណ្ណិយេន កតោ ដូចោ   យំ ភិំ នេវ នមស្សសំ

មយម្មំ ញាតុមិច្ឆាម   បុដ្ឋា អាភិក្ខុ នោ ភវិំ ។

ទិដ្ឋា នោ វេ(១) មន្តបទេ   ចក្ខុមន្តោ មហាយសា

តេ ខោ អហំ នមស្សមិ   ពុទ្ធសេដ្ឋេ មហាយសេ ។

១ ទ. និទ្ទិដ្ឋំ នោ ។ ម. និទ្ទិដ្ឋំ តុ ។

បុណ្យស្សាទកត្តោបទាន ទី ៧

ក្នុងកាលនោះ សិស្សទាំងឡាយរបស់ខ្ញុំ ប្រមាណ៨៤.០០០
 នាក់ បានចូលមកនៅបំរើខ្ញុំ សិស្សទាំងនោះ មានសេចក្តី
 ខ្វល់ខ្វាយក្នុងកិច្ចការរបស់ខ្លួន ហើយនៅក្នុងព្រៃ ។ ខ្ញុំបាន
 ចេញអំពីអាស្រម ហើយធ្វើព្រះចេតិយ ដ៏ហើយទៅដោយ
 ដ៏ខ្សាប់ ខ្ញុំបានប្រមូលផ្កាផ្សេងៗ ហើយបូជានូវព្រះចេតិយ
 នោះ ។ ខ្ញុំបានញ៉ាំងចិត្តឱ្យជ្រះថ្លា ក្នុងចេតិយនោះ ហើយ
 បានចូលទៅកាន់អាស្រមវិញ ។

ពួកសិស្សទាំងអស់នាំគ្នាមកហើយ បានសួរសេចក្តីនេះ
 ថា បពិត្រទេវៈ លោកថ្វាយបង្គំនូវព្រះសូចណា ព្រះសូប
 នោះ ដែលលោកធ្វើហើយ ដោយដ៏ខ្សាប់ ម្យ៉ាងទៀត
 យើងខ្ញុំទាំងឡាយចង់ដឹង លោកកាលបើយើងខ្ញុំទាំងឡាយ
 សួរហើយ សូមមេត្តាប្រាប់ដល់យើងខ្ញុំទាំងឡាយ ។

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទាំងឡាយ ទ្រង់មានចក្ខុ មានយសធំ (ប្រា-
 កដ) ក្នុងបទរបស់មន្ត្រីនៃអ្នកទាំងឡាយ យើងឃើញហើយ
 ភី ខ្ញុំថ្វាយបង្គំនូវព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទាំងឡាយនោះ ជាព្រះ
 ពុទ្ធដ៏ប្រសើរ មានយសធំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ព្រះសព្វញ្ញតាំងនោះ ជាលោកនាយក ទ្រង់មាន

ព្យាយាមធំ ប្រាកដដូចម្ដេច មានគុណដូចម្ដេច មានសីល

ដូចម្ដេច ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធតាំងនោះមានយសធំ ប្រាកដដូចម្ដេច ។

ព្រះពុទ្ធតាំងឡាយ មានលក្ខណៈ ៣២ មានព្រះទន្ត

៤០ គត់ មានកំណើតពីរដង ព្រះនេត្រនៃព្រះសម្មាសម្មុទ្ធ

តាំងនោះ ស្រដៀងនឹងភ្នែកកូនគោ ប្រាកដស្មើដោយផ្លូវ

នៃទំពាំងម្លូរ ។ ព្រះសម្មុទ្ធតាំងនោះ កាលស្ដេចនឹងទៅ

ទ្រង់ក្រឡេកមើល នូវទីចម្ងាយមួយជួរនឹមដង ព្រះជាណ៍នៃ

ព្រះសម្មាសម្មុទ្ធតាំងនោះ មិនលាន់ពួស្សរផង សំឡេងទីត

នៃព្រះជាណ៍ របស់ព្រះសម្មាសម្មុទ្ធតាំងនោះ មិនពួស្សរ

ផង ។ ព្រះសម្មុទ្ធតាំងនោះ កាលស្ដេចទៅ ក៏ទ្រង់ទៅ

ដោយល្អ ទៅមិនបានរូសរាន់ (ទ្រង់ឈាន) នូវព្រះបាទ

ខាងស្ដាំជាដំបូង នេះជាធម្មតានៃព្រះសម្មុទ្ធតាំងឡាយ ។

សត្តមំ បុឡិត្តប្បទកត្ថោបទានំ

អសម្ព័ត្តា ច តេ ពុទ្ធា មិករាជារ កេសរី
 ទេវត្តិសេន្តិ អត្តានិ ទោ ច វត្តេន្តិ ចាណិនិ ។
 មាណតិមាណតោ^(១) មុត្តា សមា សព្វេសុ ចាណិសុ
 អនត្តកិសកា ពុទ្ធា ពុទ្ធានិ ឯស ធម្មតា ។
 ឧប្បជ្ជនា ច សម្ពុត្តា អាណោកិ ទិស្សយន្តិ តេ
 ធាតុការិ^(២) មកាសេន្តិ^(៣) កេវលិ វសុទិ ឥមិ ។
 បស្សន្តិ និរយតោតេ និព្វានិ និរយោ តទា
 បវស្សនិ មហាមេយោ ពុទ្ធានិ ឯស ធម្មតា ។
 ឡិទិសា^(៤) តេ មហាបាតា អតុលា តេ^(៥) មហាយសា
 វណ្ណតោ អនតិក្កនា អប្បមេយ្យា តថាគតា ។

---

១ ឧ. មាណវិមាណោ ។ ២ ម. ធម្មការិ ។ ៣ ឧ.ម. បកម្ពេន្តិ ។ ៤ ឧ. ឯទិសា ។
 ៥ ឧ. អតុល្យា ០ ។

បុណ្យឧប្បាទកត្តោបទាន ទី ៧

មួយទៀត ព្រះពុទ្ធាំណនោះ ទ្រង់មិនតក់ស្លុត បីដូចជា
 កេសរាជសីហ៍ ជាស្តេចនៃម្រឹគ ព្រះពុទ្ធាំណឡាយទ្រង់
 មិនលើកតំកើងព្រះអង្គឯងផង ទាំងមិនបន្តបង្គាប់ពួកសត្វ
 ផង ។ ព្រះពុទ្ធាំណឡាយ ទ្រង់ផុតស្រឡះចាកមានៈនិង
 អតិមានៈ ទ្រង់មានព្រះហឫទ័យស្មើចំពោះសត្វទាំងពួង ទ្រង់
 មិនលើកតំកើងព្រះអង្គឯង នេះជាធម្មតានៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធាំណ-
 ឡាយ ។ មួយវិញទៀត ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធាំណឡាយនោះ កាល
 កើតឡើង ទ្រង់សម្តែងនូវពន្លឺ ទ្រង់ប្រកាសនូវផែនដីទាំង
 អស់នេះ មានប្រការ ៦ ។ ក្នុងកាលនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធាំណ
 ឡាយនុ៎ះ ទ្រង់ទេតឃើញនូវនរក នរកតែងរលត់ទៅវិញ
 មហាមេឃ បង្ករក្លៀងប៉ះមក នេះជាធម្មតានៃព្រះពុទ្ធាំណ
 ឡាយ ។ ព្រះតថាគតទាំងនោះ ជាមហានាគប្រាកដ
 ដូច្នោះ ព្រះតថាគតទាំងនោះ ទ្រង់មានយសធំ គេមិន
 អាចប្លឹងគុណបាន ព្រះតថាគតទាំងឡាយ ទ្រង់មិនប្រព្រឹត្ត
 កម្មនៃចាកគុណ មានព្រះគុណគឺបុគ្គលមិនគប្បីរាប់បាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

អនុមោទីសុ មេ វា ក្សំ	សព្វេ សិស្សា សភាវា
តថាវ(១) បដិបជ្ជីសុ	យថាសត្តិ យថាពលំ ។
បដិប្បជេន្តិ បុទ្ធិនំ	តេ សកម្មាភិណាសិលោ
សទ្ធិហន្តា មម វា ក្សំ	ពុទ្ធភុតតមា នសា(២) ។
តទា ចរិត្តា គុសិតា	ទេវបុត្តោ មហាយសោ
ឧប្បជ្ជិ មាតុក្កុច្ឆិស្មី	ទិសសហស្សំ កម្ម្យថ ។
អស្សមស្សាវិទ្ធុម្ហិ	ចង្កម្ហាដ្ឋិតោ(៣) អហំ
សព្វេ សិស្សា សមាគម្ហា	អាគម្ពំ មម សន្តិកេ ។
ឧសភោវ មហំ នទតិ	មិករាជាវ កុដ្ឋតិ(៤)
សុំសុមារោវ សន្និភិ(៥)	កី វិចារោ កវិស្សតិ ។

---

១ ម. ធិបិ ប ។ ២ ម. ពុទ្ធសក្កត្តមានសា ។ ៣ ឧ. ម. ចង្កម្ហំ បិពោ ។ ៤ ឧ. កុញ្ញាតិ ។ ម. ក្សតិ ។ ៥ ឧ. សុតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ពួកសិស្សទាំងអស់ ជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តីគោរព បាន
អនុមោទនាតាមពាក្យរបស់ខ្ញុំ សិស្សទាំងឡាយនោះ បាន
នាំគ្នាប្រតិបត្តិ គួរតាមសេចក្តីអង្គអាច ទាំងគួរតាមកំឡាំង
ដោយប្រការដូច្នោះ ។ សិស្សទាំងឡាយនោះ ជាអ្នកមិន
ខ្ពីលប្រមូស ក្នុងការងាររបស់ខ្លួន នាំគ្នាបូជានូវព្រះចេតិយ
ខ្សាច់ សិស្សទាំងឡាយនោះ ជាអ្នកជឿតាមពាក្យរបស់ខ្ញុំ
ជាអ្នកមានចិត្តដល់នូវភាពជាព្រះពុទ្ធ ។

ក្នុងកាលនោះ មានទេវបុត្រមួយអង្គ មានយសធំ ច្បុកចុះ
មកអំពីឋានភូសិត បានមកកើតក្នុងផ្ទះមាតា លោកធាតុទាំង
មួយម៉ឺន ក៏ញាប់ញ័រ ។ ខ្ញុំបិតនៅក្នុងទីបង្រួមមិនឆ្ងាយអំពី
អាស្រម ពួកសិស្សទាំងអស់ បានមកប្រជុំគ្នាក្នុងសំណាក់
របស់ខ្ញុំ ហើយសួរខ្ញុំថា ដែនដីបន្ទី ដូចគោទសករាជ
ស្រែកឡើងដូចស្តេចនៃម្រឹត ពេទ័រឡើងដូចជាក្រពើ តើជា
វិបាកអ្វីហ្ន៎ ។

សត្តមំ បុរ្យុនុប្បទកញ្ជោរបទានំ

យំ បតិក្កេមិ សត្តុនិំ សិកតា ដ្ឋបសន្តិកេ

សោនានិ ភកវា សត្តា មាតុកុច្ឆិមុនាភមិ ។

តេសំ ធម្មកមិ កត្វា កិក្កយិត្វា មហាមុនី

ឧយ្យោដេត្វា សកេសិស្សេ បល្ល័ង្កេ អាភុជី អហំ ។

ពលញ្ច វត មេ ជំណំ ព្យាដិកោ^(១) បរមេនហំ

ពុទ្ធសេដ្ឋិ សវត្វាន តត្ថ កាលំ កតោ អហំ ។

សព្វេ សិស្សា សមាគតា អកំសុ ចិត្តកំ តទា

កលេវវញ្ច មេ ភយ្ហ ចិត្តកំ អភិរោបយំ ។

ចិត្តកំ បវិវាវេត្វា សីសេ កត្វាន អព្ពាលី

សោកសល្លបវេតា តេ វិកន្តិសុ សមាគតា ។

• ឧ. វិទ្យុជិតោ ។ ម. ព្យាជិតោ ។

បុណ្យសព្វព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធសាសនា ទី ៧

ខ្ញុំកំពុងសរសើរនូវព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធសាសនា ក្នុងទីជិតនៃព្រះ
ស្រីបដលធ្វើហើយដោយដ៏ខ្លាច ឥឡូវនេះ ព្រះមានព្រះ
ភាគអង្គនោះ ព្រះអង្គជាគ្រូ បានស្តេចចូលទៅកាន់ផ្ទះ
មាតា ។ ខ្ញុំបានធ្វើធម្មកថា ដល់សិស្សទាំងឡាយនោះ
ហើយសរសើរនូវព្រះមហាមុនី រួចបញ្ជូនពួកសិស្សឲ្យគ្រឡប់
ទៅលំនៅជាបស់នៃខ្លួនវិញ ហើយខ្ញុំអង្គុយតែនៅក្នុង ។
មួយទៀត ខ្ញុំអស់កំឡាំងណាស់ ព្រោះខ្ញុំមានពេទ្យាធ្ងន់
ទម្ងន់ ខ្ញុំរលឹកនូវព្រះសម្មាសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ហើយក៏ធ្វើមរណ-
កាល ក្នុងទីនោះ ។ ក្នុងកាលនោះ ពួកសិស្សទាំងអស់
បានមកប្រជុំគ្នា ហើយធ្វើជើងថ្ម រួចលើកសពរបស់ខ្ញុំដាក់
លើជើងថ្ម ។ សិស្សទាំងឡាយនោះ បានចោមរោមជើង
ថ្ម ហើយធ្វើនូវអញ្ជាលើសិរ្សៈ មានសរគីសេចក្តីសោក
គ្របសង្កត់ បានមកប្រជុំគ្នាហើយ យំកន្ទក់កន្ទេញ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

តេសំ លាលប្បមាណំ អគមំ ចិត្តកន្ធិកំ^(១)
 អហំ អាចរិយោ តុយំ មា សោចិត្ត សុមេធសា ។
 សនេត្ត វាយមេយ្យាថ រត្តិន្ទ្រមត្តន្តតា
 មា វោ បមត្តា អហុត្ត ខណោ វោ បដិមាទិតោ ។
 សកេ សិស្សេនុសាសិត្វា នេវលោកំ បុណាគមី
 អដ្ឋារស ច កប្បានំ^(២) នេវលោកេ អហោសហំ^(៣) ។
 សតានំ បញ្ចក្ខត្តញ្ច ចក្កវត្តិ អហោសហំ
 អនេកសត្តត្តញ្ច នេវវដ្ឋិ អការយី ។
 អវសេសេសុ កម្មេសុ វោកិណ្ណំ សិសវី អហំ
 ទុក្ខតិ ធាកិជាធាមិ ឧប្បាទស្ស វទី ជលំ ។

---

១ ឧ. អតមាសំ ចិត្តន្តា ។ ម. អតមំ ចិត្តកំ តពា ។ ២ ឧ. អដ្ឋារសាហំ កប្បានិ ។
 ៣ ឧ. វម្មី អហំ ។ ម. វមាមហំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

កាលសិស្សទាំងឡាយនោះ កំពុងតែយំរៀបរាប់ ខ្ញុំក៏មក
 កាន់ជើងថ្កូវ ហើយបានពោលថា ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយមាន
 បញ្ហា អ្វី យើងហ្នឹងហើយជាអាចារ្យរបស់អ្នក អ្នកទាំង-
 ឡាយកុំសោកស្តាយឡើយ ។ អ្នកទាំងឡាយកុំខឹងប្រមូស
 ចូរនាំគ្នាព្យាយាម ក្នុងប្រយោជន៍របស់ខ្លួន ទាំងយប់ទាំងថ្ងៃ
 ចុះ អ្នកទាំងឡាយកុំមានសេចក្តីប្រមាទឡើយ ខណៈរបស់
 អ្នកទាំងឡាយ ដល់ប្រាកដហើយ ។ លុះខ្ញុំប្រៀនប្រដៅ
 នូវពួកសិស្សរបស់ខ្លួនរួចហើយ ខ្ញុំក៏ត្រឡប់ទៅឯទេវលោក
 វិញ ខ្ញុំបានកើតក្នុងទេវលោក អស់ ១៨ កប្ប ខ្ញុំបានកើត
 ជាស្តេចចក្រពត្តិ អស់ ៥០០ ជន ខ្ញុំបានទទួលសម្បត្តិជា
 ទេវតាអស់ច្រើនរយជន ។ ក្នុងកប្បទាំងឡាយដ៏សេស ខ្ញុំ
 បានអន្ទាលទៅកាន់ភពដ៏ប្រឡូកប្រឡំ តែខ្ញុំមិនដែលស្គាល់
 ទេត្តិឡើយ នេះជាផលនៃការកសាងព្រះចេតិយខ្សាច់ ។

សត្វមំ បុណ្យធម្មាទកត្តោវៗទានំ

យថា កោមុទិកេ មាសេ ពហូ បុប្ផនិ ចានិចា

តថេវាហម្មំ សមយេ បុប្ផតោម្ហំ មហេសីនា^(១) ។

វិរិយំ មេ ធុរោយុំ យោកក្ខេមាធិវាហនិ

នារោវ ពន្ធនំ ធនត្វា វិហារមិ អនាសវេ ។

សតសហស្សំ ឥតោ កេប្បេ យំ ពុទ្ធមគិកិត្តយី

ទុក្ខតំ នាភិជាតាមិ កិត្តនាយ ឥទំ ដលំ ។

កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ ភវា សព្វេ សម្មហតា

នារោវ ពន្ធនំ ធនត្វា វិហារមិ អនាសវេ ។

ស្វាគតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្សំ សន្តិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បតា កតំ ពុទ្ធស្សំ សាសនិ ។

១ ឧ. មហេសីតោ ។

បុរ្យនុប្បាទកត្តោបទាន ទី ៧

ឈើទាំងឡាយជាច្រើន តែងរីកផ្កាក្នុងខែជាទីរីកនៃផ្កាកោ-
 មុទ យ៉ាងណាមិញ ឯខ្លួនខ្ញុំក៏បានរីកហើយក្នុងលទ្ធិ នៃព្រះ
 សម្មាសម្ពុទ្ធ ដែលព្រះអង្គស្វែងរកនូវគុណដ៏ធំដូច្នោះដែរ ។
 ខ្ញុំមានព្យាយាម ជាទីនាំទៅនូវធុរៈ ដល់ហើយនូវព្រះនិព្វាន
 ជាទីអស់ទៅនៃយោគៈ ជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ព្រោះបាន
 កាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ដាច់នូវទន្ធនឹង ។ ក្នុងកប្បទីមួយ
 វិសេន អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំសរសើរព្រះសម្មុទ្ធ
 ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទេត្តតិ នេះជាផលនៃការសរ-
 សើរព្រះសម្មុទ្ធ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ
 កត់ទាំងពួង ខ្ញុំដកចោលចេញហើយ ខ្ញុំជាបុគ្គលមិនមានអា-
 សវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ដាច់នូវទន្ធនឹង ។
 ឧ! ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំ
 បានដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បដិសម្ពិទ្ធា ចតុស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋមេ
 ធម្មកិញ្ញា សង្កតតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥន្ទំ សុទ្ធិ អាយស្មា បុទ្ធិនុប្បាទកោ ថេរោ ឥមា
 តាថាយោ អភាសិតាតិ ។

បុរ្យុទ្ធស្សាទកត្តោស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

អដ្ឋមិំ ចរណីយត្ថេរាបទានំ

(៧៨) អនុទស្សី តុ ភគវា សយម្ប លោកនាយកោ

វិនតាននិយា តិរេ ឧបគញ្ញំ តថាគតោ ។

ឧទកា អភិណ្ឌក្ខម្ម កត្តោ វារតោចរោ

ពុទ្ធិំ តវតុកាមោហំ ឧបេសី លោកនាយកំ ។

អក្ខរហតុ មំ ពុទ្ធា អនុទស្សី មហាមុនិ

អហំ តំ តារយិស្សាមិ ទុក្ខស្សន្តន្តរោ តុរិំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បដិសម្មិតា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
ដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះបុណ្យនិប្បាទកេត្តរ មានអាយុ បានសម្តែង នូវ
តាមទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ បុណ្យនិប្បាទកេត្តរអបទាន ។

ត្រៃណិយត្រៃវាបទាន ទី ៨

(៧៨) ព្រះតថាគត មានព្រះភាគ ព្រះនាម
អត្តទស្សី ជាព្រះសយម្ពូ ជាលោកនាយក ស្តេចបាន
ចូលទៅទៀបឆ្នេរស្ទឹងវិនតា ។ ខ្ញុំជាអណ្តើក គោចរក្នុង
ទឹក បានឆើបអំពីទឹក មានប្រាថ្នានឹងចម្លង នូវព្រះពុទ្ធ
ជាម្ចាស់ បានចូលទៅជិតព្រះលោកនាយក ហើយពោល
ថា បពិត្រព្រះមហាមនី សូមព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ព្រះនាម-
អត្តទស្សី ទ្រង់ឡើងគង់លើខ្នងនៃខ្ញុំព្រះអង្គចុះ ខ្ញុំព្រះអង្គ
នឹងចម្លងព្រះអង្គ ព្រោះព្រះអង្គបានធ្វើនូវទីបំផុតនៃទឹក ។

អង្គម៍ ពរណីយត្រៃរាមទានំ

មម សុត្តប្បមណ្ឌយ	អត្តទស្សី មហាយសោ
អាហេហិត្តាន(១)មេ បិដ្ឋ	អដ្ឋាសិ លោកិយាយកោ ។
យតោ សរមិ អត្តានិ	យតោ បត្តាស្មិ វិញ្ញាតិ
សុខំ មេ តានិសំ នត្តិ	ដុដ្ឋ ហានតលេ យថា(២) ។
ទុត្តវិត្តាន សម្ពុទ្ធា	អត្តទស្សី មហាយសោ
នទិវិវិទ្ធិ វិត្តាន	សមា តាថា អភាសថ ។
យាវតា វត្តតេ ចិត្តិ	កត្តាសោតិ(៣) តរាមហំ
អយញ្ច(៤) កត្តចោ រាជា	តារេតិ(៥) មម បុញ្ញា ។
សមិទា ពុទ្ធតរណោន(៦)	មេត្តចិត្តវតាយ ច
អដ្ឋារសេ កប្បសតេ	ទេវលោកេ រមិស្សតិ ។
ទេវលោកា សតាកត្តា	សុត្តម្ភលេន ចោទិតោ
ឯកាសនេ និសំទិត្តា	កត្តាសោតិ តវិស្សតិ ។

១ ម. អភិរហិតា ។ ២ ឧ យថា បាទតលេ មុនីតិ ទិស្សន្តិ ។ ៣ ឧ.ម. កត្តាសោតិ ។

៤ ឧ អយំ ហិ ។ ៥ ម. តារេសិ ។ ៦ ម. ពុទ្ធតរណេន ។

ពរណីយព្រៀបពាស ទី ៨

ព្រះអគ្គទស្សី មានយសធំ ជាលោកនាយក ទ្រង់ជ្រាប
 សេចក្តីគ្រិះរិះរបស់ខ្ញុំហើយ ក៏ឡើងគង់លើខ្នងរបស់ខ្ញុំ ។
 វេលាណា ខ្ញុំរលឹកឃើញនូវខ្លួន វេលាណា ខ្ញុំដល់នូវភាព
 ដឹងក្តីហើយ វេលានោះ ខ្ញុំមិនមានសេចក្តីសុខបែបនោះ
 សោះឡើយ ដូចជាផ្ទៃនៃបាតដើង (ដែលត្រូវបន្ទា) មុត ។
 ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមអគ្គទស្សី មានយសធំ ទ្រង់ធ្ងន់ដល់
 ត្រើយហើយ ព្រះអង្គបិតនៅទៀបឆ្នេរស្ទឹង ហើយទ្រង់
 ត្រាស់នូវព្រះភាពនេះថា

ចិត្តប្រព្រឹត្តទៅ ដរាបណា តថាគតធ្ងន់នូវក្រវែល នៃ
 សេចក្តីសង្ស័យបាន ដរាបនោះ ចំណែកអណ្តើកនេះនឹង
 បានកើតជាស្តេចមានបុណ្យ ព្រោះបានចម្ងល់នូវតថាគត ។
 អណ្តើកនេះ នឹងត្រេកអរក្នុងទេវលោក អស់ ១.៨០០ កប្ប
 ដោយការចម្ងល់ព្រះពុទ្ធនេះផង ដោយមេត្តាចិត្តដែលប្រព្រឹត្ត
 ទៅនេះផង ។ លុះច្បាតចាកទេវលោក មកក្នុងលោកនេះ
 ត្រូវកុសលមូលជាសំភៀនហើយ នឹងអង្គុយនៅលើអាសនៈ
 តែមួយ ហើយធ្ងន់នូវក្រវែល នៃសេចក្តីសង្ស័យបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

យថាបិ កុទ្ធកេ ខេត្តេ	តំទំ អបម្បិ រោបិតំ
សម្មា ធារំ បវស្សន្តេ(១)	ដលំ តោសេតិ កស្សកេ ។
តថេរិទំ ពុទ្ធកេតិ	សម្មាសម្ពុទ្ធខេសិតិ
សម្មា ធារំ បវច្ឆន្តេ(២)	ដលំ មំ តោសយស្សតិ ។
បដានំ បហិតតោម្ហិ	ឧបសន្តោ ទិវ្របដិ
សព្វាសវេ បរិញាយ	វិហារមិ អនាសវេ ។
អដ្ឋារសេ កប្បសតេ	យំ កម្មមករំ តទា
ទុកតិ ធាភិជាធាមិ	តរណាយ វេទំ ដលំ ។
កិលេសា យាបិតា មយ្ហិ	ភវំ សព្វេ សម្មហតា
នាតោវ ពុទ្ធនំ ជេត្តា	វិហារមិ អនាសវេ ។
ស្វាកតិ វត មេ អាសិ	មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
តិស្សេន វិជ្ជា អនុប្បតា	កតិ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

១ ម. បវេច្ឆន្តេ ។ ២ ឱ. បវេច្ឆន្តេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ពូជស្នូម្បីមានប្រមាណតិច ដែលបុគ្គលព្រោះហើយក្នុង
 ស្រែដីល្អ កាលភ្លៀងញ៉ាំងធារទឹកឲ្យធ្លាក់ចុះដោយល្អ ផល
 រមែងញ៉ាំងអ្នកស្រែឲ្យត្រេកអរបាន ដូចម្តេចមិញ ។ ពុទ្ធ-
 ខេត្រនេះ ដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់សម្តែងហើយ រមែង
 ញ៉ាំងធារគឺផល ឲ្យធ្លាក់ចុះដោយប្រពៃ ផលនឹងញ៉ាំងខ្ញុំឲ្យ
 ត្រេកអរបាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ខ្ញុំជាអ្នកមានចិត្តបញ្ជូនទៅ
 កាន់សេចក្តីព្យាយាម ហើយជាអ្នកស្ងប់រម្ងាប់ មិនមានឧប-
 ធិក្តិលេស បានកំណត់ដឹងនូវអាសវៈទាំងពួង ជាអ្នកមិនមាន
 អាសវៈ ។ ក្នុងកប្បទី ១.៨០០ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំធ្វើកុសល-
 កម្មក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃការ
 ចម្លងព្រះសម្ពុទ្ធ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដកបំផ្លាញហើយ
 ភពទាំងពួង ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាបុគ្គលមិនមានអាសវៈ
 ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ដាច់នូវទន្ធន៍ ។ ឧ ។ ខ្ញុំ
 មកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ព្យា ខ្ញុំបាន
 ដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។

នវិមំ ធម្មវបិច្ឆេវាបទានំ

បដិសម្ពិទ្ធា ចតុស្សោ វិហោក្ខាបិច អដ្ឋមេ

ធម្មវិញ្ញាណ សង្ខតតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។

ឥត្តំ សុទ្ធិ អាយស្មា តរណិយោ ថេរោ ឥមា

តាដាយោ អភាសិត្តាតិ ។

តរណិយត្ថេវស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

នវិមំ ធម្មវបិច្ឆេវាបទានំ

(៧៧) យនា ធិបត្តរោ ពុទ្ធា សុមេទំ ទ្រោករិ ជិដោ

អបរិមេយ្យេ ឥតោ កុប្បេ អយំ ពុទ្ធា ករិស្សតិ ។

ឥឥស្ស ជនិកា មាតា មាយា ធាម ករិស្សតិ

បិតា សុទ្ធាទដោ ធាម អយំ ហេស្សតិ តោតមោ ។

ធម្មបិដកបទដ្ឋកថា ទី ៩

បដិសម្ពិទ្ធា ៤ វិមោក្ខ ៨ នឹងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យ
ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានព្រួយ ព្រះគណិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវតាម
ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ គណិយត្ថេរ បទ ។

ធម្មបិដកបទដ្ឋកថា ទី ៧

[៧៧] កាលណា ព្រះជិនសិរីសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ ព្រះនាម
ទីបង្អស់ ទ្រង់ព្យាករនូវព្រះសុមេធតាបសថា សុមេធតាបស
នេះ នឹងបានត្រាស់ជាព្រះពុទ្ធ ក្នុងអបរិមេយ្យកប្ប (កប្ប
រាប់មិនបាន) អំពីកប្បនេះ ។ ព្រះមាតាបង្កើតនៃព្រះពុទ្ធនេះ
ព្រះនាមមាយា ព្រះបិតា ព្រះនាមសុទ្ធោទនៈ សុមេធតា
បសនេះ នឹងបានត្រាស់ជាព្រះពុទ្ធ ព្រះនាមគោតមៈ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បដានំ បទហិត្វាន	កត្វា ទិក្កវការិកំ
អស្សត្ថម្ភលេ សម្មត្ថោ	ពុជ្ឈិស្សតិ មហាយសោ ។
ឧបតិស្សោ កោលិតោ ច	អត្តា ហេស្សន្តិ សាវកា
អាណន្តោ ធាមុបដ្ឋាកោ ^(១)	ឧបជ្ឈិស្សតិមំ ជិនំ ។
ខេមា ឧប្បលវណ្ណា ច	អត្តា ហេស្សន្តិ សាវកា
ចិត្តោ អាឡវកោ បេវ	អត្តា ហេស្សន្តិទាសកា
ឧជ្ឈត្តា ទទ្ធមាតា	អត្តា ហេស្សន្តិទាសិកា
ពោធិ ឥមស្ស ជីវស្ស ^(២)	អស្សត្តោតិ បវុត្តតិ ។
ឥទំ សុត្វាន វចនំ	អសមស្ស មហេសិបោ
អាមោទិតា ធរមរ្យ	ធមស្សន្តិ កតញ្ចលី ។
តទាហំ មាណវេ អាសិ	មេយោ ធាម សុសិត្តិតោ
សុត្វា ព្យាករណំ សេដ្ឋិ	សុមេធស្ស មហាមុទិ ^(៣) ។

១ ឧ. ម. អាណន្តោ ធាម ធានេន ។ ២ ឧ. ម. វីរស្ស ។ ៣ ឧ. ម. មហាមុទេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

សុមេធាតាបសនេះ ភំកលំទុកនូវសេចក្តីព្យាយាមហើយ ធ្វើ
 នូវទុករកិរិយា នឹងបានគ្រាស'ដឹងជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ មានយសធំ
 ក្រោមម្លប់នៃអស្សត្រ័ត្រីក្ស ។ ភិក្ខុឈ្មោះទបតិស្សៈ ១ ឈ្មោះ
 កោលិតៈ ១ នឹងបានជាសាវ័កដ៏ប្រសើរ ភិក្ខុជាអ្នកទបដ្ឋាក
 មាននាមថា អានន្ទ នឹងបំរើនូវព្រះជិនស្រីអង្គនេះ ។ ភិក្ខុ-
 នីឈ្មោះខេមា ១ ឈ្មោះទប្បលវណ្ណា ១ នឹងបានជាសាវិ-
 កា ដ៏ប្រសើរ គហបតីឈ្មោះចិត្តៈ ១ ឈ្មោះអាឡវ័កៈ ១
 នឹងបានជាទបាសក ដ៏ប្រសើរ ។ នាងខុដត្តា ១ នាងនន្ទ-
 មាតា ១ នឹងបានជាទបាសិកាដ៏ប្រសើរ ដើមឈើសម្រាប់
 គ្រាស'ដឹងនៃអ្នកប្រាជ្ញអង្គនេះ គេហៅថាអស្សត្រ័ត្រីក្ស ។

ពួកមនុស្សនិងទេវតា បានឮព្រះពុទ្ធដីការនេះ នៃព្រះ
 ពុទ្ធជាបុគ្គលស្វែងរកនូវគុណដ៏ធំ ឥតមានបុគ្គលណាស្មើ ក៏
 មានចិត្តរីករាយ នាំគ្នាធ្វើអញ្ជើសម្បារ ។ បពិត្រព្រះមហា-
 មុនី កាលនោះ ខ្ញុំជាមាណព ឈ្មោះមេឃៈ អ្នកសិក្សា
 ប្រពៃ បានឮពាក្យព្យាករណ៍ដ៏ប្រសើរ នៃសុមេធាតាបស ។

ឥរិយំ ធម្មុច្ចិក្កោបទានំ

សិរិស្សុដ្ឋោ កវិត្តាន	សុមេធេ កុរុណាលយេ ^(១)
បព្វជនញ្ច តំ វិរិ	សហា ច អនុបព្វដី ។
សិរុតោ ចាដិមោក្ខស្មី	សុទ្រុយេសុ ច បញ្ចសុ
សុត្តាដិវេ សតោ ដិវេ ^(២)	ជិនសាសនការកោ ។
ឯវិ វិហារមាណេហិ	ចាបមិត្តេន កេនចិ
និយោជិតោ អនាចារេ	សុមត្តុ បរិជិសិតោ ។
វិតក្កវសិតោ ^(៣) ហត្ថា	សាសនតោ អបក្កមី
បញ្ញា តេន កុមិត្តេន	បយុត្តោ មាតុយាតនិ ។
អករិណន្តរិយញ្ច ^(៤)	យាតយី ទុដ្ឋមាណសោ
តតោ បុតោ មហាវិចិ	ទុបបញ្ញោ សុទារុណិ ។
វិនិចាតំ កតោ សញ្ញោ	សិសរិ ទុក្ខតោ ចិរិ
ន បុនោ អន្តសិ ចិរិ	សុមេធំ ធរប្បន្តិរិ ។

---

១ ឧ.ម. កុរុណាលយេ ។ ២ ឧ.ម. វិវេ ។ ៣ ឧ.វិតក្កវិសញ្ញោ ។ ៤ ឧ. អករិម-
នន្តរិយញ្ច ។

ធម្មបិដកបទដ ទី ៥

ខ្ញុំសិទ្ធិស្គាលនឹងសុមេធតាបស មានករុណាលំនៅ ខ្ញុំក៏
 បានបួសតាមតាបស ជាអ្នកមានព្យាយាម ដែលទ្រង់ផ្តួស
 នោះ ។ ខ្ញុំសង្រឹមក្នុងបាដិមោក្ខផល ក្នុងឥន្ទ្រិយទាំង ៥
 ផល មានអាជីវៈដ៏បរិសុទ្ធ មានសតិ ជាអ្នកប្រាជ្ញ ជាអ្នក
 ធ្វើតាមពាក្យប្រដៅ នៃព្រះជិនស្រី ។ កាលខ្ញុំនៅជាមួយ
 នឹងបាបមិត្តណាមួយ យ៉ាងនេះ ក៏បានប្រកបក្នុងអនាថាវ
 ហើយយូតចាកផ្លូវដ៏ល្អ ។ ខ្ញុំជាអ្នកលះក្នុងអំណាចវិតក្កៈ
 បានចៀសចេញអំពីសាសនា វេលាក្រោយមក ខ្ញុំបាន
 ប្រកបដោយបាបមិត្តអាក្រក់នោះទៀត ក៏ប្រព្រឹត្តធ្វើនូវមាតុ-
 យាត ។ ខ្ញុំមានចិត្តប្រមូល បានធ្វើអនន្តរិយកម្ម គឺសម្លាប់
 មាតា ខ្ញុំច្យុតអំពីអត្តភាពនោះ បានទៅកើតក្នុងមហាអវិចិ
 នរក ដ៏អាក្រក់ក្រៃពេក ។ ខ្ញុំទៅកើតក្នុងអសុរកាយ ដល់
 នូវសេចក្តីទុក អន្ទោលទៅអស់កាល ជាយូរអង្វែង លែង
 បានឃើញព្រះសុមេធតាបស ជាអ្នកប្រាជ្ញប្រសើរជាងផន ។

អស្មី កប្បេ សមុទ្ធស្មី មន្តោ អាសី តិមន្តិលោ(១)

ទិស្វាហំ សាករេ ធារំ តោចរត្តមុចាភមី ។

ទិស្វា មំ វណិជា ភីតា ពុទ្ធសេដ្ឋំ អនុស្សរំ

តោតមោតិ មហាយោសិ សុត្តា តេហំ ឧទិរតិ ។

បព្វសញ្ញំ សរិត្តាន តតោ កាលំ កតោ អហំ

សារត្តយំ កុលេ វន្តេ(២) ជាតោ ព្រាហ្មណជាតិយំ ។

អាសី ធម្មរចំ ធាម សព្វចាបជិកុច្ឆកោ

ទិស្វាហំ លោកបដ្ឋោតំ ជាតិយា សត្តវស្សកោ ។

មហាជេតវនំ កន្ធា បព្វជី អនការិយំ

ឧបេមំ ពុទ្ធិ តិក្ខុតិក្ខុ វត្តិយា ទិវសស្ស ច ។

១ ម. ពិបិដ្ឋិលោ ។ ២ ឧ. ឧរេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ក្នុងកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាត្រីសមុទ្រ ឈ្មោះតិមិដ្ឋិលៈ បាន
 ឃើញសំពៅក្នុងសាគរ ក៏ចូលទៅជិតដើម្បអាហារ ។ ពា-
 ណិជទាំងឡាយ បានឃើញខ្ញុំហើយ ក៏មានសេចក្តីភិតភ័យ
 បាននាំគ្នារំលឹកគុណ នៃព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ថាគោតមៈ ។
 ដូច្នេះ ខ្ញុំក៏បានឮសំឡេងគឺកកងខ្លាំង ដែលពួកពាណិជទាំង
 នោះពោលហើយ ។ ខ្ញុំរំលឹកឃើញ នូវសញ្ញាអំពីដើម ត
 អំពីនោះមក ខ្ញុំធ្វើនូវមរណកាល បានទៅកើតក្នុងកំណើត
 នៃព្រាហ្មណ៍ ជាត្រកូលសុកសុម ក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ ខ្ញុំមាន
 ឈ្មោះធម្មចិ ជាអ្នកខ្ពើមរមើមនូវបាបទាំងពួង មានអាយុ ៧
 ឆ្នាំរាប់អំពីកំណើត បានឃើញព្រះពុទ្ធជាពន្លឺ ក្នុងលោក ។
 ខ្ញុំបានទៅកាន់វត្តជេតពនដ៏ប្រសើរ ហើយចូលទៅកាន់ផ្នួស
 ចូលទៅជិតព្រះពុទ្ធ អស់វារៈ ៣ ដង រាល់យប់រាល់ថ្ងៃ ។

សិរីម ធម្មបិដក

តណ ទិស្វា មុនំ អាហា សរ ធម្មរតិ ម
តតោហំ អវចំ ពុទ្ធំ បុព្វកម្មំ វិការិតំ ។

សុចរិំ សតប្បញ្ញាលក្ខណំ
បតិបុត្រេ ន វិសុទ្ធិបច្ចយា (១)
អហមជ្ឈំ សុបេក្ខនំ វត
តវ បស្សាមិ និរុបមំ វិក្កហំ ។
សុចរិំ វិហិតំ នុ តេ មយា (២)
សុចរិត្តេ ន និរិសោសិតា (៣)
សុចរិំ អមលំ វិសោធិតំ
នយនំ ញ្ញាលាមយំ មហាមុនេ ។
ចរិកាលសមម្ព័ត្តិតោ (៤) តយា
អវិជដ្ឋោ បុនន្តិ (៥) ចរិំ
បុនរជ្ជំ សមាគតោ តយា
ន ហំ នស្សន្តំ កតានិ តោតម ។

---

១ ឧ. ម. ន វិសុទ្ធិបច្ចយំ ។ ២ ឧ. វិហិតតមោ មយា ។ ម. វិហិតតមោ តយា ។ ៣ ឧ. ម.
នវិសោសិតា ។ ៤ ឧ. ចិរិកាល សមម្ព័ត្តិតោ ។ ម. ចិរិកាលសមម្ព័ត្តិតោ ។ ៥ ឧ. ម. បុនរត្តំ ។

ធម្មបិដកបទដ្ឋកថា ទី ៧

កាលនោះ ព្រះមុនីបានទតឃើញខ្ញុំហើយ ក៏ត្រាស់ថា នៃ
ធម្មបិដក អ្នកចូរលើកតម្កើននោះទៅ ។ ខ្ញុំបានពោលនូវបុព្វកម្ម

ដែលខ្លួនខ្ញុំបានអប់រំហើយ ថ្វាយព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ថា

ខ្ញុំបានឃើញព្រះពុទ្ធ មានបុព្វាលក្ខណៈច្រើន មាន

វិសុទ្ធិជាបច្ច័យក្នុងកាលមុន អស់កាលយូរហើយ ទើប

តែក្នុងថ្ងៃនេះ ខ្ញុំបានឃើញព្រះកាយរបស់ព្រះអង្គ ដ៏គួរ

រមែលរមែលរកបុគ្គលប្រៀបតុំបាន ។ ខ្ញុំបានតំកល់បុណ្យ

ចំពោះព្រះអង្គអស់កាលយូរ ក៏លេសទាំងឡាយ ខ្ញុំបាន

ឲ្យវិនិស្វតមិនមានសេសសល់ ដោយការរក្សាដ៏ស្អាត

បពិត្រព្រះមហាមុនី ភ្នែកគឺញាណមិនមានមន្ទិល ខ្ញុំបាន

ដំរះហើយអស់កាលយូរ ។ ខ្ញុំព្រះអង្គប្រកបជាមួយនឹង

ព្រះអង្គ អស់កាលដ៏យូរ មិនវិនាសក្នុងចន្លោះថ្មីទៀត

អស់កាលដ៏យូរ ក្នុងថ្ងៃនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គប្រកបព្រមជា

មួយនឹងព្រះអង្គម្តងទៀត បពិត្រព្រះគោតមៈ អំពើទាំង

ឡាយដែលខ្ញុំបានធ្វើ មិនវិនាសឡើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

កិលេសា ឈាមិតា មហ្មំ កវា សព្វេ សម្មហតា
 បាភោ ពុទ្ធនំ ធម្មតា វិហារមិ អនាសវេ ។
 ស្វាភតិ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតិ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពុទា ចតស្សោ វិមោក្ខាមិច អដ្ឋិមេ
 ធម្មកិញ្ញា សន្តិកតា កតិ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥតំ សុទ្ធិ អាយស្មា ធម្មវចំ ថេរោ ឥមា តាថាយោ
 អភាសិត្តាតិ ។

ធម្មបិច្ឆេស្ស អបទានំ សមគ្គំ ។

ទេសមំ សាលមណ្ឌបិយត្ថេរាបទានំ

[៨០] អន្លោកហេត្វា សាលវនំ សុកតោ អស្សមោ មម
 សាលបុច្ឆេហិ សញ្ញោ វសាមិ បវនេ តទា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងពួង ខ្ញុំ
 ដកចោលហើយ ខ្ញុំជាបុគ្គលមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់
 ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ដាច់នូវទន្ទឹង ។ ឧ ! ខ្ញុំមកល្អហើយ
 ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ
 សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិទ្ធ ៤
 វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
 ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះធម្មរចិត្តរា មានអាយុ បានសម្តែងនូវភាពទាំង

នេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ធម្មរចិត្តរាបទាន ។

សាលមណ្ឌបិយត្រៃវាបទាន ទី ១០

[៨០] អាស្រមដ៏ល្អរបស់ខ្ញុំ គេធ្វើលយចូលទៅក្នុងវិញ្ញា
 រាំង សីលដេរដាសដោយផ្ការាំង កាលនោះខ្ញុំនៅក្នុងវិញ្ញា ។

ទស្សន៍ សាលមណ្ឌបិយត្ថេរាបទានំ

បិយទស្សន៍ តុ កកវា	សយម្ប អក្ខបតុលោ
វិវេកកាមោ សម្មន្តោ	សាលវនិមុតាគមំ ។
អស្សមា អភិទិក្ខម្ម	បវនំ អកមាសហំ
មូលដលំ កវេសន្តោ	អាហំណ្ហាមិ វនេ តទា ។
តត្ថនុសាសី សម្មន្តិ	បិយទស្សន៍ មហាយសី
សុទិស្មន្តិ សមាបន្តិ	វិវេចន្តិ មហាវនេ ។
ចតុទណ្ណោ វេបេត្តាន	តុនុស្ស ឧបវ អហំ
មណ្ឌបំ សុកតំ កត្តា	សាលបុប្ផហំ តានយី ។
សត្តាហំ ជារយត្តាន	មណ្ឌបំ សាលនាទិទំ
តត្ថ ចិន្តំ បសាទេត្តា	តុនុសេដ្ឋំ អវន្តហំ(១) ។
កកវា តម្មំ សមយេ	វដ្ឋហិត្តា សមាធិតោ(២)
យុកមត្តំ បេក្ខមាណោ	និសីទិ បុរិសុត្តមោ ។

១ ឧ. អវន្តហំ ។ ២ ឧ. សមាធិតោ ។

សាលមណ្ឌបិយត្ថេរាបទាន ទី ១០

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ មានព្រះភាគ ព្រះនាមបិយទស្សី ជាព្រះសយម្ប
 ជាអគ្គបុគ្គល ទ្រង់ប្រាថ្នាវិវេក បានស្តេចចូលទៅក្នុងព្រៃ
 រាំង ។ ខ្ញុំបានចេញអំពីអាស្រមទៅក្នុងព្រៃ ក្នុងកាលនោះ
 ខ្ញុំកាលនឹងស្វែងរក នូវមេមឈើនឹងផ្លែឈើ បានត្រាច់ទៅ
 ក្នុងព្រៃ ។ ខ្ញុំបានឃើញនូវព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមបិយទស្សី
 មានយសធំ ព្រះអង្គគង់ចូលនិរោធសមាបត្តិ ដ៏រុងរឿងក្នុង
 ព្រៃធំនោះ ។ ខ្ញុំបានតំកល់ទុក នូវឈើ ៤ កំណាត់ ពីខាង
 លើនៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ហើយធ្វើមណ្ឌបយ៉ាងល្អ ប្រក់ដោយផ្កា
 រាំងទាំងឡាយ ។ ខ្ញុំបានទ្រទ្រង់នូវមណ្ឌប ដែលប្រក់ដោយ
 ផ្ការាំង អស់ ៧ ថ្ងៃ ហើយញ៉ាំងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លា ក្នុងមណ្ឌប
 នោះ ទាំងបានថ្វាយបង្គំនូវព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ។ សម័យនោះ
 ព្រះមានព្រះភាគ ជាបុរសដ៏ទុក្ខម បានចេញអំពីសមាធិ
 ហើយគង់សំឡឹងមើលទី អំពីចម្ងាយប្រមាណមួយជួរនឹម ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

សាវកោ វុរុណោ ឆាម	បិយទស្សីស្ស សត្តោ
វស្មីសតសហស្សហិ	ឧបគញ្ញំ វិហាយកំ ។
បិយទស្សី តុ ភគវា	លោកដេដ្ឋោ នវាសកោ
ភិក្ខុសង្ឃេ និស័ទិត្វា	សិទ្ធិ ចាតុករិ ជិវោ ។
អនុរុទ្ធា ឧបដ្ឋាកោ	បិយទស្សីស្ស សត្តោ
ឯកំសិ ចរិ កត្វា	អប្បច្ឆិត្ត មហាមុនី ។
កោ នុ ខោ ភគវា ហេតុ	សិទ្ធកម្មស្សី សត្តោ
កាវសោ វិជ្ជមានម្ហិ	សត្តា ចាតុករេ សិទ្ធិ ។
សត្តាហំ បុប្ផននិ	យោ មេ ជារេសិ មាណវោ
តស្ស កម្មំ សវិត្វាន	សិទ្ធិ ចាតុករិ អហំ ។
អនោកាសិ ន បស្សាមិ	យន្តិ បុញ្ញំ វិបច្ឆតិ
ទេវលោកេ មនុស្សំ វា	ឪកាសោវ ន សម្មតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

សារីកេឈ្មោះវុណ្ណះ របស់ព្រះសាស្តា ព្រះនាមបិយទស្សី
 បានចូលទៅគាល់ព្រះលោកនាយក ជាមួយនឹងពួកព្រះអរ-
 ហន្ត មួយសែនអង្គ ជាអ្នកស្នាក់ជំនាញ ។ ឯព្រះជិនស្រី
 មានព្រះភាគ ព្រះនាមបិយទស្សី ជាធំក្នុងលោក ប្រសើរ
 ជាងនរៈ គង់ក្នុងកណ្តាលភិក្ខុសង្ឃ ហើយទ្រង់ធ្វើនូវការ
 ញញឹមឲ្យប្រាកដ ។ ទុបដ្ឋាក ឈ្មោះអនុរដ្ឋៈ របស់ព្រះសា-
 ស្តា ព្រះនាមបិយទស្សី ធ្វើចិវរងៀងស្នាម្នា ហើយទូល
 សួរព្រះមហាមុនីថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ សភាវៈដូចម្តេច
 ជាហេតុនៃព្រះសាស្តា ទ្រង់ធ្វើនូវការញញឹម ប្រហែល
 ជាមានហេតុ បានជាព្រះសាស្តា ទ្រង់ធ្វើនូវការញញឹម ។

មាណពណា ទ្រទ្រង់នូវមណ្ឌបដែលប្រក់ហើយដោយ
 ផ្ការាំង ដល់តថាគត អស់៧ ថ្ងៃ តថាគតរលឹកឃើញ
 កុសលកម្មរបស់មាណពនោះ ទើបធ្វើនូវការញញឹមឲ្យប្រា-
 កដ ។ បុណ្យណា ឲ្យផលក្នុងទៅលោក ឬក្នុងមនុស្សលោក
 ឬធុកាសណា មិនសមល្មម តថាគតមិនឃើញនូវបុណ្យ
 ឬធុកាសនោះ ដែលមិនមានធុកាសឲ្យផល នោះឡើយ ។

ទសមី សាលមណ្ឌបិយញ្ចេកបទានំ

ទេវលោកេ វសន្តស្ស	បុព្វកកម្មសមដ្ឋិនោ
យាវតា បរិសា តស្ស	សាលនន្ទា ភវិស្សតិ ។
តត្ថ ទិព្វហិ នច្ឆេហិ	ក៏តេហិ វាទិតេហិ ច
រមិស្សតិ សទា(១) សន្តោ	បុព្វកកម្មសមាហិតោ ។
យាវតា បរិសា តស្ស	កន្ធកន្ធិ ភវិស្សតិ
សាលស្ស បុប្ផវស្សោ ច	បវស្សិស្សតិ តាវទេ ។
តតោ ចុតោយំ មនុដោ	មនុសំ អាភិមិស្សតិ
ឥទាបិ សាលនន្ទនិ	សព្វកាលំ ធជរិស្សតិ(២) ។
ឥធ នច្ឆញ្ច ក៏តញ្ច	សម្មតាន្ទ្យសមាហិតំ
បរិវារិស្សន្តិមំ និច្ចំ	ពុទ្ធបដាយិទំ ផលំ ។
ឧត្តន្តន្ត ច សុរិយេ	សាលវស្សម្បវស្សតិ
បុព្វកកម្មេន សំយុតំ	វស្សតិ សព្វកាលំកំ ។

១ ឧ. ភពា ។ ២ ឧ. ធិយ្យតិ ។

សាលមណ្ឌបិយត្ថេរាបទាន ទី ១០

កាលបុគ្គលនោះ ប្រកបដោយបុណ្យកម្ម ហើយនៅក្នុងទេវ-
លោក បរិសទ្យទាំងប៉ុន្មាន របស់បុគ្គលនោះ សឹងដេរដាស
ដូចផ្ការាំង ។ បុគ្គលប្រកបដោយបុណ្យកម្មនោះ នឹងត្រេក-
ត្រអាលដោយពួករបាំ ពួកចំរៀង ពួកដេញដំប្រគំ ដ៏ជាទិព្វ
ក្នុងទេវលោក សព្វៗ កាល ។ បរិសទ្យទាំងប៉ុន្មានរបស់
បុគ្គលនោះ សឹងមានភ្លុកក្រអូប ទាំងមានភ្លៀងជាំវិការៈនៃ
ផ្ការាំង នឹងធ្លាក់ចុះក្នុងខណៈនោះឯង ។ លុះបុគ្គលនេះច្បុក
អំពីទេវលោកនោះ មកកើតជាមនុស្ស នឹងមកកាន់ក្រកូល
មនុស្ស មណ្ឌបប្រក់ដោយផ្ការាំង ក្នុងមនុស្សលោកនេះ
នឹងទ្រទ្រង់ (នូវបុគ្គលនេះ) សព្វៗ កាល ។ រហូត ចំ-
រៀងក្តី គ្រឿងដេញដំប្រគំក្តី នឹងចោមរោមនូវបុគ្គលនេះ
អស់កាលជានិច្ច ក្នុងមនុស្សលោកនេះ នេះជាផលនៃពុទ្ធ-
បូជា ។ មួយទៀត កាលព្រះអាទិត្យរះឡើង ភ្លៀងជា
វិការៈនៃផ្ការាំងនឹងធ្លាក់ចុះមក ឯភ្លៀងជាំវិការៈនៃផ្ការាំង ដ៏
ប្រកបដោយបុណ្យកម្ម នឹងធ្លាក់ចុះមក សព្វៗ កាល ។

អដ្ឋារសេ កប្បសតេ	ឡីក្កា កក្កុលសម្ពវោ
តោតមោ ធាម ធាមេន	សត្តា លោកេ ភវិស្សតិ ។
តស្ស ធម្មេសុ នាយាទោ	ឡីរសោ ធម្មនិម្មិតោ
សព្វាសវេ បរិញាយ	និព្វាយិស្សតិជាសវោ ។
ធម្មំ អភិសមេន្តស្ស	សាលនននំ ភវិស្សតិ
ភិតកេ យាយមាទស្ស	នននំ តត្ថ ហេស្សតិ ។
វិហាកំ កិត្តយិត្តាន	បិយទស្សំ មហាមុនិ
បរិសាយ ធម្មំ នេសេសិ	តប្បដ្ឋោ ធម្មវដ្ឋិយា ។
តិសកប្បានិ នេវេសុ	នេវេជ្ជមការយី
សដ្ឋំ ច សត្តកត្តិ ច	ចក្កវត្តំ អហោសហំ ។
នេវលោកា ឥណិក្ខា	លភាមិ វិបុលំ សុខំ
ឥណិចិ សាលនននំ	មណ្ឌបស្សំ ឥទំ ជលំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ក្នុងកប្បទី ១.៨០០ ព្រះសាស្តា ព្រះនាមគោតម ទ្រង់កើត
 ក្នុងគ្រូកូលឥក្កាករាជ នឹងគ្រាស៊ីដឹងក្នុងលោក ។ កុលបុត្ត
 នេះ នឹងបានជាឧរសវ័ជលព្រះធម៌មិត្ត ជាអ្នកទទួលនូវ
 មតិកក្នុងធម៌ របស់ព្រះគោតមនោះ កំណត់ដឹងអាសវៈទាំង
 ពួង ជាអ្នកមិនមានអាសវៈ នឹងបរិនិព្វាន ។ កាលកុលបុត្ត
 នោះ គ្រាស៊ីដឹងនូវធម៌ នឹងមានមណ្ឌបប្រក់ដោយផ្ការាំង
 កាលគេកំពុងបូជាលើជើងបុរ នឹងមានមណ្ឌបប្រក់ដោយផ្កា
 រាំង ក្នុងទីនោះ ។ លុះព្រះមហាមុនី ព្រះនាមបិយទស្សី
 ទ្រង់ប្រកាសនូវវិបាករួចហើយ ទើបសម្តែងនូវព្រះធម៌ដល់បរិ-
 ស័ទ ទ្រង់ញ៉ាំងបរិស័ទឲ្យឆ្អែត ដោយភ្ញៀវគឺព្រះធម៌ ។

ខ្ញុំបានសោយរាជ្យ ជាស្តេចទេវតា ក្នុងទេវលោក
 អស់ ៣០ កប្ប បានជាស្តេចបក្រពត្តិ អស់ ៦៧
 ដង ។ លុះខ្ញុំច្យុតចាកទេវលោក មកកើតក្នុងមនុស្សលោក
 នេះ ក៏បាននូវសេចក្តីសុខ ដ៏ធំទូលាយ មានទាំងមណ្ឌប
 ដែលប្រក់ទៅដោយផ្ការាំង នេះឯង ជាផលនៃមណ្ឌប ។

ទសមំ សាលមណ្ឌបិយត្ថេរាបទានំ

អយំ បច្ឆិមកោ មយ្ហំ

ចរិមោ វត្តតេ ភវេ

ឥនាបិ សាលនទនំ

ហោស្សតិ សព្វកាលិកំ ។

មហាមុនី តោសយិត្តា

តោតមិ សក្យបុត្តំ

បត្តោម្ហិ អចលំ ហំនំ

ហិត្តា ជយេមរាជយំ ។

អដ្ឋារសេ កប្បសតេ

យំ ពុទ្ធមភិប្បជយំ

ទុក្ខតិ នាកំជានាមិ

ពុទ្ធច្បជាយំនំ ជលំ ។

កំលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ

ភវំ សព្វេ សម្មហតា

នាតោវ ពុទ្ធនំ នេត្តា

វិហារមិ អនាសវេ ។

ស្វាគតំ វត មេ អាសិ

មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា

កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

បដិសម្ពិទា ចតស្សោ

វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

នធឿកិញ្ញា សច្ចិកតា

កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។

សាលមណ្ឌបិយត្ថេរាបទាន ទី ១០

នេះរាងកាយជាទីបំផុត ភពជាទីបំផុតរបស់ខ្ញុំ កំពុងប្រព្រឹត្ត
 ទៅ មណ្ឌប្រក់ដោយផ្ការាំង តែងមាន សព្វ ។ កាល
 ក្នុងមនុស្សលោកនេះ ។ ខ្ញុំបានញ៉ាំងព្រះមហាមុនី ព្រះ
 នាមគោតម ព្រះអង្គប្រសើរ ក្នុងពួកសក្យៈ ឲ្យក្រេកអរ
 ហើយ បានដល់នូវអចលដ្ឋាន គឺព្រះនិព្វាន ខ្ញុំលះបង់នូវ
 ការឈ្នះនិងការចាញ់អស់ហើយ ។ ក្នុងកប្បទី ១.៨០០
 ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានបូជានូវព្រះពុទ្ធ ក្នុងកាលនោះ
 ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខគឺ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ គឺលេស
 ទាំងឡាយ ខ្ញុំផុតបំផ្លាញហើយភព ទាំងពួង ខ្ញុំដកចោល
 អស់ហើយ ខ្ញុំជាបុគ្គលមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំ-
 ណង ដូចជាជីវិតកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធនឹង ។ ឧ ! ខ្ញុំមកល្អហើយ
 ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ
 សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិទា ៤
 វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់បានហើយ
 ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

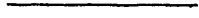
ឥត្ថំ សុទ្ធិ ភាយស្មា សាលមណ្ឌបិយោ ដេវោ ឥមា
តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

សាលមណ្ឌបិយត្ថេវស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

ឧទានំ

បំសុក្ខលំ ពុទ្ធសញ្ញំ ភិសនោ ញ្ញាណកិត្តកោ
ចន្ទនំ ឆាតុប្បដី ច បុណ្ណិទុប្បាទកោបិច ។
តរណោ ធម្មវចកោ សាលមណ្ឌបិយោ តថា
តាថាសតានិ ទ្វេហោន្តិ ឧនីសតិមេវ ច ។

បំសុក្ខលវិញ្ញោ ឯក្ខនបញ្ញាសមោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បានឮថា ព្រះសាលមណ្ឌប័យត្ថេវ មានអាយុ បាន
សម្ព័ន្ធនូវភាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ សាលមណ្ឌប័យត្ថេវបទាន ។

ឧទ្ទាស

បង្កកូលសញ្ញកត្តកបទាន ១ ពុទ្ធសញ្ញកត្តកបទាន ១
ភិសទាយកត្តកបទាន ១ ញ្ញាណត្តិកត្តកបទាន ១ ចន្ទន-
មាលិយត្តកបទាន ១ ធាតុបូជកត្តកបទាន ១ បុទ្ធានុប្បាទ-
កត្តកបទាន ១ តវណិយត្តកបទាន ១ ធម្មរចិត្តកបទាន ១
សាលមណ្ឌប័យត្តកបទាន ១ មានភាថា ២១៧ ។

ចប់ បង្កកូលវគ្គ ទី ៤៧ ។

បញ្ហាសមេ កំណើតបុរិស្ថោ

បឋមំ តំណីកំណើតបុរិយត្ថេរាបទានំ

(៨០) កណ៌ការិវ ដោតន្តិ(១) និសិដ្ឋំ បព្វតន្តរេ

អន្តសំ វិវជំ ពុទ្ធិ វិបស្សិំ លោកនាយកំ ។

តណ៌កំ កណ៌បុត្រានិ(២) បន្តយ អភិរោបយំ

សុត្តិំ អភិប្បដេត្វា កប្បាមំ ទក្ខណាមុខោ ។

តេន កម្មេន សុកតេន ចេតនាបណ៌ដំហំ ប

ដំហំត្វា មាណុសំ ទេហំ តាវត្តិសំ អកញ្ញាហំ ។

ឯកនវុតេ ឥតោ កម្មេ យំ ពុទ្ធមភិប្បជយំ ។

ទុក្ខតំ ណភិជាណមំ ពុទ្ធប្បជាយនិំ ដលី ។

កិលេសា យាបិតា មញ្ញំ កវំ សព្វេ សម្មហតា

នាតោវ ពុទ្ធិនិំ ធម្មតា វិហារមំ អនាសវោ ។

១ ឧ. ដោតន្តំ ។ ២ ឧ. កំណើតបុរិយត្ថេរា ។ ប. កំណើតបុរិយត្ថេរា ។

កំណើតបុរាណ ទី ៥០

ពិណិកំណើតបុរាណ ទី ១

(៨១) ខ្ញុំបានឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះនាមវិបស្សី ទ្រង់មិន
មានធូលី ជានាយកក្នុងលោក ព្រះអង្គគង់នៅនាចន្លោះភ្នំ
ទ្រង់រុំរឿង ដូចជាដាក់ណិការ ។ ខ្ញុំបានលើកយកនូវផ្កា
កណ្តឹង ៣ ទង ថ្វាយព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ លុះបូជាព្រះសម្មាសម្មុទ្ធ
ហើយ ខ្ញុំមានមុខបរត្តោះ ដើរទៅកាន់ទិសខាងត្បូង ។
ដោយអំពើដែលខ្ញុំបានធ្វើហើយ ដោយល្អនោះផង ដោយ
ចេតនាដែលខ្ញុំបានគិតល់ទុកនោះផង ខ្ញុំលះបង់រាងកាយជា
របស់មនុស្សហើយ ក៏បានទៅកើតឯឋានភាវត្តិវិញ ។ ក្នុង
កម្សាន្ត ៧១ អំពីកម្សាន្តនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាព្រះ
សម្មាសម្ពុទ្ធកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខភិ នេះជាផលនៃ
ពុទ្ធបូជា ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភព
ទាំងពួង ខ្ញុំដកចោលអស់ហើយ ខ្ញុំជាបុគ្គលមិនមានអាសវៈ
ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធិន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ស្វាភតិ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតិ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពុទ្ធា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យភិញ្ញា សច្ចិកតា កតិ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥត្ថិ សុទិ អាយស្មា តិណិកិកណិប្បិយោ មេរោ
 ឥមា តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

តិណិកិកណិប្បិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមគ្គំ ។

ទុតិយំ បិសុក្កលប្បជីកត្ថេរាបទានំ

(៨២) ហិមវន្តស្ស អវិទ្ធិរេ ខុទ្ធិលោ ទាម^(១) បព្វតោ

តត្ថទ្ធសំ បិសុក្កលំ ទុមគ្គិ វិលម្ពតិ ។
 តិណិ កិកណិប្បិយា ឌិច្ឆិក្ខា ទហំ តនា
 ហិដ្ឋោ ហិដ្ឋេន ចិត្តេន បិសុក្កលំ អប្បជយី ។

១ ខ. ខុរោ តាម ។ ម. ខុត្តលោ តាម ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ឧ ។ ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣
 ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានធ្វើ
 ហើយ ។ បដិសម្ពិទ្ធា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ
 ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ
 ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានព្រម ព្រះតណិកីកណិប្បិយត្ថេរ មានអាយុ បាន
 សម្តែងនូវតាមទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ តណិកីកណិប្បិយត្ថេរៗទាន ។

បង្ហាញប្រដាប់ក្រុលប្បដិកត្រៃវាបទាន ទី ២

(៨២) មានក្រុមយុវជនឈ្មោះទទេព្វលៈ នៅជិតភ្នំហិមពាន្ត ក្នុង
 ទីនោះ ខ្ញុំបានឃើញសំពត់បង្ហាញក្រុល ដែលគេពាក់លើបួង
 ឈើ ។ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមានចិត្តត្រេកអររីករាយ បានបេះ
 ផ្កាកណ្តឹង ៣ ទង ហើយថ្វាយចំពោះសំពត់បង្ហាញក្រុលនោះ ។
 ដោយអំពើដែលខ្ញុំបានធ្វើហើយ ដោយល្អនោះផង ដោយ

ទុតិយំ បំសុក្ខលប្បជិកត្តោបទានំ

តេន កម្មេន សុក្កតេន ចេតនាបណិដិហិ ច
 ជហិត្វា មាណុសំ ទេហំ តាវត្ថំសិ អគញ្ញាហំ ។
 ឯកនុវតេ ឥតោ កក្កេប្ប យំ កម្មមករីតនា
 ទុក្ខតំ យាភិជាយមិ ប្បជេត្វា អរហន្ធជិ ។
 កិលេសា យាមិតា មយ្ហំ ភវ សព្វេ សម្មហតា
 យាតោ ពុទ្ធជំ ធម្មតា វិហារមិ អយាសវោ ។
 ស្វាគតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស ភិក្ខុកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពុទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធម្មកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនតិ ។

ឥតំ សុទ្ធិំ អាយស្មា បិសុក្ខលប្បជិកោ ថេរោ ឥមា
 តាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

បំសុក្ខលប្បជិកត្តោស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

បង្សុត្តលបូជកត្តោបទាន ទី ២

ចេតនា ដែលខ្ញុំបានគំកល់ទុកហើយនោះផង ខ្ញុំលះបង់
 រាងកាយជារបស់មនុស្សហើយ ទៅកើតឯឋានភាវត្តិន្ស្ស ។
 ក្នុងកប្បទី ៧១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំធ្វើនូវអំពើ
 ល្អ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ ព្រោះបាន
 បូជាទង្គជ័យព្រះអរហន្ត ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំ-
 ផ្លាញហើយ ភពទាំងពួង ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាបុគ្គល
 មិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ដាច់
 នូវទន្ធីន៍ ។ ឧ ។ ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធ
 របស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ
 ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពុទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦
 នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះ
 ពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះបង្សុត្តលបូជកត្តោ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
 ភាវាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ បង្សុត្តលបូជកត្តោបទាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

តតិយំ កោរណ្ណបបិយត្ថេរាបទានំ

(៨៣) វេនកម្មិតោ បុរេ អាសី បិតុបិតាមហោនហំ(១)

បសុមារោន(២) ដីវាមិ កុសលំ មេ នវិជ្ជតិ ។

មម អាសយសាមញ្ញា តិស្សោ លោកកុនាយកោ

តីណិ បទានិ នស្សសិ អនុកម្មាយ ចត្តមា ។

អក្កមន្តេ បទេ ទិស្វា តិស្សស្ស បាម សត្តុបោ

ហដ្ឋោ ហដ្ឋេន ចិត្តេន បទេ ចិត្តំ បសាទយី ។

កោរណ្ណំ បុប្ផិតំ ទិស្វា បាទបំ ធរណីរុហំ

ចង្ហោដក្កិ(៣) កហេត្វាន បទសេដ្ឋិ អប្បជយី ។

តេន កម្មេន សុកតេន ចេតនាបណីដិហិ ច

ជហិត្វា មាទុសំ ទេហិ តាវត្ថីសិ អគញ្ញាហិ ។

១ ម. បិតុមាតុមតេនិហំ ។ ២ ខ. បរុហិវេន ។ ៣ ខ ចង្ហោដក្កំ ។ ម. សកោលកំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ការណ៍បរិយតោរាបទាន ទី ៣

[៨៣] ក្នុងភពមុន ខ្ញុំបានកើតជាអ្នកធ្វើការងារក្នុង
 ព្រៃ ចិត្តមជ្ឈិមដោយការសម្លាប់សត្វ តាមលំអាននៃដីតា
 កុសលរបស់ខ្ញុំមិនមាន ។ ព្រះចក្ខុមសមុទ្រ ជាព្រះលោក-
 នាយក ព្រះនាមតិស្សៈ ទ្រង់មានព្រះអធ្យាស្រ័យសង្រ្គោះ
 ដល់ខ្ញុំ បានសម្តែងនូវស្នាមព្រះបាទ ៣ អន្លើ ។ ខ្ញុំបាន
 ឃើញនូវស្នាមព្រះបាទ នៃព្រះសាស្តា ព្រះនាមតិស្សៈ
 ដែលទ្រង់ជាន់ទុក មានចិត្តត្រេកអររីករាយ បានញ៉ាំងចិត្ត
 ឲ្យជ្រះថ្លា ក្នុងស្នាមព្រះបាទ ។ ខ្ញុំបានឃើញនូវដើមកន្ទុយ
 ដំរី ដុះលើផែនដីមានផ្ការីក ហើយកាច់យកផ្កាកន្ទុយដំរីនោះ
 តាំងចង្ហាម ទៅបូជាស្នាមព្រះបាទដ៏ប្រសើរ ។ ដោយ
 អំពើដែលខ្ញុំបានធ្វើហើយ ដោយល្អនោះផង ដោយចត-
 នាដែលខ្ញុំបានតំកល់ទុកហើយនោះផង ខ្ញុំលះបង់រាងកាយ
 ជាប់របស់មនុស្សហើយ ក៏បានទៅកើតឯឋានតារត្តិន្យ ។

គតិយំ កោរណ្ណបុរិយត្ថេរាបទានំ

យំ យំ យោ ទ្ធិបបដ្ឋាមិ	ទេវតំ អថ មាណុសំ
កោរណ្ណកុដិ ហោមិ	សប្បភាសោ ១ ភវមហំ ។
ទ្រុធាតេ ឥតោ កប្បេ	យំ កម្មមករំ ឥទា
ទុកតិ ធាកិជាធាមិ	បទប្បដាយំ ២ ដលំ ។
កិលេសា ឈាបិតា មយំ	ភវ សព្វេ សម្មហតា
ធាតោ ពុទ្ធនំ ធម្មា	វិហារមិ អនាសវេ ។
ស្មាកតិ វត មេ អាសិ	មម ពុទ្ធស្សំ សន្តិកេ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា	កតិ ពុទ្ធស្សំ សាសនំ ។
បដិសម្ពិទា ចតស្សោ	វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ធម្មកិញ្ញា សន្តិកតា	កតិ ពុទ្ធស្សំ សាសនន្តំ ។

ឥតំ សុទំ អាយស្មា កោរណ្ណបុរិយោ មេរោ ឥមា
តាជាយោ អភាសិត្តាតិ ។

កោរណ្ណបុរិយត្ថេរាស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ ម. សុប្បភាសោ ។ ២ ឧ. បទប្បដាយិទំ ។

ការណ៍បុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ៣

ខ្ញុំចូលទៅកាន់កំណើតណា ។ ទោះជាទៅតា ឬជាមនុស្ស
 ក៏មានពណ៌សម្បុរដូចជាកន្ទុយដំរី មានពន្លឺរស្មីល ។ ក្នុង
 កប្បទី ៧២ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំធ្វើកុសលកម្ម
 ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការបូជា
 ស្នាមព្រះបាទ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដកបំផ្លាញហើយ
 ភពទាំងពួង ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាបុគ្គលមិនមានអាសវៈ
 ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ដាច់នូវទន្ធនឹង ។ ឧ ។ ខ្ញុំ
 មកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបាន
 ដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
 បដិសម្ព័ត ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
 ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះការណ៍បុប្ផិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្រែងនូវ
 ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បត្តិតំ កំសុកបបិយត្រេវាបទានំ

(៨៤) កំសុកំ បុប្ផំនំ ទិស្វា បគ្គហេត្វាន អញ្ញលី

ពុទ្ធសេដ្ឋំ សវិត្វាន អាណាសេ អភិប្បជយី ។

តេន កក្កេន សុកតេន ចេតាធាប ណិដ្ឋហំ ច

ជហិត្វា មាទុសំ ទេហំ តាវត្ថីសំ អគញ្ញហំ ។

ឯកត្ថីសេ ឥតោ កប្ប្ប យំ កម្មមករំ តទា

ទុក្ខតំ ធាកិជាធាមិ ពុទ្ធប្បជាយិទំ មលី ។

កិលេសា ណាមិតា មយ្ហំ ភវំ សព្វេ សម្មហតា

ធាតោ ពុទ្ធនំ ធរត្វា វិហារមិ អនាសវោ ។

ស្វាកតំ វតមេ អាសំ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

កិលកបបិយត្រៃវាបទាន ទី ៤

(៧៤) ខ្ញុំបានឃើញផ្កាចារឹក ហើយ (បេះផ្កានោះ) រួច
ផ្គងអញ្ជាប្រណាម្យឡើង នឹកដល់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏ប្រសើរ
ហើយបានបូជាបោះផ្កានោះ ទៅព្រះអាកាស ។ ដោយអំពើ
ដែលខ្ញុំបានធ្វើដោយល្អនោះផង ដោយចេតនាដែលខ្ញុំបាន
គំរល់ទុកហើយនោះផង ខ្ញុំលះបង់រាងកាយជាប់មនុស្ស
ទៅ ក៏បានទៅកើតឯឋានភារត្តិន្ទ ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពី
កប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានធ្វើនូវកុសលកម្ម ក្នុងកាល
នោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខ រនះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។
កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងពួង ខ្ញុំ
ដកចោលហើយ ខ្ញុំជាបុគ្គលមិនមានអាសវៈ ព្រោះបាន
កាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់នូវទ្រូង ។ ឧ ។ ខ្ញុំមក
ល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបាន
ដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។

បញ្ចមំ ឧបឡ្យទុស្ស័យកត្តោបទានំ

បដិសម្ពិទ្ធា ចតុស្ស័រា វិមោក្ខាបិច អដ្ឋមេ
 ធន្យភិញ្ញា សម្ពិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥត្តិ សុទ្ធិ អាយស្មា កីសុកប្បប្បិយោ ថេរោ ឥមា
 តាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

ពិសុកប្បប្បិយត្ថេស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

បញ្ចមំ ឧបឡ្យទុស្ស័យកត្តោបទានំ

(៨៥) បទុមុត្តរកកវតោ សុជាតោ នាម សាវកោ
 បិសុក្ខុលំ កវេសន្តោ សង្ការេ រដិយា(១) តនា ។
 នករេ ហិសវតិយា បវេសំ កតិកោ អហំ
 ឧបឡ្យទុស្សំ ទត្វាន សិវសា អភិវាទយី ។
 តេន កម្មេន សុកតេន ថេតនាបណិដិហិ ច
 ជហិត្វា មាណុសំ ទេហិ តាវត្តិសំ អកញ្ចហិ ។

១ ឧ. បាវេ ។ ម. បាវី ។

ឧបទ្ទ័ស្សន្តាយកត្តោបទាន ទី ៥

បដិសម្ព័តា ៤ វិមោក្ខ ៨ និវេសកិញ្ចា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យ
ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះក៏សុកបុរិយតេរ មានអាយុ បានសម្ព័ន្ធនូវ
គាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ក៏សុកបុរិយត្តោបទាន ។

ឧបទ្ទ័ស្សន្តាយកត្តោបទាន ទី ៥

[៨៥] ក្នុងកាលនោះ សាវ័កនាមសុជាតៈ របស់ព្រះមាន
ព្រះភាគ ព្រះនាមបទុមគុរៈ លោកកំពុងស្វែងរកសំពត់បង្កូរ-
កូលលើគំនរសំរាមក្បែរប្រក ។ ខ្ញុំជាអ្នកស៊ីឈ្នួលនៃបុគ្គល
ដទៃ ក្នុងនគរហង្សវតី បានប្រគេនសំពត់ពាក់កណ្តាលហើយ
ថ្វាយបង្គំដោយសិរ្សៈ ។ ដោយអំពើដែលខ្ញុំបានធ្វើល្អនោះផង
ដោយចេតនាដែលខ្ញុំបានគំកល់ទុកហើយនោះផង ខ្ញុំលះរាង
កាយជាប់របស់មនុស្សទៅ ក៏បានទៅកើតឯឋានតារាភិវង្ស ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

តេតិសក្ខតិំ ទេវិន្ទោ

ទេវវជ្ជមការយំ

សត្តសតតិក្ខតា

ចក្កវតិំ អហោសហំ ។

បទេសវជ្ជំ វិបុលំ

កណាណតោ អសង្កយំ

ឧបឡ្យទុស្សនានេន

មោទាមិ អក្កតោកាយោ ។

ឥច្ឆមាណោ អហំ(១) អជ្ជ

សកាននំ សបព្វតំ

ខោមទុស្សហំ ធានេយ្យំ អឡ្យទុស្សស្សំទំ ដលំ ។

សត្តសហស្សេ ឥតោ កក្សេ យំ ទានមទទី តទា

ទុក្ខតិំ បាភិជាបាមិ

អឡ្យទុស្សស្សំទំ ដលំ ។

កិលេសា ឈា បិតា មយ្ហំ

ភវា សព្វេ សម្មហតា

បារោសេ ពុទ្ធនំ ធម្មតា

វិហារមិ អនាសវោ ។

ស្វាគតំ វត មេ អាសិ

មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ

តិស្សេ វិជ្ជា អនុប្បតា

កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

១ ឧ. ម. ០៧ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ខ្ញុំបានកើតជាព្រះឥន្ទ្រ សោយរាជ្យជាស្តេចនៃទេវតា អស់
 ៣៣ ជន ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រភត្តិ អស់ ៧៧ ជន ។
 ខ្ញុំបានសោយប្រទេសរាជ្យដ៏ធំទូលាយ រាប់ជាតិមិនអស់ ខ្ញុំ
 ឥតមានភ័យអំពីទីណា តែងត្រេកអរ ព្រោះកិរិយាឲ្យនូវសំ-
 ពត់ពាក់កណ្តាល ។ ក្នុងថ្ងៃនេះ បើខ្ញុំប្រាថ្នាយកសំពត់ដែល
 កើតអំពីសម្បកឈើ មកប្រក់ព្រៃនិងក្នុងស្ទឹងបាន នេះជា
 ផលនៃការថ្វាយនូវសំពត់ពាក់កណ្តាល ។ ក្នុងកប្បទីមួយ
 សែន អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានឲ្យទាន ក្នុង
 កាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃសំពត់ពាក់
 កណ្តាល ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភព
 ទាំងពួង ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាបុគ្គលមិនមានអាសវៈ
 ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធនឹង ។ ឧ! ខ្ញុំ
 មកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបាន
 ដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។

ឆ្ល័យតមណ្ឌទាយកត្តោបទានំ

បដិសម្ពុទ្ធា ចតុស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

ធម្មកិញ្ញា សង្ខតតា កតិ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្តិ សុទិ អាយស្មា ឧបឡុទ្ធស្សនាយកោ

ថេរោ ឥមា តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ឧបឡុទ្ធស្សទាយកត្តោស្ស អបទានំ សមគ្គំ ។

ឆ្ល័យតមណ្ឌទាយកត្តោបទានំ

[៨៦] សុច្ឆន្តិកំ កកវន្តិ លោកដេដ្ឋិ ធមសកំ

ឧបវដ្ឋិ មហារញ្ញំ វាតាពាធន បដ្ឋិតិ ។

ទិស្វា ចិត្តំ បសានេត្វា យតមណ្ឌំ ឧបាទយំ

កតត្តា ឧបចិត្តតា^(១) ច^(២) កម្មភាគីរសិ អយំ^(៣) ។

១ ឧ. អាបិគត្តា ។ ២ ម. បសទ្ធោ នតិ ។ ៣ ឧ. បយំ ។

ភិសោយកត្តោបទាន ទី ៣

បដិសម្ពិទ្ធ ៤ វិមាត្រ ៨ នឹងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
ដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
ប្រគល់ហើយ ។

បានព្រម ព្រះទេវឱស្សទាយកត្តោ មានអាយុ បានសម្តែង
នូវភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ទេវឱស្សទាយកត្តោបទាន ។

យតមណ្ឌទាយកត្តោបទាន ទី ៦

(៨៦) ខ្ញុំបានឃើញព្រះមានព្រះភាគ ព្រះអង្គ
មានព្រះតម្រិះល្អ ជាធំក្នុងលោក ប្រសើរជាងនេះ ស្តេច
ចូលទៅគង់ក្នុងព្រៃធំ ត្រូវអាពាធកើតអំពីខ្យល់បៀតបៀន
ហើយ ខ្ញុំក៏ញ៉ាំងចិត្តឱ្យជ្រះថ្លា បាននាំយកទឹកដោះ
ថ្នាំ ចូលទៅថ្នាយព្រះអង្គ ។ ព្រោះវត្តកុសលដែលខ្ញុំ
បានធ្វើហើយ បានសន្សំហើយ ស្ទឹងគង្គី ភាគីសីនេះ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

មហាសម្មាសនា ចត្តារោ	យតិ សម្មជ្ឈិរ មម
អយញ្ញ បឋវី យោរា	អប្បមាលា អសង្ខយា ។
មម សង្កប្បមណាយ	កវន្តិ ^(១) តេ ^(២) មជ្ជិសត្តរា
ចតុទ្ទិសា ^(៣) ឥមេ វុត្តា	ចានិចា ធរណីវុហា ។
មម សង្កប្បមណាយ	កប្បវុត្តា កវន្តិ តេ
បណាសក្ខត្តិ ទេវីន្ទោ	ទេវវជ្ជមការយី ។
ឯកបណាសក្ខត្តញ្ញ	ចក្កវត្តិ អហោសហំ
បទេសវជ្ជិ វិបុលំ	កណាណតោ អសង្ខយំ ។
ចតុន្ទវតេ ឥតោ កប្បេ	យំ ទានមទទី តទា
ទុក្ខតិ ទាតិជាទាមិ	យតមណ្ឌសង្កិទិ ជលំ ។
កិលសា យាបិតា មយ្ហិ	កវា សព្វេ សម្មហតា
នាការ ពន្ធនំ ទេត្តា	វិហារមិ អនាសវោ ។

១ ឧ.ម. ភវិតេ ។ ២ ឧ.ម. តេតិ ពាលីន្តិ ។ ៣ ឧ.ម. ពាក្យុបា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

នឹងមហាសមុទ្រទាំង ៤ ប្រែទៅជាទឹកដោះថ្នាំសម្រាប់ខ្ញុំ ។
 ផែនដីនេះ ជាត្រីដ៏ធំ មានប្រមាណមិនបាន រាប់មិនបាន
 ផែនដីនោះទៅជាស្តុក្រោម មានរសផ្អែមគួរញ៉ាំ ព្រោះដឹង
 នូវរសចក្កត្រិនិរិរេបស្មំខ្ញុំ ដើមឈើទាំងឡាយនេះ ដុះលើ
 ផែនដី បិតនៅក្នុងទិសទាំង ៤ ដើមឈើទាំងនោះ កើត
 ទៅជាដើមកល្យាណ្រិត្យ ព្រោះដឹងនូវរសចក្កត្រិនិរិរេបស្មំខ្ញុំ ។
 ខ្ញុំជាធំជាងទៅតា បានសោយរាជ្យជាស្តេចនៃទៅតា អស់
 ៥០ ឆ្នាំ ។ ខ្ញុំបានជាស្តេចចក្រពត្តិ អស់ ៥១ ឆ្នាំ បាន
 សោយប្រទេសរាជ្យ ដ៏ធំទូលាយ រាប់ជាតិមិនអស់ ។ ក្នុង
 កម្សាន្ត ៧៤ អំពីកម្សាន្តនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយទាន
 ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃទឹក
 ដោះថ្នាំ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំផុតបំផ្លាញហើយ
 ភពទាំងពួង ខ្ញុំផុតចោលអស់ហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអា-
 សវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធនឹង ។

សត្តមំ ឧទកទាយកត្តោបទានំ

ស្វាគតំ វិត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ
បដិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ធន្យភិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
សន្តិ សុទ្ធិ អាយស្មា យតមណ្ឌាយយកោ មេរោ
សមា តាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

យតមណ្ឌាយកត្តោស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

សត្តមំ ឧទកទាយកត្តោបទានំ

(៨៧) បទុមក្កពុទ្ធស្ស ភិក្ខុសង្ឃេ អនុត្តរេ
បសន្តចិត្តោ សុមនោ ចានិយដី(១) អប្បរយី ។
បព្វតក្កេ ទុមាក្កេ វា អាណាសេ វាថ ភូមិយំ
យនា ចានិយមិញ្ញាមិ ខិប្បំ និព្វតតេ មមំ ។

១ ខ. ធានីយយដំ ។

ឧទកាយកត្តោបទាន ទី ៧

ឧ / ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣
 ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
 បដិសម្ព័ន្ធ ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
 ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះយតមណ្ឌទាយកត្តោ មានអាយុ បានសម្តែង
 នូវភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ យតមណ្ឌទាយកត្តោបទាន ។

ឧទកាយកត្តោបទាន ទី ៧

(៨៧) ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តក្រេកអរ បានថ្វាយទឹក
 មួយក្ដុម ចំពោះភិក្ខុសង្ឃដ៏ប្រសើរ នៃព្រះបទុមគរសម្មាសម្ពុទ្ធ ។
 (ដោយកុសលកម្មនេះ) បើខ្ញុំចង់បានទឹកសម្រាប់ផឹក លើ
 កំពូលភ្នំ លើចុងឈើ ក្នុងអាកាស ឬក្នុងផែនដី ក្នុងកាល
 ណា ទឹកក៏កើតឡើងយ៉ាងឆាប់ដល់ខ្ញុំ ក្នុងកាលនោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

សតសហស្សេ ឥតោ កប្បេ យំ នានមទទី តណ

ទុក្ខតំ ជាតិជាតាមិ ខុទ្ទកនាយស្សទិ ផលំ ។

កិលេសា យាបិតា មយ្ហំ កវា សព្វេ សម្មហតា

នាតោ ពុទ្ធនំ លេត្តា វិហារមិ អនាសវោ ។

ស្វាកតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

បដិសម្ពុទា ចតស្សោ វិហោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

ធន្នកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។

ឥតំ សុទិ អាយស្មា ខុទ្ទកនាយកោ មេវេ ឥតា

តាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

ខុទ្ទកនាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សម្ពត្តំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ក្នុងកប្បទិមួយសែន អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបាន
 ថ្វាយទាន ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជា
 ផលនៃទទេកទាន ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញ
 ហើយ ភពទាំងពួង ខ្ញុំដកចោលអស់ហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិន
 មានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់នូវ
 ទន្ធន៍ ។ ឧ! ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ
 វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបាន
 ធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពុទ្ធា ៤ វិមាត្ថ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ
 ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ
 ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានព្រួយ ព្រះទទេកទាយកត្តោ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
 ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ទទេកទាយកត្តោអបទាន ។

អង្គបំ បុរិស្ថិយបិយតោបទានំ

[៨៨] ហិមវន្តស្សវន្តេ យមកោ ឆាម^(១) បត្តតោ
អស្សមោ សុកតោ មយំ បណ្ណសាលា សុមាមិតា ។
នារោ ឆាម ឆាមេន ជដំលោ ឧត្តតាបោ
ចតុទ្ធសសហស្សានិ សិស្សា បរិចរន្តិ មំ ។
បដិសល្ល័នកោ សន្តោ ឃីរិ ចិន្តេសហន្តនា
មហាជនា មំ ប្បជេន្តិ ឆាហំ ប្បជេមិ កិញ្ចំ ។
ន មេ ឌីវនកោ អត្ថំ វត្តា កោចិ ន វិជ្ជតិ
អនាចរិយុបជ្ឈាយោ វនេ វាសិ ឧបេមហំ ។
ឧបាសមាជោ យមកំ^(២) កុចិត្តិ ឧបជ្ឈហោ
សោ មេ អាចរិយោ នត្ថិ វនវាសោ ធិរត្តកោ ។
អាយាភិ មេ កវេសិយំ កុកាវនិយំ តថា
សាសស្សយោ^(៣) វសិស្សាមិ ន កោចិ ករហិស្សតិ ។

---

១ ឧ. សមម្ពោ ពាម ។ ២ ឧ.ម. យមហំ ។ ៣ ឧ.ម. សាវិស្សយោ ។

បទដ្ឋានប្រយោជន៍ ទី ៧

(៨៨) ក្នុងទីជិតនៃព្រះហេមពាន្ត មានក្រុមមួយ ឈ្មោះ
យមកៈ អាស្រមខ្ញុំបានធ្វើហើយ បណ្ណសាលា ក៏ខ្ញុំបាន
សាងសង់ហើយក្បែរជើងកំពែងនោះ ។ ខ្ញុំជាជំនួយឈ្មោះនារទេ
ជាអ្នកមានព្យាយាមខ្ពង់ខ្ពស់ សិស្ស ១៤.០០០ តែងបំរើ
ខ្ញុំ សព្វថ្ងៃ ។ ខ្ញុំជាអ្នកចូលចិត្តសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ មាន
ចិត្តស្ងប់រម្ងាប់ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំគិតយ៉ាងនេះថា មហាជន
តែងបូជាអាត្មាអញ ។ មិនបានបូជាអ្នកណាមួយ ។ ជនអ្នក
ឲ្យទេវទេវលំអាត្មាអញមិនមាន ជនអ្នកស្តីថាណាម្នាក់ ក៏មិន
មាន អាត្មាអញមិនមានអាចារ្យនិងទេវជ្ឈាយ៍ អាត្មាអញ
សម្រេចការនៅក្នុងព្រៃ ។ អាត្មាអញចូលទៅបំរើបុគ្គលណា
ដែលមានចិត្តធ្ងន់ បុគ្គលនោះ ជាអាចារ្យរបស់អាត្មាអញ
មិនមាន ការនៅក្នុងព្រៃ ឈ្មោះថាឥតប្រយោជន៍ ។ អា-
ត្មាអញគប្បីស្វែងរកគ្រូដែលគួរបូជា និងគ្រូដែលគួរសរសើរ
អាត្មាអញនឹងនៅជាមួយបុគ្គល គួរជាទីពឹងអាស្រ័យបាននោះ
ទើបបុគ្គលណាមួយ នឹងមិនតិះដៀលអាត្មាអញឡើយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបកាសំ

ឧត្តានក្ខណ ធនិកា	សុបតិក្ខា មនោរមា
សុសុទ្ធិបុធឿនាគីណា	អវិទ្ធិរេ មមស្សមំ ។
នទី អមរកំ ធាម	ឧបកត្តា អហន្តនា
សង្ក្រឹត្តាន(១) បុធឿនំ	អកំ បុធឿនចេតិយំ ។
យេ តេ អហេសុំ សម្ពុទ្ធា	កវន្តករណា មុដិ
តេសំ ឯតាទិសោ ប្រោ	នំ និមិត្តំ ករោមហំ ។
កវត្តា បុធឿនេ ប្ចបិ	សោវណំ មាបយី អហំ
សោណ្តកីកណិបុធានិ(២)	សហស្សេ តីណិ ប្ចជយី ។
សាយំ ធាតំ នមស្សាមិ	បីតិជាតោ(៣) កតញ្ចលំ
សម្ពុទ្ធា វិយ សម្ពុទ្ធិ	វុដ្ឋិ បុធឿនចេតិយំ ។
យនា កិលេសា ជាយន្តិ	វិតក្កា គេហានិស្សិតា
សរាមិ សុកតំ ប្ចបិ	បច្ចវេក្ខាមិ តាវនេ ។

---

១ ឧ. ម. សំវិធិយុត្តា ។ ២ ឧ. សោវណ្ណកិម្ពុនិបុធានំ ។ ៣ ឧ. វិត្តិជាតោ ។
 ម. វេទដាតោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ស្នឹងមានប្រាំដំរាក់មានកំពង់ល្អ ជាទីរករាយនៃចិត្ត ដេរដាស
ដោយផ្អកខ្សាច់សស្ត្រ តាំងនៅជិតអាស្រមរបស់ខ្ញុំ ។ កាល
នោះ ខ្ញុំបានដើរចូលទៅរកស្នឹងឈ្មោះអមរិកៈ ហើយប្រ-
មូលយកផ្អកខ្សាច់ មកធ្វើជាបុណ្យនិរេតិយ (ចេតិយខ្សាច់) ។
ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធតាំងឡាយអន្តណា ទ្រង់ធ្វើនូវទីបំផុតនៃកត ជា
អ្នកប្រាជ្ញ ព្រះស្លូបនៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធតាំងឡាយនោះ ក៏ប្រាកដ
ដូច្នោះ ខ្ញុំធ្វើនូវព្រះស្លូបនោះ ឲ្យជានិមិត្ត ។ លុះខ្ញុំធ្វើរួច
ហើយ ខ្ញុំបានសាងនូវព្រះស្លូប ជាវិការនៃមាសលើផ្អក
ខ្សាច់ ខ្ញុំបានបូជាវត្ថុកណ្តឹងមាស អស់ ៣ ពាន់ ។ ខ្ញុំ
មានបិតិកើតហើយ ធ្វើនូវអញ្ជាលីនមស្តារ រាល់ល្ងាចត្រឹម
ថ្ងៃយប់នឹងចេតិយផ្អកខ្សាច់ ហាក់ដូចជាថ្ងៃយប់នឹងព្រះសម្មា-
សម្ពុទ្ធតាំងឡាយ ។ កាលណា កិលេសតាំងឡាយ
កើតឡើង វិភក្តៈតាំងឡាយ ដែលអាស្រ័យនូវផ្ទះគីកាមគុណ
(កើតឡើង ក្នុងកាលនោះ) ខ្ញុំរលឹកដល់ព្រះស្លូប ដែលខ្ញុំ
ធ្វើរួចហើយ ខ្ញុំពិចារណាឃើញច្បាស់ ក្នុងឧទាហរណ៍នោះឯង ។

អង្គម៍ បុណ្ណិកប្បិយក្កេបកនំ

ឧបនិស្សយ វិហារី	សត្តវាហំ វិនាយកំ
កិលេសេ សំវេយ្យសិ	ន យុត្តំ តវ មារិស ។
សហ អាវជ្ជិតេ ដូបេ	តារំ ហោតិ មេ តទា
កុវិតកេ វិនោទេសី	នាតោ តុត្តជិតោ ^(១) យថា ។
ឯវំ វិហារមនំ មិ	មច្ចុរាជាកិម ទ្កដ
តត្ថ កាលំ កតោ សន្តោ	ព្រហ្មលោកំ អភិច្ចហំ ។
យាវតាយុំ វសិត្តាន	តិទិវេ ឧបបជ្ជហំ
អសីតិកុត្តំ ទេវេន្តោ	ទេវេជ្ជមការយី ។
សតានំ តិណិកុត្តញ្ច	ចក្កវតិ អហោសហំ
បទេសវជ្ជំ វិបុលំ	តណាណតោ អសម្ពុយំ ។
តេសំ កិកណិប្បញ្ញនំ ^(២)	វិហាកំ អនុកោមហំ
ពារិសតិសហស្សានិ	បរិវារេន្តំ មិ ភវេ ។

---

១ ឧ. តុត្តទិគោ ។ ម. តុត្តនិកោ ។ ២ ម. សោណ្ណកិស្តណិប្បញ្ញនំ ។

បុណ្យសិរិយញ្ជ័យព្រះបាទ ទី ៨

ខ្ញុំបានចូលទៅរកព្រះសូច នៃព្រះលោកនាយក ទ្រង់ដឹកនាំ
 សត្វ ដូចពួកឈ្មួញ ហើយទូន្មានខ្លួនថា នៃអ្នកនិរទេក
 បើអ្នកហ៊ានបិទបាំងកិលេស ការដែលអ្នកបិទបាំងកិលេស
 នេះ ជាអំពើមិនគួរដល់អ្នកទេ ។ កាលណា ខ្ញុំរំពឹងនឹកព្រះ
 សូច ឈ្មោះថាខ្ញុំមានសេចក្តីគោរព ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំបាន
 បន្ទោបង់នូវវិធានៈអាក្រក់ ដូចជីវីជីប្រសើរ ដែលត្រូវគេចាក់
 ដោយកង្វើរ ។ មច្ចុរាជតែងញ៉ាំញីខ្ញុំកាលនៅយ៉ាងនេះ លុះ
 ខ្ញុំធ្វើមរណកាលក្នុងទីនោះ បានទៅកើតឯព្រហ្មលោក ។
 ខ្ញុំនៅក្នុងព្រហ្មលោក ដរាបដល់អស់អាយុ ហើយថយមក
 កើតក្នុងឋានគ្រឹះស្ស បានជាធំជាងទៅតា សោយរាជ្យក្នុង
 ទៅលោក អស់៨០ ឆ្នាំ ។ ខ្ញុំបានជាស្តេចចក្រពត្តិ អស់
 ៣០០ ឆ្នាំ បានសោយប្រទេសរាជ្យ ដ៏ធំទូលាយ រាប់ជាតិ
 មិនអស់ ។ ខ្ញុំបានសោយនូវផល នៃផ្កាកណ្តឹងមានសំទី
 នោះ ជន ២ ម៉ឺន ២ ពាន់ តែងចោមរោមខ្ញុំ ក្នុងកាល ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អប្បទានំ

ដូចស្បូវ បរិច្ចាណត្តា	រដោជល្ងំ ន លិអ្សតិ
គត្តេ សេនា ន មញ្ញន្តំ	សប្បកាសោ ភវមហំ ។
អហោ មេ សុកតោ ដូចោ	សុទិដ្ឋាមរិកា នទិ
ដូចំ កត្តាន បុទ្ធានំ ^(១)	បត្តាម្មំ អចលំ បទំ ។
កុសលំ កត្តកាមេន	ជន្តោ សារតាហំនា ^(២)
នត្តំ ខេត្តំ អក្ខេត្តំ វា	បដិបត្តិវ សារកា ^(៣) ។
យថាបិ ពលវា ចោសោ	អណ្ណារិ តិវុស្សហោ ^(៤)
បរិភិ កដ្ឋមាទាយ	បក្ខន្ទេយ្យ មហាសរិ ។
ឥមាហំ កេដ្ឋំ និស្សាយ	តិវុស្សមិ មហោនទិ
ឧស្សាហេន វិរយេន	តរេយ្យ ឧទទិ នរោ ។
តថេវ មេ កតំ កម្មំ	បរិភិ ថោកកកញ្ច យំ
តំ កម្មំ ^(៥) ឧបនិស្សាយ	សំសារិ សមតិក្កមី ។

---

១ ខ. បុលិខេ ។ ២ ខ. បារាមិថា ។ ៣ ម. សារា ។ ៤ ខ. ម. តិវុស្សហោ ។ ៥ ខ. កតំ កម្មំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ព្រោះខ្ញុំបានសាងព្រះស្នូប លំអង្គធូលីមិនប្រឡាក់កាយនៃខ្ញុំ
 ញើសទាំងឡាយក្នុងខ្លួនមិនហូរចេញ ខ្ញុំមានពម្មីល្អ ។ ឧ ।
 ព្រះស្នូបខ្ញុំបានធ្វើលើហើយ ស្នឹងឈ្មោះអមរិកៈ ខ្ញុំបានឃើញ
 ល្អហើយ ព្រោះខ្ញុំបានធ្វើព្រះស្នូបខ្សាច់ ទើបបានសម្រេច
 នូវព្រះនិព្វាន ជាធម្មជាតិមិនកម្រើក ។ សត្វមានសេចក្តី
 ប្រាថ្នាធ្វើកុសល ជាអ្នកប្រកាន់នូវធម៌មានខ្លឹម មិនបំបាច់
 មានទីជ្រៃ ឬទីមិនជ្រៃឡើយ ជ្រៃចហើយត្រឹមតែ
 សេចក្តីប្រតិបត្តិជាគុណមានខ្លឹម ។ បុរសមានកម្លាំង អាច
 ឆ្លងសមុទ្រ ស្ទុះទៅក្នុងមហាសមុទ្របាន ព្រោះកាន់កំ-
 ណាត់ឈើតូច ។ ខ្ញុំឆ្លងសមុទ្រធំ ព្រោះអាស្រ័យកំណាត់
 ឈើនេះ នរជនគប្បីឆ្លងសមុទ្រ ដោយសេចក្តីព្យាយាមប្រឹង
 ប្រែង មានទុបមាយ៉ាងណា ។ អំពើណា ទោះតិបត្តចក្តី
 ថោកទាបក្តី ដែលខ្ញុំធ្វើហើយ ខ្ញុំបានឆ្លងសង្សារ ព្រោះ
 អាស្រ័យអំពើនោះ ក៏មានទុបមេយ្យយ៉ាងនោះឯង ។

អង្គបំ បុណ្យឧប្បយោគបទនំ

បដ្ឋមេ កវសម្បត្ត	សុក្កម្ភលេន ហោទិតោ
សាវត្ថយំ បុរេ ជាតោ	មហាសាលេ សុអន្ទកេ ។
សទ្ធា មាតាបិតា មម្ហី	ពុទ្ធស្ស វរណំ កតា
ឧកោ ទិដ្ឋសុតា(១) ឯតេ	អនុវត្តន្តិ សាសនំ ។
ពោធិបប្បដិកំ កយ	សោណ្ណាដ្ឋបំ អការយំ
សាយំ បាតិ នមស្សន្តិ	សក្យបុត្រស្ស សម្មា ។
ឧបោសថម្ហំ ទិវសេ	សោណ្ណាដ្ឋបំ វិជ្ជហរិ
ពុទ្ធស្ស វរណំ កិតេត្តា	តិយាមិ វិតិជាមយំ ។
សមា ទិស្វានហំ(២) ដ្ឋបំ	សរំ បុទ្ធិនមេតិយំ
ឯកាសនេ និសំទិត្វា	អរហត្តំ អបាបុណី ។

ពារឹសតមំ រាណារិ ។

កវេសមាទោ តិ ជិរិ	ធម្មសេនាបតិទ្ធីសិ
អតារា និក្ខមិត្វាន	បព្វជី តស្ស សន្តិកេ ។
ជាតិយា សត្តវស្សេន	អរហត្តំ អបាបុណី
ឧបសម្បទយំ ពុទ្ធា	កុណាមញ្ញាយ មក្កមា ។

១ ឧ.ម. ទិដ្ឋបទ ។ ២ ម. បសាទេព្វានហំ ។

បុណ្យនិទ្ទិហិយត្ថេរាបទាន ទី ៨

លុះដល់បច្ឆិមភព ខ្ញុំត្រូវកុសលមូលជាស្រឡាត់ បានកើត
 ក្នុងគ្រូកូលមហាសាល ដែលសុភសម្មល ក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។
 មាតាបិតារបស់ខ្ញុំ មានសព្វបានយកព្រះពុទ្ធជាទីពឹង ជន
 ទាំងពីរនាក់នោះ ក៏អនុវត្តតាមពុទ្ធសាសនា ។ ពួកជនបាន
 កាន់យកក្រុមរោង ទៅធ្វើព្រះសូបជារិការនៃមាស តែង
 នមស្តារចំពោះព្រះក្រិត្រព្រះសក្យបុត្ត រាល់ល្ងាចព្រឹក ។ ក្នុង
 ថ្ងៃទុបោសថ ពួកជននាំយកព្រះសូបមាស ហើយពោលសរ-
 សើវគុណព្រះពុទ្ធ ញ៉ាំងកាលមានយាម ៣ ឲ្យកន្លងទៅ ។
 លុះខ្ញុំបានឃើញព្រះសូបហើយ ក៏រលឹកឃើញនូវចេតិយផ្លក
 ខ្សាច់ អង្គុយលើអាសនៈមួយ ក៏បានដល់អវហត្ត ។

ចប់ រាណវិរៈ ទី ២២ ។

កាលខ្ញុំស្វែងរកអ្នកប្រាជ្ញ បានច្រើនព្រះធម្មសេនាបតីនោះ
 ក៏ចេញចាកផ្ទះ ទៅបួសក្នុងសំណាក់លោក ។ ខ្ញុំក៏បាន
 សម្រេចអវហត្ត ក្នុងអាយុ ៧ ឆ្នាំ រាប់អំពីកំណើតមក ព្រះ
 ពុទ្ធមានចក្ខុទ្រង់ជ្រាបនូវគុណ បានឲ្យទបសម្បទាដល់ខ្ញុំ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

នារកោនេវ សង្កេន	កកិយំ និដ្ឋិតំ មយា
កតំ មេ ករណីយដ្ឋ	សក្យបុត្តស្ស សាសនេ ។
សព្វវេរកយាតីតោ	សព្វសង្កតិកោ ឥសិ
សាវកោ តេ មហាវីរ	សោណ្ណាដ្ឋបស្សនិ ដលិ ។
កិលេសា យាបិតា មយ្ហំ	កវា សព្វេ សម្មហតា
នារោវ ពុទ្ធនំ នេត្វា	វិហារមិ អនាសវេ ។
ស្វាកតំ វត មេ អាសិ	មម ពុទ្ធស្ស សង្កិកេ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា	កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនិ ។
បដិសម្ពិទា ចតស្សោ	វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ធន្យកិញ្ញា សង្កិកតា	កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្តំ សុទ្ធិ អាយស្មា បុឡិទ្ធិប្រិយោ ថេរោ ឥមា
តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

កាលខ្ញុំនៅជាទារក បានសម្រេចកិច្ចហើយ សោឡសកិច្ច
 ក្នុងសាសនា នៃព្រះសក្យបុត្ត ខ្ញុំធ្វើរួចហើយក្នុងថ្ងៃនេះ ។
 បពិត្រព្រះមហាវិរៈ ខ្ញុំកន្លងពៀរនិងភ័យទាំងពួងហើយ កន្លង
 កិលេសជាគ្រឿងចំពាក់ទាំងពួងហើយ ជាអ្នកស្វែងរកគុណ
 ជាសារីករបស់ព្រះអង្គ នេះជាផលនៃព្រះសូបមាស ។ កិ-
 លេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំដក
 ចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង
 ដូចដំរីកាត់ដាច់នូវទន្ធនឹង ។ ឧ / ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់
 នៃព្រះពុទ្ធ របស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនា
 របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិទ្ធា ៤ វិមោក្ខ
 ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំង
 សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះបុណ្យនិច្ចប័យតេវ មានអាយុ បានសម្ព័ន្ធនូវ

ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ បុណ្យនិច្ចប័យតេវបទាន ។

និមិត្ត ឧទ្ទេកុណិកទាយកត្ថេរាបទានំ

(៨៧) ហិមវន្តស្សវិន្ទុរេ	ហារិកោ ឆាម ^(១) បព្វតោ
សយម្ពុ ឆារនោ ឆាម	វុត្តម្ពុលេ វសី តទា ។
នឡានារំ កក្កតាន	តិលោន ឆាឆយី អហំ
ចន្ទមិ សោឆយិត្តាន	សយម្ពុស្ស អទាសហំ ។
តេន កម្មេន សុកតេន	បេតនាបណិធិហិ ប
ជហិត្តា មាទុសិ ទេហំ	តាវត្តិសិ អកុច្ចហំ ។
តត្ថ មេ សុកតំ ព្យម្ពំ	នឡកុដិកាយ ធិម្ពុតិ ^(២)
សដ្ឋិយោជនម្ពុព្វំ	តិសយោជនវត្តតិ ។
ចតុទ្ទសេសុ កម្មេសុ	ទេវលោកេ វមី អហំ
ឯកសត្តតិកុត្តា	ទេវវដ្ឋិ អការយី ។
បត្តតិសតិកុត្តា	ចក្កវតិ អហោសហំ
បទេសវដ្ឋិ វិបលី	កណាឆាតោ អសុដ្ឋយី ។

---

១ ឧ. ពារិកោ ។ ម. ហារិកោ ។ ២ ម. ឧទ្ទេកុណិកធិម្ពុតិ ។

នឡៃកុដឹកទាយកត្រៃបរាទាន ទី ៧

(៨៧) ក្នុងទីមិនឆ្ងាយអំពីព្រៃហេមពាន្ត មានក្នុងមួយ

ឈ្មោះហារិកៈ កាលនោះ ព្រះសយម្ភសម្ភុទ្ធ ព្រះនាម
នាទេៈ គង់នៅទៀបគល់ឈើ ដិតក្នុងនោះ ។ ខ្ញុំបានធ្វើផ្ទះ
បបួស បិទបាំងដោយស្មៅ ជម្រះទីបត្រមថ្វាយ ដល់
ព្រះសយម្ភសម្ភុទ្ធ ។ ដោយអំពើដែលខ្ញុំធ្វើល្អហើយនោះផង
ដោយការតំកល់ចេតនានោះផង ខ្ញុំលះបង់រាងកាយ ជា
របស់មនុស្សហើយ បានទៅកើតក្នុងឋានតារាភិវង្ស ។ ប្រា-
សាទរបស់ខ្ញុំ ដែលកុសលកម្មធ្វើល្អហើយ ក្នុងឋានតា-
រាភិវង្សនោះ គឺកុសលកម្មនិមិត្តធ្វើជាខ្ទមបបួស មានកំពស់
៦០ យោជន៍ ទទឹង ៣០ យោជន៍ ។ ខ្ញុំរីករាយក្នុងទេវ-
លោក អស់ ១៤ កប្ប បានសោយរាជ្យ ក្នុងទេវលោក
អស់ ៧១ ដង ។ ខ្ញុំបានជាស្តេចចក្រពត្តិ អស់ ៣៤ ដង
បានសោយប្រទេសរាជ្យ ដ៏ធំទូលាយ រាប់ជាតិមិនអស់ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ខ្ញុំបានឡើងកាន់ធម្មប្រាសាទ ទមមាដូចផ្ទះស្ងាត់ដ៏ប្រសើរ
 ហើយសម្រេចសម្រាន្តតាមសមគួរ ក្នុងសាសនានៃព្រះសក្យ-
 បត្ត ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ
 បានធ្វើភូសលតម្ម ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ
 នេះជាផលនៃខ្ញុំមចបុស ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញ
 ហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមាន
 អាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចដំរីកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធន៍ ។
 ឧ! ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣
 ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
 បដិសម្ពិទ្ធា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
 ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានដូច្នោះ ព្រះនេត្រក្នុងភិកទាយកត្តោ មានអាយុ បានសម្តែង
 នូវភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ នេត្រក្នុងភិកទាយកត្តោ ។

ទូសម៌ បិយាលង្កែលទាយកត្តេរាបទានំ

(៧០) មិគលុទ្ធោ បុរេ អាសី វិរេនេ(១) វិចរំ តនា

អន្តសំ វិរជំ ពុទ្ធិ	សព្វធម្មាន ចារកុំ ។
បិយាលង្កែលមាណាយ	ពុទ្ធសេដ្ឋស្សនាសហំ
បុញ្ញកេតុស្ស វិរស្ស	បសន្នោ សេហំ ចាលិកំ ។
ឯកត្តិសេ ឥតោ កប្ប្យ	យំ ដលំ អនិដំ តនា
ទុក្ខតំ ធាកិជាធាមិ	ដលនានស្សំទំ ដលំ ។
កិលេសា ឈា បិតា មយ្ហំ	កវា សព្វេ សម្ភហតា
ចារោវ ពុទ្ធនំ ធម្មា	វិហារមិ អនាសវេ ។
ស្វាគនំ វត មេ អាសិ	មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា	កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
បដិសម្ពិទា ចតស្សោ	វិហោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ធម្មកិញ្ញា សច្ចិកតា	កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។

១ ខ. វិចរេ ។ ម. វិចរេ ។

បិយាលដ៏លទាយកត្តេរាបទាន ទី ១០

(៧០) ក្នុងភពមុន ខ្ញុំកើតជាព្រានម្រឹគ កាលនោះ ខ្ញុំ
បានគ្រាប់ទៅក្នុងព្រៃធំ បានឃើញព្រះសមុទ្ធ ព្រះអង្គមិន
មានគូលីតិកិលេស ទ្រង់ដល់នូវក្រើយនៃធម៌ទាំងពួង ។ ខ្ញុំ
មានចិត្តជ្រះថ្លា បានយកផ្លែទ្រយើង មកថ្វាយព្រះពុទ្ធដ៏ប្រ-
សើវ ជាបុព្វាភិក្ខុ ព្រះអង្គមានព្យាយាម ដោយដៃរបស់
ខ្លួន ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបាន
ថ្វាយផ្លែទ្រយើង ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះ
ជាផលនៃផលទាន ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញ
ហើយ ភពទាំងពួង ខ្ញុំដកហោលអស់ហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិន
មានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់នូវ
ទន្ធនឹង ។ ឡ ! ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់
ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំ
បានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ព័តា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦
នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់
ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា បិយាលដលនាយកោ ថេរោ

ឥមា តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

បិយាលដលនាយកត្រេស្ស អបទានំ សម្ពុំ ។

ឧទ្ធានំ

កីកណិ^(១) បិសុត្តលញ្ច វរោណ្ណកីសុតិ^(២)

ឧបឡ្យទុស្សំ យតនោ ឧទកំ ដ្ឋបការកោ ។

នឡ្យការិ ច នវមោ បិយាលដលនាយកោ

សតមេកញ្ច តាថានិ នវកញ្ច តទុត្តរិ ។

កំណិបុប្ផវគ្គោ បញ្ចាសមោ ។

---

១ ឧ. កង្វិទិ ។ ២ ឧ. កោរណ្ណបុប្ផិកីសុតំ ។ ម. កោរណ្ណមថិកីសុតំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បានឮថា ព្រះបិយាលផលទាយកត្តោ មានអាយុ បានសម្រែង

នូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ បិយាលផលទាយកត្តោអបទាន ។

ឧទ្ទាន

កំកណិប្បិយត្តោអបទាន ១ បំសុក្កលប្បដកត្តោអបទាន ១

កោរណ្ណប្បិយត្តោអបទាន ១ កំសុកប្បិយត្តោអបទាន ១ ទប-

ង្សទុស្សទាយកត្តោអបទាន ១ យតមណ្ឌទាយកត្តោអបទាន ១

ទទេកទាយកត្តោអបទាន ១ បុឡិនប្បិយត្តោអបទាន ១ នឡ-

កុដិកទាយកត្តោអបទាន ជាតំរប់ ៧ បិយាលផលទាយកត្តោ-

អបទាន ១ ឯគាថាមានចំនួន ១០១ នឹងលើសពីនោះ ៧

គាថាទៀត ។

ចប់ កំកណិប្បិយត្តោ ទី ៥០ ។

អប្ប វិគ្គទានំ

មេត្តេយ្យវត្តោ កន្ទាលី	សក្កីសម្មជ្ជកោបិច
ឯកវិហារី វិភេទកោ ^(១)	ជគតិ សាលបុច្ឆិយោ ។
នឡមាលី ^(២) បិសុក្ខលី	កីកិណិបុច្ឆិកោ ^(៣) តថា
អសីតិទ្វេ ច តាថាយោ	ចនុទ្ធសា ^(៤) សតាជិច ។

មេត្តេយ្យវិគ្គទសកំ បញ្ចមំ សតកំ សមគ្គំ ។

---

១ ឧ. ឯកោវិភេទិវត្តោ ។ ម. ឯកវិហារី វិភេទកំ ។ ២ ឧ. នឡមាលី ។ ម. នឡុណារិ ។
 ៣ ឧ. ម. កីកិណិបុច្ឆិយោ ។ ៤ ឧ. ម. ចនុទ្ធសា ។

មួយទៀត ឧទាននៃវិគ្គ

មេត្តយ្យវគ្គ ១ ភទ្ទាលីវគ្គ ១ សក្កសមជ្ជកវគ្គ ១ ឯកវិហារិ-
វគ្គ ១ វិភេទកវគ្គ ១ ជតតវគ្គ ១ សាលបប្បិយវគ្គ ១ ។
នឡមាលីវគ្គ ១ បំសុក្ខលវគ្គ ១ កីកណិបបិវគ្គ ១ ឯតាថា
មានចំនួន ១.៤៨២ តាថា ។

ចប់ មេត្តយ្យវគ្គសកៈ ប្រមាណនៃរយ ទី ៥ ។

ឯកបញ្ញាសោ កណ៌ការវិគ្គោ

បឋមំ តំណីកណ៌ការបឋមិយត្រេវបទានំ

[៧០] សុមេធា ធាម សមុទ្រោ ទ្ធលីសវលក្ខណោ

វិវេកកាមោ សមុទ្រោ ហិមវន្តំ ឧទាកមិ ។

អដ្ឋោ ភហេត្វា ហិមវន្តំ អត្តោ កាវុណិកោ មុនិ

បល្ល័ង្កំ អាកុជិត្វាន ធិសីនិ បុរិសុត្តមោ ។

វិជ្ជាជរោ តទា អាសិ អន្តលក្ខណោ អហំ

តិសុលំ សុកតំ កយ កន្ទាមិ អមរេ តទា ។

បព្វកក្កេ យថា អក្កំ បុណ្ណមាយេវ(១) ចន្ទំមា

វនេ ឌីកាសតេ ពុទ្ធា សាសវជារ ដុល្លតោ ។

វនេតោ(២) និក្ខមិត្វាន ពុទ្ធវិសាភិជារេ

នធឿក្កិណ្ណសង្កាសា ធិស្វា ធិត្តំ បសាទយី ។

១ ឧ. អប្បិ បុណ្ណមាយេវ ។ ២ ឧ.ម. វិនិច្ឆា ។

កណ្តិការវិគ្គ ទី ៥១

តិណ្ឌិកណ្តិការបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ១

(៧១) ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមសុមេធាៈ មានព្រះលក្ខណៈ
 ៣២ ដ៏ប្រសើរ មានសេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងការស្ងប់ស្ងាត់ ទ្រង់
 ត្រាស់ដឹងដោយប្រពៃ បានស្តេចចូលទៅក្នុងព្រហ្មញ្ញ ។
 ព្រះមហាមុនី ទ្រង់ជាចំបង ជាបុរសខ្ពង់ខ្ពស់ ប្រកបដោយ
 សេចក្តីករុណា ស្តេចចុះកាន់ព្រហ្មញ្ញ ហើយទ្រង់គង់
 ផ្គត់ព្រះភ្នែក ។ កាលនោះ ខ្ញុំកើតជាពិធុរាជ ជាអ្នកគ្រាប់
 ទៅក្នុងអាគាស កាន់ច្បូកដែលធ្វើល្អហើយ បានហោះទៅ
 ព្រះអាគាស ក្នុងកាលនោះ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះអង្គភ្នំរឹងរឿង
 ក្នុងព្រៃ ដូចភ្លើងលើកំពូលភ្នំ ឬដូចព្រះចន្ទពេញបូណ៌មី ពុំ
 នោះសោត ដូចស្តេចឈើដែលមានផ្ការីកស្កុះស្កាយ ។ ខ្ញុំ
 ចេញអំពីព្រៃ បានឃើញរស្មីព្រះពុទ្ធដែលផ្សាយចេញ ដូច
 ពណ៌ភ្លើងដែលនេះបបួស ហើយក៏ញ៉ាំងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លា ។

បឋម គឺណិកណិការបុព្វិយត្ថេរាបទានំ

វិចិត្តំ អនុសំ បុប្ផំ^(១)   កណិការំ ទេវកន្តិកំ
តិណិ បុប្ផានិ អាទាយ   ពុទ្ធសេដ្ឋំ អប្បជយី ។
ពុទ្ធស្ស អាទុកាវេន   តិណិ បុប្ផានិ មេ តនា
ឧទ្ធុវណ្ណា^(២) អនោបត្តា   ឆាយំ កុព្វន្តំ សត្តនោ ។
តេន កម្មន សុកតេន   ចេតនាបណិដិហិ ធិ
ជហិត្តា មនុសំ ទេហិ   តាវត្តិសំ អគច្ចហំ ។
តត្ថ មេ សុកតំ ព្យមិ   កណិកាវតំ ញាយតិ
សដ្ឋិយោ ជនបុព្វំ   តិសយោ ជនវត្តតំ ។
សហស្សកណ្ណោ សត្តកណ្ណោ ធជាលុ ហរិតាមយោ
សតសហស្សនិយ្យហា   ព្យត្រេ ចាតុករិស្ស មេ ។
សោណ្ណិមយា មណិមយា លោហិតដ្ឋមយា បិច
ដលីកាបិច បល្លង្កា   យេនិច្ឆកា យេនិច្ឆកំ^(៣) ។

១ ម. ពុទ្ធ ។ ២ ម. ឧទ្ធុវណ្ណា ។ ៣ ម. យទិច្ឆកា យទិច្ឆកា ។

ឥណ្ឌិកណិការបុរិយត្ថេរាបទាន ទី ១

ខ្ញុំកំពុងតែជ្រើសរើសផ្កា ក៏បានឃើញផ្កាកណិការ មានភ្លិន
 ក្រអូបដូចភ្លិនទិព្យ ហើយបាននាំយកផ្កា ៣ ទងទៅបូជាព្រះ
 សម្មាសម្ពុទ្ធជ័យស្រី ។ ដោយមានភាពនៃព្រះពុទ្ធ ផ្កាទាំង ៣
 ទងរបស់ខ្ញុំ ក្នុងកាលនោះ មានទងឡើងលើ មានគ្របកចុះ
 ក្រោម ធ្វើជាម្លប់ប៉ាន់ថ្វាយព្រះសាស្តា ។ ដោយអំពើដែល
 ធ្វើល្អនោះផង ដោយការតំកល់ចេតនានោះផង ខ្ញុំលះបង់
 រាងកាយជារបស់មនុស្សហើយ បានទៅកើត ក្នុងឋានតា-
 វត្តិន្យ ។ វិមានដែលកុសលសាងសម្រាប់ខ្ញុំ ក្នុងទីនោះ
 មានកំពស់ ៦០ យោជន៍ ទទឹង ៣០ យោជន៍ ពួកទេវតា
 តែងស្តាប់ថា កណិការវិមាន ។ ប្រាសាទមានកំពស់មួយ
 ពាន់សន្ធុប្រញូ មានជាន់ ៧ បរិបូណ៌ដោយទង ជាវិការៈ
 នៃកែវមណីមានពណ៌ខៀវ ផ្ទះមានកំពូលមួយសែន មាន
 ប្រាកដក្នុងវិមានរបស់ខ្ញុំ ។ បល្ល័ង្កជាវិការៈនៃមាសក៏មាន
 ជាវិការៈនៃកែវមណីក៏មាន ជាវិការៈនៃកែវទទឹមក៏មាន ជា
 វិការៈនៃកែវផលិកក៏មាន ក្នុងតាមប្រាថ្នា ក្នុងតាមបំណង ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបរាមំ

មហាវហត្ថា សយនំ	តុលីកំ វិកតិស្សកំ ^(១)
ឧទ្ធុលោមិកឯកនំ	ពិម្ពោហានសមាយុត្តំ ^(២) ។
កវណា និក្ខមិត្តាន	ចរន្តោ ទេវចារិកំ
យនា ឥន្ទ្រមិ កមនំ	ទេវសង្ឃបុរក្កតោ ។
បុប្ផស្ស ហេដ្ឋា តិដ្ឋាមិ	ឧបវិ ឆននំ មម
សមន្តា យោជនសតិ	កណិកាវេហិ នាទិតំ ។
សដ្ឋិ តុរិយសមាស្សានំ	សាយំ ចានំ ឧបដ្ឋហំ
បរិវារេនំ មិ និច្ចំ	វត្តន្តិវមត្តនិតា ។
តត្ថ នច្ចេហិ កតេហិ	តាន្សេហិ វាទិតេហិ ឆ
រមាមិ ខិទ្ធាវតិយា ^(៣)	មោទាមិ កាមកាមិហំ ។
តត្ថ កុត្តា បរិត្តា ច	មោទាមិ តិទសេ តនា
ចារិកណេហិ សហិតោ	មោទាមិ ព្យម្មម្មត្តមេ ។

---

១ ឱ. តូលិកា វិកតិយុតំ ។ ម. តូលិកា វិកតំ យុតំ ។ ២ ឱ.ម. ពិម្ពោហានសមាយុត្តំ ។
 ៣ ម. ខិទ្ធាវតិយា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

មួយទៀត ទីដេកមានដំឡូងច្រើន ដែលញាត់ដោយគរ ធ្វើ
 ដោយរោមសត្វ វិចិត្រដោយរោមសត្វ មានរោមសត្វសីហាៈ
 និងខ្លាធំជាដើម ធ្វើដោយរោមសត្វមានរោមប្រាង្គឡើងតែ
 ម្ខាង ជាកម្រាលសមគួរដល់ខ្លើយ ។ កាលណា ខ្ញុំចេញអំ-
 ពីលំនៅ ហើយគ្រេចទៅកាន់ទៅចារិកប្រាថ្នានឹងទៅ តែង
 មានពួកទេវតារោមរោម ។ ខ្ញុំបិតនៅខាងក្រោមថ្នាំ ផ្កា
 ប្រក់ខាងលើខ្ញុំ ទីមួយរយយោជន៍ជុំវិញ សុទ្ធសឹងបិទបាំង
 ដោយផ្កាកណ៌ការ ។ គួររុករាន ៦ ម៉ឺន មកបម្រើខ្ញុំរាល់
 ល្ងាចព្រឹក ជាអ្នកមិនខ្លួលប្រអូសទាំងយប់ទាំងថ្ងៃ តែងចោម
 រោមខ្ញុំជានិច្ច ។ ខ្ញុំគ្រេកអរដោយរបាំ ចំរើង គ្រឿងដេញ
 ដំ និងគ្រឿងប្រគំ ក្នុងវិមាននោះ ខ្ញុំមានសេចក្តីប្រាថ្នាក្នុង
 កាម តែងរីករាយក្នុងតម្រេកនៃល្បែង ។ ខ្ញុំបរិភោគក្តី ផឹក
 ក្តី ក្នុងទីនោះ តែងរីករាយក្នុងឋានគ្រៃគ្រឿង ក្នុងកាល
 នោះ ខ្ញុំប្រកបដោយពួកនារី រីករាយក្នុងវិមានដ៏ទុក្ខម ។

បឋម គីរិកណិការបច្ឆិក្ខេរាមទានំ

សតានិ បញ្ចក្ខត្តញ្ច	ទេវេន្ទ្រមការាយំ
សតានិ តិណិក្ខត្តញ្ច	ចក្កវត្តំ អហោសហំ ។
បទេសវជ្ជំ វិបុលំ	កណាណាតោ អសង្ខយំ
កវកវេ សិសវន្តោ	មហាកោកិលភាមហំ ។
កោកេ មេ ធានតា នត្តិ	ពុទ្ធឫជាយិទំ ដលំ
ទុវេ កវេ សិសវនិ	ទេវត្តេ អថ មាណុសេ ។
អញ្ញំ កតំ ន ជាយាមិ	ពុទ្ធឫជាយិទំ ដលំ
ទុវេ កុលេ បជាយាមិ	ទត្តិយេ ចាបិ ព្រាហ្មណោ ។
និចេ កុលេ ន ជាយាមិ	ពុទ្ធឫជាយិទំ ដលំ
ហត្ថិយានិ អស្សយានិ	សិវិកំ សន្ទមានិកំ ។
លភាមិ សព្វមេវេតិ	ពុទ្ធឫជាយិទំ ដលំ
នាសិកណំ នាសកណំ	នារិយោ សមលង្គតា ។
លភាមិ សព្វមេវេតិ	ពុទ្ធឫជាយិទំ ដលំ
កោសេយ្យកម្ពលំយានិ ^(១)	ខោមកប្បាសិកានិ ច ។

១ ខ.ម. កោសេយ្យកម្ពលំយានិ ។

តំណកណ៍ការប្តឹងយុត្តរឿយ ទី ១

ខ្ញុំសោយរាជ្យក្នុងឋានទេវលោក អស់ ៥០០ ឆ្នាំ បានជា
 ស្តេចចក្រតី អស់ ៣០០ ឆ្នាំ ។ សោយប្រទេសរាជ្យដ៏ធំទូ-
 លាយ រាប់ជាតិមិនអស់ ខ្ញុំកាលអន្ទាលទៅក្នុងភពតូចភពធំ
 តែងបាននូវភោគសម្បត្តិច្រើន ។ ខ្ញុំមិនមានសេចក្តីខ្វះខាត
 ដោយភោគសម្បត្តិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ខ្ញុំតែងអន្ទាល
 ទៅក្នុងភពតិរ គឺទៅតានិមមនុស្ស ។ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់
 គតិដទៃទេ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ខ្ញុំតែងកើតក្នុងគ្រកូល
 ២ គឺគ្រកូលក្សត្រ និងគ្រកូលព្រាហ្មណ៍ ។ ខ្ញុំមិនកើតក្នុង
 គ្រកូលទាប នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ខ្ញុំតែងបាននូវយានទាំង
 អស់នេះ គឺយានដំរី យានសេះ ព្រះសាលៀង រថទ្រង់
 គ្រឿង នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ខ្ញុំតែងបាននូវរបស់ទាំង
 អស់នេះគឺខ្ញុំស្រី ខ្ញុំប្រុស ឆារីដែលមានគ្រឿងតាក់តែងសម
 រម្យ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ខ្ញុំតែងបាននូវសំពត់ទាំងអស់
 នេះ គឺសំពត់កោសេយ្យពស្ត្រ សំពត់កម្ពុល សំពត់ខោម-
 ពស្ត្រ និងសំពត់កប្បាសិកពស្ត្រ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបវាដំ

លកាមិ សព្វមេវេតំ ពុទ្ធឫជ្ជាយំទំ ដលំ
 នវតំ នវដលំ ទុក្ខសកោជំ ។

លកាមិ សព្វមេវេតំ ពុទ្ធឫជ្ជាយំទំ ដលំ
 ឥមេ ខាទ ឥមេ កុញ្ញា ឥមម្ហិ សយនេ សយ ។

លកាមិ សព្វមេវេតំ ពុទ្ធឫជ្ជាយំទំ ដលំ
 សព្វត្ថ ឫជិតោ ហោមិ យសោ អច្ចុក្កតោ^(១) មម ។

មហេសក្កោ^(២) សទា ហោមិ អកេដ្ឋបរិសោ សទា
 ញាតំទំ ឧត្តមោ ហោមិ ពុទ្ធឫជ្ជាយំទំ ដលំ ។

សីតំ ឧណ្ហំ ន ជាធាមិ បរិទ្បាហោ ន វិជ្ជតិ ។

អថោ ចេតសិកំ ទុក្ខំ ហទយេ មេ ន វិជ្ជតិ ។

សុវណ្ណវណ្ណោ ហត្ថាន សិសវមិ ភវាភវេ
 វេណ្ណយំ^(៣) ន ជាធាមិ ពុទ្ធឫជ្ជាយំទំ ដលំ ។

ទេវលោកា ចរិត្តាន សុក្កមូលេ ម ចោទិតោ
 សាវត្ថយំ ឫវេ ជាតោ មហាសាលេ សុអន្ធកេ ។

១ ម. អច្ចុក្កតោ ។ ២ ឧ. ម. មហាបញ្ចោ ។ ៣ ឧ. ទុវណ្ណិកំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ខ្ញុំតែងបាននូវវត្ថុទាំងអស់នេះគឺ សំពត់ថ្មី ផ្ទៃឈើថ្មី កោដន
មានរសជ័យប្រសើរថ្មី នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ខ្ញុំតែង
បាននូវពាក្យពីពោះទាំងអស់នេះថា សូមអ្នកពិសានូវកោដន
ទាំងនេះ សូមបរិភោគកោដនទាំងនេះ សូមសម្រាន្តលើដំ-
ណែកនេះ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ខ្ញុំមានគេបូជាក្នុងទី
ទាំងពួង យស (កេរ្តិ៍ឈ្មោះ) របស់ខ្ញុំ ខ្លួនខ្លាចទៅក្នុង
ទិសទាំងពួង ។ ខ្ញុំមានសក្តិធិសព្វកាល មានបរិស័ទ
មិនបែកបាក់សព្វកាល ខ្ញុំជាបុរសទុក្ខមជ្ឈិមព្រាហ្មណ៍ នេះ
ជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់គ្រូជាកំនើរក្តៅ ឯ
សេចក្តីក្តៅក្រហាយក៏មិនមាន ទាំងសេចក្តីទុក្ខព្រួយក្នុងចិត្ត
ក៏មិនមាន ក្នុងហឫទ័យរបស់ខ្ញុំ ។ ខ្ញុំជាអ្នកមានសម្បុរដូច
មាស តែងអន្ទោលទៅក្នុងភក្តីចក្ខុភពធំ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់
ភាពពណ៌អាក្រក់ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ខ្ញុំច្យុតចាក
ទៅលោក ត្រូវកុសលមូលជាសំភៀន បានមកកើតក្នុងប្តី
សាវតី ក្នុងគ្រូកលមហាសាល ជាគ្រូកលស្តុកសមមាំមួន ។

បឋមំ តិណិកណិការបុព្វិយត្ថេរាបទានំ

បញ្ចកាមគុណា ហិត្វា	បព្វជី អនការិយំ
ជាតិយា សត្តវស្សោហំ	អរហត្តំ អចាប្បណី ។
ឧបសម្ពាធយំ ពុទ្ធា	គុណាមញ្ញាយ ចក្កមា
តរុណោ ប្ញជជិយោហំ	ពុទ្ធប្ញជាយិទំ ដលំ ។
ទិព្វចក្កំ វិសុទ្ធិំ មេ	សមាធិកុសលោ អហំ
អភិញ្ញាចារមិប្បត្តោ	ពុទ្ធប្ញជាយិទំ ដលំ ។
បដិសម្ពិទា អនុប្បត្តោ	ឥទ្ធិចារទេសុកោវិទោ
សទ្ធម្មេ ចារមិប្បត្តោ	ពុទ្ធប្ញជាយិទំ ដលំ ។
តិសកប្បសហស្ស័ក្ខំ	យំ ពុទ្ធមភិប្ញជយំ
ទុក្ខតំ ធាកិជាធាមិ	ពុទ្ធប្ញជាយិទំ ដលំ ។
កិលេសា ឈាចិតា មយ្ហំ	ភវា សព្វេ សម្មហតា
នាគោវ ពទ្ធនំ ទេត្វា	វិហារមិ អនាសវោ ។

តិណិកណិករច្ចុដ្ឋយត្ថេរាបទាន ទី ១

ខ្ញុំលះបង់កាមគុណទាំង៥ ហើយចូលទៅកាន់ផ្នួស ខ្ញុំមាន
 អាយុ ៧ ឆ្នាំ រាប់អំពីកំណើតមក បានដល់អរហត្ត ។ ព្រះ
 សម្មាសម្ពុទ្ធរៀនមានចក្ខុ ជ្រាបច្បាស់នូវគុណរបស់ខ្ញុំ បានឲ្យទម-
 សម្បទាដល់ខ្ញុំ ខ្ញុំជាមនុស្សកម្លោះ គួរដល់ការបូជា នេះជា
 ផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ចក្ខុរបស់ខ្ញុំដ៏បរិសុទ្ធដូចជាទិព្វ ខ្ញុំជាអ្នក
 ឈ្លាសវៃក្នុងសមាធិ ដល់នូវគ្រឿងនៃអភិញ្ញា នេះជាផលនៃ
 ពុទ្ធបូជា ។ បដិសម្ពិតា ខ្ញុំបានសម្រេចដោយលំដាប់ ខ្ញុំជាអ្នក
 ឈ្លាសវៃក្នុងឥន្ទ្រិបាទ បានដល់គ្រឿងក្នុងព្រះសង្ឃ ។ នេះជា
 ផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ក្នុងកម្សាន្តទី៣ ម៉ឺន អំពីកម្សាន្តនេះ ព្រោះហេតុ
 ដែលខ្ញុំបានបូជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់
 ទុក្ខភិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំ-
 ផ្លាញហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមាន
 អាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ដាច់នូវទន្ធនឹង ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ស្វាគតំ វេត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្មិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យកិញ្ញា សម្មិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥត្តិ សុទិ អាយស្មា តិណិកណិការប្បម្មិយោ
 ខេរោ ឥមា តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

តិណិកណិការប្បម្មិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ទុតិយំ ឯកបត្តទាយកត្ថេរាបទានំ

(៧២) នគរេ ហិសវតិយា កុម្មុញ្ញារោ អហោសហំ

អន្តសំ វិជី ពុទ្ធិ ឱ យតិណ្ណាមនាសរំ ។
 សុកតំ មត្តកាបត្តំ^(១) ពុទ្ធសេដ្ឋស្សនាសហំ
 បត្តិ ទត្វា ភកវតោ ឧដ្ឋក្ខតស្ស តាទិលោ ។

១ ម. បត្តិកំ មត្តំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបបទ

ឧ ។ ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំ
 បានដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
 បដិសម្មិតា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
 ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានពួង ព្រះគីណិកណិការបុប្ផិយភ្នេរ មានអាយុ បានសម្រែង

នូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ គីណិកណិការបុប្ផិយភ្នេរអបបទ ។

ឯកបត្តទាយកថ្តោវាបទាន ទី ២

(៧២) ខ្ញុំកើតជាសុទ្ធនាំង ក្នុងនគរហង្សវ្រតី ខ្ញុំបានឃើញព្រះ
 ពុទ្ធ ទ្រង់ប្រាសចាកគូលីគីកិលេស ទ្រង់ឆ្លងជំនន់គីកិលេស
 មិនមានអាសវៈ ។ ខ្ញុំបានថ្វាយបាត្រដី ដែលខ្ញុំធ្វើល្អហើយ
 ដល់ព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ខ្ញុំថ្វាយបាត្រដល់ព្រះមានបុណ្យ មាន
 ព្រះហឫទ័យទៀងត្រង់ ទ្រង់មិនញាប់ញ័រដោយលោកធម៌ ។

ទុតិយំ ឯកចក្កនាយកត្ថោបទានំ

កវេ និព្វត្តនាមោហំ	សោណ្ណាថាលេ លកាមហំ
រូបិមយេ ច សោវណ្ណោ	តដ្ឋិកេ ច មណីមយេ ។
នាដិយា បរិកុញ្ញាមិ	បុញ្ញកកម្មស្សីនំ ដលំ
យសសាវេ ជនានញ្ចំ ^(១)	អក្កក្កតោ ច ហោមហំ ^(២) ។
យថាបិ កន្ថុកេ ខេត្តេ	វីដិ អប្បម្បំ រោមិតំ
សម្មា ធារិ បវស្សន្តំ ^(៣)	ដលំ តោសេតិ កកស្សកំ ។
តថេវីនំ បត្តនាទំ	ពុទ្ធកេតុកម្មំ រោមិតំ
បិតិធាវេ បវស្សន្តេ	ដលំ មេ តោសយិស្សតិ ។
យាវតា ខេត្តា វិជ្ជន្តំ	សង្ឃាបិច កណាបិច
ពុទ្ធកេតុត្ថសមោ នត្ថិ	សុខនោ សព្វនាណិទំ ។
នមោ តេ បុរិសាជញ្ញញ្ញ	នមោ តេ បុរិសុត្ថម
ឯកមត្តំ និទិត្តាន	បត្តាម្មំ អចលំ បទំ ។

---

១ ឧ.ម. យសានញ្ច ធនានញ្ច ។ ២ ឧ. បក្កក្កតោ ច ហោមហំ ។ ម. សក្កក្កតោ ច យោ មហា ។ ៣ ឧ. បវេច្ឆន្តេ ។ ម. បវិច្ឆន្តេ ។

ឯកបត្តទាយកត្តោបទាន ទី ២

ខ្ញុំកាលកើតក្នុងភព តែងបានថាសមាសផង ថាសមាស-
 ក្រវែងប្រាក់ផង បានជាវិការ នៃកែវមណីផង ។ ខ្ញុំតែង
 បរិភោគដោយភាជន៍ នេះជាផលនៃបុណ្យកម្ម ខ្ញុំជាអ្នកប្រ-
 សើរដោយយសបរិវារជាងជនទាំងឡាយ ។ ពូជសូម្បីបន្តិច
 បន្តួចដែលគេសាបព្រោះក្នុងស្រែដីល្អ កាលបើមេឃបង្កើរ
 ធារទឹកដោយប្រពៃ ផ្ទៃស្រែរមែងញ៉ាំងអ្នកស្រែ ឲ្យក្រេកអរ
 យ៉ាងណាមិញ ។ បត្តទាននេះដែលខ្ញុំសាបព្រោះក្នុងស្រែគឺ
 ព្រះពុទ្ធ ធារទឹកគឺបិតិបង្កើរចុះមក ផលរមែងធ្វើឲ្យខ្ញុំក្រេកអរ
 ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ស្រែទាំងប៉ុន្មានណា គឺព្រះសង្ឃក្តី គណៈ
 ក្តី ស្រែទាំងនោះ ស្មើដោយស្រែគឺព្រះពុទ្ធ មិនមានឡើយ
 ព្រោះស្រែគឺព្រះពុទ្ធ អាចឲ្យសេចក្តីសុខដល់សត្វទាំងពួង ។
 បពិត្របុរសអាជានេយ្យ ខ្ញុំសូមថ្វាយបង្គំព្រះអង្គ បពិត្រ
 បុរសដ៏ទុក្ខម ខ្ញុំសូមថ្វាយបង្គំព្រះអង្គ ខ្ញុំបានថ្វាយបុត្រមួយ
 ហើយបានសម្រេចព្រះនិព្វាន ជាគុណជាតមិនកម្រើក ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឯកនុវតេ ឥតោ កប្បេ យំ បត្តមនទី តទា
 ទុក្ខតី បាភិជាបាមិ បត្តនាទស្សីនំ ផលំ ។
 កាលេសា ឈាបិតា មយ្ហិ ភវា សព្វេ សម្មហតា
 បាតោ ពន្ធនំ ធម្មតា វិហារមិ អនាសវោ ។
 ស្វាកតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យភិញ្ញា សម្មិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥតំ សុទ្ធិ អាយស្មា ឯកបត្តនាយកោ ថេរោ ឥមា
 បាតាយោ អកាសិត្តាតិ ។

ឯកបត្តនាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ក្នុងកប្បទី ៧១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយ
 បាត្រ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផល
 នៃបត្តទាន ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ
 ភពទាំងអស់ ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ
 ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធនី ។ ឡ !
 ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបាន
 សម្រេចហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើ
 ហើយ ។ បដិសម្ពិទ្ធា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ
 ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ
 ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះឯកបត្តទាយកត្តោ មានអាយុ បានសម្ព័ន្ធនូវ

ភាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ឯកបត្តទាយកត្តោអបទាន ។

តតិយំ កាសុមារិកផលទាយកតោរាមទានំ

(៧៣) កណ៌ការិវេ ជោតន្តំ និស្សន្តំ បព្វតន្តវេ

អន្តសំ វិរជំ ពុទ្ធំ   លោកជេដ្ឋំ នរាសកំ ។

បសន្នចិត្តោ សុមនោ   សិវេ កត្វាន អញ្ចលំ

កាសុមារិកមាទាយ   ពុទ្ធសេដ្ឋស្សនាសហំ ។

ឯកត្តិសេ វតោ កប្បយំ   យំ ដលំ អនិទំ តទា

ទុក្ខតិ ធាកិជាធាមិ   ដលនាននស្សនិ ដលំ ។

កិលេសា យាបិតា មយ្ហំ   កវា សព្វេ សម្មហតា

នារោវេ ពុទ្ធនំ ធម្មតា   វិហារមិ អនាសវេ ។

ស្វាគតំ វត មេ អាសិ   មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា   កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

បដិសម្ពិទា ចតុស្សោ   វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

ធម្មកិញ្ញា សម្ពិកតា   កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។

កាស្តុមារិកដែលទាយកត្តោវាបទាន ទី ៣

(៧៣) ខ្ញុំបានឃើញព្រះពុទ្ធ ទ្រង់ប្រាសចាកធូលី
ជាច្បងក្នុងលោក ប្រសើរជាងនេះ រុងរឿងដូចជាគណិការ
ទ្រង់គង់នៅក្នុងចន្លោះភ្នំ ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីក-
រាយ ធ្វើនូវអញ្ជាលីលើក្បាល បានយកផ្លែស្វាយទុំទៅថ្វាយព្រះ
ពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុ
ដែលខ្ញុំបានថ្វាយផ្លែស្វាយ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់
ទុក្ខភិ នេះជាផលនៃផលទាន ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុត
បំផ្លាញហើយ កតទាំងអស់ ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិន
មានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់នូវ
ទន្ធនឹង ។ ឧ ! ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ
វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបាន
ធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ
ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ
ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

ឥត្ថំ សុទ្ធិំ អាយស្មា កាសុមារិកេ ដលនាយ កោ

ថេរោ ឥមា កាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

កាសុមារិកេ ផលទាយកត្តេស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

បឋត្តំ អរិដិដិលីយតោរាបទានំ

(៧២) សហស្សវិសី កកវា សយម្ភ អបរាដិតោ

វិវេកា វុដ្ឋហិត្តាន កោចរាយា កិច្ចកម៌ ។

ដលហត្តោ អហំ ទិស្វា ឧបកញ្ចំ ធរាសកំ

បសន្នចិត្តោ សុមនោ អវដំ អទទី ដលំ ។

ចត្តន្តវត្តេ ឥតោ កាយ្យេ យំ ដលំ អទទី តទា

ទុក្ខតី ធាកិជាធាមិ ដលនានស្ស្នំ ដលំ ។

កិលេសា ឈាបិតា មញ្ញំ កវា សត្វេ សម្មហតា

ណារោវ ពន្ធានំ ធមត្តា វិហារមិ អនាសវេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបបទាន

បានឮថា ព្រះកាសុមារិកផលទាយករត្ថរ មានអាយុ បាន
សម្លឹងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ កាសុមារិកផលទាយករត្ថរអបបទាន ។

អវិជ្ជិណ្ឌិយត្រៃវាបទាន ទី ៤

[៧៤] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់មានវស្ស័ប្រើន គ្រាស៍
ដឹងដោយព្រះអង្គឯង ទ្រង់ឈ្នះមារ ក្រោកចាកទីស្ងប់ស្ងាត់
ស្តេចចេញទៅដើម្បីគោចរ ។ ខ្ញុំមានដៃកាន់ផ្លែឈើ ឃើញ
ព្រះនរោសកៈ ក៏ចូលទៅជិត ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីក
រាយ បានថ្វាយអវិជ្ជផល (ផ្លែឈើ) ដល់ព្រះអង្គ ។ ក្នុង
កប្បទី ៧៤ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយផ្លែ
ឈើ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផល
នៃផលទាន ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដកបំផ្លាញហើយ
កត់ទាំងអស់ ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ
ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់ នូវទន្ធនឹង ។

បញ្ចម៍ បារជិលីយត្ថេរាបទានំ

ស្វាគតិំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតិំ ពុទ្ធស្ស សាសនិំ ។
បដិសម្ពុទ្ធា ចតុស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ធន្យកិញ្ចា សង្កកតា កតិំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិំ ។
ឥតិំ សុទិំ អាយស្មា អវដេលីយោ មេរោ ឥមា
តាជាយោ អភាសិត្តាតិ ។

អវជិលីយត្ថេរស្ស អបទានំ សមគ្គំ ។

បញ្ចម៍ បារជិលីយត្ថេរាបទានំ

(៧៥) សុវណ្ណាវណិំ សម្ពុទ្ធិំ អាហុតិំនិ បដិក្កហិំ
វថិយិំ បដិបជ្ជន្តិំ ពារដេលមទាសហិំ^(១) ។
ឯកនុតេ ឥតោ កប្បេ យិំ ដេលំ អននិំ តទា
នុកតិំ ពាកិជាតាមិ ដេលនានស្សិទិំ ដេលំ ។

១ ឱ. បារជិលមទាសហំ ។ ម. បារជិល... ។

បារមីយត្ថេរាបទាន ទី ៥

ឧ ! ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ព្យា ខ្ញុំ
 បានដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
 បដិសម្ពិទ្ធា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យ
 ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានព្រួយ ព្រះអរិយធម៌យត្ថេរ មានអាយុ បានសម្រស់នូវភាព
 ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ អរិយធម៌យត្ថេរាបទាន ។

បារមីយត្ថេរាបទាន ទី ៥

[៧៥] ខ្ញុំបានឃើញព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់មានវណ្ណៈដូចមាន
 គួរទទួលនូវគ្រឿងបូជា កំពុងស្តេចពុទ្ធដំណើរទៅតាមប្រក
 ហើយបានប្រគេនចារផល (ផ្លែឈើ) ។ ក្នុងកប្បទី ៧១ អំ-
 ពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយផ្លែឈើ ក្នុងកាល
 នោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃផលទាន ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ ភវ សព្វេ សម្មហតា
 ធាតោ ពុទ្ធនំ ធមត្វា វិហារមិ អនាសវោ ។
 ស្វាកតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធម្មកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្តំ សុទ្ធិ អាយស្មា ចាវដលិយោ មេវេ ឥមា
 កាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ពារជិលិយតេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ឆដ្ឋិ មាតុលង្គជិលទាយកត្តោបទានំ

(៧៦) កណិការិវ ជលិតំ បុណ្ណាមាយេវ ចន្ទិមិ
 ជលន្តំ ដិបរុក្ខិវ អន្តសំ លោកនាយកំ ។
 មាតុលង្គជលិ កយ អនាសំ សត្តុនោ អហំ
 ទត្តុណោយ្យស្ស វិស្ស បសន្នោ សេហិ ចាណិកិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំ
 ដកចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់
 ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ដាច់នូវទន្ធនឹង ។ ឧ ។ ខ្ញុំមកល្អហើយ
 ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សា-
 សនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិទ្ធា ៤
 វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
 ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះបារមីយក្ខេវ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថា
 ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ បារមីយក្ខេវៗទាន ។

មាតុលង្គិលទាយក្តោរាបទាន ទី ៦

(៧៦) ខ្ញុំបានឃើញនូវព្រះលោកនាយក ទ្រង់
 រុងរឿងដូចផ្កាកណិការ ឬដូចព្រះចន្ទពេញបូណិមី ឬក៏
 ដូចឈើប្រចាំទ្វីប ដ៏រុងរឿង ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា បាន
 យកវត្ថុក្រូចភ្នំ ទៅថ្វាយព្រះសាស្តា ជាទុក្ខិណោយៗ
 បុគ្គល ទ្រង់មានព្យាយាម ដោយដៃរបស់ខ្លួន ។

ធម្មំ មាតុល្លង្គិលពាយកញ្ជែរឋានំ

ឯកត្តិសេ ឥតោ កក្កេយ្យ យំ ដលំ អនន្តំ តទា

ទុក្ខតំ ធាភិជាធាមិ ដលនានស្សំទំ ដលំ ។

កិលេសា ឈាមិតា មយ្ហំ ភវា សព្វេ សម្មហតា

ធាតោវ ពុទ្ធនំ ធរត្តា វិហារមិ អនាសវោ ។

ស្វាគតំ វិត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្សំ សន្តិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្សំ សាសនំ ។

បដិសម្ពុទា ចតស្សោ វិមោក្ខាមិច អដ្ឋិមេ

ធម្មកិញ្ញា សច្ចកតា កតំ ពុទ្ធស្សំ សាសនន្តំ ។

ឥត្ថំ ស្សំទំ អាយស្មា មាតុល្លង្គិលពាយកញ្ជែរ មេរោ

ឥមា តាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

មាតុល្លង្គិលពាយកញ្ជែរស្ស អឋតានំ សមត្ថំ ។

មាតុលុត្តន្តវិលោយកត្តោបទាន ទី ៦

ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយ
 ផ្លែឈើ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខភិ នេះជាផល
 នៃផលទាន ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដកបំផ្លាញហើយ
 កតទាំងអស់ ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ
 ព្រោះបានកាត់បំណង ដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធនឹង ។ ឧ !
 ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបាន
 ដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
 បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យ
 ដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះមាតុលុត្តន្តវិលោយកត្តោ មានអាយុ បានសម្តែង

នូវភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ មាតុលុត្តន្តវិលោយកត្តោបទាន ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

សត្តមំ អជ្ឈេលជ្ឈេលទាយកត្តោបទានំ

(៧៧) អជិលោ នាម សម្មុទ្ទោ ហិមវន្តេ វសី តនា

ចរណោ ន ច សម្មុទ្ទោ សមាធិកុសលោ មុនំ ។

កុម្មមត្តំ កហេត្វាន អញ្ញាលី ជីវជីវកំ(១)

ធនុបណ្ណំ កហេត្វាន អនាសី សត្តលោ អហំ ។

ចត្តន្តវតេ វតោ កហេត្វេ យំ ដលំ អននី តនា

នុកតិ នាភិជាតាមិ ដលនានស្សនំ ដលំ ។

កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ ភវ សព្វេ សម្មហតា

នាតោ ពុទ្ធនំ នេត្វា វិហារមិ អនាសវេ ។

ស្វាគតិ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បតា កតិ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

បដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

ធន្យភិញ្ញា សច្ចិកតា កតិ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។

១ ឱ អជ្ឈេលមជីវជីវកំ ។

អង្គជលជីលទាយកត្តោភវទាន ទី ៧

(៧៧) កាលនោះ ព្រះបច្ចេកសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមអធិនៈ
 ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយចរណៈ ឈ្លាសវៃក្នុងសមាធិ ជាអ្នក
 ប្រាជ្ញ គង់នៅក្នុងព្រៃហេមពាន្ត ។ ខ្ញុំបានយកផ្លែអញ្ញាលិ-
 ព្រឹក្សស្រស់ៗ ប្រមាណប៉ុនក្នុងម ទាំងយកឆក្រស្លឹក ប្រ-
 គេនដល់ព្រះសាស្តា ។ ក្នុងកិច្ច ទី ៧៤ អំពីកិច្ចនេះ ព្រោះ
 ហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយផ្លែឈើ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែល
 ស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃផលទាន ។ កិលេសទាំងឡាយ
 ខ្ញុំផុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជា
 អ្នកមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់
 ដាច់នូវទន្ធន៍ ។ ឧ! ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធ
 របស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ
 ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពុតា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦
 នេះ ខ្ញុំធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ
 ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

អង្គបំ អមោវដិលីយត្ថេរាបទានំ

ឥត្ថំ សុទ្ធិំ អាយស្មា អដ្ឋេលដលនាយកោ ថេរោ

ឥមា កាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

អដ្ឋេលនិលពាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

អង្គបំ អមោវដិលីយត្ថេរាបទានំ

(៧៨) សុណាវណ្ណំ សម្ពុទ្ធិំ អាហុតំនិ បដិក្កហំ

វដិយំ បដិបដ្ឋន្តិ អមោវ(១) អនទី ដលំ ។

ឯកនុវតេ ឥតោ កប្បយំ ដលំ អនទី តនា

ទុក្ខតិ ធាកិជាធាមិ ដលនានស្សំនិ ដលំ ។

កិលេសា យាបិតា មយ្ហំ កវា សព្វេ សម្មហតា

នាតោវ ពន្ធនំ ធមត្តា វិហារមិ អនាសវោ ។

ស្មាកតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្សំ សន្តិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្សំ សាសនំ ។

១ ឃ. អមោវ ។

អមោរផលិយត្ថេរាបទាន ទី ៨

បានឮថា ព្រះអរិយធម៌ដល់តាយកត្តោ មានអាយុ បានសម្តែង

នូវតាមទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ អរិយធម៌ដល់តាយកត្ថេរាបទាន ។

អមោរផលិយត្ថេរាបទាន ទី ៨

(៧៨) ខ្ញុំបានឃើញនូវព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់មានវណ្ណៈដូច
 មាស គួរទទួលនូវគ្រឿងបូជា ដែលទ្រង់កំពុងតែស្តេចទៅ
 តាមប្រក ហើយប្រគេនផ្លែអមោរព្រឹក្ស ។ ក្នុងកប្បទី ៧១
 អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយផ្លែឈើ ក្នុងកាល
 នោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខភិ នេះជាផលនៃផលទាន ។
 កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងអស់
 ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ព្រោះបាន
 កាត់ចំណង ដូចជាដីកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធិង ។ ឡ ខ្ញុំមក
 ល្អហើយ ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបាន
 ផលហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បដិសម្ពុទ្ធា ចតុស្ស័រ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋមេ
 ធន្យកិញ្ញា សង្ខតតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥត្តំ សុទ្ធិ អាយស្មា អមោរដលិយោ ខេរោ ឥមា
 តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

អមោរដលិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

នវិមំ តាលដិលិយត្ថេរាបទានំ

(៧៧) សតវិសំ ធាម កកវា សយម្ហ អមរាជិតោ
 វេកា វុដហិត្តាន តោចរាយាភិទិត្តមិ ។
 ដលហត្តោ អហំ ទិស្វា ឧបកញ្ជំ ណសកំ
 បសន្នតិត្តោ សុមោ តាលដលមទាសហំ ។
 ចត្តន្តវត្តេ ឥតោ កប្បេ យំ ដលំ អទទី តទា
 ទុកតិ ធាភិជាធាមិ ដលទានស្ស្ហំ ដលំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បដិសម្ពិទ្ធ ២ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យ
ដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះអមោរផលិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្ព័ន្ធនូវ
គាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ អមោរផលិយត្ថេរាបទាន ។

ពាលទិលិយត្ថេរាបទាន ទី ៧

[៧៧] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ព្រះនាមសតវង្សី ត្រាស់
ដឹងដោយព្រះអង្គឯង ទ្រង់ឈ្នះមារ ក្រោកចេញចាកទីស្ងប់
ស្ងាត់ ហើយស្តេចទៅដើម្បីគោចរ ។ ខ្ញុំមានដៃកាន់ផ្លែ
ឈើ ឃើញព្រះនរោត្តមៈ ក៏ចូលទៅជិត ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះ
ថ្លា មានចិត្តរីករាយ បានថ្វាយផ្លែត្នោត ។ ក្នុងកប្បទី ៧៤
អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយផ្លែ ក្នុងកាល
នោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃផលទាន ។

ទស្សន៍ ពាលីកោរដិលទាយកត្តោរាបទានំ

កិលេសា យាបិតា មយ្ហំ កវា សព្វេ សម្មហតា
 ធាតោ ពុទ្ធនំ ធម្មតា វិហារមិ អនាសវេ ។
 ស្វាកតិ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស រស្មិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតិ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធម្មិកញ្ញា សង្កកតា កតិ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥត្តំ សុទ្ធិ អាយស្មា តាលដលីយោ^(១) ថេរោ ឥមា
 តាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

ពាលីកោរដិលទាយកត្តោរាបទានំ សម្ពត្តំ ។

ទស្សន៍ ពាលីកោរដិលទាយកត្តោរាបទានំ

(១០០) ធម្មតេ ពុទ្ធមតិយា អាវាមិកោ អហំ វតនា
 អន្តសំ វិរជំ ពុទ្ធិ កច្ឆន្តិ អនិលញ្ញសេ ។
 ធាលីកោរដលី^(២) កយ្ហ ពុទ្ធសេដ្ឋស្សនាសហំ
 អាណាសេ បិតកោ សន្តោ បដិក្កណិ មហាយសោ ។

១ ម. ពាលីកោរដិលទាយក ។ ២ ម. ពាលីកោរដិល ។

នាលិកេរិយទាយកត្តោបទាន ទី ១០

កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំ
 ដកចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់
 ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ដាច់នូវទន្ធនឹង ។ ឧ ។ ខ្ញុំមកល្អហើយ
 ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សា-
 សនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិទ្ធ ៤
 វិមោក្ខ ៨ នឹងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
 ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានព្យាបាល ព្រះតាលផលិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្បែងនូវភាថា

ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ តាលផលិយត្ថេរ ។

នាលិកេរិយទាយកត្តោបទាន ទី ១០

(១០០) កាលនោះ ខ្ញុំជាញាមវត្តក្នុងនគរពនមតិ បានឃើញ
 ព្រះពុទ្ធ ទ្រង់ប្រាសចាកធូលី កំពុងស្ដេចទៅព្រះវិហារ ខ្ញុំ
 បានយកផ្លែដូងទៅថ្វាយដល់ព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ព្រះពុទ្ធទ្រង់
 មានយសធំ បិតនៅព្រះវិហារ ទ្រង់ទទួល (ផ្លែដូងនោះ) ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បីតិសញ្ញាននោ(១) មយ្ហំ	ទិដ្ឋធម្មសុខារិយោ
ដលំ ពុទ្ធស្ស ទត្វាន	វិប្បសន្នេន ចេតសា ។
អនិកញ្ចំ តទា បីតិ	វិបុលញ្ច សុខុត្តមំ
ឧប្បជ្ឈតេវ រតនំ	ទិព្វត្តស្ស តហិ(២) តហិ ។
ឯកនុតេ ឥតោ កម្មេ	យំ ដលំ អទទី តទា
ទុក្ខតិ ធាកិជាធាមិ	ដលនានស្សំទិ ដលំ ។
ទិព្វធកុំ វិសុទ្ធិ មេ	សមាទិកុសលោ អហំ
អភិញ្ញាចារមិប្បត្តោ	ដលនានស្សំទិ ដលំ ។
កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ	កវា សព្វ សម្មហតា
នាគោវ ពន្ធនំ ធម្មា	វិហារមិ អនាសវោ ។
ស្វាគតំ វត មេ អាសិ	មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា	កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

១ ១ ម. វិគ្គិសញ្ញាននោ ។ ២ ១. យហំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ខ្ញុំមានការកើតបីតិ ជាទីនាំមកនូវសេចក្តីសុខ ក្នុងចបប្បន
 ព្រោះថ្វាយនូវផ្លែដូង ដល់ព្រះពុទ្ធ ដោយចិត្តជ្រះថ្លា ។
 កាលនោះ ខ្ញុំបាននូវបីតិដ៏ធំលាយផង នូវសេចក្តីសុខដ៏
 ទុក្ខមង្គល រតនៈវៃតងកើតឡើងដល់ខ្ញុំ ដែលកើតក្នុងភព
 នោះ ។ ។ ក្នុងកប្បទី ៧១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ
 បានថ្វាយផ្លែ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះ
 ជាផលនៃផលទាន ។ ចក្ខុរបស់ខ្ញុំដ៏បរិសុទ្ធដូចជាទិព្វ ខ្ញុំ
 ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងសមាធិ ដល់នូវអភិញ្ញាបារមី នេះជាផល
 នៃផលទាន ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ
 ភពទាំងអស់ ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ
 ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់នូវទទឹង ។ ឧ ! ខ្ញុំ
 មកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបាន
 ដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។

ទស្សនៈ ពិភពលោកយុវជន

បដិសម្ព័ន្ធ ចតុស្ស័យ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋមេ
ធន្យកិញ្ញា សង្ខតតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនត្ថំ ។

ឥតិ សុទ្ធិ អាយស្មា ពាលិកេរដលនាយកោ ថេរោ

ឥមា តាថាយោ អភាសិត្តតិ ។

ពិភពលោកយុវជន អបទានំ សមត្ថំ ។

ឧទ្ទិសំ

កណិការញ្ច បត្តា ច (១) កាសុមារី តថាវដោ (២)
បារដលំ មាតុលុត្តំ (៣) អដ្ឋលាមោមេវ ច (៤) ។
តាលី តថា ពាលិកេរ តាថាយោ កណិតាបិហ (៥)
ឯកំ តាថាសតិ ហោតិ ឧបាសិកវិវដ្តិតិ ។

កណិការញ្ច ឯកបញ្ញាសោ ។

---

១ ឧ. កណិការញ្ច ច ។ ២ ឧ. តថាវដិ ។ ម. តថាវដិ ។ ៣ ឧ. បារញ្ច មា-
តុលុត្តញ្ច ។ ម. បារញ្ច... ។ ៤ ម. អដ្ឋលីមោមេវ ច ។ ៥ ឧ. ម. កណិតាបិហ ។

នាវិកោដិលទាយកត្តោបទាន ទី ១០

បដិសម្ពិទ្ធ ៤ វិមោក្ខ ៨ នឹងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានព្រម ព្រះនាវិកោដិលទាយកត្តោ មានអាយុ បានសម្តែង
នូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ នាវិកោដិលទាយកត្តោបទាន ។

ឧទ្ទិស

ភិណ្ឌិកណិកាប្បប្បិយត្តោបទាន ១ ឯកបត្តទាយកត្តោបទាន
១ កាសុមារិកផលទាយកត្តោបទាន ១ អវដលិយត្តោប-
ទាន ១ ចារផលិយត្តោបទាន ១ មាតុលន្តិផលទាយកត្តោ-
បទាន ១ អរដ្ឋលផលទាយកត្តោបទាន ១ អមោរផលិ-
យត្តោបទាន ១ តាលផលិយត្តោបទាន ១ នាវិកោដិល-
ទាយកត្តោបទាន ១ គាថាតាមដែលលោករាប់ទៅឃើញ
មានចំនួន ១០១ គាថា មិនមានការខ្វះនឹងការលើស ។

ចប់ កណិកោវគ្គ ទី ៥១ ។

ទ្រូបញ្ញាសោ ជីលទាយកវគ្គោ

បឋម កុរញ្ជិយជីលទាយកត្ថេរាបទានំ

[១០០] មិគលុទ្ធា(១) បុរេ អាសី វិវនេ វិចរិ អហំ

អន្ទសំ វិវដំ តុទ្ធិ	សត្វធម្មាន ចារកុំ ។
កុរញ្ជិយ ដលំ(២) កយ្ហ	តុទ្ធិសេដ្ឋស្សនាសហំ
បុញ្ញក្រេត្តស្ស ដីរស្ស(៣)	បសេដ្ឋា សេហំ ចាលិកិ ។
ឯកត្តិសេ វតោ កាប្ប	យំ ដលំ អនិទំ តទា
ទុកតិ ធាកិជាធាមិ	ដលនានស្សំទិ ដលំ ។
កិលេសា ឈា បិតា មយ្ហំ	កវា សព្វេ សម្មហតា
ធាតោវ តទ្ធិនំ ធម្មតា	វិហារមិ អនាសវោ ។
ស្វាគតិ វត មេ អាសិ	មម តុទ្ធិស្ស សន្តិកេ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា	កតិ តុទ្ធិស្ស សាសនំ ។
បដិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ	វិមោក្ខា បិច អដ្ឋិមេ
ធម្មកិញ្ញា សង្ខតតា	កតិ តុទ្ធិស្ស សាសនន្តិ ។

---

១ ឧ.ម. មិគសុទ្ធា ។ ២ ឧ. កុរញ្ជិយដលំ ។ ម. កុរញ្ជិយដលំ ។ ៣ ឧ. វិរស្ស ។
 ម. ពាទិពោ ។

ផលទាយកវិគ្គ ទី ៥២

ករុញ្ជយ ផលទាយកត្ថេរាបទាន ទី ១

[១០១] ក្នុងភពមុន ខ្ញុំកើតជាព្រានម្រឹគ គ្រេចទៅក្នុង
 ព្រៃធំ បានឃើញព្រះសត្វមួយ ទ្រង់ប្រាសចាកគូលី ដល់នូវ
 ក្រើយនៃធម៌ទាំងពួង ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា បានកាន់យកវដ្ត
 ករុញ្ជយព្រឹក្ស ថ្វាយព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ជាបុញ្ញកម្មត្រ ជាអ្នក
 ប្រាជ្ញ ដោយដែលរបស់ខ្លួន ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ
 ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយវដ្ត ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែល
 ស្គាល់ទុក្ខភិ នេះជាផលនៃផលទាន ។ កិលេសទាំងឡាយ
 ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជា
 អ្នកមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចដីកាត់ផ្តាច់
 នូវទង្គិច ។ ឧ ! ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ
 វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបាន
 ធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិទា ៤ វិទ្យា ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ
 ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ
 ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

ទុតិយំ កបិដ្ឋិជីលទាយកត្តោបទានំ

ឥត្ថំ សុទ្ធិំ អាយស្មា កុរុញ្ចយដលនាយកោ

ដេវេ ឥមា តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

កុរុញ្ចយដិលទាយកត្តោស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

ទុតិយំ កបិដ្ឋិជីលទាយកត្តោបទានំ

(១០២) សុវណ្ណាវណ្ណំ សម្មទ្ធិំ អាហុតំ បដិក្កហំ

វដិយំ បដិបដ្ឋទ្ធិំ កបិដ្ឋិ អទទី ដលំ ។

ឯកនុវតេ ឥតោ កប្បេ យំ ដលំ អទទី តទា

ទុក្ខតំ ធាតិជាធាមិ ដលនានស្សំទិ ដលំ ។

កិលេសា ឈា មិតា មយ្ហំ កវា សព្វេ សម្មហតា

ធាតោវ ពទ្ធានំ ធមត្វា វិហារមិ អនាសវោ ។

ស្វាកតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្សំ សន្តិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតិ ពុទ្ធស្សំ សាសនំ ។

កបិដ្ឋិផលទាយកត្តោបទាន ទី ២

បានឮថា ព្រះករុណ្ណិយផលទាយកត្តោ មានអាយុ បានសម្តែង

នូវតាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ករុណ្ណិយផលទាយកត្តោបទាន ។

កបិដ្ឋិផលទាយកត្តោបទាន ទី ២

(១០២) ខ្ញុំបានឃើញព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់មានវណ្ណៈដូចមាស
 គួរទទួលគ្រឿងបូជា កំពុងស្តេចទៅតាមប្រក ហើយថ្វាយផ្លែ
 ខ្ញុំត ។ ក្នុងកប្បទី ៧១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបាន
 ថ្វាយផ្លែឈើ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជា
 ផលនៃផលទាន ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ
 ភពទាំងអស់ ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ
 ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធិង ។ ឧ ។ ខ្ញុំ
 មកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបាន
 ដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បដិសង្កិនា ចតុស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋមេ
 ធម្មកិញ្ញា សង្កតតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្តំ សុទ្ធិ អាយស្មា កបិដ្ឋជលនាយកោ មេរោ
 ឥមា កាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

រាបិដ្ឋផលពាយកត្តេស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

តតិយំ កោសម្ពុដិលិយត្ថេរាបទានំ

[១០៣] កក្កដំ វិលសន្តិរ(១) ទេវទេវំ ធរាសកំ
 រមិយំ បដិបដ្ឋន្តិ កោសម្ពុមទទិទ្ធិនា(២) ។
 ឯកត្តិសេ ឥតោ កប្បេ យំ ជលំ អទទី តនា
 ទុក្ខតិ ធាកិជាធាមិ ជលនានស្សន្តិ ជលំ ។
 កិលេសា ឈាបិកា មយ្ហំ ភវា សព្វេ សម្មហតា
 ធាតោវ ពុទ្ធិនំ ធម្មា វិហារមិ អនាសវេ ។

១ ម. វិលម្ពន្តិ ។ ២ ម. កោសម្ពុមទទិ តពា ។ កោសម្ពុន្តិ យុត្តតំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បដិសម្ព័ន្ធ ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យ
ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះកបិដ្ឋផលទាយកត្តោ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ កបិដ្ឋផលទាយកត្តោបទាន ។

កោសម្មវិលីយត្ថេរាបទាន ទី ៣

(១០៣) កាលនោះ ខ្ញុំបានឃើញព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់មាន
ដំណើរល្ងាសល្ងន់ដូចលំពែងថ្លង់ត្រូវខ្យល់ ជាទៅតាកន្លង
ទៅតាប្រសើរជាន់នរៈ កំពុងស្តេចទៅតាមប្រក ហើយបាន
ថ្វាយផ្លែសន្លឹក ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុ
ដែលខ្ញុំបានថ្វាយផ្លែ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ
នេះជាផលនៃផលទាន ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញ
ហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអា
សវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់នូវទ្រូង ។

ចក្កតំ កេតកប្បិយត្ថេរាបទានំ

ស្វាភតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋមេ
 ធន្យភិញ្ញា សន្តិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា កោសុម្ពដលិយោ ថេរោ ឥមា
 តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

កោសុម្ពដលិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

ចក្កតំ កេតកប្បិយត្ថេរាបទានំ

[១០២] វិនតាននិយា^(១) តិរេ វិហាសិ បុរិសុត្តមោ

អន្តសំ វិជំ ពុទ្ធិ ឯកត្ថំ សុសមាហិតំ ។
 មជ្ជកុទ្ធស្ស បុប្ផន កេតកស្ស អហំ តនា
 បស្មន្ទិកត្តោ សុមោ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស ប្បជយី^(២) ។

១ ឧ. វិញ្ញាយ នទិយា ។ ម. ចិត្តាយ នទិយា ។ ២ ម. ពុទ្ធសេដ្ឋំ អប្បជយី ។

កេតកប្បិយត្ថេរាបទាន ទី ៤

ឧ । ខ្ញុំមកលឺហើយ ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ព្យា ខ្ញុំ
 បានដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
 បដិសម្ពិទ្ធា ៤ វិមោក្ខ ៨ នឹងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យ
 ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះកោស្តម្ពដលីយភោរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
 ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ កោស្តម្ពដលីយត្ថេរាបទាន ។

កេតកប្បិយត្ថេរាបទាន ទី ៤

(១០៤) ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាបុរសខ្ពង់ខ្ពស់ ទ្រង់គង់នៅទៀបឆ្នេរ
 ស្ទឹងវិនិកា ខ្ញុំបានឃើញព្រះពុទ្ធ ទ្រង់ប្រោសធូលីគិកិលេស
 មានព្រះហឫទ័យមូលក្នុងអារម្មណ៍តែមួយ មានព្រះហឫទ័យ
 គំភល់មាំ ។ កាលនោះ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយបាន
 បូជាផ្កាកេត ដែលមានកូនក្រអូបបំពោះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឯកនុត្តេ ឥតោ កឃ្មេ យំ បុប្ផំ អភិវុជយំ
 នុត្តតិ ឆានិជាឆានិ ពុទ្ធច្បជាយំទិ ដលំ ។
 កិលេសា យាចិតា មយ្ហំ ភវា សព្វេ សម្មហតា
 ឆានោវ ពន្ធនំ ធមត្វា វិហារមិ អនាសវោ ។
 ស្វាគតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាចិច អដ្ឋមេ
 ធន្យកិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥតំ សុទ្ធិ អាយស្មា កេតកប្បប្បិយោ ថេរោ ឥមា
 តាថាយោ អកាសិត្តានិ ។

កេតកប្បប្បិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ក្នុងកប្បទី ៧១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាផ្កា
 ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធ-
 បូជា ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំជុំគប់ផ្កាញហើយ ភពទាំង
 អស់ ខ្ញុំជុំគេចលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ព្រោះ
 បានកាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ផ្កាចំនូវទន្ធនឹង ។ ឡ ខ្ញុំមក
 ល្អហើយ ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបាន
 ដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
 បដិសម្ពិទ្ធ ៤ វិមោក្ខ ៨ នឹងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
 ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានពួកថា ព្រះភេតកប្បប្បិយភ្នំរ មានអាយុ បានសម្រែងនូវភាថា

ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ពេតកប្បប្បិយភ្នំរ អបទាន ។

បញ្ចមំ ពាក្យប្រយុត្តោបទានំ

(១០៥) សុវណ្ណវណ្ណំ សម្ពុទ្ធិំ អាហ្មត្តំ បដិក្ខហំ

វជ័យំ បដិបដ្ឋន្តំ ពាក្យប្បិ អប្បជយំ ។

ឯកទុក្ខេតេ វតោ កេហ្មេ យំ បុប្ផមកិប្បជយំ

ទុក្ខតំ ពាក្យជាពាក្យ ពុទ្ធប្បជាយំ ទំ ជលំ ។

កាលេសា យាបិតា មយ្ហំ កវំ សព្វេ សម្មហតា

ពាក្យេ ពុទ្ធិនំ ធម្មតា វិហារមិ អនាសវេ ។

ស្វាកតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្សំ សន្តិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្សំ សាសនំ ។

បដិសម្ពុទ្ធា ចតុស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋមេ

នឡុក្ខញ្ញា សន្តិកតា កតំ ពុទ្ធស្សំ សាសនំ ។

វត្តំ សុទ្ធិំ អាយស្មា ពាក្យប្បិយោ វេរោ វតា

តាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

ពាក្យប្រយុត្តោបទានំ អបទានំ សមគ្គំ ។

នាគបុរិយត្ថេរាបទាន ទី ៥

(១០៥) ខ្ញុំបានបូជាផ្កាខ្ចីង ចំពោះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់មាន
វណ្ណៈដូចមាស គួរទទួលនូវគ្រឿងបូជា កំពុងស្តេចទៅតាម
ប្រក ៗ ក្នុងកប្បទី ៧១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ
បានបូជាផ្កា ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទេត្តិ នេះជា
ផលនៃពុទ្ធបូជា ៗ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ
ភពទាំងអស់ ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ
ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធនឹង ៗ ។
ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបាន
ដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ៗ
បដិសម្ពិត ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
ប្រតិបត្តិហើយ ៗ

បានឮថា ព្រះនាគបុរិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវភាព
ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ៗ

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឆដំ អជ្ជនបរិយត្តោបទានំ

(១០២) ចន្ទភាតាននិទានេ អហោសី កំណ្ណោ តនា

អន្ទសំ វិវជំ ពុទ្ធិ សយម្ហំ អបរាជិតំ ។

បសន្នចត្តោ សុមនោ វេទជាតោ កតញ្ញូលំ

គហេតា អជ្ជនប្បប្បំ សយម្ហំ អភិប្បជយំ ។

តេន កម្មេន សុកតេន ចេតនាបណិដិហំ ច

ជហិត្តា កំណ្ណំ ទេហំ ភាវិត្តសំ អគញ្ញហំ ។

ចត្តិសក្ខត្តិ ទេវោលោ ទេវោល្លមការយំ

នសក្ខត្តិ ចក្កវត្តំ មហារជ្ជមការយំ ។

បទេសវជ្ជំ វិបុលំ កណាណាតោ អសង្កយំ

សុខេត្តោ វប្បតិ(១) វិជិ សយម្ហស្មី អហោសិ មេ(២) ។

កុសលំ វិជ្ជតេ មយ្ហំ បព្វជី អនការយំ

ប្បដារហោ អហំ អជ្ជ សក្យបុត្តស្ស សាសនេ ។

១ ឧ. វិជិតំ ។ ២ ឧ. អហោ មមំ ។ ម. អហោ មម ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

អង្គជនបុរិយតោរាបទាន ទី ៦

[១០៦] កាលនោះ ខ្ញុំកើតជាកិច្ចរ នៅទៀបឆ្នេរស្ទឹង
 ចន្ទភាតា បានឃើញព្រះពុទ្ធ ទ្រង់ប្រាសចាកធូលីគីកិលេស
 គ្រាស់ដឹងដោយព្រះអង្គឯង ទ្រង់ឈ្នះមារ ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះ
 ថ្លា មានចិត្តរីករាយ គ្រេកអរ ធ្វើនូវអញ្ជាលីកម្ម បានយក
 ផ្កាអង្រ្នី ទៅបូជាព្រះសយម្ម ។ ព្រោះអំពើដែលខ្ញុំធ្វើអ្វី
 នោះផង ព្រោះការតំកល់ចេតនានោះផង លុះខ្ញុំលះបង់នូវ
 រាងកាយជាកិច្ចរហើយ ក៏បានទៅកើត ក្នុងឋានភារត្តិន្យ ។
 ខ្ញុំជាធំជាងទេវតា បានសោយរាជ្យ ក្នុងទេវលោក អស់
 ៣៦ ដង បានសោយរាជ្យ ជាស្តេចចក្រពត្តិមហារាជអស់
 ១០ ដង ។ បានសោយប្រទេសរាជ្យ ដ៏ធំទូលាយ រាប់ជាតិ
 មិនអស់ (ព្រោះ) ពូជ បានព្រោះក្នុងព្រះសយម្ម ជាស្រែដី
 ល្អ ។ ខ្ញុំមានកុសល ខ្ញុំបានចូលទៅកាន់ផ្នួស ខ្ញុំជាបុគ្គល
 គួរគេបូជា ក្នុងសាសនា នៃព្រះសក្យបុត្ត ក្នុងវិបូនេះ ។

សត្វមំ កុដិជប្បិយត្ថោរាបទានំ

កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហី ភវា សព្វេ សម្មហតា
 ធាតោ ពុទ្ធនំ ធម្មតា វិហារមិ អនាសវេ ។
 ស្វាកតំ វិត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពុទ្ធា ចតុស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋមេ
 ធម្មកិញ្ញា សង្កតតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា អដ្ឋប្បប្បយោ មេរោ ឥមា
 តាថាយោ អភាសិតាតិ ។

អន្តិប្បិយត្ថោរាប្ប អបទានំ សមត្ថំ ។

សត្វមំ កុដិជប្បិយត្ថោរាបទានំ

[១០៧] ហិមវន្តស្ស អវិទ្ធកេ អត្ថលោ(១) ធាម បព្វតោ

ពុទ្ធា សុទ្ធស្សោ ធាម វសន្តោ បព្វតន្តរេ ។
 ប្បប្បិ ហិមវន្ត(២) កយ្ហ វេហាសំ អភមាសហំ
 តត្ថុទ្ធសាសី សម្ពុទ្ធិ ឡិយតិណ្ណាមនាសវំ ។

១ ឧ. ចារិលោ ។ ម. វសលោ ។ ២ ឧ. ហិមវន្តំ ។

កុដិបប្បិយត្ថេរាបទាន ទី ៧

កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំ
 ដកចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់
 ចំណង ដូចដំរីកាត់ជាប់នូវទន្ធនឹង ។ ឧ ។ ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុង
 សំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សា-
 សនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិទ្ធា ៤
 វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
 ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានព្រួយ ព្រះអង្គជនបប្បិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវភាព
 ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ អង្គបប្បិយត្ថេរាបទាន ។

កុដិបប្បិយត្ថេរាបទាន ទី ៧

(១០៧) ក្នុងទីជិតវៃនៃព្រះហេមពាន្ត មានភ្នំមួយឈ្មោះអប្ចលៈ
 ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះនាមសុទេស្សៈ គង់នៅក្នុងចន្លោះភ្នំនោះ ។ ខ្ញុំ
 បានយកផ្កា អំពីព្រះហេមពាន្ត ហើយទៅកាន់អាភាស បាន
 ឃើញព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធនឹងឆ្លងឡយៈ មិនមានអាសវៈ ក្នុងទីនោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បុប្ផំ កុដជមាទាយ   សិរេ កត្វានហន្តនា
 ពុទ្ធស្សំ អភិរោមេសី   សយម្ពុស្សំ មហេសិរោ ។
 ឯកត្តិសេ ឥតោ កក្កេយ្យំ យំ បុប្ផមកិប្បជយី
 ទុកតិ ធាកិជាធាមិ   ពុទ្ធប្បជាយំទំ ដលី ។
 កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ   ភវា សព្វេ សម្មហតា
 ធាតោវ ពទ្ធនំ ធរត្វា   វិហារមិ អនាសវោ ។
 ស្វាតតិ វត មេ អាសិ   មម ពុទ្ធស្សំ សន្និកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា   កតិ ពុទ្ធស្សំ សាសនំ ។
 បដិសម្ពុទា ចតស្សោ   វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធម្មកិញ្ញា សច្ចិកតា   កតិ ពុទ្ធស្សំ សាសនន្តំ ។
 ឥតិ សុទិ អាយស្មា កុដជបុប្ផិយោ មេរោ ឥមា
 តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

កាលនោះ ខ្ញុំយកផ្កាអណ្ណានខៀវ មកតំកល់លើក្បាល ហើយ
 បូជាព្រះពុទ្ធ ទ្រង់ត្រាស់ដឹងឯង ទ្រង់ស្វែងរកនូវគុណដ៏ធំ ។
 ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាផ្កា
 ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធ-
 បូជា ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំង
 អស់ ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ព្រោះបាន
 កាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធិង ។ ឧ ។ ខ្ញុំមកល្អហើយ
 ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សា-
 សនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិទា ៤ វិ-
 មោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
 ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះក្នុងដប្បិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវតាថា

ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ កុណិដប្បិយត្ថេរាបទាន ។

អដ្ឋម៍ យោសលពាក្យោបទានំ
ញ

(១០៨) មិកលុន្ទោ បុរេ អាសី អរព្វោ វិវនេ អហំ

អន្តសំ វិវដំ ពុទ្ធិ ទេវសង្ឃបុរុក្ខតំ ។

ចតុស្កន្ធិ បកាសេន្តំ ទេសេន្តំ អមតំ បទំ

អស្សោសី មជ្ជំ ធម្មំ សិខិនោ លោកពុទ្ធិនោ ។

យោសេ ចិត្តំ បសាទេសី អសមប្បដិប្បកុលេ

តត្ថ ចិត្តំ បសាទេត្វា ឧត្តរំ ធុត្តរំ ភវំ ។

ឯកត្តិសេ វតោ កប្បេ យំ សញ្ញាមលភី តណា

ទុកតំ ធាភិជាធាមិ យោសសញ្ញាយំទំ ដលំ ។

កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ ភវំ សព្វេ សម្មហតា

ធាតោវ ពុទ្ធិនំ ធមត្វា វិហារមិ អធាសវេ ។

ស្វាគតំ វិត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

យោសសពាក្យត្រៃវាចទាន ទី ៧

(១០៨) ក្នុងកតមុន ខ្ញុំកើតជាព្រានម្រឹក នៅក្នុង
ព្រៃធំ ខ្ញុំបានឃើញព្រះពុទ្ធ ទ្រង់ប្រាសចាកធូលី មានពួក
ទេវតាចោមពេមហើយ កំពុងប្រកាសនូវសច្ចៈ ៤ សម្តែងនូវ
អមតបទ ។ ខ្ញុំបានស្តាប់ធម៌ដ៏ពិរោះ របស់ព្រះពុទ្ធ ព្រះនាម
សិវី ជាដៅពង្សនៃសត្វលោក ។ ខ្ញុំធ្វើបិត្តឲ្យជ្រះថ្លាក្នុង
យោសសត្វ របស់ព្រះសិវីសម្ពុទ្ធ ដែលរកបុគ្គលប្រៀបស្មើ
មិនមាន ខ្ញុំញ៉ាំងបិត្តឲ្យជ្រះថ្លាក្នុងព្រះអង្គ ហើយបានឆ្លង
នូវកត ដែលសត្វហាលឆ្លងបានដោយកម្រ ។ ក្នុងកប្បទី
៣១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបាននូវសញ្ញា ក្នុង
កាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃយោស-
សញ្ញា ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដកបំផ្លាញហើយ កតទាំង
អស់ ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ព្រោះ
បានកាកចំណង់ ដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់នូវទ្រូង ។ ឧ ។ ខ្ញុំមកល្អ
ហើយ ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ រិដ្ឋា ៣ ខ្ញុំបានដល់
ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បដិសម្ពុទ្ធា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

ធន្យកិញ្ញា សច្ចិកេតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។

ឥត្ថំ សុទ្ធិំ អាយស្មា យោសសញ្ញាកោ ខេរោ ឥមា

តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

យោសសញ្ញាត្ថេវស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

និមិ លត្ថុផលទាយកត្ថេវាបទានំ

(១០៧) វុណោ ឆាម ឆាមេន ព្រាហ្មណោ មន្តោចារក្ខ

ធន្យត្តា នស បុត្តានិ វនមជ្ឈោកហី តទា ។

អស្សមិ សុកតំ កត្តា សុវិភត្តំ មជោរមិ

បណ្ណសាលំ ករិត្តាន វសាមិ បវនេ អហំ ។

បទុមតរោ លោកវិទូ អាហុតិដំ បដិក្កហោ

មម្ពុទ្ធវត្តកាមោ សោ អាភត្តិ មម អស្សមិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បដិសម្មិតា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
ដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះយោសសព្វាកត្តោ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ យោសសព្វាកត្តោអបទាន ។

សព្វផិលទាយកត្តោរាបទាន ទី ៧

(១០៧) កាលនោះ ខ្ញុំកើតជាព្រាហ្មណ៍ ឈ្មោះវរុណៈ ជា
អ្នកដល់គ្រឿងនៃមន្ត បានលះបង់បុគ្គ ១០ នាក់ ហើយដើរ
ចូលទៅក្នុងព្រៃ ។ ខ្ញុំបានធ្វើអាស្រមដ៏ល្អ បានធ្វើបណ្ណសា-
លា ជាទីរករាយនៃចិត្ត ដែលគេចាត់ចែងថ្នាក់យ៉ាងល្អ នៅ
ក្នុងព្រៃធំ ។ កាលនោះ ព្រះបទេសតរសម្មទូ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់
នូវគ្រលោក គួរទទួលគ្រឿងបូជា ព្រះអង្គមានសេចក្តីប្រា-
ថ្នាដើម្បីស្រោចស្រង់ខ្ញុំ បានស្តេចមកកាន់អាស្រមរបស់ខ្ញុំ ។

នវមិ សព្វផលពាយកត្តោបទំ

យាវតា វេនសណ្ឋាម្ហិ	ឌីភាសោ វិបុលោ អហុ
ពុទ្ធស្ស អាណុកាវេន	បដ្ឋលិ បវនំ តទា ។
ទិស្វាន ចាដិហិវិយំ ^(១)	ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស តាទិដោ
បត្តបដិ កហេត្វាន	ផលេន ប្តវយំ ^(២) អហំ ។
ឧបកណ្ណាន សម្ពុទ្ធំ	សហ ខារិមទាសហំ
អនុកម្មាយ មេ ពុទ្ធា	ឥទំ វចនមត្រវិ ។
ខារិការិ កហេត្វាន	បច្ឆតោ ឯហិ មេ តុវិ
បរិកុត្តេវ សដ្ឋមិ	បុញ្ញំ តវ កវិស្សតិ ។
បុដកន្តិ កហេត្វាន	កិក្ខុសដ្ឋស្សទាសហំ
តត្ថ ចិត្តំ បសាទេត្វា	តុសិតំ ឧបបដ្ឋហំ ។
តត្ថ ទិព្វេហិ នប្ចេហិ	កិតេហិ វាទិតេហិ ច
បុញ្ញកម្មេន សំយុត្តោ	អនុភោមិ យសំ អហំ ^(៣) ។
យំ យំ យោន្តបបដ្ឋាមិ	ទេវត្តំ អថ មាណុសំ
កោកេ មេ ឧនតា នត្ថិ	ផលទានស្សិទំ ផលំ ។

---

១ ឧ. ទិស្វានំ ហនិហិវិ ។ ម. ទិស្វាន តំ ហនិហិវិ ។ ២ ម. ប្តវិយំ ។ ៣ ឧ. សហ អហំ ។ ម. សហសុទ្ធំ ។

សព្វផលវាយកត្តោបទាន ទី ៤

ពន្លឺដ៏ធំឲ្យលាយ ក្នុងដងព្រៃទាំងប៉ុន្មាន ក៏កើតមានឡើង
 កាលនោះព្រៃធំ ក៏ភ្ញៀវប្រកែកដោយអានុភាព របស់ព្រះពុទ្ធ ។
 ខ្ញុំឃើញបាដិហារ្យ របស់ព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ព្រះអង្គមិនញាប់
 ញ័រដោយលោកធម៌ ខ្ញុំយកស្លឹកខ្ទប់ផ្លែឈើ ហើយវែកដើរ
 មក ។ ខ្ញុំបានចូលទៅរកព្រះសម្ពុទ្ធ ហើយថ្វាយផ្លែនោះទាំង
 អម្រែក ព្រះសម្ពុទ្ធត្រង់អនុគ្រោះដល់ខ្ញុំ ត្រង់ត្រាស់ព្រះពុទ្ធ-
 ដ៏ការនេះថា អ្នកចូរវែកនូវអម្រែក តាមក្រោយគថាគតមក
 កាលបើសង្ឃាន់ហើយ បុណ្យនឹងមានដល់អ្នក ។ ខ្ញុំយក
 កញ្ចប់នោះប្រគេនភិក្ខុសង្ឃ ខ្ញុំញ៉ាំងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លា ក្នុងព្រះ
 សង្ឃនោះហើយ ក៏បានទៅកើតឯភូសិត ។ ខ្ញុំប្រកបដោយ
 រចាំទិព្យ ចម្រៀងទិព្យ គ្រឿងប្រគំទិព្យ ក្នុងឋានសួគ៌នោះ
 ហើយសោយយសបរិវារ ដោយបុព្វាកម្មនោះ ។ ខ្ញុំចូលទៅ
 យកកំណើតណា ។ ទោះជាទៅតាមជាមនុស្ស ការខ្វះខាត
 ភោគសម្បត្តិរបស់ខ្ញុំ មិនមាន នេះជាផលនៃផលទាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

យាវតា ចតុរោ ទីបា	សសមុទ្ទា សបព្វតា
ដលំ ពុទ្ធស្ស ទត្តាន	ឥស្សរំ ការយំ អហំ(១) ។
យាវតា យេ(២) បក្ខិកណា	អាណាសេ ឧបតន្តិ ចេ
តេបំ មំ វសមទ្រេន្តិ	ដលនាននស្ស្រិទំ ដលំ ។
យាវតា វនសណ្ឌាម្មំ	យក្ខា ក្ខតា ច វក្ខសា
កុម្មណ្ណា កុរុណ្ណា បាបំ	នាចរិយំ(៣) ឧបេន្តិ មេ ។
កុម្មា សោណា(៤) មជ្ជករា	ឌិសា ច មកសា ឧកោ
តេបំ មំ វសមទ្រេន្តិ	ដលនាននស្ស្រិទំ ដលំ ។
សុបណ្ណា ឆាម សក្កណា	បក្ខិជាតា មហព្វលា
តេបំ មំ សរណំ យន្តិ	ដលនាននស្ស្រិទំ ដលំ ។
យេបំ ទីយាយុកា ឆាតា	ឥន្ទ្រមន្តោ មហាយសា
តេបំ មំ វសមទ្រេន្តិ	ដលនាននស្ស្រិទំ ដលំ ។
សីហា ព្យក្សា ច ទីបំ ច	អច្ឆកោកកត្រច្ឆកា(៥)
តេបំ មំ វសមទ្រេន្តិ	ដលនាននស្ស្រិទំ ដលំ ។

---

១ ឧ.ម. កាយមហំ ២ ម. មេ ។ ៣ ឧ. បារិបរិយំ ។ ម. បរិបរិយំ ។ ៤ ឧ. កុម្មសោណា ។ ម. កុម្មសោណា ។ ៥ ឧ. អច្ឆកោកត្រច្ឆយោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ទ្វីបទាំង ៤ ព្រមទាំងសមុទ្រនិងភ្នំមានត្រឹមណា ខ្ញុំសោយ
 ឥស្សរភាព កំណត់ត្រឹមនោះ ព្រោះថ្វាយនូវផ្ទៃឈើ ចំពោះ
 ព្រះពុទ្ធ ។ ពួកបក្សី ទាំងប៉ុន្មានណា ហើរក្នុងអាកាស បក្សី
 ទាំងនោះ តែងលុះក្នុងអំណាចរបស់ខ្ញុំ នេះជាផលនៃផល-
 ទាន ។ ពួកយក្សក្តី ភូតក្តី អាវក្សក្តី កម្មណក្តី គ្រុឌក្តី
 ទាំងប៉ុន្មាន ដែលនៅក្នុងដងព្រៃ តែងមកបម្រើខ្ញុំ ។ ពួក
 អណ្តើក ឆ្កែ ឃ្មុំ រោម មូស សត្វទាំងពីរពួកនេះ តែង
 លុះក្នុងអំណាចរបស់ខ្ញុំ នេះជាផលនៃផលទាន ។ ពួកសត្វ
 ស្វាបឈ្មោះសុបណ្ណៈ ជាបក្សីមានកម្លាំងច្រើន សត្វទាំងនោះ
 តែងយកខ្ញុំជាទីពឹង នេះជាផលនៃផលទាន ។ ពួកនាគណា
 មានអាយុវែង មានប្លន្ទិ មានយសធំ នាគទាំងនោះឯងតែង
 លុះក្នុងអំណាចរបស់ខ្ញុំ នេះជាផលនៃផលទាន ។ ពួកសត្វ
 សីហៈ ខ្លាធំ ខ្លាដំបង ខ្លាឃ្មុំ ឆ្កែស្រក ឆ្កែព្រៃ សត្វទាំងនោះ
 ឯង តែងលុះក្នុងអំណាចរបស់ខ្ញុំ នេះជាផលនៃផលទាន ។

នវមី សព្វផលវាយកញ្ជោតទាំង

ឡើយ ធិតិណាវាសី ច	យេ ច អាណាសវាសិនោ
សព្វេ មិ សរណំ យន្តិ	ដលនានស្ស័ទំ ដលំ ។
សុទ្ធិទ្ធសំ សុទ្ធិបុណំ	កម្មំ សុបកាសិតំ
ដុស្សយត្តា ^(១) វិហារមិ	ដលនានស្ស័ទំ ដលំ ។
វិហោត្តេ អដ្ឋ ដុស្សត្តា ^(២)	វិហារមិ អនាសវេ
អាតាបិ និបកោ ចាបិ ^(៣)	ដលនានស្ស័ទំ ដលំ ។
យេ ដលដ្ឋា ពុទ្ធបុត្តា	ទំណានោសា មហាយសា
អហំ អញ្ញតរោ តេសំ	ដលនានស្ស័ទំ ដលំ ។
អកំណាចារមី កុណា	សុក្កមូលេន ចោទិតោ
សព្វាសវេ បរិណាយ	វិហារមិ អនាសវេ ។
តេវិជ្ជា ឥន្ទិបត្តា ច	ពុទ្ធបុត្តា មហាយសា
ទិព្វសោតសមាបដ្ឋា	តេសំ អញ្ញតរោ អហំ ។

---

១ ឧ. បស្ស័ព្វាន ។ ២ឧ. បស្ស័ព្វា ។ ៣ ឧ.ម. ពិហំ ។

សព្វនិលទាយកញ្ជ្រោបទាន ទី ៧

ពួកខេត្តាណា ដែលបិតនៅលើដើមឈើនិងស្មៅក្តី បិត
 នៅព្រំដីអាកាសក្តី ខេត្តាទាំងអស់នោះឯង តែងយកខ្ញុំជា
 ទីតាំង នេះជាផលនៃផលទាន ។ ខ្ញុំបានសម្រេចធម៌ដែល
 គេឃើញបានដោយកម្រ ជាធម៌ល្អិតជ្រាលជ្រៅ ដែល
 ព្រះពុទ្ធទ្រង់ប្រកាសល្អហើយ នេះជាផលនៃផលទាន ។ ខ្ញុំ
 បានវិមោក្ខ ៨ ជាអ្នកមិនមានអាសវៈ មានព្យាយាមដុតកំ-
 ដៅកិលេស មានប្រាជ្ញាចាស់ នេះជាផលនៃផលទាន ។ ពួក
 ពុទ្ធបុគ្គលា ដែលបិតនៅក្នុងផល អស់ទោសហើយ មាន
 យសច្រើន បណ្តាពុទ្ធបុគ្គលនោះ ខ្ញុំក៏ជាពុទ្ធបុគ្គលយដែរ
 នេះជាផលនៃផលទាន ។ ខ្ញុំបានសម្រេចអភិញ្ញាបារមី ក្រូច
 កុសលមូល ដាស់តឿនហើយ ក៏បានកំណត់ដឹងនូវអាសវៈ
 ទាំងអស់ ជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ។ ពុទ្ធបុគ្គលា មាន
 វិជ្ជា ៣ សម្រេចនូវបុទ្ធិ មានយសច្រើន សម្រេចនូវទិព្វ-
 ស្រោត បណ្តាពុទ្ធបុគ្គលនោះ ខ្ញុំក៏ជាពុទ្ធបុគ្គលយដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អារាមំ

សតសហស្សេ ឥតោ កក្កេយ្យ យំ ដលំ អទទី តណ

ទុក្ខតំ ធាកិជាធាមិ ដលនានស្សំទិ ដលំ ។

កិលេសា ឈាមិតា មយ្ហំ ភវំ សព្វេ សម្មហតា

ធាតោ ពទ្ធនំ ធរត្វា វិហារមិ អនាសវេ ។

ស្វាកតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្សំ សន្តិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្សំ សាសនំ ។

មដិសម្ពុទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

ធន្យកិញ្ចា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្សំ សាសនន្តំ ។

ឥតំ សុទ្ធិ អាយស្មា សព្វដលនាយកោ ថេរោ ឥមា

តាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

សព្វផលវាយកត្តោស្ស អារាមំ សមត្តំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ក្នុងកប្បទ័ម្មយសេន អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបាន
 ថ្វាយផ្លែឈើ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជា
 ផលនៃផលទាន ។ កាលសំនឹងឡាយ ខ្ញុំដកបំផ្លាញហើយ
 កតតាំងអស់ ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ
 ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់នូវទ្រូង ។ ឡ ។
 ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ព្រះ ខ្ញុំ
 បានដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
 បដិសម្ពិទ្ធា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើ
 ឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ តាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានព្រម ព្រះសព្វផលទាយករត្ថរ មានអាយុ បានសម្តែង

នូវភាពតាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ទសមំ បទុមជារិយត្ថេរាបទានំ

[១១០] ហិមវន្តស្ស អវិទ្ធកេ រោមសោ នាម បព្វតោ
 ពុទ្ធាភិសម្ពរោ នាម^(១) អញ្ញោកាសេ វសិ តទា ។
 កវេនា និក្ខមិត្តាន បទុមំ ជារិយំ អហំ
 ឯកាហំ ជារិយិត្តាន កវេនំ បុនរាគមំ ។
 ឯកត្ថីសេ វតោ កប្បេ យំ ពុទ្ធមភិប្បជយំ
 ទុក្ខតំ នាភិជាយាមិ ពុទ្ធប្បជាយំទំ ដលំ ។
 កិលេសា យាបិតា មយ្ហំ កវេ សព្វេ សម្មហតា
 នាតោវ ពុទ្ធនំ នេត្តា វិហារមិ អនាសរោ ។
 ស្វាគតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិ មាឡាវច អដ្ឋិមេ
 ធម្មកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

---

១ ឧ.ម. ពុទ្ធបិសម្ពរោ ពាម ។

បទមជ្ឈិមនិកាយត្រៃបិដក ទី ១០

[១១០] ក្នុងទីជិតព្រៃហេមពាន្ត មានក្នុងមួយឈ្មោះ

រោមសៈ កាលនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះនាមអភិសម្ពុទ្ធៈ ជ្រងំគង់

ក្នុងទីវាលជិតក្នុងនោះ ។ ខ្ញុំចេញអំពីលំនៅ បានយកផ្កាឈូក

បាំងថ្វាយព្រះអង្គ លុះខ្ញុំយកផ្កាឈូកមួយបាំងថ្វាយអស់មួយ

ថ្ងៃហើយ ខ្ញុំត្រឡប់មកកាន់លំនៅវិញ ។ ក្នុងកប្បទី ៣១

អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាព្រះពុទ្ធ ក្នុងកាល

នោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។

កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំ

ដកចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់បំ

ណង ដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធនឹង ។ ឧ ។ ខ្ញុំមកល្អហើយ

ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សា-

សនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិត ៤

វិមោក្ខ ៨ នឹងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ

ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឥត្ថំ សុខំ ភាយស្មា បទុមធារិយោ(១) ខេរោ ឥមា

តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

បទុមធារិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

ឧទ្ធចានំ

កុរុញ្ជិយំ(២) កបិដ្ឋព្វា កោសុម្ពំ អថ កេតតិ(៣)

នាគបុប្ផដ្ឋនព្វោ កុដជិយោសសញ្ញាកោ ។

ខេរោ ច សព្វដលនោ តថា បទុមធារិយោ(៤)

អសីតិ ចេត្តតាថាយោ តិស្សោ តថា តទុត្តរិ ។

និលទាយកវិញ្ញោ ទ្រេបញ្ញាសោ

១ ម. បទុមធារិកោ ។ ២ ឧ. កុរុញ្ជិកំ ។ ម. កុរុញ្ជិយំ ។ ៣ មកោសម្ពមថិ កេតតិ ។
៤ ឧ. បទុមធារិកោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បានឮថា ព្រះបទុមធារិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវតាថា

ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ បទុមធារិយត្ថេរាបទាន ។

ឱទ្ធានិ

ករញ្ជិយផលទាយកត្ថេរាបទាន ១ កបិដ្ឋផលទាយកត្ថេ-
 រាបទាន ១ កោសុម្ពផលិយត្ថេរាបទាន ១ កេតកបបិយត្ថេរា-
 បទាន ១ នាគបបិយត្ថេរាបទាន ១ អជ្ជនបបិយត្ថេរាបទាន
 ១ កុដ្ឋបបិយត្ថេរាបទាន ១ យោសសពាកត្ថេរាបទាន ១
 សព្វផលទាយកត្ថេរាបទាន ១ បទុមធារិយត្ថេរាបទាន ១ រូប
 រមតាថាកងវគ្គនេះ មាន ៨៣ តាថា ។

ចប់ ផលទាយកវគ្គ ទី ៥២ ។

តេជពញាសោ តំណទាយវគ្គោ

បឋមំ តំណមជ្ឈិទាយកត្តោបទានំ

(១១១) ហិមវន្តស្ស អវិទូរេ លម្ពកោ ធាមបព្វតោ

តត្តេវ តិស្សោ^(១) សម្ពុទ្ធោ អញ្ញោ កាសម្ពំ ចង្កមិ ។

មិគលុទ្ធោ បុរេ អាសី អវញ្ញោ កាណេ អហំ

ទិស្វាធាហំ ទេវទេវំ តំណមជ្ឈិមទាសហំ

ទិសីទទត្ថំ ពុទ្ធស្ស ទត្វា ចិត្តំ បសាទយី

សម្ពុទ្ធំ អភិវាទេត្វា^(២) បក្កាមី ឧត្តរមុខោ ។

អចិរំ កតមត្ថំ មិ^(៣) មិគរាជា អហោវយំ

សីហោន យាដិគោ^(៤) សញ្ញោ តត្ត កាលំ កតោ អហំ ។

អាសន្នោ មេ កតិ កម្មំ ពុទ្ធសេដ្ឋ អទាសវេ

សុមត្តោ សរវេតោវ ទេវលោកំ អគញ្ញាហំ ។

១ ឧ. ម. ពត្តបតិស្សោ ។ ២ ឧ. ម. អភិវាទេត្វា ។ ៣ ឧ អចិរិគមមត្តស្ស អចិរិ គត. មត្តស្ស ។ ៤ ឧ. បតិពោ ។ ម. មចិពោ ។

តិណាយកវិគ្គ ទី ៥៣

តិណមជ្ឈិមាយកត្ថេរាបទាន ទី ១

(១១១) នៅជិតកំហឹមពាន មានកំមួយឈ្មោះលម្អកៈ

ព្រះភិស្សសម្ពុទ្ធ ស្តេចចង្រ្កមនាទីវាលក្សេត្តនោះ ។ ក្នុង
កាលមុន ខ្ញុំកើតជាព្រានម្រឹតនៅក្នុងព្រៃធំ ខ្ញុំបានឃើញ
ព្រះសម្ពុទ្ធ ជាទេវតាក្រវែលដ៏ជាងទេវតា ខ្ញុំបានថ្វាយស្មៅ
មួយកាប់ ។ លុះខ្ញុំបានថ្វាយស្មៅដល់ព្រះសម្ពុទ្ធ ដើម្បីគង់
ហើយញ៉ាំងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លា បានថ្វាយបង្គំព្រះសម្ពុទ្ធ រួចបែរ
មុខទៅកាន់ទុត្តរទិស ដើរចេញទៅ ។ ស្រាប់តែមានស្តេច
ម្រឹតមកបៀតបៀនខ្ញុំ ដែលទើបនឹងដើរទៅភ្លាម ខ្ញុំត្រូវសត្វ
សីហា បៀតបៀនហើយ ក៏ធ្វើមរណកាល ក្នុងទីនោះ ។
អាសន្នកម្មដែលខ្ញុំធ្វើហើយ ចំពោះព្រះសម្ពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ព្រះ
អង្គមិនមានអាសវៈ ខ្ញុំក៏បានទៅកើតក្នុងទេវលោក ដូច
កំឡាំងកូនសរដែលផុតស្រឡះ (ចាកបំពង់ព្រាញ) ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបរាមំ

យូរោ តត្ថ សុរោ អាសិ បពាគម្មាភិទិម្មិតោ
សហស្សកិល្លោ សត្តកេណ ធជាលុ ហរិតាមយោ ។

បកាទិទ្ធាវតេ តស្ស សតំសីវ ខុក្កតោ
អាភិល្លោ ទេវកញ្ញាហិ អាមោទី កាមកាមិហិ ។

ទេវលោកា ចរិត្វាន សុក្កម្មលេន ចោទិតោ
អាភុទ្ធាន មនុស្សភិ បត្តោម្មិ អាសវក្ខយំ ។

ចតុទ្ធាវតេ វតោ កប្ប្ន ទិសំទនមកាសហិ(១)
ទុក្ខតិ ធាភិជាធាមិ ទិណម្មដ្ឋេ វទំ ជលំ ។

កិលេសា យាបិតា មយ្ហំ កវា សព្វេ សម្មហតា
ធាតោវ ពទ្ធនំ ធមត្វា វិហារមិ អនាសវោ ។

ស្វាភតិ វត មេ អាសិ មម ទុក្ខស្ស សន្តិកេ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បតា កតិ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

១ ឱ. ម. និសីទនមកាសហំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាស

ប្រាសាទដ៏ល្អ ដែលបញ្ចកម្មនិមិត្តហើយ ក្នុងទេវលោកនោះ
 មានកំពស់មួយពាន់សន្ទុះព្រៃញា មានជាន់ ៧ បរិបូណ៌ដោយ
 ទង់ បិទបាំងដោយកែវមណីខៀវ ។ ពន្លឺរបស់ប្រាសាទនោះ
 តែងផ្សាយចេញ ដូចព្រះអាទិត្យដែលរះឡើង ប្រាសាទនោះ
 កុះករដោយទេវកញ្ញា ខ្ញុំពេញចិត្តរីករាយក្នុងកាម ។ ខ្ញុំប្បត
 ចាកទេវលោក ត្រូវកុសលមូលជាសំភៀន បានមកកាន់អត្ត-
 ភាពជាមនុស្ស ក៏បានដល់នូវការអស់ទៅនៃសាសវៈ ។ ក្នុង
 កប្បទី ៧៤ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានធ្វើកម្រាល
 អង្គុយ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផល
 នៃស្មៅមួយក្តាប់ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ
 កត់ទាំងពួង ខ្ញុំដកចោលអស់ហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានសា-
 សវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់នូវទ្រូង ។
 ឧ ។ ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំ
 បានដល់ហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។

ទុតិយំ វេប្បកទាយកត្តោបទានំ

បដិសន្តិណា ចតុស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋមេ
 ធម្មកិញ្ញា សន្តិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥត្តំ សុទ្ធំ អាយស្មា ភិណាមុដ្ឋិទាយតោ ដេវោ ឥមា
 តាថាយោ អភាសិតាតិ ។

តិណមុដ្ឋិទាយកត្តោស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

ទុតិយំ វេប្បកទាយកត្តោបទានំ

(១១២) វិបស្សិទោ ភក្កវតោ លោកដេដ្ឋស្ស តាទិទោ
 ឯកំ វេត្តិ^(១)មយា ទិដ្ឋិ បសន្នេន សចាណិទា ។
 ហត្ថិយានំ អស្ស យានំ ទិព្វយានំ សមជ្ឈកំ
 តេន វេត្តកទានេន^(២) ប ត្តាម្ហំ អាសវក្ខយំ ។
 ឯកទវតេ ឥតោ កប្បយំ វេត្តមទទី^(៣) តទា
 ទុក្ខតិ ទាភិជាទាមិ វេត្តទានស្សិទិ ដលំ ។

---

១ ឧ. ឯកបេត្តិ ។ ឃ. ឯកមត្តំ ។ ២ ឧ. បេត្តកទានេន ។ ម. បេត្តកទានេន ។ ៣ ឧ. បេត្តមទទី ។ ម. មត្តមទទី ។

វិប្បកទាយកត្តោបទាន ទី ២

បដិសម្ពិតា ៤ វិមោក្ខ ៨ និស្សកិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
ដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះតិណមុដ្ឋិតាយកត្តោ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ តិណមុដ្ឋិតាយកត្តោបទាន ។

វិប្បកទាយកត្តោបទាន ទី ២

[១១២] ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា បានថ្វាយបង្គំនម្តោយដោយដៃ
របស់ខ្លួន ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមវិបស្សី ជាច្បង
ក្នុងលោក ជាភាទិបុគ្គល ។ ខ្ញុំបានយានដំរី យានសេះ
យានទិព្វ ហើយបានដល់នូវធម៌ជាទីក្ស័យនៃអាសវៈ ដោយ
សារការថ្វាយនូវបង្គំនោះ ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ
ព្រោះហេតុ ដែលខ្ញុំបានថ្វាយបង្គំ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំ
មិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផល នៃការថ្វាយបង្គំនោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

កិលេសា យាបិតា មហ្មំ ភវា សេត្វ សម្មហតា

នាតោ ពុទ្ធនំ ធម្មតា វិហារមិ អនាសវោ ។

ស្វាគតំ វតមេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

បដិសង្កំនា ចតស្សោ វិហោក្ខាបច អដ្ឋិមេ

ធន្នុភិញ្ញា សង្កកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។

ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា វេច្ឆកនាយកោ(១) ខេរោ

ឥមា តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

វេច្ឆកនាយកត្ថេរស្ស(២) អបទានំ សមត្តំ ។

តតិយំ សរណគមនិយត្ថេរាបទានំ

(១១៣) អារុយម្មិ(៣) តនា នាវំ ភិក្ខុ នាជីវិកោ អហំ(៤)

នាវាយ ភិជ្ជមាណយ ភិក្ខុ មេ សរណំ អនា ។

១ ខ. បេច្ឆកនាយកោ ។ ម. មត្តកនាយកោ ។ ២ ខ. បេច្ឆកនាយកត្ថេរស្ស ។ ម. មត្តកនាយកត្ថេរស្ស ។ ៣ ខ. អារុយម្មិ ។ ម. អារុយម្មិ ។ ៤ ខ. ម. ចហំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំ
 ដកចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់
 ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ដុំចំនូវទន្ធនឹង ។ គ ។ ខ្ញុំមកល្អហើយ
 ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ព្រះ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សា-
 សនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិតា ៤
 វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
 ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានព្រួយ ព្រះវេច្ឆកទាយកត្ថរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ

ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ វេច្ឆកទាយកត្ថរអបទាន ។

សរណគមនិយត្តេវាបទាន ទី ៣

[១១៣] ក្នុងកាលនោះ ភិក្ខុនិងខ្ញុំជាអ្នកប្រកប
 ការចិញ្ចឹមជីវិត បានឡើងជិះសំពៅទៅជាមួយគ្នា កាល
 ដែលសំពៅធ្លាយហើយ ភិក្ខុបានឲ្យសរណគមន៍ដល់ខ្ញុំ ។

សត្វមំ ឧទកាយកត្តោបទានំ

ឯកត្តិសេ ឥតោ កាយ្យ យំ សោ មេ សរណំ អនា

នុត្តតិ ធាតិជាធាមិ សរណាភមនេ(១) ដលំ ។

កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ ភវា សព្វេ សម្មហតា

នាតោ ពន្ធនំ នេត្តា វិហារមិ អនាសវោ ។

ស្វាភតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្និកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

បដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

នឡុភិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥតិ សុទិ អាយស្មា សរណាភមនិយោ មេរោ ឥមា

តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

សរណាភមនិយត្តោស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ ឧ. សរណាជមីនេ ។

សរណគមនីយត្ថេរាបទាន ទី ៣

ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលភិក្ខុនោះបាន
 ឲ្យសរណគមនីយ៍ខ្ញុំក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ
 នេះជាផលនៃសរណគមនី ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុត
 បំផ្លាញហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នក
 មិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាជីវីកាត់ផ្តាច់
 នូវទន្ធនឹង ។ ឧ ។ ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់
 ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំ
 បានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញា ៦
 នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់
 ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានដូច្នោះ ព្រះសរណគមនីយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្រេចនូវ

ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ សរណគមនីយត្ថេរាបទាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បឋត្តិ អត្តញ្ញានុម្បាយកថោបទានំ

(១១៤) នករេ ពន្ធមតិយា រាជ្យយ្យនេ វសាមហំ

ចម្បវាសី^(១)តទា អាសី កមណ្ណាលុដរោ អហំ ។

អន្តសិ វិវដិ ពុទ្ធិ សយម្ពំ អបរាជិតំ

អាតាបិទំ បហិតត្តិ^(២) ឈាយី ឈានតិ វសី^(៣) ។

សព្វកាមសមិទ្ធិញ្ច ឌីយតិណ្ណាមនាសរិ

ទិស្វា បសន្នោ សុមនោ អត្តញ្ញានុមនាសហំ ។

ឯកនុវតេ វតោ កប្បយ្យ យំ នានមទដិ តទា

នុត្តតិ នាកិជាតាមិ អត្តញ្ញានុស្សិទិ ជលិ ។

កិលេសា ឈាបិតា មហ្មំ កវា សព្វេ សម្មហតា ។

នារោវ ពន្ធពិ នេត្វា វិហារមិ អនាសរោ ។

១ ឧ ធម្មវិទី ។ ២ ឧ. បណ្ណបហិតត្តនំ ។ ម. បណ្ណំ បហិតត្តនំ ។ ៣ ឧ.ម. វិសំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាទ

អពញាណទាយកិច្ចោបទាន ទី ៤

(១១៤) ខ្ញុំនៅក្នុងព្រះរាជទេវាន ក្បែរក្រុងពន្ធមរតី
 កាលនោះ ខ្ញុំស្ងៀកសំពត់ស្បែក ទ្រទ្រង់លីក្តូចាន់ ។ ខ្ញុំ
 បានឃើញព្រះសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ប្រាសចាកធូលីគិលេស ជា
 ព្រះសយម្ប ទ្រង់ឈ្នះកិលេស មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុត
 កំដៅនូវកិលេស មានព្រះហឫទ័យបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន
 ទ្រង់ជាសី ទ្រង់មានឈាន ត្រេកអរក្នុងឈាន ។ លុះ
 ខ្ញុំឃើញព្រះសម្ពុទ្ធ ទ្រង់សម្រេចសេចក្តីប្រាថ្នាទាំងពួងផង
 ទ្រង់ឆ្ងល់អង្វរ ទាំងមិនមានអាសវៈផង ក៏មានចិត្តជ្រុះ-
 ថ្នាំ មានចិត្តរីករាយ បានថ្វាយថ្នាំបន្តក្រែក ។ ក្នុង
 កថាទី ៧១ អំពីកថានេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានឲ្យទាន
 ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទេគតិ នេះជាផលនៃថ្នាំ
 បន្តក្រែក ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ
 កត់ទាំងអស់ ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ
 ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់នូវទន្ទឹង ។

បញ្ចមំ សុបដិទាយកត្តោបទានំ

ស្វាកតំ វេត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យភិញ្ញា សម្មិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្តំ សុទ្ធិ អាយស្មា អត្តញ្ញននាយកោ មេរោ
 ឥមា តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

អត្តញ្ញនទាយកត្តោស្ស អបទានំ លមត្តំ ។

បញ្ចមំ សុបដិទាយកត្តោបទានំ

[១១៥] ទិវាវិហារា និក្ខន្តោ វិបស្សី លោកនាយកោ
 លហំ សុបដិកំ ទត្តា^(១) កប្បំ សក្កម្ហិ មោទហំ ។
 ឯកទុវេត ឥតោ កប្បេ យំ សុបដិកមនាសហំ^(២)
 ទុក្ខតិ ណភិជាណមិ សុបដស្ស ឥទំ ជលំ ។

១ ឧ. លហុប្បបបរំ ទត្តា ~ ២ ឧ. ក្បបបរំ អទាសហំ ។

សុបដិទាយកត្តោបទាន ទី ៥

១ ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំ
 បានដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
 បដិសម្ពិតា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
 ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះអព្ពពានទាយកត្តោ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
 ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ អព្ពពានទាយកត្តោបទាន ។

សុបដិទាយកត្តោបទាន ទី ៥

(១១៥) ព្រះលោកនាយក ព្រះនាមវិបស្សី ចេញអំពី
 រោងសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃ ខ្ញុំបានថ្វាយសំពត់មានសាច់ស្តើង
 ហើយ បានរីករាយក្នុងឋានសួគ៌ អស់មួយកប្ប ។ ក្នុងកប្បទី
 ៧១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយសំពត់ដ៏ល្អ
 ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃសំពត់ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

កំលេសា ឈាចិត្តា មឃ្ហំ ភវា សព្វេ សម្មហតា

នាតោ ពុទ្ធនំ ធម្មតា វិហារមិ អនាសវេ ។

ស្វាគតំ វត មេ អាសិ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

បដិសម្ពុទា បតិស្សោ វិហោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

ធម្មកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥតិ សុទ្ធិ អាយស្មា សុបដនាយកោ(១) ថេរោ ឥមា

តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

សុបបដិទាយកថោស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

ឆដ្ឋំ ទណ្ហាទាយកថោវាបទានំ

(១១៦) កាននំ វនមោក្ខយ្ហ វេជ្ជិ ធម្មានហំ តនា

អាសម្ពនំ កវិត្តាន(២) សដ្ឋស្ស អននី អហំ(៣) ។

១ ខ. បូបបដិទាយកោ ។ ២ ខ. ធម្មោន ។ ៣ ម. ពហំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំ
 ដកចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់
 ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់ទ្រូង ។ ឧ ។ ខ្ញុំមកល្អហើយ
 ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ របស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបាន
 ដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
 បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យ
 ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសុបដទាយកត្តរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
 ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ សុបដទាយកត្តរាបទាន ។

ទណ្ឌទាយកិត្តោបទាន ទី ៦

(១១៦) កាលនោះ ខ្ញុំដើរចូលទៅ ក្នុងព្រៃធំ
 បានកាប់ឫស្សីធ្វើជាបង្គាន់ដៃ ប្រគេនដល់ព្រះសង្ឃ ។

ធម្មំ ទណ្ណតាយកត្តោបទានំ

តេន ចិត្តប្បសារទេន	សុត្ថតេ អភិវាទយំ(១)
អាលម្ពទណ្ណំ ទត្ថាន	បក្កាមី ខុត្តរាមុខោ ។
ចតុន្ទវតេ ឥតោ កប្បេ	យំ ទណ្ណាមទទី តទា
ទុក្ខតំ ធាកិជាធាមិ	ទណ្ណានាទស្សំទំ ផលំ ។
កិលេសា ឈាមិតា មយ្ហំ	ភវំ សព្វេ សម្មហតា
នាគោវ ពន្ធនំ នេត្តា	វិហារមិ អនាសវោ ។
ស្មាកតំ វត មេ អាសិ	មម ពុទ្ធស្សំ សង្កិកេ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា	កតំ ពុទ្ធស្សំ សាសនំ ។
បដិសម្ពុទា ចតុស្សោ	វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ធម្មកិញ្ញា សង្កិកតា	កតំ ពុទ្ធស្សំ សាសនន្តំ ។
ឥត្តំ សុទំ អាយស្មា ទណ្ណាយកោ	ថេរោ ឥមា
តាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។	

ទណ្ណតាយកត្តោស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

តេវីសតិមំ រាណវំ ។

១ ឧ. អភិវាទយ ។

ទណ្ឌទាយកត្តោបទាន ទី ៦

ខ្ញុំថ្វាយបង្គំនូវព្រះសង្ឃមានវត្តល្អ ដោយចិត្តជ្រះថ្លានោះ លុះ
 ខ្ញុំប្រគេនកំណត់បូស្សីបង្កាន់ដែរហើយ ក៏បែរមុខឆ្ពោះទៅ
 កាន់ទុត្តរទិស ដើរចេញទៅ ។ ក្នុងកប្បទី ៧៤ អំពីកប្ប
 នេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយកំណត់បូស្សី ក្នុងកាល
 នោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុត្តតិ នេះជាផលនៃការឲ្យកំណត់
 បូស្សី ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំង
 អស់ ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ព្រោះ
 បានកាត់ចំណង ដូចជាដីកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធិង ។ ឧ ។ ខ្ញុំមកល្អ
 ហើយ ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ
 សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិទា ៤
 វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
 ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះទណ្ឌទាយកត្តោ មានអាយុ បានសម្តែងនូវតាថា

ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ទណ្ឌទាយកត្តោបទាន ។

ចប់ ភាណវិរៈ ទី ២៣ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

សេតិមំ គិរិនេលប្បជកត្តោរាបទានំ

[១១៧] មិគលុទ្ធោ បុរេ អាសី វិវេនេ(១) វិចរិ អហំ

អន្ទុសំ វិវេនំ ពុទ្ធិ សព្វធម្មាន ចារកុំ ។

តស្មី មហាការុណិកេ សព្វសុត្តហតេ រតេ

បសន្នចិត្តោ សុមោ ទេលប្បជំ អប្បជយី ។

ឯកត្តិសេ វតោ កក្សេ យំ ប្បប្បមភិព្វជយី

ទុក្ខតំ ធាកិដាធាមិ ពុទ្ធព្វជាយិទំ ផលំ ។

កិលេសា ឈាប័តា មយ្ហំ ភវំ សព្វេ សម្មហតា

ធាតោវ ពន្ធនំ ទេត្វា វិហារមិ អនាសវេ ។

ស្វាកតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្និកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

១ ខ. វិចេន ។ ម. វិចិនេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

គិរិនេលបូជិកត្ថេរាបទាន ទី ៧

(១១៧) កងកតមុន ខ្ញុំកើតជាព្រានម្រឹគ គ្រាប់ទៅ
កងវៀរ បានឃើញព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ប្រោសចាកធូលី ដល់នូវ
ក្រើយនៃធម៌ទាំងពួង ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ
ចំពោះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គប្រកបដោយសេចក្តីករុណា គ្រេក-
អរចំពោះប្រយោជន៍របស់សព្វសត្វ ហើយបានបូជាផ្កាអញ្ជូន
ខៀវ ។ កងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ
បានបូជាផ្កា ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជា
ផលនៃពុទ្ធបូជា ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ
កតទាំងអស់ ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ
ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់នូវទន្ទឹម ។ ឡ! ខ្ញុំ
មកលួចហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ រិដ្ឋា ៣ ខ្ញុំ
បានដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។

អដ្ឋម៍ ពោធិសម្មជ្ជិកត្រៃវបទានំ

បដិសម្ព័ន្ធោ ចតុស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋមេ
 ធន្យភិញ្ញា សច្ចកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនត្ថិ ។
 ឥត្ថំ សុដិ អាយស្មា តិវិទេលប្បជគោ ដេវោ ឥមា
 តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

តិវិទេលប្បជគោត្រៃវស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

អដ្ឋម៍ ពោធិសម្មជ្ជិកត្រៃវបទានំ

(១១៨) អហំ បុរេ ពោធិបត្ថិ ឧជ្ឈតិ ចេតិយធម្មណោ
 តំ កហេត្វាន ធន្យសី អលកី វិសតី^(១) កុណោ ។
 តស្ស កម្មស្ស តេជេន សំសរន្តោ កវកវេ
 ធុវេ កវេ សំសរាមិ ទេវត្តោ ចាបិ មាណុសេ ។
 ទេវលោកា ចរិត្វាន អាគត្វា មាណុសំ កវំ
 ធុវេ កុលេ បជាយាមិ ខតិយេ ចាបិ ព្រាហ្មណោ ។

១ ឧ. វិសតិ ។ ម វិសតិ ។

ពោធិសម្ពុទ្ធកត្តោបទាន ទី ៨

បដិសម្ពុទ្ធា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះគិរិនេលបូជកត្រូវ មានអាយុ បានសម្បែងនូវ
ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ គិរិនេលបូជកត្តោបទាន ។

ពោធិសម្ពុទ្ធកត្តោបទាន ទី ៨

(១១៨) ក្នុងភពមុន ខ្ញុំបានរើសស្វីកពោធិ ដែលជ្រុះ
ក្នុងលានព្រះរាជគិយ ហើយយកទៅចោល ខ្ញុំបាននូវគុណ
២០ ។ ខ្ញុំអន្ទោលទៅក្នុងភពតូចភពធំ តែងអន្ទោលទៅ
ក្នុងភពពីរ គឺទៅតានិងមនុស្ស ដោយគេជះនៃកម្មនោះ ។
លុះខ្ញុំច្យុតចាកទៅលោក មកកាន់ភពរបស់មនុស្ស តែង
កើតក្នុងគ្រកូលពីរ គឺក្សត្រនិងព្រាហ្មណ៍ ។ ខ្ញុំបរិបូណ៌
ដោយអវយវៈតូចធំ មានកំពស់និងទំហំសមរម្យ មានរូបល្អ
មានសម្បុរស្អាត មានរាងកាយពេញលេញមិនខ្វះខាត ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបភាគំ

អង្គបច្ឆុដ្ឋសម្មុទ្ទោ	អាហោហបរិណាហវា
អភិរុទោ សុចិ ហោមិ	សម្មុទ្ទោកោ ^(១) អន្ធនកោ ។
ទេវលោកេ មនុស្សេ វា	ជាតោ វា យត្ត កត្តចិ
ភវេ សុវណ្ណវណ្ណោ ច	ឧត្តត្តកនិក្ខបមោ ។
មនុ ^(២) មនុវា សិទិទ្ធា ^(៣)	សុខុមា សុកុមារិកា ^(៤)
ជវិ មេ សព្វនា ហោតិ	ពោធិបត្តេ សុចិឡិតេ ។
យតោ កុតោចិ ភតិសុ	សរិវេ សមុទាភតេ
ន លិម្បតិ រជាជល្យំ	វិហាកោ បត្តនឡិតេ ។
ឧទ្ទោ វាតាតបេ ភស្ស	អត្តិតាបេន វា បេ
ភតេ សេនា ន មញ្ញនិ	វិហាកោ បត្តនឡិតេ ។
ក្បដិ កណ្ណោ កលាសោ ច	តិលកា បិដ្ឋកា ភយា
ន ហោន្តិ កាយេ ទន្ទ ច	វិហាកោ បត្តនឡិតេ ។
អបរម្យំ គុណាន្តស្ស	និព្វត្តតិ ភវាភវេ
ហេតា ន ហោន្តិ កាយស្មី	វិហាកោ បត្តនឡិតេ ។

---

១ ឧ ម. សម្មុទ្ទោ ។ ២ ឧ ម មុទុកា ។ ៣ ឧ. និព្វ ។ ម. និព្វា ។ ៤ ឧ. សុកុមារិកា ។ ម. សុកុមារិកា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបមាធិ

ខ្ញុំកើតក្នុងទៅលោក ឬក្នុងមនុស្សលោក ឬក្នុងភពណា
មួយ តែងមានសម្បុរលដូចមាស ឬប្រៀបដូចមាសឆ្អិន ។
សម្បុររបស់ខ្ញុំ ទន់ ល្ងន់ល្ងាស ជិតស្និទ្ធ ល្អិត ផូរផង់ សព្វៗ
កាល ព្រោះបានយកស្លឹកពោធិទៅចោល ។ ទឹកដែលប្រ-
ឡង់ដោយធូលី មិនដែលប្រឡាក់ក្នុងប្រជុំសរីរៈ (របស់ខ្ញុំ)
ក្នុងកាលណាម្តងឡើយ នេះជាផល ក្នុងការយកស្លឹកពោធិ
ទៅចោល ។ ខ្លួនរបស់ខ្ញុំនោះ (បិតានៅ) ក្នុងទីមានខ្យល់និង
កំដៅថ្ងៃដ៏ក្តៅក្តី ឬត្រូវកំដៅភ្លើងក្តី ញើសទាំងឡាយក៏មិន
ដែលហូរចេញ នេះជាផលក្នុងការយកស្លឹកពោធិទៅចោល ។
រោគយូធី ពក ស្រែង ប្រជ្រុយ បួស ដំបូចពិស មិនដែល
មានក្នុងកាយ (របស់ខ្ញុំឡើយ) នេះជាផលក្នុងការយកស្លឹក
ពោធិទៅចោល ។ គុណដ៏ទៃទៀត តែងកើតដល់ខ្ញុំនោះ ក្នុង
ភពតូចនិងភពធំ គឺរោគទាំងឡាយ មិនដែលកើតក្នុងកាយ
របស់ខ្ញុំឡើយ នេះជាផលក្នុងការយកស្លឹកពោធិទៅចោល ។

អដ្ឋម៌ ពោធិសប្បដ្ឋិកត្ថេរាបទានំ

អបរម្មំ គុណានុស្សំ

និព្វត្តតិ ភវកវេ

ន ហោន្តិ ចិត្តជា បិដ្ឋា

វិហាកោ បត្តនឌ្ខិតេ ។

អបរម្មំ គុណានុស្សំ

និព្វត្តតិ ភវកវេ

អមិត្តា ន កវនុស្សំ

វិហាកោ បត្តនឌ្ខិតេ ។

អបរម្មំ គុណានុស្សំ

និព្វត្តតិ ភវកវេ

អន្ធនគោតោ កវតិ

វិហាកោ បត្តនឌ្ខិតេ ។

អបរម្មំ គុណានុស្សំ

និព្វត្តតិ ភវកវេ

អភ្នកដ្ឋហិ ចោវេហិ

ន ហោតិ ឧនកា កយំ ។

អរម្មំ គុណានុស្សំ

និព្វត្តតិ ភវកវេ

នាសំ នាសា អនុចរា

ហោន្តិ ចិត្តានុវត្តកា ។

យម្ហិ អាយុប្បវាណម្ហិ

ជាយតេ មាណុសេ កវេ

តតោ ន ហាយតេ អាយុ

តិដ្ឋតេ យាវតាយុកំ ។

ពោធិសម្បត្តិក្កត្តបទ ទី ៨

គុណដទៃទៀត តែងកើតដល់ខ្ញុំនោះ ក្នុងភពតូចនិងភពធំ
 គឺអន្តរាយជាគ្រឿងបៀតបៀន ដែលកើតអំពីចិត្ត មិនដែល
 មានឡើយ នេះជាផល ក្នុងការយកស្លឹកពោធិទៅចោល ។
 គុណដទៃទៀត តែងកើតដល់ខ្ញុំនោះ ក្នុងភពតូចនិងភពធំ
 គឺពួកសត្រូវ មិនដែលមានដល់ខ្ញុំនោះ នេះជាផល ក្នុង
 ការយកស្លឹកពោធិទៅចោល ។ គុណដទៃទៀត តែងកើត
 ដល់ខ្ញុំនោះ ក្នុងភពតូចនិងភពធំ គឺភោគៈមិនដែលខ្វះខាត
 ឡើយ នេះជាផល ក្នុងការយកស្លឹកពោធិទៅចោល ។
 គុណដទៃទៀត តែងកើតដល់ខ្ញុំនោះ ក្នុងភពតូចនិងភពធំ
 គឺភ័យ អំពីភ្លើងនិងស្តេច អំពីចោរនិងទឹក មិនដែលមាន
 ឡើយ ។ មានគុណដទៃទៀត តែងកើតដល់ខ្ញុំនោះ ក្នុង
 ភពតូចនិងភពធំ គឺពួកខ្ញុំស្រីខ្ញុំប្រុស ជាអ្នកប្រព្រឹត្តតាម ជា
 អ្នកលុះអំណាចបិត្តរបស់ខ្ញុំ ។ បុគ្គលកើតក្នុងភព ជារបស់
 មនុស្ស មានកំណត់អាយុត្រឹមណា អាយុរបស់ខ្ញុំមិនថយ
 ចុះអំពីកំណត់ត្រឹមនោះ តែងបិតនៅដរាបដល់អស់អាយុ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

អត្តន្តរា ច ពាហិរា ^(១)	នេតមា ច សវដ្ឋកា
អនុយុត្តា ហោន្តិ សព្វេបិ	វុទ្ធិកាមា សុខិច្ឆកា ។
កោគវា យសវា ហោមិ	សិរិមា ញាតិបក្ខវា
អវេរោ គតសន្តាសោ ^(២)	កវេហំ សព្វទា កវេ ^(៣) ។
នេវា មនុស្សា អស្សរា	កន្ធិញ្ច យក្ខវក្ខសា
សព្វេ តេ បរិក្ខន្តិ	កវេ សិសវតោ សទា ។
នេវាលោកេ មនុស្សំ វា	អនុកោត្វា ឧកោ យសេ
អវសានេ ច និព្វានំ	សិរិ បត្តោ អនុត្តរំ ។
សម្មន្តម្ពុទ្ធិសិគ្គាន	ពោធិំ វា តស្ស សត្តនោ
យោ បុញ្ញំ បសវេ ចោសោ	តស្ស កី ធាម ទុល្លភំ ។
មក្កេ ដលេ ច អាគមេ	យា ធាកិញ្ញាកុលោសុ ច
អពោសំ អធិកោ ហុត្វា	និព្វាយតិ ^(៤) អនាសវេ ។

---

១ ឧ.ម. អត្តន្តរា ពហិចរា ។ ២ ឧ. ម. អបេតរាយសន្តាសោ ។ ៣ ឧ. រវេសំ សព្វតោ រវេ ។ ម. រវេហំ សព្វតោ រវេ ។ ៤ ឧ.ម. និព្វាយមិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ពួកជនទាំងអស់ អ្នកប្រាថ្នាសេចក្តីចម្រើន ប្រាថ្នាសេចក្តី
 សុខ ចោះនៅខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី អ្នកនិគមក្តី អ្នកដែនក្តី
 សុទ្ធតែជាអ្នកប្រកបតាមខ្ញុំ ។ ខ្ញុំជាអ្នកមានភោគៈ មាន
 យសមានសិរី មានពួកញាតិ ជាអ្នកឥតមានវេក ប្រាសចាក
 សេចក្តីតក់ស្លុត តែងមានកងកត សព្វៗ កាល ។ ពួក
 ទេវតា មនុស្ស អសុរ គន្ធា យក្ខ អារក្សទឹក អ្នកទាំង
 អស់នោះ តែងរក្សាខ្ញុំ ដែលអន្ទោលទៅកងកត សព្វៗ
 កាល ។ ខ្ញុំទទួលយសទាំងពីរក្តីទៅលោកផង ក្នុងមនុស្ស-
 លោកផង រួចខ្ញុំបានដល់នូវព្រះនិព្វាន ជាសិវដ្ឋានដ៏ប្រសើរ
 ក្នុងកាលជាទីបំផុត ។ បុរសណា ទទួសចំពោះព្រះសម្មា-
 សម្ពុទ្ធចំពោះដើមពោធិរបស់ព្រះសាស្តានោះ គប្បីទទួលនូវផល
 បុណ្យ (ផលទាំងអស់) ឈ្មោះថាបុរសនោះបានដោយក្រដូច
 ម្តេចបាន ។ បុគ្គល (ដែលបិតនៅ) ក្នុងមគ្គ ក្នុងផល ក្នុង
 បរិយត្តិ ក្នុងគុណគឺឈាននឹងអភិញ្ញា ជាបុគ្គលប្រសើរក្រៃ-
 លែងជាងពួកជនដទៃ ជាអ្នកមិនមានអាសវៈ តែងបរិនិព្វាន ។

អង្គីមំ ពោធិសម្បជ្ជិកត្តោបទានំ

បុរេហំ ពោធិយា បត្តំ ឆឡត្តា ហដ្ឋនាទសោ

ឥមេហំ វីសតត្ថេហំ សមន្តំ ហោមិ សព្វនា ។

កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ ភវំ សព្វេ សម្មហតា

នាគោវ ពុទ្ធនំ ធមត្តា វិហារមិ អនាសវេ ។

ស្វាគតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្សំ សន្តិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្សំ សាសនំ

មជ្ជិមន្តិទា ចតស្សោ វិហោក្ខាបិច អង្គិម

ធន្យកិញ្ចា សន្តិកតា កតំ ពុទ្ធស្សំ សាសនន្តិ ។

ឥត្តំ សុទ្ធិំ អាយស្មា ពោធិសម្បជ្ជិកោ ថេរោ ឥមា

កាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ពោធិសម្បជ្ជិកត្តោស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ពោធិសម្មជ្ឈិតត្ថេរាបទាន ទី ៨

ក្នុងភពមុន ខ្ញុំមានចិត្តរីករាយ បានយកស្លឹកពោធិទៅចោល
 ទើបជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយអង្គ ២០ នេះ សព្វ ៗ កាល ។
 កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំ
 ដកចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់
 ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ដាច់នូវទន្ធនឹង ។ ឧ ! ខ្ញុំមកល្អ
 ហើយ ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់
 ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
 បដិសម្ពិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យ
 ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះពោធិសម្មជ្ឈិតត្ថេរ មានអាយុ បានសម្ព័ន្ធនូវ

ភាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

និមំ អាមណ្ឌវេលទាយកត្តោបទានំ

(១១៧) បទុមុត្តរោ នាម ជីវោ សព្វធម្មាន ចារត្ត

វដ្ឋហិត្តា សមាធិម្ហា ចដ្ឋមំ លោកេនាយកោ ។

ចារិកានំ កហេត្តាន អាហារន្តោ ដលំ តទា

អន្តសំ វិវជំ ពុទ្ធិ ចដ្ឋមន្តំ មហាមុទី ។

បសន្នចិត្តោ សុមនោ សិរេ កត្តាន អញ្ញលី

សមុទ្ធិ អភិវាទេត្តា អាមណ្ឌមទទី ដលំ ។

សតសហស្សេ ឥតោកប្បេ យំ ដលំ អទទី តទា

ទុក្ខតី នាភិជាយាមិ អាមណ្ឌស្ស ឥទំ ដលំ ។

កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ ភវា សព្វេ សម្មហតា

នាតោវ ពទ្ធិនំ នេត្តា វិហារមិ អនាសវោ ។

ស្វាកតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

អាមណ្ឌវិលទាយកិច្ចោបទាន ទី ៧

(១១៧) ព្រះជិនស្រី ព្រះនាមបទុមគុរៈ ទ្រង់ដល់នូវ
 ក្រើយនៃធម៌ទាំងពួង ជាលោកនាយក ទ្រង់ចេញចាកស-
 មាធិហើយចង្រ្រម ។ កាលនោះ ខ្ញុំរកនូវអម្រែកដែលពេញ
 ដោយផ្លែឈើ បានឃើញព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាមហាមុនីទ្រង់ប្រោស
 ចាកភតៈ កំពុងចង្រ្រម ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ
 ធ្វើនូវអញ្ញាលីលើសិរ្សៈ ថ្វាយបង្គំព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ហើយថ្វាយផ្លែ
 ល្ងង់ ។ ក្នុងកប្បទីមួយសែន អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែល
 ខ្ញុំបានថ្វាយផ្លែឈើ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ
 នេះជាផលនៃផ្លែល្ងង់ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញ
 ហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមាន
 អាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចដំរីកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធនឹង ។
 ឧ ! ខ្ញុំមកឈ្នួលហើយ ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំ
 បានដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។

ទស្សន៍ សុគតត្ថោបទានំ

បដិសម្មិទា ចតស្សោ វិហោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

ធន្យកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្តិ សុទ្ធិ អាយស្មា អាមណ្ណា ជលនាយកោ ខេរោ

ឥមា តាថាយោ អភាសិត្តានិ ។

អាមណ្ណនិលទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ទស្សន៍ សុគតត្ថោបទានំ

(១២០) ឥមម្ហិ កទ្ធកេ កប្បេ ព្រហ្មវទ្ធិ មហាយសោ

កស្សចោ ជាម ជាមេន ឧប្បវ្មិ វទតិ វរោ ។

អនុព្យញ្ញានសម្មន្នោ ទ្ធិតិសវរលក្ខណោ

ព្យាមប្បកាមវិវុតោ វិសិជាលសមុត្តោតា^(១) ។

អស្សាសេតា យថា ចន្នោ សុរិយោ វិយ^(២) បកត្តិរោ

និញ្ញាបេតា យថា មេយោ សាករោវ គុណាករោ ។

១ ឧ. វិសិជាលសមេសោ ។ ម. វិសិជាលសមហោតោ ។ ២ ឧ.ម. វិសេន្តោ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក ទី ១០

បដិសម្ពិទ្ធ ៤ វិមាត្ត ៨ នឹងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
ដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះអាមណ្ឌផលទាយកត្តរ មានអាយុ បានសម្តែង
នូវភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ អាមណ្ឌផលទាយកត្តរ ។

សុត្តន្តបិដក ទី ១០

(១២០) ក្នុងកទ្ធកប្បនេះ ព្រះពុទ្ធព្រះនាមកស្សប្រះ ទ្រង់
មានផេវពង្សដ៏ប្រសើរ មានយសធំ ព្រះអង្គប្រសើរជាងពួក
អ្នកប្រាជ្ញ ទ្រង់កើតឡើងហើយ ។ ព្រះអង្គបរិបូណ៌ដោយអ-
នុញ្ញានៈ មានលក្ខណៈ ៣២ ដ៏ប្រសើរ មានតម្លៃមួយព្យាមជុំ
វិញ មានបណ្តាញរស្មីទាំងឡើង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ញ៉ាំងពួកជន
ឲ្យត្រេកអរដូចព្រះចន្ទ មានរស្មីដូចព្រះអាទិត្យ ទ្រង់ញ៉ាំង
សត្វឲ្យលេត់ទុកដូចមហាមេឃ ទ្រង់ធ្វើនូវគុណដូចសាគរ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ធរណីរិវ សីលេន	ហិមធរ សមាធិនា
អាណាសោ វិយ បញ្ញាយ	អសន្តោ អនិលោ យថា ។
អន្ធនោ យថាវិហារេ(១)	បរិសាស្ស វិសារនោ
សត្វានិ សម្មកាសេតិ	ឧទ្ធករោ មហាជនំ ។
តទាហំ(២) ពារាណសិយំ	សេដ្ឋិបុត្តោ មហាយសោ
អាសកំ(៣) ធនធានស្ស	បហុតស្ស ពហូ មមំ ។
ជង្គ្រិហារំ(៤) វិចារិ	មិគទាយំ ឧបេច្ចហំ(៥)
អន្ធសំ នាមសត្តារំ(៦)	ទេសេន្តំ អមតំ បទំ ។
វិសដ្ឋកន្តវចនំ	ករវិកសមស្សារិ
ហំសទុទ្ធកិណិច្ឆ្យាសំ(៧)	វិញ្ញាបេន្តំ មហាជនំ ។
ទិស្វា ទេវតិ ទេវន្តំ	សុត្វា ច មជ្ជរិ សរិ(៨)
បហាយា នប្បុកេ កោគេ	បព្វដី អនតារិយំ ។

---

១ ឧ.ម. សកទាមិ មហារីពេ ។ ២ ឧ. តទាហំ ។ ៣ ឧ. អាសហំ ។ ម. អនន្ត... ។ ៤ ឧ. ម. ជង្គ្រិហារំ ។ ៥ ឧ. មិគទាយមុបេច្ចហំ ។ ម. មិគទាយមុបេសហំ ។ ៦ ឧ. តាទិសំ ពុទ្ធុ ។ ម. វិវនំ ពុទ្ធុ ។ ៧ ម. ហំសុទាហិនិច្ឆ្យាសំ ។ ៨ ឧ.ម. តិរិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ព្រះអង្គមានសីលដូចផែនដី មានសមាធិដូចក្នុងហិមពាន្ត មាន
 បញ្ញាដូចអាកាស មិនជាប់ចំពាក់ដូចខ្យល់ ។ ព្រះអង្គមាន
 គុណមិនខ្វះខាត មានធម៌ជាគ្រឿងអប់រំ ទ្រង់ភ្ញៀវភ្ញាញក្នុងពួក
 បរិស័ទ ទ្រង់ស្រង់ឡើងនូវមហាជន ហើយប្រកាសនូវសច្ច-
 ធម៌ ។ កាលនោះ ខ្ញុំកើតជាសេដ្ឋីបុត្រ ក្នុងក្រុងពារាណសី
 មានយសធំ ជាអ្នកប្រសើរ ដោយទ្រព្យនិងស្រូវច្រើនក្រ-
 លែង ។ ខ្ញុំកាលគ្រាប់ទៅកាន់ទីសម្រាកស្នង ក៏ចូលទៅ
 ក្នុងព្រៃមិត្តទាយ បានឃើញព្រះសាស្តាជាទីពឹង កំពុងស-
 ម្តែងអមតបទ មានព្រះពុទ្ធដីកាជ្រះស្រឡះ មានសំឡេងស្នើ
 ដោយសត្វករិក មានសន្លឹកគីកកដូចសត្វហង្ស ឬដូចស្តរ
 ទ្រង់ញ៉ាំងមហាជនឲ្យជឿច្បាស់ ។ លុះខ្ញុំឃើញព្រះសម្មាសម្ពុ-
 នោះជាទេវតាដ៏ក្រលែងជាងទេវតា ទាំងបានស្តាប់សំឡេង
 ដ៏ពិរោះ ទើបលះភោគៈដ៏ច្រើន ហើយចូលទៅកាន់ផ្នួស ។

ទសបំ សុត្តន្តបិដក

ឃុំ បព្វជិតោភិហំ   ន ចិរេន ពហុស្សុតោ

អហោសី ធម្មកថិតោ   វិចិត្តបដិកាណាភិ ។

មហាបរិសមធឿហំ   សត្តុបោវ(១) បុនប្បដំ

វណ្ណយី ហោមវណ្ណស្ស   វណ្ណំ វណ្ណវិសារនោ ។

ឃុំស ខីណាសរោ ពុទ្ធា   អនិយោ ធិន្ទសិសយោ

សព្វកម្មក្ខយំ បត្តោ   វិមុត្តោ ឧបទិត្តយេ (២) ។

ឃុំស សោ ភកភិ ពុទ្ធា   ឃុំស សីហោ អនុត្តរោ

សនេវកស្ស លោកស្ស   ព្រហ្មចក្កំ បវត្តកោ ។

នន្តោ នមេតា សន្តោ ច   សមេតា និព្វតោ ឥសិ

និព្វាយេតា ច អស្សុតោ   អស្សុសេតា មហាជនំ ។

---

១ ឧ.ម. ហដ្ឋបិដក ។ ២ ឧ. សតិសង្ខយេ ។ ម. វិមុត្តោ បដិសំខយេ ។

សុត្តន្តបិដក ទី ១០

លុះខ្ញុំបូសយ៉ាងនេះហើយ មិនយូរប៉ុន្មានក៏បានជាពហុស្ស្ត
 ជាធម្មកថិក មានប្រាជ្ញាដ៏វិចិត្រ ។ ខ្ញុំជាអ្នកភ្ញៀវភ្នំដោយ
 គុណ បានពណ៌នាគុណរបស់ព្រះសាស្តា ដែលមានវណ្ណៈ
 ដូចមាស ក្នុងកណ្តាលបរិស័ទច្រើន ជារឿយ ។ ថា ព្រះ
 ពុទ្ធនេះ ជាព្រះខ្លាំងស្រព ទ្រង់មិនមានទុក្ខ កាត់បង់នូវ
 សេចក្តីសង្ស័យ ទ្រង់ដល់នូវការអស់នៃកម្មទាំងពួង មានព្រះ
 ហឫទ័យចុះស្រប់ ក្នុងព្រះនិព្វាន ជាទីអស់ទៅនៃទុក្ខ ។
 ព្រះមានព្រះភាគអង្គនេះ ទ្រង់ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចធម៌ ព្រះមាន
 ព្រះភាគអង្គនេះ ទ្រង់ប្រសើរដូចសីហៈ ព្រះអង្គញ៉ាំងព្រហ្ម-
 ចក្ខុឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដល់មនុស្សលោក ព្រមទាំងទេវលោក ។
 ទ្រង់ជាសី មានឥន្ទ្រិយទូន្មានហើយ ទ្រង់ទូន្មាននូវមហា-
 ជន ព្រះអង្គស្ងប់រម្ងាប់ហើយ ញ៉ាំងមហាជនឲ្យស្ងប់រម្ងាប់
 ទ្រង់រលត់កិលេសហើយ ញ៉ាំងមហាជនឲ្យរលត់កិលេសផង
 ព្រះអង្គត្រេកអរហើយ ញ៉ាំងមហាជនឲ្យត្រេកអរផង ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

វិវេកោ ស្សវេកោ ច វិគ្គតោ(១) បញ្ញា កាវុណិកោ វសី

វិជិតាវី វិជិតោ ច(២) អប្បកត្តោ អនាថយោ ។

អនោញ្ញោ អចលោ ជីវេក(៣) អមោហោ អសមោ មុច្ចិ

នោវយ្ហោ ឧសភោ នាគោ សីហោ សក្កោ ករុស្មិបិ ។

វិវតោ វិមលោ ព្រហ្ម វាជីស្សវេកោ វណាញោ

អទិលោ ច វិសល្លោ ច អសមោ វុសភោ(៤) សុចិ ។

ព្រាហ្មណោ សមណោ នាថោ ភិសក្កោ សល្លសន្តោ(៥)

យោនោ ពុទ្ធាស្មតាស្មតោ(៦) អចលោ មុច្ចិតោ សិតោ ។

---

១ ខ. ជីវេក ២ ។ ២ ខ. ម. វិជិតាវី ២ សជិតោ ។ ៣ ខ. ម. ជីវេក ។ ៤ ខ. បយពោ ។ ម. សុយពោ ។ ៥ ខ. ម. សល្លកត្តោ ។ ៦ ខ. សុតាស្មតោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ព្រះអង្គមានព្យាយាម អង្គអាច ក្លាហាន មានប្រាជ្ញា ប្រ-
 កបដោយសេចក្តីករុណា ទ្រង់ស្ងាត់ជំនាញ ទ្រង់ឈ្នះមារ
 ទ្រង់ឈ្នះមិនចាញ់វិញ ទ្រង់មិនឃើសយួង មិនមានអា-
 ល័យ ។ ព្រះមុនីទ្រង់មិនញាប់ញ័រ មិនយេងឃ្នោង ជា
 អ្នកប្រាជ្ញ មិនមានមោហៈ ឥតមានបុគ្គលស្មើ នាំទៅនូវ
 ធុរៈ ជាទសកៈ ជានាគ ជាសីហៈ ទ្រង់អង្គអាចក្នុងពួកគ្រូ
 ទាំងឡាយ ។ ព្រះអង្គប្រាសចាកកតៈ មិនមានមន្ទិល ជា
 ព្រហ្ម មានវង្សដ៏ក្លៀវក្លា ទ្រង់លះបង់នូវសត្រូវគឺកិលេស
 ទ្រង់មិនរើងអ្វី ប្រាសចាកកូនសរគឺសេចក្តីសោក ឥតមាន
 បុគ្គលស្មើ ជាទសកៈ ជាអ្នកស្អាត ។ ព្រះអង្គជាព្រាហ្មណ៍
 ជាសមណៈ ជាទីពឹង ជាពេជ្យ ទ្រង់កំចាត់បង់នូវសរ គឺ
 សេចក្តីសោក ជាយោធា ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ក្លាករលឹកចាក
 ការដេកលក់ មិនញាប់ញ័រ មានព្រះហឫទ័យទន់ ត្រជាក់ ។

ទសមំ សុត្តន្តបិដក

កតទិញ្ញា វហត្តា ច^(១)   កត្តា ទេតា បកាសិតា
សម្បហំ បិតា សេត្តា^(២) ច ទេត្តា សេតា^(៣) បសិសិតា ។
អវិលោ^(៤) ច វិសលោ ច   អនិយោ អកមិកមិ
អនេជោ វិរេជោ ខត្តា   កណ្ណា វត្តា បកាសិតា ។
តារេតា អត្តការេតា   ការេតា សម្បទារិតា^(៥)
ទារេតា សហិតា ហត្តា   តាបិតា ច វិសោសិតា^(៦) ។
សត្តដ្ឋិតោ^(៧) សមសមោ អសហាយោ ទយានយោ^(៨)
អច្ឆេវសត្តោ^(៩) អកុហោ   កតារី វសិសត្តមោ^(១០) ។

---

១ ខ. ភាពា គត្តា ច ហត្តា ច ។ ម. តថា វតា ច សត្តិ ច ។ ២ ម. បោតា ច ។ ៣ ឧ. ម.
សោតា ។ ៤ ឧ. អវិលោ ។ ៥ ឧ. សម្បទាលេភា ។ ៦ ឧ. ហត្តា តាភាបិ តាបសោ ។ ម.
ហត្តា កតាបិ ភារិសោ ។ ៧ ឧ.ម. សមចិត្តោ ។ ៨ ឧ. ទយាយសោ ។ ម. ទហាយសោ ។
៩ ឧ. អច្ឆេវសត្តោ ។ ម. អច្ឆេវសត្តោ ។ ១០ ឧ. ម. សត្តមោ ។

សុត្តន្តបិដក ទី ១១

ព្រះអង្គមានការទូទាញធ្វើហើយ ទ្រង់នាំទៅ ទ្រង់ធ្វើ ទ្រង់
 ណែនាំ ទ្រង់ប្រកាស ទ្រង់រីករាយ ទ្រង់លាងជម្រះ ទ្រង់កាត់
 (កិលេស) ទ្រង់ស្រោចស្រង់ ក្នុងគេសរសើរ ។ ព្រះអង្គ
 មិនកម្រើក (មិនរីករវ) ប្រាសចាកសរគឺសេចក្តីសោក មិន
 មានទុក្ខ មិនមានសេចក្តីសង្ស័យ មិនញាប់ញ័រ ទ្រង់ប្រាស
 ចាកធូលី ទ្រង់គាស់រំលើង (កិលេស) ទ្រង់ចងក្រង ទ្រង់
 ពោលប្រដៅ ទ្រង់ប្រកាស ។ ព្រះអង្គទ្រង់ចម្លង ទ្រង់ធ្វើប្រ-
 យោជន៍ ញ៉ាំងជនឲ្យធ្វើ (ប្រយោជន៍) ទ្រង់រំលាយកិលេស
 ទ្រង់ញ៉ាំងជនឲ្យដល់ ទ្រង់អត់ធន់ ទ្រង់សម្លាប់កិលេស ទ្រង់
 មានព្យាយាមកំដៅកិលេស ទ្រង់ញ៉ាំងកិលេសឲ្យរើស្មើស្មួត ។
 ព្រះអង្គទ្រង់បិតនៅក្នុងសច្ចៈ ទ្រង់ស្មើដោយបុគ្គលស្មើគឺអ-
 ភិក្ខុ មិនមានសំឡាញ់ ទ្រង់សាល័យក្នុងសេចក្តីអាណិត
 មានសេចក្តីអស្ចារ្យ ទ្រង់មិនកុហក ទ្រង់ធ្វើជាឥសីទី ៧ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ជិតិណ្ណាករោ ជិត្តានោ អប្បមេយ្យោ អន្ធិបមោ
 សព្វវក្យបថាតីតោ សព្វនេយ្យន្តិតោ(១) ជិតោ ។
 សត្តិសីវេ(២) តស្មី បសានោ អមតាវហោ(៣)
 តស្មា ពុទ្ធិ ច ធម្ម ច សង្ឃី សន្ធា មហានិកា(៤) ។
 គុណាហំ វិវាទាហំ តិណ្ណាកសរណ្តត្ថមិ
 វណ្ណានោ បរិសមជ្ឈេ កថិ(៥) ធម្មកថំ អហំ ។
 តតោ ចតោហំ តុសិតេ អនុភោត្តា មហាសុទ្ធំ
 តតោ ចុតោ មនុស្សសុ ជាតោ ហោមិ សុគត្តិតោ ។
 ជិស្សានោ មុខគន្ធា ច នេហគន្ធា តថេវ មេ
 សោ ច គន្ធាវ សតតិ សព្វគន្ធាវ ហោតិ មេ ។

---

១ ឱ. សព្វនេយ្យន្តិតោ ។ ម សព្វនេយ្យន្តិត្ត ។ ២ ឱ. សត្តិសារិវេ ។ ម. សត្តិសារិវេ-
 វេ ។ ៣ ម. អមតាវិយោ ។ ៤ ឱ. ម មហិទ្ធិកា ។ ៥ ឱ ម. អកំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ព្រះជិនស្រីទ្រង់ត្រង់ផុតសេចក្តីសង្ស័យ មិនមានមានៈ មាន
 គុណប្រមាណមិនបាន មិនមានទបមា ទ្រង់កន្លងនូវគន្លង
 ពាក្យទាំងពួង ដល់នូវទីបំផុតនៃនេយ្យធម៌ទាំងពួង ។ សេចក្តី
 ជ្រះថ្លា ក្នុងព្រះជិនស្រីដ៏ប្រសើរដូចព្រះអាទិត្យនោះ ជាគុណ
 នាំមកនូវព្រះនិព្វានឈ្មោះអមតៈ ព្រោះហេតុនោះ សេចក្តី
 ជឿស្រឡាញ់ព្រះពុទ្ធក៏ ព្រះធម៌ក៏ ព្រះសង្ឃក៏ មានប្រយោជន៍
 ច្រើន ។ ខ្ញុំកំពុងពណ៌នាគុណនៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ជាទី-
 ពឹងនៃសត្វក្នុងគ្រលោក ដោយគុណទាំងឡាយ មានយ៉ាង
 នេះជាដើម ហើយសំដែងធម្មកថា ក្នុងកណ្តាលបរិស័ទ ។ ខ្ញុំ
 ច្បាប់ចាកអត្តភាពនោះហើយ ទទួលសេចក្តីសុខច្រើនក្នុងភព
 គុសិត លុះច្បាប់ចាកគុសិតនោះ មកកើតក្នុងពួកមនុស្ស ជា
 អ្នកមានភ្នែកក្រអូប ។ ខ្យល់ដង្ហើមចេញរបស់ខ្ញុំក៏ ភ្នែកមាត់ក៏
 ភ្នែកកាយក៏ ដូចគ្នា ភ្នែករបស់ខ្ញុំនោះ ក្រអូបសព្វ ជានិច្ច ។

ទស្សន៍ សុត្តន្តបិដក

មុខកន្លោះ សនា មយ្ហិ បទុមប្បល ចម្បកោ
 អតិក្កន្តោ^(១) សនា វាតិ សរិរោ ច តថេវ មេ ។
 កុណាត្តវស្ស សព្វន្តិ^(២) ជលន្តិ^(៣) បរមត្ថុតិ
 ឯកក្កមនសា សព្វ កាសិកស្ស^(៤) សុណា ថ មេ ។
 កុណិ តុទ្ធស្ស វត្តាន ហិតាយនិ សុខាវហំ^(៥)
 សុចិត្តោ^(៦) ហោមិ សព្វត្ថ សង្ឃោ វិរសមាសុតោ^(៧) ។
 យសស្សី សុចិត្តោ កន្លោះ ជុតិមា បិយទស្សនោ
 វត្តា អបរកតោ ច និទ្ទោសោ បញ្ចវា តថា ។
 ទីណោ ចាសុសិ និព្វានិ សុលកិ តុទ្ធកត្តិ^(៨)
 តេសិ ហេតុំ បរក្កាមិ តិ សុណា ថ យថាតថិ ។

---

១ ឧ. អតិសន្តោ ។ ម. បរិសន្តោ ។ ២ ឧ. បុប្ផន្តិ ។ ៣ ឧ. ជិលន្ត ។ ម. ជិលន្តិ ។ ៤ ឧ.
 ម. វិណ្ណយស្សី ។ ៥ ឧ. ហិតាយ និទសន្តិសុ ។ ម ហិតាយ ច ឧ សទិសំ ។ ៦ ឧ.ម. សុទិ-
 ពោ ។ ៧ ឧ វសទ្ធវិសមាយុតោ ។ ៨ ម. ពុទ្ធកត្តិទោ ។

សុត្តន្តបិដក ទី ១០

ភ្នំមាត់របស់ខ្ញុំ ដូចភ្នំផ្កាឈូក ឬដូចប្បលនិងផ្កាចម្បា
 សព្វៗ កាល ទាំងសរីររបស់ខ្ញុំ ប្រសើរផុតគេ តែងផ្សាយទៅ
 សព្វៗ កាល ដូច្នោះដែរ ។ សេចក្តីអស្ចារ្យយ៉ាងក្រៃលែង
 ទាំងអស់នោះ ជាផលនៃសេចក្តីសរសើរនូវគុណ អ្នកទាំង
 អស់គ្នា ចូរស្តាប់នូវភាសិតរបស់ខ្ញុំ ដោយចិត្តនឹងនួនចុះ ។
 លុះខ្ញុំសរសើរពុទ្ធកុណ ជាទឹមកនៃប្រយោជន៍ ទាំងនាំមកនូវ
 សេចក្តីសុខ ខ្ញុំមានចិត្តស្អាត ជាសង្ឃខ្ជល់ខ្ជាយតែនឹងសេច-
 ក្តីព្យាយាម ក្នុងធម៌ទាំងពួង ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជ៏ទ្រង់យស ទ្រង់
 មានសេចក្តីសុខ ទ្រង់ត្រេកអរ ទ្រង់រុងរឿង ជាទីស្រឡាញ់
 ទាំងគួរមើលមើល ទ្រង់ពោលប្រដៅ មិនមានបុគ្គលមើល
 ងាយ មិនមានទោស មានប្រាជ្ញា ។ កាលបើព្រះជន្មាយុ
 អស់ហើយ បុគ្គលអ្នកគប់កន្ទុះព្រះពុទ្ធ តែងបានព្រះនិព្វាន
 ដោយងាយ ខ្ញុំនឹងសម្តែងនូវហេតុ នៃគុណទាំងឡាយនោះ
 អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់ហេតុនោះ ដោយគោរពចុះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

សន្តិយសំ ភក្កវតោ វិជិតា^(១) អភិវាទយំ

យត្ថ យត្ថបបន្ទោបិ^(២) យសស្ស្នំ តេន ហោមហំ ។

ទុក្ខស្សន្តករំ ពុទ្ធិ ធម្មំ សន្តិ អសង្ខតំ

វណ្ណាយំ សុខិតោ អាសី សត្តានំ សុខនោ^(៣) តតោ ។

កុណំ វទន្តោ ពុទ្ធស្ស ពុទ្ធិបតិសមាយុតោ

សកន្តិ បរកន្តិ ច^(៤) អាសី^(៥) តេន ច^(៦) កន្តិមា ។

ជិនោ យោ^(៧) តិភិកាតិណ្ណោ អភិកុយ្យ កុតិភិយេ

កុណំ វទន្តោ ថោមេសី^(៨) នាយកំ ជុតិមា តតោ ។

១ ១-ម វិជិតា ។ ២ ខ. យត្ថ តត្ថបបន្ទោបិ ។ ម. តត្ថ តត្ថបបន្ទោបិ ។ ៣ ម. សុខិតោ ។
៤ ខ. សកន្តិម្បរកន្តិព្វ ។ ៥ ខ. ជនយី ។ ៦ ខ. វសទ្ធោ នត្តិ ។ ៧ ខ. ជិនោ យេ ។ ម.
ជិនេតេ ។ ៨ ខ. ម. ជោតេលី ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ខ្ញុំយាយបង្គំនូវយស របស់ព្រះមានព្រះភាគ ដោយការគ្រិះរិះ
 សូម្បីខ្ញុំទៅកើត ក្នុងភពណា ៗ តែងជាអ្នកមានយស ក្នុង
 ភពនោះ ៗ ដោយការគ្រិះរិះនោះ ។ ខ្ញុំកាលសរសើរនូវព្រះ
 សម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ធ្វើនូវព្រះមិព្វាន ជាទីបំផុតនៃកងទុក្ខ ព្រះធម៌
 ជាគុណសូប្រម្លាប់ ជាអសង្ខតធម៌ ហើយជាអ្នកដល់នូវសេច-
 ក្តីសុខ ជាអ្នកឱ្យនូវសេចក្តីសុខ ដល់ពួកសត្វ ក្នុងកាល
 នោះ ។ មួយទៀត ខ្ញុំកាលពោលសរសើរ នូវគុណ
 របស់ព្រះពុទ្ធ ប្រកបដោយបីតិក្នុងព្រះពុទ្ធ បានញ៉ាំងសេច-
 ក្តីត្រេកអររបស់ខ្លួន និងសេចក្តីត្រេកអរ របស់បុគ្គលដទៃទៀត
 កើត ជាអ្នកមានសេចក្តីត្រេកអរ ដោយសារហេតុនោះ ។
 ព្រះជិនស្រីអង្គណា កន្លងផុតនូវពួកតិរិយ គ្របសង្កត់នូវ
 ពួកតិរិយដ៏អាក្រក់ ខ្ញុំពោលនូវគុណ សរសើរនូវព្រះនាយក
 អង្គនោះ ខ្ញុំមានសេចក្តីរឿង ដោយសារហេតុនោះ ។

បិយដ្ឋារី ជនស្សាបិ	សម្មុទ្ធស្ស កុណំ វទំ ^(១)
សវដ្ឋរ ^(២) សសន្តោហំ	តេនាសី បិយទស្សនោ ។
យថាសន្តិសេនាហំ	សត្វវាហាហំ សន្តិ
សុគតំ តេន វដ្ឋិសោ	វិចិត្តបដិកាលាវា ។
យេ ពាលា វិមតិ បត្តា	បរិកោន្តិ មហាមុនិ
និក្ខហំ តេ សធម្មន	បរិក្ខតេន ^(៣) តេនហំ ។
ពុទ្ធវណោហំ សត្តានិ	តិលេសេ អបនេសហំ
និក្ខិលេសមនោ ហោមិ	តស្ស កម្មស្ស វាហសា ។
សោគ្ខនិ ពុទ្ធមជ្ជនិ	ពុទ្ធានុស្សតិទេសកោ
តេនាបិហាសី ^(៤) សបពោ	និបុណាភ្នវិបស្សកោ ។

---

១ ឱ. វិវំ ។ ២ ឱ. សវិទិវិ ។ ម. សវពោវិ ។ ៣ ឱ. ម. បរិក្ខតោ ន តេនហំ ។ ៤ ឱ. តេនាហាសី ។ ម. តេហិ មាសី ។

សុត្តន្តបិដក ទី ១០

ខ្ញុំធ្វើសេចក្តីស្រឡាញ់ដល់ពួកជន ខ្ញុំពោលសរសើរគុណព្រះ
សម្មាសម្ពុទ្ធ ខ្ញុំប្រាកដដូចព្រះចន្ទក្នុងសរទេកាល ខ្ញុំជាទីស្រឡាញ់
គួរមើលមើល ដោយសារហេតុនោះ ។ ខ្ញុំសរសើរព្រះសុគត
ដោយវាចាសព្វគ្រប់ ដោយអំណាចនៃសេចក្តីអង្គអាច ព្រោះ
ហេតុនោះ ទើបខ្ញុំមាននាមថា វង្សីសៈ ជាអ្នកមានប្រាជ្ញាជាដ៏
វិចិត្រ ។ បពិត្រព្រះមហាមុនី ពួកជនពាលណា ដល់នូវ
សេចក្តីសង្ស័យ ហើយមើលងាយ ខ្ញុំសង្កត់សង្កិនជនពាល
ទាំងនោះ ដោយការគ្របសង្កត់ តាមធម៌របស់ខ្លួននោះ ។
ខ្ញុំនាំចេញនូវកិលេសទាំងឡាយ របស់សត្វ ដោយការសរ-
សើរនូវព្រះពុទ្ធ ទើបខ្ញុំមានចិត្តមិនប្រឡាក់កិលេស ដោយ
កំម្លាំងនៃកម្មនោះ ។ ខ្ញុំញ៉ាំងប្រាជ្ញាឲ្យកើត ដល់ជនជាអ្នក
ស្តាប់ ជាអ្នកសម្តែងនូវពុទ្ធានុស្សតិ ព្រោះហេតុនោះ ទើប
ខ្ញុំជាអ្នកមានប្រាជ្ញា ជាអ្នកពិចារណាឃើញនូវអត្តដ៏ល្អិត ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

សព្វាសវបរិគ្គំណោ	តិណ្ណាសង្ការសាគរោ
វសី ច(១) អនុចានាណា	ចាបុណិស្សាមិ និត្តំ ។
ឥមស្មីយេវ កប្បស្មី	យមហំ សន្តវី ដិនិ
ទុក្ខតី ធាកិជាធាមិ	ពុទ្ធបូជាយំទំ ជលី ។
កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ	ភវំ សព្វេ សម្មហតា
ធាតោ ពុទ្ធនំ ធរត្វា	វិហារមិ អនាសវេ ។
ស្វាកតំ វត មេ អាសិ	មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា	កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
បដិសម្មិទា ចតស្សោ	វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ធន្នកិញ្ច សង្កតតា	កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។

ឥត្តំ សុទំ អាយស្មា សុគតោ មេរោ ឥមា កាថា-
 យោ អកាសិត្តាតិ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ ខ. ម. សិទ្ធិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម

ខ្ញុំអស់អាសវៈទាំងពួងហើយ ឆ្លងសមុទ្រគឺសង្សារវដ្តហើយ
 ខ្ញុំជាអ្នកស្តាប់ដំនាញ មិនមានទុបាទាន ទាំងដល់នូវព្រះ
 និព្វាន ។ ក្នុងកប្បនេះឯង ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំសរសើរព្រះ
 ជិនស្រី ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផល
 នៃពុទ្ធបូជា ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ
 ភពទាំងអស់ ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ
 ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ដាច់នូវទន្ធនឹង ។ ឡ !
 ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ព ខ្ញុំបាន
 ដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
 បដិសម្ពិទ្ធា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
 ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានដូច្នោះ ព្រះសុគន្ធត្រូវ មានអាយុ បានសម្តែងនូវភាពទាំង

នេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ សុត្តន្តក្រោមបរាម ។

ទុក្ខាភិ

តិណ្ណោ វេទ្ឆោ(១) ចេវ សរណត្តញ្ញនម្បោ(២)
 សុបដោ(៣) ទណ្ណាយី ច នេលម្បដី តថេវ(៤) ច ។
 ពោតិសម្មជ្ជកោ មណ្ណា សុកុន្តោ ទសមោ ទិដោ
 កាថាសតំ សតេវីសំ កណ៌តំ ចេតុ សព្វសោ ។

តិណ្ណោយកវត្តោ តេបញ្ញសោ ។

---

១ ទ. ចេត្វោ ។ ឆ. មញ្ញោ ។ ២ ទ.ម. សរណត្តញ្ញនម្បោ ។ ៣ ទ. បុប្ផី ។ ៤ ម. តថេវ ។

ឧទ្ទិស

តិណមុដ្ឋិទាយកត្តកបទាន ១ វេប្បកទាយកត្តកបទាន ១
 សវណគមនិយត្តកបទាន ១ អពពានទាយកត្តកបទាន ១
 សុបដទាយកត្តកបទាន ១ ទណទាយកត្តកបទាន ១ គិរិ-
 នេលបូជកត្តកបទាន ១ ពោធិសម្មជកត្តកបទាន ១ អា-
 មណ្ឌលទាយកត្តកបទាន ១ សុគន្ធត្តកបទាន ជាទី ១០
 ឯតាថាភិក្ខុវគ្គនេះ មាន ២២០ លោករាប់ហើយ ដោយ
 សព្វគ្រប់ ។

ចប់ តិណទាយកវគ្គ ទី ៥៣ ។

បត្តប្បញ្ញាសមោ កប្បាយនិគ្គោ

បរិមំ មហាកប្បាយនិគ្គោបទានំ

(១២០) បទុមុត្តរោ នាម ជំនោ អនេជោ អជិតញ្ញោ(១)

សតសហស្សេ កប្បនំ តតោ ឧប្បជ្ជេ នាយកោ ។

វិរោ កមលបត្តក្លោ សសង្ករិមលានោ

កញ្ចុនតចសង្កាសោ(២) វិទិត្តសមប្បកោ(៣) ។

សត្តនេត្តមនោហរិ វរលក្ខណក្ខសិតោ

សព្វវក្យបថិតតោ មនុជាមរសក្កតោ ។

សមុទ្រោ ពោធិយំ សត្ត វតិហោ(៤) មជ្ជស្សរោ

កុណានន្ទសន្តានោ(៥) បរិសាសុ វិសារនោ ។

នេសេតិ មជ្ជរិ ធម្មិ ចតុស្តបសិហិតិ

ធម្មក្កេ មោហបដ្ឋកិ មហា មមុទ្ធរតិ ចាលិ(៦) ។

១ ឧ.ម. អជិតញ្ញោយោ ។ ម. អជិតជិយោ ។ ២ ឧ.ម. កណាបលសង្កាសោ ។ ៣ ឧ. វិទិត្តិហិប្បកោ ។ ៤ ឧ.ម. វិតិសោ ។ ៥ ឧ. កុណានន្ទសន្តានោ ។ ម. កុណានិពន្ធសន្តានោ ។ ៦ ម. ចាលិនោ ។

កប្បាយនវគ្គ ទី ៥៤

មហាកប្បាយនត្ថេរាបទាន ទី ១

(១២១) ព្រះជិនស្រីព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ទ្រង់មិនញាប់
ញាវ ឥតមានបុគ្គលផ្សំញាវាន ជានាយក ទ្រង់ត្រាស់ឡើង
ក្នុងកប្បទីមួយសែន អំពីកទ្ធកប្បនេះ ។ ព្រះវិរសម្ពុទ្ធ ទ្រង់
មានគ្របកព្រះនេត្រ ដូចផ្កាឈូក មានព្រះឧស្ម័នប្រាសចាក
មន្ទិលដូចព្រះចន្ទ មានព្រះតចៈដូចមាស មានរស្មីរុងរឿង
ដូចព្រះអាទិត្យ ទ្រង់ជាទីត្រូវភ្នែកនិងចិត្តរបស់សត្វ ប្រដាប់
ដោយលក្ខណៈដ៏ប្រសើរ ទ្រង់កន្លងផុតគន្លងពាក្យទាំងពួង
ត្រូវមនុស្សនិងទេវតា ធ្វើសក្ការៈហើយ ។ ព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់
ញ៉ាំងពួកសត្វឲ្យត្រាស់ដឹង ទ្រង់មានសម្លេងពីរោះផ្សាយទៅ
ទ្រង់មានសន្តានជាប់ដោយសេចក្តីករុណា ទ្រង់ភ្លៀវភ្លាម
ពួកបរិស័ទ ។ ព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់សម្តែងធម៌ពីរោះ ប្រកបដោយ
សច្ចៈ ៤ ទ្រង់ស្រង់ពួកសត្វដែលលិចចុះ ក្នុងភក់គឺមោហៈ ។

បឋម៖ មហាកញ្ញាយនគ្រោកបទនំ

តនា ឯកពរោ ហុត្វា	តាមសោ ហិមវាលយោ
នកសា មាណុសំ លោកំ	កង្ការោ ជិនមន្តសំ ។
ឧបេច្ច សង្កិតំ តស្ស	អស្សោសី ធម្មទេសនំ
វណ្ណាយន្តស្ស ជីវស្ស	សាវកស្ស មហាកុណំ ។
សង្ខត្តន មយា វិតំ	វិត្តារេន បកាសយំ
បរិសំ មញ្ច តោសេតិ	យថា កញ្ញាយនោ អហំ ^(១) ។
នាហំ ឯវមិធកក្ខំ ^(២)	អញ្ញំ បស្សមិ សាវកំ
តស្មា តនក្កេ ឯសត្តោ	ឯវំ ជារេថ ភិក្ខុវេ ។
តនាហំ វិម្មតោ ហុត្វា	វក្សំ សុត្វា មនោរមិ
ហិមវន្តិ កមិត្វាន	អាហិត្វា បុប្ផសញ្ញយំ ។
ព្រុជេត្វា លោកសរណំ	តំ ហំ និ អភិបត្តយំ

១. ឧ. ម អយំ ។ ២. ឧ ឯវំ វិធំ កញ្ចំ ។ ម. ឯវំ វិធំ កញ្ចំ ។

មហាកថាយនត្ថោបទាន ទី ១

ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំកើតជាតាបស មានលំនៅក្នុងព្រៃហិមពាន្ត
 គ្រាប់ទៅតែម្នាក់ឯង ហោះទៅកាន់មនុស្សលោក តាមពា-
 កាស បានឃើញព្រះជិនស្រី ៗ ខ្ញុំចូលទៅកាន់សំណាក់ព្រះ
 ជិនស្រីនោះ បានស្តាប់ធម្មទេសនា របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាអ្នក
 ប្រាជ្ញ ដែលកំពុងពណ៌នានូវគុណដ៏ធំរបស់សាវ័កថា កា-
 សិតដែលតថាគតពោល ដោយបំប្រែញ សាវ័កនេះ ប្រកាស
 ដោយពិស្តារបាន ញ៉ាំងបរិស័ទនិងតថាគតឲ្យក្រេកអរដូច
 ក្ដាយនកិក្ខុ ៗ តថាគតមិនឃើញមានសាវ័កដទៃណាមួយ
 ក្នុងសាសនានេះ យ៉ាងនេះឡើយ ព្រោះហេតុនោះ សាវ័ក
 នេះជាអ្នកប្រសើរ (បិតនៅ) ក្នុងទីជាងគេគ្នា ម្ចាស់កិក្ខុទាំង
 ឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរចាំទុកយ៉ាងនេះចុះ ៗ កាលនោះខ្ញុំ
 មានសេចក្ដីស្របស្រួល ព្រោះស្តាប់ពាក្យជាទីគាប់ចិត្តនោះទើប
 ទៅកាន់ព្រៃហិមពាន្ត ដើរសេន្យបេះផ្កាលើ ៗ ខ្ញុំប្ដូរជាចំពោះ
 ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាទីពឹងនៃលោក ហើយប្រាថ្នានូវតំណែងនោះ ៗ

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

តនា មហាសយំ ញត្វា ព្យាកាសំ សរណាលយោ(១)។

បស្ស្រេតំ ឥសិរិ ធិទ្ធព្ពកនកត្តចំ

ឧទក្កលោមមាទសំ(២) អចលំ បញ្ចលំ(៣) បិតំ ។

ហាសំ សុប្បណ្ណនយនំ ពុទ្ធវណ្ណកតាសយំ

ធម្មជំ ឧក្កហនយំ(៤) អមតាសិក្កសង្កិកំ ។

កត្វានស្សុកុណំ សុត្វា តំ ហំនំ បត្តយំ បិតោ

អនាគតម្ហិ អន្ទានេ កោតមស្ស មហាមុនេ ។

តស្ស ធម្មេសុ ទាយានោ ឱរសោ ធម្មនិម្មិតោ

កត្វានោ នាម នាមេន ហេស្សតិ សត្តសារកោ ។

ពហុស្សុតោ មហាញ្ញាណំ អធិប្បាយវិទ្ធិ មុនិ

នាបុណ្ណស្សុតិ តំ ហំនំ យថាយំ ព្យាកតោ មយា ។

---

១ ខ វិញ្ញាសំ សរណញ្ញហោ ។ ២ ខ ឧទ្ធក្កលោមំ បីតំសំ ។ ៣ ខ. អញ្ចលំ ។ ៤ ខ. ធម្មបដិក្កហរិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

កាលនោះ ព្រះសវណាលយសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ជ្រាបអធ្យា-
 ស្រ័យដ៏ធំរបស់ខ្ញុំ ទ្រង់ព្យាករថា អ្នកទាំងឡាយ ចូរមើលនូវ
 ឥសីដ៏ប្រសើរនេះ មានស្បែកដូចមាស មិនមានមន្ទិល មាន
 រោមខ្ពស់ និងសាច់ពេញលេញ ឈរផ្គងអញ្ញាលីមិនកម្រើក
 មានសេចក្តីរីករាយ មានភ្នែកពេញល្អ មានអធ្យាស្រ័យស្ម័គ្រ
 ចុះ ក្នុងការពណ៌នានូវពុទ្ធភូណ ជាអ្នកកើតអំពីធម៌ មាន
 ហឫទ័យខ្ពស់ ហាក់ដូចជាស្រោចស្រពដោយទឹកអម្រឹត ។

បពិត្រព្រះមហាមុនី លុះខ្ញុំឈរស្តាប់នូវគុណរបស់ព្រះ
 កូនភិក្ខុហើយ ក៏ប្រាថ្នានូវតំណែងនោះ ក្នុងសាសនានៃ
 ព្រះគោតម ក្នុងកាលជាអនាគត ។ (ព្រះបទមុត្តរៈទ្រង់ព្យាករ
 ថា) តាបសនេះ នឹងបានជាធម្មតាយាទ ជាឧរសរបស់ព្រះ
 គោតមនោះ ជាធម្មនិម្មិត មាននាមថាកូនភិក្ខុ ជាសាវ័ក
 របស់ព្រះសាស្តា ។ កូនភិក្ខុនោះ នឹងបានជាពហុស្សត្រ
 មានញាណដ៏ប្រសើរ ជាអ្នកប្រាជ្ញ ដឹងនូវសេចក្តីអធិប្បាយ
 នឹងដល់នូវតំណែងនោះ ដូចជាតថាគតព្យាករហើយនេះ ។

បឋមំ មហាកញ្ញាយនគ្រូបទានំ

សតសហស្សេ ឥតោ កក្កេ យំ កក្កមកកំ តនា
 ទុក្ខតំ ជាតិជាតាមិ ពុទ្ធភ្លជាយំទំ ដលំ ។
 ទុវេ កវេ សំសរាមិ ទេវេត្ត អថ ហនុសេ
 អញ្ញំ កតំ ន ជាតាមិ^(១) ពុទ្ធភ្លជាយំទំ ដលំ ។
 ទុវេ កុលេ បជាតាមិ^(២) ខត្តិយេ ចាមិ^(៣) ព្រាហ្មណោ
 និចេ កុលេ ន ជាយាមិ ពុទ្ធភ្លជាយំទំ ដលំ ។
 បច្ឆិមេ ច កវេ ជាតោ ឧរុជ្ជនិយំ បុវេ រមេ^(៤)
 បរិជ្ជាតស្ស ភពណ្ណស្ស បុរោហិតនុជាតិវោ^(៥) ។
 បុត្តោ តិបតិវច្ឆស្ស^(៦) និបុណោ វេទចារក្ខ
 មាតា ច ចន្ទបទុមា^(៧) កក្កាវោហំ វុត្តវោ^(៨) ។
 វិមិសនន្តំ ពុទ្ធស្ស ក្រមិចាលេ ន បេសិតោ
 ទិស្វា មោក្ខបុរាណំ ឆាយកំ កុណាសញ្ញាយំ ។
 សុត្វាន វិមលំ វាក្យំ កតិបង្កំវិសោធនំ^(៩)
 ចាបុណី អមតំ សន្តិ សេសេហំ សហ សត្តហំ^(១០) ។

---

១ ឧ. ម. ន កញ្ញាមិ ។ ២ ឧ.ម. បដិយាមិ ។ ៣ ឧ.ម. អថ ។ ៤ ឧ.ម. បច្ឆិមេ ច រវេ-
 ទានំ ជាតោ ឧត្តេនិយេ បុវេ ។ ៥ ឧ. អចណ្ណស្ស បុរោហិតទិជាតិវោ ។ ម. សចណ្ណស្ស
 បុរោហិតទិជាតិវោ ។ ៦ ឧ. ម. តិវិជិវច្ឆស្ស ។ ៧ ឧ. ចន្ទបទុមា ។ ម. ចន្ទិមា តាម ។
 ៨ ឧ. ម វុត្តវោ ។ ៩ ឧ. ម. កតិបង្កំវិសោធនំ ។ ១០ ឧ. បញ្ចហំ ។

មហាក្សាយនត្ថេរាបទាម ទី ១

ក្នុងកប្បទីមួយសែន អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ
បានធ្វើកុសលកម្ម ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់គុតិ
នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ខ្ញុំតែងអន្ទោលទៅក្នុងភពព័រ គឺ
ទៅតាមមនុស្ស មិនដែលស្គាល់គុតិដទៃឡើយ នេះជាផល
នៃពុទ្ធបូជា ។ ខ្ញុំតែងកើតក្នុងត្រកូលព័រ គឺត្រកូលក្សត្រ ឬ
ព្រាហ្មណ៍ មិនដែលកើតក្នុងត្រកូលទាបឡើយ នេះជាផល
នៃពុទ្ធបូជា ។ ក្នុងបច្ឆមភព ខ្ញុំកើតជាបុរសនៃបុរោហិត របស់
ស្តេចព្រះនាមចណ្ឌបជោត ក្នុងបរិវេណី ជាទីរីករាយ ។ ខ្ញុំ
ជាបុត្ររបស់តិបតិវុព្រាហ្មណ៍ ជាអ្នកមានប្រាជ្ញាល្អិត ដល់
នូវត្រ័យនៃវេទ ឯមាតាខ្ញុំ ឈ្មោះនាងចន្ទនបទុមា ខ្ញុំឈ្មោះ
កហ្នានៈ មានវិស្សកល្ណ ។ ខ្ញុំដែលព្រះភូមិបាលបញ្ជូនទៅ
ដើម្បីល្បួងមើលព្រះសម្ពុទ្ធ ក៏បានឃើញព្រះនាយក ជានាយ
ទ្វារនៃមោក្ខបុរី ទ្រង់សន្សំនូវគុណ ។ ខ្ញុំស្តាប់ពាក្យមិន
មានមន្ទិល ជាពាក្យជម្រះនូវកក់គុតិ ក៏បានដល់នូវអមត-
ធម៌ ជាទីរម្ងាប់ ជាមួយនឹងពួកបុរោហិតដ៏សេស ៧ នាក់ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

អនិច្ចាយវិទូ ជាតោ សុភតស្ស មហាមតេ

វេបិតោ ឯតទិក្កេ ចសុសមិទ្ធិមហោរោ ។

កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ កវា សព្វេ សម្មហតា

នាកោវ ពទ្ធនំ ធម្មតា វិហារមិ អនាសវេ ។

ស្វាគតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្និកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

បដិសម្ពុទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

ធម្មកិញ្ញា សន្និកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។

ឥត្ថំ សុទ្ធិំ អាយស្មា មហាកក្ខាយនោ មេរោ

ឥមា កាថាយោ អកាសិត្តាភិ ។

មហាក្ខាយនត្រេស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ខ្ញុំជាអ្នកដឹងនូវសេចក្តីអធិប្បាយ ក្នុងបំណងធំ នៃព្រះសុត្ត
 ព្រះអង្គទ្រង់តាំងខ្ញុំទុក ក្នុងទីជាឯកទគ្គៈ ខ្ញុំមានសេចក្តីប្រាថ្នា
 សម្រេចល្អហើយ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញ
 ហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមាន
 ភាសវៈ ព្រោះបានកាត់បំណង ដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់នូវទ្រូង ។
 ឧ ! ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំ
 បានដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
 បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
 ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះមហាកថាយនត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ

ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ មហាកថាយនត្ថេរាបទាន ។

ទុតិយំ វិកលត្ថេរាបទានំ

(១២២) ឥតោ សតសហស្សម្ពំ កប្បឃុ ឧប្បជ្ជំ នាយកោ

អនោមណាមោ អមិតោ នាមេន បទុមត្ថរោ ។

បទុមាការវននោ បទុមាមលសុច្ឆរី

លោកេនាទ្ធិបលិតោ ច តោយេន បទុមំ យថា ។

ជំរោ បទុមបត្តក្ខោ កត្តោ ច បទុមំ យថា

បទុមត្ថវគ្គោ ច តស្មា សោ បទុមត្ថរោ ។

លោកេនេដោ ច និម្មានោ អន្ធនំ នយទ្ធិបមោ

សន្តវេសោ គុណានិធិ ករុណាមតិសាគរោ ។

ស កតាចិ^(១) មហារីរោ ព្រហ្មសុរាសុរាអច្ឆិតោ^(២)

សនេវមនុជាគុណោ^(៣) ជនបដ្ឋេ ជនុតមោ^(៤) ។

១ ឧ. ម. ក១៧ ។ ២ ឧ. ព្រហ្មមសុច្ឆិតោ ។ ៣ ឧ. ម. សវេវមនុស្សានិល្លោ ។

៤ ម. អនុតមោ ។

វិក្កលីត្រៃវាបទាន ទី ២

(១២២) ក្នុងកប្បទិមួយសែន អំពីកប្បនេះ ព្រះនាយក
ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ មានព្រះនាមខ្ពង់ខ្ពស់ មានគុណរាប់មិន
បាន ត្រាស់ឡើងហើយ ក្នុងលោក ។ ព្រះអង្គមានអាការ
នឹងព្រះឧស្ម័នដូចផ្កាឈូក មានព្រះឆវីណ្ណលម្អមិនមានមន្ទិលដូច
ផ្កាឈូក មិនជាប់ចំពាក់ដោយលោក ដូចផ្កាឈូកមិនប្រ-
ឡាក់ដោយទឹក ។ ព្រះអង្គជាអ្នកប្រាជ្ញ មានព្រះនេត្រដូច
គ្របកឈូក ជាទីត្រេកអរដូចផ្កាឈូក ទ្រង់មានក្លិនវិសេស
ដូចផ្កាឈូក ព្រោះហេតុនោះឯង ទើបព្រះអង្គទ្រង់ព្រះនាម
ថា បទុមុត្តរៈ ។ ព្រះអង្គជាច្បង ក្នុងលោក ទ្រង់មិនមាន
មានៈ មានទបមាដូចវ័ក្ខកនៃពួកជនខ្វាក់ ទ្រង់មានភេទស្ងប់
រម្ងាប់ ជាកំណប់នៃគុណ ទ្រង់មានករុណាគុណនិងបញ្ញា-
គុណដូចសាគរ ។ ចួនកាល ព្រះមហាវិរៈនោះ មានពួក
ព្រហ្ម ទេវតា និងអសុររូបជា ព្រះអង្គទុក្ខមជ្ឈានពួកជន ក្នុង
កណ្តាលប្រជុំជន ដែលកុះករដោយទេវតានិងមនុស្ស ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបរាមំ

វននេន សុគន្ធន	មធុវេន សុតេន ^(១) ច
រញ្ជយំ បរិសំ សត្វំ	សន្តវំ ^(២) សាវកំ សកំ ។
សន្តាធិមុត្តោ សុមត្ត	មម នស្សនសាលយោ ^(៣)
នត្តិ ឯតាទិសោ អញោ	យថាយំ ភិក្ខុ វគ្គលំ ។
តនាហំ ហំសវតិយា	នកវេ ព្រាហ្មណស្សត្រដោ ^(៤)
ហុត្វា សុត្វា ច ភិ ^(៥) វក្សំ	តណ្ហានំ អភិរោចយំ ។
សសាវកន្តំ វិមលំ	និមន្តេត្វា តថាភតិ
សត្តាហំ គោជយិត្វាន	ទុស្សេហំ នាទយំ តនា ។
និមច្ច សិរសា តស្ស	អនន្តកុណាសាកវេ
និមុត្តោ បីតិសម្បុណោ	សមំ វចនមព្រវី ។
យោ សោ តយា សន្តវិតោ	សង សន្តាធិមុត្តោ ឥសិ ^(៦)
ភិក្ខុ សន្តាវតិ អត្តោ	តាទិសោហំ មហាមុនិ ^(៧) ។

---

១ ឧ. ម. រុតេន ។ ២ ឧ. សន្តវំ ។ ម. សន្តវំ ។ ៣ ឧ. ម. ទស្សនលាលសោ ។ ៤ ឧ. ម. ព្រាហ្មណត្រដោ ។ ៥ ឧ. សុត្វា ឯតំ ។ ៦ ឧ. ឥតោ សត្តមពេ ហនិ ។ ម. ឥតោ សត្តមពេ មុនិ ។ ៧ ឧ. ម. តាទិសោ ហោមហំ មុនេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម

ព្រះមហាវិរៈ ទ្រង់ញ៉ាំងបរិស័ទទាំងពួងឲ្យត្រេកអរ ដោយ
 ព្រះធុស្ថមានភ្លឺនក្រអូបផង ដោយព្រះសូរសៀងដ៏ពីរោះផង
 ទ្រង់សរសើរសាវ័ករបស់ព្រះអង្គថា សាវ័កនេះ ជាសទ្ធាធិមុត
 មានប្រាជ្ញាល្អ មានអាល័យ ក្នុងការឃើញតថាគត បុគ្គល
 ដទៃបែបនេះ មិនមានដូចវិក្កលិក្កនេះឡើយ ។ កាលនោះ
 ខ្ញុំកើតជាកូនរបស់ព្រាហ្មណ៍ នៅក្នុងក្រុងហង្សវ្រតី លុះបាន
 ស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីការនោះហើយ ក៏ប្រាថ្នាប្តូរតំណែងនោះ ។
 កាលនោះខ្ញុំនិមន្តព្រះតថាគត ទ្រង់មិនមានមន្ទិលនោះ ព្រម
 ទាំងសាវ័ក ឲ្យគង់ឆាន់អស់ ៧ ថ្ងៃ ក្រោមបារាំងសំពត់ ។ ខ្ញុំ
 ក្រាបចុះដោយសិរ្សៈ មុជចុះក្នុងសាគរគឺអនន្តគុណរបស់ព្រះ
 អង្គ មានបីតិពេញលេញ ទើបពោលពាក្យនេះថា បពិត្រ
 ព្រះមហាមុនី ឥសីគិក្កអង្គណា ជាសទ្ធាធិមុត ក្នុងសាសនា
 នេះ ដែលព្រះអង្គសរសើរហើយថា ជាច្បងជាងពួកគិក្កអក
 មានសទ្ធា ខ្ញុំព្រះអង្គសូមប្រទានដូចគិក្កនោះ ក្នុងកាលអនាគត ។

ទុតិយំ វិក្កលិក្កេរាបទានំ

ឃុំ រុត្តេ មហារីរោ	អនាវរណាទស្សនោ
ឥមំ វាភ្យំ ឧដ្ឋិរយំ(១)	បរិសាយ មហាមុនិ ។
បស្ស្រេតំ មាណាវកំ	បីតមជ្ជនិវាសនំ
ហេមយញ្ញោបតិភ័ន្តិ	ជននេត្តមនោហារំ ។
ឃសោ អនាគតទ្ធានេ	កោតមស្ស មហេសិនោ
អក្កោ សទ្ធានិមុត្តានំ	សាវកោយំ កវិស្សតិ ។
នេវភូតោ មនុស្សោ វា	សព្វសន្តាបវដ្ឋិតោ
សព្វកោតបរិព្យុដ្ឋោ	សុខិតោ សិសវិស្សតិ ។
សតសហស្សេ ឥតោ កហ្មេ ឱក្កាកកុលសម្ពរោ	
កោតមោ ជាម ជាមេន	សត្តា លោកេ កវិស្សតិ ។
តស្ស ធម្មេសុ ទាយានោ	ឱរសោ ធម្មនិម្មិតោ
វក្កលិ ជាម ជាមេន	ហេស្សតិ សត្តសាវកោ ។

១ ឧ.ម. ឧទីរេសិ ។

វិក្កលិញ្ញបទាន ទី ២

លុះខ្ញុំពោលយ៉ាងនេះហើយ ទើបព្រះមហាមុនីទ្រង់ព្យាយាម
ធំ មានការឃើញមិនកំបាំង ទ្រង់បន្តឡើងទូរព្រះពុទ្ធដីការនេះ
ក្នុងកណ្តាលបរិស័ទថា

អ្នកទាំងឡាយ ចូរមើលមាណពនេះ ដែលស្ងៀកសំ-
ពត់សាច់ម្តងមានសម្បុរលឿង ជាអ្នកមានអវយវៈដូចគ្រឿង
បូជា ដែលបិទដោយមាស ជាទីត្រូវភ្នែកត្រូវចិត្តរបស់ជន ។
មាណពនេះ នឹងបានជាសាវ័ក របស់ព្រះគោតមមហេសី
ប្រសើរលើសជាងពួកភិក្ខុ ដែលជាសទ្ធជម្ពុត ក្នុងកាលជា
អនាគត ។ មាណពនេះ ទោះកើតជាទេវតា ឬជាមនុស្ស
ជាអ្នកវៀរចាកសេចក្តីក្តៅក្រហាយទាំងពួង បរិបូណ៌ដោយ
កោតៈទាំងពួង ជាអ្នកអន្ទាលទៅទាំងមានសេចក្តីសុខ ។
ក្នុងកប្បទីមួយសែន អំពីកប្បនេះ ព្រះសាស្តា ព្រះនាមគោតម
ទ្រង់កើតក្នុងត្រកូលឧត្តាកៈ នឹងត្រាស់ឡើងក្នុងលោក ។
មាណពនេះ នឹងបានជាធម្មទាយាទរបស់ព្រះអង្គ ជាឧរស
ជាធម្មនិម្មិត មាននាមថាវិក្កលិ ជាសាវ័ករបស់ព្រះសាស្តា ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

តេន កម្មវិសេសេន	ចេតនាបណ្ឌិយំ ច
ជហិត្តា មនុសំ ទេហំ	តាវត្តិសំ អកញ្ញហំ ។
សព្វត្ថ សុខិតោ ហិត្តា	សំសរន្តោ ភវិតវេ
សាវត្តិយំ ចុវេ ជាតោ	កុលេ អព្ពាតវេ អហំ ។
បោនិភំ សុខុមាលំ មិ	វិភំ បល្លវកោមលំ
មាតា ^(១) ខុត្តានសយនំ	បិសាចកយតជ្ជិតា ។
បាទម្បលេ មហេសិស្សុ	សយាបេសិ ^(២) ទិនមានសា
ភមិ ទទាម តេ នាថ	សវណំ ហោមិ នាយក ។
តទា បដិក្កហិ សោ មិ	ភីតានំ សវណោ មុនិ
ជាលិណ ចក្កង្គិតេន ^(៣)	មុទុកោមលទាលិណ ។

---

១ ឧ. ម. មន្ទំ ។ ២ ឧ. សាយយ្យំ ។ ម. សាយេស្សំ ។ ៣ ខ. សង្កលង្កេន ។ ម. សង្កាលកេន ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបបទាន

ខ្ញុំលះរាងកាយជាបេសមនុស្សហើយ ក៏បានទៅកើតក្នុង
 ឋានភាវត្តិវិញ ដោយសេសសនៃកម្មនោះផង ដោយការគាំទ្រ
 នូវចេតនានោះផង ។ ខ្ញុំអន្ទោលទៅក្នុងភពតូចភពធំ ជាអ្នក
 មានសេចក្តីសុខ ក្នុងភពទាំងពួង ខ្ញុំមកកើតក្នុងគ្រកូលមួយ
 ក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ មាតាមានភ័យអំពីបិសាចបៀតបៀន នូវខ្ញុំ
 ដែលនៅលើតទន់ដូចទឹកដោះខាប់ កំពុងនៅជេកផ្លាស្តិកទន់
 ដូចគ្រួយឈើ ។ មាតាផ្អកខ្ញុំទៀបបាទមូលរបស់ព្រះមហេ-
 សី លុះគាត់មានចិត្តចង់ថ្វាយ (ទើបពោលថា) បពិត្រព្រះ
 លោកនាថ ខ្ញុំព្រះអង្គថ្វាយទារកនេះចំពោះព្រះអង្គ បពិត្រ
 ព្រះនាយក ខ្ញុំព្រះអង្គសូមដល់នូវព្រះអង្គ ជាទីពឹងទីរលឹក ។
 គ្រានោះ ព្រះមហាមុនីនោះ ដែលជាទីពឹងនៃពួកសត្វអ្នក
 ខ្លាច ទ្រង់ទទួលនូវខ្ញុំដោយព្រះហស្តដ៏ទន់ដូចផ្កា មានក្រ-
 ណ្ឌប្រពាក់ដូចសំណាញ់ មានជួរស្នាមវិលវែងដូចចក្រ ។

ទុតិយំ វិញ្ញាណញោកបទំ

តនា បក្ខតិ ជាតោហំ ^(១)	អរត្តោយ្យេន រត្តិភោ
សព្វព្យាធិវិនិមុត្តោ ^(២)	សុខេន បរិភិភោ ^(៣) ។
សុតតេន វិនាក្ខតោ	ឧក្កណ្ណមិ មហាត្តកំ
ជាតិយា សត្តវស្សោហំ	បព្វជី អនការិយំ ។
សព្វចារមិសម្ពុតិ	ដលក្ខនយនំ វិ ^(៤)
រូបំ សព្វំ សុភាកណ្ណំ	អតិភោ វិហារមហំ ។
តុទ្ធរូបរតី ញត្តា	តនា ឌីវនិ មិ ជិលោ
អលំ វក្កលំ កី រូបេ	រមសេ ពាលនន្តិភោ ។
យោ ហិ បស្សតិ សទ្ធម្មំ	សោ មិ បស្សតិ បណ្ឌិតោ
អបស្សមាណោ សទ្ធម្មំ	មិ បស្សិមំ ន បស្សតិ ។

---

១ ឧ.ម. គេតាហំ ។ ២ ឧ. សព្វបធិវិនិមុត្តោ ។ ម. សព្វវេរិនិមុត្តោ ។ ៣ ឧ. បរិវិទ្យា-
 ភោ ។ ម. បរិវិទ្យា ។ ៤ ឧ. បរិ ។

វិក្កលិញ្ញាបនាទ ទី ២

ចាប់ដើមតាំងពីកាលនោះ ខ្ញុំបានព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធក្សហើយ ដោយ
 អំពើមិនគួរគេរក្សាបាន ខ្ញុំរួចស្រឡះចាកព្យាធិតាំងពួង ចំរើន
 ដោយសេចក្តីសុខ ។ បើខ្ញុំរៀបចំព្រះសុគតហើយ ក៏កើត
 អង្សកម្មយំពេច លុះខ្ញុំអាយុ៧ឆ្នាំ រាប់អំពីកំណើត ក៏បានចូល
 ទៅកាន់ផ្លូវ ។ ខ្ញុំមិនឆ្កួតចិត្តនឹងព្រះសុគត ទ្រង់ពេញលេញ
 ដោយបារមីតាំងពួង មានព្រះនេត្រខៀវស្រស់ មានព្រះរូបល្អ
 ពេញដោយរបស់ស្អាតតាំងអស់ ។ កាលនោះ ព្រះជិនស្រី
 ទ្រង់ជ្រាបថាខ្ញុំមានសេចក្តីត្រេកអរ ក្នុងរូបរបស់ព្រះពុទ្ធហើយ
 ក៏ទ្រង់ខ្លាចនូវខ្ញុំថា នៃវិក្កលិ កុំឡើយ អ្នកត្រេកអរក្នុងរូប
 ដែលជនពាលត្រេកអរហើយ នឹងមានប្រយោជន៍អ្វី ព្រោះថា
 បុគ្គលណា ជាបណ្ឌិត បានឃើញព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធបុគ្គលនោះឈ្មោះ
 ថាឃើញតថាគត បុគ្គលណា កាលមិនឃើញព្រះសម្មា
 សម្មាឃើញតថាគត បុគ្គលនោះក៏ឈ្មោះថាមិនឃើញដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

អនន្តានិទេវោ កាយោ	វិសុទ្ធក្ខន្ធសម្មបមោ
អាវាសោ សព្វពេកានិ	បុញ្ញោ ទុក្ខសង្ឃកេវលោ ។
និព្វិន្ទិយ តតោ រូបេ	ខន្ធនំ ខុទ្ទយព្វយំ
បស្សំ សព្វក្កិលេសានិ ^(១)	សុខេនន្តំ កម៌សង្ឃសិ ។
ឯវំ តេនានុសិដ្ឋាហំ	នាយកេន ហិតេសិទា
តិជ្ឈក្ខដំ សមារុយ	ឈាយាមិ កិរិកន្តរេ ។
បិតោ បព្វតទានម្ហិ	អស្សសយំ ^(២) មហាមុនិ
វក្កលិភិ ជិណារោធ ^(៣)	តំ សុត្វា មុនិតោ ^(៤) អហំ ។
បក្ខន្តិ ^(៥) សេលបញ្ញារេ	អនេកសតទោវិសេ
តទា ពុទ្ធានុកាវេន	សុខេនេវ មហី តតោ ។
បុនាបិ ^(៦) ធម្មំ ទេសេតិ	ខន្ធនំ ខុទ្ទយព្វយំ
តមហំ ធម្មមញ្ញាយ	អរហត្តំ អនាបុណី ។

---

១ ម. ឧបក្កិលេសានំ ។ ២ ឧ មហាហស ។ ម. អស្សសយំ ។ ៣ ឧ.ម. ដីនោវិបំ ។
 ៤ ម. មុនិតោ ។ ៥ ម. វក្កលិ ។ ៦ ឧ. បុតោជិតិ ។ ម. មុនិ មំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

រាងកាយជាវរបស់មានទោស រកទីបំផុតគ្មាន មានទបមាដូច
ដើមឈើមានពិស ជាលំនៅនៃរោគទាំងពួង ជាគំនរនៃកង
ទុក្ខទាំងអស់ ។ អ្នកត្រូវឡើយណាយ ចាកកាយនោះ ត្រូវ
យើញនូវការកើតឡើងនិងការស្ងួត ខែខន្ធទាំងឡាយ ក្នុង
រូបចុះ អ្នកនឹងដល់នូវព្រះនិព្វានជាទីបំផុត នៃកិលេសទាំង-
ពួង ដោយសេចក្តីសុខ ។ លុះព្រះនាយក ទ្រង់ស្វែងរក
នូវប្រយោជន៍អង្គនោះ ប្រៀនប្រដៅខ្ញុំយ៉ាងនេះរួចហើយ ខ្ញុំ
ក៏ឡើងភ្នំគិដ្ឋក្យដ នៅសញ្ញាបំសញ្ញា ត្រង់ច្រកភ្នំ ។ ព្រះ
ជិនស្រីមហាមុនី ទ្រង់បិតនៅនាជើងភ្នំ ញ៉ាំងខ្ញុំឲ្យត្រក-
អរ ទ្រង់ត្រាស់ហៅខ្ញុំថា ម្ចាស់វក្កលិ ខ្ញុំបានឮព្រះពុទ្ធដីកា
នោះហើយ ក៏មានចិត្តរីករាយ ។ កាលនោះ ខ្ញុំស្ទុះទៅត្រង់
ជ្រោះភ្នំ មានជម្រៅច្រើនរយជួរហួស ដើរទៅកាន់ផែនដី
ដោយស្រួលដោយពុទ្ធានុភាព ។ ព្រះមហាមុនីទ្រង់សម្តែង
ធម៌ គឺការកើតឡើងនិងការស្ងួតខែខន្ធទាំងឡាយ ម្តងទៀត
ខ្ញុំបានដឹងនូវធម៌នោះហើយ ក៏បានដល់នូវអហត្ថផល ។

ទុតិយំ វិក្កលិញ្ញោបទានំ

សុមហាបរិសមជ្ឈេ^(១) តទា មំ បរណាន្តគោ^(២)

អភំ សទ្ធាធិប្បតានំ បញ្ញាបេតិ^(៣) មហាមតិ ។

សតសហស្សេសតោ កក្កេ យំ កក្កមករំ តទា

ទុកតំ បាភិជាបាមិ ពុទ្ធប្បជាយំទំ ដលំ ។

កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ កវំ សព្វេ សម្មហតា

បាលោ ពុទ្ធនំ ធម្មតា វិហារមិ អបាសវេ ។

ស្វាកតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

បដិសម្ព័ន្ធា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ

ធន្យកញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។

ឥត្តំ សុទ្ធិំ អាយស្មា វក្កលិ ថេរោ ឥមា តាថាយោ

អកាសិ ត្តាតិ ។

វិក្កលិញ្ញោស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

១ ឧ. សុមហាបរិសមជ្ឈេ ។ ២ ឧ. បរណាន្តគោ ។ ម. បរណាន្តគោ ។ ៣ ឧ. បញ្ញា-
បេសិ ។ ឧ. បញ្ញាបេសិ ។

វិក្កលិញ្ញោបទាន ទី ២

ត្រា នោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធមានប្រាជ្ញាច្រើន ទ្រង់ដល់នូវទីបំផុតនៃ
 ចរណៈ ទ្រង់តាំងខ្ញុំជាកំពូលនៃពួកកិក្ខុ ដែលជាសទ្ធាធម៌ម្នាក់
 ក្នុងកណ្តាលបរិស័ទច្រើន ។ ក្នុងកប្បទីមួយសែន អំពីកប្ប
 នេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានធ្វើកុសលកម្ម ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំ
 មិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ កិលេស
 ទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំដកចោល
 ហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូច
 ជាដំរីកាត់ដាច់នូវទទឹង ។ ឡ! ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់
 ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនា របស់
 ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និង
 អភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា
 របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះវិក្កលិញ្ញោ មានអាយុ បានសម្តែងនូវភាពទាំង-

នេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

តតិយំ មហាកប្បិន្ទេរាបទានំ

(១២៣) បទុមុត្តរោ នាម ជិលោ សព្វធម្មាន ចារក្ខ
 ឧទិសោ អជតាកាសេ(១) រវិវ សវទម្ពរេ ។
 វចនាកាយ ពោធនិ វេ នយ្យបទុមាទិ សោ
 កិលេសបង្កំ សោសេតិ មតិវិសីហិ នាយកោ ។
 តិក្ខុយានំ យសេ(២) ហន្តិ វជិរតា(៣) យថា រវិ
 សព្វត្ថ សម្មកាសេតិ វត្តិទ្ធិវិ(៤) ទិវកករោ ។
 តុណានំ អាយតិក្ខតា វតនានិវ សាករោ
 បដិទ្ទោវិវ ភូតានំ(៥) ធម្មមេយេន វស្សតិ ។
 អត្តទិស្សោ តនា អាសី ធនេវ ហិសស្សិយេ
 ឧបេក្ខ ធម្មមស្សោសី ជលដុត្តមនាមិលោ ។
 ឱវទកស្ស កិក្ខនំ សាវកស្ស សតាវិលោ(៦)
 តុណំ បកាសយន្តស្ស ហាសយន្តស្ស(៧) មេ មនំ ។

---

១ ឧ. ម. ជលទកាសេ ។ ២ ម. យសោ ។ ៣ ឧ. ម. ខន្តោតា ។ ៤ ម. សព្វត្ថាវ បកាសេតិ វតនិវ ។ ៥ ឧ. បដិទ្ទោវិវ ភូតានិ ។ ៦ ឧ. ម. កតាវិលោ ។ ៧ ឧ. វិ-សយន្តស្ស ។ ម. តប្បយន្តស្ស ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

មហាកប្បវិន័យត្រៃវាបទាន ទី ៣

(១២៣) ព្រះជិនស្រីព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ទ្រល់ដល់នូវ
 គ្រឿយនៃធម៌ទាំងពួង ទ្រង់រុំរឿងដូចព្រះអាទិត្យរះឡើងព្រះ
 អជតាកាស ក្នុងសរទេកាល ។ ព្រះអង្គទ្រង់ញ៉ាំងផ្កាឈូកគឺ
 ពួកវិទេយ្យសត្វឲ្យរីក ដោយពង្វីគឺព្រះពុទ្ធដីកា ព្រះនាយក
 ទ្រង់ញ៉ាំងភក់គឺកិលេសឲ្យរើងស្អុត ដោយរស្មីគឺប្រាជ្ញា ។ ព្រះ
 នាយកទ្រង់សម្លាប់យស របស់ពួកភ្នំរិយ ដោយប្រាជ្ញាដូច
 កែវវិជីរ ព្រះអង្គប្រកាសធម៌ក្នុងទីទាំងពួង ដូចព្រះអាទិត្យ
 ញ៉ាំងយប់និងថ្ងៃឲ្យភ្លឺសព្វ ។ ព្រះអង្គជាទីកើតនៃគុណទាំង-
 ឡាយ ដូចជាសាគរជាទីកើតនៃរតនៈទាំងឡាយ ទ្រង់តែង
 បង្ករក្លៀងគឺធម៌ ឲ្យដល់ពួកសត្វ ដូចមេឃបង្ករក្លៀង ។
 កាលនោះ ខ្ញុំជាចៅក្រម (អ្នកកាត់ក្តី) ក្នុងនគរឈ្មោះហង្ស-
 វតី បានចូលទៅស្តាប់ធម៌ របស់ព្រះមុនី ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ
 ដែលកំពុងប្រទានឧវាទ ដល់ពួកភិក្ខុ កំពុងប្រកាសនូវគុណ
 នៃសាវ័ក អ្នកមានសតិ ទ្រង់ញ៉ាំងចិត្តរបស់ខ្ញុំឲ្យរីករាយ ។

គតិយំ មហាកប្បិនត្តោបទានំ

សុត្តា បីតិភោ សុមនោ	និមន្តេត្តា តថាកតិំ ^(១)
សសិស្សំ កោជយិត្តាន	តណ្ហានំ អភិបត្តយី ។
តនា ហំសសមកាកោ	ហំសទុទ្ធកិំនិស្សនោ ^(២)
បស្ស្រេតិំ មហាមត្តិ	វិនិច្ឆយវិសារទិំ ។
មម ^(៣) ទានិម្ហលេ បតិតិំ	សម្មទុក្ខតន្តរហំ ^(៤)
ឌុម្ពត្តវណំ រុចិរិំ ^(៥)	បសន្ននយនាននិំ ។
បវិវរេន មហតា	រាជយុត្តិំ មហាយសិំ
ឃសោ កថាវិទោ ហំនិំ	បត្តតិ មុទិតាយ សោ ។
ឥមិនា បិណ្ឌទានេន ^(៦)	ទានេន បណិដិហិំ ^(៧) ច
កប្បសុតសហស្សានិំ	នុបបជ្ជតិ ទុក្ខតិំ ។

---

១ ម. និមន្តេត្តា តថាកតិំ សសំយំ លោកនាយកត្តិ និមេ ពាហិ ទិស្សត្តិ ។ ២ ឧ. ហំសទុទ្ធកិំនិវិហោ ។ ម. ហំសទុទ្ធកិំនិវិហោ ។ ៣ ម. មំ ។ ៤ ឧ. សម្មត្តតន្តរហំ ។ ម. សុម្ពត្តតន្តរហំ ។ ៥ ឧ. ម. ដីម្ពត្តវណំ បិណ្ឌំ ។ ៦ ឧ. បណិបាតេន ។ ម. បណិបាតេន ។ ៧ ម. បណិបាយ ។

មហាក្ស័ត្រត្រៃវិបាក ទី ៣

ខ្ញុំបានស្តាប់ហើយ ក៏មានបីតិ មានចិត្តរីករាយ និងទូព្រះ

តថាគត ព្រមទាំងកិក្ខុជាសិស្សឲ្យឆាន់ ហើយប្រាថ្នានូវត្រៃ

ណែននោះ ។ កាលនោះ ព្រះនាយក ទ្រង់មានចំណែក

ប្រៀបស្មើដោយសត្វហង្ស ទ្រង់បញ្ចេញព្រះវាចាដូចជាស្ករ

មានសំឡេងដូចសត្វហង្ស ដូច្នោះថា

អ្នកទាំងឡាយ ចូរមើលមហាមាត្យន្ត្រី ជាអ្នកក្លៀវ

ភ្នាក់ងារកាតក្តី ជាអ្នកមានរោមរៀវមានចុងដ៏ មានភ្នែក

និងមុខស្រស់បស់ល្អ រុងរឿងដូចសម្បុរកែវដូចត កំពុង

គ្រាបទៀបបាទមូលនៃតថាគត ជាអ្នកមានយសធំ ដោយ

បរិវារច្រើន ដែលស្តេចទ្រង់ប្រទានឲ្យ ឯមហាមាត្យន្ត្រី

ប្រាថ្នា នូវតំណែងរបស់កិក្ខុ ដែលជាអ្នកឈ្លាសក្នុងពាក្យ

ដោយចិត្តរីករាយ មហាមាត្យន្ត្រី នឹងមិនទៅកាន់ទុក្ខតិ

អស់មួយសែនកប្ប ដោយចង្ហាន់បិណ្ឌបាត្រនេះផង ដោយ

ការបរិច្ចាគនេះផង ដោយការតាំងសេចក្តីប្រាថ្នានេះផង ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ទេវេសុ ទេវេសោភាក្សំ មនុស្សេសុ មហាន្តំ^(១)
 អនុកោត្តារេសេសេន^(២) ជំព្វានំ ចាបុណិស្សតិ ។
 សតសហស្សេសីតោ កក្កេ ឌីក្កាកកុលសម្ពុរោ
 តោតមោ ឆាម ឆាមេន សត្តា លោកេ ភវិស្សតិ ។
 តស្ស ធម្មេសុ ឆាយាទោ ឌីរសោ ធម្មជំម្មិតោ
 កក្កេ ឆាម ឆាមេន ហេស្សតិ សត្តសារីកោ ។
 តតោហំ សុកតំ កាវិ កត្វាន ជិដសាសនេ
 ជហិត្វា មាទុសំ ទេហំ តុសិតំ អភមាសហំ ។
 ទេវមនុស្សេជ្ជានិ សុត្តេហោ អនុសាសិយ
 ពារណសីសមាសន្នេ^(៣) ជាតោ កេណិយជាតិយា ។
 សតសហស្សបរិវារេ^(៤) សបជាបតិកោ អហំ
 បញ្ចបច្ឆេកតុទ្ធានំ សតានិ សមុបដ្ឋហី ។

---

១ ខ.ម. មហាន្តំ ។ ២ ខ.ម. អនុក្កាសេសេន ។ ៣ ខ. ពារណសិយំ អាសន្នេ ។
 ៤ ខ.ម. សតសហស្សបរិវារេន ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អ. ១៦

មហាមាត្យន្ត្រះ នឹងទទួលនូវស្នេហា ក្នុងទេវលោក

នូវភាពជាធិក្នុងមនុស្ស នឹងបានដល់នូវព្រះនិព្វាន ដោយ

សេសសល់នៃផល ។ ក្នុងកប្បទិម្ហយសៃន អំពីកប្បនេះ

ព្រះសាស្តាព្រះនាមគោតម ទ្រង់កើតក្នុងត្រកូលក្សត្រឡាភ័ក្ត្រ

នឹងត្រាស់ឡើងក្នុងលោក ។ ឯមហាមាត្យនេះ នឹងបានជា

ធម្មទាយាទ របស់ព្រះគោតមនោះ ជាឧរស ជាធម្មនិម្មិត

មាននាមថា កប្បនៈ ជាសាវ័ករបស់ព្រះសាស្តានោះ ។

លំដាប់នោះ ខ្ញុំធ្វើសក្ការៈដ៏ល្អ ក្នុងសាសនារបស់ព្រះជិន-

ស្រី លុះខ្ញុំលះរាងកាយជារបស់មនុស្សហើយ ទៅកើតក្នុង

ឋានគុសិត ។ ខ្ញុំបានគ្រប់គ្រងនូវទេវរាជសម្បត្តិ នឹងមនុស្ស-

រាជសម្បត្តិ ដោយស្តាប់ស្តាប់ហើយ ទើបខ្ញុំមកកើតក្នុងកំណើត

កេណិយៈ ជិតគ្រុងពាកណសី ។ ខ្ញុំមានបរិវារមួយសែន

មានភរិយា បានចូលទៅបម្រើព្រះបច្ចេកពុទ្ធ ៥០០ អង្គ ។

តតិយំ មហាវប្បិទត្ថេរាបទានំ

តេមាសំ កោជយិត្តាន	អប្បាទម្បិ(១) តិច្ឆិវិ
តតោ ចុតា មយំ សព្វេ	អហម្ម តិទស្សបកា ។
បុរោ សព្វេ មនុស្សតិ	អាគម្ម(២) តតោ ចុតា(៣)
កុក្កជម្មំ បុរេ ជាតា	ហិមវន្តស្ស បស្សតោ ។
កប្បិរោ ឆាមហំ អាសី	វាជបុត្តោ មហាយសោ
សេសាមក្កកុលេ ជាតា	មមេវ បរិវាយិ ។
មហាវជ្ជសុទ្ធំ បត្តោ	សព្វកាមសមិទ្ធិរោ(៤)
វាលិដេហិ សមក្ខានំ	ពុទ្ធប្បាទមហំ សុណិ(៥) ។
ពុទ្ធា លោកេ សមុប្បន្នោ	អសមោ ឯកបុគ្គលោ
សោ បកាសេតិ សន្តម្មិ	អមតំ សុខមុត្តមិ ។
សុយុត្តា តស្ស សិស្សា ច	សុមត្តា ច អនាសវា
សុត្តា នេសំបិ វចនំ	សក្កវិត្តាន វាលិដេ ។

---

១ ឧ.ម. បញ្ចវគ្គិ ។ ២ ឧ. អាគម្ម ។ ៣ ម. អនមិច្ឆ ។ ៤ ម. ចុតោ ។ ៥ ឧ. ម. សព្វកា-
មសមិទ្ធិមា ។ ៥ ឧ. ពុទ្ធប្បាទមហាបុណិ ។

មហាកប្បន្តត្ថេរវាទ ទី ៣

យើងខ្ញុំទាំងអស់គ្នា ញ៉ាំងព្រះបច្ចេកពុទ្ធុឲ្យឆាន់ផង ឲ្យស្ងៀក
 ពាក់គ្រែចិវរផង អស់ៗខែ ទើបច្បួតចាកអត្តភាពនោះ ទៅ
 កើតកងហាននាវត្តិវិញ ។ យើងទាំងអស់ច្បួតចាកទៅតានោះ
 មកកាន់អត្តភាពរបស់មនុស្ស កើតកងកុកដប្បី ជិតព្រហិម-
 ពាន្ត ។ ខ្ញុំជារាជបុត្រ មាននាមថា កប្បិនៈ មានយសធំ
 ឯទៅតាដ៏សេស មកកើតកងត្រកូលអាមាត្យ ហែហមខ្ញុំ ។
 ខ្ញុំដល់នូវសេចក្តីសុខ ដោយរាជសម្បត្តិដ៏ធំ សម្រេចសេចក្តី
 ប្រាថ្នាទាំងពួង ខ្ញុំបានឮនូវការកើតឡើងនៃព្រះពុទ្ធ ដោយ
 ពួកពាលីជប្រាប់ថា ព្រះពុទ្ធត្រាស់ឡើងហើយ ក្នុងលោក
 ទ្រង់ជាបុគ្គលឯក ឥតមានបុគ្គលស្មើ ព្រះអង្គនោះទ្រង់ប្រ-
 កាសនូវព្រះសុទ្ធមគ្គិមតៈ ជាសុខដ៏ទុត្តម ។ ឯពួកសិស្ស
 របស់ព្រះសុទ្ធមគ្គិមនោះ ប្រកបព្យាយាមល្អ រួចស្រឡះចាក
 កិលេស ជាអ្នកមិនមានអាសវៈ លុះខ្ញុំស្តាប់ពាក្យរបស់ពា-
 លីដទាំងនោះហើយ ក៏ធ្វើសក្ការៈចំពោះពួកពាលីដនោះ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបរាជ

មហាយ(១) រដ្ឋំ សាមាទ្វា ធិក្ខមី ពុទ្ធមាមកោ

នទី ធិស្វា មហាចន្ទំ ប្បវតំ សមតិក្កិកំ ។

អប្បតិក្កំ អនាលភំ ទុក្ខំ សីយពាហនំ

កុណំ សវត្តា ពុទ្ធស្ស ភោត្តោ សមតិក្កមី ។

កវសោតំ សច ពុទ្ធា តិណ្ណោ លោកន្តក្ខវិទ្ធិ(២)

ឯតេន សច្ចវដ្ឋេន កមនំ មេ សមិជ្ឈតុ ។

យទិ សន្តិកមោ មត្តោ មោក្ខនំ សន្តិកំ(៣) សុខំ

ឯតេន សច្ចវដ្ឋេន កមនំ មេ សមិជ្ឈតុ ។

សង្ឃោ ច តិណ្ណកត្តារោ វុញ្ញត្តោ អនុគរោ

ឯតេន សច្ចវដ្ឋេន កមនំ មេ សមិជ្ឈតុ ។

---

១ ឧ វិហាយ ។ ២ ម. វិក្ក ។ ៣ ឧ. មោក្ខេ ច សន្តិកំ ។ ម. មោក្ខេ ច ច្ចន្តិកំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ខ្ញុំព្រមទាំងអាមាត្យ ជាអ្នករាប់អានព្រះពុទ្ធ ស្វីលះរាជ្យចេញ
 ដើរទៅ បានឃើញស្នឹងមហាចន្ទា មានទឹកពេញប្រៀប ។
 ជាស្នឹងមិនមានកំពង់ មិនមានឈើស្នួ (ស្ពាន) គេធ្លង
 បានដោយក្រ ជាស្នឹងមានខ្សែទឹកហើស ខ្ញុំរលឹកគុណព្រះ
 សម្មាសម្ពុទ្ធហើយ ក៏ធ្លងបានដោយស្នួស្នី ដោយគិតថា ប្រ
 សិនបើ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រង់ធ្លងនូវខ្សែទឹក គឺកញ្ជូចហើយ ដល់
 នូវព្រះនិព្វានជាទីបំផុតនៃលោក ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ (គ្រាស់
 ឡើងពិតមែន) ដំណើររបស់ខ្ញុំ សូមឲ្យសម្រេច ដោយ
 ពាក្យសច្ចៈនេះ ។ ប្រសិនបើ មគ្គជាដំណើរទៅកាន់ទីស្ងប់
 រម្ងាប់ ជាទីឲ្យនូវការរួចស្រឡះកិលេស ជាទីស្ងប់រម្ងាប់ ជា
 ទីសុខ (មានពិតមែន) ដំណើររបស់ខ្ញុំ សូមឲ្យសម្រេច
 ដោយពាក្យសច្ចៈនេះ ។ ប្រសិនបើ ព្រះសង្ឃជាអ្នកធ្លង
 ផ្លូវលំបាករួចហើយ ជាបុព្វញ្ញត្តិប្រសើរ (មានពិតមែន)
 ដំណើររបស់ខ្ញុំ សូមឲ្យសម្រេច ដោយពាក្យសច្ចៈនេះ ។

គតិយំ មហាព្រៀនត្ថេរាបទានំ

សហ កតេ សច្ចុវេ	មត្តា អបកុតិ ^(១) ជលំ
តតោ សុខេន ឧត្តិណ្ណោ	នទីតិវេ មហោរមេ ។
និសំន្នំ អន្តិសំ ពុទ្ធិ	ឧទេន្តិវេ បកុតិវិ
ជលន្នំ ហេមសេលិវេ	ទីបរុក្ខិវេ ជាតិវិ ។
សសិវេ តារាសហិតំ	សារកេហិ បុរុកុតិ
អាសវិ វិយ ^(២) វស្សន្នំ	ទេវេន ជននន្នំ ^(៣) ។
វន្តិគ្វាន សហាមន្តោ	ឯកមន្តិ ឧចារិសិ
តតោ អជ្ឈាសយំ ^(៤) ញត្វា	ពុទ្ធា ធម្មមទេសយំ ។
សុត្វាន ធម្មំ វិមលំ	អរោតុម្ព មយំ ជិនំ
បព្វាជេហិ មហាវិរ	ឧត្តិណ្ណម្ព ^(៥) កវេ មយំ ។
ស្វាត្វាតោ ភិក្ខុវេ ធម្មោ	និក្ខន្ធស្ស ករាយ ^(៦) កេ
ចរេ ព្រហ្មចរិយំ	វត្តាហ មុនិ សត្តមោ ។

---

១ ឧ. ទបគតិ ។ ២ ឧ. ម. វិសវំ វិយ ។ ៣ ឧ. ទេសនា ជលនន្នំ ។ ម. ទេសនា ជាបទន្តរំ ។ ៤ ឧ. ម. តោ អាសយំ ។ ៥ ឧ. និព្វិន្តិកម្ព ។ ម. និព្វិន្តិកម្ព ។ ៦ ឧ. ម. ទុក្ខនរណាយ ។

មហាកប្បន្តត្ថេរវគ្គ ទី ៣

លុះខ្ញុំធ្វើសច្ចៈដ៏ប្រសើររួចហើយ ទឹកស្អាតក៏រងខ្លះអស់អំពីផ្លូវ
 លំដាប់នោះ ខ្ញុំឆ្លងឡើងលើក្រើយស្អាត ជាទីមនោរម្យដោយ
 សុវត្ថិភាព ។ ខ្ញុំបានឃើញព្រះពុទ្ធទ្រង់គង់នៅ មានរស្មីដូច
 ព្រះអាទិត្យដែលរះឡើង ទ្រង់រុំរឿងដូចក្នុងមាស មានពន្លឺ
 ដូចដើមឈើប្រចាំទ្វីប ។ មានពួកសាវ័កចោមរោម ដូចព្រះ
 ចន្ទដែលប្រកបដោយពួកផ្កាយ ឬដូចជាទឹកហូរដែលទេវ-
 តាបង្គំចុះមក ទ្រង់ជាទីរីករាយរបស់ពួកជន ។ ខ្ញុំព្រមទាំង
 អាមាត្យ លុះថ្វាយបង្គំហើយ ចូលទៅកាន់ទីសមគួរ លំ-
 ដាប់នោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ជ្រាបអធ្យាស្រ័យ ហើយបាន
 សម្តែងធម៌ ។ លុះយើងខ្ញុំស្តាប់ធម៌ស្អាត មិនមានមន្ទិល
 ទើបក្រាបចូលព្រះជិនស្រីថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ទ្រង់ព្យាយាម
 ធំ សូមព្រះអង្គបំបួស យើងខ្ញុំនឹងឆ្លងកត់ទាំងឡាយ ។
 ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាព្រះមុនីទី ៧ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ធម៌ដែលតថាគតពោលល្អហើយ ដល់អ្នកទាំង
 ឡាយ ជាធម៌ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីធ្វើនូវព្រះនិព្វាន ជាទីបំផុត
 នៃកងទុក អ្នកទាំងឡាយ ចូរប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈចុះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

សហ វាចាយ សព្វេបិ	ភិក្ខុវេសនក មយំ
អហុម្ម ^(១) ឧបសម្មន្ទា	សោតាបញ្ញាវ សាសនេ ។
តតោ ជេតវនំ កុត្តា	អនុសាសិ វិជាយកោ
អនុសិដ្ឋា ជិនេយាហំ	អរហន្តំ អមាបុណី ។
តតោ ភិក្ខុសហស្សានិ	អនុសាសិមហំ តទា
មហានុសាសនកក	តេបិ អាស្សំ អនាសវា ។
ជិនោ តស្មី កុណោ តុដ្ឋោ	ឯតទក្ខេ វេបេសិ មំ
ភិក្ខុឡំ វាទកានក្ខេ	កប្បំ ចោតិ មហាជនេ ^(២) ។
សតសហស្សេ កតំ កម្មំ	ដលំ ទស្សេសិ មេ វេ
សុម្មតោ សរវេកោវ	កិលេសេ ឈាមយំ មម ។

១ ឧ. អហុម្ម ។ ២ ឧ. មហាជនោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ពួកយើងខ្ញុំទាំងអស់ ទ្រទ្រង់ភេទជាភិក្ខុតំណាលនឹងព្រះពុទ្ធ-
 ដីកា លុះបានទមសម្បទាហើយ ក៏បានជាសោតាចន្ទបុគ្គល
 ក្នុងសាសនា ។ លំដាប់នោះ ព្រះនាយកទ្រង់ស្តេចទៅ
 កាន់វត្តជេតពន ទ្រង់ប្រៀនប្រដៅខ្ញុំ ឯខ្ញុំដែលព្រះជិនស្រី
 ទ្រង់ប្រៀនប្រដៅហើយ ក៏បានដល់នូវព្រះអរហត្ត ។ លំ-
 ដាប់នោះ ខ្ញុំប្រដៅពួកភិក្ខុមួយពាន់រូប ពួកភិក្ខុទាំងមួយពាន់
 នោះ ធ្វើតាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ខ្ញុំ ក៏ទៅជាអ្នកមិនមាន
 អាសវៈ ក្នុងកាលនោះ ។ ព្រះជិនស្រីទ្រង់ត្រេកអរ ក្នុង
 គុណនោះ ទ្រង់តាំងខ្ញុំក្នុងទីជាឯកទគ្គៈ ក្នុងកណ្តាលមហា-
 ជនថា កប្បនភិក្ខុ ជាកំពូលនៃពួកសាវ័កអ្នកឲ្យឧវាទភិក្ខុ ។
 ព្រះជិនស្រីទ្រង់សម្តែងផលកម្ម ដែលខ្ញុំធ្វើហើយ ក្នុងកប្បទី
 មួយសែន ក្នុងសាសនានេះ ខ្ញុំមានចិត្តរួចស្រឡះហើយ ដូច
 ជាសន្តិវិទូនសរ ខ្ញុំជុតកិលេសទាំងឡាយរបស់ខ្ញុំហើយ ។

បញ្ចំ ទ្រព្យមល្លបុត្តត្រោវបទានំ

កិលេសា យា បិតា មយ្ហំ ភវ សព្វេ សម្មហតា

នាគោវ ពុទ្ធនំ នេត្តា វិហារមិ អនាសវេ ។

ស្វាភតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

បដិសម្ព័នា ចតស្សោ វិហោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ

ធន្យភិញ្ញា សង្ខកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។

ឥត្តំ សុទំ អាយស្មា មហាកប្បិទោ បរោ ឥមា

តាថាយោ អភាសិត្តានិ ។

មហាប្បិទត្រៃស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

បត្តតំ ទ្រព្យមល្លបុត្តត្រោវបទានំ

(១២៤) បទុមុត្តរោ នាម ជិទោ សព្វលោកវិទូ មុនិ

ឥតោ សតបហស្សម្ពំ កម្សេ ឧប្បជ្ជិ ចក្កមា ។

ទព្វមល្លបុត្តត្ថេរាបទាន ទី ៤

កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំ
 ដកចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់
 ចំណង ដូចជាដីកាត់ផ្តាច់នូវទម្ងន់ ។ ឧ ។ ខ្ញុំមកល្អហើយ
 ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សា-
 សនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិទ្ធ ៤
 វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
 ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះមហាកប្បិនត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវភាព

ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ មហាកប្បិនត្ថេរាបទាន ។

ទព្វមល្លបុត្តត្ថេរាបទាន ទី ៤

(១២៤) ក្នុងកប្បទិមួយសែន អំពីកប្បនេះ ព្រះ
 ជិនស្រី ព្រះនាមបទមត្តរៈ ជាអ្នកប្រាជ្ញ ទ្រង់ជ្រាបនូវ
 លោកទាំងពួង ព្រះអង្គមានចក្ខុ ទ្រង់កើតឡើងហើយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឡុំវេទកោ វិញ្ញាបកោ តារកោ សព្វនាណំនំ

ទេសនាកុសលោ ពុទ្ធា តារេសិ ជនតិ ពហំ ។

អនុកម្មកោ ការុណាកោ ហិតេសី សព្វនាណំនំ

សម្បត្តេ តិគ្គិយេ សព្វេ បញ្ចសីលេ បតិដ្ឋហិ ។

ឯវំ និរកុលំ អាសិ សុញ្ញតិ តិគ្គិយេហិ ច

វិចិត្តំ អរហន្តេហិ វសីក្ខតេហិ តាទិកិ ។

វតនានដ្ឋបញ្ញាសិ ឧក្ខតោ សោ មហាមុនិ

កញ្ចនក្សយសង្កាសោ ពត្តិសវេលក្ខណោ ។

វស្សសតសហស្សានិ អាយុ វិជ្ជតិ តារទេ

តាវតា តិដ្ឋមាទោ សោ តារេសិ ជនតិ ពហំ ។

តទាហំ ហិសវតិយំ សេដ្ឋិបុត្តោ មហាយសោ

ឧបេត្តា លោកបដ្ឋោតិ អស្សោសី ធម្មទេសនំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ព្រះពុទ្ធត្រង់ប្រទានឧពេទ ត្រង់បំភ្លឺ ត្រង់ចម្លងពួកសត្វទាំង
 ពួង ត្រង់ឈ្មាសក្នុងទេសនា ចម្លងប្រជុំជនដ៏ច្រើន ។ ព្រះ
 អង្គមានសេចក្តីអនុគ្រោះ មានសេចក្តីករុណា ត្រង់ស្វែងរក
 ប្រយោជន៍ដល់សត្វទាំងពួង តែងញ៉ាំងពួកតិរិយទាំងពួងដែល
 ជួបប្រទះឲ្យតាំងនៅក្នុងសីល ៥ ។ កាលយ៉ាងនេះ សាស-
 នារបស់ព្រះអង្គមិនរីករវៃ ជាសាសនាសូន្យចាកពួកតិរិយ ជា
 សាសនាវិចិត្រដោយពួកព្រះអរហន្ត ដែលស្តាប់ដំនាញ ជា-
 តាទីបុគ្គល ។ ព្រះមហាមុនីអង្គនោះ មានកំពស់ ៥៨ ហត្ថ
 ប្រាកដស្មើដោយគ្រឿងបូជា ជាវិការៈនៃមាស មានលក្ខ-
 ណៈដ៏ប្រសើរ ៣២ ប្រការ ។ មានព្រះជន្មាយុមួយសែនឆ្នាំ
 ព្រះបទុមុត្តរៈអង្គនោះ កាលប្រតិស្ថាននៅ ត្រង់ចម្លងប្រ-
 ជុំជនច្រើន កំណត់ត្រីមនោះ ។ កាលនោះ ខ្ញុំភីតជាសេដ្ឋី-
 បុត្ត មានយសធំ ក្នុងក្រុងហង្សវ្រតី បានចូលទៅជិតព្រះ
 សមុទ ជាប្រទីបក្នុងលោក បានស្តាប់ធម្មទេសនា ។

បត្តន្ត ទព្វមល្លបុត្តញ្ញោបទានំ

សេនាសនាទិ កិក្ខុនំ បញ្ញាបេន្តិ សសាវកំ
 កិត្តយន្តស្ស វេទនំ សុណិត្វា មុទិតោ អហំ ។
 អន្តិការំ សសង្ឃស្ស កត្វា តស្ស មហេសិនោ
 ទិបត្ត សិរសា ទានេ តស្សានំ អភិបត្តយំ ។
 តទា ហិ សោ(១) មហារីរោ មម កម្មំ បកិត្តយំ(២)
 យោយំ សសង្ឃំ កោជេសិ សត្តាហំ លោកនាយកំ ។
 សោយំ កមលបត្តាក្ខា សិហិសោ កនកត្តិចោ
 មម(៣) ទានម្បលេ ទិបតិ(៤) បត្តយំ(៥) ហំ ទម្ពត្តមំ ។
 សតសហស្សេ ឥតោ កប្បេ ឌីក្កាកកុលសម្ពរោ
 តោតមោ ទាម ទាមេន សត្តា លោកេ កវិស្សតិ ។
 សាវកោ តស្ស ពុទ្ធស្ស ទត្វោ ទាមេន វិស្សតោ
 សេនាសនបញ្ញាបកោ អត្តោ ហេស្សតិយំ តថា(៦) ។

---

១ ឧ. តទហំ ស ។ ម. តទហ ស ។ ២ ឧ. ម. បត្តន្តយំ ។ ៣ ឧ. មំ ។ ៤ ឧ. បតិពោ ។
 ៥ ឧ. បត្តយំ ។ ៦ ឧ. យោស្សតយំ តទា ។

ទ្បមល្អបុត្តត្ថេរាបទាន ទី ៤

ខ្ញុំបានស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកា របស់ព្រះមុនី ទ្រង់សម្តែងនូវគុណ
 នៃសារីករបស់ព្រះអង្គ ជាអ្នកក្រាលសេនាសនៈដល់ពួកភិក្ខុ
 ក៏មានចិត្តរីករាយ ។ ខ្ញុំធ្វើការកសាងចំពោះសង្ឃ ហើយ
 ក្រាបចុះទៀបព្រះបាទា របស់ព្រះមហេសីអង្គនោះ ដោយ
 សិរ្សៈ ប្រាថ្នានូវតំណែងនោះ ។ កាលនោះ ព្រះមហាវិរៈ
 អង្គនោះ ទ្រង់សម្តែងសរសើរនូវកម្មរបស់ខ្ញុំថា

កុលបុត្តណា ញ៉ាំងតថាគតជាលោកនាយក ព្រមទាំង
 ភិក្ខុសង្ឃឲ្យឆាន់ អស់ថ្ងៃ ៧ ។ កុលបុត្រនោះ មានភ្នែកដូច
 គ្របកឈូក មានស្មាដូចសត្វសីហាៈ មានស្បែកដូចមាស
 ក្រាបចុះទៀបបាមូលនៃតថាគត ហើយប្រាថ្នានូវទីដីប្រ-
 សើរ ។ ក្នុងកប្បទីមួយសែន អំពីកប្បនេះ ព្រះសាស្តាព្រះ
 នាមគោតម ទ្រង់កើតក្នុងត្រកូលក្សត្រឧក្កាកៈ នឹងបាន
 ត្រាស់ក្នុងលោក ។ កុលបុត្រនេះ នឹងបានជាសារីករបស់
 ព្រះពុទ្ធអង្គនោះ ប្រាកដនាមថាទេព្វៈ ជាអ្នកក្រាលអាសនៈ
 ជាកំពូល (នៃសារីកទាំងពួង) ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

តេន កម្មេន សុកតេន ចេតនាបណ្ឌិដិហំ ច	
ដហិត្វា មាណុសំ ទេហំ	ភាវត្តិសំ អភព្ពហំ ។
សតានំ ភិណិក្ខុត្តញ្ញ	ទេវេជ្ជមការយី
តថា បញ្ចសតត្តុត្តិ	ចក្កវត្តំ អហោសហំ ។
បទេសវជ្ជំ វិប្បលី	កណាមាតោ អសង្ខយំ
សព្វត្ត សុខិតោ អាសី	តស្ស កម្មស្ស វាហសា ។
ឯកនុតេ វតោ កប្បេ	វិបស្សី ធាម ឆាយកោ
ឧប្បជ្ជិ ចារុនយោ(១)	សព្វធម្មវិបស្សកោ ។
ទុដ្ឋចិត្តោ ឧបវដិ	សាវកំ តស្ស តាដិមោ
សញ្ញាសវបវិត្តណំ	សុទ្ធាតិ ច វិជានិយ ។
តស្សេវ នវវិស្ស	សាវកានំ មហោសិនិ
សលាកំ ច កហិត្វាន	ទីរោទនមទាសហំ ។

១ ម. បារុវស្សតោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ខ្ញុំលះបង់រាងកាយ ជារបស់មនុស្សហើយ បានទៅ
 កើតឯឋានតាវត្តិន្យ ដោយកម្មដែលខ្ញុំធ្វើល្អនោះផង ដោយ
 ការតាំងសេចក្តីប្រាថ្នានោះផង ។ ខ្ញុំបានទទួលទេវរាជសម្បត្តិ
 អស់ ៣០០ ដង បានជាស្តេចចក្រភត្តិ អស់ ៥០០ ដង ។ ខ្ញុំ
 បានគ្រប់គ្រងប្រទេសរាជ្យដ៏ធំទូលាយ រាប់ជាតិមិនអស់ ខ្ញុំ
 ដល់នូវសេចក្តីសុខ ក្នុងកតាទាំងពួង ដោយអំណាចនៃកុសល-
 កម្មនោះ ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ព្រះនាយកព្រះនាម
 វិបស្សី ទ្រង់មានព្រះនេត្ររុងរឿង ទ្រង់ឃើញច្បាស់នូវធម៌
 ទាំងពួង ទ្រង់ត្រាស់ឡើង ។ ខ្ញុំមានចិត្តប្រមូល គំរះដៀល
 សារីក្កអ្នកមិនមានអាសវៈទាំងពួង របស់ព្រះអង្គ ជាតាទិ-
 បុគ្គល ហើយប្តេជ្ញាខ្លួនថា អាត្មាអញស្អាត ។ (លុះមក
 ខាងក្រោយ) ខ្ញុំកាន់យកស្លាកហើយ ប្រគេនបាយលាយ
 ដោយទឹកដោះស្រស់ ដល់ពួកសារីក្កអ្នកស្វែងរកសីលគុណ
 របស់ព្រះវិបស្សីអង្គនោះ ទ្រង់មានព្យាយាមជាងពួកនរ ។

បគ្គំ ទព្វមល្លបុត្តន្តោបទានំ

ឥមម្ហំ កន្តុកេ កឃ្យេ ព្រហ្មពទ្ធ មហាយសោ
 កស្សុចោ ឆាម ឆាមេន ឧប្បជ្ឈំ វិនិំ វិរោ ។
 សាសនំ ជោតយិត្វាន អភិកុយ្យ កុតិក្ខិយេ
 វេនេយ្យេ វិនយិត្វាន ធិត្ថុតោ សោ សហវិកោ ។
 សសិស្សេ ធិត្ថុតេ ឆាថេ អត្តមេន្តម្ហំ ហាសនេ
 នេវ កន្តិសុ សំវិត្តា មុត្តកេសា រុទ្ធមុខា
 ធិញយិស្សតិ ធម្មក្ខោ ន បស្សិស្សនម សុត្តតេ
 ន សុណិស្សនម សទ្ធិម្ហំ អហោ នោ អប្បបុញ្ញតា ។
 តនាយំ បវេសិត្តា អចលា សា បុលាបុលី (១)
 សាគរោ ច សលោកោវ(២) វិនទី កកុណំ កិរិ ។

១ ឧ.ម ចលាចលា ។ ២ ឧ.ម. សសោកោវ ។

ទ្រឹស្តីបុព្វត្ថេរាបទ ទី ៤

ក្នុងកប្បនេះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះនាមកស្សបៈ មានដៅពង្សដ៏
 ប្រសើរ ទ្រង់មានយសធំ ប្រសើរជាងពួកអ្នកប្រាជ្ញ ទ្រង់
 គ្រាស់ឡើង ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធនោះ ព្រមទាំងសាវ័ក ទ្រង់
 ញ៉ាំងសាសនាឲ្យរុងរឿង ទ្រង់គ្របសង្កត់ពួកភិរិយាភក្រក់
 ទ្រង់ណែនាំវេនេយ្យសត្វ ហើយបរិនិព្វាន ។ កាលព្រះ
 លោកនាថ ព្រមទាំងសិស្សបរិនិព្វានហើយ កាលសាសនា
 សាបសូន្យហើយ ពួកទេវតាមានសេចក្តីភក់ស្លុត រំសាយសក់
 មានមុខទឹកដោយទឹកភ្នែក កន្ទក់កន្ទេញថា ព្រះសម្មា
 ទ្រង់ប្រាប់ធម៌ នឹងបរិនិព្វាន ពួកយើងនឹងមិនឃើញព្រះអង្គ
 ដែលមានវត្តល្អ នឹងមិនបានស្តាប់ព្រះសម្មា ឧហ្ម័ ពួកយើង
 ចំជាអ្នកឥតបុណ្យមែន ។ កាលនោះឯង ដែនដីទាំងមូល
 នេះ ដែលជារបស់មិនញាប់ញ័រ ដែនដីនោះធំទូលាយផង
 សាគរព្រមទាំងលោកផង ក៏បែរជាបន្ទិសប្រែកករណា ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ចតុទ្គិសា ទុទ្គកិយោ ^(១)	នាទយឹសុ អមាទុសា ^(២)
សមន្តតា អសនិយោ	បតិសុ ច កយាវហា ។
ឧត្តា បតិសុ ឧកសា	ធូមកេតុ បទិស្ស្រ ^(៣)
សច្ចមា ជាលវដ្ឋា ច ^(៤)	វរឹសុ កកុណំ មតា ។
ឧប្បាទេ នារុណោ ទិស្វា	សាសនត្ថន្តស្វចកេ ^(៥)
សំវិត្តា កិក្ខុវេ សត្ត ^(៦)	ចិន្ទយិម្ហ មយំ តទា ។
សាសនេន វិនាម្ហកំ ^(៧)	ជីវិតេន អលំ មយំ
បវិសិត្តា មហារត្តំ	យុញ្ញាម ជិនសាសនំ ។
អន្តសម្ព តនារញ្ញ	ឧត្ថិទ្ធិ សេលបព្វតំ ^(៨)
និស្សេណិយា តមារុញ្ញ	និស្សេណី ចាតយិម្ហសេ ^(៩) ។
តទា ឱវទិ ចោ ថេរោ	តុទ្ធិប្បាទោ សុទ្ធិលុកោ
សទ្ធា វា ទុល្លក ^(១០) លទ្ធា ចោកំ សេសញ្ច សាសនំ ។	

---

១ ម. ទុទ្រកិយោ ។ ២ ឧ. សមនុសា ។ ៣ ម. ច ទិស្សតិ ។ ៤ ឧ. សព្វត្ថ ល-
 ដិសត្តា ច ។ ៥ ឧ. សាសនត្ថញ្ញ ស្វចកំ ។ ៦ ឧ. តត្ថ ។ ៧ ឧ. វិវាសម្ព ។ ៨
 ឧ. ម. សេលម្ពត្តមំ ។ ៩ ឧ. ធាតបម្ពសេ ។ ១០ សទ្ធា វោ សុលកា ។ ម. សទ្ធាតិ
 ទុល្លកា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ស្ត្រីទាំងឡាយក្នុងទិសទាំង៤ ដែលមិនមែនជារបស់មនុស្ស
 ក៏បន្តឡើង រន្ទះទាំងឡាយជារបស់នាំមកនូវភ័យ ក៏ធ្លាក់ចុះ
 ដុំទិស ។ ភ្លើងគប់ទាំងឡាយ ក៏ធ្លាក់មកអំពីអាកាស ផ្កាយ
 ដុះកន្ទុយ អណ្តាតភ្លើង ព្រមទាំងផ្សែង ក៏ប្រាកដឡើង ពួក
 ម្រឹគ វ្រែកនូវសម្រែកករណា ។ កាលនោះ យើងជាភិក្ខុ
 ៧ រូប ឃើញហេតុកាចក្រក់ ជាចម្រងឲ្យវិនាសសាសនា
 កើតឡើង ក៏មានសេចក្តីសង្វេគ គិតគ្នាថា ពួកយើងបើ
 រៀបរយសាសនាហើយ មិនគួររស់នៅឡើយ យើងទាំង
 ឡាយគួរចូលទៅក្នុងព្រៃធំ ហើយប្រកបនូវសាសនារបស់
 ព្រះជិនស្រី ។ កាលនោះ ពួកខ្ញុំបានឃើញភ្នំខ្ពស់ក្នុងព្រៃ
 ទើបឡើងភ្នំនោះតាមបង្គោល ហើយព្រានបង្គោលពោល ។
 គ្រានោះ ព្រះថេរៈទូន្មាននូវពួកយើងថា ការកើតឡើងនៃ
 ព្រះពុទ្ធ ជាការ កម្រណាស់ សព្វសោតក៏រកបានដោយ
 កម្រដែរ ឯសាសនាដែលសេសសល់ នៅ ក៏ស្ងួតស្ងួត ។

បត្តន្ត ទព្វមល្មបុត្តក្កេរាបទានំ

និបត្តន្តំ ខណាភីតា អនន្តេ ទុក្ខសាករេ
 តស្មា បយោតោ កត្តញ្ចោ យាវតិដ្ឋតិ^(១) សាសនំ ។
 អរហា អាសិសោ ថេរោ អនាតាមិ តទានុតោ
 សុសីលា ឥតរេ យុត្តា ទេវលោកំ អកម្មសេ ។
 និព្វតោ តិណ្ណសិសារោ សុទ្ធាវសេ ច ឯកតោ
 អហញ្ច បុគ្គសាតិ ច សភិយោ ពាហិយោ តថា ។
 កុមារកស្ស្តោ ថេវ តត្ថ តត្ថបតា មយំ
 សំសារពទ្ធា មត្តា កោតមេនានុកម្មិតា ។
 មល្លេសុ កុសិណាយំ ជាតោ តព្រៀមេ សតោ
 មាតា មតា^(២) ចិត្តការុទ្ធិញ្ច តតោ និបតិតោ អហំ ។

១ ឧ. យាវ ហិ ធី ។ ម. យាវ ហិ ធី ។ ២ ឧ. បិ តា ។

ទព្វមល្លវត្តត្ថេរាបទាន ទី ៤

សត្វទាំងឡាយតែមានខណៈកន្លងហើយ រមែងធ្លាក់ចុះក្នុង
សាគរគឺសេចក្តីទុក្ខ មិនមានទីបំផុត ព្រោះហេតុនោះ សា-
សនាប្រតិស្តាននៅ ដរាបណា ពួកយើងគប្បីធ្វើព្យាយាមដ-
រាបនោះ ។ ព្រះថេរៈនោះជាព្រះអរហន្ត អនុត្តរជាលំដាប់
នឹងមហាថេរៈនោះ ជាអនាគាមី ក៏កុំទាំងឡាយក្រៅអំពីនេះ
មានសីលល្អប្រកបព្យាយាម បានទៅកើតក្នុងទេវលោក ។
(ព្រះថេរៈ ១ រូប) មានសង្សារវដ្តផ្ទុយហើយបរិនិព្វាន ព្រះថេរៈ
មួយរូបទៀត ទៅកើតក្នុងសុទ្ធាវាសព្រហ្មលោក (ឯពួកយើង)
គឺខ្ញុំ ១ បុគ្គសាតិ ១ សភិយៈ ១ ពាហិយៈ ១ និងព្រះកុមារក
ស្ស្រៈ ១ (នៅជាបុជន) ដូចគ្នា ពួកយើងក៏ចូលទៅកើត
ហើយក្នុងភពនោះ ។ បានព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមគោតមអនុ-
គ្រោះ ក៏រួចស្រឡះចាកចំណងសង្សារ ។ ខ្ញុំកើតក្នុងត្រកូល
មល្លៈ ក្នុងក្រុងកុសិនារា កាលខ្ញុំនៅក្នុងគភី មាតារបស់ខ្ញុំ
ស្លាប់ លុះគេលើកឡើងកាន់ជើងថ្កូវ ខ្ញុំក៏រួចចាកគភីនោះ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបកាសំ

បតិគោ ធិត្ថបុញ្ញមិ	គគោ ធិត្ថោតិ វិស្សតោ
ព្រហ្មចារិដលេនាហំ ^(១)	វិមុត្តោ សន្តវស្សកោ ។
ទំរោទនដលេនាហំ	បញ្ចុដ្ឋេហិ ឧទាគគោ
ទំណាសរេបវនេន	ទាមេហិ ពហុ ទោទិគោ ។
ឧកោ បុញ្ញញ្ច ទាបញ្ច	វិវិវត្តោមិទានហំ
បត្តាន បរមំ សន្តិ	វិហារមិ អនាសរេ ។
សេនាសនំ បញ្ញាបយី	ហាសយត្តាន សុត្តតេ
ជិវោ តស្មី កុណោ តុដ្ឋោ	ឯតទក្កេ វេមេសំ មំ ។
កិលេសា យាបតា មយី	កវំ សព្វេ សម្មហតា
នាគោវ ពុទ្ធនំ ធមត្តា	វិហារមិ អនាសរេ ។
ស្វាកតំ វត មេ អាសិ	មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា	កតិ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

១ ខ. ព្រហ្មចារិលេនាហំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ធ្លាក់ទៅលើគំនរស្មៅដំណែកខន្យាយ ព្រោះហេតុនោះ ទើប
 ខ្ញុំមានឈ្មោះប្រាកដថា ទេព្វៈ ខ្ញុំមានអាយុ ៧ ឆ្នាំ មាន
 ចិត្តផុតស្រឡះចាកកិលេស ដោយផលនៃព្រហ្មចរិយៈ ។ ខ្ញុំ
 ប្រកបដោយអវយវៈ ៥ ដោយផលនៃបាយ ដែលលាយទឹក
 ដោះស្រស់ ត្រូវបាបជាសំភឿនហើយដោយច្រើន ដោយ
 ការតិះតៀលព្រះខ័ណ្ឌស្រព ។ ឥឡូវនេះ ខ្ញុំកន្លងបុណ្យនិង
 បាបទាំងពីរ បានដល់នូវសេចក្តីស្ងប់យ៉ាងក្រៃលែង ជាអ្នក
 មិនមានអាសវៈ ។ ខ្ញុំក្រាលសេនាសនៈ ញ៉ាំងពួកលោកអ្នក
 មានវត្តល្អឱ្យរីករាយ ព្រះជិនស្រី ទ្រង់ត្រេកអរនឹងគុណនោះ
 ទើបតាំងខ្ញុំក្នុងទីជាឯកទគ្គៈ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំ-
 ផ្លាញហើយ ភព្វទាំងពួង ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមាន
 អាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធន៍ ។
 ឧ ។ ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំ
 បានដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។

បញ្ចម៌ កុមារកស្សបត្តេរាបទានំ

បដិសម្ពិទ្ធា ចតុស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

ធន្យភិញ្ញា សច្ចិកតា កតិ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្តិ សុទ្ធិ អាយស្មា ទព្វមល្លបុត្តោ យេវេ ឥមា

តាថាយោ អកាសិត្តានិ ។

ទព្វមល្លបុត្តេរាស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

បញ្ចម៌ កុមារកស្សបត្តេរាបទានំ

(១២៥) ឥតោ សតសហស្សម្ពិ កឃេរ្យ ឧប្បជ្ជិ ឆាយកោ

សព្វលោកហិតោ ធិរោ បទុម្ភត្តរាមកោ ។

តទាហំ ព្រាហ្មណោ ហត្ថា វិស្សតោ វេទចារត្ថ

ទិវវិហារិ វិចរិ អន្ទសំ លោកឆាយកំ ។

ចតុសច្ចំ បកាសេន្តិ ពោធិយន្តិ សនេវកំ

សសាវកំ ចិត្តកថិកំ^(១) វណ្ណាយន្តិ មហាជនេ ។

១ ឧ.ម. វិចិត្តកថិកានត្ថំ ។

កុមារកស្សបុត្តត្ថេរពទាន ទី ៥

បដិសម្ពិទ្ធា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះទព្វមល្លបុត្តត្ថេរ មានអាយុ បានសម្ព័ន្ធនូវ
ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ទព្វមល្លបុត្តត្ថេរពទាន ។

កុមារកស្សបុត្តត្ថេរពទាន ទី ៥

(១២៥) ក្នុងកប្បជ័យយសន អំពីកប្បនេះ ព្រះពុទ្ធ
ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ជានាយក ទ្រង់ទំនុកបម្រុងសត្វលោក
ទាំងពួង ជាអ្នកប្រាជ្ញ ទ្រង់កើតឡើង (ក្នុងលោក) ។ កាល
នោះ ខ្ញុំកើតជាព្រាហ្មណ៍ មានល្បីល្បាញ ជាអ្នកដល់នូវ
គ្រឿងនៃគ្រូវេទ កាលដើរទៅដើម្បីសម្រាក ក្នុងវេលាថ្ងៃ
ក៏បានជួបប្រទះព្រះលោកនាយក ព្រះអង្គជាធម្មកថិកដ៏ត្រុ-
កាល ទ្រង់កំពុងប្រកាសសម្ព័ន្ធនូវសច្ចៈ ៤ កំពុងញ៉ាំង
មហាជន ព្រមទាំងទេវតា និងសាវ័ក ឲ្យត្រាស់ដឹង ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

តនា មុនិភិច្ឆិកាហិ	និបន្តេត្វា តថាភតំ
នាណវត្តេហិ វត្តេហិ	អលក្កវិត្វាន មណ្ឌបំ ។
នាណវត្តនបដ្ឋានំ	សសង្ឃំ កោជយី តហិ
កោជយិត្វាន សត្តាហិ	នានក្ករសកោជនំ ។
នាណវត្តេហិ មុប្បេហិ	ប្បជយិត្វា សសាវកំ ^(១)
និបច្ច បាទម្បលម្មំ	តំ ហំនំ បត្តយី អហំ ។
តនា មុនិវេហ អាហា	កក្ករណោ កក្ករណាលយោ ^(២)
បស្សុដេតំ ធិជវំ	បទុមាណនលោចនំ ។
បតិបាម្មជ្ជតហុលំ	សម្មុត្តតន្តរហំ ^(៣)
ហាសាវហំ ^(៤) វិសាលក្ខំ	មម សាសនសាលយំ ^(៥) ។
មម ^(៦) បាទម្បល បតិភំ	ឯកវត្តំ ^(៧) សុមាណសំ
ឯស បត្តេតំ តំ ហំនំ	វិចិត្តកកិកត្តនំ ^(៨) ។

---

១ ម. មហាវិវំ ។ ២ ឧ. ម. កក្ករណោ កក្ករណាលយោ ។ ៣ ឧ. សម្មុត្តតន្តរហំ ។ អ. សម្មុត្តតន្តរហំ ។ ៤ ឧ. ហាសាធិកំ ។ ម. ហាសម្ពិកំ ។ ៥ ឧ.ម. សាសនលាលសំ ។ ៦ ឧ. មំ ។ ម. មេ ។ ៧ ឧ. ឯកវត្តំ ។ ម. ឯកវត្តំ ។ ៨ ឧ. វិចិត្តកកិកត្តនំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

គ្រានោះ ខ្ញុំមានចិត្តរីករាយ បាននិមន្តព្រះតថាគត រួចតាក់
 តែងមណ្ឌបដោយសំពត់ មានពណ៌ក្រហមផ្សេងៗ ហើយ
 និមន្តព្រះពុទ្ធ ព្រមទាំងព្រះសង្ឃ ដែលមានរស្មីប្រាល
 រន្ទាលដូចរតនៈផ្សេងៗ ឲ្យឆាន់ក្នុងមណ្ឌបនោះ លុះឆាន់
 ចង្ហាន់មានរសដ៏ប្រសើរផ្សេងៗ គ្រប់ៗ ថ្ងៃហើយ ទើបខ្ញុំ
 បូជាព្រះតថាគត ព្រមទាំងសាវ័ក ដោយផ្កាដ៏រិច្ចិត្រផ្សេងៗ
 ហើយក្រាបទៀបព្រះបាទ ប្រាថ្នានូវតំណែងនោះ ។

គ្រានោះ ព្រះមុនីដ៏ប្រសើរ ព្រះអង្គមានករុណា មាន
 ករុណាជាលំនៅ ទ្រង់ត្រាស់ថា អ្នកទាំងឡាយ ចូរមើល
 ព្រាហ្មណ៍ដ៏ប្រសើរនេះ⁺ ដែលមានមុខនិងភ្នែកដូចផ្កាឈូក ជា
 អ្នកច្រើន ដោយប័តិនិងបាមុជ្ជៈ មានរោមដ៏ឡើង ជាអ្នក
 នាំមក នូវសេចក្តីរីករាយ មានភ្នែកស្រឡះ មានសេចក្តី
 អាស័យ ក្នុងសាសនា នៃតថាគត មានវត្តប្រតិបត្តិតែមួយ
 មានចិត្តល្អ បានក្រាបទៀបបាទនៃតថាគត ព្រាហ្មណ៍នេះ⁺
 ប្រាថ្នានូវតំណែងនោះ គឺភាពជាអ្នកសម្តែងធម៌ដ៏រិច្ចិត្រ ។

បញ្ចមំ កុមារកស្សបញ្ចោបទានំ

សតសហស្សេ វតោ កម្មេ ឌី ក្តាកកកុលសម្ពវោ

កោតមោ ជាម ជាមេន សត្តា លោកេ កវិស្សតិ ។

តស្ស ធម្មេសុ នាយាទោ ឌីរសោ ធម្មនិម្មិតោ

កុមារកស្សហោ ជាម ហេស្សតិ សត្តសាវកោ ។

វិចិត្តបុប្ផនុស្សានិ រតនានញ្ច វិហសា

វិចិត្តកថិកានិ សោ អក្ខតំ ហបុណស្សតិ ។

តេន កម្មេន សុកតេន ចេតនាបណីដិហិ ច

ជហិត្តា មាណុសំ ទេហំ តាវត្តិសំ អកញ្ចហំ ។

បវត្តមី កវិកវេ រដ្ឋមជ្ឈេ យថា នដោ

សាខាមិកត្រដោ ហិត្តា មិតិយា កុដ្ឋិមោក្កមី ។

កុមារកស្សបត្តេរាបទាន ទី ៥

ក្នុងកប្បជីមួយសែន អំពីកប្បនេះ មានមហាបុរសសម្ពុតក្នុង
 ត្រកូលស្តេចឧត្តកាកៈ នឹងបានជាព្រះសាស្តាក្នុងលោក ព្រះ
 នាមគោតម ។ ឯព្រាហ្មណ៍នេះ នឹងបានជាឧរស ដែល
 ព្រះធម៌មិត្ត ជាអ្នកទទួលមតិកក្នុងធម៌ របស់ព្រះសាស្តា
 នោះហើយ នឹងបានជាសាវ័កនៃព្រះសាស្តា ឈ្មោះថាកុមារ-
 កស្សបៈ ។ ដោយការនិសង្សនៃជានិងសំពត់ដ៏វិចិត្រ និង
 រតនៈទាំងឡាយ កុមារកស្សបៈនោះ នឹងបានដល់នូវភាពនៃ
 ខ្លួនប្រសើរលើសលុប ជាងធម្មកថិត្រកាលទាំងឡាយ ។

ដោយអំពើដែលខ្ញុំធ្វើល្អនោះផង ដោយការតំកល់
 នូវសេក្តីប្រាថ្នានោះផង ខ្ញុំលុះលះបង់រាងកាយ ជារបស់
 មនុស្សហើយ ក៏បានទៅកើត ក្នុងឋានតាវត្តិន្យ ។ ខ្ញុំ
 វិលចុះវិលឡើង ក្នុងភពតូបនិងភពធំ ហាក់ដូចជាអ្នករាំ
 (ដែលរាំវិលចុះឡើង) ក្នុងកណ្តាលរឿណារង្គ ខ្ញុំជាសត្វ
 ត្រូវកើតដោយសាខម្រឹត បានចូលទៅចាប់ផ្តៃក្នុងមេម្រឹត ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

តទា មយំ ក្រុំតតេ វជ្ឈេវារោ ខុបដ្ឋិតោ
 សាខេន ចត្តា មេ មាតា ជិក្រោជំ សរណំ កតា ។
 តេនសោ មិករាជេន មរណា បរិមោចិតា
 បរិច្ចជិត្វាន សប្បណំ មមេវំ ឌុវទី តទា ។
 ជិក្រោជមេវ សេវេយ្យ ន សាខមុបសំសេ
 ជិក្រោជស្មី មតិ សេយ្យេ យញ្ចេ សាខស្មី ជីវិតំ ។

តេនានុសិដ្ឋា មិកយុដមេន(១)

អហញ្ច មាតា ចតវេ(២) ច តស្ស្សវរុទ្ធិ(៣)

អាកំម្ម រម្មំ តុសិតាជិវាសំ

កតា បវាសំ សយរំ យដេវ ។

១ ខ. មិតយោវិទេន ។ ២ ខ. អយំ បាយោ ឥត្ថិ ។ ម. ចិតេវ ។ ៣ ខ. តស្ស្សវិទេន ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

កាលខ្ញុំកំពុងនៅក្នុងគភី កាលនោះ វេនដែលគេសម្លាប់ក៏
មកដល់ ឯមាតារបស់ខ្ញុំ ត្រូវសាខម្រឹគលះបង់ចោល គាត់ក៏
ទៅយកនិគ្រោធម្រឹគជាទីពឹងវិញ ។ កាលនោះ មាតារបស់
ខ្ញុំនោះ ត្រូវស្តេចម្រឹគនោះជួយដោះអំពីមរណៈ តែមាតាខ្ញុំ
ស្ទើរលះជីវិតរបស់ខ្លួន ក៏ទូន្មានខ្ញុំ យ៉ាងនេះថា (ហែបុ
បើបុ ចង់បានសេចក្តីចម្រើន) ត្រូវសេពគប់នឹងនិគ្រោធម្រឹគ
កុំទៅសេពគប់ នឹងសាខម្រឹគឡើយ ការស្លាប់ក្នុងសំណាក់
និគ្រោធម្រឹគ ទើបប្រសើរ ការរស់ក្នុងសំណាក់សាខម្រឹគ
គឺប្រសើរឡើយ ។

ខ្ញុំ មាតានិងម្រឹគដទៃ ត្រូវស្តេចម្រឹគនោះ ច្រៀន
ប្រដៅហើយ ក៏ទទួលធ្វើតាមនូវឧវាទ របស់ស្តេច
ម្រឹគនោះ ហើយបានទៅកើត ក្នុងពិមាននៅឋាន
តុសិត ជាទីត្រេកអរ ហាក់ដូចជាបុគ្គល ទៅកាន់ទី
ព្រាត់ប្រាស ហើយបានត្រឡប់មកផ្ទះខ្លួនវិញ ។

បញ្ចម៍ កុមារកស្សបញ្ចេបទានំ

បុត្រោ កស្សបដីរស្ស	អត្តមន្តមិ សាសនេ
អារយ្យ សេលសិទ្ធិ	យុត្តិភូ ជិនសាសនំ ។
ឥនាទិ ហិ ^(១) រាជកហោ	ជាតោ សេដ្ឋិកុលេ អហិ ^(២)
អាបន្តកក្កា ^(៣) មេ មាតា	បព្វជិ អនការិយំ ។
សកក្កន្តំ វិទិត្តាន	ទេវទត្តមុចានយុំ
សោ អរោច វិទាសេថ	ចាបិកំ ភិក្ខុដី ឥមំ ។
ឥនាទិបិ ^(៤) មុនិទ្ទេន	ជិទេន អនុកម្មិតា
សុខិដិ ជនដិ មយ្ហិ	មាតា ភិក្ខុនុបស្សយេ ។
តំ វិទិត្តា មហិចាលោ	កោសលោ មិ អមោសយំ
កុមារបរិហារេន	នាមេនាហព្វ កស្សទោ ។
មហាកស្សបមាគម្ម	អហិ កោមារកស្សទោ
វម្មិកស្សទិសំ កាយំ	សុត្តា ពុទ្ធន ទេសិតំ ។

---

១ ឧ. ឥនាទិហំ ។ ម. ឥនាទិហំ ។ ២ ឧ. អហិ ។ ម. អហុ ។ ៣ ម. អាបន្តសុត្តា ។
 ៤ ម. ឥមាទិបិ ។

កុមារកស្សបល្លោកទាន ទី ៥

កាលសាសនានៃព្រះពុទ្ធកស្សបៈ ជាអ្នកប្រាជ្ញ សាបសូន្យ
 ទៅ ខ្ញុំបានឡើងទៅលើកំពូលភ្នំ ហើយប្រកបតាមសាសនា
 នៃព្រះជិនស្រីទៀត ។ ឥឡូវនេះ ខ្ញុំទៅចាប់ផ្តើមក្នុងត្រកូល
 សេដ្ឋី ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ ឯមាតារបស់ខ្ញុំ បានចូលទៅកាន់ផ្ទះ
 ទាំងមានគភី ។ ពួកភិក្ខុនី លុះបានដឹងថា មាតាខ្ញុំនោះមាន
 គភីហើយ ក៏នាំគ្នាចូលទៅប្រាប់ទៅទេត្ត ទៅទេត្តនោះ បាន
 និយាយថា នាងទាំងឡាយ ចូរញ៉ាំងភិក្ខុនីដ៏លាមកនេះ ឲ្យ
 វិនាស ។ ឥឡូវនេះ មាតាជាព្រះជននីរបស់ខ្ញុំ មានសេច-
 ក្តីសុខ ក្នុងសំណាក់ភិក្ខុនី ដោយសារព្រះមុនិន្ទជិនស្រីទ្រង់
 អនុគ្រោះ ។ ព្រះបាទកោសលរក្សាវែងដី ទ្រង់ជ្រាបហេតុ
 នោះហើយ ក៏បានចិញ្ចឹមខ្ញុំ ដោយគ្រឿងរក្សាកុមារ ខ្ញុំមាន
 ឈ្មោះថាកស្សបៈ ។ ខ្ញុំពឹងពាក់អាស្រ័យនឹងព្រះមហាកស្ស-
 បៈ ទើបបានឈ្មោះថា កុមារកស្សបៈវិញ ខ្ញុំបានស្តាប់ធម៌
 ដែលព្រះពុទ្ធទ្រង់សម្តែងថា រាងកាយប្រាកដដូចជាដំបូក ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

តតោ ចិត្តំ វិមុត្តំ មេ	អនុចានាយ សព្វសោ
នាយាសី ទមយិត្តាហំ	ឯតទុក្ខំ អនាបុណី ។
កិលេសា យាបិតា មយ្ហំ	ភវ សព្វេ សម្មហតា
នាតោ ពទ្ធនំ ធម្មតា	វិហារមិ អនាសវេ ។
ស្វាភតំ វត មេ អាសិ	មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា	កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
បដិសម្ពុទ្ធា ចតស្សោ	វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ធន្នកិញ្ញា សច្ចកតា	កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
ឥត្តំ សុទ្ធិ អាយស្មា	កុមារកស្សទោ មេរោ
ឥមា តាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។	

កុមារកស្សចត្តេស្ស អបទានំសមត្តំ ។

ចតុវិសតិមំ រាណវិវំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

លំដាប់ដោះ ចិត្តរបស់ខ្ញុំ ក៏រួចស្រឡះចាកអាសវៈ ព្រោះ
 មិនមានការប្រកាន់ សព្វគ្រប់ ខ្ញុំទន្ទាន់នូវខ្លួនឱ្យបានបែបបទ
 ហើយ ក៏បានដល់នូវទីជាឯកទគ្គៈ ។ កិលេសទាំងឡាយ
 ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងពួង ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជា
 អ្នកមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់
 ផ្តាច់នូវទន្ទឹង ។ ឧ ! ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធ
 របស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះ
 ពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និង
 អភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសា-
 សនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានដូច្នោះ . ព្រះកុមារកស្សបត្ថេរ មានអាយុ បានសម្ព័ន្ធនូវ

តាមទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ប៉ុន្តែ កុមារកស្សបត្ថេរ ។

ចប់ កាលាវិរៈ ទី ២៤ ។

ឆ្លើ ពាក្យព្រាមទាន់

(១២៦) ឥតោ សតសហស្ស័កំ កេឡេ ឧប្បជ្ជេ ឆាយកោ

មហាប្បកោ តិលោកតោ ឆាយេន បទុមត្ថរោ ។

ឧប្បកិញ្ញស្ស កិក្ខុស្ស កុណំ កត្តយេតោ មុនេ

សុត្តា ឧទក្កចិត្តោហំ ការំ កត្តា មហេសិទោ ។

ទត្តា សត្តាហិកំ ទានំ សសិស្សស្ស មុនេ អហំ

អភិវាទិយ សម្ពុទ្ធំ តំ ហំនំ បត្តយី តទា ។

តតោ មិ ព្យាករំ ពុទ្ធា ឯតំ បស្សេថ ព្រាហ្មណំ

បតតំ ចាទម្ភលេ មេ បិទសម្បុទ្ធវេក្ខណំ^(១) ។

ហេមយេវំ បចិត្តំ អវទានំ តនុតតំ

បលម្ពតិមតម្ភោជំ សតតិណ្ណាសម្ពុទ្ធីជំ^(២) ។

១ ឧ. បីដង បច្ចុវេក្ខណំ ។ ២ ឧ. សីតតិណ្ណំ លមំ ទិដំ ។ ម. សេតតិណ្ណាសមំ ទិដំ ។

ពាហ័យត្រៃវាបទាន ទី ៦

(១២៦) ក្នុងកប្បទីមួយសែន អំពីកប្បនេះ ព្រះពុទ្ធ
ជា នាយក ព្រះនាមបទមុត្តរៈ ព្រះអង្គមានរស្មីច្រើន ជាកំ-
ពូលនៃត្រៃលោក ស្តេចកើតឡើង (ក្នុងលោក) ។ ខ្ញុំបាន
ឮព្រះមុនី ទ្រង់សរសើរគុណ នៃភិក្ខុអ្នកគ្រាស់ដឹងចាប់ ក៏
មានចិត្តអណ្តែតឡើង ហើយបានធ្វើគ្រឿងសក្ការៈ ថ្វាយ
ព្រះមហេសី ។ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំបានថ្វាយទានដល់ព្រះ
មុនី ព្រមទាំងសិស្សអស់ ៧ ថ្ងៃ ហើយថ្វាយបង្គំព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ
ប្រាថ្នានូវតំណែងនោះ ។

លំដាប់នោះ ព្រះពុទ្ធទ្រង់ព្យាករខ្ញុំថា អ្នកទាំងឡាយចូរ
មើលព្រាហ្មណ៍នុ៎ះ ដែលក្រាបទៀបបាទមូលនៃតថាគត ជា
អ្នកមានប្រាជ្ញាជាគ្រឿងពិចារណាពេញបរិបូណ៌ មានអវយវៈ
ដូចជាគ្រឿងបូជាដែលគេទិបមាស មានសម្បុរស មានស្បែក
ស្នើង មានបបូរមាត់ក្រហម ដូចផ្លែបាសុទុំ ដែលសំយុង
ចុះរយោងរយាន ជាព្រាហ្មណ៍ស្មើដោយវត្ថុដ៏គ្រជាក់មុត ។

សុត្តន្តបដិកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

គុណាថាម្មិ ^(១) ពហុតិរិ	សម្មទ្ធកុតនុវហំ
គុណោយាយនន្ទិក្ខតិ	មិនិសម្មល្លិតាននិ ។
ឯសោ បត្តយតេ ហំនិ	ខិប្បភិញ្ញស្ស ភិក្ខុនោ
អនាគតេ មហារិរោ	តោតមោ នាម ហេស្សតិ ។
តស្ស ធម្មេសុ នាយានោ	ឱវសោ ធម្មនិម្មិតោ
ពាហិយោ នាម នាមេន	ហេស្សតិ សត្តសារិកោ ។
តនា តុដ្ឋោ ច វដ្ឋាយ	យាវជីវិ មហាម្មនី
កាវិ កត្តា តុតោ សត្តិ	អតា ^(២) សកវនិ យថា ។
ទេវក្ខតោ មនុស្សោ វ	សុខិតោ តស្ស កម្មនោ
វាហសា សិសិគ្គាន	សម្មត្តិមនុកោសហំ ។
បុនោ កស្សបដិវស្ស	អត្តន្តតម្មិ ^(៣) សាសនេ
អារុយ្ហ សេលសិខិរិ	យុត្តិត្តា ជិនសាសនិ ^(៤) ។

---

១ ម. គុណបត្ត... ។ ២ ឧ អតំ ។ ម. អត្តំ ។ ៣ ឧ. បុតោ កស្សបវិស្ស
អត្តំ ឯន្តម្ហិ ។ ម. បុតោកស្សបវិស្ស អត្តមេន្តម្ហិ ។ ៤ ឧ. ជិនសាសនេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

មានកំឡាំង គឺគុណដ៏ច្រើន មានរោមដ៏រៀវដ៏ឡើងលើ មាន
 អណ្ណដ៏ជាទីនៅនៃគុណកើតហើយ មានមុខរីកដោយបីតិ ។
 ព្រាហ្មណ៍នេះ ប្រាថ្នាគំណែងនៃភិក្ខុអ្នកគ្រាស់ដឹងឆាប់ ព្រះ
 ពុទ្ធជាមហាវិបុលស ព្រះនាមគោតម នឹងមានក្នុងអនាគត-
 កាល ។ (ព្រាហ្មណ៍នេះ) នឹងជាអ្នកទទួលនូវមតិក្នុងធម៌
 ព្រះគោតមនោះ ជាឧរសដែលធម៌និម្មិតហើយ នឹងបានជា
 សារីកនៃព្រះសាស្តា ឈ្មោះថា ពាហិយៈ ។

គ្រានោះ ខ្ញុំត្រេកអរ បានក្រោកឡើង ធ្វើសក្ការៈចំពោះ
 ព្រះមហាមុនី ដរាបដល់អស់ជីវិត លុះច្បុក (អំពីមនុស្ស)
 បានទៅកើតក្នុងឋានសួគ៌ ត្រង់ទីលំនៅជារបស់ខ្លួន ។ ខ្ញុំ
 អន្ទាលទៅកើតជាទេវតា ឬជាមនុស្ស តែងដល់នូវសេចក្តី
 សុខ ហើយបានទទួលសម្បត្តិ ដោយអាទិសង្ស័យនៃកុសល-
 កម្មនោះ ។ កាលសាសនាព្រះពុទ្ធត្រឡប់ស្របៈ ជាអ្នកប្រាជ្ញ
 ដល់នូវសេចក្តីរៀវរាយ ខ្ញុំបានឡើងទៅលើកំពូលភ្នំ ហើយ
 ប្រកបព្យាយាម ក្នុងសាសនា នៃព្រះដ៏ស្រឡាញ់ ។

ឆ្លង ពាហ៍យត្តេរុបទានំ

វិសុទ្ធិសីលោ សម្បត្តោ ជិនសាសនការោ

តតោ តុតា បញ្ច ជនា ទេវលោកំ អគ្គសេ ។

តត្ថាហំ ពាហ៍យោ^(១) ជាតោ ភាវុកក្ខេ បុត្តមេ

តតោ ជាវាយ បក្ខុក្ខេ^(២) សាកំ អប្បសិទ្ធិកំ^(៣) ។

តតោ ជាវ អភិជ្ជិត្ត កុណ្ឌ កតិចាហកំ

តនា ភីសនកេ យោវេ បតិតោ មករាលយេ^(៤) ។

តនាហំ វាយមិត្តាន មន្តវិត្តា មហោទនី

សុប្បារកំ បដ្ឋនវំ^(៥) សម្បត្តោ មន្តវេទិតោ^(៦) ។

នាវុទ្ធិវំ និវាសេត្តា តាមំ បិណ្ណាយ ចារិសី

តនាហ សោ ជនោ តុដ្ឋា អរហាយមិជាតតោ ។

១ ឧ. ម. តតោហំ ពាហ៍កោ ។ ២ ឧ. បក្ខុក្ខោ ។ ម. បក្ខុក្ខោ ។ ៣ ឧ. អប្បសិទ្ធិយ ។ ម. អត្តសិទ្ធិយ ។ ៤ ឧ. ម. មករាវេ ។ ៥ ឧ. សុប្បារបដ្ឋនំ វិ ។ ម. សុប្បារបដ្ឋនវំ ។ ៦ ឧ. មន្តវេទិតោ ។ ម. មន្តវេទិតំ ។

ពហ័យត្រៃវេទ ទី ៦

ខ្ញុំជាអ្នកមានសីលបរិសុទ្ធ ប្រកបដោយប្រាជ្ញា ជាអ្នកធ្វើ
 តាមសាសនានៃព្រះជិនស្រី ពួកជន ៥ នាក់ (ដែលប្រកប
 ព្យាយាមជាមួយនឹងខ្ញុំ) លុះច្បាតអំពីមនុស្សលោកទៅ បាន
 ទៅកើតក្នុងទេវលោក ។ បណ្តាជនទាំង ៥ នាក់នោះ ខ្ញុំ
 ឈ្មោះពហ័យៈ កើតក្នុងក្រុងការុកច្ចៈ ជាបុរីខ្ពង់ខ្ពស់ លំដាប់
 នោះឯង ខ្ញុំទៅកាន់សាគរ ឈ្មោះអប្សសិទ្ធិកៈ ដោយសំ-
 ពៅ ។ ឯសំពៅនោះបានបែកធ្លាយក្នុងសាគរ ខ្ញុំហែលទៅ
 បានពីរបីថ្ងៃ ក៏ធ្លាក់ទៅក្នុងលំនៅនៃសត្វមករ ជាទីគួរខ្លាចដ៏
 ពន្លឺក ។ គ្រានោះ ខ្ញុំប្រឹងប្រែងឆ្លងមហាសមុទ្រ ក៏បានដល់
 កំពង់ផែដ៏ប្រសើរ ឈ្មោះសុប្បារកៈ ទាំងកំពង់មានសេចក្តី
 ញាប់ញ័រដ៏ចម្រាប់ ។ ខ្ញុំស្ងៀកសម្បកឈើ ដើរចូលទៅក្នុង
 ស្រុកដើម្បីជុំបាយ គ្រានោះ មានជនម្នាក់ គ្រេកអរហើយ
 និយាយថា នេះជាព្រះអរហន្ត បាននិមន្តមកក្នុងទីនេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឥមំ អន្ទេន ចានេន វត្ថុន សយនេន ច

កេសជ្ជេន ច សក្កតា ហេស្សាម សុខិតា មយំ ។

មច្ចុយានិំ តនា លាភិ តេហំ សក្កតម្ភជិតោ(១)

អរហាហន្តិ(២) សង្កប្បំ ឧប្បាទេសី អយោនិសោ ។

តតោ មេ ចិត្តមញ្ញាយ ហោទយំ បុព្វទេវតា

ន តិំ ឧបាយមគ្គញ្ញ តុតោ ហំ អរហា ភវេ ។

ហោនិតោ តាយ សិវិតោ តនាហំ បរិបុច្ឆំ តំ

កេ វា ឯតេ កុហំ លោកេ អរហតោ ធុរត្តមា ។

---

១ ឧ. ម. សក្កតម្ភជិតំ ។ ២ ឧ. អរហាយន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ពួកយើងនឹងធ្វើសក្ការៈ ចំពោះព្រះអរហន្តនេះ ដោយបាយ
 ទឹក សំពត់ ទីជេក និងកេសជ្ជៈ ហើយនឹងបានសេចក្តីសុខ ។
 គ្រានោះ ខ្ញុំជាអ្នកបានបង្ហូរទាំងឡាយ ត្រូវជនទាំងនោះ
 ធ្វើសក្ការបូជា ក៏ញ៉ាំងសេចក្តីត្រិះរិះ ឲ្យកើតឡើង ដោយ
 ខុសទបាយនៃប្រាជ្ញាថា អាត្មាអញជាព្រះអរហន្ត ។ លំ-
 ដាប់នោះ បុព្វទេវតាមួយអង្គ (ទេវតាជាមិត្តដែលធ្លាប់
 ធ្វើកុសលជាមួយភ្នាក់ងារជាតិមុន) បានដឹងចិត្តខ្ញុំ ក៏មកជាសំ-
 ភ្លើងខ្ញុំថា អ្នកមិនទាន់ដឹងផ្លូវជាទបាយនៃព្រះនិព្វានទេ តើ
 នឹងជាព្រះអរហន្ត ដូចម្តេចកើត ។ គ្រានោះ ខ្ញុំត្រូវទេវតា
 នោះជាសំភ្លើងហើយ ក៏ភក់ស្ងួត បានសួរទេវតានោះថា
 បុគ្គលដូចម្តេច ដែលជាព្រះអរហន្តក្នុងលោក ជាអ្នកខ្ពង់
 ខ្ពស់ជាងពួកមនុស្ស ហើយអរហន្តទាំងនោះ នៅទីណា ។

ឆ្លង ពហ័យឆ្កេរខាន់

សាវត្ថុយំ កោសលមជ្ជេវ ជំនោ

បហូតបញ្ចោ វេក្ខវមេធសោ

សោ សក្យបុត្តោ អរហា អនាសវោ

ទេសេតិ ធម្មំ អរហត្តបតិយា ។

តទស្ស សុត្តា វេទនំ សុប័ណ៌តោ

និដិវ លទ្ធា កថណោ សុវិម្មិតោ(១)

ឧទត្តចិត្តោ អរហត្តមុត្តមំ

សុទស្សនំ ទដ្ឋមន្តតោចរំ ។

តនា តតោ(២) និក្ខមិត្តាន សត្តោ

សនា ជិនំ(៣) បស្សមិ វិមលាននំ(៤)

ឧបេច្ឆ រម្មំ វិជិត្តយំវ តំ

និរេដ អប្បច្ឆី កុហំ លោកនន្តោ ។

១ ខ. កបណោ វិម្មិតោ ។ ម. កបណោតិ វិម្មិតោ ។ ២ ខ. រតោ ។ ៣ ម. បរានិនំ ។
៤ ម. កមណននំ ។

ពហ័យត្ថេរាបទាន ទី ៦

(ទេវតាភបថា) ព្រះជិនស្រី ព្រះអង្គមានប្រាជ្ញាច្រើន
 មានប្រាជ្ញាដូចដែនដីដ៏ប្រសើរ ស្តេចនៅក្នុងកោសល-
 មន្ទីរ ទៀបក្រុងសាវត្ថី ព្រះអង្គជាសក្យបុត្រ ជាព្រះ
 អរហន្ត មិនមានអាសវៈ ទ្រង់សម្តែងធម៌ ដើម្បីដល់
 នូវព្រះអរហត្ត ។ ខ្ញុំគ្រាន់តែព្យាបាលទេវតានោះហើយ
 ក៏ឆ្កែតកាយ ឆ្កែតចិត្ត អស្ចារ្យក្នុងចិត្ត មានចិត្តត្រេកអរ
 ដូចជាមនុស្សកំព្រា បានកំណប់ទ្រព្យ (ដោយខ្ញុំគិត
 ឃើញថា) ការឃើញព្រះអរហន្ត ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ មាន
 អារម្មណ៍ជាទីបំផុត ជាការឃើញប្រពៃ ។ គ្រានោះ
 ខ្ញុំចេញពីស្រុកនោះ ដើរទៅកាន់សំណាក់ព្រះសាស្តា
 ប្រាជ្ញាឲ្យបានឃើញព្រះជិនស្រី ព្រះអង្គមានព្រះភក្ត្រ
 ប្រាសចាកមម្ពិលសព្វកាល ខ្ញុំចូលទៅក្នុងស្រុកឈ្មោះ
 វិជិតៈ ជាទីត្រេកអរ បានសួរពួកព្រាហ្មណ៍ថា ព្រះ
 ពុទ្ធជាទីត្រេកអរនៃសត្វលោក គង់នៅក្នុងទីណា ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

តតោ អវោច្ចំ ទេវទេវវណ្ណតោ

ប្បំ បវេជ្ជោ អសនេសោយ សោ

បច្ឆេហំ^(១) ឱប្បំ មុនិទស្សនុស្សុកោ

ឧបេច្ឆ វណ្ណហំ តមក្កប្បកលំ ។

តតោហំ តុវដំ កណ្ណំ

សាវត្ថំ បរមត្ថមំ

វិចារណំ តមទ្ធក្កំ

បិណ្ឌិតំ អបិហាភិទំ ។

បត្តចារណំ អលោលក្កំ

ដោតយន្តំ ឥនាមត្ថំ^(២)

សិវិនិលយសង្កាសំ

វវិនិត្តហារាទនំ ។

តំ សមេច្ឆ ធិបត្តាហំ

ឥទំ^(៣) វចនមត្រវំ

ក្កុបថេ វិប្បនដ្ឋស្ស

សរណំ ហោហំ តោតម ។

១ ឧ. សសោវិ ។ ២ ឧ. ភាជយន្តំ... ។ ៣ ឧ. បាបយន្តំ បីតារវិ ។ ៤ ឧ. ឥមំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

លំដាប់នោះ ពួកព្រាហ្មណ៍ ប្រាប់ថា ព្រះពុទ្ធដែល
 មនុស្សនឹងទៅតា តែងថ្វាយបង្គំ ស្ដេចចូលទៅក្នុងបុរី
 ដើម្បីស្វែងរកចង្កាន់ បើអ្នកឯង ជាអ្នកខ្វល់ខ្វាយចង
 ដួបនឹងព្រះជិនស្រី ចូរទៅថ្វាយបង្គំ នូវព្រះពុទ្ធ ជា
 អគ្គបុគ្គល ក្នុងទីនោះ ឲ្យឆាប់ចុះ ។

លំដាប់នោះ ខ្ញុំបានទៅឯក្រុងសាវត្ថី ជាបុរីដ៏ឧត្តមយ៉ាង
 ឆាប់ បានឃើញព្រះអង្គ កំពុងស្ដេចទៅដើម្បីបិណ្ឌ បាត
 ព្រះអង្គឥតមានដាប់ព្រះហឫទ័យក្នុងអាហារ មានបាតនៅ
 ក្នុងព្រះហស្ត មានព្រះនេត្រមិនរលីមរលាម ទ្រង់សម្ដែងបំភ្លឺ
 នូវអមតនិព្វាន ក្នុងទីនេះ ព្រះអង្គប្រាកដស្នើដោយលំនៅ
 ដ៏មានសិរី មានព្រះកក្កុល្យ័ងដូចព្រះអាទិត្យដ៏រុងរឿង ។
 លុះខ្ញុំបានដួបនឹងព្រះសាស្តានោះហើយ ក៏ក្រាបចុះ ហើយ
 ពោលពាក្យនេះថា បពិត្រព្រះគោតម សូមព្រះអង្គជាទី
 ពឹងរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ដែលជាអ្នកវង្វេងវិលវល់ក្នុងផ្លូវខុស ។

ធម្មំ ពហិយត្ថេកថាខំ

បាលាសន្តារណត្តាយ	បិណ្ណាយ វិចារមហំ
នតេ ធម្មកថាកាលោ	ឥត្តាហា មុនិ សត្តមោ ។
តដា បុនប្បុនំ ពុទ្ធិ	អាយាចី ធម្មលាលសោ
សោ មេ ធម្មមទេសេសិ	កម្មំ សុញ្ញតំ បទំ ។
តស្ស ធម្មំ សុណិត្តាន	បាបុណី អាសវក្ខយំ
បរិក្ខំណាយុកោ សន្តោ	អយោសត្តានុកម្មកោ ^(១) ។
កិលេសា ឈាបិតា មយំ	ភវំ សព្វេ សម្មហតា
នាកោវ ពុទ្ធនំ ធម្មា	វិហារមិ អនាសវេ ។
ស្វាកតំ វត មេ អាសិ	មម ពុទ្ធស្ស សាសនេ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បតា	កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
បដិសម្ពិទា ចតស្សោ	វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ធម្មុកិញ្ញា សច្ចិកតា	កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។

១ ១. អយោ សត្តានុកម្មកោ ។

ពហ័យត្រៃវេទ ទី ៦

ព្រះមុនីទី ៧ ទ្រង់ត្រាស់ថា តថាគត កំពុងត្រាប់ទៅបិណ្ឌ-
 បាត ដើម្បីចម្លងសត្វ កាលនេះ ជាកាលមិនគួរនឹងសម្លែង
 ធម៌ដល់អ្នកទេ ។ ត្រាវនោះ ខ្ញុំជាអ្នកប្រាថ្នាក្នុងធម៌ បាន
 អារាធនាព្រះពុទ្ធ ព្រះអង្គបានត្រាស់សម្លែងធម៌ ជាបទជ្រាល-
 ជ្រៅ ជាធម៌សូន្យចាកកិលេស ដល់ខ្ញុំ ។ ខ្ញុំលុះស្តាប់ធម៌
 របស់ព្រះអង្គហើយ ក៏បានដល់នូវកិរិយាអស់អាសវៈ ខ្ញុំមាន
 អាយុអស់ហើយ ឡ ព្រះសាស្តាទ្រង់មានសេចក្តីអនុគ្រោះអ្វី
 ម៉្លោះ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងពួង
 ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់
 ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធនឹង ។ ឡ ខ្ញុំមកល្អហើយ
 ក្នុងសាសនាព្រះពុទ្ធ របស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ
 សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិទ្ធ ៤
 វិមាត្ត ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
 ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឃឹំ ថេរោ វិយាកាសិ	ពាហិយោ ធារុច្ឆិយោ
សង្ការក្ខុដេ បតិភោ	ក្ខតាទិដ្ឋាយ ភារិយា ។
អត្តោ បុព្វចរិតំ ^(១)	កត្តយិត្តា មហាមតិ
បរិទិញាយំ សោ ដីរោ ^(២)	សារត្តយំ បុរុត្តមេ ។
នគរា និក្ខមន្តោ តំ	ទិស្វាន ឥសិ សត្តោ
ធារុច្ឆិយំ ធីរិ	ពាហិយំ ពាហិតាតបំ ^(៣) ។
ក្ខមិយំ បតិភំ ទណ្ឌំ ^(៤)	ឥន្ទុកេតុវ ចានិតំ
ភតាយំ សុក្ខកិលេសំ ^(៥)	ដិទសាសនការកំ ។
តតោ អាមន្តយំ សត្តា	សារកេ សាសនេ រតេ
កណ្ណេ ហុត្តា ណាមេថ	តន្តិ សព្វហ្មចារិយោ ។
ដូបំ កិរោថ បូជេថ	ទិព្វតោ សោ មហាមតិ
ទិច្ចាកិញ្ញានមេសត្តោ	សារកោ មេ វិចោកករោ ។

---

១ ម. បុព្វចរិយំ ។ ២ ឧ. វិរោ ។ ម. ថេរោ ។ ៣ ឧ.ម. ពាហិតាតបំ ។ ៤ ឧ.ម. ទណ្ឌំ ។ ៥ ឧ. គតាយុ សុត្តតរោសំ ។ ម. គតាយុ លង្កតាលេសំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ព្រះថេរៈឈ្មោះ ពាហិយទារុច្ឆិយៈ បានព្យាករយ៉ាងនេះ
 ហើយ ក៏ដួលលើគំនរសម្រាម ព្រោះមេតោដែលយក្ខនិភិ-
 ណោនមកដល់ ។ លុះព្រះពាហិយត្រូវ ជាអ្នកប្រាជ្ញ មាន
 ប្រាជ្ញាច្រើននោះ ពោលសរសើរបុព្វចរិតរបស់ខ្លួនចុះហើយ
 ក៏បរិនិព្វានក្នុងក្រុងសារីភ្នំ ជាបុរីដ៏ទុក្ខម ។ ព្រះពុទ្ធជាឥសី
 ទី ៧ ចេញអំពីនគរ បានឃើញព្រះពាហិយៈ ជាអ្នកប្រាជ្ញ
 នោះ ស្ងៀកសំពត់សម្បកឈើ មានការដុតកំដៅកិលេស
 ចន្ទរត់ចង់ហើយ ។ ដួលលើផែនដី ដូចជាកំណាត់ឈើប្តូ
 ដងទង់ដ៏ធំ ដែលគេផ្តល់ចុះ មានអាយុអស់ហើយ មានកិ-
 លេសស្នូតហើយ ជាអ្នកធ្វើតាមសាសនាព្រះដ៏ទស្រី ។ លំ-
 ដាប់នោះ ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់ហៅពួកសារីក អ្នកគ្រេក-
 អាក្នុងសាសនាថា អ្នកទាំងឡាយ ចូរយកសព របស់ស-
 ព្រហ្មចារីទៅបូជាចុះ ។ ចូរធ្វើស្តុប ចូរបូជា ដ្បិតពាហិយៈ
 ជាអ្នកប្រាជ្ញនោះ ជាអ្នកធ្វើតាមពាក្យរបស់តថាគត ជាសា-
 រីកប្រសើរជាងសារីកដែលជាឱប្បាភិញ្ញា បរិនិព្វានហើយ ។

ធម្មំ ពហិយត្ថេរាបទំ

សហស្សម្ពិ ចេ កាថា អនត្តបទសញ្ញិតា

ឯកំ កាថាបទំ សេយ្យោ យំ សុត្តា ឧបសម្មតិ ។

យត្ត អាចោ ច បឋវី តេជោ វាយោ ន កាធិតិ

ន តត្ត សុត្តា ជោតន្តិ អាទិត្តោ នប្បកាសតិ ។

ន តត្ត ចន្ទំមា កាតិ តមោ តត្ត ន វិជ្ជតិ

យនា ច អត្តនាវេទិ មុនិមោនេន ព្រាហ្មណោ ។

អវ រូចា អរូចា ច សុខទុក្ខា វិមុច្ចតិ

ឥច្ឆេ អកណំ នាថោ តិលោកិសរណោ មុន្តិ ។

ឥត្តំ សុទ្ធំ អាយស្មា ពាហិយោ ថេរោ ឥមា

កាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

ពហិយត្ថេរាបទាន ទី ៦

បើគាថាសូម្បីមួយពាន់ តែប្រកបដោយបទមិនជាប្រយោជន៍
 មិនប្រសើរស្មើនឹងគាថាមួយបទ ដែលគេស្តាប់ហើយទេ ។
 ទឹក ដី ភ្លើង ខ្យល់ មិនតាំងនៅក្នុងព្រះនិព្វានណា កុសល
 ទាំងឡាយ មិនរុញរៀងក្នុងព្រះនិព្វាននោះ ព្រះអាទិត្យ ក៏
 មិនប្រាកដ (ក្នុងព្រះនិព្វាននោះ) ។ ព្រះចន្ទ ក៏មិនភ្លឺក្នុង
 ព្រះនិព្វាននោះ ឆឹងតក៏មិនមាន ក្នុងព្រះនិព្វាននោះដែរ
 ខ័ណ្ឌសវព្រាហ្មណ៍ ជាមុន ដោយញាណ ត្រាស់ដឹង
 ដោយខ្លួនឯង ក្នុងកាលណា ក៏រួចចាករូបនិងអរូប សុខ
 និងទុក្ខ ក្នុងកាលណោះ ។ ព្រះមុនីនាថ ជាទីពឹងនៃសត្វ
 ក្នុងគ្រលោក បានសម្តែងយ៉ាងនេះឯង ។

បានឮថា ព្រះពហិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថា

ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

សុត្តមំ មហាកោដិកតោរាបទានំ

(១២៧) បទុកុត្តរោ នាម ជិដោ សព្វលោកវិទូ មុនិ
 ឥតោ សតសហស្សម្ពំ កម្មេ ឧប្បជ្ជិ ចក្កុមា ។
 ឱវនិកោ វិញ្ញាបកោ តារកោ សព្វចាលិទំ
 ទេសនាកុសលោ ពុទ្ធា តារសិ ជនតំ ពហំ ។
 អនុកម្មកោ កាវុណិកោ ហិតេសី សព្វចាលិទំ
 សម្មត្តេ តិគ្គិយេ សព្វេ បញ្ចសីលេ បតិជ្ជហិ^(១) ។
 ឃីរំ ធិរកុលំ អាសិ សុញ្ញតិ តិគ្គិយេហិ ច
 វិចិត្តំ អរហន្តេហិ វសីក្ខតេហិ តាទិភិ ។
 វតនានជ្ជបញ្ញាសំ ឧត្តតោ សោ មហាមុនិ
 កញ្ចនក្សិយសង្កាសោ ពត្តិសវរលក្ខណោ ។
 វស្សសតសហស្សានិ^(២) អាយុ វិជ្ជតិ តារទេ
 តាវតា តិជ្ជមាដោ សោ^(៣) តារសិ ជនតំ ពហំ ។

• ១. តិដ្ឋិបិ ។ ២ ម. វស្សសតសហស្សានំ ។ ៣ ខ. តិដ្ឋិមាសោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

មហាកោដិកត្ថេរាបទាន ទី ៧

(១២៧) ព្រះជិនស្រី ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ជាអ្នកប្រាជ្ញ ទ្រង់
 ជ្រាបច្បាស់នូវលោកទាំងអស់ មានចក្ខុ កើតឡើង ក្នុងកប្ប
 ទីមួយសែន អំពីកប្បនេះ ។ ព្រះពុទ្ធទ្រង់ឈ្លាសក្នុងទេសនា
 ទ្រង់ប្រទានឧវាទ ញ៉ាំងសត្វឲ្យដឹង ចម្លងសត្វសត្វ ញ៉ាំង
 ពួកជនច្រើនឲ្យឆ្លង ទ្រង់អនុគ្រោះ មានសេចក្តីករុណា ស្វែង
 រកប្រយោជន៍ដល់សត្វទាំងពួង បានញ៉ាំងពួកតិរិយទាំងអស់
 ដែលមកប្រជុំគ្នា ឲ្យតាំងនៅសិប ក្នុងសីល ៥ ។ សាសនា
 នេះឯង មិនរឹករវៃ សូន្យចាកពួកតិរិយ វិចិត្រដោយព្រះអរ-
 ហន្តទាំងឡាយ ជាបុគ្គលស្ងាត់ជំនាញ ប្រកបដោយតាទិ-
 គុណ ។ ព្រះមហាមុនីនោះ មានកំពស់៥៨ហត្ថ ប្រាកដ
 ស្មើដោយគ្រឿងបូជា ជាវិការៈនៃមាស មានលក្ខណៈដ៏ប្រ-
 សើរ៣២ប្រការ ។ មានព្រះជនមួយសែនឆ្នាំ កាលព្រះអង្គ
 គង់ព្រះជន្មនៅ បានញ៉ាំងពួកជនច្រើនឲ្យឆ្លង (ចាកលោក) ។

សត្តមំ មហាកោដិកត្តេ បទានំ

តនាហំ ហំសវតិយា ព្រាហ្មណោ វេទនាវត្ថុ
 ធិបត្តា^(១) សព្វលោកត្តំ^(២) អស្សោសី ធម្មទេសនំ ។
 តនា សោ សាវកំ ដំរោ បក្ខន្ធបដិសម្ពុទ្ធិ^(៣)
 អត្តេ ធម្មេ និរុត្តេ ថ បដិកាលោ ច កោវិទំ ។
 ឋេយសិ ឯតទក្ខត្តិ តិ សុត្តា មុទិសោ អហំ
 សសាវកំ ជិនរិំ សត្តាហំ កោជយី តនា ។
 ទុស្សេហំ ធានយិត្តាន មសិស្សំ ពុទ្ធសាគរិំ
 និបក្ខ ចានម្ភលម្ពិ តណ្ហានំ បត្តយី អហំ ។
 តតោ អរោថ លោកត្តោ បស្សេថេតិ និជ្ជតមិំ
 វិនតិ ចានម្ភលម្ពិ^(៤) កមលោ នវសប្បកិំ ។
 សេដ្ឋិ ពុទ្ធស្ស^(៥) កិក្ខុស្ស ហំនំ បត្តយតេ អយំ
 តាយ សត្វាយ ចាកេន សទ្ធិស្សវនេន ត^(៦) ។

---

១ ម. ឧបេច ។ ២ ឧ. សត្តបារត្តំ ។ ៣ ម. បរិទ្ធមតិបោបរិ ។ ៤ ឧ. ម. បាទមូល
 មេ ។ ៥ ឧ. ពុទ្ធសេដ្ឋិស្ស ។ ៦ ឧ. ម. គេន ធម្មស្សវេន ច ។

មហាកោដិកព្រហ្មបរាណ ទី ៧

កាលនោះ ខ្ញុំកើតជាព្រាហ្មណ៍ ក្នុងក្រុងហង្សវតី ជាអ្នកដល់
 នូវគ្រឿងនៃវេទ បានចូលទៅជិតព្រះពុទ្ធជាកំពូល នៃសត្វ-
 លោកទាំងពួង ហើយស្តាប់ធម្មទេសនា ។ គ្រានោះ ព្រះ
 ពុទ្ធជាអ្នកប្រាជ្ញ ទ្រង់តាំងសារីក (មួយអង្គ) ដែលបែក
 ឆ្ងាយបដិសម្ពិទា ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងអត្ត ធម៌ និរត្តិ និងបដិ-
 ភាណ ក្នុងទីជាឯតទគ្គៈ កាលនោះ ខ្ញុំបានឮនូវតំណែងនោះ
 ហើយ ក៏មានចិត្តរីករាយ បានញ៉ាំងព្រះជិនស្រីដ៏ប្រសើរ
 ព្រមទាំងសារីកឲ្យឆាន់ អស់ ៧ ថ្ងៃ ។ ខ្ញុំញ៉ាំងព្រះពុទ្ធដូច
 ជាសាគរ ព្រមទាំងសិស្សឲ្យស្ងៀកសំពត់ រួចខ្ញុំក្រាបទៀប
 ព្រះបាទមូល ប្រាថ្នាតំណែងនោះ ។

លំដាប់នោះ ព្រះពុទ្ធជាកំពូលលោក ទ្រង់ត្រាស់
 ថា អ្នកទាំងឡាយ ចូរមើលព្រាហ្មណ៍ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់នេះ ក្រាប
 ទៀបបាទមូល មានរស្មីព្រះដ៏ពោះ ដូចផ្កាឈូក ព្រាហ្មណ៍
 នេះ (បរិបូណ៌) ដោយសព្វ ចាតៈ និងសម្ពុស្សនៈ
 នោះ ប្រាថ្នានូវតំណែងនៃភិក្ខុ របស់ព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

សត្វត្ថ សុខិតោ ហត្ថា សំសរិត្តា ភវិភវេ
 អនាគតម្មំ អន្តរាធ លច្ឆសេនំ^(១) មនោរមិ ។
 សតសហស្សេ ឥតោ កប្បេ ឌីក្កា កកុលសម្ពុរោ
 កោតមោ ធាម ធាមេធ សត្តា លោកេ ភវីស្សិតិ ។
 តស្ស ធម្មេសុ នាយោនោ ឌីរសោ ធម្មធម្មិតោ
 កោដ្ឋិកោ ធាម ធាមេធ ហេស្សិតិ សត្តសារកោ ។
 តំ សុត្តា មុទិតោ ហត្ថា យាវជីវំ វិនា ជិនំ
 មេត្តចិត្តោ បរិចរិ^(២) យតោ^(៣) បញ្ចាសមាហិតោ ។
 តេធ កម្មវិហិតេធ ចេតនាបណីដិហិ ច
 ដិហិតា មាណុសំ ទេហិ តាវត្តិសំ អកញ្ចហិ ។
 សតានំ តំណិកុត្តញ្ច ទេវវដ្ឋមការយី
 សតានំ បញ្ចកុត្តញ្ច ចក្កវត្តិ អហោសហិ ។

១ ខ. លច្ឆតេតំ ។ ២ ម. ជីវីវេហិ ។ ៣ ខ.ម. សលោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ព្រាហ្មណ៍នេះ ជាអ្នកដល់នូវសេចក្តីសុខ ក្នុងទីតាំងពួង
 អន្ទាលទៅក្នុងភពតូចភពធំ រមែងបាននូវតំណែងនេះ ដូច
 បំណង ក្នុងកាលជាអនាគត ។ ក្នុងកប្បទីមួយសែន អំពី
 កប្បនេះ មានមហាបុរស សម្ពុតក្នុងគ្រូលស្តេចឧត្តក្កាភៈ
 នឹងបានជាព្រះសាស្តា ក្នុងលោក ព្រះនាមគោតម ។
 ព្រាហ្មណ៍នេះ នឹងបានជាធម្មទាយាទ ជាឧរស ជាធម្មនិម្មិត
 របស់ព្រះគោតមនោះ នឹងបានជាសារីក នៃព្រះសាស្តា
 មាននាមថា កោដ្ឋិកៈ ។

កាលនោះ ខ្ញុំព្រាហ្មណ៍នោះហើយ ក៏មានចិត្តរីករាយ
 មានចិត្តប្រកបដោយមេត្តា មានប្រាជ្ញាខ្ពង់ខ្ពស់បានបម្រើព្រះ
 ជិនស្រី ដរាបដល់អស់ជីវិត ។ ដោយផលនៃកុសលកម្ម
 នោះផង ដោយការគំរល់ទុក នូវសេចក្តីប្រាថ្នានោះផង
 ខ្ញុំលុះលះបង់កងកាយ ជារបស់មនុស្សហើយ បានទៅកើត
 ក្នុងឋានតារតិស្ស ។ ខ្ញុំបានសោយរាជ្យ ជាស្តេចទេវតា
 អស់ ៣០០ ជន បានជាស្តេចចក្រពត្តិ អស់ ៥០០ ជន ។

សត្តមំ មហាពោធិ៍កថាបិដកំ

បទេសវដ្តំ វិប្បលំ	កណាណាតោ អស្មដ្ឋយំ
សព្វត្ថ សុខិតោ អាសី	តស្ស កម្មស្ស វាហសា ។
ធុវេ កវេ សិសវមិ	ទេវត្តោ អថ មាទុសេ
អញ្ញំ កតំ ន ជាបាមិ(១)	សុចិណ្ណស្ស ឥទំ ដលំ ។
ធុវេ កុលេ បជាយាមិ	ខត្តិយេ វាបិ ព្រាហ្មណោ
ដិចេ កុលេ ន ជាយាមិ	សុចិណ្ណស្ស ឥទំ ដលំ ។
បច្ឆិមេ កវសម្បត្តោ	ព្រហ្មតន្តុ អហោសហំ
សាវត្ថយំ វិប្បកុលេ	បច្ឆា ជាតោ មហាទុនេ ។
មាតា ចន្ទវតី បាម	បិតា មេ អស្សលាយនោ
យនា មេ បិតវំ តុន្តោ	វនយំ(២) សព្វសុទ្ធិយា(៣) ។
តនា បសន្នោ សុគតោ	បព្វជី អនការិយំ
មោក្ខល្ហនោ អាចរិយោ	ឧបជ្ឈា សាវសម្ពរោ ។

១ ឧ.ម. ន ធម្មមិ ។ ២ ឧ.ម. វិនយំ ។ ៣ ឧ. សព្វពុទ្ធិយា ។

មហានិទ្ទេសត្រៃបិដក ទី ៧

បានសោយប្រទេសរាជ្យដ៏ទូលាយ រាប់ជាតិមិនអស់ ខ្ញុំបាន
 សេចក្តីសុខ ក្នុងទីទាំងពួង ដោយការនិសង្សនៃកុសលកម្ម
 នោះ ។ ខ្ញុំតែងអន្តោលទៅក្នុងភព ២ គឺទេវតា ឬមនុស្ស
 ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់គតិដទៃ នេះជាផលនៃកុសលកម្ម ដែលខ្ញុំ
 សន្សំល្អហើយ ។ ខ្ញុំតែងកើតក្នុងត្រកូល ២ គឺក្សត្រ ឬ
 ព្រាហ្មណ៍ មិនដែលកើត ក្នុងត្រកូលទាបថោកទេ នេះជា
 ផលនៃកុសលកម្ម ដែលខ្ញុំសន្សំល្អហើយ ។ លុះដល់បច្ឆិម-
 ភព ខ្ញុំជាអ្នកមានវេទន៍ប្រសើរ ខាងក្រោយមក ខ្ញុំកើត
 ក្នុងត្រកូលព្រាហ្មណ៍ មានធនធានច្រើន ក្នុងក្រុងសា-
 វត្តី ។ មាតារបស់ខ្ញុំ ឈ្មោះចន្ទវតី បិតារបស់ខ្ញុំ ឈ្មោះ
 អស្សុលាយនៈ ព្រះពុទ្ធទ្រង់ទ្រូនានបិតារបស់ខ្ញុំ ដើម្បីសេច-
 ក្តីស្អាតគ្រប់យ៉ាង ក្នុងកាលណា ។ កាលនោះ ខ្ញុំជ្រះ-
 ថ្លា ចំពោះព្រះសុគត ហើយចូលទៅកាន់ផ្នួស ព្រះមោគ្គ-
 ល្លានជាអាចារ្យ ព្រះសារីបុត្តជាទេវជ្ឈរាជ (របស់ខ្ញុំ) ។

កេសេសុ ធិជ្ជមារេសុ	ធិជ្ជ ធិជ្ជា សម្មលំកា
និវាសេន្តោ ច កាសាវំ	អរហន្តំ អចាប្បណី ។
អត្ថធម្មនិវត្តសុ	បដិកាលោ ច មេ មតិ
បកិដ្ឋា តេន លោកត្តោ	ឃតនត្តោ វេចេសិ មំ ។
អសន្តិជ្ជំ វិយា កាសី	ឧបតិស្សេន បុត្តតោ
បដិសម្ពុទ្ធាសុ តេជាហំ	អត្តោ សមុទ្ធសាសនេ ។
កេលេសា ឈាបតា មយ្ហំ	កវា សព្វេ សម្មហតា
នាតោ ពុទ្ធិនំ ធម្មតា	វិហារមិ អនាសវេ ។
ស្វាកតំ វត មេ អាសិ	ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកេ
តិស្សេន វិជ្ជា អនុប្បត្តា	កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
បដិសម្ពុទ្ធា ចតស្សេន	វិហោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ធម្មកិញ្ញា សន្តិកតា	កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

កាលសក់ទាំងឡាយដាច់ចុះ ទិដ្ឋិព្រមទាំងឫសក៏ដាច់ចុះដែរ
 ខ្ញុំកំពុងតែស្ងៀកសំពត់កាសាវៈ ក៏បានសម្រេចអរហត្ត ។
 ប្រាជ្ញារបស់ខ្ញុំបែកព្វាយ ក្នុងអត្ត ធម៌ និរត្តិ និងបដិកាណ
 ហេតុនេះ បានជាព្រះពុទ្ធ ជាកំពូលនៃលោក ទ្រង់តាំង
 ខ្ញុំ ក្នុងទីជាឯតទគ្គៈ ។ ខ្ញុំត្រូវទប់តិស្សៈ សាកសួរក្នុង
 បដិសម្ពិទា ក៏បានដោះស្រាយនូវធម៌ ដែលខ្លួនមិនដែល
 បានឃើញ ហេតុនោះហើយបានជាខ្ញុំជាអ្នកប្រសើរ ក្នុង
 សាសនានៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញ
 ហើយ ភពទាំងពួង ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមាន
 អាសាវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធនឹង ។
 ឧ ។ ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ របស់ខ្ញុំ
 វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបាន
 ធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ
 ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ
 ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

អដ្ឋម៍ ឧរុវេលកស្សបត្ថេរាបទានំ

ឥត្តិ សុទ្ធំ អាយស្មា មហាកោដ្ឋិកោ ថេរោ ឥមា

កាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

មហាកោដ្ឋិកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

អដ្ឋម៍ ឧរុវេលកស្សបត្ថេរាបទានំ

[១២៨] បទុមុត្តរោ នាម ជីវោ សព្វលោកវិទូ មុនិ

ឥតោ សតសហស្សម្ពិ កប្បេ ឧប្បជ្ជិ ចក្កមា ។

ឡុវនកោ វិញាបកោ តារ កោ សព្វចាណំនិ

ទេសនកុសលោ ពុទ្ធា តារេសិ ជនតំ ពហំ ។

អនុកម្មកោ កាវណិកោ ហិតេសិ សព្វចាណំនិ

សម្មត្តេ តិត្តិយេ សព្វេ បញ្ចសីលេ បតិដ្ឋហិ ។

ឃុំ និរកុលំ អាសិ សុពាតិ តិត្តិយេហិ ច

វិចិត្តំ អរហន្តេហិ វស្សិតេហិ តាទិកិ ។

ឧរុវេលកស្សបត្តោបទាន ទី ៨

បានឮថា ព្រះមហាកោដ្ឋិកត្រូវ មានអាយុ បានសម្តែងនូវភាព

ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ មហាកោដ្ឋិកត្តោបទាន ។

ឧរុវេលកស្សបត្តោបទាន ទី ៨

(១២៨) ព្រះជិនស្រីព្រះនាមបទុមត្តរៈ ជាអ្នកប្រាជ្ញ ទ្រង់
 ជ្រាបច្បាស់នូវលោកទាំងមូល មានបញ្ញាចក្ខុ ទ្រង់ទប់គ្រឿង
 កងកប្បទិមួយសែន អំពីកប្បនេះ ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ទ្រង់
 ប្រទានឧបទ ញ៉ាំងសត្វឲ្យត្រាស់ដឹង ចម្លងសត្វទាំងពួង
 ទ្រង់ឈ្លាសក្នុងទេសនា ស្តេចញ៉ាំងប្រជុំជនច្រើនឲ្យឆ្លង(ចាក
 លោក) ព្រះអង្គមានសេចក្តីអនុគ្រោះ មានសេចក្តីអាណិត
 អាសូរ ស្វែងរកនូវប្រយោជន៍ដល់សត្វទាំងពួង បានញ៉ាំងពួក
 ភិរិយទាំងពួង ដែលមកប្រជុំគ្នាឲ្យតាំងនៅសិបក្នុងសីល៥ ។
 សាសនានេះមិនរឹករវៃ សូន្យចាកពួកភិរិយ វិចិត្រដោយពួក
 ព្រះអរហន្ត ជាអ្នកស្ងាត់ដំនាញ ប្រកបដោយតាទិគុណ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

រតនានុដ្ឋបញ្ញាសំ	ឧត្តតោ សោ មហាមុទិ
កក្កានុក្ខ័យសង្កាសោ	ពន្លឹសវរលក្ខណោ ។
វស្សសតសហស្សានិ	អាយុវិជ្ជតិ តាវនេ
តាវតានិដ្ឋមាណោសោ	តាវសិ ជនតិ ពហំ ។
តទាហំ ហំសវតិយា	ព្រាហ្មណោ សាធុសម្មតោ
ឧបេច្ច លោកបដ្ឋោតិ	អស្សេសី ធម្មទេសនំ ។
តទា មហាបវសតិ	មហាបុរិសសាវកំ
វេបេន្តំ ឯតទត្តមំ	សុត្តានុ មុទិតោ អហំ ។
មហតា បវវរេន	និមន្តត្វា មហានិទំ
ព្រាហ្មណំ សហស្សេន	សហ នានមទាសហំ ។
មហាននំ ទទិត្វាន	អភិវទិយ នាយកំ
ឯកមន្តំ វិរោ ហដ្ឋា	ភទំ វចនមព្រាវី ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ព្រះមហាមុនីនោះ មានកំពស់ ៥៨ ហត្ថ ប្រាកដស្មើដោយ
 គ្រឿងបូជា ជាវិការៈនៃមាស មានលក្ខណៈ ដ៏ប្រសើរ ៤២
 ប្រការ ។ មានព្រះជនមួយសែនឆ្នាំ កាលព្រះអង្គគង់ព្រះ
 ជន្មនៅឡើយ បានញ៉ាំងពួកជនច្រើនឲ្យឆ្លង (ចាកលោក)
 កាលនោះ ខ្ញុំក៏គង់ព្រាហ្មណ៍ ដែលលោកសន្មតថាជា
 សប្បុរស នៅក្នុងក្រុងហង្សវ្រតី បានចូលទៅជិតព្រះពុទ្ធជា
 ពន្លឺនៃលោក ហើយស្តាប់ធម្មទេសនា ។ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំ
 បានឃើញព្រះមានបុណ្យ កំពុងតាំងមហាបុរសសាវ័ក ក្នុង
 ទីជាឯកទគ្គៈ ក្នុងកណ្តាលមហាបរិស័ទ ខ្ញុំបានឮហើយក៏
 ត្រេកអរ ។ ខ្ញុំនិមន្តព្រះមហាជិនស្រី ព្រមទាំងបរិវារជាច្រើន
 បានថ្វាយទានជាមួយនឹងពួកព្រាហ្មណ៍ មួយពាន់នាក់ ។
 លុះថ្វាយមហាទានហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះនាយក បិត
 នៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រេកអរហើយ ក៏ពោលពាក្យនេះថា

អង្គម៍ ឧបេសនស្សបញ្ញាបទានំ

តយំ សទ្ធាយ មេ វិរ អនិកាវតុលោន ធិ
 បរិសា មហានិ ហោតុ វិព្វត្តស្ស តហិ តហិ ។
 តទា អរោធិ បរិសិ កជកជិតសុស្សរា
 ករិកុរុនោ សត្តា ឯតិ បស្សេ ព្រាហ្មណំ ។
 ហេមវណ្ណិ មហាពាហិ កមលាននលោចនំ
 ឧទ្ធកុតនុជំ ហជំ សទ្ធាវន្តំ កុលោ មម ។
 ឯស បត្តយេ តិ(១) ហជំ សីហសរស្ស(២) កិក្កុនោ
 អនាគតម្ហិ អន្ធានេ លច្ឆសេតិ មនោវដិ ។
 សតសហស្សេ តតោ កប្បេ ឌីក្កាកកុលសម្ពរោ
 តោតមោ ធាម ធាមេន សត្តា លោកេ ករិស្សតិ ។

---

១ ឧ. បត្តយេ ។ ម. បត្តបសេ ។ ២ ឧ.ម. សីហយោសស្ស ។

ឧបេសេស្សបុត្តោបទាន ទី ៧

បពិត្រព្រះអង្គមានព្យាយាម ដោយសេចក្តីជឿចំពោះព្រះអង្គ
ផង ដោយគុណដ៏ក្រៃលែងផង បរិស័ទច្រើន សូមសម្រេច
ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ដែលកើតក្នុងទីនោះ ។ ។

គ្រានោះ ព្រះសាស្តា មានព្រះសូរសេងក្បោះក្បាយ
ដូចជាកំទេរនៃដំរី ពីពោះដូចសត្វករវឹក បានគ្រាស់ចំពោះ
បរិស័ទថា អ្នកទាំងឡាយ ចូរមើលព្រាហ្មណ៍⁺នេះ មានសម្បុរ
ដូចមាស មានកំភួនដៃធំ មានមុខនិងភ្នែកដូចផ្កាឈូក មាន
រោមដ៏ខ្លៅរងឡើង ជាអ្នកត្រេកអរ មានសេចក្តីជឿក្នុងគុណ
របស់តថាគត ។ ព្រាហ្មណ៍នេះ ប្រាថ្នានូវតំណែងនៃភិក្ខុ
ដែលមានសំឡេង ដូចជាសីហៈនោះ នឹងបាននូវតំណែង
⁺នេះដូចបំណង ក្នុងកាលជាអនាគត ។ ក្នុងកម្សិច្ឆឹម្លយសៃន
អំពីកម្សនេះ មានព្រះមហាបុរស សម្ពុតក្នុងគ្រូកូលស្តេច
ទុក្ខាកៈ នឹងបានជាព្រះសាស្តាក្នុងលោក ព្រះនាមគោតម ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

តស្ស្ហំ ធម្មេសុ នាយានោ ឌីរសោ ធម្មនិម្មិតោ
 កស្ស្ហោ ធាម ធាមេន ហេស្ស្ហិតិ សន្តសារកោ ។
 ឥតោ ទ្រេនុតោ កប្ប្ណ អហ្ម សត្តា អនុត្តរោ
 អន្ធិបមោ អសទិសោ ដុស្សោ លោកត្តនាយកោ ។
 សោ វេ សត្វតមិ ហត្ថា វិជជេត្តា មហាជជិ
 វស្ស្ហោ អមតំ វុដ្ឋិ តប្បយន្តោ សទេវកំ ។
 តនា មយិ^(១) ពាកលាសិយិ រាជាមន្ទា អហ្មមសេ
 កាតរោម្ហ តយោ សត្វេ សិវិស្សដ្ឋាវ រាជិនោ^(២) ។
 វិវុទ្ធា ពលិនោ សន្តាមេ អបរាជិតា
 តនា កុប្បតបត្តនោ អម្រោ អាហា មហ័បតិ ។

---

១ ម. តពហំ ។ ឧ. តព ហំ ។ ២ ម. សិវិស្សដ្ឋា បរាជិនោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ព្រាហ្មណ៍នេះ ជាឧរសដែលធម៌និមិត្ត ជាអ្នកទទួលមតិកក្កង
ធម៌ របស់ព្រះគោតមនោះ នឹងបានជាសារីកនៃព្រះសាស្តា
មាននាមថា កស្សបៈ ។ ក្នុងកប្បទី ៧២ អំពីកប្បនេះ នឹង
មានព្រះសាស្តាព្រះនាមផុស្សៈ ព្រះអង្គប្រសើរ រកបុគ្គល
ប្រៀបផ្ទឹមមិនបាន ឥតមានបុគ្គលស្មើ ជានាយក ជាកំពូល
នៃលោក ។ ព្រះអង្គកំចាត់បង់នូវធីតាទាំងពួង ទ្រង់ត្រ-
ដោះនូវបណ្តាញធំ គឺតណ្ហា ស្តេចបង្កើនចុះនូវភ្នំ គឺអមតៈ
ហើយញ៉ាំងមនុស្សលោក ព្រមទាំងទេវលោក ឲ្យឆ្កែតស្តាប់
ស្តាប់ (ដោយទឹកអម្រឹតនោះ) ។ កាលនោះ យើងទាំង
អស់គ្នា ៣ នាក់ ជាបងប្អូន ជាអាមាត្យរបស់ស្តេចពារាណ-
សី ជាទីទុកព្រះទ័យ នៃព្រះរាជា ។ ជាអ្នកមានព្យាយាម
អង្វរស្តាប់ មានកម្លាំង ឈ្នះកងសង្គ្រាម គ្រានោះ ស្រុក
បច្ចុប្បន្នគ្រាមកើតបះបោរ ម្ចាស់ផែនដី ក៏គ្រាសបង្គាប់យើង

អង្គីម៍ ឧបទ្ទេសស្សបញ្ចកបទ្ទេស

ឯដ កត្តាន បច្ចុន្តិ សោធន្តា អវិជិតលំ(១)

ខេមំ មេ វិជិតំ កត្តា បុនរេថាតិ សាសដ(២) ។

តតោ មយំ អវេទុត្ត យទិ ធម្មសំ នាយកំ

ឧបដ្ឋាយ អម្ពកំ សាធម៌ស្សាម(៣) តេ តតោ។

តតោ មយំ លទ្ធាវក ភ្លមំចាលេន បេសិតា

និក្ខត្តសត្តំ បច្ចុន្តិ កត្តា បុនរេថាតិ ។

យាចិត្តា សត្តុបដ្ឋានំ វាជានំ លោកយកំ

មុនិវំ លកិត្តាន យាវជិវំ យទិម្ព(៤) តិ ។

១ ឧ. សោធន្តា អវិជិតលំ ។ ម. សោធន្តា អង្គីពលំ ។ ២ ឧ.ម. វាសថិ ។ ៣ ឧ សោធម៌ស្សាម ។ ៤ ឧ. អទិម្ព ។

ឧបលោកស្សបត្តោបទាន ទី ៧

ប្រៀនប្រដៅយើងថា អ្នកទាំងឡាយ មកអោយ ចូរទៅ
 កាន់បច្ចុនគ្រាម បង្រ្កាបពលវែនដី ធ្វើដែនរបស់អញ ឲ្យ
 បានក្រុមក្បាន ហើយត្រឡប់មកវិញចុះ ។ លំដាប់នោះ
 ពួកយើងក្រាបទូលសូមពរថា បើព្រះអង្គប្រទាន នូវព្រះពុទ្ធ
 ជានាយក ដល់យើងដើម្បីបានបំរើ យើងទាំងឡាយ នឹង
 បង្រ្កាបសត្រូវទាំងនោះ ក្នុងបច្ចុនគ្រាមនោះ ឲ្យខាងតែ
 បាន ។ គ្រានោះ ពួកយើងបានទទួលហើយ ទើបស្តេច
 បញ្ជូនទៅដើម្បីរក្សាស្រុក ពួកយើងក៏ធ្វើបច្ចុនគ្រាម ឲ្យ
 មានគ្រឿងសស្ត្រាដាក់ចុះ រួចហើយត្រឡប់មកកាន់ក្រុង
 ពាកណ៍សីនោះវិញ ។ បានសូមការបម្រើព្រះសាស្តា ជា
 លោកនាយក នឹងព្រះរាជា លុះបានព្រះមុនីដ៏ប្រសើរមក
 ហើយ ទើបនាំគ្នាបូជាព្រះអង្គនោះ ដរាបដល់អស់ជីវិត ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

មហាឡារិ ច វត្តានិ បណីតានិ វសានិ ច
 សេនាសនានិ វម្មានិ កេសជ្ជានិ ហិតានិ ច ។
 ធន្តា សសង្ឃមុខិណោ ធម្មេនុប្បាទិតានិ ឆោ(១)
 សីលវន្តោ កាវុណីកា កាវហយុត្តមានសា ។
 សនា បរិចរិតាន មេត្តចិត្តេន ឆាយកំ
 និព្វិតេ តម្អិ លោកកេន ប្បជី កត្តា យថាពលំ ។
 តតោ ចុតា តាវត្តិសំ(២) តតា តត្ត មហាស្មុទ្ធំ
 អនុក្ខតា មយំ សព្វេ ពុទ្ធប្បជាយំដំ ដលំ ។
 មាលាការោ យថាលន្ទោ ធម្មេត្តំ វិកតំ ពហំ
 តថា កវេ កវន្តោហំ វិទេហានិបតិ អហុ ។

---

១ ឧ.ម. ធម្មេនុប្បាទំ ៣១តោ ។ ២ ឧ.ម. សន្តសំ ។

ពុទ្ធសូតិយ ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ពួកយើងជាអ្នកមានសីល មានសេចក្តីករុណា មានចិត្តប្រ-
 កបដោយការវិនិច្ឆ័យ បានប្រគេន នូវសំពត់មានតម្លៃផង នូវ
 កោដនមានរសដ៏ថ្លៃថ្លាផង នូវសេនាសនៈ ជាទីត្រេកអរផង
 នូវភេសជ្ជៈជាប្រយោជន៍ផង ដែលកើតឡើងដោយធម៌ ដល់
 ព្រះមុនី ព្រមទាំងព្រះសង្ឃ ហើយបម្រើព្រះនាយកដោយ
 មេត្តិចិត្តសព្វកាល ។ កាលដែលព្រះអង្គជាកំពូលនៃលោក
 ទ្រង់បរិនិព្វានទៅ ពួកយើងក៏នាំគ្នាធ្វើការបូជា សមគួរតាម
 កម្លាំងធនធាន ។ ពួកយើងទាំងអស់គ្នា ប្បុតអំពីមនុស្ស-
 លោកនោះ បានទៅកើតក្នុងឋានភារត្តិន្យ សោយមហា-
 សុខក្នុងឋានភារត្តិន្យនោះ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ជាង
 ក្រុងដ៏ធំ បាននូវដ៏ធំ រមែងសម្តែងនូវការធ្វើរំលេចផ្សេងៗ
 ច្រើនយ៉ាង យ៉ាងណាមិញ ចំណែកខាងខ្ញុំ កាលកើត
 ក្នុងភព បានជាធំក្នុងដែនវិទេហៈ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

អង្គម៍ ឧបេសាស្សន្តោកបទ៍

គុណា ធនេស្ស វក្សេន	មិច្ឆា ធិដ្ឋិ ហតា សយោ
នរក មក្ខមា រុទ្ធិ	រុទាយ (១) មម ធិតុយា ។
ឡិវនំ នាទយិត្វាន	ព្រហ្មនា នារទេនហំ
ពហុណ (២) សាសិតោ សន្តោ	ធិដ្ឋិ ហិត្វាន ចាមិតំ ។
បូរយិត្វា វិសេសេន	នសកម្មបថេ អហំ
ហិត្វាន ទេហមគមី	សក្ខំ សកវំនំ យថា ។
បន្ទិមេ កវសម្បត្តេ	ព្រហ្មតន្តុ អហោសហំ
ពារណសិយំ ធិតាយ (៣)	ជាតោ វិប្បកុលេ អហំ (៤) ។
មក្ខត្យា ធិជរកិតោ	ឡិកាហិត្វា មហាវំនំ (៥)
និត្វានំ បទមេសន្តោ	ជដិលេសុ បរិត្វជី ។
តណៈទ្វេ ភាតរោ មយ្ហំ	បត្វជីសុ មយោ សហ
ឧរវេលាយ មាហិត្វា	អស្សមិ ធិវសី អហំ ។

---

១ ឧ. នរកំ មក្ខមា រុទ្ធិ រុទាយ ។ ២ ឧ. ពហុវិ ។ ៣ ឧ. ពារណសិយំ ធិតាយំ ។
 ៤ ឧ. ម. វិប្បមហាវុល ។ ៥ ឧ. ហិត្វាន ច មហាធនំ ។

ឧរុវេលកស្សបត្តោបទាន ទី ៧

ខ្ញុំមានអាសយធម៌ ត្រូវមិច្ឆាទិដ្ឋិកំចាត់បង់ (ព្រោះដើរ) តាម
 ពាក្យអចេលឈ្មោះគុណៈ ក៏ឡើងកាន់ផ្លូវនរក មិនបានកាន់
 យកឧវាទរបស់នាងរុច្ចា ជាធីតានៃខ្ញុំ លុះបាននារទព្រហ្មមក
 ប្រៀនប្រដៅ ដោយវិធីច្រើនយ៉ាង ក៏បានស្ងប់រម្ងាប់ ហើយ
 លះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចោលចេញ ។ ខ្ញុំបានបំពេញកម្មបឋមទាំង
 ១០ ដោយវិសេស លុះលះបង់រាងកាយរបស់មនុស្សហើយ
 ក៏បានទៅកើតក្នុងឋានសួគ៌ ដូចជានៅក្នុងលំនៅរបស់ខ្លួន ។
 លុះដល់បច្ឆិមភព ខ្ញុំជាអ្នកមានដៅពង្សជ្រំប្រសើរ គឺកើតក្នុង
 គ្រកូលព្រាហ្មណ៍ ក្នុងក្រុងពារាណសី ជាក្រុងទូលាយ ។ ខ្ញុំ
 ត្រូវមច្ចុ ព្យាធិ និងជរាមកគ្របសង្កត់ហើយ បានចូលទៅក្នុង
 ព្រៃមហាវ័ន ស្វែងរកផ្លូវព្រះនិព្វាន ហើយក៏ចូលបួសក្នុងពួក
 ជដិល ។ គ្រានោះ បួនរបស់ខ្ញុំទាំង ២ នាក់ ក៏បួសជាមួយ
 នឹងខ្ញុំដែរ ខ្ញុំបានកសាងអាស្រម នៅក្នុងឧរុវេលប្រទេស ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

កស្សទោ ធាម តោត្តន ឧរុវេលាយ ជីវសី^(១)

តតោ មេ អាសិ បញ្ចតិ ឧរុវេលាសុ កស្សទោ ។

នជីសកាសេ ភាតា មេ នជីកស្សបស្សយោ

អាសិប្បកាសោ ធាមេន^(២) កយាយំ កយកស្សទោ ។

ទ្វេ សតានិ កនិជ្ជស្ស តិណិ មជ្ឈស្ស កាតុនោ

មម បញ្ចសតានុនា សិស្សា សព្វេ មហានុតា ។

តនា ឧបេត្ត មិ^(៣) តុទ្វោ កត្វាន វិវិជានិ មេ

ចានិហិវានិ លោកត្តោ វិនេសិ នរសារមិ ។

សហស្សបរិវារេន អហោសី ឯហិកិក្កុកោ^(៤)

តេហោវ សហ សព្វេហិ អវហន្តិ អចាប្បណី ។

១ ឧ ឧរុវេលា និវសិតា ។ ម- ឧរុវេលានិវសិតោ ។ ២ ឧ. អាសិ សកាសេ នាមេន ។ ម. អាសិសកាសាមេន ។ ៣ ឧ. មេ ។ ៤ ឧ វិវិជានិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ខ្ញុំឈ្មោះកស្សប តាមគោត្រ នៅក្នុងទុរវេលប្រទេស ព្រោះ
នៅក្នុងទុរវេលប្រទេសនោះ បានជានាមបញ្ញាតិ របស់ខ្ញុំថា
ទុរវេលកស្សប ។ បុរេរបស់ខ្ញុំមាក់ នៅក្បែរស្ទឹង មាន
នាមថា នទីកស្សប (បន្ទាប់ទៀត) នៅក្នុងប្រទេស
គយា ក៏មាននាមប្រាកដថា គយាកស្សប ។ បុរេវោ
មានសិស្ស ២០០ បុរេកណ្តាល មានសិស្ស ៣០០ ខ្ញុំឯង
មានសិស្ស ៥០០ ឥតខ្ចោះ សិស្សទាំងអស់នោះ ប្រព្រឹត្ត
តាមខ្ញុំ ។ គ្រានោះ ព្រះពុទ្ធជាកំពូលនៃលោក ជានរសារ-
ថី ទ្រង់ចូលទៅរកខ្ញុំ បានធ្វើបាដិហារ្យផ្សេង ៗ ទូន្មានខ្ញុំ ។
ខ្ញុំបានបួសជាឯហិកិកុ ព្រមដោយបរិវារមួយពាន់ ហើយ
បានសម្រេចអរហត្ត មួយអន្លើដោយជនទាំងនោះគ្រប់គ្នា ។

អង្គប្រាំ ឧបទ្ទេសស្សបញ្ចេសនា

តេ ច អញ្ជោវ ពហេវេ យសសា^(១) មិ បរិវារយ្ហិ
 សាសិត្តញ្ច សមត្តោហំ តតោ មិ ឥសិ សត្តមោ ។
 មហាបរិសការស្មី ឯតទត្តេ វេបេសិ មិ
 អហោ ពុទ្ធិ កតំ ការំ សដលំ មេ អជាយថ ។
 កិលេសា ឈាបិតា មប្បិ ភវ សព្វេ សម្មហតា
 ធាតោវ ពុទ្ធិនិ ធមត្វា វិហារមិ អនាសវេ ។
 ស្វាភតិ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធិស្ស សន្តិកេ
 តិស្សេវ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធិស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពិទា ចតស្សេវ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
 ធម្មភិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធិស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥត្តិ សុទិ អាយស្មា ឧបទ្ទេសកស្សមោ យេវេ ឥមា
 តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ឧបទ្ទេសស្សបញ្ចេសនា អបទនំ សមត្តំ ។

១ ឧ. សិស្សា ។ ម. យស្មា ។

ឧវេលកស្សបត្តោបទាន ទី ៨

មិនមែនគ្រឹមតែពួកជន ទាំងនោះទេ មានទាំងពួកជនដទៃជា
 ច្រើន ចោមរោមខ្ញុំដោយយស ខ្ញុំក៏អាចប្រៀនប្រដៅ (ជន
 ទាំងនោះ) បាន លំដាប់ពីនោះមក ព្រះពុទ្ធជាសីទី ៧
 ទ្រង់តាំងខ្ញុំក្នុងទីជាឯកទគ្គៈ ខាងឯមានបរិស័ទច្រើន ។ ឧ
 ហ្ន! ការបូជាដែលខ្ញុំបានធ្វើចំពោះព្រះពុទ្ធ កើតផលដល់ខ្ញុំ
 វិញ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ កតទាំងពួង
 ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់
 ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធិង ។ ឧ! ខ្ញុំមកល្អហើយ
 ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិញ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សា-
 សនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពុតា ៤
 វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
 ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានពូថា ព្រះឧវេលកស្សបត្តោ មានអាយុ បានសម្ព័ន្ធនូវ
 ភាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

នវិមំ វាធិត្ថេវាបទានំ

(១២៧) បទុមុត្តរោ ឆាម វិដោ សព្វលោកវិទូ មុនិ

ឥតោ សតសហស្សម្ហិ កោប្បេ ខុប្បជ្ជិ ចក្កុមា ។

ឌីវាទកោ វិញ្ញាបកោ តារកោ សព្វនាណិទំ

ទេសនាកុសលោ ពុទ្ធា តារេសិ ជនតិ ពហុំ ។

អនុកម្មកោ កាវុណិកោ ហិតេសិ សព្វនាណិទំ

សម្បត្តេ តិគ្គិយេ សព្វេ បញ្ចសីលេ បតិដ្ឋហិ ។

ឃីវិ ធិវកកុលំ អាសិ សុញ្ញតិ តិគ្គិយេហិ ច

វិចិត្តំ អរហន្តោហិ វសីក្ខត្រហិ តាទិភិ ។

រតនានុដ្ឋបញ្ញាសិ ខុត្តតោ សោ មហាមុនិ

កញ្ចានុក្សិយសង្កាសោ ទុតិសវរលក្ខណោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

រាជត្រៃវាបទាន ទី ៧

(១២៧) ព្រះជិនស្រី ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ មានបញ្ញាចក្ខុ
 ជាអ្នកប្រាជ្ញ ជ្រាបច្បាស់នូវលោកតាំងពួង សេចកើតឡើង
 ក្នុងកប្បទីមួយសែន អំពីកប្បនេះ ។ ព្រះពុទ្ធច្រង់ឈ្មោះសក្ក
 ការទេសនា ច្រង់ប្រទានឧវាទ ញ៉ាំងសត្វឲ្យត្រាស់ដឹង ចម្លង
 សត្វតាំងពួង ច្រង់ញ៉ាំងប្រជុំជនច្រើនឲ្យច្បង (ចាកលោក) ។
 ព្រះអង្គមានសេចក្តីអនុគ្រោះ មានសេចក្តីអាណិតអាសូរ ស្វែង
 រកប្រយោជន៍ដល់សត្វសត្វ ច្រង់ញ៉ាំងពួកតិរិយតាំងពួងដែល
 មកប្រជុំគ្នាឲ្យតាំងនៅក្នុងសីល ៥ ។ កាលយ៉ាងនេះសាសនា
 នេះមិនរីករវ សូន្យចាកពួកតិរិយ វិចិត្រដោយពួកព្រះអរហន្ត
 ជាបុគ្គលស្ងាត់ដំនាញ ប្រកបដោយតាទិតុណ ។ ព្រះមហា-
 មុនីនោះ មានកំពស់ ៥៨ ហត្ថ ប្រាកដស្មើដោយគ្រឿង
 បូជាជាការវិនិច្ឆ័យ មានលក្ខណ៍ ដ៏ប្រសើរ ៣២ ប្រការ ។

វស្សសតសហស្សនិ	អាយុ វិជ្ជតិ តាវនេ
តាវតា តិជ្ជមាលោ សោ	តាវេសិ ជនតិ ពហំ ។
តនាហំ ហំសវតិយា	ព្រាហ្មណោ មន្តចារត្វ
ឧបេត្ត តិ នវរិ	អស្សេសី ធម្មទេសនិ ។
បញ្ចាបេន្តំ មហារិ	បរិសាស្ស វិសារទិ
បដិកាលោយ្យកំ ភិក្ខុំ	ឯតទត្តេ វិនាយកំ ។
តនាហំ ការិ កត្វាន	សសង្ឃេ លោកនាយកេ
និបេត្ត សិវសា ចានេ	តណ្ហានិ អភិបត្តយី ។
តតោ មំ ភក្ខវា អាហ	សិដ្ឋនិក្ខុសមប្បភោ
សវេន រជនីយេន	កិលេសមលហារិវា ។
សុខំ កវស្សំ ដិយាយុ	សិដ្ឋនិក្ខុ(១) បណិដ តវ
សសង្ឃេ មេ កតិ ការិ	អតិវ វិបុលំ តយា ។

១ ម. សិដ្ឋិត្ត ។

រាជព្រះបរមនាម ទី ៩

មានព្រះជន្មមួយវិសេសឆ្នាំ កាលព្រះអង្គគង់ព្រះជន្មនៅឡើយ
 សេចក្តីព្រះប្រជុំជនច្រើនឲ្យធ្វើ (ពាក្យលោក) ។ គ្រានោះ
 ខ្ញុំកើតជាព្រាហ្មណ៍ នៅក្រុងហង្សវតី ជាអ្នកដល់ត្រើយនៃ
 មន្ទិ បានចូលទៅគាល់ព្រះអង្គជានេះដ៏ប្រសើរ ហើយស្តាប់
 ធម៌ទេសនា ។ ខ្ញុំបានឃើញនូវព្រះនាយក មានព្យាយាមធំ
 កំពុងតាំងភិក្ខុអ្នកមានប្រាជ្ញាភ្លឺភ្លា ក្នុងទីជាឯកទគ្គៈ ក្នុង
 កណ្តាលបរិស័ទ ។ គ្រានោះ ខ្ញុំធ្វើសក្ការៈចំពោះព្រះលោក-
 នាយក ព្រមទាំងព្រះភិក្ខុសង្ឃ ហើយក្រាបទៀបព្រះបាទ
 ដោយសិរ្សៈ ប្រាថ្នានូវតំណែងនោះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះ
 មានព្រះភាគ ព្រះអង្គមានរស្មីដូចជាមាសឆ្កែ ទ្រង់ត្រាស់
 នឹងខ្ញុំ ដោយព្រះសូរសៀងគួរត្រេកអរ អាចកំចាត់បង្គំនូវ
 កិលេសជាមន្ទិល ដូច្នេះថា

អ្នកចូរបានសេចក្តីសុខ មានអាយុវែង សេចក្តីប្រាថ្នា
 ចូរសម្រេចដល់អ្នក ព្រោះគ្រឿងសក្ការៈ អ្នកបានធ្វើដល់
 តថាគត ព្រមទាំងព្រះសង្ឃ ហៅពេញជាអធិកមហិមា ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបរាជំ

សតសហស្សេ វតោ កប្បេ ឌីក្កា កក្កុលសម្ពរោ

កោតមោ ឆាម ឆាមេន សត្តា លោកេ កវិស្សតិ ។

តស្ស ធម្មេសុ នាយាទោ ឌីរសោ ធម្មនិម្មតោ

រាជោតិ ឆាមេយ្យេន ហេស្សតិ សត្តសាវកោ^(១) ។

បដិកាលោយ្យកានត្ថំ បញ្ញាបេស្សតិ នាយកោ

តំ សុត្តា មុទិតោ ហុត្តា យាវជីវំ ភទា ជិនំ ។

មេត្តចិត្តោ បរិចរី យកោ^(២) បញ្ញាសមាហិតោ

តេន កម្មេន សុកតេន ចេតនាបណិដិហិ ច ។

ជហិត្តា មាណុសំ ទេហំ ភាវនីសំ អភញ្ញហំ

សតានំ តិណិក្ខត្តញ្ញា ទេវវជ្ជមការាយំ ។

១ ឧ ម តិរោ បរំ សពេ ហេតុ គុណេ គុដ្ឋោ បក្សបុត្តោ នវាសភោតិ ទិស្សន្តិ ។

២ ឧ ម. សុរោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ក្នុងកប្បទិមួយសែន អំពីកប្បនេះ មានមហាបុរស សម្ពុត
 ក្នុងគ្រូកលស្តេចឧក្កាភៈ នឹងបានជាសាស្តា ព្រះនាមគោតម
 គ្រាសំឡើងក្នុងលោក ។ បុរសនេះនឹងបានជាឧរស ដែល
 ព្រះធម៌និម្មិត ជាអ្នកទទួលនូវមតិក ក្នុងធម៌របស់ព្រះគោតម
 នោះ ជាសាវ័ករបស់ព្រះសាស្តា មានឈ្មោះថា រាជៈ ។
 ព្រះនាយក នឹងតាំងបុរសនេះ ជាបុគ្គលប្រសើរ ជាងសាវ័ក
 អ្នកមានប្រាជ្ញាទាំងឡាយ ។

គ្រានោះ ខ្ញុំព្រះពុទ្ធដីការនោះហើយ ក៏ត្រេកអរ មាន
 ចិត្តប្រកបដោយមេត្តា មានប្រាជ្ញាខាប់ខ្លួន បានបម្រើព្រះ
 ជិនស្រី ដរាបដល់អស់ជីវិត ។ ដោយអំពើដែលខ្ញុំធ្វើដោយ
 ល្អនោះផង ដោយការភក់កល់ទុកនូវសេចក្តីប្រាជ្ញានោះផង ខ្ញុំ
 លះបង់រាងកាយរបស់មនុស្សហើយ ក៏បានទៅកើតក្នុងឋាន
 ភារិក្ខិវ្យ បានសោយរាជ្យជាស្តេចទេវតា អស់ ៣០០ ឆ្នាំ ។

នវមំ រាជត្រៃបទានំ

សតានិ បញ្ចក្ខត្តញ្ច

ចក្កវត្តិ អហោសហំ

បទេសវដ្ឋំ វិបុលំ

កណាណតោ អសង្ខយំ ។

សព្វត្ថ សុខិតោ អាសី

តស្ស កម្មស្ស វហសា

បច្ឆមេ កវសម្បត្តេ

កិវុជយរត្ថមេ ។

ជាតោ វិប្បកុលេ និទ្ធ

វិកលច្នាទិណសនេ

កដច្ចកិក្ខំ មាណសី

សាវប្បត្តស្ស តានិធា ។

យនា ដិណ្ណោ ច វុទ្ធា ច

តនាវាមមុមាភមី

បញ្ចជេន្តំ ន មំ កេចិ(១)

ដិណ្ណំ ទុព្វលថាមកំ ។

តេន ទិធា វិណ្ណោត្ថោ(២)

សោកោ ទាសី តនា អហំ

ទិស្វា មហា កាវុណិកោ

មមមាហា មហាមុនិ ។

១ ម. បព្វជេតិ ន មំ កោថិ ។ ២ ខ. ដិណ្ណោ វិណ្ណោត្ថោ ។ ម. ទំនោ វិណ្ណោកោ ។

រាជក្រឹត្យលេខ ៧៧

បានជាស្តេចបក្រាបត្រា អស់ ៥០០ ដង បានសោយប្រទេស-
 រាជ្យដ៏ទូលាយ រាប់ជាតិមិនអស់ ។ ខ្ញុំជាអ្នកបានសេចក្តីសុខ
 ក្នុងទីទាំងពួង ដោយមានសង្ឃនៃកម្មនោះ លុះដល់បច្ឆិមភព
 ខ្ញុំក៏ភ័យខ្លាចក្រលាញ់ព្រាហ្មណ៍ ទើបក្រ ខ្លះខាតគ្រឿងស្បៀក
 ពាក់នឹងគ្រឿងបរិភោគ នៅក្នុងក្រុងគិរីព្វជៈ ជាក្រុងខ្ពង់ខ្ពស់
 បានប្រគេនចង្កាន់មួយវែក ដល់ព្រះសារីបុត្រ ជាតាទីបុគ្គល ។
 កាលដែលខ្ញុំមានវ័យចាស់ចម្រើនឡើង បានចូលទៅក្នុងអារាម
 ក្នុងកាលនោះ ឥតមានភិក្ខុណា ហានបំបួសខ្ញុំ ដែលចាស់ត្រាំ
 គ្រា មានភូម្មាន់ថមថយទេ ។ ព្រោះហេតុនោះ បានជាខ្ញុំក៏
 ទុក មានសម្បុរខ្លួនអាប័អន់ មានសេចក្តីសោកកាលនោះ ព្រះ
 មហាមុនី មានសេចក្តីករុណាធំ លុះឃើញហើយត្រាស់សួរខ្ញុំថា

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

កិមត្ថំ បុត្ត សោកកោ	ព្រូហំ តេ ចិត្តនី វុជំ
បព្វជំ ន លកេ វីរ	ស្វាក្ខានេ តេ សាសនេ ។
នេន សោកេន មិធាម្មំ	សរណំ ហោហំ ឆាយត
តណ ភិក្ខុ សមាទេត្តា	អបុច្ឆ មុនិ សត្តមោ ។
ឥមស្ស អធិការំ យេ ^(១)	សរត្តា ព្យាហរន្តិ តេ
សារីបុត្តោ តណវោច	ការមស្ស សរមហំ ។
កដប្បុភិក្ខុ ធាបេសិ	បិណ្ណាយ ចរតោ មមំ
សាធុ សាធុ កតតាសិ	សារីបុត្ត ឥមំ តុរំ ។
បព្វាជេហំ ^(២) ធិជំ វុឡំ	ហេស្សតិ ប្បជនិយោ ^(៣) អយំ
តតោ អលត្ថំ បព្វជំ	កម្មវាចោបសម្បទំ ។

១ ម. អធិការិយំ ។ ២ បព្វាជេសិ ។ ៣ ឧ ម. ហេស្សនាដិនិយោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ម្ចាស់កូន អ្នកត្រូវសេចក្តីសោកគ្របសង្កត់ដូចម្តេច ចូរច្រាប
 សេចក្តីឈឺចិត្តរបស់អ្នកមក ។ បពិត្រព្រះអង្គមានព្យាយាម
 ខ្ញុំព្រះអង្គមិនបានបញ្ជាក់ ក្នុងសាសនា ដែលព្រះអង្គសម្តែង
 ដោយល្អទេ ខ្ញុំព្រះអង្គកើតទុក្ខ ព្រោះសេចក្តីស្តាយនោះ
 បពិត្រព្រះនាយក សូមព្រះអង្គជាទីពឹងរបស់ខ្ញុំ ។ គ្រានោះ
 ព្រះមុនី ទី ៧ ប្រមូលភិក្ខុទាំងព្យាយាមកហើយគ្រាសសួរថា
 ពួកភិក្ខុណា នឹកឃើញគុណរបស់ព្រាហ្មណ៍នេះ ពួកភិក្ខុនោះ
 ចូរពោលមក ។ គ្រានោះ ព្រះសារីបុត្តបានពោលថា ខ្ញុំព្រះ
 ករុណានឹកឃើញគុណរបស់ព្រាហ្មណ៍នេះ ដ្បិតព្រាហ្មណ៍
 នេះ បានប្រើគេឲ្យប្រគេនចង្កាន់មួយវែក ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ កាល
 ត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាត ។ ម្ចាស់សារីបុត្រ ប្រពៃហើយ ។ អ្នកជា
 មនុស្សកត់ពានីព្រាហ្មណ៍នេះ អ្នកចូរបំបួសព្រាហ្មណ៍ចាស់
 នេះចុះ ព្រោះព្រាហ្មណ៍នេះនឹងជាបុគ្គលគួរគេបូជា ។ លំដាប់
 នោះ ខ្ញុំក៏បានបញ្ជាក់ ព្រមទាំងទបសម្បទាដោយកម្មវត្ថុ ។

នវមំ រាជត្ថេរាបទានំ

ឧ ចិវេនេវ កាលេ ឧ ចាបុណី អាសវក្ខយំ
 សក្កន្តំ មុនិទោ វក្សំ សុណាមិ មុនិទោ យតេ ។^(១)
 បដិកាលោយ្យកានន្តំ តតោ មិ វបយិ ជិទោ ។
 កិលេសា យាមិតា មយ្ហំ ភវ សព្វេ សម្មបាតា
 ជាតោ ពុទ្ធិ ជេត្តា វិហារមិ អនាសវេ ។
 ស្វាគតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិហោក្ខាបិ ច អដ្ឋមេ
 ធន្យភិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥត្តំ សុទ្ធិ អាយស្មា រាជោ ថេរោ ឥមា តាថា-

យោ អភាសិតាតិ ។

រាជត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ ឱ. សតោ ។

រាជត្ថេរវបទាន ទី ៩

អស់កាលមិនយូរប៉ុន្មាន ខ្ញុំក៏បានដល់នូវធម៌ជាគ្រឿងអស់ទៅ
 នៃភាសវៈ តាំងពីខ្ញុំមានចិត្តរីករាយ ស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីការបេស
 ព្រះមុនី ដោយគោរព ក្នុងកាលណា ព្រះជិនស្រី ក៏តាំង
 ខ្ញុំថាជាអ្នកប្រសើរខាងប្រាជ្ញា ជាងពួកសាវ័កអ្នកមានប្រាជ្ញា
 ក្នុងកាលនោះ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ
 កត់ទាំងពួង ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានភាសវៈ
 ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធនឹង ។ ឧ ។ ខ្ញុំ
 មកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបាន
 ដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
 បដិសម្ព័ត្តា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យ
 ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះរាជត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវភាពទាំង

នេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ទសមំ មោយវាជិត្តោបទានំ

[១៣០] បទុមុត្តរោ លោកុវិទូ^(១) សព្វលោកហិតោ មុនិ

ភោ ភោ សតសហស្សម្ភិ កក្កេ ឧប្បជ្ជិ ចក្កមា ។

ឡិវនកោ វិញ្ញាបកោ ភារកោ សព្វចាណិនិ

ទេសនាកុសលោ ពុទ្ធា ភារេសិ ជននំ ពហំ ។

អនុកម្មកោ កាវុណិកោ ហិតេសិ សព្វចាណិនិ

សម្បត្តិ តិក្កិយេ សព្វ បញ្ចសីលេ បតិដ្ឋហិ ។

ឃិវំ ជិវកុលំ អាសិ សុញ្ញតំ តិក្កិយេហិ ច

វិចិត្តំ អវហន្តេហិ វសិក្ខតេហិ ភាទិភិ ។

វតនា នដ្ឋបញ្ញាសិ ឧត្តតោ សោ មហាមុនិ

កញ្ចុនត្សយស្នាសោ ពត្តិសវរលក្ខណោ ។

១ ឧ.ម. បទុមុត្តរោ ភាម ជិតោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

មោឃរាជិត្តោបទាន ទី ១០

(១.៧០) ព្រះមុនីព្រះនាមបទ្កិស្តវៈ មានបញ្ញាចក្ក ទ្រង់
 ជ្រាបច្បាស់នូវលោក ទ្រង់ជាប្រយោជន៍ដល់សត្វលោកទាំង
 ពួង ទ្រង់កើតឡើងក្នុងកប្បទីមួយសែន អំពីកប្បនេះ ។ ព្រះ
 ពុទ្ធទ្រង់ឈ្លាស ក្នុងទេសនា ទ្រង់ប្រទានឧកពញ្ញាំងសត្វឲ្យ
 គ្រាស់ដឹង ចម្លងសត្វទាំងពួង ទ្រង់ញ្ញាំងពួកជនច្រើនឲ្យឆ្លង
 (ចាកលោក) ទ្រង់មានសេចក្តីអនុគ្រោះ មានករុណា ស្វែង
 រកប្រយោជន៍ដល់សត្វទាំងពួង ទ្រង់ញ្ញាំងពួកតិរិយទាំងពួង
 ដែលមកប្រជុំគ្នា ឲ្យតាំងនៅក្នុងសីល ៥ ។ កាលយ៉ាងនេះ
 សាសនានេះឯង មិនរីករវ សូន្យចាកពួកតិរិយ វិចិត្រដោយ
 ពួកព្រះអរហន្ត ជាអ្នកស្នាត់ដំនាញ ប្រកបដោយតាទិគុណ ។
 ព្រះមហាមុនីនោះ មានកំតស៍ ៥៨ ហត្ថ ប្រាកដស្មើដោយ
 គ្រឿងបូជាជាវិការ នៃមាស មានលក្ខណៈប្រសើរៗ២ប្រការ។

វស្សសុតសហស្សនិ	អាយុវិជ្ជតិ តារុទេ
តារុតា តិដ្ឋមាណោ សោ	តារុសិ ជនតិ ពហំ ។
តណហំ ហំសវតិយា	កុលេ អពាតរេ អហុ
បរកម្មាយនេ យុត្តោ	នត្តិ មេ កញ្ចំ សន្ធនំ ។
បដិក្កមនសាលាយំ	វសន្តោ កតក្ខមិយំ
អភិំ ឧដ្ឋាលយំ តត្ត	ឌុយកុណ្ណាសិលាមហំ ^(១) ។
តណ បរិសតិ ណាថា	ចតុស្សំ បកាសកោ
សាវកំ សម្បកត្តេសិ	លូខចីវរាវកំ ។
តស្ស តម្ហិ កុលោ តុដ្ឋា	បដិបដ្ឋ ^(២) តថាគតិ
លូខចីវរាវកំ	បត្តយំ ហំនម្មត្តមិ ។
តណ អរោច កកវា	សាវកេ បទុម្មត្តរោ
បស្សបេតិ បុរិសកំ	កុលេលំ តនុទេហកំ ។

១ ឧ. សិយមហំ ។ ម. សិសាមហំ ។ ២ ឧ. បណិបច្ច ។ ម. បនិបច្ច ។

មោឃរាជត្រៃបទាន ទី ១០

មានព្រះជន្មាយមួយសែនឆ្នាំ កាលព្រះអង្គទ្រង់គង់នៅឡើយ
 ទ្រង់ញ៉ាំងពួកជនច្រើនឲ្យឆ្លង (ចាកលោក) ។ កាលនោះ ខ្ញុំ
 កើតក្នុងគ្រូកូលមួយ នៅក្នុងក្រុងហង្សវ្រតី ជាអ្នកប្រកបការ-
 ងារ របស់បុគ្គលដទៃ ខ្ញុំឥតមានវត្ថុតិចតួចជាទ្រព្យរបស់ខ្លួន
 ឡើយ ។ កាលខ្ញុំនៅក្នុងបដិក្កមនសាលា ដែលគេធ្វើជាថ្នាក់
 ក៏អុជភ្លើង ក្នុងបដិក្កមនសាលានោះ ដែនដីដែលក្រាលដោយ
 ថ្ម ត្រូវភ្លើងឆេះខ្ទេចខ្ទៅ ។ កាលនោះ ព្រះលោកនាថ កំពុង
 ប្រកាសសច្ចៈ ៤ ក្នុងកណ្តាលបរិស័ទ ទ្រង់សរសើរសារឹក
 ដែលទ្រទ្រង់ចិវរសៅហ្មង ។ ខ្ញុំត្រេកអរក្នុងគុណ របស់សារឹក
 នោះ បានប្រតិបត្តិព្រះតថាគត ហើយប្រាថ្នាតំណែងដ៏ខ្ពង់
 ខ្ពស់ ជាកំពូលនៃការទ្រទ្រង់ចិវរសៅហ្មង ។ គ្រានោះ ព្រះប-
 ទេមត្តរៈ មានជោគ ស្តេចទ្រង់ត្រាស់នឹងពួកសារឹកថា អ្នកទាំង
 ឡាយ ចូរមើលបុរសនុំ⁺ ដែលមានសំពត់ក្រខ្លក់ មានខ្លួនស្តើង^៧ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបរាម

បិត្តប្បសន្នវេទនំ	សទ្ធាជនសមទ្ធិនំ ^(១)
ឧទក្កកនុដំ ហដ្ឋំ	អចលំ សារលេវិណ្ណំនំ ។
ឃសោ បន្តេតិ នំ ហំនំ	សត្វសេនស្ស្ស ^(២) កិក្កុខោ
ល្ងខចិវរិយាស្ស	តស្ស្សវណ្ណកតាសយោ ^(៣) ។
នំ សុត្វា មុទិគោ ហុត្វា	និបច្ចុសិរសា និទំ
យាវដិវំ សុកំ កម្មំ	ករិត្វា និទសាសនេ ។
តេន កម្មន សុកតេន	ចេតនាបណិជិវា ច
ជហិត្វា មាណុសំ នេហំ	ការីតិសំ អកញ្ញាហំ ^(៤) ។
បដិក្កមនសាលាយំ	ភូមិទាហនកម្មនា ^(៥)
សមសហស្សិ ^(៦) និរយេ	អធិយ្ហំ វេទនាដ្ឋិតោ ។
តេន កម្មាវសេសេន	បញ្ចា ជាតិសតានិហំ
មនុស្សេវ កុលដោ ហុត្វា	ចាដិយា លក្ខណ្ឌដ្ឋិតោ ។

---

១ ម. សទ្ធាស្តេហសមទ្ធិតិ ។ ២ ម. យស្ស សេនស្ស ។ ៣ ម. វណ្ណសិកាសយោ ។
 ៤ ឧ.ម. ការីតិស្ស្សគោ អបិ ។ ៥ ឧ. ភូមិទាហនកម្មនា ។ ម. ភូមិទាយនកម្មនា ។ ៦ ម.
 សម ហស្សិ ។

សុត្តនិបិដក ខុទ្ទ ឱកាយ អបចាន

មានមុខជ្រះថ្លាដោយបីតិ តាំងមានទ្រព្យប្រសើរគឺសទ្ធាជាប់
តាមហើយ មានរោមជំរៀវឡើង រីករាយ ឥតកំរើកដូចជា
ដុំឈើ ។ បុរសនុ៎ះ ប្រាថ្នានូវតំណែងនៃភិក្ខុអ្នកមានសព្វៈ
ជារបស់ខ្លួន ទ្រទ្រង់នូវបីវេសាហ្មឺននោះ មានអធ្យាស្រ័យ
តាំងនៅ ក្នុងគុណនៃភិក្ខុនោះ ។ លុះខ្ញុំស្តាប់ព្រះពុទ្ធតម្រាស់
នោះហើយ ក៏កើតសេចក្តីរីករាយ ក្រាបទៀបព្រះជិនស្រី
ដោយសិរ្សៈ ធ្វើនូវអំពើល្អ ក្នុងសាសនាព្រះជិនស្រី ដរាប
ដល់អស់ជីវិត ។ ដោយអំពើដែលខ្ញុំធ្វើល្អនោះផង ដោយ
ការតែកល់ទុកនូវសេចក្តីប្រាថ្នានោះផង លុះខ្ញុំលះបង់រាងកាយ
ជារបស់មនុស្សហើយ ក៏បានទៅកើត ក្នុងឋានតាវត្តិន្យ ។
ដោយអំពើដែលខ្ញុំបានដុតថ្នាក់ ក្នុងបដិក្ខមនសាលា ខ្ញុំត្រូវ
វេទនាគ្របសង្កត់ ឆេះនៅក្នុងនរក អស់មួយពាន់ឆ្នាំគត់ ។
ដោយសំណល់កម្មនោះ ខ្ញុំបានកើតក្នុងត្រកូលមនុស្ស មាន
លក្ខណៈគេស្គាល់បាន ភម្មលំដាប់ អស់ ៥០០ ជាតិ ។

ឧបម៌ អោយរាជត្ថេរាបទានំ

មញ្ចុ ជាតិសតានេវ	កុដ្ឋរោកសមប្បុតោ
មហាទុក្ខំ អនុករំ	តស្ស កម្មស្ស វាហសា ។
ឥមម្ហំ កន្តុកេ កប្បេ	ឧបវដ្ឋិ ^(១) យសស្សំ
បិណ្ឌចានេន តប្បសី	បសន្នមាណសោ អហំ ។
នេន កម្មវិសេសេន	ចេតនាបណិដិហំ ច
ជហិត្វា មាណុសំ ទេហំ	តាវត្តិសំ អភព្វហំ ។
បច្ឆិមេ កវសម្បត្តេ	អជាយី ខត្តិយេ កុលេ
បិទុនោ អច្ចយេនាហំ	មហារជ្ជសមប្បុតោ ។
កុដ្ឋរោតាភិក្ខុតោហំ	វត្តិយំ ន សុខំ ^(២) លកេ
មោយំ វជ្ជសុខំ យស្មា	មោយោ វជា តតោ អហំ ។
កាយស្ស ទោសំ ទិស្វាន	ចត្វជី អនការិយំ
ភាវិស្ស ទិជត្តស្ស	សិស្សត្តំ អជ្ឈិទានមំ ។

---

១ ខ. ឧបដ្ឋិតំ ។ ២ ខ. ន វត្តិយំ សុខំ ។ ម. ន វត្តំ ន សុខំ ។

មោឃរាជត្ថេរាបទាន ទី ១០

ពេញប្រៀបដោយរោគយូង គ្រប់ ៥០០ ជាតិ រងសេចក្តីទុក
 ធំ ដោយផលនៃកម្មនោះ ។ ក្នុងកប្បនេះ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា
 បានញ៉ាំងព្រះបច្ចេកពុទ្ធព្រះនាមមហិជ្ជៈ មានយស ឲ្យឆ្លែត
 ស្តាប់ស្តាប់ដោយចម្បងបិណ្ឌបាត ។ ដោយអំពើវិសេសនោះ
 ផង ដោយការភក់ល់ទុកនូវចេតនានោះផង លុះខ្ញុំលះបង់រាង
 កាយរបស់មនុស្សហើយ ក៏បានទៅកើតក្នុងឋាននារត្តិន្យ ។
 លុះដល់បច្ឆមិភព ខ្ញុំបានកើតក្នុងគ្រកូលក្សត្រ អំណើៈឥតពិ
 ព្រះបិតាទៅ ខ្ញុំក៏បានឆ្លែតស្តាប់ស្តាប់ដោយរាជសម្បត្តិធំ ។ ខ្ញុំ
 ត្រូវរោគយូងគ្របសង្កត់ ឥតបានសុខក្នុងពត្រឡើយ សេចក្តី
 សុខក្នុងរាជសម្បត្តិ ជារបស់សោះសូន្យទទេ ព្រោះហេតុណា
 ព្រោះហេតុនោះ បានជាខ្ញុំមានឈ្មោះមោឃរាជ ។ ខ្ញុំឃើញ
 ទោសរបស់កាយហើយ ក៏ចូលទៅកាន់ផ្នួស បានចូលទៅ
 ធ្វើជាសិស្សរបស់ពារីព្រាហ្មណ៍ ដែលជាកំពូលព្រាហ្មណ៍ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបរាមំ

មហាតា បរិវារេន ឧបេច្ច នរោយកំ

អប្បច្ឆំ និប្បណំ បញ្ចំ វាភិសំ វាទិស្សទនំ ។

អយំ លោកោបរោលោកោ ព្រហ្មលោកោ សនេវោកោ

ទិដ្ឋន្តេ^(១) ធាភិជាធាមំ កោតមស្ស យសស្សំនោ ។

ឃំ អភិក្កន្តទស្សរិ អភ្នំ^(២) បញ្ចន អាភមំ

កេ លោកំ អវេក្ខន្តំ មត្តរាជា ន បស្សតិ ។

សញ្ញាតោ លោកំ អវេក្ខស្ស មោយរាជា សនា សតោ

អត្តានុទិដ្ឋំ ឧបាច្ច ឃំ មត្តត្ថរោ សិយា ។

ឃំ លោកំ អវេក្ខន្តំ មត្តរាជា ន បស្សតិ

សតិ មំ អភណិ តុទ្ធោ សព្វរោគតិកិច្ចកោ ។

១ ទិ. ទិដ្ឋំ នោ ។ ម. ទិដ្ឋំ នោ ។ ២ ឧ.ម. អភ្នំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាស

ខ្ញុំមានបរិវារច្រើន ចូលទៅគាល់ព្រះពុទ្ធ ជានាយកនៃនរាជន
ហើយសួរនូវប្រសាសន៍លិកលន៍ ជាប្រសាសន៍បុគ្គលមានថ្វីមាត់
ជាទីហូរមកនៃព្រះថា លោកនេះ បរលោក ព្រហ្មលោក
ព្រមទាំងទៅលោក (មានដែរឬទេ) ខ្ញុំព្រះអង្គមិនដឹងទិដ្ឋិ
របស់ព្រះអង្គ ជាគោតម ដ៏មានយសទេ ។ ដែលខ្ញុំព្រះ
អង្គមកនេះ ដើម្បីសួរប្រសាសន៍ ចំពោះព្រះអង្គ ទ្រង់ឃើញ
វិសេសយ៉ាងនេះ ចុះមច្ចុរាជ មិនឃើញបុគ្គលដែលពិចារ-
ណាឃើញច្បាស់នូវលោក តើយ៉ាងណា ។ ព្រះពុទ្ធទ្រង់
ព្យាបាលពេទ្យគ្រប់មុខ បានគ្រាស់ឆ្លើយនឹងខ្ញុំវិញថា ម្ចាស់
មោឃរាជ អ្នកចូរមានស្មារតីសព្វកាល ពិចារណានូវលោក
ថាសូន្យចុះ បុគ្គលដែលបានដក នូវអត្តានុទិដ្ឋិចេញហើយ
វែមន៍ឆ្លងចាកមច្ចុរាជបាន ។ មច្ចុរាជ វែមន៍មិនឃើញនូវ
បុគ្គល អ្នកពិចារណាឃើញច្បាស់នូវលោក យ៉ាងនេះ ។

ទស្សន៍ មោឃរាជត្ថេរ្យបទនំ

សហ តាថាវសានេន	កេសមស្សវិវដ្តិតោ
កាសាវវត្តវសោ	អាសី ភិក្ខុ តថាវហំ ^(១) ។
សង្ឃិកេសុ វិហារេសុ	ន វសី រោគបិដ្ឋិតោ
មា វិហារោ បទុស្សិតំ	វិហាយភិក្ខុបិដ្ឋិតោ ^(២) ។
សង្ការកុដា អាហត្ថា ^(៣)	សុសាទា វិហិតាហិ ច
តតោ សង្ឃដី កវិត្ថាន	ធារយី លូខចីវរំ ។
មហាភិសក្កោ តស្មី មេ	តុណោ តុដ្ឋា វិហាយកោ
លូខចីវរធាវនំ	ឯតទត្តេ វិហេសិ មិ ។
បុត្តាចាបបរិត្តិណោ	សព្វរោគវិវដ្តិតោ
សិទ្ធិវ អនុថាទាទោ	និព្វាយិស្សមពសវោ ។
កិលេសា លាបិតា មយ្ហំ	ភវំ សព្វ សម្មហតា
ធាកោវ ពុទ្ធនំ ធមត្តា	វិហារមិ អនាសវោ ។
ស្វាគតំ វត មេ អាសិ	មម តុទ្ធស្ស សង្កិកេ
តិស្សោ វិដ្ឋា អនុប្បត្តា	កតំ តុទ្ធស្ស សាសនំ ។

១ ម. តថាវហា ។ ២ ម. វិហារភិក្ខុបិដ្ឋិតោ ។ ៣ ម. អាហិតា ។

មោឃរាជត្ថេរវគ្គ ទី ១០

ត្រាន់តែចប់គាថា ខ្ញុំវៀរស្រឡះចាកសក់និងពុកមាត់ ស្ងៀក
សំពត់កាសាវៈ បានក្លាយទៅជាអរហន្តភិក្ខុភ្លាម ។ ខ្ញុំត្រូវរោគ
បៀតបៀនហើយ មិនហ៊ាននៅក្នុងវិហាររបស់សង្ឃ ត្រូវគេ
រុករកដោយសំដីថា អ្នកកុំប្រឡូសវិហារ ។ លំដាប់នោះ ខ្ញុំ
បាននាំយកសំពត់ អំពីគំនរសំរាមខ្លះ ព្រៃស្នូសានខ្លះ ប្រក
ខ្លះ មកធ្វើជាសង្ឃដី ហើយប្រើប្រាស់តែចីវរសៅហ្មង ។
ព្រះពុទ្ធ ជាមហាពេទ្យ ដឹកនាំសត្វ ទ្រង់ត្រេកអរក្នុងគុណ
របស់ខ្ញុំនោះហើយ ក៏តាំងខ្ញុំក្នុងទីជាឯកទគ្គៈ ជាងពួកភិក្ខុទ្រ-
ទ្រង់នូវចីវរសៅហ្មង ។ ខ្ញុំជាបុគ្គលអស់បុណ្យនិងបាប វៀរ
ស្រឡះចាករោគគ្រប់យ៉ាង ឥតមានអាសវៈ ដូចជាភ្លើងឥត
កំញាម នឹងបរិនិព្វាន ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញ
ហើយ គុតទាំងពួង ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមាន
អាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធនឹង ។
ឧ ។ ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ រីឯ ៣ ខ្ញុំ
បានដល់ហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បដិសម្ពិទ្ធា ចតុស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋមេ

ធន្យភិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។

ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា មោយរាជា ថេរោ ឥមា

តាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

មោយរាជគ្រូរស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

ឧទ្ធានំ

កត្តានោ វគ្គលំ ថេរោ មហាកប្បនិស្សយោ

នព្វោ កុមារនាមោ ច ពាហិយោ កោដ្ឋិកោ វសី ។

ឧវវេលកស្សចោ រាជោ មោយរាជា ច បណ្ឌិតោ

តិណិ តាថាសតានេត្ត ទ្វាសដ្ឋិ ថេវ បណ្ឌិតា ។

កប្បាយនវគ្គោ ធនុបញ្ញាសោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បដិសម្ពិទ្ធា ៤ វិមោក្ខ ៨ និធិអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យ
ដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះមោយរាជត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវភាថា
ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ មោយរាជត្ថេរាបទាន ។

ឧទ្ទិស

មហាកថាយនត្ថេរាបទាន ១ វក្កលិត្ថេរាបទាន ១ មហាកប្បិ-
នត្ថេរាបទាន ១ ទេពមល្លបត្តត្ថេរាបទាន ១ កុមារកស្សបត្តេ-
រាបទាន ១ ពាហិយត្ថេរាបទាន ១ មហាកោដ្ឋិត្ថេរាបទាន ១
ឡរវេលកស្សបត្តេរាបទាន ១ រាជត្ថេរាបទាន ១ មោយរាជ-
បណ្ឌិត្ថេរាបទាន ១ មានភាថា ៣៦២ ដែលព្រះសង្ឃតិ-
កាចារ្យ បានប្រមូលទុកហើយ ។

ចប់ កញ្ចយនវិញ្ញ ទី ៥៤ ។

បញ្ចប់ពាក្យសោ ភិទ្ធិយវិគ្គោ

បឋមំ លក្ខណ្ណកភិទ្ធិយត្ថេរាបទានំ

(១៣១) បទុមត្ថរោ នាម ជំនោ សព្វធម្មាន ចារត្ថ(១)

ឥតោ សតសហស្សម្ពំ លោកេ(២) ឧប្បជ្ជំ នាយកោ ។

តនាហំ ហំសវតិយា សេដ្ឋិបុត្តោ មហាទ្ធលោ

ជដ្ឋវិហារំ វិចរំ សដ្ឋារាមំ អកញ្ចហំ ។

តនា សោ លោកបដ្ឋោតោ ធម្មំ ទេសេសំ នាយកោ

មជ្ឈរស្សរាជំ(៣) បវរំ សាវកំ អភិក្កត្តយំ ។

តំ សុត្តា មុទិតោ ហុត្តា ការំ កត្តា មហេសំនោ

វុទ្ធិត្តា សត្តនោ ហិទេ តំ ហំនំ អភិបត្តយំ ។

១. ម. សព្វធម្មេសុ ចក្កមា ។ ២ ឧ. ម. កប្បេ ។ ៣ ម មញ្ជស្សរាជំ ។

ភិក្ខុយវគ្គ ទី ៥៥

លក្ខណៈភិក្ខុយត្រៃរាបទាន ទី ១

(១៣១) ព្រះជិនស្រី ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ទ្រង់ដល់នូវ
 ក្រើយនៃធម៌ទាំងពួង ព្រះអង្គជានាយក ទ្រង់កើតឡើងក្នុង
 លោក ក្នុងកប្បទិមួយសែន អំពីកប្បនេះ ។ កាលនោះ ខ្ញុំ
 កើតជាសេដ្ឋីបត ក្នុងនគរហង្សវ័ត្ត ជាអ្នកមានទ្រព្យច្រើន
 បានដើរទៅកាន់ទិសម្រាកស្នង ក៏ឆៀងចូលទៅកាន់អាម
 របស់សង្ឃ ។ គ្រានោះ ព្រះអង្គជាប្រទីបនៃលោក ជានា-
 យក កំពុងសម្តែងធម៌ ទ្រង់សរសើរសារឹកដ៏ប្រសើរដែល
 មានសំឡេងពីរោះ ជាងពួកសារឹក ដែលមានសំឡេងពីរោះ
 ទាំងឡាយ ។ ខ្ញុំព្រះពុទ្ធដីការនោះហើយ ក៏ត្រេកអរ បាន
 ធ្វើគ្រឿងសក្ការៈ ចំពោះព្រះមហេសី ហើយថ្វាយបង្គំបាទ
 នៃព្រះសាស្តា រួចប្រាថ្នានូវតំណែងនោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបវាសំ

តនា ពុទ្ធា វិយា កាសិ សុដ្ឋ័មជ្ឈេ វិនាយកោ

អនាគតម្ហិ អន្ធានេ លច្ឆសេតំ មនោវបំ ។

សតសហស្សេ ឥតោ កប្បេ ឌីក្កាកកុលសម្ពុរោ

តោតមោ ធាម ធាមេន សត្តា លោកេ ភវស្សតំ ។

តស្ស ធម្មេសុ ធាយាទោ ឌីវសោ ធម្មនិម្មិតោ

កន្ធិយោ ធាម ធាមេន ហេស្សតំ សត្តសាវកោ ។

តេន កម្មេន សុកតេន ចេតនាបណិដិហំ ច

ជហិត្តា មាណុសំ ទេហំ តាវត្តិសំ អកញ្ចហំ ។

ទ្វេធុតេ ឥតោ កប្បេ ឌុស្សោ ឌុប្បជ្ឈិ ធាយកោ

ឌិកសនោ ឌុបសហោ សព្វលោកុត្តមោ ជិវោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

គ្រានោះ ព្រះពុទ្ធជា នាយក ទ្រង់ព្យាករក្នុងកណ្តាលជំនុំ
 សង្ឃថា អ្នកនឹងបាននូវភំវៃណានិទ្ទះ ដូចចិត្តប៉ិនប៉ង ក្នុងកាល
 អនាគត ។ ក្នុងកប្បទីមួយសែន អំពីកប្បនេះ មានមហា-
 បុរស សម្មតក្នុងត្រកូលស្តេចឧត្តាកៈ នឹងបានជាសាស្តាព្រះ
 នាមគោតម គ្រាស៊ីក្នុងលោក ។ សេដ្ឋីបុត្រនេះ នឹងបាន
 ជាឧរសដែលព្រះធម៌និម្មិត ជាអ្នកទទួលមតិក ក្នុងធម៌របស់
 ព្រះគោតម ជាសារីកនៃព្រះសាស្តា មាននាមថាកុទ្ធិយៈ ។
 ដោយអំពើដែលខ្ញុំធ្វើល្អនោះផង ដោយការគំកល់ទុក
 នូវចេតនានោះផង លុះខ្ញុំលះបង់រាងកាយរបស់មនុស្សហើយ
 ក៏បានទៅកើត ក្នុងឋានភាវត្តិន្ទ្រ ។ ព្រះជិនស្រី ព្រះនាម
 ផុស្សៈ ជានាយក ដែលគេចូលទៅរកបានដោយកម្រ គេ
 គ្របសង្កត់បានដោយក្រ ព្រះអង្គខ្ពង់ខ្ពស់ ជាងលោកទាំង
 ពួង ទ្រង់កើតឡើង ក្នុងកប្បទី ៧២ អំពីកប្បនេះ ។

បឋមំ លកុណ្ណករទ្ធិយត្តោបទានំ

ចរណោន ច សម្មន្ទោ	ព្រហ្មា ^(១) ឧដ្ឋ បតាបវា
ហិតេសី សព្វសត្តានំ	តហំ មោចេសិ តទ្ធា ។
នន្តារាមវេ ^(២) តស្ស	អហោសី បុស្សកោកិលោ ^(៣)
កទ្ធកុដិសមាសន្នេ	អម្ពរក្ខេ វសាមហំ ។
តនា បិណ្ណាយ កច្ចនំ	នក្ខិណោយ្យំ ជិន្ទនំ
ទិស្វា ចិត្តំ បសាទេត្វា	មញ្ញាណ អភិក្ខុជហំ ។
រាជ្យយ្យនំ តនា កត្តា	សុបក្ខំ កនកត្តនំ
អមបិណ្ណំ កហេត្វាន	សម្មទ្ធស្សេបនាមយំ ។
តនា មេ ចិត្តមញ្ញាយ	មហាការុណិកោ ជិណោ
ឧបដ្ឋាកស្ស ហត្ថតោ	បតិ បក្កណិ ឆាយកោ ។

១ ឧ ព្រហ្មា ។ ២ ម. នន្តារាមវេនេ ។ ៣ ឧ.ម. បុស្សកោកិលោ ។

លក្ខណៈភ័យខ្លាចបទាស ទី ១

ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយចរណៈ ជាបុគ្គលប្រសើរ មានព្រះទ័យ
 ត្រង់ មានគេជះ ស្វែងរកប្រយោជន៍ដល់សត្វសត្វ ទ្រង់ញ៉ាំង
 សត្វជាច្រើនឲ្យរួចចាកចំណង ។ ខ្ញុំក៏តស៊ូសត្វតារាវ៉ែស នៅ
 លើដើមស្វាយវៃក្សត្រន្តកដី ក្នុងនន្ទារាម របស់ព្រះសាស្តា
 នោះ ។ គ្រានោះ ខ្ញុំបានឃើញព្រះជិនស្រី ជាទុក្ខណេយ្យ-
 បុគ្គលដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ស្តេចកំពុងទៅបិណ្ឌបាត ហើយញ៉ាំងចិត្ត
 ឲ្យជ្រះថ្លា ក៏ស្រែករំពង ដោយសំឡេងដ៏ពីរោះ ។ ខ្ញុំបាន
 ហើរទៅកាន់ទុទ្ទានស្តេច ហើយពាំយកផ្លែស្វាយទុំ មាន
 សម្បុរនៃសម្បកដូចមាស បង្ហាន់ទៅជិតព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ។ ព្រះ
 ជិនស្រី ទ្រង់ប្រកបដោយមហាករុណា ជានាយក ទ្រង់ជ្រាប
 ច្បាស់នូវចិត្តរបស់ខ្ញុំហើយ ក៏យកបាត្រអំពីដៃភិក្ខុ ជាទប-
 ដាក់ (ហើយបង្ហាន់បាត្រទៅរកស្តេចខ្ញុំជាសត្វតារាវ៉ែនោះ) ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

អនាសី ^(១) ហដ្ឋចិត្តាហំ	អម្មបណ្ណំ មហាមុទេ
បត្តេ បក្ខិប្ប បក្ខិហិ	បញ្ចលី កត្វាន មញ្ញុតា ។
សវេន វជនីយេន	សវនីយេន មញ្ញុតា ^(២)
វស្សុតោ ពុទ្ធប្បជន្តិ	និទ្ធិ កត្វា និបជ្ជហំ ។
តនា មុទិតចិត្តំ មិ	ពុទ្ធបេមកតាសយំ
សកុណាភ្នំ ឧទាកត្វា	យាតយិ ទុដ្ឋមាទសោ ។
តតោ ចុត្តាហំ តុសិតេ	អនុកោត្វា មហាសុខំ
មនុស្សយោនិមាភត្តិ	តស្ស កង្កស្ស វិហាសា ។
ឥមម្ហិ កន្ថកេ កប្បេ	ព្រហ្មតទ្ធិ មហាយសោ
កស្សុចោ ពាម តោត្តន	ឧប្បជ្ជិ វនតំ វរោ ។
សាសនំ ដោតយិត្វា សោ	អភិកុយ្យ កុតិក្ខិយេ
វិនយិត្វាន វេនេយ្យ	និព្វតោសោ សសាវកោ ។

១ ខ. វហមិ ។ ២ ខ. ជំសតា ។

សុត្តន្តបដិក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ខ្ញុំមានចិត្តរីករាយ បានដាក់ផ្លែស្វាយក្នុងបាតក្រូច ថ្វាយព្រះ
មហាមុនី រួចធ្វើអញ្ជើងដោយស្វាបទាំងពីរ ស្រែកដោយ
សំឡេងដ៏ពីរោះ កាលស្រែកដោយសំឡេង គួរត្រេកអរ គួរ
ស្តាប់ ដ៏ទន់ពីរោះ ដើម្បីពុទ្ធចូបជាហើយ ក៏ហើរទៅកាន់ទ្រង់
ហើយដេកលក់ ។ គ្រានោះ សត្វខ្លាំង ជាសត្វចិត្តអាក្រក់
ហើរមកឆាប់យកខ្ញុំ ដែលកំពុងមានចិត្តរីករាយ មានអធ្យា-
ស្រ័យស្រឡាញ់ ចំពោះព្រះពុទ្ធ ។ ខ្ញុំច្យុតចាកអត្តភាពនោះ
ក៏បានទទួលមហាសុខ ក្នុងឋានតុសិត (លុះច្យុតចាកឋាន
តុសិត) ក៏បានមកកាន់កំណើតមនុស្ស ព្រោះមានសិរិយនៃ
កុសលកម្មនោះឯង ។ ក្នុងកិច្ចនេះ ព្រះពុទ្ធព្រះនាមកស្របៈ
ដោយគោត្រ មានដៅពង្សប្រសើរ មានយសធំ ព្រះអង្គ
ប្រសើរជាងពួកអ្នកប្រាជ្ញ ស្តេចកើតឡើង ។ ព្រះអង្គបំភ្លឺ
សាសនា គ្របសង្កត់ភ្លឺអាក្រក់ ទ្រង់ទូន្មានពួកវេទេយ្យ
សត្វ រួចហើយព្រះអង្គព្រមទាំងពួកសាវ័ក បរិនិព្វានទៅ ។

បឋមំ លក្ខណ្ណករម្មិយត្ថេរាបរាជំ

និព្វតេ តម្ហិ លោកេត្ត

មស្មន្ទា ជនតា ពហូ

ប្បជនត្តាយ ពុទ្ធស្ស

ប្បបំ កក្កន្តិ សត្តោ ។

សត្តយោ ជនិកំ ប្បបំ

សត្តាតនក្ខសិកំ

កាវេស្សាម មហេសិស្ស

ឥន្ទ្រំ មន្តយន្តិ តេ ។

កិកិលោ កាសិរាជស្ស

តនា សេនាយ យាយកោ

ហុត្តាហំ អប្បមាលាស្ស

មមាលំ ចេតិយេ វទី ។

តនា តេ មម វិក្យោន

ចេតិយំ យោជន្តក្ខនំ

អកិសុ ទរជីវស្ស

នាណាវតនក្ខសិកំ ។

តេន កិម្មេន សុកតេន

ចេតនាបណិដិហិ ច

ជហិត្តា មាទុសំ ទេហំ

តាវត្តិសំ អគព្ពហំ ។

បច្ឆិមេ ច កវេនានិ

ជាតោ សេដ្ឋិកុលេ អហំ

សាវត្តិយំ ប្បវេ

ឥន្ទ្រំ ដិទេ មហាទុនេ ។

លក្ខណៈអរិយញ្ញកថា ទី ១

កាលព្រះអង្គ ជាបុគ្គលប្រសើរជាងសត្វលោក បរិនិព្វាន
 ហើយ ពួកជនច្រើនគ្នា កើតសេចក្តីជ្រះថ្លា នាំគ្នាធ្វើព្រះ
 សូច ដើម្បីជាពុទ្ធបូជាចំពោះព្រះសាស្តា ។ ពួកជនទាំងនោះ
 ប្រឹក្សាគ្នាយ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយ នឹងឲ្យពួកជាងធ្វើ
 ព្រះសូចកំពស់ ៧ យោជន៍ ស្អិតស្អាងដោយកែវ ៧ ប្រការ
 ថ្វាយព្រះពុទ្ធជាមហេសី ។ កាលនោះ ខ្ញុំជានាយកនៃសេ-
 នារបស់ព្រះបាទកកិកៃនៃដែនកាសិ បានបង្គាប់ឲ្យគេធ្វើចេតិយ
 ដែលត្រូវមានទំហំធំ ឲ្យមកជាតូចវិញ ។ គ្រានោះ ពួកជន
 ទាំងនោះ ក៏នាំគ្នាធ្វើចេតិយតាមពាក្យខ្ញុំ កំពស់មួយយោជន៍
 សឹងស្អិតស្អាងដោយកែវផ្សេង ៗ ថ្វាយព្រះពុទ្ធ ជាអ្នកប្រាជ្ញ
 ប្រសើរជាងជន ។ ដោយអំពើដែលខ្ញុំធ្វើដោយល្អនោះផង
 ដោយការតំកល់នូវចេតនានោះផង លុះខ្ញុំលះបង់រាងកាយជា
 របស់មនុស្សហើយ បានទៅកើតក្នុងឋានភារត្តិន្ទ្រ ។ ក្នុង
 បច្ច័មកត ឥឡូវនេះ ខ្ញុំកើតក្នុងគ្រូកូលសេដ្ឋី ក្រុងសាវត្ថី
 ជាក្រុងដ៏ប្រសើរ សុកសម ទូលាយ មានទ្រព្យច្រើន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បុរាប្បវេសេ សុគតំ	ទិស្វា វិម្មតមាទសោ
បព្វជិត្តាន ន ចរិ	អរហន្តំ អនាបុណី ។
ចេតិយស្ស បមាណំ យំ	អករំ តេន កម្មតា
លក្កណ្ណកសវំរោហំ	ជាតោ បរិត្តវារហោ ។
សវេន មនុវេទាហំ	បូជេត្វា ឥសិសត្តមំ
មញ្ញស្សរាទ ភិក្ខុនំ	អត្តតំ អនុបាបុណី ។
ដលនានេន ពុទ្ធស្ស	គុណានុស្សរណេន ច
សាមពាដលសម្មន្ទោ	វិហារមិ អនាសវេ ។
កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ	ភវា សព្វេ សម្មហតា
នាគោវ ពុទ្ធនំ ធេត្វា	វិហារមិ អនាសវេ ។
ស្វាគតំ វត មេ អាសិ	មម ពុទ្ធស្ស សន្និកេ(១)
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា	កតិ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

១ ម. ពុទ្ធសេដ្ឋីស្ស សន្និកេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ខ្ញុំឃើញព្រះសុគត កំពុងចូលទៅក្នុងបរិ ក៏មានចិត្តស្ងប់
 ស្រួល បានចូលទៅបួស មិនយូរប៉ុន្មាន ខ្ញុំក៏បានសម្រេច
 ព្រះអរហត្ត ។ ខ្ញុំបានធ្វើបេតិយឲ្យមានទំហំតូចណា ព្រោះ
 អំពើនោះឯង បានជាខ្ញុំកើតមកមានសរីរៈភឿ គួរដល់ការ
 មើលងាយ (នៃអ្នកផង) ។ ខ្ញុំបានដល់នូវភាពជាបុគ្គល
 ប្រសើរ (ខាងមានសំឡេងពីរោះ) ជាងពួកភិក្ខុដែលមានសំ-
 ឡេងពីរោះ ព្រោះបានបូជាព្រះពុទ្ធ ជាឥសីទី ៧ ដោយ
 សំឡេងដ៏ពីរោះ ។ ខ្ញុំបានសម្រេចនូវសាមញ្ញផល ឥតមាន
 អាសវៈ ព្រោះបានថ្វាយផ្លែស្វាយដល់ព្រះពុទ្ធ និងការនឹក
 រលឹកគុណនៃព្រះពុទ្ធ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញ
 ហើយ ភពទាំងពួង ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអា-
 សវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធន៍ ។
 ឧ ! ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំ
 បានដល់ហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។

ទុតិយំ កង្ខារេវតត្ថេរាបទានំ

បដិសម្ព័ន្ធា ចតុស្ស័រា វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋមេ

ធម្មកិញ្ញា សម្ពិកតា កតំ ពុទ្ធស្សំ សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា លក្កណ្ណកកដ្ឋិយោ ថេរោ

ឥមា តាថាយោ អកាសិតាតិ ។

លក្កណ្ណករទ្ធិយត្ថេរាស្ស អបរាទំ សមត្តំ ។

ទុតិយំ កង្ខារេវតត្ថេរាបទានំ

(១៣២) មទុមត្ថរោ នាម ជិលោ សព្វធម្មេសុ ចក្កមា

ឥតោ សុតសហស្សម្ពិ កិល្យេ ឧប្បដ្ឋិ នាយកោ ។

សីហហទុ ព្រហ្មតិរោ ហិសទុទុកិសារវោ

នាគវិក្កន្តកមលោ ចទុស្សរាទិកប្បកោ ។

កង្ខារវេទិតត្ថេរាបទាន ទី ២

បដិសម្ពិទ្ធា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះលក្ខណ៍កកទ្ធិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ លក្ខណ៍កកទ្ធិយត្ថេរាបទាន ។

កង្ខារវេទិតត្ថេរាបទាន ទី ២

[១៣២] ព្រះជិនស្រី ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ទ្រង់មាន
បញ្ញាចក្កកងធម៌ទាំងពួង ព្រះអង្គជានាយក ទ្រង់កើតឡើង
ក្នុងកប្បទីមួយសែន អំពីកប្បនេះ ។ ព្រះសមុទ្រទ្រង់មាន
ចង្កាដូចចង្កាសីហៈ មានព្រះសូរសេង ដូចសំឡេងព្រហ្ម
មានសូរសព្ទដូចហង្សនៃស្តរ មានពុទ្ធដំណើរ ដូចដំរីដែល
ក្លៀវក្លា មានរស្មីដូចព្រះចន្ទ្រ និងព្រះអាទិត្យជាដើម ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

មហាមតិ មហាវិរោ មហាយាយី មហាគតិ(១)

មហាការុណិកោ នាថោ មហាតមវិទំសនោ(២) ។

ស កនាចិ តិលោកតោ វេនេយ្យំ វិទយំ តហំ

ធម្មំ ទេសេតិ សមុទោ សត្តចិត្តវិទូ មុនិ ។

យាយី យានតំ វិរិ ឧបសន្នំ អនាវិលំ

វណ្ណាយនោ បរិសតិ តោសេតិ ជនតំ ជិនោ ។

តនាហំ ហំសវតិយា ព្រាហ្មណោ វេទនាវត្ថុ

ធម្មំ សុត្តាន មុទិតោ តំ ហំនំ អតិបត្តយី ។

តនា ជិនោ វិយាកាសិ សង្ឃមន្មោ វិនាយកោ

មុទិតោ ហោហំ ភិ ព្រាហ្ម លទ្ធសេតំ មនោរមី ។

---

១ ១. មហាហិតោ ។ ម. មហាពលោ ។ ២ ១. មហាតមនិស្សទនោ ។ ម. មហាតមបុត្ត-
ទនោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

មានប្រាជ្ញាច្រើន មានព្យាយាមធំ មានឈានធំ មានគតិធំ
 ប្រកបដោយមហាករុណា ជាទីពឹងនៃសត្វលោក ទ្រង់កំចាត់
 បង់នូវឆ្នើតធំ គឺមោហៈ ។ ព្រះអង្គជាកំពូលនៃគ្រូលោក
 ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវចិត្តសត្វ ជាអ្នកប្រាជ្ញ កាលទូន្មាននូវវេ-
 នេយ្យសត្វ ហើយទ្រង់សម្តែងធម៌ច្រើន ។ ព្រះជិនស្រី ទ្រង់
 សរសើរនូវបុគ្គលអ្នកមានឈាន គ្រេកអរក្នុងឈាន មាន
 ព្យាយាម មានចិត្តស្ងប់រម្ងាប់ មិនល្អក់ ទ្រង់ញ៉ាំងតួកជនឲ្យ
 គ្រេកអរ ក្នុងកណ្តាលបរិស័ទ ។ កាលនោះ ខ្ញុំជាព្រាហ្មណ៍
 ដល់នូវត្រើយនៃវេទ នៅក្នុងក្រុងហង្សវតី លុះស្តាប់ធម៌
 ហើយ មានចិត្តរីករាយ ទើបប្រាថ្នានូវតំណែងនោះ ។

គ្រានោះ ព្រះជិនស្រី ជានាយក ទ្រង់ព្យាករ ក្នុង
 កណ្តាល នៃជំនុំសង្ឃថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ អ្នកចូរគ្រេកអរ
 ចុះ អ្នកនឹងបាននូវតំណែងនេះ ដូចចិត្តប៉ិនប៉ងពុំខាន ។

ទុតិយំ រាត្រីយំវិគតោបទានំ

សតសហស្សេ ឥតោ កម្មេ ឌីក្កាកកុលសម្ពវេ
 តោតមោ ធាម ធាមេន សត្តា លោកេ ភវិស្សតិ ។
 តស្ស ធម្មេសុ ធាយាទោ ឌីវសោ ធម្មដ៏ម្ពតោ
 វេវតោ ធាម ធាមេន ហេស្សតិ សត្តសាវកោ ។
 តេន កម្មេន សុកតេន ចេតនាបណីដិហិ ច
 ដហិត្វា មាទុសំ ទេហិ តាវត្តិសំ អកញ្ចហិ ។
 បត្តិមេ ច កវេ ទានិ ជាតោហំ កោលិយេ បុរេ
 ខតិយេ កុលសម្មន្នេ ឥទ្ធវេ ដីតេ មហាទូនេ ។
 យទា កបិលវត្តស្មី ពុទ្ធា ធម្មិ អទេសយិ
 តទា បសុញ្ញោ សុកតេ បព្វជី អនតារិយំ ។
 កត្វា មេ ពហុលា^(១) អាសិ កប្បាកម្មេ តហិ តហិ
 តិ សត្តំ វិនយិ ពុទ្ធា ទេសេត្វា ធម្មមត្តមំ ។

១ ឱ. ពហុលោ ។

កង្វែរវិចិត្រោបទាន ទី ២

ក្នុងកប្បជ័យយសន អំពីកប្បនេះ មានមហាបុរស សម្ពុត

ក្នុងគ្រូលស្តេចឧក្រាគៈ នឹងបានជាសាស្តា ក្នុងលោក ព្រះ

នាមគោតម ។ ព្រាហ្មណ៍នេះ នឹងបានជាឧរសវ័យព្រះធម៌

និមិត្ត ជាអ្នកទទួលមតិក ក្នុងធម៌របស់ព្រះគោតមនោះ ជា

សាវ័ករបស់ព្រះសាស្តា មាននាមថា អវេតៈ ។

ដោយអំពើដែលខ្ញុំធ្វើល្អនោះផង ដោយការតំកល់ទុកចេ-

តនានោះផង លុះខ្ញុំលះបង់រាងកាយរបស់មនុស្សហើយ បាន

ទៅកើតក្នុងឋានភារតិវ្យ ។ ក្នុងបច្ឆិមភព ឥឡូវនេះ ខ្ញុំកើត

ក្នុងគ្រូលក្សត្រ ជាគ្រូលសម្បូណិ សុកស្តម្ភ ទូលាយ

មានទ្រព្យច្រើន នៅក្នុងក្រុងកាលយៈ ។ កាលណា ព្រះ

ពុទ្ធទ្រង់សម្តែងធម៌ ក្នុងក្រុងកបិលវត្ថុ កាលនោះ ខ្ញុំជ្រះថ្លា

ចំពោះព្រះសុគត ហើយចូលទៅកាន់ផ្នួស ។ ខ្ញុំមានសេចក្តី

សង្ឃឹយច្រើន ក្នុងវត្តនិមិត្តនោះ ។ ព្រះពុទ្ធសម្តែងធម៌

ដ៏ទុត្តម កំចាត់បង់នូវសេចក្តីសង្ឃឹយទាំងអស់នោះបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបរាទំ

តតោហំ ភិណ្ណាសិសារោ តនា យានិសុខេ រតោ

វិហារមិ តនា តុទ្ធោ មិ ទិស្វា ឯតទត្រវិ ។

យាកាចិ កង្ខា ឥទ វា ហារិ វា

សកវេទិយា វា បរវេទិយា វា

យាយិទោ តា បជហន្តិ សត្វា

អាតាបិទោ ព្រហ្មចរិយំ ចរន្តា ។

សតសហស្សេ កតំ កម្មំ ផលំ ទិស្សេសិ មេ ឥទ

សមុត្តោ សរវេតោវ កិលេសេ យាបយំ មម ។

តតោ មិ^(១) យានិនិរតំ ទិស្វា លោកន្តត្ថ មុនិ

យាយិទំ ភិក្ខុនំ អត្តោ បញ្ញាបេសិ មហាមនិ^(២) ។

កិលេសា យាបិតា មយ្ហំ ភវា សព្វេ សម្មហតា

នាតោវ ពន្ធនំ ទេត្តា វិហារមិ អនាសវេ ។

១ ម. មំនតិ សព្វេនត្ថិ ។ ២ ឧ. មហាមុនិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ហេតុនោះ ខ្ញុំឈ្មោះថា ជាអ្នកមានសង្សារគ្នាផុតហើយ

ត្រេកអរចំពោះសេចក្តីសុខក្នុងឈាន ។ គ្រានោះ ព្រះពុទ្ធ

ទ្រង់ឃើញខ្ញុំ ហើយទ្រង់ប្រកាសពាក្យនេះថា

សេចក្តីសង្ស័យណាមួយ ក្នុងលោកនេះ ឬក្នុងលោក

ខាងមុខ ពួកបុគ្គលមានឈាន មានព្យាយាម ជាអ្នក

ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈ តែងលះបង់នូវសេចក្តីសង្ស័យនោះ

បាន ដោយប្រាជ្ញានៃខ្លួន ឬដោយប្រាជ្ញានៃអ្នកដទៃ ។

អំពើដែលខ្ញុំបានធ្វើ ក្នុងកប្បទីមួយសែន ក៏បញ្ចេញផលដល់

ខ្ញុំ ក្នុងជាតិនេះ ខ្ញុំបានដុតបំផ្លាញកិលេសទាំងឡាយហើយ

ដូចសន្ទុះសរដែលបូកផុតចេញ (ចាកផ្ទះ) ។ ព្រះមុនី ទ្រង់

ដល់នូវទីបំផុតនៃលោក មានប្រាជ្ញាច្រើនទ្រង់ឃើញខ្ញុំ ជា

អ្នកត្រេកអរ ក្នុងឈានដូច្នោះ ក៏តាំងខ្ញុំជាអ្នកប្រសើរ ជាង

ពួកភិក្ខុអ្នកមានឈាន ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញ

ហើយ ភពទាំងពួង ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមាន

អាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចដំរីកាត់ផ្តាច់នូវទន្ទឹង ។

តតិយំ សីវិលំត្ថេរាបទានំ

ស្វាភតិំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្សំ សន្តិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បតា កតិំ ពុទ្ធស្សំ សាសនំ ។

បដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ

ធន្នកិញ្ញា សន្តិកតា កតិំ ពុទ្ធស្សំ សាសនន្តំ ។

ឥតិំ សុទិំ អាយស្មា កម្មវេរេតោ ថេរោ ឥមា

កាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

កង្ការេត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

តតិយំ សីវិលំត្ថេរាបទានំ

(១៣ ៣) បទុមុត្តរោ នាម ជិវោ សព្វធម្មេសុ ចក្កុមា

ឥតោ សតសហស្សម្ពិ កប្បេ ទុប្បជ្ជិ នាយកោ ។

សីលន្តស្ស អសន្នេយ្យំ សមាធិ វជិរូបមោ

អសន្នេយ្យំ ញាណាវំ វិមុត្តិ ច អនោបមា ។

សិវិលីត្ថេរាបទាន ទី ៣

ឧ ! ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣
 ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើ
 ហើយ ។ បដិសម្ពិទ្ធា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ
 ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ
 ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានដូច្នោះ ព្រះកន្លិវារេតតេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវភាព
 ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ កង្វារវិគត្ថេរាបទាន ។

សិវិលីត្ថេរាបទាន ទី ៣

(១៣៣) ព្រះជិនស្រី ព្រះនាមបទុមភ្នំរាវៈ មាន
 បញ្ញាចក្ខុ ក្នុងធម៌ទាំងពួង ព្រះអង្គជានាយក ទ្រង់កើត
 ឡើង ក្នុងកប្បទិមួយសែន អំពីកប្បនេះ ។ សីលរបស់
 ព្រះអង្គ រាប់មិនបាន សមាធិទបមាជ្ជចក្រវិវឌ្ឍ ញាណដ៏
 ប្រសើរ ក៏រាប់មិនអស់ ទាំងវិមុត្តិ ក៏រកអ្វីប្រៀបផ្ទឹមគ្មាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អដវគ្គំ

មនុស្សជាមរណតានិំ	ព្រហ្មណេត្តា សមាគមេ
សមណាព្រាហ្មណាកិណ្ណោ ^(១)	ធម្មំ ទោសេសិ ពាយកោ ។
សសាវកំ មហាលាភី	បុត្តាវន្តំ ជុតិវុទ្ធំ
វេចេសិ ឯតទក្ខមិ	បរិសាស្សុ វិសារទោ ។
តទាហំ ខត្តិយោ អាសី	នករេ ហិសស្សុវ្យេ
សុត្វា ជិនស្សំ តំ វាក្យំ	សាវកស្សំ កុណំ ពហំ ។
និមន្តយិត្វា សត្តាហំ	កោជយិត្វា សសាវកំ
មហានានំ ទទិត្វាន	តំ ហំនំ អភិបត្តយី ។
តទា មំ វិនតំ ទាទេ	ទិស្វាន បុរិសាសកោ
សវេន មហតា ជីវេ ^(២)	ឥមំ វចនមព្រឹ ។
តតោ ជិនស្សំ វចនំ	សោតុកាមា មហាជនា
ទេវតា អថ កុទ្ធាញ្ច ^(៣)	ព្រហ្មណោ ច មហិទ្ធិកា ។

• ១. សមណាព្រាហ្មណាកិណ្ណោ ។ ២ ឧ. សុសវេន មហារីវោ ។ ៣ ឧ ម. ទេវ-
ទានវិ កុទ្ធាញ្ច ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ព្រះនាយក ទ្រង់សម្តែងធម៌ក្នុងទីប្រជុំ ដ៏កុះករ ដោយសមណៈនិងព្រាហ្មណ៍ ដល់ពួកមនុស្ស ទេវតា នាគ និងព្រហ្ម ។

ព្រះពុទ្ធទ្រង់ភ្ញៀវក្លា ក្នុងពួកបរិស័ទ ស្តេចតាំងសាវ័ករបស់

ព្រះអង្គ ដែលជាអ្នកសម្បូណិលាភ មានបុណ្យ ទ្រទ្រង់នូវ

សេចក្តីរឿង ក្នុងទីជាឯកទគ្គៈ ។ កាលនោះ ខ្ញុំកើតជា

ក្សត្រ ក្នុងនគរឈ្មោះហំសសៈ បានឮព្រះពុទ្ធដីកានៃព្រះ

ជិនស្រីផង ពួគុណនៃសាវ័កច្រើនផង ។ ខ្ញុំបាននិមន្តព្រះ

សាស្តា ព្រមទាំងសាវ័កឲ្យឆាន់ចង្ហាន់ អស់ ៧ ថ្ងៃ លុះ

ថ្វាយមហាទានរួចហើយ ទើបប្រាថ្នានូវតំណែងនោះ ។ គ្រា

នោះ ព្រះពុទ្ធជាបុរសប្រសើរ ជាអ្នកប្រាជ្ញ ទ្រង់ឃើញខ្ញុំ

គ្រាបទៀបព្រះបាទា ក៏ទ្រង់ត្រាស់ពាក្យនេះ ដោយព្រះសូរសេងដ៏តិរោះ ។

លំដាប់នោះ ពួកមហាជន ទាំងពួកទេវតា គន្លង ពួកព្រាហ្មមានបុទ្ធិច្រើន និងពួកសមណព្រាហ្មណ៍

មានប្រាថ្នាដើម្បីស្តាប់ នូវព្រះពុទ្ធដីកា នៃព្រះជិនស្រីហើយ

គតិយំ សីវលីញោបទានំ

សមណាប្រាហ្មណា ថេរំ នមស្សីស្ស កកតញ្ញាលី

នមោ តេ បុរិសាជញ្ញា នមោ តេ បុរិសុត្តម ។

ខត្តិយេន មហានាទំ ទិដ្ឋំ សត្តាហកាដិកំ^(១)

សោតុកាមា ដលីតស្ស ព្យាករោហិ មហាមុនិ ។

តតោ អរោច ភគវំ សុណាថ មម ភាសិតំ

អប្បមេយ្យមិ ពុទ្ធមិ សសដ្ឋមិ បតិដ្ឋិតា ។

ទត្តិណានាយ កោវត្តា^(២) អប្បមេយ្យដលា ហិសា

អបិចេស មហាកោតោ ហំនំ បត្តេតិ ឧត្តមំ ។

---

១ ឧ. សត្តាហិកំ វិហោ ។ ម សត្តាហិកំ វិហោ ។ ២ ឧ. ខេវត្តំ ។

សិវិល្លោកបទ ទី ៣

ក៏នាំគ្នាធ្វើអំពើលីនមស្ការថា បពិត្រព្រះអង្គជាបុរសអាជា-
 នេយ្យ ខ្ញុំសូមមស្ការ ចំពោះព្រះអង្គ បពិត្រព្រះអង្គជា
 បុរសខ្ពង់ខ្ពស់ ខ្ញុំសូមមស្ការចំពោះព្រះអង្គ ។ បពិត្រ
 ព្រះមហាមុនី ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ ចង់ស្តាប់អាទិសង្ឃនៃ
 មហាទាន ដែលព្រះមហាក្សត្រទ្រង់បានថ្វាយ អស់ ៧ ថ្ងៃ
 សូមព្រះអង្គទ្រង់ព្យាករ នូវផលនៃមហាទាននោះ ។

លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា អ្នកទាំង
 ឡាយ ចូរចាំស្តាប់ភាសិតតថាគតដូចតទៅនេះចុះ ទេត្តិណា-
 ទាន ដែលព្រះមហាក្សត្រ បានភក់កល់ទុកក្នុងព្រះពុទ្ធ ព្រម
 ទាំងព្រះសង្ឃ ដែលជាអ្នកមានគុណសម្បត្តិ ប្រមាណមិន
 បាន ទេត្តិណាទាននោះ នឹងរកអ្នកណាពោលថា មានអា-
 ទិសង្ឃប៉ុណ្ណោះ ឬប៉ុណ្ណោះបានឡើយ ដ្បិតទេត្តិណាទាននោះ
 មានផលប្រមាណមិនបានទេ មួយទៀត ព្រះមហាក្សត្រ
 ដែលមានភោគៈច្រើននេះ ប្រាថ្នានូវតំណែងដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ថា

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

លាភី វិបុលលាភានំ   យេនា ភិក្ខុ សុទិស្សុយោ
 តថាហម្មិ កវេយ្យនំ   លទ្ធិសេនំ អនាគតេ ។
 សតសហស្សេ ឥតោ កម្មេ ឪក្កាកកុលសម្ពុរោ
 តោតមោ នាម នាមេន   សត្តា លោកេ ភវិស្សតិ ៖
 តស្ស ធម្មេសុ នាយោនោ ឪរសោ ធម្មនិម្មិតោ
 សីវលី នាម នាមេន   ហេស្សតិ សត្តសារីកោ ។
 តេន កម្មេន សុកតេន   ចេតនាបណិដិហិ ច
 ជហិត្តា មាណសំ ទេហំ   តាវត្តិសំ អភញ្ញហំ(១) ។
 ឯកនុត្តេ ឥតោ កម្មេ វិបស្សី លោកនាយកោ
 ឧប្បជ្ជិ បារុនយោនោ   សព្វធម្មវិបស្សកោ ។

១ ខ. ម. ពារិភ្និសុប្បោ អហំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបបទ

សុខស្សនកិកុ ជាអ្នកបានលាភដ៏ទូលាយទាំងឡាយ យ៉ាង
 ណា អាត្មាអញ សូមឲ្យបាននូវលាភ យ៉ាងនោះ ព្រះមហា-
 ក្សត្រនេះ នឹងបាននូវតំណែងនេះ ក្នុងកាលអនាគតជាប្រា-
 កដ ។ ក្នុងកប្បទីមួយសែន អំពីកប្បនេះ មានមហាបុរស
 សម្បក្ខត្រកូលស្តេចទុក្ខាកៈ នឹងបានជាសាស្តាព្រះនាមគោ-
 តម នឹងត្រាស់ឡើងក្នុងលោក ។ ព្រះមហាក្សត្រនេះ នឹង
 បានជាទុរសដែលព្រះធម៌និមិត្ត ជាអ្នកទទួលមតិក្នុងធម៌នៃ
 ព្រះគោតមនោះ ជាសាវ័កនៃព្រះសាស្តា មាននាមថា សិ-
 វលី ។ ដោយអំពើដែលខ្ញុំធ្វើល្អនោះផង ដោយការតំកល់
 ទុកនូវចេតនានោះផង លុះខ្ញុំលះបង់រាងកាយជារបស់មនុស្ស
 ហើយ ក៏បានទៅកើតក្នុងឋានភាវត្តិនិរ្យ ។ ព្រះលោកនា-
 យក ប្រនាមវិបស្សី មានព្រះនេត្រដូចមាស ឃើញនូវធម៌
 ទាំងពួង ស្តេចកើតឡើង ក្នុងកប្បទី ៧១ អំពីកទុកប្បនេះ ។

គតិយំ សិវិលីត្ថេរាបទានំ

តនាហំ ពន្ធមតិយា	កុលស្សញ្ញាតស្ស ច
នយតោ វដ្ឋតោ យេវ	អាសី កម្មន្តព្យាវដោ ។
តនា អញ្ញាតោ បុត្តោ ^(១)	វិមស្សិស្ស មហោសិនោ
បរិវេណំ អកាវេសិ	មហន្តមិតិ វិស្សតិ ។
និដ្ឋិតេ ច មហានានិ	នន្តិ ^(២) ខុដ្ឋកសញ្ញតិ
នវំ ននី មធុញ្ញវ	វិចិនិ យេវ អន្តសំ ^(៣) ។
តនាហន្តិ កហត្វាន	នវននី មធុម្បិច
កម្មសាមិយរិ កច្ចំ	តមេសន្តា មមន្តសុំ ។
សហស្សមថិ នត្វាន	នាលកិត្ត សតទ្ធិយំ ^(៤)
តតោហមេវ ^(៥) ចិន្តសី	នេតិ ហេស្សតិ ឡិវកំ ។
យថា ឥមេ ជនា សព្វេ	សក្ការេន្តិ តថាគតំ
អហម្បិ កាវិ ករិស្សាមិ	សសធឿ្នេ លោកិយាយកេ ។

---

១ ឧ.ម ប្បពោ ។ ២ ឧ ១១ ។ ៣ ឧ. អន្តសំ ។ ស. អន្តសុំ ។ ៤ ឧ. សតទ្ធិយំ ។ ម. សតទ្ធិយំ ។ ៥ ឧ. ម. តពោហំ វិវិ ។

សិវលីត្តោបទាន ទី ៣

កាលនោះ ខ្ញុំជំរុកចេះថែរក្សា រវាស់វែងនិងការឈឺឆ្កាតក្នុង
 ការងារ របស់ត្រកូលមួយ នៅក្នុងនគរពនមត៌ ។ គ្រានោះ
 ពួកជនមួយក្រុម បានឲ្យជាងកសាងបរិវេណ ដែលប្រាកដ
 ថាជាបរិវេណធំ ថ្វាយព្រះពុទ្ធ ព្រះនាមវិបស្សី ទ្រង់ស្វែង
 រកគុណដ៏ធំ ។ លុះធ្វើបរិវេណរួចស្រេច ពួកជនទាំងនោះ
 នាំគ្នាថ្វាយមហាទាន ប្រកបដោយបង្អែម ខ្ញុំពិនិត្យមើល
 (ក្នុងមហាទាននោះ) មិនឃើញមានទឹកដោះជូរថ្មីនិងទឹកយ៉ូ
 សោះ ។ គ្រានោះ ខ្ញុំកំពុងតែកាន់ទឹកដោះជូរថ្មី និងទឹកយ៉ូ
 ដើរទៅផ្ទះនៃម្ចាស់ការងារ ស្រាប់តែពួកអ្នកស្វែងរកវត្ថុនោះ
 បានដួបនឹងខ្ញុំ ។ គេបានឲ្យថ្លៃ ២០០ រហូតដល់ ១ ពាន់
 ក៏នៅតែមិនបាន លំដាប់នោះ ខ្ញុំគិតថា វត្ថុនេះ មិនមែនជា
 របស់ថោកទាប ។ ពួកជនទាំងនេះ គ្រប់គ្នាធ្វើសក្ការៈចំពោះ
 ព្រះតថាគត យ៉ាងណា អាត្មាអញនឹងធ្វើសក្ការៈ ចំពោះ
 ព្រះលោកនាយក ព្រមទាំងព្រះសង្ឃ យ៉ាងនោះដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

តនាហិមេវ លេត្វានំ ^(១)	ធម៌ មនុស្ស ឯករតោ
មន្ទិត្វា លោកុណាថស្ស	សសង្ឃស្ស អនាសហំ ។
តេន កម្មេន សុកតេន	ចេតនាបណិដិហិ ច
ជហិត្វា មាណុសំ ទេហំ	តានុតិសំ ^(២) អគញ្ញហំ ។
បុណហំ ពាករណសិយំ	រាជា ហុត្វា មហាយសោ
សត្តកស្ស ^(៣) តនា ទុដ្ឋា ^(៤)	ទ្វារពោធិំ អការយី ។
តនា តបស្សំលោ រុទ្ធា	ឯកាហំ រត្តិតា ^(៥) អហំ
តតោ តស្ស វិហាកេន	នាបិដ្ឋិ ^(៦) វិរយំ ភុសំ ។
បច្ឆិមេ ច ភវេនាមិ	ជាតោហំ កោលិយេ បុរេ
សុប្បវាសាវ មេ មាតា	មហាលិលិច្ឆវិ មេ បិតា ។
ខតិយេ បុព្វកម្មេន	ទ្វារពោធិស្ស វាហសា
សត្តវស្សា វិ វិវសី ^(៧)	មាតុកុច្ឆិមំ ទុក្ខិតោ ។

---

១ ឧ.ម. បិណ្ឌិត្វា ។ ២ ម. វេរិលោកំ ។ ៣ ម. សត្តកស្ស ។ ៤ ឧ. ពុត្តោ ។ ម. រុត្តោ ។
 ៥ ម. ទុក្ខិតោ ។ ៦ ឧ. ម. ពាបក្កំ ។ ៧ ឧ. វិវសី ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

គ្រានោះ ខ្ញុំបាននាំយកទឹកដោះជួរនិងទឹកយ៉ូ ចាក់លាយគ្នា
 ហើយ ថ្វាយដល់ព្រះលោកនាថ ព្រមទាំងព្រះសង្ឃ ក្នុង
 កាលនោះ ។ ដោយអំពើដែលខ្ញុំធ្វើល្អនោះផង ដោយការ
 គំកល់ទុក្ខនូវចេតនានោះផង លុះខ្ញុំលះបង់រាងកាយ ជារបស់
 មនុស្សហើយ បានទៅកើតក្នុងឋានភារត្តិន្យ ។ គតីនោះមក
 ខ្ញុំកើតជាស្តេចមានយសធំ ក្នុងក្រុងពារាណសី ជាអ្នកប្រឡូក
 ចំពោះសត្រូវ បានបិទទ្វារនគរ ។ គ្រានោះ ពួកអ្នកនគរ
 ដែលត្រូវបិទទ្វារ រក្សាទុកអស់មួយថ្ងៃ កើតសេចក្តីក្តៅ
 ក្រហាយ លំដាប់អំពីនោះមក ខ្ញុំទៅកើតក្នុងនរកដ៏លាមក
 ខ្លាំងក្លា ព្រោះផលនៃអំពើនោះឯង ។ ក្នុងបច្ច័យភព ឥឡូវនេះ
 ខ្ញុំកើតក្នុងកាលិយបុរី មាតារបស់ខ្ញុំ ឈ្មោះសុប្បវសា បិតា
 ខ្ញុំ ឈ្មោះមហាលិលច្ឆរី ។ ខ្ញុំនៅជាទុកក្នុងផ្ទះមាតា អស់ ៧
 ឆ្នាំ ខ្ញុំរងឥទ្ធារយោនី អស់ ៧ ថ្ងៃ ពេញពោរដោយមហាទុក

ពត៌យំ សិវិល្លត្ថេរាបទានំ

សត្តាហំ ធារមុឡោហំ	មហាទុក្ខសមប្បត្តោ
មាតា មេ ធន្តនារនេន	ឃំ អាសិ សុទ្ធកុត្តោ ។
សុវត្ថិតោហំ និក្ខុណោ	ពុទ្ធនេន អនុកម្មតោ
និក្ខុណនិវេសយេវ	បព្វជីវី អនតារិយំ ។
ឧបជ្ឈាយោ សារីបុត្តោ មេ	មោក្ខន្ធសោ មហិទ្ធិកោ
កេសេ ឌីរោមយន្តោ មេ	អនុសាសិ មហាមតិ ។
កេសេសុ និដ្ឋមារនេសុ	អរហន្តំ អមាបុណី
នេវ ណាតា មនុស្សា ច	បច្ចយេ ឧបេន្តិ ^(១) មេ ។
បទុម្ភត្តរាមញ្ញ ^(២)	វិបស្សិត្តា វិហាយកំ
យំ ប្បជយី បមុទិតោ	បច្ចយេហិ វិសេសតោ ។
តតោ តេសំ វិសេសេន	កម្មានិ វិបុលុត្តមំ
លាភំ លភាមិ សព្វត្ត	វិនេ តាមេ ជលេ វលេ ។
វេវតិ ទស្សនត្ថាយ	យនា យាតិ វិហាយកោ
តិសភិក្ខុសហស្សេហំ	សហ លោកក្កនាយកោ ។

១ ឧ. បច្ចយេនុបនេន្តិ ។ ម. បច្ចយេ ពុបនេន្តិ ។ ២ ម. បទុម្ភត្តរាមញ្ញ ។

សិរីលីល្ហោបទាន ទី ៣

ព្រោះហេតុតែបិទទ្វារនគរ ដោយអាណិបុណ្យ នៃខ្លួនជាក្សត្រ
 មាតារបស់ខ្ញុំកើតទុក្ខយ៉ាងនោះដែរ ព្រោះឲ្យតន្ត្រីដល់ខ្ញុំ ។
 ក្នុងថ្ងៃដែលប្រសូតចេញមក ខ្ញុំប្រសូតចេញមកដោយសុវត្ថិ
 ភាព ត្រូវព្រះពុទ្ធអនុគ្រោះ ក៏បានចូលទៅកាន់ផ្លូវ ។ ព្រះ
 សារីបុត្រជាទេវជ្ឈាយ័របស់ខ្ញុំ ព្រះមោគ្គល្លានមានបូជ្ជិច្រើន
 មានប្រាជ្ញាច្រើន បានការសក់ ហើយប្រៀនប្រដៅខ្ញុំ ។
 កាលដែលសក់ដាច់ចុះ ខ្ញុំក៏បានលុះអរហត្ត ពួកទេវតា នាគ
 និងពួកមនុស្ស តែងបង្ហោនបង្ហោយទាំងឡាយ មកឲ្យខ្ញុំ ។ ខ្ញុំ
 មានចិត្តរីករាយបានបូជាព្រះពុទ្ធ ព្រះនាមបទុមគ្រោះ និងព្រះ
 នាយក ព្រះនាមវិបស្សី ដោយបង្ហោយទាំងឡាយដ៏វិសេស ។
 ព្រោះហេតុនោះ ទើបខ្ញុំបាននូវលាភ ដ៏ទូលាយ ខ្ពង់ខ្ពស់
 ក្នុងទិសព្វអន្លើ គឺព្រៃ ស្រុក ទីទឹក ទីគោក ដោយផល
 ដ៏វិសេសនៃកម្មទាំងនោះ ។ កាលណា ព្រះសម្ពុទ្ធ ជានា-
 យក ព្រះអង្គជាកំពូលនៃលោក និងដឹកនាំសត្វ ស្តេចទៅជួប
 និងព្រះថេរៈឈ្មោះវេរិតៈ មួយអន្លើដោយភិក្ខុ ៣ ម៉ឺនរូប ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អប្បទានំ

ននា ទេពោបដិភេហំ មមត្តាយេ មហាមតិ

មច្ចុយេហំ មហាវិរោ សសង្ឃោ លោកគាយកោ ។

ឧបដ្ឋិតោ មយា ពុទ្ធា កន្ធិ វេតមទ្កស(១)

តតោ ជេតវនំ កន្ធិ ឯកទក្កេ វេមេសិ មំ ។

លាភំនំ សិវលី អត្តោ មម សំស្សេស្ស ភិក្ខុវេ

សព្វលោកហិតោ សត្តា កត្តយំ បរិសាស្សំ មំ ។

កិលេសា យាបិតា មយំ ភវំ សត្វេ សម្មហតា

នាតោ ពុទ្ធនំ ធម្មតា វិហារមំ អនាសវេ ។

ស្វាភតិ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតិ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

១ ឧ. វេតមទ្កសំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

កាលនោះ ព្រះពុទ្ធ ទ្រង់មានយោបល់ធំ មានព្យាយាមធំ
 ជានាយកនៃលោក ព្រមទាំងព្រះសង្ឃ ត្រូវខ្ញុំបំរើដោយ
 បច្ច័យទាំងឡាយ ដែលពួកទេវតាបង្កើនចូលមក ដើម្បី
 ប្រយោជន៍ដល់ខ្ញុំ ហើយទ្រង់ជួបនឹងព្រះថេរៈ ឈ្មោះវេរតៈ
 លំដាប់នោះ ទ្រង់យាងទៅកាន់វត្តជេតពានវិញ ក៏តាំងខ្ញុំក្នុង
 ទីជាឯតទគ្គៈ ។ ព្រះសាស្តា ទ្រង់ទំនុកបំរុងសត្វលោកទាំង
 ពួង ស្តេចសរសើរខ្ញុំ ក្នុងកណ្តាលពួកបរិស័ទថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាសិស្សទាំងឡាយ របស់តថាគត
 មានតែភិក្ខុសរសើរមួយទេ ជាអ្នកប្រសើរជាងពួកភិក្ខុអ្នកស្ងាត់
 លាភ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភព
 ទាំងពួង ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ព្រោះ
 បានកាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ដាច់នូវទ្រូង ។ ឡ ។ ខ្ញុំមក
 ល្អហើយ ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធ របស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបាន
 ដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។

បត្តតំ វិទ្ធិសញ្ញាបទានំ

បដិសម្ពិទ្ធា ពតស្សោ វិហោក្ខាបិ ច អដ្ឋមេ
 ធម្មភិក្ខា សម្មិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស ហសនន្តិ ។
 ភត្តិ សុទ្ធិ អាយស្មា សីវលី មេរោ ឥមា តាថាយោ
 អភាសិត្តាតិ ។

សីវលីត្ថេរស្ស អបទានំ សម្ពត្តំ ។

បត្តតំ វិទ្ធិសញ្ញាបទានំ

(១៣២) បទុម្ពត្តកោ ឆាម ជីនោ សព្វធម្មេសុ ចក្កុមា
 ឥតោ សតសហស្សម្ពិ កប្បេ ឧប្បជ្ជិ ឆាយកោ ។
 យថាបិ សាករេ ឧម្ពិ^(១) ភកនេ វិយ តារកា
 ឃំ ចាវចនំ តស្ស អរហន្តេហិ ចិត្តតំ^(២) ។
 សនេវាស្សរាគេហិ មនុជេហិ បុរក្ខតោ
 សមណាប្រាហ្មណា កិណ្ណោ ជនមជ្ឈេ ជិន្តតមោ ។

១ ឧ. ម. ឧបិ ។ ២ ឧ. បិដ្ឋិតំ ។

វិធីសញ្ញាបទាន ទី ៤

បដិសម្ពិទ្ធ ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យ
ជាក់ច្បាស់ហើយ តាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានព្រម ព្រះសីវលីត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវភាព
តាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ឃប់ សីវលីត្ថេរ បទាន ។

វិធីសញ្ញាបទាន ទី ៤

(១៣៤) ព្រះជិនស្រី ព្រះនាមបទុមត្រូវ ព្រះអង្គ
មានបញ្ជាចក្កកងធម៌តាំងពួង ជានាយក ទ្រង់កើតឡើង
ហើយ ក្នុងកប្បទិម្ហយវៃសន អំពីកទ្ធកប្បនេះ ។ រលក
ក្នុងសាគរ និងពួកផ្កាយ ព្រះអាកាស យ៉ាងណាមិញ
សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធអង្គនោះ ដ៏វិចិត្រហើយ ដោយពួក
ព្រះអរហន្ត ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ព្រះជិនស្រីដ៏ទុក្ខមនោះ
មានពួកមនុស្ស ព្រមតាំងទៅតា អសុរ នាគ ចោមរោម
ក្នុងកណ្តាលប្រជុំជន កុះករដោយសមណៈនិងព្រាហ្មណ៍ ។

បកាហំ អនុវត្តានោ	លោកេ លោកេន្តក្ខំ ជិវោ
វេទនេន វិពោទេនោ	វេទេយ្យបទុមាទំ សោ ។
វេសារជ្ជេហំ សម្មវន្តោ	ចត្វុហំ បុរិសុត្តមោ
បហំនកយសារជ្ជោ	ខេមប្បត្តោ វិសារនោ ។
អាសកំ បរិ ហំនំ	តុទ្ធក្ខមិត្តា កេវលំ
បដិជាតាតំ លោកត្តោ	នត្តំ សញ្ញោទកោ ក្ខតិ ។
សំហនាទមសម្ពុត្តំ	នទតោ តស្ស តាទិវោ
ទេវេ នរេ វា ព្រហ្មា វា	បដិវត្តា ន វិជ្ជតិ ។
ទេសេនោ បរិ ធម្មំ	សន្តារេនោ សទេវកំ
ធម្មចក្កំ បរិវត្តតិ	បរិសាសុ វិសារនោ ។
បដិកាលាវតំ អក្ខំ	សាវកំ សាធុសម្ពុត្តំ
កុណំ តហំ បកិត្តត្តា	ឯតទក្ខេ វេបេសំ តិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាជ

ព្រះជិនស្រីនោះ ព្រះអង្គដល់នូវទីបំផុតនៃលោក ក្នុងលោក
 ទ្រង់ញ៉ាំងឈូកគឺវេនេយ្យសត្វ ឲ្យពេញចិត្ត ដោយរស្មីទាំង
 ឡាយ ឲ្យគ្រាសជើងដោយពាក្យ (របស់ព្រះអង្គ) ។ ព្រះអង្គ
 បរិច្ចណិដោយវេសារជ្ជធម៌ទាំង ៤ ជាបុរសដ៏ទុក្ខម មានក័យ
 និងសេចក្តីកោតញញើតលះបង់ហើយ ទ្រង់ដល់នូវទីដ៏ក្សេម
 ជាអ្នកភ្ញៀវក្លា ។ ព្រះអង្គជាបុគ្គលប្រសើរក្នុងលោក ទ្រង់
 លេងនូវពុទ្ធកម្មិ ដែលជាទីដ៏ប្រសើរថ្លៃថ្នាំទាំងអស់ ព្រះអង្គ
 គ្មានបុគ្គលណាមួយជាសំភ្លឺនឡើយ ។ កាលព្រះអង្គជាតា-
 ទីបុគ្គល បន្តិចបន្តួចសីហនាទ ឥតមានញញើត មិនមានទេវតា
 និងនរេន ឬព្រហ្មពោលតបតបានឡើយ ។ ព្រះអង្គកាល
 សម្តែងធម៌ដ៏ប្រសើរ ញ៉ាំងមនុស្សព្រមទាំងទេវតាឲ្យឆ្ងង់ (នូវ
 វដ្តៈទាំង ៣) ញ៉ាំងធម្មចក្រឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ទ្រង់ជាអ្នកភ្ញៀវក្លា
 ក្នុងបរិស័ទ ។ ព្រះអង្គប្រកាសនូវគុណដ៏ច្រើន នៃសាវ័កមួយ
 រូប ដ៏ប្រសើរជាងពួកលោកមានបដិសាណ ដែលគេសន្មត
 ថាជាសប្បុរស ហើយតាំងសាវ័កនោះ ក្នុងទីជាឯកទិគ្គៈ ។

បញ្ញត្តិ វិគ្គិសន្តោបទានំ

ភទាហំ ហំសវតិយា ព្រាហ្មណោ សាធុសម្មតោ

សព្វវេទិវេទ ជាតោ វង្ខិសោ វាទិស្វទនោ ។

ឧបេត្ត តំ មហារីរិ សុត្តា តិ^(១) ធម្មទេសនំ

បិតរិ បដិលភី សាវកស្ស កុណោ វតោ^(២) ។

និមន្តយិត្តា សុភតិ សសង្ឃំ លោកនន្តំ

សត្តាហំ កោជយិត្តាហំ ធុស្ស្សហិ វាទយី ភទា ។

និមត្ត សរសា ចានេ កតោកាសោ កតញ្ចលំ

ឯកមន្តិ បិតោ ហដ្ឋោ សន្តរិ ជិនមុត្តមំ ។

នមោ តេ វាទិស្វទន^(៣) នមោ តេ ឥសិសត្តម^(២)

នមោ តេ សព្វលោកត្ត នមោ តេ អភយិករ ។

---

១ ម. សុត្តាហំ ។ ២ ម. គុណោ លោ ។ ៣ ខ. វិសិស្សុល ។ ម. វិទិមុត្តន ។
៤ ខ បុរិសុត្តម ។

វិន័យបទ ៣១២ ទី ៤

កាលនោះ ខ្ញុំកើតជាព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះវេដ្ឋីសៈ នៅក្នុងនគរ
 ហឺរ្យវតី ពេះចប់នូវវេទសព្វគ្រប់ គេសន្មតថាជាសប្បុរស
 ជាអ្នកបង្ហាញនូវពាក្យប្រៀនប្រដៅ ។ ខ្ញុំបានចូលទៅជិតព្រះអង្គ
 មានព្យាយាមធំ ហើយស្តាប់ធម៌ទេសនា បាននូវបិតិដ៏ប្រ-
 សើរ ក៏ត្រេកអរក្នុងគុណនៃសារីក ។ កាលនោះ ខ្ញុំនិមន្ត
 ព្រះសុគត ព្រមទាំងព្រះសង្ឃ ដែលជាអ្នកញ៉ាំងសត្វលោក
 ឲ្យត្រេកអរ មកឆាន់អស់ ៧ ថ្ងៃ ហើយឲ្យគេបិទបាំងដោយ
 សំពត់ទាំងឡាយ ។ ខ្ញុំបានក្រាបក្បាលទៀបព្រះបាទ (នៃ
 ព្រះអង្គ) លុះព្រះអង្គបើកឧកាសឲ្យខ្ញុំហើយ ខ្ញុំបានធ្វើនូវ
 អញ្ជាលី បិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ មានចិត្តត្រេកអរសរសើរនូវ
 ព្រះជិនស្រីដ៏ឥតមថា បពិត្រព្រះអង្គទ្រង់បង្ហាញនូវពាក្យប្រៀន
 ប្រដៅ ខ្ញុំសូមថ្វាយបង្គំព្រះអង្គ បពិត្រព្រះអង្គជាឥសីទី ៧
 ខ្ញុំសូមថ្វាយបង្គំព្រះអង្គ បពិត្រព្រះអង្គជាបុគ្គលប្រសើរជាង
 សត្វលោកទាំងអស់ ខ្ញុំសូមក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះអង្គ បពិត្រ
 ព្រះអង្គទ្រង់ធ្វើនូវអភ័យ ខ្ញុំសូមក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះអង្គ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

នមោ តេ ហារមថន

នមោ តេ ទិដ្ឋិស្វនន

នមោ តេ សន្តិស្វនន

នមោ តេ សរណំករ ។

អនាថានំ កវំ ជាថោ

ភិកាទំ អភយប្បទោ

វិស្សាសំ ក្រមិសន្តានំ

សរណំ សរណោសិនំ ។

ឯវមាទីហិ សុត្តិ

សន្តវិត្តា មហាគុណំ

អរោចំ វាទិស្វរស្ស(១)

កតំ បប្បោមិ ភិក្ខុនោ ។

តនា អរោច កកវា

អនន្តបដិកាលាវា

យោ សោ ពុទ្ធិ អកោដេសិ

សត្តាហិ សហសាវកំ ។

គុណញ្ច មេ បកិក្កេសិ

បសន្នោ សេហិ បាលិកិ

ឯសោ បត្តយតេ ហានំ

វាទិស្វរស្ស(២) ភិក្ខុនោ ។

១-២ ម. វាទិស្វរស្ស ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បពិត្រព្រះអង្គទ្រង់ញ៉ាំញីនូវមាត ខ្ញុំសូមក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះអង្គ
 បពិត្រព្រះអង្គទ្រង់បង្ហូរប្លូនូវទីដី ខ្ញុំសូមក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះអង្គ
 បពិត្រព្រះអង្គទ្រង់ឲ្យទូរសន្តិសុខ ខ្ញុំសូមក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះ
 អង្គ បពិត្រព្រះអង្គទ្រង់ធ្វើនូវទីពឹង ខ្ញុំសូមក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះ
 អង្គ ។ ព្រះអង្គដំបំរើន ជាទីពឹងនៃសត្វ ដែលពុំមានទីពឹង
 ទ្រង់ប្រធានខ្សែអក្សយដល់សត្វដែលមានក្បយ ទ្រង់ស្និទ្ធស្នាល
 របស់សត្វទាំងឡាយ ដែលមានភូមិដ៏ស្ងប់ ជាទីពឹងរបស់
 ពួកជនអ្នកស្វែងរកនូវទីពឹង ។ លុះខ្ញុំសរសើរព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធមាន
 គុណធំ ដោយពាក្យទាំងឡាយ មានយ៉ាងនេះជាដើម រួច
 បានពោលថា ខ្ញុំសូមដល់នូវគតិរបស់ភិក្ខុ ដែលជាអ្នកភ្ញៀវ
 ភ្លា ជាភិក្ខុអ្នកមានវេទះភ្ញៀវភ្លា ។

កាលនោះ ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះអង្គមានបដិភាណ
 គ្មានទីបំផុត បានត្រាស់ថា បុគ្គលណា បានញ៉ាំងព្រះពុទ្ធ
 ព្រមទាំងសាវ័ក ឲ្យឆាន់អស់ ៧ ថ្ងៃ ជ្រះថ្លា (ប្រណម្យ)
 ដោយដៃរបស់ខ្លួន សរសើរនូវគុណនៃតថាគត បុគ្គល
 ៥ ប្រាថ្នានូវតំណែងរបស់ភិក្ខុ អ្នកភ្ញៀវភ្លាក្នុងវេទ ។

បញ្ចក្ខន្ធ វិទ្យាសម្រាប់រាង

អនាគតភ័យ អន្តរាយ លច្ឆសេនិ៍^(១) បរោលី
 ទេវមនុស្សសម្បត្តិ អនុភោត្តា អនុប្បតិ ។
 សតសហស្សេ វតោ កម្មេ ឌីក្កាកកុលសម្ពរោ
 តោតមោ ធាម ធាមេន សត្តា លោកេ ភវិស្សតិ ។
 តស្ស ធម្មេសុ ធាយាទោ ឌីរសោ ធម្មេនិម្មិតោ
 វិទ្ធិសោ ធាម ធាមេន បោស្សតិ សត្តសារីកោ ។
 តិ សុត្តា មុនិតោ ហុត្តា យាវជីវិ តទា ជិនិ
 បច្ចយេហិ ឧបដ្ឋាសី មេត្តនិតោ តថាគតិ ។
 តេន កម្មេន សុកតេន តេតនាបណិដិហិ ច
 ជហិត្តា មនុសិ ទេហំ តាវត្តិសិ អគណ្ណហំ^(២) ។
 បច្ឆិមេ ច ករវនានិ បរិញ្ញាជកុលេ^(៣) អហំ
 បច្ឆាជាតោ^(៤)យទា អាសី ជាតិយា សត្តវស្សិតោ ។

---

១ ឧ. លច្ឆតតិ ។ ២ ឧ.ម. តុសិកំ អភិមាសហំ ។ ៣ ម. ដាតោវិប្បកុលេ ។ ៤ ម. សម្បត្តោ ។

វិទ្យុសត្តេរាបទាន ទី ៤

បុគ្គលនេះនឹងសោយសម្បត្តិទៅតា នឹងសម្បត្តិមនុស្សដ៏ច្រើន
 ហើយបាននូវតំណែងជាទីពេញចិត្តនោះ ក្នុងអនាគតកាល ។
 ក្នុងកម្មវិធីយសនៃ អំពីកម្មកម្មនេះ មានមហាបុរសទ្រង់
 កើតក្នុងគ្រូក្រូល នឹងបានជាព្រះសាស្តា ទ្រង់ព្រះ
 នាមគោតម គ្រាសំឡើងក្នុងលោក ។ បុរសនោះ ជាព-
 យាទក្នុងធម៌ទាំងឡាយ របស់ព្រះអង្គ ជាឧរស ជាធម្មនិម្មិត
 ជាសាវ័ក នៃព្រះសាស្តាអង្គនោះ មានឈ្មោះថាវណ្ណៈសៈ ។
 កាលនោះ ខ្ញុំនូវពាក្យព្យាករណ៍នោះហើយ ក៏ជាបុគ្គល
 មានចិត្តទន់ មានចិត្តមេត្តា បានបម្រើនូវព្រះតថាគតជិនស្រី
 ដោយបង្ខំទាំងឡាយ ដរាបដល់អស់ជីវិត ។ ដោយកុសល-
 កម្មដែលខ្ញុំធ្វើលំនោះផង ដោយការតំកល់ទុកបេតនានោះផង
 លុះខ្ញុំលះបង់រាងកាយជារបស់មនុស្សហើយ បានទៅកើតក្នុង
 ឋានភារត្តិន្យ ។ ដល់មកក្នុងបច្ច័យកត ឥឡូវនេះ ខ្ញុំបានមក
 កើតក្នុងគ្រូក្រូលបរិពារជក មានអាយុ ៧ ឆ្នាំ រាប់អំពីកំណើត

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

សព្វវេទន៍ទ្ធ ជាតោ វាទសុត្តវិសារវនោ
 វុត្តស្សរោ(១) ចិត្តកម្មំ បរវាទប្បមន្តនោ ។
 វុត្តន្ត(២) ជាតោតិ(៣)វុត្តិសោ វចនេ វស្សរោតិ វា
 វុត្តិសោ វតិ មេ យាមិ អក្កម្ប(៤) លោកសម្មតិ ។
 យនាហំ វិញ្ញាតិ បត្តោ វិតោ បវេមយោព្វនេ
 តនា វាជកហោ រម្ម សារីប្បត្តញ្ច អន្តសំ(៥) ។

ចញ្ជវិសតិមំ វាលាវិ ។

បិណ្ណាយ វិចរន្តំ តិ បត្តចាណី សុសិវតិ
 អលោលក្ខំ មិត្តកាណី យុកមន្តំ ឧទិត្តតិ(៦) ។
 តិ ទិស្វា វិម្ពិតោ ហុតា អវោចមន្តច្ឆិ
 កណិកាវិវ និចិតិ ចិត្តំ តាជាបទិ អហិ ។

---

១ ម. វិទិស្សរោ ។ ២ ឧ. ឯត្តន្តរោ ហិ សុត្តោ ទិស្សតិ - ៣ ឧ.ម. ពិតិ សុត្តោ នត្តិ ។
 ៤ ឧ.ម. អវាវិ ។ ៥ ឧ. សារីប្បត្តមថិទ្ធសំ ។ ម. សារីប្បត្តមហទ្ធសំ ។ ៦ ឧ. ធិវិក្ខតិ ម.
 ធិវិក្ខតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ក៏ចេះចប់ខ្យល់ត្រូវទៅទាំងអស់ ក្លៀវក្លាយដោយវាទសាស្ត្រ មាន
 សំឡេងដ៏ឆ្ងាយ មានសំដីដ៏វិចិត្រ ជាអ្នកញ្ជាំញីខ្យល់វាទៈនៃ
 បុគ្គលដទៃ ។ ឯនាមដ៏ប្រសើររបស់ខ្ញុំ ដែលលោកសុទ្ធត
 ហើយថា វង្គីសៈ ព្រោះកើតកងវង្គីជនបទ ឬថា វង្គីសៈ
 ព្រោះជាឥស្សរៈកងពាក្យ ។ កាលណា ខ្ញុំបានដឹងក្តី បិត
 នៅក្នុងបឋមវ័យ កាលនោះ ខ្ញុំបានចូលនឹងព្រះសារីបុត្ត ក្នុង
 ក្រុងរាជគ្រឹះ ដែលជាទីរករាយ ។

ចប់ ភាណវិរៈ ទី ២៥ ។

ខ្ញុំឃើញព្រះសារីបុត្តនោះ កំពុងគ្រាច់ទៅបិណ្ឌបាត មាន
 បាត្រក្នុងដៃ លោកសង្គ្រឹមល្អ មានភ្នែកមិនរឡេមរឡាម និ-
 យាយល្អមកំណត់ ត្រឡេកមើលត្រឹមមួយជួរនឹម លុះឃើញ
 លោកហើយ មានសេចក្តីអស្ចារ្យ បានពោលពាក្យគួរសម
 ជាបទគាថាវិចិត្រ ដូចជាកណ៌ការដែលគេវិចិត្រហើយ ។

បន្ត វិទ្យុសញ្ញាបក្ស

អាចិត្តិ សោ មេ សត្តារិ សម្ពុទ្ធិ លោកនាយក

នាសោ បណ្ឌិតោ ធីរោ ឧត្តរិ សមរោច មេ ។

វិរាគសហិតំ វាក្យំ កត្តា ធម្មសមុត្តមំ

វិចិត្តបដិកាលោហិ តោសិតោ តេន តាទិនា ។

និបត្ត សិរសា ចារេ បញ្ចដេហិតិ អប្រវិ(១)

តតោ មិ ស មហាប្បញ្ញោ ពុទ្ធសេដ្ឋមុចានយិ ។

និបត្ត សិរសា ចារេ និសីទី សត្តុ សន្តិកេ

មហាហ វិនិតំ សេដ្ឋោ សច្ចំ វិទ្យុស កត្តិ តេ(២) ។(៣)

មតិ សិសំ វិទិតិ សុកតិទុក្ខតិមតិ(៤)

តយំ(៥) វិជ្ជាវិសេសេន សចេ សក្កោសិ វាចយ(៦) ។

១ ខ. បញ្ចដេហិតិ ប្រវិ ។ ម. បញ្ចដេហិតិមំ ប្រវិ ។ ២ ម. វច្ចិ វិទ្យុស ជានាសីតិ ទិស្សន្តិ ។ ៣ ម. ឥពោ បរំ ពិពុំ សិប្បន្តិ តស្សហំ ជានមិតិ ប អប្រវិ ឥតិ ទិស្សន្តិ ។ ៤ ម. មតសិសំ វិទិត្តំ អបិ ពារសវិស្សិតន្តិ ទិស្សន្តិ ។ ៥ ខ. ម. តយា ។ ៦ ខ. ភាសយ ។

វិធីសង្គ្រោះ ភាគ ទី ៤

លោកក៏ប្រាប់ខ្ញុំ ខ្ញុំព្រះសមុទ្រទ្រង់ជាសាស្តា ជាលោកនាយក កាលនោះ លោកជាបណ្ឌិតមានប្រាជ្ញា បានប្រាប់ខ្ញុំតទៅទៀត ។ ខ្ញុំត្រូវលោកជាតាទិបុគ្គលធ្វើពាក្យប្រកបដោយវិវាគៈដ៏ទុត្តម ដែលគេឃើញបានដោយកម្រ ឲ្យត្រេកអរដោយបដិកាណដ៏វិបត្រទាំងឡាយ ។ ខ្ញុំក៏ទុនក្បាលទៀបព្រះបាទ ហើយពោលថា សូមលោកម្ចាស់បំបួសខ្ញុំ លំដាប់នោះ ព្រះសារីបុត្ត មានប្រាជ្ញាច្រើននោះ នាំខ្ញុំចូលទៅកព្រះពុទ្ធនឹងប្រសើរ ។ ខ្ញុំទុនក្បាលទៀបព្រះបាទ អង្គុយកង់សំណាក់នៃព្រះសាស្តា ៦ព្រះសាស្តា ប្រសើរជាងអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ ទ្រង់មានព្រះពុទ្ធដ៏កាន់ខ្ញុំថា ម្ចាស់វង្សីសៈ សិប្បៈណាមួយរបស់អ្នក មានពិតឬ ។ ក្បាលមនុស្ស ដែលស្លាប់ហើយ បើអ្នកអាច (ដឹងក្បាលមនុស្ស) ដែលស្លាប់ទៅកាន់សុគតិឬទុគតិ ដោយវិជ្ជាវិសេសរបស់អ្នក អ្នកចូរប្រាប់មកចុះ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបភាគំ

អាមោត្តិ(១) មេ បដិញ្ញាតេ ភីណិ សីសានិ ទស្សយេ

អថេវា និរយទេវេសុ ឧបបន្នេ អវាចយី ។

តទា ឱណាសវស្ស្រ(២) សីសំ ទស្សេសិ នាយកោ

តតោហំ វិហារាម្មោ បព្វជ្ជិ សមយាចិសំ(៣) ។

បព្វជ្ជិត្វាន សុភតិ សន្តវាមិ យហី តហិ

តតោ មិ កកិច្ចត្រោតិ(៤) ឧជ្ឈាយន្តិ ហិ ភិក្ខុវោ ។

តតោ វិមិសនត្តំ មេ អាហ ពុទ្ធា វិហាយកោ

តត្តិភានំ ឥមា(៥) តាថា ហានសោ បដិកន្តិ វា(៦) ។

ន កក្យចិត្រោហំ វិវ ហានសោ បដិកន្តិ មេ

តេនហំនានិ វង្គិស ថានសោ សន្តវាហិ មិ ។

១ ឱ. អាមតិ ។ ២ ឱ.ម បច្ចេកពុទ្ធស្ស ។ ៣ ឱ. សមយាចិហំ ។ ៤ ឱ ករ្យចិត្រោតិ ។
ម. កបរិវ្កោសិ ។ ៥ ម. តត្តិកាបនិមា ។ ៦ ម. តំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម

ខ្ញុំបាទទទួលពាក្យប្លេជ្ជថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ព្រះពុទ្ធច្រើន
បង្ហាញនូវក្បាល ៣ ខ្ញុំក៏ក្រាបទូលចំពោះក្បាល (មនុស្ស)
ដែលទៅកើត ក្នុងនរកនិងទេវតា ។

កាលនោះ ព្រះលោកនាយក បង្ហាញនូវក្បាលរបស់ព្រះ
វិណាស្រព លំដាប់នោះ ខ្ញុំចាល់គំនិត ក៏សូមបញ្ជូន ។
លុះខ្ញុំបញ្ជូនហើយ ក៏សរសើរព្រះសុគត តាមតែក្នុងទីណាៗ
ក៏ដោយ លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងឡាយលើកទោស ថាជាអ្នក
រីករាយ ក្នុងកាព្យ ។ លំដាប់នោះ ព្រះពុទ្ធជានាយក ច្រើន
ត្រាស់ដើម្បីល្បួងមើល ចំពោះខ្ញុំថា លុះតែបុគ្គលទាំងឡាយ
ជាអ្នកត្រិះរិះ ទើបពោលតាថាទាំងឡាយ តាមដំណើរបាន
មែនឬទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គមានព្យាយាម ខ្ញុំព្រះអង្គមិនមែន
ជាអ្នកយកបិត្តិចត្តិបដ្ឋបក្នុងកាព្យទេ តែខ្ញុំព្រះអង្គពោលនូវតាថា
ទាំងឡាយតាមដំណើរបាន ។ ម្នាលវង្គីសៈ បើដូច្នោះ ឥឡូវ
នេះ អ្នកបួសរសើរតថាគតតាមហេតុ ជាតាថាមកមើល ។

បញ្ចប់ វិស័យព្រះបាទ

តណាហំ សន្តវំ ធីរិ តាថាហំ ឥសិសន្តមំ

សោ ហំ ធមសោ តណា តុដ្ឋោ ជិលោ អក្កេ ឥបេសិ មំ ។

បដិកាលោន ចិត្តន អញ្ញោ សមតិមណាហំ

បេសលោ តេន សិវិត្តោ អរហន្តំ អចាប្បណី ។

បដិកាលោវតំ អក្កោ អញ្ញោ កោចិ នវិជ្ជតិ

យថាយំ ភិក្ខុ វង្សិសោ ឃិរិ ជារេថ ភិក្ខុវោ ។

សតសហស្សេ កតំ កម្មំ ផលំ ទស្សេសិ មេ ឥធ

សុមត្តោ សរវេកោវ កិលេសា ឈាបិតា មម ។

កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ ភវា សព្វេ សម្មហតា

ធាកោវ ពន្ធនំ ធមត្តា វិហារមិ អនា បវោ ។

វិធីសង្គ្រោះបាទ ទី ៤

កាលនោះ ខ្ញុំសរសើរព្រះអង្គជាអ្នកប្រាជ្ញ ជាតសី ទី ៧
 ដោយភាពទាំងឡាយ ។ ព្រះជីនស្រីអង្គនោះ មានព្រះ
 ហឫទ័យក្រេកអរមួយរំពេច ក៏តាំងខ្ញុំ ក្នុងទីឯតទ្កត្តៈ ។ ខ្ញុំ
 កន្លងបង្គំ ឡូបុគ្គលដទៃ ដោយចិត្តដ៏ឈ្លាសវៃបាន ខ្ញុំជា
 បុគ្គលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ មានសេចក្តីសង្វេគ ដោយ
 បដិភាណចិត្ត ក៏បានដល់ខ្ញុំអរហត្ត ។

ភិក្ខុដទៃណាមួយ ជាបុគ្គលប្រសើរជាងភិក្ខុ អ្នកមាន
 បដិភាណ ដូចជាវិធីសកិកុនេះ មិនមានទេ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរចាំទុកយ៉ាងនេះចុះ ។

កម្មវិធីខ្ញុំធ្វើហើយ ក្នុងកប្បទីមួយសែន អំពីកប្បនេះ
 ក៏ឲ្យផលដល់ខ្ញុំ ក្នុងលោកនេះ ខ្ញុំដកផុតចាកកិលេសហើយ
 ដូចជាសន្ទុះសរ រហូតផុតចាកបំពាន់ព្រួញ កិលេសទាំងឡាយ
 ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញ
 ហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមាន
 អាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់ខ្នង ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ស្វាភតិ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស វស្ណុកោ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតិ ពុទ្ធស្ស ហាសនិ ។
 បដិសម្ពិទា ចតុស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋមេ
 ធន្យកិញ្ញា សង្កកតា កតិ ពុទ្ធស្ស ហាសនន្តិ ។
 ឥតិ សុទិ អាយស្មា វង្ខិសោ មេវេ ឥមា តាជា-
 យោ អភាសិត្តាតិ ។

វិនិស្សេស្ស អបទានំ សម្ពត្តំ ។

បញ្ចមំ នន្តកតោបទានំ

[១៣៥] បទុមត្រេ ឆាម និលោ សព្វធម្មេសុ ចក្កមា
 ឥតោ សតសហស្សម្ពំ កម្មេ ឧប្បជ្ជិ ពាយកោ ។
 ហិតាយ សព្វសត្តានិ សុខាយ វននិ វេរោ
 អត្តាយ បុរិសាជិញ្ញា បដិបន្តោ សនេវកោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ឧ ! ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣
 ខ្ញុំបានសម្រេចហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើ
 ហើយ ។ បដិសម្ពិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ
 ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ
 ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានពួចា ព្រះវន្តិសត្តរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវតាថាទាំង
 នេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ វន្តិសត្តរចទាន ។

និទ្ទកត្រៃរាបទាន ទី ៥

(១៣៥) ព្រះជិនស្រី ព្រះនាមបទុមត្តរៈ ទ្រង់មាន
 បញ្ជាចកក្នុងធម៌ទាំងពួង ព្រះអង្គជានាយក ទ្រង់កើតឡើង
 ក្នុងកប្បទិមួយសែន អំពីកប្បនេះ ។ ព្រះអង្គជាបុរសអាជា-
 នេយ្យ ប្រសើរជាងអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ ទ្រង់ស្តេចទៅក្នុង
 មនុស្សលោកនិងទៅលោក ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេច-
 ក្តីសុខ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដល់សព្វសត្វទាំងឡាយ ។

បញ្ចប់ នក្ខត្តបទដ៏

យសក្កវត្តោ សិរិមា   កិក្ខិយ្យកថា ជិលោ

ប្បជិលោ សព្វលោកស្ស   ជិសា សព្វា សុវិស្សតោ ។

ឧត្តិយ្យវិចិក្ខោ សោ   វិក្ខិក្ខកថិកោថា

បរិប្បណមនស្ថប្ប   បត្តោ សម្ពោធិមុត្តមំ ។

អនុប្បន្នស្ស មក្ខស្ស   ឧបាទោ ទុត្តោ

អនក្ខាតញ្ច អក្ខាសិ   អសញ្ចាតញ្ច សញ្ជិ ។

មក្ខញ្ច^(១) មក្ខន្ធិ ប^(២)   មក្ខក្ខាយំ ទរាសកោ

មក្ខស្ស កុសលោ សត្តា   សារជ្ជិ ទុត្តោ^(៣) ។

តទា មហាក្ខាណិកោ   ធម្មិទេសេសិ ឆាយកោ

និមុត្តោ មោហមជ្ជម្ម^(៤)   សមុទ្រតិ បាលិលោ ។

១ ឧ. ឯត្តន្តរេ សោសទ្ធោ ទិស្សតិ ។ ២ ឧ. ប សទ្ធោ នត្តិ ។ ៣ ឧ. ម. វិក្ខិកោ ។ ៤ ម. កាមបង្គម្មំ ។

ឧត្តកត្តោបទាន ទី ៥

ព្រះជិនស្រី ព្រះអង្គដល់នូវយសដ៏ប្រសើរ មានសិរី ពេញ
 ប្រៀបដោយកិត្តិគុណ ដែលសត្វលោកទាំងពួង ឬជាហើយ
 ល្បីខ្លួនខ្លាយសព្វទិស ។ ព្រះជិនស្រីនោះ មានវិចិត្រច្នៃឆ្លង
 ផុតហើយ មានសេចក្តីសង្ឃឹយកន្លងហើយ មានសេចក្តី
 គ្រិនរិះក្នុងព្រះចិត្តពេញបរិបូណ៌ ទ្រង់ដល់នូវសម្ពោធិញ្ញាណ
 ដ៏ទុក្ខម ។ ព្រះអង្គជានរៈដ៏ទុក្ខម ទ្រង់ញ៉ាំងមគ្គដែលមិន
 ទាន់កើតឲ្យកើតឡើង ទ្រង់ប្រាប់នូវពាក្យដែលគេមិនទាន់ទិ-
 យាយ ទ្រង់បង្កើតនូវធម្មជាតិដែលមិនទាន់កើត ។ ព្រះអង្គ
 ជាអ្នកស្គាល់នូវផ្លូវ ជ្រាបច្បាស់នូវផ្លូវ ជាអ្នកប្រាប់នូវផ្លូវ ជា
 អ្នកអង្គអាចជានិរៈ ជាសាស្តាចារ្យដ៏ឃ្លាសវៃក្នុងផ្លូវ ជា
 នរៈដ៏ទុក្ខម ជានិសារថីទាំងឡាយ ។ ក្នុងកាលនោះ ព្រះ
 លោកនាយក ទ្រង់ប្រកបដោយមហាករុណា ទ្រង់សម្តែង
 នូវធម៌ ហើយស្រង់ពួកសត្វដែលមុជចុះ ក្នុងកក់គីមោហៈ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ភិក្ខុនិទំ ឡីវទេន	សាវតំ ជេដ្ឋសម្មតំ
វណាយំ ឯតទតមិ ណ	បណាបេសិ មហាមុនិ ។
តិ សុត្តាហំ បម្មទិតោ	និមន្តេត្វា តថាភតំ
កោជយិត្វា សសដ្ឋនំ	បត្តយី ហំនម្មតមិ ។
តនា បម្មទិតោ ធាថា	មិ អរោច មហាសសិ
សុទ្ធិ ភវស្សនិយាយុ	លច្ឆសេតំ មហោវេនិ ។
សតសហស្សេ វតោ កម្មេ ឡីក្កាកកុលសម្ពរោ	
តោតមោ ធាម ធាមេន	សត្តា លោកេ ភវស្សតិ ។
តស្ស ធម្មេសុ ធាយាធា	ឡីវសោ ធម្មនិម្មិតោ
នន្ទាកោ ធាម ធាមេន	ហេស្សតិ សត្តសាវកោ ។
តេន កម្មេន សុកតេន	តេនធាបណិធិហិ ថ
ជហិត្វា មាណុសំ ទេហិ	តាវត្តិសំ អគញ្ញាហំ ^(១) ។

១ ខ. តាវត្តិសុយោ អហំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាទ

ព្រះមហាមុនី ទ្រង់សរសើរសារីក ដែលភិក្ខុសង្ឃសន្មតថាជា
 ច្បង ក្នុងការទន្ទេសពួកភិក្ខុនី បានតែងតាំងក្នុងឋានៈ ជា
 ឯកទគ្គៈ ។ ខ្ញុំបានស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីការនោះហើយ ក៏មានចិត្ត
 រីករាយ និមន្តព្រះតថាគត ព្រមទាំងព្រះសង្ឃ ឲ្យឆាន់
 ហើយប្រាថ្នាទូរំកំណែង ដ៏ទុក្ខមនោះ ។

ក្នុងកាលនោះ ព្រះមហាសី ជាទីពឹង ទ្រង់មានព្រះ
 ទ័យរីករាយ បានត្រាស់នឹងខ្ញុំថា អ្នកចូរបានសេចក្តីសុខ
 មានអាយុវែង អ្នកនឹងបានទូរំកំណែង ជាទីពេញចិត្តនេះ ។
 ក្នុងកិច្ចទ័យយសែន អំពីកិច្ចនេះ ព្រះសាស្តាទ្រង់ព្រះនាម
 គោតម ទ្រង់សម្តែងក្នុងតុក្កក្រកូល នឹងត្រាស់ឡើងក្នុង
 លោក ។ បុរសនេះនឹងបានជាពាយាទ ក្នុងធម៌របស់ព្រះ
 សាស្តា ជាឧរសដែលធម៌និមិត្ត ឈ្មោះទន្ធកៈ ជាសារីក
 របស់ព្រះសាស្តានោះ ។ ដោយកុសលកម្មដែលខ្ញុំធ្វើល្អនោះ
 ផង ដោយការតំកល់ចេតនានោះផង លុះខ្ញុំលះបង់រាងកាយ
 ជារបស់មនុស្សហើយ ក៏បានទៅកើត ក្នុងឋានការវត្តិវិញ ។

បញ្ចម៌ ឧត្តរត្ថេរ្យបទនំ

បច្ឆ៌មេ ច កវេនានិ ជាតា សេដ្ឋីកុលេ អហំ

សាវត្ថយំ បុរវេ ឥន្ទេ ដ៏តេ មហានុនេ ។

បុរ្យប្បវេសេ សុគតំ ទិស្វា វិម្ពិតមាណសោ

ជេតារាមបដិក្កាហេ បព្វជី អនតារយំ ។

ន ចិរេនេវ កាលេន អរហន្តំ អនាបុណី

តតោហំ តិណ្ណសិសារោ សាសិតោ សព្វទិស្ស័យា ។

កិក្ខុនំនំ ធម្មកថំ បរិប្បដ្ឋា ករិ អហំ

សាសិតោ តា មុយា សព្វា អភិវស្ស អនាសវំ ។

សតានិ បញ្ចន្ធវានិ តទា តុដ្ឋា មហាហិតោ

កិក្ខុនំនំ ឱវទតំ អក្កដ្ឋានេ វិបេសិ មិ ។

នន្តរក្សាបទាន ទី ៥

ឥឡូវនេះ ដល់មកក្នុងបច្ចុប្បន្នភាព ខ្ញុំក៏គិតត្រូវប្រកាសសេដ្ឋី
ក្នុងក្រុងសាវត្ថី ជាប្តីប្រសើរ សុភសុម ទូលាយ មាន
ទ្រព្យច្រើន ។ ខ្ញុំបានឃើញព្រះសុគត ទៀបមាត់ទ្វារនៃប្តី
ក៏មានចិត្តរន្ធត់ កាលព្រះសុគតទទួលវត្ថុផេតាន ខ្ញុំចូល
ទៅកាន់ផ្លូវ ។ លំដាប់នោះ ខ្ញុំត្រូវព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ឃើញ
សព្វ ប្រៀនប្រដៅហើយ មានសង្សារនូវហើយ ក៏បាន
ដល់អរហត្ត ដោយកាលមិនយូរប៉ុន្មាន ។ ខ្ញុំបានធ្វើនូវធម្ម-
កថានិងហិបថា ចំពោះនាងភិក្ខុនីទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងអស់
នោះ ចំនួន ៥០០ រូបឥតខ្ចោះ ដែលខ្ញុំទូន្មានហើយ ក៏បាន
ទៅជាភិក្ខុនីមិនមានអាសវៈ ។ កាលនោះ ព្រះមានព្រះភាគ
មានព្រះទ័យត្រេកអរ ទ្រង់ធ្វើប្រយោជន៍ដ៏ធំ ទ្រង់តាំងខ្ញុំ
ក្នុងតំណែងដ៏ប្រសើរ ជាឯកសារីកម្មកុណ្ណានុកក្ខន្ធ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

សតសហស្សេ កតំ កម្មំ ដលំ ទិស្សេសិ មេ ឥធម

សុមុត្តោ សរវេតោវ កិលេសា ឈាបិតា មម ។

កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ ភវា សត្វេ សុត្តហតា

នាតោវ ពុទ្ធជំ ធមត្វា វិហារមិ អនាសវេ ។

ស្មាគតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិក

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

បដិសម្ពុទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋមេ

ធម្មកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា ទន្ធកោ មេរោ ឥមា តា-

ថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

កុសលកម្មដែលខ្ញុំធ្វើហើយ ក្នុងកប្បទីមួយសែន អំពីកប្ប
នេះ ក៏ឲ្យផលដល់ខ្ញុំ ក្នុងលោកនេះ កិលេសទាំងឡាយ
ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ដូចល្បឿននៃប្រញូញ ដែលរហូតដុត
ទៅ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតកំលោចហើយ ភព
ទាំងអស់ ខ្ញុំដកចោលចេញហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ
ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធនឹង ។ ឡ ។
ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំ
បានសម្រេចហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើ
ហើយ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ
ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ
ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះនន្ទកត្តោ មានអាយុ បានសម្តែងនូវភាពទាំង

នេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ធម្មិ កាឡុទាយិញ្ញោបទានំ

(១៣៦) បទុមុត្តរោ នាម ជីវោ សព្វធម្មេសុ ចក្កុមា

ឥតោ សតសហស្សម្ពំ កម្មេ ឧប្បជ្ឈំ នាយកោ ។

នាយកានំ វរោ សត្តា គុណាគុណាវុទ្ធ ជីវោ

កតញ្ញា កតវេទំ ច តិក្កេ យោជេតិ ចាណំ នោ ។

សព្វញ្ញា តេន ញ្ញាលោន គុលយិត្តា នយាសយោ

ទេសេតិ បវំ ធម្មំ អនន្តគុណាសញ្ញយោ ។

ស កុណាចិ មហាវរោ អនន្តជនតំ សុដ៍(១)

ទេសេតិ មជុវំ ធម្មំ ចតុស្កុប្បសញ្ញាតំ ។

សុត្តានំ តំ ធម្មវំ អាទិមជ្ឈន្តសោកណំ

ចាណាសតសហស្សានំ ធម្មាភិសមយោ អហុ ។

---

១ ឧ. អនន្តជនតំ សំ ។ ម. អនន្តជនសំសំ ។

ការឡើយនៃវិញ្ញាណ ទី ៦

(១៣៦) ព្រះជិនស្រីព្រះនាមបទុមគុរៈ ទ្រង់មានបញ្ជា-
 ចក្កកងធម៌ទាំងពួង ព្រះអង្គជានាយក កើតឡើង ក្នុងកប្ប
 ទិមួយសែន អំពីកទុកប្បនេះ ។ ព្រះសាស្តាទ្រង់ប្រសើរ
 ជាងពួកអ្នកទូន្មាន ទ្រង់ជ្រាបនូវគុណនិងទោស ព្រះអង្គ
 ឈ្នះមារ ជាកតញាកតវេទីបុគ្គល ទ្រង់ញ៉ាំងពួកសត្វឲ្យប្រ-
 កប ក្នុងកំពង់គឺធម៌ន័យ ។ ព្រះអង្គជាសព្វញ្ញ មានសេចក្តី
 អាណិតសត្វជាទីអាស្រ័យ ទ្រង់សន្សំនូវគុណរកទីបំផុតគ្មាន
 ទ្រង់ថ្វីងមើលដោយញាណនោះ ហើយសម្តែងនូវធម៌ ដ៏
 ប្រសើរ ។ ក្នុងកាលណា ៗ ក៏ដោយ ព្រះសាស្តាមានព្យា-
 យាមមាំមួន មានការបរិសុទ្ធស្អាតជាងប្រជុំជនជាអនន្ត ទ្រង់
 សម្តែងធម៌ដ៏ពិរោះ ប្រកបដោយសច្ចៈ ៤ ។ ពួកសត្វចំនួន
 មួយសែន បានត្រាស់ដឹងមគ្គផល ព្រោះបានស្តាប់នូវធម៌
 ដ៏ប្រសើរ មានលំអខាងដើម កណ្តាល និងខាងចុង ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ទិញ្ញាទិតា តនា ក្ខមិ កង្ខីសុ ច បយោធរា
 សាធុការំ បវន្តីសុ ទេវព្រហ្មទណសុរា ។
 អយោ កាវុណិកោ សត្តា អយោ សទ្ធម្មទេសនា
 អយោ កវសម្មទ្ធិស្មី ធិមុត្តេ ឧទ្ធវិ ធិនោ ។
 ឃំរំ សំវេតជាតេសុ^(១) សនរាមវព្រហ្មេសុ
 កុលប្បសាទកានតំ ហាវកំ វណ្ណយិ ធិនោ ។
 តដាហំ ហំសវតិយា ជាតោមច្ចកុលេ អហ
 ចាសាធិកោ ទស្សនីយោ បហូតនននញ្ញាវ ។
 ហំសារាមមុបេច្ឆាហំ វណ្ណេត្វា តំ តថាគតំ
 សុណិត្វា មជ្ជរំ ធម្មិ ការំ កត្វា ច តាធិនោ ។
 ធិបច្ច ចានិម្ពលេហំ ភមិ វចនមត្រវី
 កុលប្បសាទកានតេត្តោ យោ តវសាសនេ^(២) មុនេ ។

១ ម. បវេតជាតេសុ ។ ២ ឧ. ម. យោ តយាសន្តតោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ក្នុងកាលនោះ ផែនដីក៏លាន់ព្រំ មេឃក៏គ្រហឹម ពួកទេវតា
 ព្រហ្ម មនុស្ស អសុរ ក៏ញ៉ាំងសាធុការឱ្យប្រព្រឹត្តទៅថា ឧ !
 ព្រះសាស្តាទ្រង់ប្រកបដោយករុណា ឧ ! ព្រះសទ្ធម្មទេសនា
 ឧ ! ព្រះជិនស្រី ទ្រង់ស្រង់ទេវតា មនុស្សសត្វ ដែលមុជចុះ
 ក្នុងសមុទ្រគឺភព ឡើងបាន ។ (កាលបើសត្វទាំងឡាយ)
 ព្រមទាំងមនុស្ស ទេវតា ព្រហ្ម កើតសេចក្តីសង្វេគយ៉ាង
 នេះហើយ ព្រះជិនស្រីទ្រង់សរសើរនូវសារីក ដែលប្រសើរ
 ជាងបុគ្គលជ្រះថ្លា ក្នុងត្រកូលទាំងឡាយ ។ កាលនោះ ខ្ញុំ
 កើតក្នុងត្រកូលអាមាត្យ ក្នុងហង្សវរ្ម័នគរ ជាបុគ្គលប្រកប
 ដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា គួរឱ្យមើលមើល មានទ្រព្យនិងស្រូវ
 ច្រើន ។ ខ្ញុំចូលទៅក្នុងហង្សរាម ថ្វាយបង្គំព្រះតថាគតនោះ
 ស្តាប់នូវធម៌ដ៏ពិរោះ ហើយធ្វើនូវគ្រឿងសក្ការៈ ដល់ព្រះ
 តថាគត ជាតាទិបុគ្គល ។ ខ្ញុំក្រាបទៀបព្រះបាទ ពោល
 ពាក្យនេះថា បពិត្រព្រះមុនី បុគ្គលណា ប្រសើរជាង
 បុគ្គលអ្នកជ្រះថ្លា ក្នុងត្រកូល ក្នុងសាសនា នៃព្រះអង្គ ។

ឆ្លង់ កាណ្ណុកយំត្រេកៗកាន់

តាទិសោហំ មហារីរំ(១) តុន្តសេដ្ឋស្ស សាសនេ

តនា មហាការុណិកោ សិញ្ញន្តោវាមនេន មំ ។

អាហា មំ បុត្ត ទុតិដ្ឋ(២) លទ្ធសេតិ មនោវទំ

កថំ ឆាម ជិនេ កាវិ កត្វាន វិដលោ សិយា ។

សតសហស្សេ វតោ កថេ ឌីក្កាកកុលសម្ពរោ

កោតមោ ឆាម ឆាមេន សត្វា លោកេ ភវិស្សតិ ។

តស្ស ធម្មេសុ នាយោនោ ឌីរសោ ធម្មនិម្មិតោ

ទុនាយំ ឆាម ឆាមេន ហេស្សតិ សត្តសារកោ ។

តំ សុត្វា មុទិតោ ហុត្វា យាវជីវំ តនា ជិនំ

មេត្តចិត្តោ បរិចរំ បច្ចយេហិ វិនាយកំ ។

១ ឧ. ពាទិសោ យោមហំ រិរំ ។ ២ ឧ. អាហាមំ បុត្ត វិត្តិដ្ឋំ ។ ម. អស្សុស បុត្ត ទត្តិដ្ឋំ ។

កម្ពុជាយុវជនវិទ្យាល័យ ទំ ៦

បត់ត្រព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ ខ្ញុំព្រះអង្គ សូមឲ្យបានជាបុគ្គល
 ប្រាកដដូចបុគ្គលនោះ ក្នុងសាសនា នៃព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ។
 កាលនោះ ព្រះពុទ្ធ ទ្រង់ប្រកបដោយមហាករុណា ក៏
 ស្រោចខ្ញុំ ដោយអម្រឹតធម៌ ។ ព្រះពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់នឹងខ្ញុំថា
 ម្ចាស់បុត្រ ចូរអ្នកក្រោកឡើង អ្នកនឹងបាននូវតំណែងសម
 ដូចបំណងនុ៎ះ បុគ្គលធ្វើនូវការបូជាចំពោះព្រះជិនស្រី នឹង
 ប្រាសចាកផល ដូចម្តេចកើត ។ ក្នុងកប្បទីមួយសែន អំពី
 កប្បនេះ ព្រះសាស្តា ទ្រង់ព្រះនាមគោតម ព្រះអង្គសម្ពត
 ក្នុងឧត្តកត្រកូល នឹងត្រាស់ឡើងក្នុងលោក ។ បុរសនេះ
 នឹងបានជាពាយាទក្នុងធម៌ទាំងឡាយ របស់ព្រះសាស្តានោះ
 ជាឧរស ដែលធម៌និមិត្តហើយ ឈ្មោះទាយី ជាវីករបស់
 ព្រះសាស្តានោះ ។ កាលនោះ ខ្ញុំបានស្តាប់ នូវព្រះពុទ្ធ-
 ដីការនោះហើយ ក៏មានចិត្តរីករាយ មានចិត្តប្រកបដោយ
 មេត្តា បានបម្រើនូវព្រះជិនស្រី ព្រះអង្គជាអ្នកដឹកនាំសត្វ
 ដោយការបរិបូណ៌បង្ហាញទាំងឡាយ រហូតដល់អស់ជីវិត ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អថទានំ

តេន កម្មវិទាតេន ចេតនាបណ្ឌិតិហិ ច
 ជហិត្វា មាណុសំ ដេហិ តាវត្ថីសំ អកញ្ញហំ ។
 បច្ឆិមេ ច កវេនាទិ រម្មេ កាបិលវត្ថុវេ
 ជាតោ មហាមច្ចុក្កុលេ សុទ្ធោននោ មហិបតិ ។
 តនា អជាយំ សិទ្ធិត្តោ រម្មេ លុត្តិកានិទេន
 ហិតាយ សព្វលោកស្ស តុខាយ ច នវាសកោ ។
 តនិហេវ អហំ ជាតោ សហ តេនេវ វុឡិតោ
 បិយោ សហាយោ នយិកោ វិស្សដ្ឋោ ធិតិកោវិទោ ។
 ឯក្ខនតីសេវ វយសា ធិក្ខន្តោ បព្វជិត្ត សោ^(១)
 ធរស្សានិ វិទាមេត្វា អាសិ តុទ្ធោ វិទាយកោ ។

១ ម. ឥព្វមិត្តា អពារពោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ដោយវិបាកនៃកុសលកម្មនោះផង ដោយការតំកល់នូវចេត-
 នានោះផង លុះខ្ញុំលះបង់នូវរាងកាយជាវរបស់មនុស្ស ក៏បាន
 ទៅកើត ក្នុងឋានភារតិវិរូ ។ នឿយៗនេះ ដល់មកបច្ច័យមកត
 ខ្ញុំបានកើតក្នុងគ្រូកូលអាមាត្យជាធំ ក្នុងកបិលវត្តបុរី ជាទីរីក-
 រាយ មានព្រះបាទសុទ្ធោទនៈជាម្ចាស់ដែនដី ។ កាលនោះ
 ព្រះសិទ្ធត្ថកុមារ ជាអ្នកអង្គអាចជាងនរជន បានកើតឡើង
 ក្នុងព្រៃលម្អិតជាទីរីករាយ ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តី
 សុខ ដល់សព្វសត្វលោក ។ ខ្ញុំកើតក្នុងថ្ងៃនោះដែរ មាន
 វ័យចម្រើនឡើងជាមួយនឹងព្រះសិទ្ធត្ថកុមារនោះ ជាសម្លាញ់
 ជាទីស្រឡាញ់ ប្រកបដោយសេចក្តីអាណិត ជាអ្នកសិទ្ធិ
 ស្មាល ឈ្មោះស្រីក្នុងនីតិសាស្ត្រ ។ ព្រះសិទ្ធត្ថកុមារនោះ
 មានវ័យ ២៧ ឆ្នាំ ក៏ចេញទៅបួស ញ៉ាំងកាលឲ្យកន្លងទៅ
 អស់ ៦ វស្សា បានត្រាស់ជាព្រះពុទ្ធ ដឹកនាំ (សត្វលោក) ។

ធម្មំ កឡុពយំព្រោច្ចានំ

ដេត្តា សសេនកំ មារិ	ខេបយិត្តាន អាសវេ
កវណ្ណិំ តវិត្តាន	ពុទ្ធា អាសិ សនេវកេ ។
សស្ស័យំ បតទំ កត្តា ^(១)	វិនេត្តា បញ្ចវគ្គិយេ
តតោ វិនេសិ កកវា	កត្តា កត្តា តហី តហី ។
វេនេយ្យេ វិនេយន្តោ សោ	សង្កណ្ណោ សនេវកំ
ឧបេត្ត មកេន កិរិ	វិហរិត្ត តទា ដិលោ ។
តទា សុទ្ធាននេនាហំ	ក្ខមិតាលេន បេសិតោ
កត្តា ទិស្វា ទសពលំ	បព្វដិត្តារហា អហំ ^(២) ។
តទា មហេសី យាចិត្តា	ចាបយី កបល្ល័យំ
តតោ បុរាហំ ^(៣) កត្តាន	បសានេសី មហាកុលំ ។
ដិលោ តស្មី កុណោ តុដ្ឋោ	មមាហា បុរិសាសកោ
កុលប្បសានិកានកំ	បញ្ញាបេសិ វិនាយកោ ។

១ ឧ.ម. ធម៌ព្រាង ។ ២ ឧ.ម. អហំ ។ ៣ ឧ. បុរាហំ ។

កាឡិដេរីក្រាម ៧ ៦

ព្រះអង្គឈ្នះមារព្រមទាំងសេនា ហើយញ៉ាំងអាសវៈឲ្យអស់
 ទ្រង់ធ្ងន់អន្ទង់គឺភព បានជាព្រះពុទ្ធក្នុងមនុស្សលោកនឹងទៅ-
 លោក ។ ទ្រង់ស្តេចទៅកាន់ព្រៃ ឈ្មោះឥសិបតនៈ ទូនាន
 បញ្ជាគ្រិយភិក្ខុ គតិទោមក ព្រះមានព្រះភាគ ក៏ស្តេចទៅ
 ក្នុងទីនោះ ។ ហើយទូនាន (សត្វ) ។ ព្រះមានព្រះភាគនោះ
 កាលទូនានពួកសត្វ ដែលគួរទូនាន សង្រ្គោះនូវមនុស្សនឹង
 ទៅតា រួចស្តេចចូលទៅឯក្នុងដែនមគធៈ កាលនោះ ព្រះ
 ជិនស្រី ទ្រង់គង់ (លើក្នុងនោះ) ។ ពេលនោះ ខ្ញុំត្រូវព្រះបាទ
 សុទ្ធាទនៈ ជាភូមិបាលបញ្ជូនទៅហើយ ខ្ញុំក៏ទៅ លុះខ្ញុំ
 បានឃើញព្រះទេសពលហើយ ក៏បួសបានជាអវហន្ត ។ ខ្ញុំ
 បានអារាធនាព្រះពុទ្ធ ព្រះអង្គស្វែងរកនូវគុណដ៏ធំ ឲ្យចូល
 ទៅកាន់ក្រុងកបិលពត្តុ លំដាប់នោះ ខ្ញុំទៅម្តងទៀត បាន
 ញ៉ាំងមហាត្រកូលឲ្យជ្រះថ្លា ។ ព្រះជិនស្រីត្រេកអរក្នុងគុណ
 នោះ ព្រះអង្គជាបុរសប្រសើរ ជានាយកដ៏វិសេស បានតាំង
 ខ្ញុំថាជាអ្នកប្រសើរជាងសាវ័ក អ្នកញ៉ាំងត្រកូលឲ្យជ្រះថ្លា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

កាលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ កវំ សព្វេ សម្មហតា
 ជាតោវ ពុទ្ធជំ ធម្មា វិហារមិ អនាសវោ ។
 ស្វាគតំ វេត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស ពុទ្ធិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិហោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
 ធម្មកិញ្ញា សង្កតតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា កាឡិយាយំ ថេរោ ឥមា
 តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

កម្មុកាយត្ថេរស្ស អបទានំ សមគ្គំ ។

សត្តមំ អភយត្ថេរាបទានំ

[១ ៣ ៧] បទុមុត្តរោ នាម ជិណោ សព្វធម្មេសុ ចារក្ខ(១)
 ឥតោ សតសហស្សន្តិ កប្បេ ឧប្បជ្ជិ នាយកោ ។
 សរណា កមនេ កេចិ(២) និវេសេសិ តថាគតោ
 កេចិ(៣) សីលេ និវេសេសិ ធនកម្មបដុត្តមេ ។

១ ឧ. ម. បុព្វា ។ ២ ឧ. កញ្ចិ ។ ម. កិញ្ចិ ។ ៣ ម. សហបត្តិកស្ស បន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំដក
 ចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំ-
 ណង ដូចជាដំរីកាត់ដាច់នូវទន្ធនឹង ។ ឧ ។ ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុង
 សំណាក់ព្រះពុទ្ធ របស់ខ្ញុំ ។ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានសម្រេចហើយ
 សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្មិតា ៤
 វិមោក្ខ ៨ និងអភិពោ ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ
 ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះកាឡទាយតេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវតាថា
 ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ៣១១ ទាយតេរាបទាន ។

អភិយត្ថេរាបទាន ទី ៧

(១៣៧) ព្រះជិនស្រី ព្រះនាមបទុមគ្គរៈ ព្រះ
 អង្គជល់នូវគ្រឿយ នៃធម៌ទាំងពួង ជានាយក ទ្រង់កើត
 ឡើង ក្នុងកប្បទីមួយសែន អំពីកទ្ទកប្បនេះ ។ ព្រះភថាគត
 ទ្រង់ញ៉ាំងពួកសត្វខ្លះ ឲ្យតាំងនៅក្នុងសរណគមន៍ ញ៉ាំងពួក
 សត្វខ្លះ ឲ្យតាំងនៅក្នុងសីល និងកម្មបថ ១០ ដ៏ទត្តម ។

សត្តបំ អភយត្តេកបទំ

ទេតិ កស្ស័ចិ សោ ជំរោ	សាមញ្ញាជនបុត្តមំ
សមាបត្តិ ភយា អដ្ឋ(១)	តិស្សោ វិជ្ជា បវេត្តតិ ។
ធន្យភិញ្ញាសុ យោជេតិ	កញ្ចំ សត្តំ នវត្តមោ
ទេតិ កស្ស័ចិ សោ ជាថោ	តតស្សោ បដិសង្កំនា ។
ពោធនេយ្យំ បដិ ទិស្វា	អសង្ខេយ្យេចិ យោជនេ
ខណោ ឧបកន្ធាន	វិនេតិ នវសាថិ ។
តនាហំ ហំសវតិយំ	អហោសី ព្រាហ្មណត្រដោ
នាវត្ត សព្វវេនាជំ	វេយ្យករណសម្មតោ ។
និវត្តិយា ច កុសលោ	និយណ្ណោ ច(២) វិសារនោ
បទកោ កេដ្ឋកវិទូ	ធន្ទោវិចិត្តកោវិនោ ។
ជង្គុវិហារំ វិចរំ	ហំសារាមំ ឧបេត្តហំ
អន្តសំ បរំ សេដ្ឋំ	មហាជនបុត្តតិ ។

---

១ ម. សមាបត្តិកស្ស ចដ្ឋ ។ ២ ឧ. និយណ្ណោ ច ។ ម. និយណ្ណម្ហំ ។

អរហន្ត្រៃបទាន ទី ៧

ព្រះអង្គជាអ្នកប្រាជ្ញ ទ្រង់ប្រទាននូវសាមញ្ញផលដ៏ឧត្តម ដល់
 ពួកសត្វខ្លះ ម្យ៉ាងទៀត ទ្រង់ញ៉ាំងសត្វខ្លះឲ្យគ្រាស់ដឹង នូវ
 សមាបត្តិ ៨ និងវិជ្ជា ៣ ។ ព្រះទេវត្តម ទ្រង់ញ៉ាំងសត្វពួកខ្លះ
 ឲ្យប្រកបក្នុងអភិញ្ញា ៦ ព្រះលោកនាថនោះ ទ្រង់ប្រទាននូវ
 បដិសម្ពិទ្ធា ៤ ដល់ពួកសត្វខ្លះ ។ ព្រះទេវសារថី ទ្រង់ឃើញ
 នូវពួកសត្វ ដែលគួរទូន្មានឲ្យគ្រាស់ដឹងបាន សូម្បីនៅក្នុង
 ទីចម្ងាយមួយអស់ខេយ្យយោជន៍ ក៏ស្តេចទៅទូន្មានដោយ
 មួយរំពេចបាន ។ កាលនោះ ខ្ញុំកើតជាព្រាហ្មណ៍ ក្នុង
 ក្រុងហង្សវ្រតី បានដល់នូវគ្រឿងនៃវេទចាំឆ្នង ចេះបប់នូវ
 វេយ្យាករណ៍ ។ ជាអ្នកឈ្លាសក្នុងនិរតិផង ភ្ញៀវភ្នាក់ងារគម្ពីរ
 ឈ្មោះនិយណាផង រៀននូវបទផង ចេះនូវគម្ពីរឈ្មោះកេ-
 ដកៈផង ឈ្លាសវៃដ៏ចិត្រក្នុងធនុសាស្ត្រផង ។ ខ្ញុំកាល
 គ្រាច់ទៅកាន់ទីសម្រាកស្នង ក៏ចូលទៅក្នុងហង្សវ្រាម បាន
 ឃើញព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធប្រសើរថ្លៃថ្លា មានមហាជនចោមរោម ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ទេសេន្តំ វិរជំ ធម្មំ បច្ចុដិកមតិ អហំ
 ឧបេត្តា តស្ស វាក្យានិ^(១) សុត្តាន វិមលានហំ ។
 ព្យាហតិ បុន្តុតិ វា អបត្តិ វា^(២) ជិត្តកំ
 ធាន្តុសិ តស្ស មុនិទោ តតោ បព្វជិតោ អហំ ។
 ន ចិរេនេវ កាលេន សព្វត្តាបិ^(៣) វិសារទោ
 និបុណោ ពុទ្ធវចនេ អហោសី កណិសម្មតោ ។
 តទា ចតស្សោ តថាយោ កន្តយិត្តា សុព្យញ្ញោ
 សន្តវិត្តា តិលោកក្តំ ទេសយស្សំ ទិទេ ទិទេ ។
 វិរត្តាសិ មហាវិរោ សិសារេ សកយេ វសិ
 កុរុណាយ ន ទិញាយិ តតោ កាវុណិកោ មុនិ ។

---

១ ម. ពល្យណំ ។ ២ ម. អសត្តំ វិ ។ ៣ ឧ. សព្វសត្ត ។ ម. សព្វសត្ត ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ខ្ញុំជាអ្នកដឹងនូវបច្ចុប្បន្និកធម៌ បានចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ
 ព្រះអង្គកំពុងសម្ដែងធម៌ ដែលប្រាសចាកចូល ខ្ញុំបានស្តាប់
 ព្រះពុទ្ធដីការរបស់ព្រះអង្គ ដែលជាពាក្យមិនមានមន្ទិល ។
 ខ្ញុំមិនឃើញនូវការក្លាំងក្លា ដែលល្មមបៀតបៀនបាន ឬនូវ
 ហេតុមិនជាទីប្រាថ្នា ឬក៏នូវអំពើមិនមានប្រយោជន៍ របស់
 ព្រះមុនីនោះសោះ លំដាប់នោះ ខ្ញុំក៏ប្បស (ក្នុងសំណាក់
 នៃព្រះអង្គ) ។ អស់កាលមិនយូរប៉ុន្មាន ខ្ញុំជាបុគ្គលក្លៀវ
 ក្លា ក្នុងទីទាំងឡាយ គេសន្មតថាជាអ្នកមានគណៈ ក្នុង
 ព្រះវចនៈដ៏ល្អិតល្អន់ ។ កាលនោះ ខ្ញុំបង្កើតនូវគាថា ៤
 មានព្យញ្ជនៈដ៏ល្អ ហើយសរសើរព្រះពុទ្ធ ជាកំពូលនៃគ្រូ-
 លោក ហើយសម្ដែងធម៌រាល់ៗ ថ្ងៃ ។ ព្រះមហាវិរៈ ព្រះ
 អង្គនៅក្នុងសន្យារដែលប្រកបដោយភ័យ ទ្រង់មានព្រះទ័យ
 នឿយណាយ តែទ្រង់មិនទាន់និព្វាន ព្រោះមានសេចក្ដីអា-
 ណិត ហេតុនោះ ព្រះមុនី ឈ្មោះថាមានសេចក្ដីករុណា ។

សត្វបំ អរាយត្ថោបទានំ

បដុជ្ឈនោវ យោ សត្តោ ន កិលេសវសោ អហុ

សម្មជាតោ សតិយុត្តោ ភស្មា ឯសោ អចិន្តិយោ ។

ទុក្ខលាភំ កិលេសាភំ យស្ស បយេកតាភំ មេ

ញាលាភិបរិទឡិភំ ន ខិយំសុ ភទត្តិភំ ។

យោ សព្វលោកស្ស កុ លោកេ យស្ស ភតា កុ

ភតាបិ លោកាចរិយោ លោកោ ភស្ស ធុត្តកោ ។

ឯវមាទិហិ សម្មុទ្ធំ កិក្ខយី ធម្មទេសទំ

យាវជីវំ ករិត្តាន កតោ សក្កំ តតោ ចុតោ ។

សភសហស្សេ ឥតោ កប្បេ យំ ពុទ្ធមភិក្ខុយី

ទុក្ខតិ ពាកិជាពាមិ កិក្ខុយាយ ឥទំ ដលី ។

អរហន្តោបទាន ទី ៧

សត្វណាដែលជាបុថុជ្ជៈ តែមិនលុះក្នុងអំណាចកិលេស ជា
អ្នកមានការដឹងខ្លួន ប្រកបដោយសតិ ហេតុនោះ សត្វនេះព្រះ
អង្គមិនបាច់គិត ។ ពួកកិលេសរបស់ខ្ញុំណា ដែលមានកម្លាំង
ឡោយ តាំងនៅខាងក្នុង ដែលភ្លើងគឺមគ្គពាណដុតកំដៅ
ហើយ មិនទាន់អស់រលីងនៅឡើយ (កិលេសទាំងឡាយ)
របស់ខ្ញុំនោះ មិនកើតឡើងទៀតទេ ។ បុគ្គលណា ជាគ្រូនៃ
លោកទាំងពួង ម្យ៉ាងទៀត គ្រូនៃបុគ្គលណា ក្នុងលោក ឬ
ជាអាចារ្យក្នុងលោក លោកប្រព្រឹត្តទៅតាមបុគ្គលនោះដោយ
ពិត ។ ខ្ញុំសរសើរព្រះសុម្ពុទ្ធ និងធម្មទេសនា (នៃព្រះអង្គ)
ដោយពាក្យទាំងឡាយ មានយ៉ាងនេះជាដើម ហើយធ្វើ
(សេចក្តីគោរព) ដកបដល់អស់ជីវិត លុះខ្ញុំច្បាស់អំពីអត្តភាព
នោះ ក៏បានទៅកើតក្នុងឋានសួគ៌ ។ ក្នុងកប្បទីមួយសែន
អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំសរសើរព្រះពុទ្ធ ក្នុងកាល
នោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃការសរសើរ ។

ទេវេលោកេ(១) មហារដ្ឋិ	ទិញុនុកោសហន្តនា(២)
ចក្កវត្តិមហារដ្ឋិ	ពហុសោនុករំ អហំ ។
ទុវេ ភវេ បជាយាមិ	ទេវេត្តេ អថ មាណុសេ
អញ្ញំ កតំ ន ជាធាមិ	កត្តនាយ វេទិ ដលំ ។
ទុវេ កុលេ បជាយាមិ	ខត្តិយេ អថ ព្រាហ្មណេ
ដិកេ កុលេ ន ជាធាមិ	កត្តនាយ វេទិ ដលំ ។
បច្ឆមេ ច ភវេនានិ	កិវុជបុរុត្តមេ
រញ្ជោហំ វិម្ពិសារស្ស	បុត្តោ នាមេន ចាកយោ ។
ចាបមិត្តវសំ កន្ធិ	និកណ្ណេន សមោហិតោ(៣)
បេសិតោ នាដបុត្តេន	ពុទ្ធសេដ្ឋិ ឧបេច្ចហំ ។
បុត្តិត្វា និបុណំ បញ្ញំ	សុត្វា ព្យាករណ្តត្ថមិ
បព្វជិត្វាន ន ចរិ	អរហត្តំ អនាបុណី ។
កត្តយិត្វា ជិនរិ	កត្តិតោ ហោមិ សព្វនា
សុកន្ធទេហវទេនា	អាសី សុខសមម្បិតោ ។

---

១ ម. ទេវិវដ្ឋិ ។ ២ ខ. វដ្ឋិបាទេសិកញ្ចយំ ។ ម. បាទេសី កញ្ចនញ្ជិយំ ។ ៣ ខ. ម. វិមោហិតោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

កាលនោះ ខ្ញុំសោយរាជ្យជាស្តេចធំ ក្នុងទេវលោកដ៏ជាទិព្វ
 ហើយខ្ញុំសោយរាជ្យ ជាស្តេចមហាចក្រពត្តិ ជាច្រើនជាតិ ។
 ខ្ញុំកើតតែក្នុងភពព័រ គឺទេវតានិងមនុស្ស ខ្ញុំមិនស្គាល់គតិដទៃ
 ទេ នេះជាផលនៃការសរសើរ ។ ខ្ញុំកើតតែក្នុងត្រកូលព័រ
 គឺត្រកូលក្ស័ត្រនិងត្រកូលព្រាហ្មណ៍ ខ្ញុំមិនស្គាល់ត្រកូលទាប
 ឡើយ នេះជាផលនៃការសរសើរ ។ ឥឡូវនេះ ដល់មកក្នុង
 បច្ចុប្បន្ន ខ្ញុំមានឈ្មោះថាអភ័យ ជាបុត្ររបស់ព្រះបាទពិម្ពិ-
 សារ ក្នុងគិរិព្វជប្បវដ៏ទុត្តម ។ ខ្ញុំលុះអំណាចនៃបាបមិត្ត ត្រូវ
 ពួកនិគ្រូបពោះបញ្ចូលហើយ ដែលត្រូវឈ្មោះនាងបុត្រប្រើទៅ
 ខ្ញុំក៏បួលទៅគាល់ព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ។ ខ្ញុំសួរនូវប្រសាដ៏ល្អិត
 ស្តាប់នូវព្យាករណ៍ដ៏ទុត្តម ហើយក៏បញ្ជូន អស់កាលមិនយូរ
 ប៉ុន្មាន ក៏បានព្រះអរហត្ត ។ ខ្ញុំសរសើរព្រះជិនស្រីដ៏ប្រ-
 សើរ ត្រូវគេសរសើរសព្វកាល ជាបុគ្គលមានរាងកាយនិង
 មាត់មានក្លិនក្រអូបល្អ ផ្លែតស្តាប់ស្តាប់ដោយសេចក្តីសុខ ។

សត្តមំ អាយត្តោបទមំ

តិក្ខុហាសលហុប្បញ្ញោ មហាបញ្ញោ និរេវហំ
វិចិត្តបដិកាលោ ច តស្ស កម្មស្ស វហសា ។

អភិក្ខុត្តា បទុមុត្តរហំ

បសន្នចិត្តោ អសមំ សយម្ពិ

យាគច្ឆិ កប្បានិ អចាយក្ខមំ

សតិសហស្សានិ ដលេន តស្ស ។

កាលេសា ឈាបិតា មហ្មំ កវំ សព្វេ សម្មហតា

នាតោ ពុទ្ធនំ ធម្មតា វិហារមិ អនាសវោ ។

ស្វាគតំ វត មេ អាសិ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

បដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ

ធម្មកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

អរយញ្ជ័យបទ ទី ៧

ខ្ញុំជាបុគ្គលមានប្រាជ្ញាមុត មានប្រាជ្ញាជីវករាយ និងរហ័ស
មានប្រាជ្ញាជ្រើស មានបដិភាណវិចិត្រ ព្រោះអាទិសង្ស
នៃកុសលកម្មនោះ ។

ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា បានសរសើរព្រះសយម្ហូ ព្រះនាម
បទុមត្រូវ ឥតមានបុគ្គលស្មើ ខ្ញុំមិនទៅកាន់អបាយ-
ភូមិ អស់មួយសែនកប្ប ដោយផលនៃកម្មនោះ ។

កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំដក
ចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំ-
ណង ដូចជាដីកាត់ដាច់នូវទន្ធនឹង ។ ឧ ។ ខ្ញុំមកល្អហើយ
ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានសម្រេចហើយ
សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពុទា ៤
វិមាត្ថ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឥត្ថំ សុខំ អាយស្មា អភយោ ខេរោ ឥតា កាថា-
យោ អភាសិត្តាតិ ។

អាយត្តេស្ស អបទានំ សម្ពុតំ ។

អដ្ឋមិ លោមសតិយត្ថោបទានំ

(១៣៨) ឥមម្ហំ កន្តុកេ កម្មេ ព្រហ្មតន្ត មហាយសោ
 កស្សុចោ ធាម ធាមេន ឧប្បជ្ជំ វនតិ វរោ ។
 តនាហំ ចន្ទោ ចេវ មត្តជិត្វាន សាសនេ
 អាណាណោជិយំ កម្មំ^(១) បូរយិត្វាន សាសនេ ។
 តតោ ចុតា សន្តសិតិ ឧបបដ្ឋា ឧកោ មយំ
 តតុ ទិព្វេហំ នក្ខេហំ ភិកេហំ វាទិកេហំ ច ។
 រូចាទិទសហន្តេហំ អភិកោត្វាន សេសកេ
 យាវតាយំ វសិត្វាន អនុកោត្វា មហាសុខំ ។
 តតោ ចរិត្វា តិទសំ ចន្ទោ ឧបបដ្ឋេ^(២)
 អហំ កថលវត្តស្មី អដាយំ^(៣) សាកិយក្រដោ ។

១ ឧ.ម. អាណាណោទិកំ កម្មំ ។ ២ ម. ឧបបដ្ឋិតិ ។ ៣ ឧ. អហោសី ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បានឮថា ព្រះអកយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាតាទាំង

នេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ អកយត្ថេរាបទាន ។

លោមសតិយត្ថេរាបទាន ទី ៨

[១៣៨] ក្នុងកទ្ធកប្បនេះ ព្រះពុទ្ធទ្រង់ព្រះនាមកស្សប
 មានដៅពង្សដ៏ប្រសើរ មានយសធំ ប្រសើរជាងអ្នកប្រាជ្ញ
 ទាំងឡាយ ទ្រង់កើតឡើង ។ កាលនោះ ខ្ញុំនិងចន្ទនបុរស
 បានបួសក្នុងសាសនា បានបំពេញកុសលកម្ម ក្នុងសាសនា
 ក្នុងទីបំផុតនៃជីវិត ។ យើងទាំងពីរនាក់ ច្យុតអំពីអត្តភាព
 នោះ ហើយបានទៅកើត ក្នុងឋានតុសិត បរិបូណ៌ដោយ
 ការរាំ ច្រៀង និងប្រគំជាទិព្វ ក្នុងទីនោះ ។ គ្របសន្តត់
 ទៅតាមសេសទាំងឡាយ ដោយអង្គទាំង ១០ មានរូបជា
 ដើម នៅទទួលសេចក្តីសុខ ដរាបដល់អស់ជីវិត ។ លុះ
 ច្យុតអំពីនោះមក ចន្ទនបុរសទៅកើតក្នុងឋានត្រៃត្រីង្ស ចំ
 ណែកខ្ញុំ បានកើតក្នុងក្រុងកបិលពស្ត ជាកូននៃសាក្យៈ ។

អង្គី លោមសតិយញ្ចេរកនំ

យនា ឧនាយិដេវេន	អង្គីដោ លោកនាយកោ
អនុកម្មិយ សក្យានិ	ឧបេសិ កមិល្ហិយំ ។
តនាតិមាទិលោ សក្យា	ន ពុទ្ធស្ស គុណញ្ញោ
បណាមន្តំ ន សម្មន្តិ	ជាតិដន្ទា អនាទរា ។
តេសំ សង្កប្បមញ្ញាយ	អាណាសេ ចង្កមិ ដិលោ
បដ្ឋិដោ វិយ វស្សិត្ត	បដ្ឋិលិត្ត យថា សិទ្ធិ ។
នស្សត្រា រូបមតុលំ	បុន អន្តរាយថ
ឯកោបិ ហត្ថា ពហុជា	អហោសិ បុនវេកកោ ។
អន្ធការំ បកាសញ្ច	នស្សយិត្រា អនេកជា
ចាដិហោរំ ករិត្តាន	វិនយំ ញ្ញាតកេ មុនិ ។
ចានុទ្ធិទោ មហាមេយោ	តាវទេវ បវស្សថ
តនា ហិ ជាតកំ ពុទ្ធា	វេស្សន្តរមនេសយំ ។
តនា តេ ខត្តិយា សព្វេ	និហត្តា ជាតិដំ មនិ
ឧបេសិ សាវណំ ពុទ្ធិ	អាហា សុត្រោនិលោ តនា ។

លោមសតិប្បន្តោបទាន ទី ៧

ព្រះលោកនាយក កាលទទាយភ្នែកអាវាធនារហើយ ទ្រង់អនុ-
 គ្រោះដល់ពួកសាក្យៈ បានចូលទៅកាន់ក្រុងកបិលពស្តុ ។
 កាលនោះ ពួកសាក្យៈមានសេចក្តីមើលងាយ មិនស្គាល់
 គុណរបស់ព្រះពុទ្ធ ជាអ្នករឹងក្នុងប្រកាន់ជាតិ មិនអើពើ មិន
 ថ្វាយបង្គំព្រះសម្តេច ព្រះជិនស្រីទ្រង់ជ្រាបនូវការគ្រិះរិះរបស់
 សាក្យៈទាំងនោះហើយ ក៏បង្រៀមព្រះអាកាស បិតនៅដូចជា
 មេឃ ភ្លៀងចូលដូចជាអណ្តាតភ្លៀង ។ ព្រះអង្គបញ្ជាញ នូវ
 រូបភក្តីមានអ្វីប្រៀប ហើយបាត់ទៅវិញ ធ្វើព្រះអង្គតែមួយ
 អង្គ ឲ្យជាច្រើនអង្គ ធ្វើច្រើនអង្គឲ្យជាមួយព្រះអង្គវិញ ។
 ព្រះអង្គជាអ្នកប្រាជ្ញ ទ្រង់សម្តែងនូវនីតិផល ពន្លឺផល ដោយ
 ច្រើន ហើយធ្វើនូវបាដិហារ្យ ទូន្មានពួកញាតិ ។ ខណៈ
 នោះ ទ្វីបទាំង ៤ មានភ្លៀងធំបង្កើត កាលនោះ ព្រះពុទ្ធ
 ទ្រង់សម្តែងវេស្សន្តរជាតក ។ ពួកក្សត្រទាំងអស់នោះ ក៏
 កំបាត់នូវសេចក្តីស្រវឹង ដែលកើតអំពីជាតិ យកព្រះពុទ្ធជា
 ទីពឹង ឯព្រះបាទសុទ្ធោទនៈ ទ្រង់ពោលថា

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អដ្ឋកថា

ឥទ្ធិ តតិយំ តវ ភ្នំបញ្ញា

បាណនំ វណ្ណមិ សមន្តចក្កំ

យនា ហិ ជាតោ បឋវី បកុច្ឆយំ^(១)

យនា ច តំ នជ្ជហិ ជម្ពនាយា ។

តនា ពុទ្ធានុការិទ្ធិ ទិស្វា វិម្ពិតមាណសោ

បព្វជិត្តាន តត្តោ ធិវសី មាតុប្បជកោ ។

ចន្ទនោ ទេវបុត្តោ មិ ឧបកុណា អប្បច្ឆថ

កន្ថេកវត្តស្ស តនា សង្ខេបវត្តានំ នយំ^(២) ។

ហោទិតោហំ តនា តេន ឧបេច្ឆ នវនាយកំ

កន្ថេកវត្តំ សុត្តាន សិវិត្តោ វនមាមកោ ។

តនា មាតវមាប្បច្ឆំ វនេ វណ្ណមិ ឯកកោ

សុខុមាលោតិ មេ មាតា វារយំ តេ តនា វតិ ។

១ ១ បកម្មសិ ។ ២ ១ សង្ខេបំ វិញ្ញាយំ ធាវិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បតិត្រព្រះអង្គមានបញ្ញា ដូចជាផែនដី មានចក្ខុជុំវិញ
 ខ្ញុំថ្វាយបង្គំព្រះបាទា របស់ព្រះង្គ ជាតំរប់ ៣ ដងនឹង
 នេះហើយ គឺកាលព្រះអង្គកើត ផែនដីញាប់ញ័រ (ខ្ញុំ
 ថ្វាយបង្គំម្តង) កាលម្តប់ព្រឹត្តិមិនលះបង់ព្រះអង្គ (ខ្ញុំថ្វាយ
 បង្គំម្តង ឥឡូវនេះ ខ្ញុំថ្វាយបង្គំម្តងទៀត) ។
 កាលនោះ ខ្ញុំឃើញនូវអានុភាព របស់ព្រះពុទ្ធនោះ ក៏មាន
 ចិត្តរន្ធត់ បានចូលបួស ជាអ្នកបូជាមាតា នៅក្នុងសំណាក់
 របស់ព្រះអង្គនោះ ។ កាលនោះ ចន្ទនទេវបុត្តចូលទៅរកខ្ញុំសួរ
 នូវនិយម័យសង្ខេបនិងពិស្តារ នៃកទ្ទេករត្តសូត្រ ។ ខ្ញុំត្រូវចន្ទន-
 ទេវបុត្តនោះជាសំភ្លឺនហើយ ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះនរោយក
 ស្តាប់នូវកទ្ទេករត្តសូត្រ មានចិត្តតក់ស្លុត ក៏ពេញចិត្តនឹងនៅ
 ក្នុងព្រៃ ។ កាលនោះ ខ្ញុំលាមាតា ជាបុគ្គលម្នាក់ឯងនៅក្នុង
 ព្រៃ មាតាខ្ញុំយាត់ថា អ្នកជាបុគ្គលធ្លាប់ចម្រើនដោយសេច-
 ក៏ស្មោះ កាលនោះ ខ្ញុំបាននិយាយនឹងមាតាបិតាទាំងនោះ ។

អង្គបិណ្ឌ លោមសតិយត្ថោបទានំ

សត្វំ ^(១) កុសិ ចោដកិលិ	ឧសិ មុញ្ញបត្វជិ
ឧរសា បនុទិស្សាមិ ^(២)	វិវេកមនុប្រហាយំ ។
តនា វនិ បវិដ្ឋោហំ	សវិត្តា ជិនសាសនិ
កន្ទេករត្តមោវនិ	អរហត្តិ អនាបុណី ។
អតីតិ ពាណិកមេយ្យ	នប្បជិកេន្ទេ អនាគតិ
យនតីតម្បហ័នន្តិ ^(៣)	អប្បត្តញ្ច អនាគតិ ។
បច្ចុប្បន្នញ្ច យោ ធម្មំ	តត្ថ តត្ថ វិបស្សតិ
អសំហំ អសង្កប្បំ	តិ វិទ្ធា អនុប្រហាយេ ^(៤) ។
អន្លេវ កេត្តមាតប្បំ	កោ ជញ្ញា មរណំ សុវេ
ន ហិ ខោ សន្តរន្តេន	មហាសេនេន មត្តនា ។

---

១ ឧ. ទត្តំ ។ ឃ. កាសំ ។ ២ ឧ. បនុទយេស្សាមិ ។ ៣ ឧ. យទតីតំ បហិនន្តិ ។ ៤ ឧ. សំវិត្តមនុប្រហាយេ ។

លោមសតិយត្ថេរាបទាន ទី ៧

ខ្ញុំបានពុះពារនូវស្បូវក្រែង ថ្នាំកាំ ស្បូវរណ្តាស់ ស្មៅយា-
 បួង ស្មៅដំណេកទន្សាយទាំងអស់ ដោយទ្រូង ហើយ
 ចម្រើននូវវិវេក ។ កាលនោះ ខ្ញុំចូលទៅក្នុងវិប្រា រត្នកន្លែង-
 វាទេតិកទេករត្តសូត្រ ដែលជាពាក្យប្រៀនប្រដៅព្រះដ៏នស្រី
 ហើយបានដល់អរហត្ត ។ បុគ្គលមិនត្រូវអាឡោះអាល័យ
 នូវបញ្ចក្ខន្ធដែលកន្លងទៅហើយទេ មិនត្រូវប្រាថ្នាបញ្ចក្ខន្ធ
 ដែលជាអនាគតទេ ព្រោះបញ្ចក្ខន្ធណា ជាអតីត បញ្ចក្ខន្ធ
 នោះ កន្លងផុតទៅហើយ បញ្ចក្ខន្ធណា ជាអនាគត បញ្ច-
 ក្ខន្ធនោះ ក៏មិនទាន់មកដល់ ។ បុគ្គលណាពិចារណាយើញ
 ច្បាស់ នូវធម៌ជាបច្ចុប្បន្ន ក្នុងទីនោះៗ បុគ្គលនោះ លុះដឹង
 ច្បាស់នូវព្រះនិព្វាន ដែលមិនព្យាប័ញ្ច មិនបានកម្រើកនោះ
 គប្បីចម្រើនឲ្យរឿយៗ ។ ការព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកិលេស
 បុគ្គលគួរតែធ្វើក្នុងវិជ្ជាវេទន៍ អ្នកណានឹងដឹងថា សេចក្តី
 ស្លាប់នឹងមាន ក្នុងវិប្បស្ស័យបាន ព្រោះថា យើងតទល់នឹង
 មច្ចុ ដែលមានសេនាប្រើនោះ មិនបានសោះឡើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឯវំ វិហារិមាតាបី អហោរុត្តមត្ថន្តំ

តំ វេ កន្តេករតោតិ សនោ អាចិត្តតេ មុនិ ។

កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ កវា សព្វេ សម្មហតា

នាតោ ពុទ្ធនំ ធនតា វិហារមិ អនាសវេ ។

ស្វាគតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុច្ឆតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

បដិសម្ពុទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ

ធន្នកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។

ឥត្តំ សុទ្ធិ អាយស្មា លោមសតិយោ ថេរោ ឥមា

តាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

លោសតិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

អ្នកប្រាជ្ញស្រប់ម្ខាប់ តែងហៅបុគ្គល ដែលមានវិហារធម៌
 យ៉ាងនេះ មានព្យាយាមដុតកំដៅកិលេស មិនខ្ជិលច្រអូស
 អស់ថ្ងៃនិយមនោះឯង ថាជាអ្នកមានពត្រីមួយដំបំរើន ។
 កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំ
 ដកចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់
 ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ជាប់នូវទន្ធនឹង ។ ឡ! ខ្ញុំមកល្អហើយ
 ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានសម្រេចហើយ
 សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិទ្ធា ៤
 វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
 ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះលោមសតិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្ព័ន្ធនូវ

ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ លោមសតិយត្ថេរាបទ ។

និមិត្ត វិសិដ្ឋត្រៃវិបាកំ

[១៣៧] ឥមម្ហិ កុណ្ណកេ កេម្មេ ព្រហ្មតទ្ធិ មហាយសោ

កស្ស្រោ ធាម ធាមេន ឧប្បជ្ជិ វេនំ វេរោ ។

តនាហំ បព្វជិត្តាន កស្ស តុទ្ធស្ស សាសនេ

យាវជីវំ ចរិត្តាន ព្រហ្មចរិ(១) តតោ ចុតោ ។

តេន កម្មេន សុកតេន ចេតនាបណីដិហំ ច

ជហិត្តា មាណុសំ ទេហំ តាវត្ថំសំ អកញ្ចហំ ។

តតោ ចុតោ អវញ្ញម្ហិ កថោតោ អាសហំ តហំ

វសតេ កុណាសម្បន្នោ ភិក្ខុ ឈានវតោ សទា ។

មេត្តចិត្តោ កាវុណិកោ សទា បម្មិតិទានោ

ឧបេក្ខកោ មហារិរោ អប្បមញ្ញសុ កោវិទោ ។

១ ឃ. ព្រហ្មចរិ ។

វិទ្យាប្រាសាទ ទី ៧

(១៣៧) ក្នុងកិច្ចការនេះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះនាមកស្សបៈ
មានផ្សេងៗប្រសើរ មានយសធំ ទ្រង់ប្រសើរជាងអ្នកប្រាជ្ញ
ទាំងឡាយ ទ្រង់កើតឡើងហើយ ។ កាលនោះ ខ្ញុំឬសក្កន៍
សាសនានៃព្រះពុទ្ធនោះ ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យ ដរាបអស់ជីវិត
ហើយច្បាតចាកអត្តភាពនោះ ។ ដោយកុសលកម្មដែលខ្ញុំធ្វើ
ល្អនោះផង ដោយការគំកល់ចេតនានោះផង លុះខ្ញុំលះបង់
រាងកាយជារបស់មនុស្សហើយ ក៏បានទៅកើតក្នុងឋានគារវ-
ត្តិន្ទ្រ ។ ខ្ញុំច្បាតចាកឋានគារវត្តិន្ទ្រនោះ មកកើតជាព្រាហ្មនៅក្នុង
ព្រៃ មានភិក្ខុមួយរូបបរិបូណ៌ដោយគុណ គ្រេកអរក្នុងឈាន
នៅក្នុងទីនោះ សព្វកាល ។ (ភិក្ខុនោះ) មានមេត្តាចិត្ត មាន
សេចក្តីករុណា មានមន្ទិករាយសព្វកាល ប្រកបដោយទ-
បេតា មានព្យាយាមធំ ឈ្លាសក្នុងអប្បមញ្ញាទាំងឡាយ ។

វិជីវណសង្កប្បោ   សត្វបន្តហិតាសយោ^(១)

វិស្សដ្ឋោ ន ចិវេនាសី^(២)   តស្មី សុភតសារកេ ។

ឧបេត្ត ចានិម្ពលម្ហី   ជិសិទ្ធស្ស តទាស្សមេ

កនាចិ អាមិសំ ទេតិ   ធម្មិ ទេសេសិ ចេកនា ។

តទា វិបុលបេមេន   ឧចាសិត្វា ជិន្រ្ទជិ

តតោ តុតោ តតោ សក្កិ   បវាសោ សយរិ យថា ។

សត្តា តុតោ មនុស្សេសុ   និត្តោ បុណកម្មនា

អការិ ធម្មយត្តាន   បត្តជ្ជី តហុសោ អហិ ។

សមណោ តាបសោ ទិដោ^(៣)   បរិញ្ញាដោ តថេវហិ

ហត្វា វសី អរញម្ហី   អនេកសតយោ អហិ ។

១ ឧ. សព្វសត្តហិតាសយេ * ២ ឧ. ន បិវេនសី ។ ៣ ឧ.ម. វិប្បោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ខ្ញុំមានសេចក្តីត្រិះរិះ ប្រាសចាកនិវរណៈ មានអធ្យាស្រ័យជា
 ប្រយោជន៍ដល់សព្វសត្វ មិនយូរប៉ុន្មាន ក៏សិទ្ធិសាលចំពោះ
 សាវ័កនៃព្រះសុគតនោះ ។ កាលនោះ ខ្ញុំចូលទៅទៀបបុព្វ
 នៃភិក្ខុនោះ ដែលគង់នៅក្នុងអាស្រម ចួនកាលលោកឲ្យអា-
 មិសៈ ចួនកាលលោកសម្តែងធម៌ឲ្យខ្ញុំស្តាប់ ។ កាលនោះ ខ្ញុំ
 ចូលទៅរកសាវ័ក ជាបុត្រនៃព្រះជិនស្រី ដោយសេចក្តីស្រ-
 ឡាញ់យ៉ាងខ្លាំង លុះខ្ញុំច្បាប់កអត្តភាពនោះហើយ ក៏បាន
 ទៅកើតក្នុងឋានសួគ៌ ដូចជាការនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះរបស់ខ្លួន ។
 ខ្ញុំច្បាប់កឋានសួគ៌ មកកើតក្នុងមនុស្សលោក ដោយបុព្វា-
 កម្ម ហើយលះបង់ផ្ទះចេញទៅបួសច្រើនលើក ។ គឺខ្ញុំបួស
 ជាសមណៈ ជាតាបស ជាព្រាហ្មណ៍ ជាបរិព្វាជក ដោយ
 ប្រការដូច្នោះ ព្រោះខ្ញុំនៅក្នុងព្រៃ អស់រយៈពេលនាំដំប្រើន ។

វរប័ វិវិច្ឆញ្ញោបកាដ

បច្ឆិមេ ក កវេដានិ រមេ កាបិលវត្តេ
 វិច្ឆតោត្តោ ធិដោ កស្ស ជាយាយ អហោមោក្កមី ។
 មាតុ មេ ខោហោឡោ អាសិ តំរោក្យុច្ឆិកកស្ស មេ
 ជាយ មាដសមីប្បិ វនេវសាយ ធិច្ឆយោ ។
 តតោ មេ អដនិ មាតា រមណីយេ វនន្តេរ
 កត្តតោ ធិក្ខមន្តិ មិ កាសាយេន បដិក្ខហំ ។
 តតោ កុមារោ សិទ្ធិត្តោ ជាតោ សក្យកុលទ្ធិដោ
 កស្ស មិត្តោ បិយោ អាសិ សិវិស្សុដ្ឋោ សុមាដិយោ^(១) ។
 សត្តសារេ ហិ^(២)ធិក្ខត្តោ ឡិហាយ វិបុលិ យសិ
 អហិបិ បត្តជិត្តាន ហិមវន្តិ ឧបាគមី ។
 វនាលយិ កាវនិយិ កស្សបិ ធិតវនិកំ
 ធិស្វា សុត្តា ធិនុប្បាដិ ឧបេសិ ធរសារដិ ។

---

១ ឧ. សុមាដិយោ ។ ២ សិ. សត្តសារេ ហិក្ខត្តោ ។ ស. សត្តសារេហិ ធិក្ខត្តោ ។

វិទ្យាប្បញ្ញាបកាល ទី ៧

ឥឡូវនេះ មកដល់ក្នុងបច្ច័យមកត ព្រាហ្មណ៍ណា ជាវច្ឆន្ទត្រ
 នៅក្នុងក្រុងកបិលពស្ត ជាទីរីករាយ ខ្ញុំចុះចាប់បដិសន្ធិ ក្នុង
 ផ្នែកវិយារបស់ព្រាហ្មណ៍នោះ ។ កាលខ្ញុំនឹងប្រសូតចាកផ្ទះ
 មកខាងក្រៅ មាតារបស់ខ្ញុំមានសេចក្តីប្រាថ្នា គឺមានប្រាថ្នា
 ដើម្បីនៅក្នុងព្រៃជិតទីដែលខ្ញុំនឹងកើត ។ លំដាប់នោះ មាតា
 បានបង្កើតខ្ញុំ ត្រង់ចន្លោះព្រៃគួរជាទីរីករាយ ជនទាំងឡាយ
 បានទទួលខ្ញុំ កាលចេញមកអំពីគភី ដោយសំពត់កាសាយ ។
 លំដាប់នោះ សិទ្ធត្ថកុមារទ្រង់កើតហើយ ជាទង់ជ័យនៃសាក្យ-
 ត្រកូល ខ្ញុំជាមិត្តរបស់សិទ្ធត្ថកុមារនោះ ជាទីស្រឡាញ់ ស្និទ្ធ
 ស្នាល រាប់អានគ្នាជាបំផុត ។ កាលព្រះសិទ្ធត្ថជាខ្ញុំមរបស់
 សត្វ ទ្រង់ចេញបួស ខ្ញុំក៏លះបង់យសដ៏ធំហើយបួស ចូលទៅ
 ក្នុងព្រៃហិមពាន្តដែរ ។ ខ្ញុំឃើញព្រះកស្សបៈដែលមានព្រៃ
 ជាលំនៅគួរសរសើរ មានវង្សកំចាត់កិលេស ពួនវិការកើត
 ឡើងនៃព្រះជិនស្រី ក៏ចូលទៅរកព្រះអង្គ ជាសារបីនៃនរ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបរាជំ

សោ មេ ធម្មំ អនេសយំ សព្វត្ថំ សម្មកាសយំ

តតោហំ បព្វជិត្តាន វេនមេ បុរោក្កមំ ។

តតុប្បមត្តោ វិហារំ ធម្មកិញ្ញា អបស្សយំ

អយោ សុលទ្ធុលាកោមិ ភិមិត្តោនាទុកឃ្មិតោ ។

កាលេសា លាបិតា មយ្ហំ ភវំ សព្វេ សម្មហតា

នាកោ ពុទ្ធនំ ធមត្តា វិហារមិ អនាសវេ ។

ស្មាតតំ វត មេ អាសិ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

បដិសម្ពិទា ធមតស្សោ វិហោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

ធម្មកិញ្ញា សត្តិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។

ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា វេនវេន្ណោ មេរោ ឥមា

កាថាយោ អភាសិត្តានិ ។

វិវេច្ឆន្តស្ស អបរាជំ សមត្ថំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ព្រះអង្គសម្តែងនូវធម៌ដល់ខ្ញុំ ប្រកាសនូវអត្តទាំងពួង លំដាប់
 នោះ ខ្ញុំក៏បួសចូលទៅកាន់ព្រះវិញ្ញាណៗ ។ ខ្ញុំជាបុគ្គលមិន
 ប្រមាទ នៅក្នុងទីនោះ ក៏បានឃើញអភិញ្ញា ៦ ។ អញត្រូវ
 មិត្តល្អអនុគ្រោះហើយ ក៏មានលាភបានដោយងាយ ។ កិ-
 លេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំដក
 ចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំ-
 ណង ដូចជាដីកាត់ផ្តាច់នូវទន្ធនឹង ។ ឧ ។ ខ្ញុំមកល្អហើយ
 ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានសម្រេចហើយ
 សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ភិទា ៤
 វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
 ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។
 បានព្រួយ ព្រះវរវិច្ឆ័យ មានអាយុ បានសម្តែងនូវតាមទាំង

នេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ វិនិច្ឆ័យបទាន ។

ទេសមំ បូជ្ឈសុគត្តិចោដបទានំ

[១៤០] ឥមម្ហំ ភទ្ទុកេ កេយ្យេ ព្រហ្មទន្ទំ មហាយសោ

កស្ស្រោ ពាម ពាមន ឧប្បជ្ឈំ វននំ វរោ ។

អនុព្យញ្ញនសម្បដ្ឋោ តត្ថីសវលក្ខណោ

ព្យាមប្បកាបវុតោ វិសិជាលសមោគតោ ។

អស្សាសេនា យថា ចន្ទោ សុរិយោវ បកត្តិរោ

និព្វាបេតា យថា មេយោ សាករោវ តុណាករោ ។

ធរណីវវ សីលេន ហិមវវ សមាធិនា

អាគាសោ វិយេ មញ្ញាយ អបេត្តោ អនិលោ យថា ។

ភទាហិ(១) ពាកលាសិយំ ឧបមដ្ឋោ មហាកុលេ

មហ្មតធនធនញ្ញស្ថំ ពាណាភនសញ្ញាយេ ។

មហតា បវិវរេន ជិសិដ្ឋំ លោកនាយកំ

ឧបេត្ត ធម្មមស្សោសី អមត្តវ មនោវហិ ។

១ ឧ. ពព ហិ ។

បូជ្ឈសក្កន្តត្រៃវាបទាន ទី ១០

(១៤០) ក្នុងកទ្ធកប្បនេះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះនាមកស្សប្រះ
 មានដៅពង្សដ៏ប្រសើរ មានយសធំ ទ្រង់ប្រសើរជាងអ្នក
 ប្រាជ្ញទាំងឡាយ ទ្រង់កើតឡើងហើយ ។ ព្រះអង្គប្រកប
 ដោយអនុញ្ញានៈ មានលក្ខណៈ ដ៏ប្រសើរ ៣២ ប្រការ
 មានពន្ធិមួយព្យាមជុំវិញ ព្រោងព្រាតដោយបណ្តាញ គឺ
 រស្មី ។ ព្រះអង្គញ៉ាំងលោកឲ្យក្រេកអរ ដូចជាព្រះចន្ទ្រ
 ទ្រង់ធ្វើនូវពន្ធដូចជាព្រះអាទិត្យ ទ្រង់រំលត់ទុក ដូចជាក្បួង
 ទ្រង់ជាអណ្តូងនៃគុណដូចជាសាគរ ។ ព្រះអង្គមានសីលដូច
 ជាធរណី មានសមាធិ ដូចជាក្នុងហិមពាន្ត មានបញ្ញាដូចជា
 អាកាស មិនមានអ្វីទើសដូចខ្យល់ ។ កាលនោះ ខ្ញុំកើតក្នុង
 មហាក្រកូល មានទ្រព្យនិងស្រូវច្រើន សន្សំតនៈផ្សេង ។
 ក្នុងក្រុងពារាណសី ។ ខ្ញុំចូលទៅរកព្រះលោកនាយក ដែល
 គង់នៅដោយបរិវារច្រើន បានស្តាប់អមតធម៌ដ៏គួរដល់ចិត្ត ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបរាម

ទុក្ខីសលក្ខណាចរោ

សុទក្ខត្តោ ចន្ទិមា

អនុព្យញ្ញនសម្មន្នោ

សាលរាជានុ ផុល្លតោ ។

វិសិ ជាលបរិក្ខត្តោ

ទិត្តោ កនកាចលោ

ព្យាមប្បកាបវិវតោ

សតវិសី(១) ទិវករោ ។

សោណ្ណននោ ជិនវរោ

រម្មណី សិលុត្តយោ

កុរុណាបុណ្ណាបាទយោ

គុណោ វិយ(២) សាគរោ ។

លោកវិស្សុតកិក្ខិ ច

សិនេវ ធនុត្តមោ

យសសា វិតតោ ជីវោ

អាគាសសទិសោ មុនិ ។

អសង្កចិត្តោ សព្វត្ថ

អនិលោ វិយ នាយកោ

បតិដ្ឋា សព្វក្ខតានិ

មហីវ មុនិ សត្តមោ ។

អន្ធិបលិត្តោ លោកេន

តោយេន បទុមិ យថា

កុរុនិក្ខន្ធមហោ(៣)

អក្ខត្តន្តោ សោ វសិ(៤) ។

១ ខ. សាស្តិវិ ។ ម. សវសិ ។ ២ ខ វិវិឌ្ឍោ វិយ ។ ៣ ខ. កុរុនិក្ខន្ធមហោតោ ។
៤ ខ. សោភសិ ។ ម. សោ បសិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ព្រះអង្គទ្រទ្រង់លក្ខណៈ ៗ២ ប្រការ ដូចជាព្រះចន្ទ្រមាន
 នក្ខត្តបូក្យង្គេ ទ្រង់បរិបូណិដោយអនុញ្ញាតៈ ដូចជាដើម
 សាលរាជមានផ្ការីក ។ ទ្រង់មានបណ្តាញគឺស្ម័គ្រចំបាំង ដូច
 ជាមាសមិនប្រែប្រួល ដែលជាន់មាសដុតហើយ មានពន្លឺ
 មួយព្យាមផ្សាយជុំវិញ ដូចជាព្រះអាទិត្យមានរស្មីដ៏ច្រើន ។
 ព្រះជិនស្រីប្រសើរ មានព្រះភក្ត្រដូចមាស ឬដូចជាក្នុងទឹក
 រាយ មានព្រះហឫទ័យពេញដោយករុណា (ប្រកប) ដោយ
 គុណដូចជាសាគរ ។ មានក្បួនឈ្មោះល្បីល្បាញក្នុងលោក
 ដូចជាក្នុងវិទ្យាឈ្មោះសិនេរ ទ្រង់ជាអ្នកប្រាជ្ញ ផ្សាយចេញ
 ទៅដោយយស ជាមុនដូចជាអាកាស ។ ព្រះលោកនាយក
 មានព្រះហឫទ័យមិនជាប់ចំពាក់ ក្នុងទីទាំងពួង ដូចជាខ្យល់
 ជាមុន ទី ៧ ជាទីពឹងរបស់ពួកសត្វទាំងអស់ ដូចជាផែនដី ។
 ព្រះអង្គមិនប្រឡាក់ ដោយលោក ដូចជាផ្កាឈូក មិនទទឹក
 ដោយទឹក ទ្រង់រុងរឿង ដូចជាគំនរភ្លើងឆេះគុម្ពកុរុ ។

ទស្សន៍ ចូឡសុត្តន្តបិដក

អភិទោវិយ សព្វត្ថ កិលេសវិសេនាសកោ(១)

កន្ធិមាធនសេលោវ កុណាភន្ធិវគ្គសិទោ

កុណាធិ អាករោ ធិរោ រតនាធិវ សាករោ

សិទ្ធិវ ច ធនជញ្ញោ កិលេសមលហារកោ ។

វិជយវ មហាយោនោ មារសេនាប្បមន្តោ

ចក្កវតិវ សោ រាជា ពោជ្ឈន្តវតិស្សរោ ។

មហាភិសក្កសង្កសោ នោសព្យាធិតិកិច្ចកោ

សល្យកត្តោ យថា សេដ្ឋោ ធិដ្ឋិកល្ហាវិដាលកោ ។

សោ តនា លោកបដ្ឋោតោ សធនមរសក្កតោ

បរិសាសុ ធនធិតោ ធិម្មំ ទេសយតេ ជិទោ ។

នាធិ ធនា មហាកោតោ សីលេន សុភត្ថបតោ

ការវាយ ច វិញាតិ ឥច្ឆេវមនុស្សាសថ ។

១ ១. កិលេសវិសេនាយោ ។

បូជន៍សុត្តន្តបិដក ទី ១០

ទ្រង់ញ៉ាំងពិសគីកិលេសឲ្យវិនាសក្នុងទីទាំងពួង ដូចជាឧសថ
 ទ្រង់ស្អិតស្អាងគ្រឿងក្រអូបគីគុណ ដូចជាក្នុងក្នុងមាទនៈ ។
 ព្រះអង្គជាអ្នកប្រាជ្ញ ជាអណ្តូងនៃគុណទាំងឡាយ ដូចជាសា
 គរជាទីកើតនៃភនៈទាំងឡាយ ព្រះអង្គជាអាជានេយ្យនៃនរ
 ជន ទ្រង់នាំចេញនូវមន្ទិលគីកិលេស ដូចជាស្ទឹងសិន្ទុ ។ ព្រះ
 អង្គ ញ៉ាំងញីនូវមារនិងសេនាវនៃមារ ដូចជាមហាយោធាធំ
 ឈ្នះ (ខ្យល់ប្តូរមិត្ត) ជាឥស្សរៈដោយភនៈ គឺពោជ្ឈង្គ ដូចជា
 ស្តេចចក្រពត្តិ ។ ព្រះអង្គជាពេទ្យរក្សានូវព្យាធិគីទោសៈ ដូច
 ជាគ្រូពេទ្យធំធំ ព្រះអង្គរ៉ះនូវពកគីទិដ្ឋិ ដូចជាពេទ្យរ៉ះដ៏ប្រ-
 សើរ ។ កាលនោះឯង ព្រះជិនស្រី ព្រះអង្គជាពន្លឺរបស់
 លោក ទៅតានិងមនុស្ស ធ្វើសក្ការៈហើយ ជាព្រះអាទិត្យ
 របស់នរៈ ទ្រង់សម្តែងធម៌ក្នុងពួកបរិស័ទ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ទូន្មានប្រៀបប្រដៅថា បុគ្គលមានភោគៈច្រើន ព្រោះឱ្យបាន
 ទៅកើតសុគតិព្រោះសីល បានព្រះនិព្វាន ព្រោះការវិនា ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ទេសនន្តំ មហាស្សាទំ	អាទិមជ្ឈន្តសោភនំ
សុណាន្តំ បរិសាសញ្ញា	អមតំ មហារសំ ។
សុត្វា សុមច្ឆរិ ធម្មិ	បសន្នោ ជិនសាសនេ
សុគតំ សរណំ កត្វា	យាវជីវំ ធមស្សហំ ។
មុនិទោ កន្ធកុដិយា	ឧត្ធក្រមី(១) តទា មហំ
ចតុជ្ជាតេន កន្ធន	មាសេ អដ្ឋ មិនេ ស្វហំ ។
បណិជាយ សុគន្ធន្តំ	សរិស្ស វិកត្តិទោ
តទា ជិទោ វិយាកាសំ	សុគន្ធតនុលាកិតំ ។
យោយំ កន្ធកុដិក្រមី	កន្ធន ឧត្ធក្រមី(២) សកី
តេន កម្មវិទ្យាតេន	ឧបបន្នោ មហំ តហំ ។
សុគន្ធតេហោ សត្វត្ត	ករិស្សតិ អយំ នរោ
កុណាកន្ធយុតោ ហុត្វា	និព្វាយិស្សតិទាសវោ ។

១ ឧ. ឧបុញ្ញសី ។ ម. ឧបុញ្ញសី ។ ២ ឧ. ម. គន្ធតេហោបុញ្ញតេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ពួកបរិស័ទទាំងអស់ ស្តាប់នូវទោសនានោះ ដែលមានអា-
 និសង្ឃធំ មានលំអខាងដើម កណ្តាលនិងខាងចុង ដូចជា
 អមតធម៌មានរសដ៏ធំ ។ លុះខ្ញុំស្តាប់នូវធម៌ ដែលមានរស
 ផ្អែមល្អមហើយ ក៏ជ្រះថ្លាក្នុងសាសនាព្រះជិនស្រី ដល់នូវ
 ព្រះសុគតជាទីពឹង នមស្ការដេញដល់អស់ជីវិត ។ កាលនោះ
 ខ្ញុំលាបនូវគន្ធកុដី របស់ព្រះមុនី ដោយភ្លេចក្រអូបមានជាតិ
 ៤ អស់ ៨ ថ្ងៃ ក្នុងមួយខែ ហើយតំកល់ទុកនូវគ្រឿងក្រអូប
 នោះ ដើម្បីសរវះដែលមិនមានភ្លេចក្រអូប ។

កាលនោះ ព្រះជិនស្រីសម្ពុទ្ធច្រង់ទំនាយ នូវការ
 បានខ្លួនមានភ្លេចក្រអូបថា បុគ្គលណា បានលាបនូវគន្ធកុដី
 ដោយភ្លេចក្រអូប អស់រវះម្តង ព្រោះតែវិបាកនៃកុសល-
 កម្មនោះ បុគ្គលនោះ លុះកើតក្នុងទីណាក៏ដោយ នឹង
 មានរាងកាយមានភ្លេចក្រអូប ក្នុងទីពឹងព្រួង ជាអ្នកប្រកប
 ដោយភ្លេចគឺសីលគុណ មិនមានអាសវៈ នឹងបរិមិញ្ចាន ។

ទស្សន៍ បុណ្យសុត្តន្តបិដក

តេន កម្មេន សុតតេន តេនោបណិដិហិ ច
 ដហិត្តា មាណុសំ ទេហិ តាវត្តីសំ អកញ្ញហំ ។
 បច្ឆិមេ ច កវេនានិ ជាតោ វិប្បកុលេ អហំ
 កត្តំ មេ វសតោ មាតា ទេហោហសិ សុកន្ធិកា^(១) ។
 យទា ច មាតុកុច្ឆិមា ទិក្ខុមាមិ តនា បុរិ
 សាវត្តិ សព្វកន្ធមហិ វាសិតា វិយ វាយថ ។
 បុប្ផស្សញ្ញ សុវភិ^(២) ទិព្វកន្ធិ មហោរមិ
 ជូទានិ^(៣) ច មហាគ្សានិ ឧបវាយីសុ តាវទេ ។
 ទេវា ច សព្វកន្ធមហិ ជូបបុច្ឆហិ^(៤)តំ យវិ
 វាសយីសុ សុកន្ធន យស្មី ជាតោ អហំ យវេ ។
 យទា ច តុរុណោ កន្តោ បឋមេ យោពូនេ បិតោ
 តនា សេសំ^(៥) សថវិសិ វិទេត្តា នវសារថិ ។

---

១ ឧ.ម.សុត្តន្តិកា ។ ២ ឧ. សុវភី ។ ៣ ម. ជូទានិ ។ ៤ ម. បុប្ផប្បេហិ ។ ៥ ឧ.ម.សេលំ ។

ប្លុកសុត្តន្តបិដក ទី ១០

ដោយកុសលកម្មដែលខ្ញុំធ្វើលុះនោះផង ដោយការតំកល់នូវ
 ចេតនានោះផង លុះខ្ញុំលះបង់រាងកាយជារបស់មនុស្សហើយ
 ក៏បានទៅកើតក្នុងឋានតារាភិវង្ស ។ ឥឡូវនេះ ដល់មកបច្ចុប្ប-
 ភព ខ្ញុំបានមកកើតក្នុងត្រកូលព្រាហ្មណ៍ កាលខ្ញុំនៅក្នុងវដ្ត
 នៃមាតា មាតា (របស់ខ្ញុំ) ជាស្រីមានកាយភ្លឺក្រអូប ។
 កាលណា ខ្ញុំចេញចាកវដ្តនៃមាតា កាលនោះ ក្រុងសាវត្ថី
 ផ្សាយចេញដោយគ្រឿងក្រអូបទាំងពួង ហាក់ដូចជាគេអប់ ។
 គ្រឿងជាំការនៃជាំក្រអូប មានភ្លឺដូចជាភ្លឺទិព្វ ជាទីក
 រាយនៃចិត្តផង ធ្លាប់ទាំងឡាយមានថ្ងៃដ៏ច្រើនផង ក៏ផ្សាយ
 ចេញក្នុងខណៈនោះ ។ ខ្ញុំកើតក្នុងផ្ទះណា ទៅតាទាំងឡាយ
 អប់នូវផ្ទះនោះ ដោយគ្រឿងក្រអូបទាំងពួងផង ដោយធ្លុប
 និងផ្កាទាំងឡាយផង ដោយភ្លឺទិព្វផង ។ កាលណា ខ្ញុំ
 នៅក្នុងកំពុងចម្រើន បិតានៅក្នុងបឋមវ័យ កាលនោះ ព្រះ
 នរោត្តម ទ្រង់ទូន្មាននូវជនដ៏សេស ព្រមទាំងបរិស័ទ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទនំ

តេហំ សព្វេហំ សហិតោ សាវត្ថិច្ឆរហិតោ

តទា ពុទ្ធានុការិន្តំ ធិស្វា បព្វជិតោ អហំ ។

សីលំ សមាធិបញ្ញញ្ញំ វិមុត្តិញ្ញំ អនុត្តរំ

ការេត្វា ចតុរោ ធម្មេ ចាបុណី អាសវក្កយំ ។

យទា បព្វជិតោ ទាហំ យទា ច អរហំ អហំ(១)

ធិញ្ញាយិស្សំ យទា ទាហំ កន្ធុរស្សោ តទា អហំ ។

សវ័កន្តោ ច (២) សេដ្ឋោតិសេតិ មេ(៣)

មហារហំ ចន្ទនំ ចម្បកុប្បលំ

តថេវ កន្ធុ វតថេ ច សព្វសោ

បសុយ្ហំ វាយាមិ កតោ យហំ តហំ ។

តិលេសា យាមិតា មយ្ហំ កវា សព្វេ សម្មហតា

នាតោវ ពន្ធនំ ធម្មតា វិហារមិ អនាសវោ ។

១ ម. អហំ ។ ២ ម. ធិត្តន្តរេ សវាសព្វេ អត្ថំ ។ ៣ ម. វិសេតំ មេ មហារហំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ព្រះអង្គប្រកបដោយបរិស័ទទាំងឡាយ ទាំងពួងនោះ ស្តេច
មកកាន់ក្រុងសាវត្ថី កាលនោះ ខ្ញុំបានឃើញនូវអានុភាពនៃ
ព្រះពុទ្ធនោះ ហើយក៏បួស ។ ខ្ញុំអប់រំធម៌ដ៏ប្រសើរទាំង ៤
គឺសីល សមាធិ បញ្ញានិងវិមុត្តិ ហើយបានដល់នូវការអស់
ទៅនៃអាសវៈ ។ ខ្ញុំបួសក្នុងកាលណាផង ខ្ញុំបានជាព្រះ
អហោនក្នុងកាលណាផង ខ្ញុំបរិនិព្វានក្នុងកាលណាផង ភ្ញៀវ
មានកូនក្រអូបក៏បង្ករចុះ ក្នុងកាលនោះ ។ ។

កូនរបស់សរីរៈខ្ញុំ ជាកូនដ៏ប្រសើរ គ្របសណ្ឋិតនូវកូន
នៃខ្ញុំមិចន្ទន៍ ជាបម្បាននិងជាឧប្បាល មានថ្ងៃច្រើន
ម្សាងទៀត ខ្ញុំទៅក្នុងទីណាក៏ដោយ តែងផ្សាយកូន
ក្រអូបគ្របសណ្ឋិតនូវកូនដទៃ ដោយសព្វគ្រប់ ។

កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ កត់ទាំងអស់
ខ្ញុំដកចោលចេញហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ព្រោះ
បានកាត់បំណង ដូចជាដំរី កាត់ផ្តាច់ នូវទន្ធនឹង ។

ទសមំ ចូឡុលុកនុត្តោរមហានំ

ស្មារតីនំ វត្តមេ អាសិ ពុទ្ធសោជ្ជស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពិទា ចតិស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
 ធម្មតិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្តំ សុទ្ធិ អាយស្មា ទ្ធម្មសុគន្ធា ថេរោ ឥមា
 តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ចូឡុលុកនុត្តោរស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

ឧទ្ធានំ

កន្តិយោ វេរិតោ ថេរោ បហាលាភិ ច សីវលី
 វន្តិសោ ធម្មតោ ថេរោ កាឡុនាយិ តថាកយោ ។
 លោមសោ វនិវេទ្ធោ ច សុគន្ធា ទសមោ កតោ(១)
 តិណិ តាថាសតា តត្ថ សោឡុសា ច តទុត្តរិ ។

កន្តិយវិញ្ញោ បព្វបញ្ញាសោ ។

១ ម. សុគន្ធា ថេរិ ទសមោតិ ទិស្សន្តិ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

អបិ វិគុញ្ញានំ

កណិកាវ្យាយោ វត្តោ ដលនោ តិណាយកោ
 កង្ការោ កង្កិយោ វត្តោ តាថាយោ កណិតា វិសា(១)។
 នវ តាថាសតានិ ច(២) ចតុរាសីតិមេវ ច
 ធមញ្ញាសំ(៣) បញ្ចសតា អបនាណា បកាសិតា ។
 សហ ឧទ្ធានតាថាហិ ធមសហស្សានិ ហោន្តិមា
 ទ្វេ សតានិ ច តាថានិ អដ្ឋារស តទុត្តរិ ។

ឯត្តារិកា ពុទ្ធបទានញ្ច បច្ចេកពុទ្ធបទានញ្ច បើរបទានញ្ច

សមត្ថានិ ។

១ ខ. គណិតវិហ ។ ម. គណិត បិមា ។ ២ ខ. ម. គាថាសតានិហ ។ ៣ ខ. ម.

សបញ្ញាសំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ម្យ៉ាងទៀត ទុទាននៃវិក្ក

កណិការវគ្គ ១ ផលទាយកវគ្គ ១ ភិណទាយកវគ្គ ១ កញ្ចា-
 យនវគ្គ ១ កទិយវគ្គ ១ រាប់ជាតាថា មានចំនួន ២០ ។
 អបទានទាំងឡាយ លោកសម្តែងថា មានតាថា ៧០០ ផង
 ៨៤ ផង ៥៥៦ ផង ។ តាថាទាំងឡាយនេះ ព្រមទាំង
 ទុទាន មានចំនួន ៦.២១៨ តាថា ។

ចប់ ពុទ្ធបទាន បច្ចេកពុទ្ធបទាន និងលោកបទាន ។

សត្តនបិដកេ
១៤១

ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បត្តតោ ភាគោ

មាតិកា

អង្កេក

ទ្វាបត្តាឡីសមោ ភទ្ទាលីវគ្គោ

ភទ្ទាលីវគ្គោ	បឋមំ ភទ្ទាលីវគ្គោបទានំ	១
	ទតិយំ ឯកចតុតិយត្ថោបទានំ	៦
	តតិយំ តិណ្ណសូលកតាទនិយត្ថោបទានំ	១៥
	ចតុត្ថំ មជ្ឈមសទាយកត្ថោបទានំ	២០
	បញ្ចមំ នាគបល្លវកត្ថោបទានំ	២២
	ឆដ្ឋំ ឯកទីបិយត្ថោបទានំ	២៣
	សត្តមំ ទុច្ឆន្តបិយត្ថោបទានំ	២៦
	អដ្ឋមំ យាគុទាយកត្ថោបទានំ	២៨
	នវមំ បតោទនទាយកត្ថោបទានំ	៣២
	ទសមំ មព្ភាទាយកត្ថោបទានំ	៣៥

សត្តន្តបិដក
១៤៦

ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន
១៤

បឋត្តភិក្ខុ
១៤

មាតិកា

ទំព័រ

ភទ្ទាលីវិត្ត ទី ៤២

ភទ្ទាលីវិត្ត	ភទ្ទាលីវេក្កបទាន ទី ១	១
	ឯកចត្តិយវេក្កបទាន ទី ២	៦
	គិណស្សលក្ខណៈទនិយវេក្កបទាន ទី ៣	១៥
	មជ្ឈម័សទាយវេក្កបទាន ទី ៤	២០
	នាគបល្ល័ង្កវេក្កបទាន ទី ៥	២២
	ឯកទីបិយវេក្កបទាន ទី ៦	២៣
	ទុច្ឆន្តបិយវេក្កបទាន ទី ៧	២៦
	យាគិទាយវេក្កបទាន ទី ៨	២៨
	បរត្តាទនទាយវេក្កបទាន ទី ៩	៣២
	មព្វាទាយវេក្កបទាន ទី ១០	៣៥

មាតិកាបត្តានិ

មាតិកា

អង្កែក

តេជត្តាឡីសោ សក្កិសម្មជកវិគ្គោ

សក្កិសម្មជកវិគ្គោ	បឋមំ សក្កិសម្មជកតេរាបទានំ	៣៨
	ទុតិយំ ឯកទុស្ស្យទាយកតេរាបទានំ	៤១
	តតិយំ ឯកាសនទាយកតេរាបទានំ	៤៤
	ចតុតំ សត្តកទម្មបឋយតេរាបទានំ	៤៧
	បញ្ចមំ កោរណបឋយតេរាបទានំ	៥០
	ឆដំ យជមណ្ឌទាយកតេរាបទានំ	៥២
	សត្តមំ ឯកធម្មស្សវនិយតេរាបទានំ	៥៤
	អដ្ឋមំ សុចិនិតតេរាបទានំ	៥៨
	នវមំ សោណកកណិយតេរាបទានំ	៦៤
	ទសមំ សោវណកោន្តរិកតេរាបទានំ	៦៧

បត្តបត្តាឡីសោ ឯកវិហារវិគ្គោ

ឯកវិហារវិគ្គោ	បឋមំ ឯកវិហារិយតេរាបទានំ	៧១
	ទុតិយំ ឯកសន្និយតេរាបទានំ	៧៤

សន្និក្ខប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

សក្ខីសម្បជកវគ្គ ទី ៤៣

សក្ខីសម្បជកវគ្គ	សក្ខីសម្បជកត្រេកបទាន ទី ១ . . .	៣៤
	ឯកទុស្ស្យទាយកត្រេកបទាន ទី ២ . . .	៤១
	ឯកាសនទាយកត្រេកបទាន ទី ៣ . . .	៤៤
	សត្តកទម្មបបិយត្រេកបទាន ទី ៤ . . .	៤៧
	កោវណ្ណបបិយត្រេកបទាន ទី ៥ . . .	៥០
	យដមណ្ឌទាយកត្រេកបទាន ទី ៦ . . .	៥២
	ឯកធម្មស្សវនិយត្រេកបទាន ទី ៧ . . .	៥៤
	សុបិន្តត្រេកបទាន ទី ៨	៥៨
	សោណ្ណកីកណិយត្រេកបទាន ទី ៩ . . .	៦៤
	សោវណ្ណកោនិកត្រេកបទាន ទី ១០ . . .	៦៧

ឯកវិហារវគ្គ ទី ៤៤

ឯកវិហារវគ្គ	ឯកវិហារិយត្រេកបទាន ទី ១	៧១
	ឯកសន្និយត្រេកបទាន ទី ២	៧៤

មាតិកាបត្តានិ

មាតិកា

អង្កេត

ឯកវិហារវគ្គ	គតិយំ បាដិហិរសពាកត្តោបទានំ	៧៦
	ចតុត្ថំ ញាណត្ថិកត្តោបទានំ	៧៨
	បពាមំ ឧចកណិកត្តោបទានំ	៨០
	ឆដ្ឋំ កលម្ពទាយកត្តោបទានំ	៨២
	សតមំ អម្ពាដកទាយកត្តោបទានំ	៨៣
	អដ្ឋមំ ហរិតិកទាយកត្តោបទានំ	៨៤
	នវមំ អម្ពបិណិយត្តោបទានំ	៨៦
	ទសមំ ជម្ពផលិយត្តោបទានំ	៨៨

បញ្ចបត្តាឡីសោ វិភេទកិវគ្គោ

វិភេទកិវគ្គ	បឋមំ វិភេទកតិដិយត្តោបទានំ	៩០
	ទុតិយំ កោលទាយកត្តោបទានំ	៩១
	តតិយំ វេលុវផលិយត្តោបទានំ	៩៣
	ចតុត្ថំ កល្យាតតទាយកត្តោបទានំ	៩៤

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

ឯកវិហារវគ្គ	បាដិហិសេនាកត្តោបទាន ទី ៣	៧៦
	ញាណត្តវិកត្តោបទាន ទី ៤	៧៨
	ទុច្ចកណ្ឌិកត្តោបទាន ទី ៥	៨០
	កលម្ពទាយកត្តោបទាន ទី ៦	៨២
	អម្ពាដកទាយកត្តោបទាន ទី ៧	៨៣
	ហរីតកិទាយកត្តោបទាន ទី ៨	៨៤
	អម្ពបិណ្ឌិយត្តោបទាន ទី ៩	៨៦
	ជម្ពផលិយត្តោបទាន ទី ១០	៨៨

វិភោទកវគ្គ ទី ៤៥

វិភោទកវគ្គ	វិភោទកពីដិយត្តោបទាន ទី ១	៩០
	កោលទាយកត្តោបទាន ទី ២	៩១
	វេលុវេលិយត្តោបទាន ទី ៣	៩៣
	ភល្លាតកទាយកត្តោបទាន ទី ៤	៩៤

មាតិកាបត្រានិ

មាតិកា

អង្កែក

វិភេទភិវត្ត	បញ្ចម៍ ទុម្ហាបប័យត្ថេរាបទានំ	៧៦
	ឆដ្ឋំ អម្ពាដកិយត្ថេរាបទានំ	៧៧
	សត្តម៍ សីហាសនិកត្ថេរាបទានំ	៧៧
	អដ្ឋម៍ បាទប័យត្ថេរាបទានំ	១០០
	នវម៍ វេទិយការត្ថេរាបទានំ	១០២
	ទសម៍ ពោធិយការត្ថេរាបទានំ	១០៤

ឆបត្រាឡើលោ ជិតិវិគ្គោ

ជតិវិគ្គោ	បប្បម៍ ជតិទាយកត្ថេរាបទានំ	១០៧
	ទុតិយំ មោរហតិយត្ថេរាបទានំ	១០៨
	តតិយំ សីហាសនតិយត្ថេរាបទានំ	១១០
	ចតុតិ តិណ្ណកណិយត្ថេរាបទានំ	១១១
	បញ្ចម៍ អកុមនទាយកត្ថេរាបទានំ	១១២
	ឆដ្ឋំ កោរណិយត្ថេរាបទានំ	១១៣
	សត្តម៍ ឯកច្ឆតិយត្ថេរាបទានំ	១១៤

សន្និក្ខប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

វិភេទកវគ្គ	ទម្រង់ប្រយោជន៍រក្សាបាន ទី ៥	៧៦
	អត្ថបទកិច្ចការរក្សាបាន ទី ៦	៧៧
	សីហាសន្តិក្ខប្រាប់បាន ទី ៧	៧៧
	ប្រាថ្នាប្រយោជន៍រក្សាបាន ទី ៨	១០០
	វេទនាការករក្សាបាន ទី ៧	១០២
	ពោធិយវការករក្សាបាន ទី ១០	១០៤

ជំពូកទី ៤៦

ជគតិវគ្គ	ជគតិបាយករក្សាបាន ទី ១	១០៧
	មោរហតិយករក្សាបាន ទី ២	១០៨
	សីហាសន្តិក្ខប្រាប់បាន ទី ៣	១១០
	ភិណ្ឌុក្ខនារិយករក្សាបាន ទី ៤	១១១
	អក្ខមនបាយករក្សាបាន ទី ៥	១១២
	កោរណិយករក្សាបាន ទី ៦	១១៣
	ឯកបតិយករក្សាបាន ទី ៧	១១៤

មាតិកាបញ្ជី

មាតិកា

អង្កែ

ជគតវគ្គ	អដ្ឋម៍ ជាតិបឋមយត្ថករាបទានំ	១១៦
	នវម៍ សតិបណ្ឌិយត្ថករាបទានំ	១១៨
	ទសម៍ គុណបុជកត្ថករាបទានំ	១១៧

សត្វបញ្ជីឡើសោ សាលបឋមវគ្គ

សាលបឋមវគ្គ	បឋម៍ សាលកុសុមិយត្ថករាបទានំ	១២១
	ទុតិយ៍ ចិត្តកបុជកត្ថករាបទានំ	១២២
	តតិយ៍ ចិត្តកនិព្វាបកត្ថករាបទានំ	១២៣
	ចតុត៍ សេតុទាយកត្ថករាបទានំ	១២៤
	បញ្ចម៍ សុមនគាលវណិយត្ថករាបទានំ	១២៥
	ឆដ្ឋំ អវដ្ឋលិយត្ថករាបទានំ	១២៦
	សុត្តម៍ លពុជផលទាយកត្ថករាបទានំ	១២៧
	អដ្ឋម៍ មិលកុផលទាយកត្ថករាបទានំ	១២៨
	នវម៍ សយម្បដ៍ភាណិយត្ថករាបទានំ	១២៧
	ទសម៍ និមិត្តព្យករណិយត្ថករាបទានំ	១៣២

សន្តិកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

ជគតវគ្គ	ជាតិយបូជិយត្ថេរាបទាន ទី ៨	១១៦
	សត្តិបណ្ឌិយត្ថេរាបទាន ទី ៧	១១៨
	គន្ធបុជកត្ថេរាបទាន ទី ១០	១១៧

សាលបបិវិត្ត ទី ៤៧

សាលបបិវិត្ត	សាលកុសុមិយត្ថេរាបទាន ទី ១	១២១
	បិតកបុជកត្ថេរាបទាន ទី ២	១២២
	បិតកនិព្វាបកត្ថេរាបទាន ទី ៣	១២៣
	សេតុទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៤	១២៤
	សុមនភាលវណ្ណិយត្ថេរាបទាន ទី ៥	១២៥
	អវជ្ជលិយត្ថេរាបទាន ទី ៦	១២៦
	លព្ភជ្ជលទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៧	១២៧
	មិលកុដ្ឋលទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៨	១២៨
	សយម្បដិភាណិយត្ថេរាបទាន ទី ៩	១២៧
	និមិត្តព្យាករណិយត្ថេរាបទាន ទី ១០	១៣២

មាតិកាបញ្ជី

មាតិកា

អង្កេត

អដ្ឋបិដកឡើយ ឧទ្ទេសាធិវគ្គ

ឧទ្ទេសាធិវគ្គ	បឋមំ ឧទ្ទេសាធិវគ្គកត្តាបទានំ . . .	១៣៦
	ទុតិយំ មណិបូជកត្តាបទានំ . . .	១៣៧
	តតិយំ ទុក្ខសតិកត្តាបទានំ . . .	១៤១
	បត្តតំ សុមនវិជនិយត្តាបទានំ . . .	១៤៤
	បញ្ចមំ កុម្មាសទាយកត្តាបទានំ . . .	១៤៥
	ឆដំ កុស្គកុស្គទាយកត្តាបទានំ . . .	១៤៦
	សត្តមំ គិរិបន្ទាគិយត្តាបទានំ . . .	១៤៧
	អដ្ឋមំ វល្លិការផលទាយកត្តាបទានំ . . .	១៤៧
	នវមំ បុណ្យនិវាសនិយត្តាបទានំ . . .	១៥០
	ទសមំ បុណ្យនិវាសនិយត្តាបទានំ . . .	១៥៣

ឯកុសបញ្ជីសមោ បដ្ឋក្រិលវគ្គ

បដ្ឋក្រិលវគ្គ	បឋមំ បដ្ឋក្រិលវគ្គសញ្ញាបទានំ . . .	១៥៦
	ទុតិយំ ពុទ្ធសញ្ញាបទានំ . . .	១៥៧

សន្តិកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

នឡូមាលវិត្ត ទី ៤៨

នឡូមាលវិត្ត	នឡូមាលីយត្ថេរាបទាន ទី ១	១៣៦
	មណិបូជកត្ថេរាបទាន ទី ២	១៣៧
	ឧក្កាសតិកត្ថេរាបទាន ទី ៣	១៤១
	សុមនវ័ជនីយត្ថេរាបទាន ទី ៤	១៤៤
	កុម្មាសទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៥	១៤៥
	កុសដ្ឋកទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៦	១៤៦
	គិរិបនាគិយត្ថេរាបទាន ទី ៧	១៤៧
	វល្លិការវេលទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៨	១៤៧
	បានធិទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៩	១៥០
	បុទ្ធានចន្ទមិយត្ថេរាបទាន ទី ១០	១៥៣

បង្កក្រលវិត្ត ទី ៤៩

បង្កក្រលវិត្ត	បង្កក្រលសញ្ញាត្ថេរាបទាន ទី ១	១៥៦
	ពុទ្ធសញ្ញាត្ថេរាបទាន ទី ២	១៥៧

មាតិកាបញ្ជី

មាតិកា	អង្កែ ក
បង្សក្រូលវគ្គ	១៦១
ចតុត្ថំ ញាណត្ថវគ្គកត្តាបទានំ	១៦៤
បញ្ចមំ ចន្ទនមាលិយត្តកត្តាបទានំ	១៧០
ឆដ្ឋំ ធាតុបដកត្តកត្តាបទានំ	១៧៥
សត្តមំ បុឡិទ្ធិប្បាទកត្តកត្តាបទានំ	១៧៦
អដ្ឋមំ តវណិយត្តកត្តាបទានំ	១៨៤
នវមំ ធម្មវចិត្តកត្តាបទានំ	១៨៧
ទសមំ សាលមណ្ឌបិយត្តកត្តាបទានំ	១៩២

បញ្ហាសមោ កីកណិបបរិគ្គោ
ញ ១៨ ក

កីកណិបបរិគ្គោ ១៨ ក	បឋមំ តីកណិកីកណិបបិយត្តកត្តាបទានំ	១៩៧
	ទុតិយំ បង្សក្រូលបូជកត្តកត្តាបទានំ	២០០
	តតិយំ កោរណបបិយត្តកត្តាបទានំ	២០២
	ចតុត្ថំ កីសុកបបិយត្តកត្តាបទានំ	២០៤
	បញ្ចមំ ទបឡុទ្ធស្សទាយកត្តកត្តាបទានំ	២០៥

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

បង្សក្រូលវត្ត	ភិសនាយកត្រកបទាន ទី ៣	១៦១
	ញាណត្រករត្រកបទាន ទី ៤	១៦៤
	ចន្ទនមាលិយត្រកបទាន ទី ៥	១៧០
	ធាតុបូជកត្រកបទាន ទី ៦	១៧៥
	បុរ្យនិប្បាទកត្រកបទាន ទី ៧	១៧៦
	តរណិយត្រកបទាន ទី ៨	១៨៤
	ធម្មចិត្តត្រកបទាន ទី ៩	១៨៧
	សាលមណ្ឌបិយត្រកបទាន ទី ១០	១៩២

កិកណិបបវិត្ត ទី ៥០

កិកណិបបវិត្ត	តិណិកិកណិបបិយត្រកបទាន ទី ១	១៩៩
	បង្សក្រូលបូជកត្រកបទាន ទី ២	២០០
	កោរណបបិយត្រកបទាន ទី ៣	២០២
	កិសុកបបិយត្រកបទាន ទី ៤	២០៤
	ទបង្សទុស្សនាយកត្រកបទាន ទី ៥	២០៥

មាតិកាបញ្ជី

មាតិកា

អង្កេត

ក៏កណ៍បបវគ្គ	ឆដ្ឋ យតមណ្ឌទាយកត្តរាបទានំ . . .	២០៧
រដ្ឋ	សត្តមំ ទុទេកទាយកត្តរាបទានំ . . .	២០៧
រដ្ឋ	អដ្ឋមំ បុទ្ធិនប្បិយត្តរាបទានំ . . .	២១១
នវមំ	នទ្ធិកុដិកទាយកត្តរាបទានំ . . .	២១៧
ទសមំ	បិយាលផលទាយកត្តរាបទានំ . . .	២១៧

ឯកបញ្ញាសោ កណ៍ការវគ្គ

កណ៍ការវគ្គ	បបមំ ត្ថណិកណ៍ការបបិយត្តរាបទានំ . . .	២២២
	ទុតិយំ ឯកបត្តទាយកត្តរាបទានំ . . .	២២៨
	តតិយំ កាសុមារិកផលទាយកត្តរាបទានំ . . .	២៣១
	ចតុត្ថំ អវេដផលិយត្តរាបទានំ	២៣២
	បញ្ចមំ បារផលិយត្តរាបទានំ	២៣៣
	ឆដ្ឋំ មាតុល្លង្គផលទាយកត្តរាបទានំ . . .	២៣៤
	សត្តមំ អវេដផលទាយកត្តរាបទានំ . . .	២៣៦

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

កំណើតបុរាណវិទ្យា	យកមណ្ឌលតាមកត្តាបទាន ទី ៦ . . .	២០៧
	ទទេកតាមកត្តាបទាន ទី ៧ . . .	២០៧
	បុរាណវិទ្យាប្រយោជន៍តាមកត្តាបទាន ទី ៨ . . .	២១១
	នគរក្រុងតាមកត្តាបទាន ទី ៩ . . .	២១៧
	ប័យាលផលតាមកត្តាបទាន ទី ១០ . . .	២១៧

កំណើតការវិគ្គ ទី ៥១

កំណើតការវិគ្គ	តំណិកំណើតការវិគ្គប្រយោជន៍តាមកត្តាបទាន ទី ១ . . .	២២២
	ឯកបត្តតាមកត្តាបទាន ទី ២ . . .	២២៨
	កាស្យាបាវិកផលតាមកត្តាបទាន ទី ៣ . . .	២៣១
	អវដលិយតាមកត្តាបទាន ទី ៤ . . .	២៣២
	ចារផលិយតាមកត្តាបទាន ទី ៥ . . .	២៣៣
	មាតុល្យវិគ្គផលតាមកត្តាបទាន ទី ៦ . . .	២៣៤
	អវដលិយផលតាមកត្តាបទាន ទី ៧ . . .	២៣៦

មាតិកាបណ្ឌិត

មាតិកា

អង្កេត

កណ៌ការវគ្គ	អដ្ឋមំ អរោរាជលយត្ថរាបទានំ . . .	២៣៧
	នវមំ ភាលជលយត្ថរាបទានំ . . .	២៣៨
	ទសមំ នាលិកេរាជលទាយកត្ថរាបទានំ .	២៣៩

ទ្រេបព្យាសោ ផលទាយកវគ្គោ

ផលទាយកវគ្គ	បបំ កុរញ្ចយផលទាយកត្ថរាបទានំ . .	២៤២
	ទុតិយំ កបិដផលទាយកត្ថរាបទានំ . .	២៤៣
	តតិយំ កោសុមផលយត្ថរាបទានំ . .	២៤៤
	ចតុដំ កេតកបបិយត្ថរាបទានំ . . .	២៤៥
	បញ្ចមំ នាគបបិយត្ថរាបទានំ	២៤៧
	ឆដំ បបិយត្ថរាបទានំ	២៤៨
	សតមំ កុដដបបិយត្ថរាបទានំ . . .	២៤៩
	អដមំ យោសសពាកត្ថរាបទានំ . .	២៥០

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

តណិការវគ្គ	អមោរផលិយត្ថេរាបទាន ទី ៨ . . .	២៣៧
	ភាលផលិយត្ថេរាបទាន ទី ៩ . . .	២៣៨
	នាលិកេរផលទាយកត្ថេរាបទាន ទី ១០ .	២៣៩

ផលទាយកវគ្គ ទី ៥២

ផលទាយកវគ្គ	កុរោយផលទាយកត្ថេរាបទាន ទី ១ . .	២៤២
	កបិដផលទាយកត្ថេរាបទាន ទី ២ . .	២៤៣
	កោសុមផលិយត្ថេរាបទាន ទី ៣ . .	២៤៤
	កេតកបិយត្ថេរាបទាន ទី ៤ . . .	២៤៥
	នាគបិយត្ថេរាបទាន ទី ៥	២៤៧
	អដនបិយត្ថេរាបទាន ទី ៦ . . .	២៤៨
	កដដបិយត្ថេរាបទាន ទី ៧ . . .	២៤៩
	យោសសពាកត្ថេរាបទាន ទី ៨ . . .	២៥១

មាតិកាបញ្ជី

មាតិកា

រង្វង់

ផលទាយកវិគ្គោ	នវមំ សព្វផលទាយកត្ថេរាបទានំ . . .	២៥២
	ទសមំ បទុមធាវិយត្ថេរាបទានំ . . .	២៥៧

តេបញ្ហាសោ តិណទាយកវិគ្គោ

តិណទាយកវិគ្គោ	បឋមំ តិណមុដ្ឋិទាយកត្ថេរាបទានំ . . .	២៥៧
	ទុតិយំ វេច្ឆកទាយកត្ថេរាបទានំ . . .	២៦១
	តតិយំ សរណគមនិយត្ថេរាបទានំ . . .	២៦២
	ចតុត្ថមំ អពញានទាយកត្ថេរាបទានំ . . .	២៦៤
	បញ្ចមំ សុបដទាយកត្ថេរាបទានំ . . .	២៦៥
	ឆដំ ទណទាយកត្ថេរាបទានំ . . .	២៦៦
	សុត្តមំ គិរិនេលបូជកត្ថេរាបទានំ . . .	២៦៨
	អដមំ ពោធិសម្បជកត្ថេរាបទានំ . . .	២៦៧
	នវមំ អាមណ្ឌផលទាយកត្ថេរាបទានំ . . .	២៧៤
	ទសមំ សុគន្ធត្ថេរាបទានំ . . .	២៧៥

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

ផលទាយកវគ្គ	សព្វផលទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៧ . . .	២៥២
	បទុមនារិយត្ថេរាបទាន ទី ១០ . . .	២៥៧

តិណទាយកវគ្គ ទី ៥៣

តិណទាយកវគ្គ	តិណមុដ្ឋិទាយកត្ថេរាបទាន ទី ១ . . .	២៥៧
	វេបូកទាយកត្ថេរាបទាន ទី ២ . . .	២៦១
	សរណគមនិយត្ថេរាបទាន ទី ៣ . . .	២៦២
	អព្ពពានទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៤ . . .	២៦៤
	សុបដទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៥ . . .	២៦៥
	ទណ្ឌទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៦ . . .	២៦៦
	គិរិនេលបូជកត្ថេរាបទាន ទី ៧ . . .	២៦៨
	ពោធិសមដកត្ថេរាបទាន ទី ៨ . . .	២៦៧
	អាមណ្ឌផលទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៧ . . .	២៧៤
	សុគន្ធត្ថេរាបទាន ទី ១០ . . .	២៧៥

មាតិកាបន្តិដ៏

មាតិកា

អង្កេត

បតប្បញ្ញាសមោ កប្បាយនវិគ្គោ

កប្បាយនវគ្គោ	បឋមំ មហាកប្បាយនត្ថេរាបទានំ	២៨៦
	ទុតិយំ វគ្គលីត្ថេរាបទានំ	២៩១
	តតិយំ មហាកបិនត្ថេរាបទានំ	២៩៨
	ចតុតិ ទព្វមល្លបត្ថេរាបទានំ	៣០៥
	បញ្ចមំ កុមារកស្សបត្ថេរាបទានំ	៣១៣
	ឆដ្ឋំ ពាហិយត្ថេរាបទានំ	៣១៨
	សត្តមំ មហាកោដិកត្ថេរាបទានំ	៣២៨
	អដ្ឋមំ ឧរុវេលកស្សបត្ថេរាបទានំ	៣៣៣
	នវមំ រាជត្ថេរាបទានំ	៣៤២
	ទសមំ មោយរាជត្ថេរាបទានំ	៣៤៨

បញ្ចបញ្ញាសោ ភិទ្ធិយវិគ្គោ

ភិទ្ធិយវគ្គោ	បឋមំ លក្ខណកភិទ្ធិយត្ថេរាបទានំ	៣៥៥
	ទុតិយំ កង្ខារវេតត្ថេរាបទានំ	៣៦១

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

កថាយុវគ្គ ទី ៥៤

កថាយុវគ្គ	មហាកថាយុវគ្គភ្នំ ទី ១	២៨៦
	វគ្គលីភ្នំភ្នំ ទី ២	២៧១
	មហាកថាភ្នំភ្នំ ទី ៣	២៧៨
	ទព្វមល្លបុត្រភ្នំភ្នំ ទី ៤	៣០៥
	កុមារកស្សបុត្រភ្នំភ្នំ ទី ៥	៣១៣
	ពាហិយភ្នំភ្នំ ទី ៦	៣១៧
	មហាកោដិភ្នំភ្នំ ទី ៧	៣២៤
	ទុរវេលកស្សបុត្រភ្នំភ្នំ ទី ៨	៣៣៣
	រាជភ្នំភ្នំ ទី ៩	៣៤២
	មោយរាជភ្នំភ្នំ ទី ១០	៣៤៨

ភិទ្ទិយវគ្គ ទី ៥៥

ភិទ្ទិយវគ្គ	លក្ខណៈភិទ្ទិយភ្នំភ្នំ ទី ១	៣៥៥
	កង្ការវេតភ្នំភ្នំ ទី ២	៣៦១

មាតិកាបត្រានិ

មាតិកា	អង្កេត
កទ្ទិយវគ្គ	ភតិយំ សវលិត្តភេរាបទានំ ៣៦៥
	ចតុតំ វន្តិសត្តភេរាបទានំ ៣៧៣
	ចពាមំ នន្តកត្តភេរាបទានំ ៣៨២
	ធម្មំ កាឡទាយិត្តភេរាបទានំ ៣៨៧
	សត្តមំ អភយត្តភេរាបទានំ ៣៩២
	អដ្ឋមំ លោមសតិយត្តភេរាបទានំ ៣៩៨
	នវមំ វនវច្ឆត្តភេរាបទានំ ៤០៣
	ទសមំ ចុឡសុត្តនត្តភេរាបទានំ ៤០៧

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

ភទ្ទិយវគ្គ	សិវលីត្ថេកបទាន ទី ៣	៣៦៥
	វង្សីសត្ថេកបទាន ទី ៤	៣៧៣
	នន្ទកត្ថេកបទាន ទី ៥	៣៨២
	កាឡទាយត្ថេកបទាន ទី ៦	៣៨៧
	អភយត្ថេកបទាន ទី ៧	៣៩២
	លោមសភិយត្ថេកបទាន ទី ៨	៣៩៨
	វនវច្ឆត្ថេកបទាន ទី ៩	៤០៣
	ច្យូត្យសុគន្ធត្ថេកបទាន ទី ១០	៤០៧

វិវិទ្យាវិវិទ្យបតំ

វិវិទ្យបាណេ	អវិវិទ្យបាណេ	អង្កេ	រដ្ឋលេខាយំ
ពុទ្ធស្ស	ពុទ្ធស្ស	១៤	៧
ស្សង្កា	វិស្សង្កា	១៥	១៥
ឧសធីរ	ឧសធីរ	១៦	៥
សមុទ្រ	សមុទ្រ	៣០	១១
នគរ	នគរ	៥៨	៣
ភថតរំ	ភថាតរំ	៥៧	១៣
វិហារិយ	វិហារិយ	៧១	២
សន្តិបទនគរំ	សន្តិបទមនគរំ	១០៥	១៤
គរោត	គរោត	១១៦	៦
	១២១	១២១	(លេខទំព័រ)
	១២៣	១២៣	„
ខុទ្ទនិកាយស្ស	ខុទ្ទកនិកាយស្ស	១៤៤	១
„	„	១៥០	„
សុទ្ធ	សុទ្ធ	១៥៣	៨
ឧកា	ឧកា	„	២

វិវិទ្យាវិទ្យាបត្តិ

វិវិទ្យាបត្តិ	អវិវិទ្យាបត្តិ	អង្កេត	រដ្ឋលេខាយ័
	១៥៥	១៥៥	(លេខទំព័រ)
មមេតវេ	បមេតវេ	១៦៦	៧
អមាសថ	អភាសថ	១៦៧	៥
បុឡិន	បុឡិន	១៧៦	៧
អតុវិភា	អតុវិភា	១៧៨	៨
អបម្បិ	អប្បម្បិ	១៨៦	២
បាណិមោក្ខស្មី	បាណិមោក្ខស្មី	១៨៧	៤
ឧបច្ចិត្តា	ឧបច្ចិត្តា	២០៧	១១
ភិលសា	ភិលេសា	២០៨	១២
ភិដ្ឋ	ភិដ្ឋ	២១៤	១០
	២២១	២២១	(លេខទំព័រ)
បបិភេតបទានំ	បបិយភេតបទានំ	២២៥	១
វេកា	វិវេកា	២៣៨	៧
នាលិកេរ	នាលិកេរំ	២៤១	១០
ភិណ	ភិណ	២៤៧	១៤

វិវិទូបត្តិ

វិវិទូបត្តិ	អវិវិទូបត្តិ	អង្កេត	រដ្ឋលេខាយ
ភិណ្ឌទាយវគ្គោ	ភិណ្ឌទាយកវគ្គោ	២៥៧	១
អាភិណ្ឌោ	អាភិណ្ឌោ	២៦០	៥
សត្តម៌	ភត្តិយ៌	២៦៣	១
ទទេកទាយកត្ថេរ្យបទានំ	សរណគមនិយត្ថេរ្យបទានំ	២៦៣	..
សរណាជមនេ	សរណាគមនេ	២៦៣	១៣
អបម្បិ	អបម្បិ	២៧១	១០
ចតោហំ	ចុតោហំ	២៨០	៨
ថេរោ	ថេរោ	៣៥	៨
បដកេ	បិដកេ	៣៥០	១
ទរុវេលាយ	ទរុវេលាយ	៣៧៧	១៣
ទរុវេលា	ទរុវេលា	៣៤០	១២
កវេទានិ	កវេទានិ	៣៦៣	៨
នរសាថិ	នរសាថិ	៣៧៣	៧
ទុតិសបតិ	ទុតិសបតិ	៤០៨	២

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
វៃអ៊	វៃក្រ	៧	៧
គណិការ	កណិការ	៨	៣
ចំចិន	ចំអិន	៣២	១១
មានលំដាប់	តាមលំដាប់	៥៤	៣
លោកនាយក	លោកនាយក	១០៨	១២
បប្ចយ	បប្ចយ	១១៦	២
	១១៧	១១៧	(លេខទំព័រ)
	១២១	១២១	„
	១២៣	១២៣	„
	១២៥	១២៥	„
(៦២)	(៦១)	១៣៦	៣
លោកនាយ	លោកនាយក	១៣៨	„
គគ្គវ	គក្កវ	១៤៧	៣
នាយកេ-	នាយកកេ-	១៥៥	„

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
លោកនាកយថា	លោកនាយកថា	១៦៥	៣
បាដិមោក្ខ	បាតិមោក្ខ	១៨៧	៦
ព្រ	ព្រះ	„	១៥
១០២	២០២	(លេខទំព័រ)	
ដុក	ដុត	២០៨	១៣
ដិរ	ដីរ	២១៧	១១
	២២១	២២១	(លេខទំព័រ)
ទង	ទង់	២២៣	១២
សុទស្សៈ	សុទស្សនៈ	២៤៧	១៤
កាក	កាត	២៥១	„
ទ្រល់	ទ្រង់	២៥៨	៤
ស្សៈ	សិរ	៣០៧	៦
សល់នា	សល់នោ	៣១០	១៥
បជន 1៧	បថជន 1៧	៣១១	១១

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
ដើម្ប	ដើម្បី	៣៣៧	៦
ខុទ្ទកិកាយ	ខុទ្ទកនិកាយ	៣៥០	១
ម្រនាម	ព្រះនាម	៣៦៨	១៣
កង្កវេទ	កង្កវេទៈ	៣៧៦	១៧
ដូចជាសា	ដូចជាសា-	៤០៧	៤
នៃនរ	នៃនរ-	៤០៧	៥
ញ៉ាំញី	ញ៉ាំញី	៤០៧	៧

សៀវភៅនេះ ត្រូវបានបោះពុម្ពឡើងវិញ ដោយប្រាក់អំណោយនៃ
អ្នកមាងក្រោមនេះ ៖

Printing costs were met through the gift of

Wat. Soutoushu Anrakuji Temple

The Rev. Junten Wakabayashi

1600 Bessho Onsen, Ueda-shi, Nagano-ken 386-14 Japan

この本は次の方によって復刻されました。

曹洞宗 安楽寺 若林順天

〒386-14 長野県上田市別所温泉1600

☎0268-38-2062

ព្រះត្រៃបិដក ភាគទី ១១០ " អភិធម្មបិដក "

ការផ្សាយរបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ, ភ្នំពេញ

ការបោះពុម្ពជាថ្មីឡើងវិញ របស់សមាគមជំនួយដល់ការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកឡើងវិញ

បោះពុម្ព ថ្ងៃទី ១០ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤

សហប្រតិបត្តិការរៀបរៀង និងបោះពុម្ពនៅប្រទេសជប៉ុន

TRIPITAKA VOL. 75 (of 110 volumes total)

"SUTTANTA PITAKA"

Published by the Buddhist Institute, Phnom Penh

Reproduced with the kind cooperation of the
TRIPITAKA PUBLISHING COMMITTEE

First edition December 8, 1994

Printed in Japan by Hirosaki Sogo Printing Ltd.

トリピタカ (南伝大蔵経) 全110巻・第75巻スuttantaピタカ (経部)

発行：プノンペン仏教研究所

復刻救援：カンボジア版トリピタカ (南伝大蔵経) 復刻救援委員会

発行：1994年12月8日

印刷・製本／弘前相互印刷株式会社

製作にあたり弘前相互印刷株式会社の多大な協力を得ました。

